
3 1761 08123670 5

SBÍRKA PRAMENŮV

KU POZNÁNÍ LITERÁRNÍHO ŽIVOTA

V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A V SLEZSKU.

VYDÁVA

III. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY SLOVESNOST A UMĚNÍ.

SKUPINA DRUHÁ.

KORRESPONDENCE A CIZOJAZYČNÉ PRAMENY.

ČÍSLO 4.

FRANTIŠKA PALACKÉHO

KORRESPONDENCE A ZÁPISKY.

I.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1898.

František Palacký

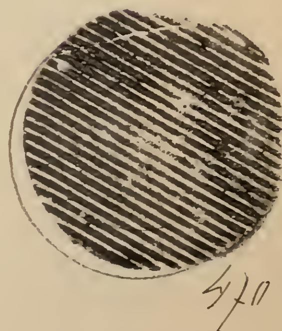
FRANTIŠKA PALACKÉHO

KORRESPONDENCE A ZÁPISKY.

K TISKU PŘIPRAVIL

Dr. V. J. NOVÁČEK.

I. AUTOBIOGRAFIE A ZÁPISKY DO ROKU 1863.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1898.

Tiskl Alois Wiesner v Praze.

PŘEDMLUVA.

Třetí třída České Akademie usnesla se dne 26. února 1897 na tom, že k oslavě stých narozenin Fr. Palackého má býti uchystána k tisku rozsáhlá a velice důležitá korrespondence jeho, a svěřila vykonání té práce podepsanému, který během roku minulého značnou část dopisů z doby nejstarší (1812—1838) pro tisk připravil. Avšak, když na počátku roku tohoto pan Dr. Frant. Ladislav svob. pán Rieger propůjčil III. třídě Akademie také velkou část zápisek Fr. Palackého k uveřejnění, stalo se k návrhu kommisse pro vydávání korrespondencí snesení, aby zápisky ty vydány byly spolu s autobiografií Fr. Palackého jako první svazek korrespondence jeho.

Dne 25. listopadu 1818 začal si Palacký činiti výpisky z lektury a zaznamenávati své úvahy o čteném do »Každodenníčka« (jak zápisky své nazývá), jehož program značně rozšířil v den novoroční 1820, umíniv si pojmouti do něho nejen příběhy své, ale i dějiny světa politického a literárního a smýšlení své o nich. »Chci z něho míti ukazovatele živobytí mého rozumného, učeného i esthetického, abych jednou, když mi nebe dá dosíci vyššího stupně ve člověčenství, s potěšením patřiti mohl zpět na dráhu, po kteréžto sem ke svrchovanosti usiloval. I mravní a nábožný stav můj zde svého zpomínání nabude.« Toť byl úmysl Palackého, jemuž však ostal věren jen do konce května r. 1820; odtud až do počátku roku 1823 nečinil vůbec zápisek. Teprv z počátku roku 1823 máme zase hojnější zápisky, které bohužel končí 21. dubnem t. r., deset dní po příchodu Palackého do Prahy. V lednu téhož roku, chystaje se již na cestu do Prahy, sepsal v Čúzu svou autobiografii, již diplomaticky věrně vydala tiskem paní Marie Červinková-Riegrová v Osvětě r. 1885 i o sobě. Z roku 1824 zápisek není, tím hojnější jsou ze tří let následujících, kdy užil Palacký k svým záznamům kalendářů poznámkových, v nichž také vyplňoval pečlivě rubriky ustanovené pro příjem a vydání. Roku 1827 končí zápisky v kalen-

daři 26. červencem. Náhradou za ně až do konce roku je fragment, který se zachoval ze zápisek Ondřeje Palackého, bratra Františkova, z r. 1827, který otištěn na tom místě, kam časově náleží. Podrobné je zase vypsání obou prvních cest Palackého do Italie 20. března—25. července 1837 a 3. října 1838—22. května 1839.

Když r. 1863 sbíral Fr. Palacký materiál pro svůj životopis, jejž chystal pro Riegrův Slovník Naučný, zaznamenal si na jednotlivých listech po letech nejdůležitější data z posledních 40 let svého života (1823—1863) pořadem chronologickým. Záznamy ty otištěny jsou v tomto svazku na příslušných místech jako vítaný doplněk ke každodenníčku.

Vše, co dosud bylo uvedeno, podáno čtenářům nezkráceně a beze změny, jediné pravopisu užito moderního, a i tu zachovány všecky zvláštnosti i neshody (k. př. při psaní jmen vlastních), které naskytají se v zápiscích Palackého.

Avšak tím, co podává tento svazek, je sotva z polovice vyčerpáno, co zachovalo se ze zápisek Fr. Palackého. Ke svému každodenníčku vždy rád se vracel a na samém sklonku života každodenně stručně do něho zapisoval, co potkalo ho milého i nepříjemného. Laskavosti pana prof. dra Bohuše svob. pána Riegra děkuji, že mohu tuto podati chronologický seznam zápisek Fr. Palackého, jejichž uveřejnění tiskem z příčin dobře uvážených odloženo na dobu pozdější. V letech 1861 až 1876 užíval k nim Fr. Palacký právě tak jak byl činil v letech 1825—1827 rubrik kalendářových určených pro záznamy, v letech předcházejících sešitků a zápisníků rozličného formátu. Zachovaly pak se záznamy z let a dní následujících:

1842, Jun. 13—Sept. 18.
1843, Feb. 1—Mart. 13; Apr. 21—Mai 23; Jun. 6—Jul. 3.
1844, Oct. 1—Dec. 31.
1845, Jan. 1—Mai 3.
1846, Mai 10—Jul. 12.
1847, Mai 24—Jun. 13; Jun. 23—Jun. 30; Aug. 8—Aug. 14; Aug. 26—Oct. 1.
1848, Jan. 22—Feb. 4; Jul. 15—19; Nov. 4—7.
1849, Aug. 9—Sept. 11 (cesta do Švýcar)
1850, Oct. 22—31 (cesta z Milána do Nizzy)
1852, Dec. 8—31.
1853, Jan. 1—Mai 10.
1855, Jun. 6—Jul. 21; Sept. 12—Oct. 14.
1859, Sept. 15—Dec. 31.
1860, Jan. 1—Sept. 21; Oct. 2—6.
1861, Jan. 1—Dec. 27.
1862, Jan. 2—4; Feb. 4, 26; Nov: 8, 13, 17; Dec 6, 30.
1863, Jan. 1—Dec. 31.
1864, Jan. 1—Dec. 31.

1865, Jan. 1—Dec. 31.
1866, Jan. 1—Dec. 31.
1867, Jan. 1—Apr. 24; Jun 18—30. — Apr. 24—Jun. 23.
1868, Jan. 1—Dec. 31.
1869, Jan. 1—Nov. 6; Nov. 8—Dec. 31.
1870, Jan. 1—Apr. 25; Apr. 21—Dec. 31.
1871, Jan. 1.—Dec. 31.
1872, Jan. 1—Jun. 5; Jul. 17—Dec. 31; — Jun. 6—Jul. 20; Aug. 4—7.
1873, Jan. 1—Dec. 31.
1874, Jan. 5—12, 18.
1875, Jan. 1—Dec. 31.
1876, Jan. 1—Mai 9.

Díky zavázán jsem pánům členům kommisse pro korrespondence ustanovené při III. třídě České Akademie, prof. dru V. E. Mourkovi, prof. Ant. Truhlářovi a kustodovi Jos. Truhlářovi, kteří laskavě přehlíželi se mnou korrekturu, panu prof. Mourkovi i za to, že obtížnou korrekturu partií anglických sám vykonal; panu prof. dru Jaroslavu Vlčkovi děkuji za překlad stati maďarské otištěný na str. 54.

V Nebovidech, dne 15. srpna 1898.

Dr. V. J. Nováček.

Autobiografie Františka Palackého.

Rodina Palackých ode dávna netoliko v Moravě, ale i v sousedních zemích dosti jest rozšířena. Domýšlím se, že obdržela jméno své od »Palače« neboli »Palačova«, vesnice panství někdy Jičínského ve Přerovském kraji, a to již v XVI. století. Gruntovní kniha města Fryštáku nese původní zápis v tato slova: »It. léta páně 1566, za purkmistra Jiříka Palackého a foita Matěje Vašníkova, za téhož úřadu, koupil Jan Berka podsedek od Jana Ondřeje Bošovského atd.« To vypsal odtud pro mne před drahně léty prof. A. V. Šembera; pak Písecký někdy gymn. prefekt Schön také z knih tamějších vytáhl zprávu »1649 erat Pisecae decanus Wenc. Adalb. Palatsky a Kernstain.« Zemané Palačtí, v hořejších Uhřich posavad žijící, zdá se, že ve 30leté válce z Moravy se tam vystěhovali.

Předkové moji přebývali, pokud rodinné podání naše stačí, vždy v Hodslavicích, vesnici ležící mezi městy Novým Jičínem a Valaským Meziříčím asi uprostřed, sotva míli zdálí od Palačova; písemní však o nich památky nesahají výše nežli do počátku XVIII. století, kdežto zejména Matěj Palacký byl v létech 1705—1711 foitem v Hodslavicích. Syn Matějův Jiří († 1785 $^{5}/_{12}$) byl praděd můj; na děda Jiřího († 1806 $^{14}/_{1}$) pamatuji se co dítě ještě sám, nikoli však na bábu Rosinu Bartoňovu. Oni, co mladší linie, bydlili v chalupě pod čísl. 72; starší zajisté linie držela foitství Hodslavské dědičně; předposledního foita (Erbrichter) Hodslavského, Josefa Palackého, znal sem za svého mládí velmi dobře.

Hodslavice leží na severním svahu pověstných někdy hor a lesův Domorackých, jichžto pramenové vysílají vody své jak do Baltického, tak i do Černého moře. Proto není tu, na rozhraní vod europských, nižádné řeky, nýbrž jen nepatrný potůček »Zrzávka« zvaný, po jehožto březích obou táhnou se domy asi půl hodiny zdélí. Hodslavice náležely od nejstarší doby ku panství hradu Štramberka, kteréžto koupivše Novojičinští měšťané r. 1558, drželi svobodně až do r. 1621, kdežto Ferdinand II. celé panství jim, co horlivým protestantům, konfiskovav, daroval je řádu Jesuit-

skému, po jehožto zrušení město Nový Jičín osvobodilo se, panství pak celé propůjčeno 1781 Theresianské rytířské Akademii ve Vídni.

Jesuitům, pokud panovali Jičínu, bylo vésti dlouhé a kruté boje s poddanými svými, jež přivésti měli opět do lůna církve katolické; neboť obyvatelstvo všech těch hornatin, ježto rozkládají se okolo vysokého Radhoště ve východní Moravě, a tudíž i panství někdy Štramberského a Jičínského, přilnuvši celou duší ke straně podobojí a zejmena k jednotě Bratří českých, odolávalo dlouho všem jejich outokům a nástrahám i sebe chytřejším a důraznějším. Z okolí toho, a však nejvíce z vesnic německých, ježto i podnes náležejí k evangelické církvi Hodslavské, vyšli r. 1722 první zakladatelé Herrnhutu, nyní světoznámého; že by však i z rodiny mé kdo byl s nimi se vystěhoval, není mi známo. Mám to však z úst jak otce svého, tak i foita Josefa Palackého, že ještě i za panování Marie Theresie odbývány u Palackých nábožné schůzky z okolí celého, a ovšem v úkrytě, obyčejně v noci; někdy i ve hloubi lesův Domorackých, když který jesuita neb špehoun byl na blízku, stráže rozestavovány na potřebných místech, aby prozrazeni nebyli. Tu zpíváno, modlitby se dály a čítány knihy starobratrské, jež mívali zakopané v hustinách lesův. Prohlášením tolerance od císaře Josefa II. r. 1781 vzalo to konec. Poněvadž ale v patentě tolerančním jednota někdy Bratří českých nenašla ohledu ni místa, předkové moji, dlouho byvše na váhách, přihlásili se konečně k vyznání augšpurskému; s nimi také větší díl obyvatelstva jak Hodslavského, tak i okolních vesnic.

Otec můj J i ř í P a l a c k ý, tehdáž ještě jinoch (naroz. 18. Dec. 1768), odhodlal se hned od počátku ke službě nové té církve, a již se byl odebíral do Uher, aby tam nabyl ve školách evangelických potřebného učení, když ho došel od vrchnosti rozkaz, aby nastoupil úřad školního učitele v Hodslavské církvi. Pobyv tedy jen krátce ještě ve školách Jičínské a Hranické, stal se r. 1784 prvním učitelem čili, jak se říkalo, rektorem školy Hodslavské. Pojav sobě 2. Febr. 1790 za manželku A n n u, dceru sedláka Josefa K ř i ž a n a v Hodslavicích, potom (tuším r. 1797) vystavil sobě sám svým nákladem školu dosti prostrannou, v níž až do r. 1829 zastával ouřad svůj. Já byl první z jeho dítek, který zrodil sem se v nově vystaveném domě (číslo konsk. 108), a sice 14. J u n. 1798; však teprv 17. Jun. křtil mne druhý pastor té církve Jan Pilečka, rodilý ze Vsetína. Matka má porodila v létech 1791—1814 vesměs 12 dítek; a však jen sedm z nich, (Jiří 1791, Anna 1796, já 1798, Mariana 1802, Ondřej 1807, Jan 1812 a Rosina 1814) dospěli k věku.

Otec můj byl ve vší své prostotě předce muž neobyčejný. Příroda udělila mu byla pronikavého rozumu i ostrého vtipu, kterýmž já i v dospělejším věku často sem se obdivoval. Mnohostranná zkušenost, zdravý soud a pozorlivá pamět na vše, co kdy duchu jeho se představilo, zásobily ho jistou filosofií života, kterouž nad sousedy své znamenitě vynikal: ale i samé učenosti nebyl cele prázden, dychtivě a bedlivě čítávav každou knihu, která kdy do rukou se mu dostala. Ve všem, co dotýkalo lidské

mravnosti, býval nad míru přísným, aniž kdy jakou něžností osvědčoval se k dítkám svým, ačkoli o dobro jejich ochotně a upřímně se staral; vůle jeho bývala neoblomná, často i prchlivá. Při tom byl pilný v povinnostech křesťanských, horlivý v nábožnosti nepřetvářené, a stálý obránce církevního vyznání svého. Biblí celou měl v paměti, a ve všech příhodách života svého slovy jejími se řídíval i těšíval.

I matka má byla jediná mezi tisíci; bylať čistý obraz neviny, tiché domácnosti a mateřské lásky. Nepamatuji, že by kdy vášeň aneb náruživost nějaká byla zkalila jasnou, ctnou a pokojnou duši její; nikdy myšlenka neslušná neopanovala mysli její, nikdy slovo nesvaté nevyšlo z ust jejích. Příkoří ode zvášnivělého manžela svého snášela trpělivě; kdykoli znikla mezi otcem a dítkami nevole jaká, ona dovedla ji pokaždé k dobrému konci. Literní vzdělanosti neměla naprosto, aniž rozuměla řeči které, kromě mateřské; rozum přirozený a soud neporušený chránili ji vší pověry a pobožnůstky. Bylot ji milovati každému, kdokoli ji kdy poznal.

Já hned za mládí přilnul sem ku knihám. V pátém roce věku svého již přečetl sem byl celou biblí, ve kteréž tehdáž, kromě příběhův Mojžíšových a Josefových, nejvíce poutaly mysl mou věci tajemné, kterýmž nejméně sem rozuměl: milostné písně Šalomounovy a průpovědi Jesusa Syracha. Pamatuji se také, že psávav na počátku předpisův školních rok 1803, potom divil sem se a pochopiti nemohl, proč tam stál r. 1804. Brzy stal sem se prvním, ačkoli téměř nejmladším žáčkem ve škole otce svého, ve kteréž již tehdáž užívalo se způsobu vzájemného vyučování. Při tom i přivykal sem záhy prácem domácím a hospodářským. Poněvadž otec můj byl také obecním písařem, a jsa spolu chalupníkem ve vsi, měl své hospodářství polní, vedl všeliké obchody, až i umění krejčovské: já zároveň s jinými bratřími a sestrami konal mu všecky nahodilé služby, nosíval obecní kurrendy do vsí sousedních, vyháněl též krávy na pole a chodil i do hor na sbírání hub, malin a jahod, kteréž když potom v Jičíně prodány byly, já k nevymluvné radosti své z výdělku toho pokaždé také několik »patákův« dostával sem.

V devíti jsa létech, o vánocech r. 1807, veden sem byl od otce svého do Kunvaldu, panské vsi za Jičínem, abych tam němčině se naučil. Přebýval sem půldruha léta u sládka Wernera, kterýž od otce mého dříví do pivováru kupovával. S jeho sestřenicí, Nanny Urbanovou, dobrou děvečkou, ana jediná v domě češtině rozuměla, důvěrně se stovaryšiv, chodil sem do škol Kunvaldských, založených od Marie Walburgy hraběnky Truchsesové na Zeilwaldburku, rozené Harrachové. Zde sem ve výborném svobodného ducha učení první základy vědomostí svých položil. Ústav ten byl veliký, památný a Salzmanovému poněkud podobný; hraběnka znamenitý naň náklad vedouc, mnoho sobě na něm záležeti dala. Kromě škol vesnických vyučováno ještě zvláště v zámku asi dvaatřicet vybraných chlapcův a téměř tolikéž děvčat rozličného rodu a věku; tu přednášeny mimo jiné nauky počátkové všeobecných dějin, anthropologie, fysika, ho-

spodářství, a těm podobné. Učitelé moji byli: hraběnka sama, znamenitá paní, pak Jurende, Turek, Schneider, Richter a jiní. Na poslední veřejné zkoušce zapsan sem byl sám pátý do zlaté knihy ústavu toho, a z rukou hraběnčiných dostal sem veřejně odplatu za pilnost, knihu o lásce k lidem. Byl to pěkný jarní čas života mého. Milován sem byl ode všech učitelův a domácích svých; zvláště ale ode staré paní Wernerky a jejich dvou dcer, učitelkyní v zámku; pak ode Turka kaplana, milostníka hraběnčina, a od Richtera varhanisty, u kteréhož sem spolu se svou milovanou Nanny byl se počal učiti klavírovati. Pan Turek tuším zvláště proto tak vlídně se ke mně měl, aby mne ku katolické církvi konečně převedl, vida mne k tomu dosti náchylného. Zpozorovav to můj otec, vzal mě domů, právě když byli Francouzové léta 1809 do Rakouska se vtiskli. P. Turek, když sem se od něho loučil, slzy proléval, mne dále ke ctnosti napomínaje a božskému opatrování poroučeje. Několik let potom ústav tento Kunvaldský, příliš svobodný, rozkazem vyšším zastaven jest.

Otec můj poslán byl od panství Novojičínského v květnu léta 1809 za dozorce a průvodčího asi patnácti vozův, vezoucích náklad pro vojsko rakouské do Hodonína; dříve ale než Hodonína dojel, došla ho odtamtud zpráva vstříc, aby náklad ten zrovna do Trenčína zavedl, poněvadž se stav našeho vojska tehdáž již byl proměnil. Tou tedy příležitostí dostav se otec můj do Trenčína, oznámil se s kazatelem a starším bratrstva Trenčanského, Janem Zoubkem, a s učiteli tamější evangelické latinské školy. Napomínán byv od Kunvaldčanův, aby mne od dalšího studování neodvodil, ku kterémuž sem já tak velikou chuť ukazoval, umínil mě dáti do škol Trenčanských. V měsíci srpnu 1809 zavedl mě tedy do Trenčína, kdež sem i pořád do tak nazvané alumnie přijat byl. Zde vše tomu, co sem v Kunvaldě poznal, naopak sem zakusil: učení uherského způsobu, kdež mimo latinu na vše jiné zapomínáno, živnost přebídnou, tak že mi často i hladu trpívati bylo. A přece škola ta nebyla z nejhorších mezi uherskými; učitel můj, Jan Martinek, muž statečný, aspoň rád by byl i dále pokračoval, kdyby zákony školské a okoličnosti jeho jej byly nehatily; mezi kaplany, kteří také ve škole učili, byl i Skaličan Langhofer, výborný Slovák. V prvním půlletí školském odbavil sem tak řečený donát, a i hned sem byl do grammatiky přesazen; na druhý rok byl sem prvním grammatistou, a na třetí jediným ve škole syntaxistou. Ale posléze znechutila se mi škola Trenčanská, i nepilně chodíval sem do ní. Což tam mám dělat, pravil sem, když nám učitel za celého půlléta o ničem, mimo chování slepic, rozprávěti neumí anebo nechce; raději zůstávaje doma, řečtině se ze knih svých učiti budu. I vězelť sem tak neustále ve knihách, že první hospodyň má, dobrá osoba, hrozně se počala starati, abych se prý posléze smyslem neminul. Lidé, kteří čítavosti mé povolovali, byli všickni krutí horlivci v náboženství svém; a půjčívali mně tedy nejvíce jen polemických spisův od Chemnitia, Hoe, Habýla i jiných, jimž sem se já posléze z paměti naučil. Tudíž i upadl jsem do fanatismu tím prudčejšího, čím otevře-

nější a jemnější bylo srdce mé; a brzy sem sobě v ničem již tak neliboval, jako v hádkách o náboženství. Jaké myšlenky tehdáž hlavou se mi mátly! Umínil sem si byl posvětiti život svůj obracování pohanův na víru křesťanskou; chtělť sem co missionář dánský zabrati se někdy do Trankebaru aneb na ostrovy australské. Takto ztracen čas nenavrácený v bezsmyslném počínání, a nebylo, kdo by mě opět na pravou cestu byl uvedl. Poslední dvě léta bytu svého v Trenčíně přebýval sem u Sam. Štíra (Štúra) varhanisty, dobrého muže, jehož umění sem se i sám poněkud naučil; nezadlouho počal sem varhanovati ve chrámě při službách Božích, a p. Zoubek brával mne se sebou ke slavnostem církevním seniorátu svého, ku posvěcení chrámův a uvedení nových kněží, do Podlužan, do Kochanovec, Ozorovec a do Mor. Leskovce, kdež sem složené a zpívané od něho slovenské kantaty na varhanech hrál a takořka zprávcem choru býval. I básniti počal sem času tohoto latině chvály jara. Největší lásky užil sem u p. Bakoše, předního a ctěného měšťana Trenčanského, jehožto syn Jan byl nejmilejším přítelem mladosti mé; ale brzy po mém odchodu zemřev, naplnil mne smutkem na dlouhý čas. Natrpěv se já mezitím dosti nouze a nenabyv známostí kromě latiny a spisův polemických, opustil sem Trenčín chutě, na konci měs. června 1812.

Za příčinou mého dalšího studování ustanoveno, abych na Prešpurské lyceum, nejlepší toho druhu školy evangelické v Uhřích, se odebral. Šel sem tedy s otcem svým pěšky do Prešpurka, kamž i 24. srpna k večeru šťastně sme se dostali. Po neznámých ulicích bloudíce, a zvláště na chrám a školy evangelické se doptávajíce, pozváni sme hostinsky od měšťana Schwanzera do domu jeho, kdež sme potom za skrovničký plat několik dní pobyli. Prof. Stanislaides, tehdáž rector celého lyceum, poznav, že při vší své známosti latiny, přece dobře po uhersku konstruovati neumím, dal mě ještě na rok do syntaxi, prof. Baderovi; což mně, ale v jiném ohledu, velmi prospěšným se stalo. P. Bader ochotně půjčíval mi ze své knihovny spisův Salzmanových, Campových, Beckerových a Glatzových. Tudíž počal sem odvykati fanatismu svému, neměv k němu dalšího podpalu, a zajímán byv cele jinými předměty; oblíbil sem sobě tehdáž zvláště zeměpis občanský a cizokrajné putování. Vděčnost ku professoru svému vnukla mi báseň latinskou ke jmeninám jeho, kterouž sem jemu ve škole veřejně peroroval. Z ohledu živnosti mé byl sem nejprv se dostal do alumnie; potom když prof. Gross hledal některého syntaxistu za sloužícího do Jesenákovského konviktu, podvolil sem se k tomu já; za mnohé služby své dostal sem byt a jídlo, což obé mi tehdáž velmi vhod přišlo, protože otec můj jen na mále mi pomáhati mohl. U Badera byl mi před odchodem svým zůstavil dvacet zlatých ve vměnkách, kteréž sem já i brzy za knihy rozdal, mezi jinými za Schellerův latinský slovník. Na konci školského roku a měsíce června 1813 šel sem s tovaryši svými, Fajnorem, Joseffim a dvěma Hrebendovci, přes Pezinek a Modru, pak Nové Město, Brumov a Vsetín domův na obročné ferie. Velikou žízní trápen byv, pil sem dychtivě z jedné

studánky na Karpatských stráněch, jejíž voda divnou chuť měla; nezadlouho pocitil sem, an krk muj ztlustnul, a mnoholetému nákladnému léčení mnoha učených lékařuv nepodařilo se zbaviti mne té nemilé tíže.

Na konci prázdnin, v měsíci srpnu, když sem se pěšky do Prešpurka vracel, sprovázela mne milá matka až po Potěč blíže Klobouk. Povětří bylo nevlídné, deštivé; na Vláři strhna se příval náramný, promočil mne o samotě kráčejícího do niti. Proti vůli své přinucen sem byl staviti se v Trenčíně u p. Bakoše, abych poněkud okřál. A tak divným uložením Božím zachován mi život. Té zajisté samé noci tak se náhle rozvodnil Váh, že nejen dolejší město, ale i celé údolí trenčanské potopil, mosty, domy, ba vesnice celé proudem svým zbořil a zachvátil, až na mnoha místech ani znamení jejich někdejšího bytu nezůstalo. Strašný nářek lidu a temné hučení řeky, rozlehající se o půlnoci po celém městě, probudily mne ze sna ke hroznému divadlu. Řeka po ulicích dolejšího města vysokým a mocným proudem tekla; dům po domě bořili se, pádem svým záhubou hrozíce sousedům, aneb podryti jsouce neodolatelným vody outokem, vypáčeni a zaneseni sou po řece daleko, an na jejich místo naplavení domové a mlýnové jiní po ulicích se valili. Lidé, kteří na počátku nebezpečenství pořád se byli neuchránili, překvapeni sou v domích svých ke hrůze tím větší, že voda nočním náhlým rozlitím svým všecky loďky a bárky byla pryč uchvátila. I vystupovali všickni na střechy domův svých, když se voda již nad okna lila; ale když domové posléze sami počali se pohybovati, mnozí strachem omráčení ztíží na blízké stromy utéci se mohli. Hrabě Illesházy tehdáž několika rodinám život zachoval. Já sem zatím i se mladým Bakošem, bratrem někdejšího přítele mého, vystoupil na Trenčanský zámek zhůru: a tu nové ještě strašnější divadlo představilo se očím mým. Od hory do hory všecko stálo pod vodou, a z té hrozné potopy jen tu i tam někteří stromové nebo střechy o samotě ještě vynikaly. Mezitím celé vesnice, jako ta na ostrově mezi oběma mosty, byly docela zmizely; ani oné hospody pod sihotěmi nebylo více viděti, kterouž sem já v prvním plánu cesty byl právě v tu osudnou noc sobě za nocleh ustanovil. U prostřed ohromného proudu plavili se domové a mlýnové dolů, a na střeše jich často celé familie okročně sedíce, tiše a smutně očekávaly, kam je řeka zanese; okolo nich hemžila se voda lidmi a dobytčaty, ježto buď na deskách, buď i jiných nářadích po vodě plouli, ochraplé hlasy své k velebnému hučení proudu pojíce. V té všeobecné záhubě podjímala mne zvláště hrůza jakási tajemná, když sem popatřil na plavící se dolův mlýny, kteří opuštění od lidí ještě v živé ochotnosti na prázdno mleli; a k dovršení veškeré rozmanitosti této hrůzy stalo se, že jeden z nich ustavičným třením posléze zapáliv se, v plném plameni uprostřed té povodně z povlovna dolů se táhnul.

Já sem za celý týden zabavil se v Trenčíně, protože pro nedostatek člunův nemožná bylo přes Váh přejeti. Potom ale dal sem se mezi prvními přeplaviti na dvou rybářských čluncích spolu svázaných, na nichž

sotva dvě osoby směstnati se mohly. Mladý Bakoš a Husát tehdáž se mnou společně do škol prešpurských se odebrali. Hojné zdechliny, na březích Váhu ležíce nepochované, vyzívaly v tom horku puch protivný a škodlivý po celém pokrají. Já sem v Očkovské hospodě sešel se s Novojičinskými kupci, a dal pořád o sobě návěští rodičům svým. Poznal sem potom, že i matka má té povodně na Vsetíně krutě zažila, a sotva při životě zachována byla.

Tento můj příběh Trenčanský stal se mi památným i v jiném ohledu. Já sem do té doby o mateřčinu svou nic byl nedbal, ani jí sobě neobliboval: latina i němčina mně mnohem milejšími byly, tak že sem jen v těchto řečech psané knihy za hodné uznával. Pan Bakoš ale liboval v sobě nad jiné v češtině i v českých knihách; mezi jinými měl i Jungmanovu Atalu, a předplácel na Hromádkovy noviny spolu s »Prvotinami pěkných umění«; ve kterýchž ale obou spisech mnoho novočeského se nacházelo, čemuž nevždy vyrozumíval. O mně jakožto Moravanu domníval se, žebych já tomu lépe rozuměti měl; i poprosil mě několikráte ve společnostech rodiny své, abych mu některá temnější místa i slova povysvětlil. Ale brzy ukázalo se, že já tomu všemu ještě méně rozuměl nežli on. Hluboce proniknut jsa stydem, umínil sem sobě pocvičiti se v češtině, aby se mi nestalo cos takového ještě podruhé; zvláště an mi nejen hostitel můj Komeniovy spisy a Jungmanovu Atalu velmi vychvaloval, ale i já ještě v ty dni obé u něho čítaje, čím dál tím více krasou jak obsahu tak i řeči jich jímána sem se cítil. I hned přijda do Prešpurka, dal sem sobě záležeti na mateřčině své; a nezadlouho dostav ve Hlasateli Českém Jungmanovo dvoje rozmlouvání o jazyku českém čísti, zapálil sem se celý upřímnou vlasteneckou horlivostí, kteráž od té doby u mne ještě neustydla, aniž bohdá kdy ustydne.

I brzy podána mi příznivá příležitost ke cvičení se v češtině. Otec můj byl již rok před tím s p. Palkovičem v Prešpurku osobně ve známost vešel, dav mu svou »Knižečku ke vzdělávatedlnému čítání, v Prešpurku, u Snížka, 1812. 8« vytlačiti, kteréž Palkovič potom svého jména půjčil. Přišel sem tedy dosti záhy do užšího styku s tímto mužem, kterýž poznav dobropis můj český, počal o mně již dříve obmýšleti, zdaliby mne ku pomoci své užiti mohl. Když tedy vrátiv se do škol prešpurských, kdež sem toho léta do retoriky přesazen byl, ničeho sem jiného k oblehčení zevnějšího stavu svého nenašel, dal sem se od Palkoviče snadno přemluviti, abych k němu za písaře a pomocníka při jeho Týdenníku přistal. Byla to tehdáž právě nejpamátnější doba války evropejské proti Napoleonovi. Ouřadní vojenské zprávy, o bitvách u Lipska, u Dennevic, u Hanavy a. j. překládati bývala má povinnost; Palkovič opraviv mé přeložení, podal ho k tisku. Ale brzy stěžoval sem sobě na jeho nevlídné se mnou nakládání, a na nouzi, kterou sem u něho trpívati musel; domácí moji s velikou outrpností těšívali mne.

V ounoru 1814 nemoha já déle u Palkoviče obstáti, opustil sem ho konečně, a bydlívaje s tovaryši svými Balašovičem a Ostermanem v alumnii,

obíral sem se především českými knihami. Láska k češtině uvedla mne s Jelšíkem Turčanem, jedním z nejznamenitějších prešpurských kandidátů, a tehdáž i básníkem českým ve známost. Ve škole prospíval sem dosti pilně pod professory svými Fábrim, Stanislaidesem, Grossem a Bilnicou, jichžto náklonnost sem sobě brzy získal. Ale zevnější stav můj byl smutný. Když sem v největší bídě byl, navštívil mne otec můj v Prešpurku nenadále, a ulevil laskavě nouzi mé. Na prázdniny školské šel jsem s Benešem a Karafiatem do Brna spolu; odtud pak sám o sobě přes Holomouc a Hranice domů. Tu sem z návodu otcova přeložil Packeho spis o Prozřetelnosti božské, a složil svou první českou báseň, elegii na smrt Jana Bakoše. Pak vrátiv se opět přes Nové Město nad Váhem, kamž mne otec byl sprovodil, užil sem poprvé lásky professorův svých. V retorice byv sekundánem, učiněn sem tak nazvaným hospodářem školským, a prof. Fabri zjednal mi první učitelské místo, mladého zemana Vésseyho ze šomoďské stolice, kterýž ale jen hospodu za mne oplácel. Mnoho vystál sem po prvníkráte v mém životě nemocí, a opět i nedostatkem živnosti, protože sem za peníze, kteréž mi otec byl dal, knih sobě nakoupil, zvláště Pelcelovu českou kroniku, Hlasatele českého a Thamův slovník. Již tehdáž slovutným byv Slavomilem, oznámil sem se mezi jinými s Royem, Roykem, Kollárem a Ferenčíkem, kteří jediní sobě tehdáž na češtině něco záležeti dali.

K novému roku 1815 pomohl sem příteli Jegušovi složiti jeho báseň českou hexametrickou o pokoji Evropě zjednaném skrze pád Napoleonův, kteráž ke slavnosti novoroční v lyceum veřejně jím perorovaná, když pochvaly všeobecné došla, já větší blaženosti než on pocítil sem. Ještě horlivěji začal sem se tudíž ve své milé mateřčině cvičívati, překládaje zvláště Ciceronovy knihy o povinnostech, Kleistovo Jaro a jiné maličkosti. Pak i frančiny ujal sem se znova, již před tím v Trenčíně z Curasovy grammatiky bedlivě se jí učívav. Ve škole ale doby této památným sem se učinil u spolužákův svých jemnou pamětí svou, an sem na okázku několikráte v geografii starého světa na sta jmen jednou aneb dvakráte přečetv, pořádně a bez omylu z paměti je vyříkal. Mezitím paedagogie mé se zmnožily. Hned na nový rok počal sem u měšťana Ottmana učívat, začež mi plat a jídlo dáno; v měsíci máji přestěhoval sem se tam bytem, požívaje tudíž pohodlného života; při tom podávány mi již i odjinud podobné příležitosti. Tohoto času, když ještě sjezd vídenský trval, bylo mi viděti osobně mezi jinými zvláště císaře Alexandra, pak Wellingtona, Talleyranda i Metternicha, poslané od sjezdu ku králi saskému do Prešpurka; ale na pověst o Napoleonovu z Elby odjití všickni tři chvátavě do Vídně se odebrali.

Na ferie šel sem přes Trnavu s dvěma Trenčany v ustavičném téměř dešti. Na Vsetíně oznámil sem se s Vilímem Šimkem, kazatelem evangelickým, nedávno předtím z Jeny přišlým, s nímž sem mnoho rozmlouval o české řeči, prosodii a literatuře. Doma pobyl sem jen jeden měsíc.

Z počátku měsíce srpna jel sem s paní Pilečkovou do Vídně, a odtud sám do Prešpurka. Ve Vídni sem více byl se krásy a velikosti nadál, nežli sem skutečně nacházel; a tu pořád znelíbilo se mi jaksi toto město.

Přijda do Prešpurka k Ottmanovi, jal sem se čísti z bibliotéky Landesovy samé hrdinské veliké zpěvy, Homera, Ariosta, Tassa, Camoensa, Klopstoka i jiné méně slavné básníky německé. Na počátku nového roku školského, v měsíci září, přesazen sem do filosofických škol, a spolu stal sem se jedným z patnácti censorův a dohledačův nad studentstvem. Měv jakousi nesnázi s Ottmanem, dal sem se od prof. Grossa povolati do domu jeho ke dvěma Serbům Novosadčanům, Lukičovi a Nákovi, jež sem německé řeči vyučovati měl; ostatně k obědu chodíval sem opět do alumnie.

Rok 1816.

2. ledna peroroval sem sám čtvrtý ke slavnosti novoroční Lyceum Prešpurského prvníkráte v životě svém veřejně svou slovenskou báseň »o staveném lidokupčení na sjezdu Vídenském.« Báseň tato nejen mne s Palkovičem opět smířila, ale což mi mnohem památnější jest, i s Janem Benediktim, čili Blahoslavem, Novohradčanem, synem kazatele Velko-Libořeckého, mne blíže seznámila. Poznav já, že tento mezi nejznamenitější prešpurské studenty počítaný přítel Šafaříkův, se kterýmž sem já psychologii a aesthetiku pod Grossem, řečtinu pak pod Žigmondym společně poslouchal, v českém básnictví se kochá i nad jiné zběhlý jest, poprosil sem ho, aby mi soud svůj o básni mé objevil. I pověděl mi dověrně, že citové prudci, jakovýmiž celá báseň má hořela, ještě sami jí básnické ceny zjednati nemohou, nesprovází-li a nenese-li je zvolná hra obrazotvornosti: zde ale jen obecný rozum, a na něm štípené též obecné ale prudké city se jevily. I zničil sem báseň svou ohněm; nepamatovav na to, že ač neměla ceny básnické, měla však aspoň dějinnou pro mne, jakožto památný příběh života mého.

Tohoto léta nastala nová doba ve mládenectví mém. Počal sem zajisté svobodnějším duchem vzdělávati sebe, prospívav nemálo příkladem Blahoslavovým. U něho zjemněli citové moji, a duch můj lépe se naučil šetřiti čistého člověčenství, jak v idei, tak i v dějinstvu. Já k němu denně chodíval, pomáhaje mu v řečtině a frančině; čítali sme spolu Homera, Theokrita i Pindara. I v ruštině, serbštině a staroslovančině cvičili sme se spolu, majíce za učitele, kromě učelníkův mých, i pana Vidakoviče, spisovatele serbského, u něhož sme Stefanovičovnu prostonárodnu Pesnaricu ponejprvé poznali. Palkovič také k oběma nám velmi přívětivým se ukazoval, a spolu nás k vyššímu v literatuře snažení pobízel. Když Tablicovým dotíráním a našimi prosbami přemožen jsa, opět ve škole veřejná svá čtení začal, při nichž sme my dva za jeho náměstníky vyhlášeni byli, já chtěje ho ještě více pro slovanství rozhorliti, po radě Blahoslavově složil sem

mu odu k jeho jmeninám, kteréž ale on potom jen k osobným nepříliš chvalným záměrum užil. Ta byla má poslední přízvučná báseň; nebo čím dál, tím jistěji snášel sem se na tom, že ne přízvuk, ale stará časomíra přirozeným základem české prosodie slouti by měla. I hádal sem se o tomto předmětu často a obšírně i s Palkovičem i s Benediktem, nemoha však nikdy s nimi dokonale se srozuměti. Knih sem pak tohoto léta opět tolik nakoupil, že sem tím opět ochudl, ačkoli sem kromě Novosadčanů svých i od panen Fiedlerových z Hořovic za denní jich vyučování plat dostával. Moji ostatní zvláštní přátelé mezi studenty byli Kralovanský, Ruman, Dogaly a Petr Šréter.

V létě na ferie, rozloučiv se s Blahoslavem, bral sem se opět s dvěma Trenčany po noci přes Trnawu. Doma zbíral sem národní písně, čítal Wilhelmův přírodopis a Kranzovy dějiny bratří moravských, hledal i nalezl několik staročeských knih u Domorackých Kopaničárův a v Byníně u proroka ševce a sklenáře.

Tyto ferie poznav já z jedné strany bytnost pravé poesie a nemožnost svou státi se kdy velikým básníkem, z druhé pak strany náramný nedostatek naučných knih ve literatuře české, na kterýž mě v Trenčíně obzvláště p. Zoubek, Tablicův test, pozorliva byl učinil, ustanovil sem se na tom, že již cele a jedině naukám se odevzdám, a vší silou na tom budu, abych někdy, pokud mě stačiti bude, nedostatku onomu poulevil, což sem i vše Blahoslavovi v prvním svém listě obšírně předložil. On list tento Šafaříkovi do Jeny poslav, mne s ním ponejprv ve známost uvedl, a tím způsobem našemu potomnějšímu trojičnému přátelství počátečného zniku propůjčil.

Učení dušeslovné u prof. Grossa naučilo mě pozorlivým býti na všecky úkazy v duši člověka, i na veškeru jich zákonnost. Od té doby neměl sem více prázdné a zahálivé hodinky. Sebe samého zpytoval sem v každé okolnosti, na své vlastní náruživosti a jich tajemné i zjevné účinky pozoroval sem neustále, až tento způsob pozornosti naposledy dokonale přírodným se mi stal. Všady, kdež zákonové ducha zpytováni byli, užil já takovéto zkušenosti své; začav pak hned potom krásovědě a logice i metafysice se učiti, pocítil sem tudíž veliké pomoci, tak že sem se přesvědčil, že do filosofie vůbec není lepší brány nad přezvědné dušesloví.

Vrátiv se z Moravy do Prešpurka, učiněn sem 28. srpna v Jesenákovém konviktě hospodářem skrze prof. Stanislaidesa, který ve mně sobě tehdáž velice liboval. Měl sem tu na péči stravování asi šedesáti žákův, z větší částky chudobnějších zemanských synkův, z nichž každý v té drahotě jen po půl třetím stu zlatých platili; ostatní z fundu se dodalo a z pomůcek barona Jesenáka. I o alumnii staral sem se poněkud, vydávaje jí každodenně s měřici pečiva i soli. Zevnější tedy stav můj byl tak dobrý, že i závist mých kamarádův zbudil; zvláště an sem i v učitelském ohledu jak u Šréterův tak i v obydlí svém mnohého pohodlí užíval. Mokrý a Quirsfeld, nemohše logiky pod prof. Žigmondym veřejně slyšeti, mne za soukromého učitele této nauky sobě vyprosili. Již i za tou příčinou musel

sem se zvláštní pilností a důkladností učiti se jak logice tak i metafysice, nám podle Krugovy soustavy přednášené. Professor můj nejen pujčil mi spisův Kantových, ale i při každé příležitosti snažil se mé pochybě anebo nedorozumění mému pomoci. Mimo to učil sem se nejprv angličině od prof. Seleckého; potom vlaštině spolu s Kosecem, seniorem našeho konviktu, s nímž i následujícího léta, když anglická společnost biblická Kysmičův vandalský nový zákon v Prešpurku tlačiti dala, já pro známost svou řečí slovanských za korrektora ustanoven sem byl. I Palkovičovi, jenž tehdáž slovník svůj sepsati se strojil, byl sem nápomocen; zhotovil sem mu nejprv výtahy z Králických biblí posledních dvou dílův, z Hájkovy Kroniky, z Dalimila, Haranta i Veleslavíny; potom ale propůjčil sem se mu i v samém spisování slovníka tohoto, vše z pouhé toliko horlivosti vlastenecké.

1817.

Postavil sem se nyní prvníkráte na dráhu českého spisovatelství. Učiv se angličině, počal sem pořád překládati Ossiána, tehdejšího miláčka svého mezi básníky; a když ve březnu milý Blahoslav do Jeny se ubíraje, mne v konviktě prešpurském navštívil, dal sem mu přeložení své, aby je Hromádkovi ve Vídni obětoval. Při tom i jal sem se potajně psáti listy o prosodii české, které sem Blahoslavovi připsané také do Hromádkových Prvotin poslati chtěl. Poznav pak, že i Šafařík se mnou stejně smýšlí v ohledu tomto, užil sem příležitosti Blahoslavovy k dopisování muži tomuto, tehdáž ještě v Jeně meškajícímu. On se již byl dříve ke mně, ač nezřejmě, ve Hromádkových Prvotinách ohlásil, uvodě tam zlomek listu mého Blahoslavovi psaného; a poněvadž sem výbornost ducha Šafaříkova vysoce ctil, nemohlo mi se nic milejšího státi, než že on, vraceje se z Němec, z počátku měsíce června u mne za deset dní pobyl. Rozmlouvání s ním stalo se mně velmi blahočinným a opravilo soud můj jak vůbec o mnohých věcech, tak i zvláště o naší literatuře. Šafařík také přinesl byl z Jeny velmi důkladné pojednání o prosodii české, jež mi čísti dal. Já sem tehdáž byl již první dva listy své zhotovil; ale vida v Šafaříkově pojednání učenost náramnou, jíž se mně nedostávalo, ostýchal sem se, vytasiti se s nimi. Zatím chodíce my procházkou do nejpěknějších okolí prešpurských, smlouvali sme všeliké plány z ohledu na vydávání nějakého museum (časopisu) národního, kdežby především na básněch časoměrných nescházelo. Tak naveden sem opět Šafaříkem na stezky básníkův. Na den rodin mých, 14. června, odebral se Šafařík z Prešpurka, přislíbiv, že se postará, aby doň opět na delší čas navrátiti se mohl.

Hned po odchodu Šafaříkově, na konci školského roku, onemocněl sem krutou anginou, ve kteréž lékař Würzler velmi pečlivě mne se ujímal. Sotva nemoci této zniknuv, když sem přes Vídeň příležitostí otce svého domův jel, ve Bzenci v Moravě upadl sem opět náhodou do nebezpečenství

života, maje v silném jetí břevnem proti mně se opřelým probodnut či umačkán býti. Prázdnin těchto užil sem k putování do Těšína i do Bilska, chtěje navštíviti tamější své přátely a představené církevní. Velmi vlídně a čestně přijali mne tu i kazatel Šimko s rodinou svou, i superintendent Schmitz a přítel Winkler. Tento chystaje se na budoucí rok do Němec, rádby byl mne za nástupce svého při Bilské církvi měl, k čemuž sem já polovičně i přivolil. Přijda domův, zakusil sem nešťastné nevole otcovy, kterýž nakládaje se mnou náruživě, každému předsevzetí mému naproti se postavil. Snad by různice odtud povstalá vážnější následky byla po sobě potáhla, kdybych já radou mateřinou ke smíření otce svého byl po jeho vůli nesložil kázání »o pravé pobožnosti křesťanské«, jímž ihned udobřeným se stal. Kázal sem tedy v Hodslavicích první a tuším i posledníkráte v životě svém lidu ve chrámě shromážděnému. Potom ale síly citův neobyčejných poznal sem v den svatební sestry své Hanny.

Po prázdninách vrátiv se sám přes Trenčanské Teplice a Trnavu do Prešpurka, učiněn sem podseniorem v konviktě, a obětovav se opět dvěma nejmladším Šréterům, Michalovi a Mikuláši, jenž mne u sebe míti velmi žádostivi byli, šel sem s nimi bydlet do domu p. Sakmáryho. Tu sem v ouzké spojení vešel s dvořskou raddovou, paní Karolínou Géczy, dcerou slavného sedmipána Petra Balogha a tetkou učelnikův mých, ana se tehdáž do Prešpurka k vychování dítek svých byla přibrala. Nejvíce ale zradoval sem se, uvida v Prešpurku Šafaříka, ješto byl na dvě létě ke mladému Kubínimu za pěstouna se zavázal. S ním obírajíce se my pilně ve vlastenských věcech, když sme jednou byli do vinohradův prešpurských na procházku vyšli, přečtu já mu listy své o prosodii české. Na to on velikou horlivostí naplněn jsa, pořád mě vybídl, abychom začaté dílo dokonali, a smluvivše jeho návrh, dali sme se do práce. Já vyhotovil ještě pátý list, on svůj rukopis jenanský proměnil v list třetí a čtvrtý, šestý pak nyní znovu složil; moji dva první listové opraveni jsou nejprv ode mne, potom i od něho. Již v měsíci listopadu (1817) spísek celý byl hotov a podán censůře. Mezitím já pamětliv jsa slibu svého v Bilsku, vší pilností oddal sem se byl také naukám teologickým, z nichž před nastoupením ouřadu svého bylbych měl přísnou zkoušku podniknouti. Ale nyní, když obíraje se základy české prosodie, v teologii pozadu zůstávati sem musel, když požívání přítomnosti Šafaříkovy mne tak blažilo, když nejen starý Šréter, ale i paní Géczy, ba i sám Balogh mě snažně i prosbou i sliby svými, abych u Šréterův zůstal, pobízeli, a z druhé strany Bilšťané mně za dva měsíce ani slova o sobě věděti nedali, když posléze já nové bláhy u paní Zerdahely účastným sem se stal: nemohl sem dlouho na rozpacích býti, na kterou stranu bych se ustanoviti měl; nýbrž vypověděv Bilšťanům, poručil sem jim na místo své Jana Sepessiho, přítele a kollegu svého, po jehož odchodu já v Jesenákovém konviktě konečně seniorem učiněn sem byl.

Co za největší stěstí své mladosti počítám, stalo se mi ku konci léta tohoto. 1[ho] prosince povolán sem skrze pana Fábryho ku paní Nině

Zerdahely, dceři slovutného někdy a učeného Baloghyho, předního mezi zemany uherskými, an mezi jinými byl kdys i s Voltairem sobě dopisoval. Přijat sem od ní za učitele čtyr slečinek, jejich synovkyní a schovanic, any se jmenovaly Luisa i Jeannetta Baloghy, Eva Šréter a Josefína Dedinská. Tu pak počíná opět nová doba mého mládeckého života.

1818.

Pohříživ se já předešlého léta do metafysického hloubání, brzy sem pocítil, že kdokoli opravdově a důkladně mysliti počíná, celou soustavu vědomí svého sám sobě znova založiti a vystaviti musí. I mnou tu daemon jakýsi tak náramně zatřásl, že všecka jistota, víra, vědomost a jestota má v nepochopitelný rum se mi sesuly. Mnoho mě krutý boj ten proti skepticismu stál, ale vítězství mi po zápasu popřáno. Není možná, aby člověk v opravdovém a důsledném skepticismu dlouho setrval; jestota citův našich příliš zřejmě na nás naléhá, než abychom déle o bytu, o nadějích a povinnostech svých pochybovati mohli. Ani o bytu jak předmětenstva, tak i známosti naší předmětné nelze na rozpacích býti: ale jestotné spojení podmětného znanstva našeho s předmětenstvem jest ta otázka, která filosofy mezi sebou věčně rozdvojuje. Já sem i brzy uvrhl se na zásadu pouhé podmětnosti naší, na citelnost, za to uznávaje, že ona původním rodištěm jest celého našeho jestotného života. I ohlédav se pilně v Kantově kritice, ačkoli mi tato ve všem po mysli nebyla, srozuměl sem sobě sám o nejdůležitějších pravdách člověčenství, šťastným jsa v tom, že i znedůvěřiv se náboženství nadpřírodně zjevenému, nábožného zřetele na svět a na život přece nikdy s očí sem nespustil, anobrž jej za hlavní předmět svého skoumání pokládal. A což se divným zdáti může, ale pravé a přírodné jest, sám Holbachův pověstný system nátury potvrdil mne co nejvíce ve pravdách náboženství; vida já zajisté, na jakových lichých a slabých základech celá tato soustava spoléhá, tím ochotněji a mocněji postavil sem se na pevnou skálu náboženství, naděje a víry.

V takovémto stavu svém přišel sem do domu paní Zerdahely. Tato vzdělaná, jemnocitná i dobrotivá osoba brzy na mne obzvláště pozorlivou, a čím dál tím přívětivější ke mně se stala. Bylať ji před pěti měsíci poslední dcerka její zemřela; pročež chtějíc i vyhnouti se místu onomu, kdež ji vše na ztrátu její upomínalo, i oddati se cele vychování jediného pozůstalého syna svého Sigmunda, zabrala se s ním do Přešpurka. Osud její tím krutější byl, že nezakládajíc víry své na pravdách zjevených vyznání církevního, neměla do sebe tolik samostatné ducha moci, aby dostatečného světla i jistoty o nejdůležitějších pravdách života lidského sama sobě byla zjednala. Obyčejné potěšování a rozumování mnoha vážných osob ji často navštěvujících bolesti její, jakož mi vyznala, ještě přimnožilo, protože důvodové jejich aneb vážnosti u ní neměli, aneb i jemnosti citův jejich uráž-

livými byli; tak že posléze ostýchajíc se podobných rozmluv, sama se v sobě zavřela, a bolestně odřekši se všeho, což my za nejdražší sobě pokládáme, pokoje ducha jen v hojném a častém dobročinění hledala. Já prý první blahodějne v ní pusobil, nejen přesvědčení své o nadějech člověka důkladně a z plného srdce jí přednášeje, ale i pochyby její tak šťastně a vítězně porážeje, že, jakož sem to potom z jejích ust slyšel, ona na mne silného spolehši, tím teprv došla duševního pokoje a okřání. Než i já sem u ní nového takořka života nabyl. Tato moudrá paní, ana ze všech, co sem jich já kdy poznal, ideálu ženské osobnosti nejblíže se dotýkala, zamilovavši mne neméně, nežli ode mne milována byla, takže matkou mou nejen se jmenovati, ale i skutkem se prokázati ochotna byla, naučila mne ve světě žíti a ušlechtila a upevnila mužský charakter ve mně. Já od té doby obědvávaje a večeřívaje u ní, největší částku prázdného času svého v obcování s ní sem ztrávil. Kromě hodin k vyučování slečen určených, jimž ona veždy přítomna jsouci, nejpilněji mne poslouchala, čítávali sme rozličné knihy a rozmlouvali o nich ještě obšírněji. Do konviktu chodil sem jen, když úřad můj seniorský toho nevyhnutelně vyhledával, a i školy navštěvoval sem s menší pilností. Professoři moji, kteří příčinu toho znali a mne sobě jináče vážili, mlčením pomíjeli jména mého, když mě kdy na čteních svých nepřítomna býti spatřili.

Zatím i přítelkyně a sestřenice nové matky mé, paní Géczy, osoba výborného a vysokého ducha, mne k sobě snažněji potahovala, již před tím velmi vlídně ke mně se mívavši. Zvláště ale, když k dobrému syna svého zarazila u sebe spolky učené, pozvala mne, abych i já údem jejich se stal. Tu tedy dvakráte do týdne scházevše se, mluvívali sme o předmětech naučných; Fábry, Petr Géczy a Sigmund Zerdahely dostali za předmět rozličné částky dějin povšechných, lékař Šimko vybral sobě nauky přírodné, já pak krásovědu. Každému dáno bylo mluviti svobodně za čtvrt nebo za půl hodiny; posluchače měli sme, kromě obou paní a příbuzných jejich, naše professory, a kdy se kdo jiný ve společnosti nalézti dal. Po skončení mluvy hádáno se o tom, co dříve přednášeno bylo, a sice nejvíce o tom, co sem já byl mluvil. Ustaviční opponenti moji byli Fábry a Šimko. První, studovav dlouhý čas na Göttinských školách, byl neobecně učený a ostrovtipný; ale muže toho nic nebylo než pouhý takořka rozum; zdálo se, jakoby citův a obraznosti prázden byl. Druhý, byv dříve kazatelem, dal se z toho na lékařství a neměl nad novoněmeckou filosofii nátury nic důležitějšího. Oba snášeli se v tom, že smýšleli o kráse a umění velmi podle a nepříznivě; onen ji za závadnou rozumu považuje, tento celý v materialismu věze, leč kde ho Mesmerův magnetismus z něho vyvodil. Já sem přednášel ve spolcích těchto nejprv Schillerova krásovědná pojednání; jak mile sem kdy skončil, oba muži tito na mne se obořili a já přinucen byl zastávati pravdy své, k čemuž mi arci při ostrovtipných Fábryho námítkách Schiller sám nevždy postačoval; obyčejně zavodili sme se až ku posledním základům krásy, tak že sem já tím nemálo v krásovědě samé

prospíval. Mně nejvíce smělosti a útěchy dodávala pochvala našich paní, které stejně se mnou o kráse cítily; často když sme se byli po celé hodiny do hádky zabrali, říkala posléze paní Géczy, že ač nám již dále nerozumí, přece jistě že jen mně za pravdu dáti může. Požívaje srdečné lásky obou těchto paní i synův jejich, a maje přítomného v Prešpurku také Šafaříka, žil sem několik měsícův velmi blaženě.

Té doby (konec měsíce března) vyšli tiskem naši »Počátkové českého básnictví« u Belnayových dědicův v Prešpurku. Chvála i dobré účinky tohoto spisku v Čechách nemálo mne i Šafaříka blažily; ale mne samého ještě to snad více, že paní Zerdahely, davši sobě ode mne obsah jeho vysvětliti, báseň »o ideálův říši« tak sobě oblíbila, že nejen se jí česky učila, již dříve slovensky rozuměvši, ale mně kromě jiných vzácných darův i měsíčný plat můj zdvojila. Což div, že nejsa prázden snářské obraznosti, opět sem se do básnictví, zvláště do tragedií, zamýšleti počal? Štěstí mé ještě zvětšilo se, když nade vše nad to posléze i s panem J. Jungmanem v Praze, kteréhož sem já nade všecky české spisovatele ctil, osobného důvěrného dopisování mi podáno.

Ale toto všestranné štěstí brzy mi zmejlilo. Paní Sakmárka, u které jsem se Šrétery svými bydlel, osoba obecných povah, při tom kulhavá i ošklivá, zkalila mi je nevlídně. K neštěstí svému byl sem se jí hned z počátku zalíbil; navštěvujíc ona mne častěji, než já ji, bavila se po celé hodiny u mne rozmluvami duchaprázdnými. Jednou, davši se mluviti o uherském zemanstvu, řekla posléze: »milý příteli můj, znám já je příliš dobře; lidé tito jsou všeci pyšní, násilní a nemravní, starající se o lidi jen, když jich potřebují; na mne by se ani neohlédli, kdyby nevěděli, že i já sem, chvála Bohu, osobou z rodu jejich.« I hleděl sem čím dál tím více osoby takovéto se vzdalovati. Ona poznavši to a horšíc se, že jinam chodě, jí pomíjím, počala mne hyzditi, jak vůbec, tak i před učelníky mými; a když sem se já s ní proto byl dovadil, ona zdvojila zlost svou. Já prý o půlnoci domů z města se vracím; a poněvadž ona prý ví, že paní Zerdahely obyčejně o devíti spat se ubírá, jináče že není, než že já od ní odejda, v noci po nečestných místech se potuluji. Já sem naproti tomu nikdy duchovnějšího a světějšího života nevedl, jako právě tehdáž; a jakož bych, pln jsa ještě myšlének o nejsvětějších záležitostech člověčenstva, byl mohl ihned vrhnouti sebou do ohavností zvířeckých! Ale proti náruživostem ani rozum, ani jemnota srdce neplatí. Najednou rozešla se pověst po škole, že student jistý Némethy, známé necudnosti, mne v hanebném domě meškajícího spatřil; polovice studentstva radovala se, že svatoušek prý přece jednou polapen jest. Já roznítil sem se celý, uslyšev to, a jda ke všem professorům, žádal sem, aby se přísně na původa jejího dotíralo. Zavolán jsa Némethy, oznámil veřejně, že nic takového, anobrž i co by to nejmenší podezření na mne uvrhlo, ani do mne neví, ani že toho nepropověděl; professoři ohlásili se také, že o mé nevinnosti přesvědčeni byli. Ale já neměl na tom dosti, nýbrž vezdy dále po původu té pověsti se doptávaje, posléze počal

sem tušiti, že to snad učelník můj Michal byl. Tento sedmnáctiletý mladík již se byl ve všeliké neřády dával; pročež bývaje ode mne trestán, dílem již proto, dílem od Sakmárky k tomu navedený, mohlť arci z pomsty to učiniti. Na přísný dotaz můj nejprv se zapíral, pak milost mou sobě vyprosiv, vyznal k mé hrůze, že čím mne vinil, sám vinen byl, a nejen on, ale i všickni tovaryši jeho, kteří ho k tomu svedli. Když prý jim v nečestné schůzce bázeň svou přede mnou jevil, oni, aby i bázeň tu i svědomí jeho uchlácholili, nastrojili onoho Némethyho, který mu prý na svou čest onu nepravdu potvrzoval. Doložil mi dále i to, že všeci ti mladí páni u velikém strachu byli přede mnou, a ve společné radě jejich, coby činiti měli, že Némethy se ohlásil, jestliže prozrazen bude, že všecky je udá, i sám aneb vojákem se stane, aneb životu svému konec učiní. Já spokojiv se nyní s veřejným ospravedlněním svým i s tajným trestem jejich svědomí, a ostýchaje se také odekrýti té hanby, která by celou školu a mnohé familie byla potkala, upustil sem od dalšího vyhledávání, a zatajil dokonce neradostné tajemství své. Mezi tím ale Sakmárka nemíjela žádné příležitosti, aby vše, co kdy bezectná lež a lest vynesti může nejohavnějšího, u paní Géczy a Zerdahely na mne uvalila; mne při tom nejvíce bolelo, že lidé, které sem já kdys byl ctil, poselství taková na sebe brali. Ale měl sem tu radost, že nejen na obou místech víry jí odepřeno, ale i sám učelník můj, velikomyslností mou jsa pohnutý, ve přítomnosti matky své, do Prešpurka přišlé, Sakmárce pověděl, »aby přestala nehodného toho pomlouvání, které již tolikeré mrzutosti natropilo; Palacký že nejen ve všem nevinný, ale i vůbec šlechetnější člověk jest, nežli ona.« Vypovědíno Sakmárce pořád, a mou přičinlivostí slíbila paní Zerdahely, že mne se Šrétery na budoucí školský rok do domu a ke stolu svému přijme.

Takto zdál se osud můj opět napraven býti. Paní Šréterka namluvila mne, abych na ferie školní zprovodil syny její do Novohradské a Hevešské stolice. Jeli sme z Prešpurka po paní Zerdahelce nejprv na Alakšince, potom odtud já v jednom voze sám s ní do Vísky, pocítiv na té cestě několik blažených a svatých hodin. Tato paní již tehdáž neupřímé Šréterův ke mně se chování poznávala; starostí proto naplněná, ačkoli zřejmě nepravila mi ničeho, doufajíc prý, že je obcováním svým ještě sobě získám, prorockými však slovy napomínala mne ke stálosti v budoucím pokušení. Já v dokonalém odvolení se osudu mému jel sem přes Levice, Šahy, Šurany,Ároksalaše a Heveš do Svat. Emerika čili St. Imre v Zátisí, vsi od p. Šrétera koupené, asi tři tisíce obyvatelův počítající. Zde na té nepřehlednuté, ale neveselé bezstromé rovině, u výlevův rybné Tisy, kdež jen řídké vrbiny nějakou rozmanitost krajině způsobily, vídal sem přece ten nejkrásnější a nejvelebnější východ a západ slunce v životě svém. A této jediné rozkoše bylo mi tu požívati; Šréteři zajisté vidomě čím dále tím nepřívětivějšími ke mně se stávali. Tito vší ducha jemnoty anobrž i vzdělanosti prázdní lidé žili cele jen v hospodářství; skrbnějších neužilcův nad ně nikdy sem nepoznal. Napomínaní ale ode svých příbuzných, aby mne

u synův svých na budoucí dvě léta podrželi, byli mně nejen dokonalé zaopatření v živnosti, ale i hotových tisíc zlatých přislíbili. Tohoť počalo jim líto býti; bojíce se však poroku těchto příbuzných, kdyby mě oni vypověděli, umínili mne ouskočně k tomu přinutiti, abych já to sám učinil. Ku konci ferií počali přede mnou a před syny svými prohazovati všeliká slova o mých minulých příbězích: proč sem sobě prý tolik nepřátel nadělal? zdali hluku tomu přece cosi skutečného příčiny nezavdalo? proč sem jejich Michalovi ukřivdil, z výstupkův jej nevinného trestav? a co tomu podobného více. I rozvedl sem se s nimi pořád ochotně, poznav pravou mysl jejich lépe, nežli ji sami ukázati chtěli; byl bych to dávno učinil, než že naděje dostati se do domu paní Zerdahely mne k nim blíže vázala. Kdybych jim byl tajemství od Michala sobě svěřené zjevil, byl bych se arci lehkou prací očistiti a pomstiti mohl: ale já pohrdal těmito lidmi příliš, než abych pro ně slovo své, třebas i vinníkovi dané, byl zrušil, a tím i důstojenství svého svědomí ublížil. Že i sám starý Šréter o hodnosti mé lépe přesvědčen byl, nežli na sobě ukazoval, zjevilo se brzy potom, když chtěje snad svědomí svému pro křivdu mně učiněnou polehčiti, mne do Šárošpataku, tam kdež Komenský náš kdys byl učil, za professora mimo vůli mou poroučel.

Ale nevděčnost těchto lidí a všecka nevlídnost osudu mého tak mě přece zabolely, že sem ubíraje se na cestu do Prešpurka onemocněl. Paní Šréterka zavezla mne až do Levic; tu mne opustivši, oznámila stav můj ve Vísce panu Zerdahelymu, manželi mé dobroditelkyně, kterýž i hned pro mne skvostnou příležitost svou poslal. Dojda Vísky, spatřil sem dvůr plný panských kočů; celá téměř Těkovská stolice byla tu na hostině. Paní Zerdahely, uvidouci mne tak ztrápeného, a nemohouc pro množství hostů svých se mnou mluviti, vtasila mi potichu cedulečku do ruky, kterouž otevřev já potom ve své světnici, četl sem (28. srpna 1818):

»Feige Sterbliche nur und aberwitzige Schwärmer
Schrei'n von den Dächern ihr Weh, Mitleid erbettelnd vom Volk.
»Klage geziemt nicht dem Starken. Im Kampf mit dem eisernen Schicksal
Siegt nur die rüstige That: Worte sind Beute des Sturms.
»Schlägt ihm ein ähnliches Herz, so geb' er sich ganz und auf ewig:
Bleibt ihm dies Kleinod versagt, werd' er sich selber die Welt.«

Tato dobrá i moudrá paní nyní právě mateřsky se ke mně chovala. Když sem s ní 1. září 1818 z Vísky přes Nitru do Prešpurka jel, ona mne k sobě do koče svého pojala, synu svému kázavši na kozlík ku kočímu sednouti.

V Prešpurku zjednal sem já sobě byt zvláštní pro sebe; lékaře, léky a jídlo posílala mi paní má. Do škol chtěl a začal sem opět choditi; ale pro nemoc opustil sem je hned z počátku října cele, aniž je kdy od té doby více navštěvoval. Živil sem se lekcií dáváním; neměv pak u paní Zerdahely nic více dělati, chodil sem tam jen, když sem kdy pozván byl

Paní Géczy zemřel té doby slavný otec její; pohřížená v žalosti nespomenula si dlouho ani na spolky naše, ani na mne. Mne otec můj v listopadu ještě necele ozdravělého v Prešpurku navštívil, jehož já potom do Vídně zprovodiv, konečně z nemoci sem se vymohl. Potom 15. listopadu dal sem se od pana Pavla Šándora, zemana i přítele paní Zerdahely, namluviti, abych se s ním o hospodu a stůl jeho zdělil. Přešed k němu, zabral sem se vší silou do studování, zvláště anglické literatury, s níž mě prof. Selecký, nyní dověrný přítel můj, blíže oznámil.

Gibbonovy »miscellaneous Works«, kdež sem výtahy a poznamenání z jeho denní lektůry čítal, zbudily u mne předsevzetí, abych i já něco podobného sobě zhotovil. Počal jsem tedy 25. listopadu 1818 svůj první každodenníček, kdež sem ponejprv své myšlení o Jenyšově srovnání řečí evropejských sobě zaznamenal. I ve spolcích u paní Géczy, nyní vnově začatých, přednášel sem nejprv z tohoto Jenyšova spisu, potom ze Sulzerovy teorie krásoumy. V bibliotece Landesově probíraje se v anglických knihách, oznámil sem se 2. prosince s p. Eganem Angličanem, podkoním knížete Gražatkoviče. Muž tento měl výbornou knihovnu, a v řečech anglické i francouzské byl tak zběhlý, že knihy anglické po francouzsku, francouzské pak po anglicku bez vady čísti mohl. V lůnu jeho milostné familie požíval sem já mnohého potěšení. Tohoto léta četl sem od něho Blairova čtení, Addisonova Spectatora i velikou encyklopaedii britannickou.

Milý Šafařík učil mne této zimy hvězdoznanství, a návodem jeho četl sem některé Jean Paulovy spisy, jak doma tak i u p. Zerdahely.

Z každodenníčka »31. prosince 1818. Ráno dostal sem darem od paní Zerdahely Herderovy listy (zur Beförd. der Humanität). Popoledni koupil jsem u Švaigra Rukopis Kralodvorský, a dal i pořád jej svázati; večer četl sem paní své z díla p. Staelina o Němcích článek o považování přírody. Anděl života mého navštíviv nás, posvětil mne ctnosti bohorozkošné!«

Každodenníček.

Dne 25. listopadu 1818 počal sem čísti a bedlivěji študovati *Jenyšovu* knihu: *Philosophisch-kritische Vergleichung u. Würdigung von vierzehn ältern und neuern Sprachen Europens.* — Eine gekrönte Preisschrift. Berlin 1796. gr. 8. 503 S. — Z té sem také u paní radové z Géczy mluvil, od počátku až po oddíl o důkladnosti řečí.

Řeč nám všecky, i ty nejtajemnější účinky ducha našeho nejlépe odkrývá; v ní viděti jest celou intellektuální a mravní bytnost člověka. Ona dosáhne určení svého, jestliže ponětí a city vždy tak představuje, jakož toho duch náš potřebu cítí. Ctnosti její hlavní jsou: bohatství, důkladnost, zřetedlnost a libozvučnost.

Bohatství řeči se spatřuje: 1. ve slovích k neprostřednému vyznamenání smyslných předmětů, 2. k vyznamenání odtažených ponětí, k čemuž 3. patří lexikální vzdělatedlnost.

Přirozené jest člověku, každou věc, která se smyslům jeho podhodí, a kterouž on od jiných zřetedlně rozeznati může, vlastním nějakým iménem sobě poznamenati, poněvadž tím ulehčuje i obraznosti i paměti j rozumu. Abychom tedy o bohatství řeči předkem souditi mohli, pozorujme národu, jak daleko se vztahuje činnost a zvláště pozorlivost jeho. Národ, jehož i počet malý jest, i činnost obsahu skrovného i duch povahy nečilé, tupé a zpozdilé, jistě že chudičkou slov má zásobu a naopak. Protož uzná-li se, že Slované nad míru bohatou řeč mají, čehož patrně ukázati lze: tedy také vyznati bude potřebí, že duch jejich čilý a způsobilý, činnost pak nemalá jest. Z té příčiny divochů řeči chudé jsou, ačkoli ne ve vyznamenání těch věcí, až do nejmenších maličkostí, s nimiž se obyčejně zanáší. — V tomto ohledu také povážiti sluší, zdaliž národ nějaký původně a zdávna s některými předměty se obíral, čili se jim teprv od jiného národu naučil: zdaliž národnost svou čistou zachoval, čili s cizinci smíšený, povahy jejich přijímal: v poslední zajisté případnosti slova jiného národu sobě přiosobil. Příklad dává zvláště řeč uherská, englická (v plavectví od Hollandu slova bravši), a ruská (Tartaři). —

Formováni kořenných slov určeno bývá obyčejně tou předmětu vlastností, která nejvíce do smyslu padá. Ačkoli sice nepochybuji, že původní vynalezení slov, jako až posavád, z veliké částky, podlé náhody se stalo: předce pevně

věrno, že mezi elementy zvuku a jakovostí buď předmětu vyznačených buď impressí do smyslu učiněné nějaké společné vztažení jest, jehož odkryti se ještě filologum nepodařilo. —

Tak vynalezené kořenné slovo, potom, určité majíc vyznamenání, užíváno bylo za základ k pojmenování všech předmětů, v nichžto se původní jeho známka nalezala: a jen po drahném času bezpochyby přidány slabiky formovací (Bildungssylben), k rozeznání a určení obzvláštních způsobů a nástinů předmětu vyznamenaného. Tato řeči doba jest nejourodnější pro skoumavého etymologa na filosofických resultátích, na psychologických vynalezeních.

Pan Jenyš tomuto bohatství extensívnému, jakož ho jmenuje, menší, intensívnému pak (čili na odtažených ponětích) větší, nežli sluší, cenu připisuje. Důvod jeho, že by jináče Fenyckých a Karthaginenských řeč dokonalejší slouti musela nežli řecká, ničemný jest: jestiť i částeční dokonalost. Nýbrž já za potřebnější soudím býti onen druh bohatství, nežli tento: poněvadž z onoho dají se snadně abstrakcie činiti, ne však abstrakciemi smyslné předměty vyznamenávati; a pak, že každému slovu odtaženému smyslné jméno za základ býti vidím. Odtaženost se vzděláním rozumu sama se podává: ale kořenných slov tehdáž více tvořiti nelze. — Mezitím arci bohatství to intensívné jest důvodem vzdělanosti národu.

Dne 29. listopadu četl sem dále o d u k l a d n o s t i řečí, str. 20—31.

Spisovatel ji zakládá 1. ve smyslnosti řeči, když odtaženost její nepřílišná; 2. ve šťastném volném složení grammatickém: 3. v energickém charakteru národu a spisovatelů jeho. —

Dne 2. a 3. prosince. Všed do známosti s p. Eganem, od něho ke čtení obdržel sem: H u g h B l a i r's Lectures on Rhetoric and Belles Lettres. The 9th edit. Lond. (by Strahan.)

V o l u m e 1. I n t r o d u c t i o n: Knowledge and science must furnish the materials that form the body and substance of any valuable composition. Rhetoric serves to add the polish: and we know that none but firm and solid bodies can be polished well.

Whatever enables genius to execute well, will enable taste to criticise justly.

The elevated sentiments and high examples which poetry, eloquence and history are often bringing under our view, naturally tend to nourish in our minds public spirit, the love of glory, contempt of external fortune, and the admiration of what is truly illustrious and great.

T a s t e. Taste may be defined, »The power of receiving pleasure from the beauties of nature and of art.« — It is a sort of compound power, in which the light of the understanding always mingles, more or less, with the feelings of sentiment.

Taste is far from being an arbitrary principle, which is subject to the fancy of every individual, and which admits of no criterion for determining whether it be false or true. Its foundation is the same in all human minds. It is built upon sentiments and perceptions which belong to our nature; and

which, in general, operate with the same uniformity as our other intellectual principles. When these sentiments are perverted by ignorance and prejudice, they are capable of being rectified by reason. Their sound and natural state is ultimately determined by comparing them with the general Taste of mankind. Let men declaim as much as they please, concerning the caprice and the uncertainty of Taste, it is found by experience, that there are beauties, which, if they be displayed in a proper light, have power to command lasting and general admiration. In every composition, what interests the imagimation, and touches the heart, pleases all ages and all nations. There is a certain string to which, when properly struck, the human heart is so made as to answer.

Dne 6. prosince mluvil sem z Jenyšova spisu dále o zřetedlnosti a libozvučnosti řečí, kdežto ale spisovatel nezdál se mi důkladným býti.

Dne 9. prosince z též knížky o extensivním bohatství řečí evropejských, kdežto předek se dává řeči anglické.

Dne 13. téhož četl sem dále o vzdělanosti řečí starožitných, řecké a latinské; — pak i potomkyních této.

Větší vzdělatedlnost řeči řecké nad latinskou ne tak ode mnohosti tvořicích slabik pochází, jako raději odtud, že Řek, jakožto který řeč svou dříve, bystřeji a mnohotvárněji vzdělávati počal, nežli Říman, onyno tvořicí slabiky častěji a při více jméních, příjmeních a časoslovích atd. upotřebovával, chtěje bystřejší a mnohotvárnější ponětí svá vyjádřiti, — nežli chudšího a obmezenějšího ducha Říman. V času pak následujícím učení Latiníci, básníci, filosofové a řečníci na řeč napadše již po jistý stupeň vzdělanou a určitou, nesměli do ní znatné proměny uvozovati, chtěli-li se publikum svému líbiti. — Dále, římská řeč jedno toliko měla nářečí, řecká pak mnohé: odkudž poznenáhlým jich v jedno nářečí smíšením, onyno mnohé a rozličné formy, deklinacie, konjugacie, participia, a volné skládání slov u Řeků povstalo; u Římanů na to větší chudoba.

Potomkyně Římanky v chudobě své matky zůstaly, ačkoli jim nemálo prospělo, že vynálezky řeči scholastické ke svému dobrému obrátily. Frančina za Španielkou a Vlašinou zustává pro jedinotvářné její vzdělání od časů Richeliových. Staří její spisovatelé jako Ronsard, Montagne, Jodelet ɔc lepší cestu byli nastoupili. Ostatně všecky jsou chudé na skládání slov. (»Lingua franca« národů kupeckých u moře středozemního a rudého, míšenina řečí: francouzské, novořecké, turecké, arabské.)

Z chemického čtení: Památná zdá se mi tato idea, čili raději zkušenost, že přirození, jakož i jinde, tak obzvláště v chemickém ohledu, samotlivé odloučenosti nikterakž nelibuje. Nejen že veskrz čistého, nesmíšeného hmotu ve přírodě se nenachází, nýbrž i odmísí-li se který kunštovně, sotva se čistou, jednoživelní látkou udržeti dá. Tak fosfor, kali ɔc pustí-li se do stavu přirozeného, hned s oxygenem ɔc co nejtouže spojiti se hledá, až, nasytiv se látky jinorodné, vkročí do stavu pokoje a přirozeného bytí svého.

Hugh Blair's Lectures. Criticism. Genius. Pleasures of Taste. — Sublimity in objects. Lecture III.

True Criticism is the application of taste and good sense to the several fine arts. — They who judge by rule, not by feeling, are Pedants, not Critics. — The plays of Shakespeare have gained the public admiration not by their being irregular, not by their transgressions of the rules of art, but, in spite of such transgressions. — Shakspeare pleases by his animated and masterly representations of characters, by the liveliness of his descriptions, the force of his sentiments, and his possessing, beyond all writers, the natural language of passion: beauties which true Criticism no less teaches us to place in the highest rank, than Nature teaches us to feel.

Když Blair povídá, že kriticismus není a priori, tobych nechtěl tak rozuměti, že soud estetický jedině na usnešení se jisté částky lidí záleží, ačkoli pravda jest, že nám tím způsobem do známosti přichází co nejjistěji. Nýbrž já se domnívám, že v puvodním složení bytnosti naší také ona modifikací se nalezá, z níž, jako z pramene, povodí se soudové estetičtí, jejichžto vyskoumané přirození tolikéž odvrhuje základy kriticismu; odkudž zavírati sluší, že kriticismus ten není konvencionální, nýbrž v duši naší původně založený, a tak v jistém smyslu a priori. Podepřen tento důvod na té pravdě, že všecko přirození podlé jistých zákonu působí.

Já svatě ctím veliké duchy přirozenosti, jakoví jsou Homer a Šakspír. Duch jejich zajisté nad míru vyšší jest ducha jiných tak nazvaných synáčků Můz. Jako mátě nátura nesmírná jest ve vznešenosti své sama, tu neobsáhlé tvořící až k oblakům hory, tam nepřehlédnutelné rozprostírajíc roviny, zde barvíc růži červenem panenským, tam lesy šatíc čerstvým zeleně oděvem: tak i tito synové její nový v tvorné síle vystaví sobě svět, právě tak nesmírný, tak bytuplný, tak rozmanitý a spanilý; a z velebnosti ducha svého vtlačí obraz, vdechnou božský život svůj do něho, že na věky v čerstvé kráse státi a plnost rozmanitosti v sobě zdržovati budou. I neurážíť mne ani pouště jejich písčité, ani mělčiny falešné, ani vymřelé ledoviny: nebo hnedky podlé jsou pole bujná, hlubiny nevyvážené, hájové plní radostného hluku života; i jest se čemu kochati v moci tvorcově, jehožto i my jsme přátelé a pokrevníci. Naproti tomu což mi do malých obrázečků nevolných následovníku jejich? Jsouť hezké, arci, a nic více.

Mezi Angličany byl Addison první, jenž o předmětích estetických filosofoval v 6. dílu Spectatora: on je rozděluje v tři klassy: pěknost, velikost a novost. Jeho skoumání jde příliš hluboko, praví Blair, ale pěkné jest a příjemné: i dobyl sobě zásluhy té, že první otevřel cestu, předtím nešlapanou.

Proč se nám skladná rozmanitost líbí, nemůžeme dostatečně vysvětliti. »These first principles of internal sensation, praví Blair, nature seems to have covered with an impenetrable veil.« — (Čteno až po str. 51. —).

Dne 16. prosince. O vzdělanosti řečí germanských, z Jenyše. Angličině to slouží, že z latiny čerpati smí a lepší jest psycholog: ale Němec předčí proto, že má smělé řeči vzdělavatele, mnohá nářečí, staré spisy (jako Lutherovy 2c.), a řeč mu není stupněm vzdělanosti své určená. Hollandská a švédská řeč málo jsou vzdělané; danská více: ale pro malou rozšířenost svou

sotva se kdy Němkyni vrovnati budou moci všecky tři. Slova skládají všecky Germanky: v participiích angličina a hollandština předčí.

O slovanských řečech chvalně, ale nedůvodně rozpráví; poznamenávaje že etymologické jejich študium pro filosofa zvláště úrodné jest, příklady toho matné přivodí. I litevská řeč se chválí. —

Dne 17. prosince. Hugh Blair. Lecture III.

The Sublime produces a sort of internal elevation and expansion; it raises thé mind much above its ordinary state; and fills is with a degree of wonder and astonishment, which it cannot well express. The emotion is certainly delightful; but it is altogether of the serions kind: a degree of awfulness and solemnity, even approaching to severity, commonly attends it when at its height; very distinguishable from the more gay and brisk emotion raised by beautiful objects. —

All ideas of the solemm and awful kind, and even bordering on the terrible, tend greatly to assist the sublime; such as darkness; solitude and silence. — Obscurity, disorder. — Heroism.

Zdaliž tam není vznešenost jedině, kdežto bezkonečnost síly jeví se smyslům našim, kterou my na neznámé vyšší bytosti a světy vztahujeme — kdežto všecka zemská obmezenost mizí a člověk poněkud ke blaženým k oslaveným bytům procitne, a cítí jednorodným sebe býti s oněmi bytostmi, jejichžto mocné spatřuje šlepěje? Neníliž vznešenost onen prostředek, onen svazek, kterýžto budí v nás démona dřímajícího, jako při navštívení velebných pokrevníků jeho, se svatyně Boží sstupujících? Kteréžto onen Všelaskavý posílá, jakož posílá viditedlné anděly do katrče bídy zoufající, k lůžku opuštěnce hynoucího, k nebezpečenství bázlivé nevinnosti. Obé dar jeho jest nejlaskavější, nejdobročinnější.

There is too in architecture, what is called Greatness of manner: which seems chiefly to arise from presenting the object to us in one full point of view: so that it shall make its impression whole, entire, undivided, upon the mind. A Gothic cathedral raises ideas of grandeur in our minds, by its seize, its height, its awful obscurity, its strength, its antiquity and its durability.

Longinus points out five sources of the Sublime: the first is, Boldness or Grandeur in the thoughts; the second is the pathetic; the 3^d^, the proper application of figures; the 4th, the use of tropes and beautiful expressions; the 5th, musical structure and arragements of words. — From this it appears, that clear and precise ideas on this head are not to be expected from that writer; although his treatise is by no means of small value. — (Čteno až po str. 68.)

Blair drží rým za velmi nepříznivý vznešenosti v opisích, jestliže i docela snad nesnesitedlným není. —

Má-li se opis i vznešeného předmětu líbiti hodně, tedy není dosti, nýbrž ani radno není, aby obyčejné jeho ukazy, aneb všeobecné jakovosti zpomínány byly: jen nové živé obrazy, co nejvíc individualisované případky, v nichžto život a síla jako ze vnitřku věci se vycházeti zdá, mohou mysl mocně uchopiti.

Pravda, že jen rozžatá fantasie a ne kunšt to vyvesti může. — Případky ty nikoli nebuďtež matné. —

Dne 20. pros. Hugh Blair. Lect. VI. Rise and progress of Language.

I Blair toho jest domnění, že řeč nějaká nevzala svého původu od samovolného usnešení se několika lidu, nýbrž že jest tomu přirozená příčina, proč věci i jen na smysl zraku se vztahující v prvním řeči vzniku tak a nejináč pojmenovány byly. Jest zajisté jisté vztažení mezi jakovostí předmětů zevnitřních a hláholy počátečnými.

The Author, who has carried his speculations on this subject the farthest, is the President Des Brosses, in his »Traité de la Formation Mechanique des Langues.« Some of the radical letters or syllables which he supposes to carry this expressive power in most known Languages are, *st*, to signify stability or rest; *fl*, to denote fluency; *cl* a gentle descent; *r* what relates to rapid motion: *c* to cavity or hollownes. A century before his time, Dr. Wallis in his Grammar of the English Language, had taken notice of these significant roots, and represented it as a peculiar excellency of our Tongue, that, beyond all others, it expressed the nature of the objects which it named, by employing sounds sharper, softer, weaker, stronger, more obscure, or more stridulous, according as the idea which is to be suggested requires. He gives various examples. Thus, words formed upon *st* always denote firmness and strength, analogous to the Latin *sto*, as: stand, stay, staff, stop, stout, steady, stake, stamp, stallion, stately ɔc. Words beginning with *str*, intimate violent force, and energy, analogous to the Greek *στρωννυμι*; as, strive, strength, strike, stripe, stress, struggle, stride, stretch, strip ɔc. *Thr*, implies forcible motion; as, throw, throb, thrust, through, threaten, thraldom. *Wr* obliquity or distortion; as, wry, wrest, wreath, wrestle, wring, wrong, wrangle, wrath, wrack ɔc. *Sw* silent agitation or lateral motion; as, sway, swing, swerve, sweep, swim. *Sl* a gentle fall or less observable motion; as, slide, slip, sly, slit, slow, slack, sling. *Sp*, dissipation or expansion; as, spread, sprout, sprinkle, split, spill, spring. Terminations in *ash*, indicate something acting nimbly and sharply; as, crash, gash, rash, flash, lash, slash. — *Plato* in *Cratylo.* — *A. Gellius* Noct. Att. X. 4.

Blair praví, že Řekům a Římanům, jenž časoměrně a zpěvně mluvlli, moderní anglické a francouzské ɔc. mluvení by muselo bezživotnou monotonii (lifeless monotony) býti.

Our plain manner of speaking, in these northern countries, expresses the passions with sufficient energy, to move those who are not accustomed to any more vehement manner. But, undoubtedly, more varied tones, and more animated motions, carry a natural of warmer feelings. Accordingly, in different modern Languages, the prosody of speech partakes more of music, in proportion to the liveliness and sensibility of the people. — Musical pronunciation and expressive gesture are, to this day, the distinction of Italy.

In the infancy of all societies, men are much under the dominion of imagination and passion. They live scattered and dispersed: they are unacquaint-

ed with the course of things; they are, every day, meeting with new and strange objects. Fear and surprise, wonder and astonishment, are their most frequent passions. Their Language will necessarily partake of this character of their minds. They will be prone to exaggeration and hyperbole. They will be given to describe every thing with the strongest colours, and most vehement expressions, infinitely more than men living in the advanced and cultivated periods of Society. The Iroquois and Illinois carry on their treaties and public transactions with bolder metaphors and greater pomp of style, than we use in our poetical productions."

My sloh bujný a metaforický jmenujeme orientálním, proto že biblí a jiné perské i arabské spisy v něm psány jsou: ale z jedné částky čínské duchaprázdné poetické fragmenty, z druhé pak Kanadských divochů metaforická řeč nám okazuje, že toto není klimatné, nýbrž raději vzdělanosti národní přiměřené. Mezitím zdá se pravdou býti, že obraznost orientálů bezuzdnější a nezbednější jest.

Větší částku Herderových idei o řeči nalezl sem vyloženou aneb dotknutou v Blairově spisu.

Jestliž inversí plod nevzdělaného čili vzdělaného věku? Přirozeně potřebí byloby se nejprv na tom usnésti, co a jaký slov pořádek za přirozený držeti se má; neboť francouzská konstrukcí není taková, anto smyslnost a obraznost naše jiný nám pořádek vykazuje, tuším ne tak volný, za jakový se vůbec má. Proč hebrejská řeč, nejstarší a nevzdělaná, nemá svobodné konstrukcí? Aspoň řídké jsou toho příklady. Řecká, latinská, gaelická, všecky slovanské a mnoho amerikánských řečí proto nenesou na sobě divokost, že volně konstruují. Rozsudek zdá se mi tento býti nejpřirozenější. Jmenované řeči vzdělávány jsou více způsobem smyslným, obrazotvorným, ideálním (v jistém smyslu) a praktickým: odkudž pořádek slov smyslný jim zůstal: řeči naproti germanské a romantické vzdělávány jsou způsobem více logickým a metafysickým, a rozum čistý, jakož známo, určitým a nezměněným postupuje pořádkem. Snáší a potvrzuje se to i původním národů charakterem. Řeci, Římané, Slované, Uhři, Gaelové, Amerikáni jsou ducha více, abych tak řekl, plastického, intuitivného, praktického a podlé Šillerova nedokonalého systému naivného: germanští a romantičtí národové jináče: i charakter více spekulativní, teoretický, metafysický a sentimentální, i náboženství křesťanské a filosofie scholastická, ješto velice působily na řeč národu vůbec (u Francouzů k tomu obzvláště Richeliova akademie), jak větší abstrakcí, tak i určité slov pořádání v obchod vnesly.

Rozdíl mezi naivní a sentimentální poesií tuším ne na tom záleží, na čemž ho Šiller zakládá. Aspoň rozličující jejich povaha není v čitedlnosti a citech, nýbrž v soudnosti a moci představovací. V oněch se citové vždy více se zevnitřními předměty páří, smyslnost a obraznost předčí, a představení jakýchkoli věcí neopouští reálního (nikoli skutečného) světa: v těchto naopak rozum a abstrakcí panuje, citové se jeví pod všeobecnějšími ponětími (ne předměty) a zdají se světa reálního zevnitřního sotva dotýkati. Pročež já citlivé Ossiánovy básně

a tolikež moravské, slovenské a srbské národní písně mezi naivné, čili raději plastické, počítám. — (Čteno — str. 140.)

Jenyš o vzdělanosti a literatuře řecké a římanské pěkně svým způsobem rozumuje, od str. 112.—135:

Pracht und Ueppigkeit mögen vielleicht die mechanischen Künste der Malerei, der Bildhauer- und Baukunst aufmuntern: aber die schönen Blüthen des Geistes ersticken in ihrer schwelgerischen Hand — nur um desto eher. Der durch Reichthum und Ueberfluss zu dem grobsinnlichen Vergnügen nur um so viel mehr gereizte Mensch verliert Sinn und Geschmack für die feinern Vergnügen: oder, hat er einiges Interesse dafür, so ist's mehr Phantasie und Laune, als inniges Gefühl, was ihn dabei leitet.

Dne 21. pros. četl sem u paní Zerdahely Jean Paulovu Smrt Anděla a Měsíc, fantazující povídku — velmi pohnutedlnou a milostnou. Žádný tuším ze spisovatelů neumí srdce tak hluboce jímati, a je v nejtajemnějších uchvátiti ustupích jako tento divný genius. Byloby žádati, aby poesie naše více se klonila k těmto předmětům, které on tak mistrovně odkrývati počal. Všecka svatost ideální, velebnost, důstojenství a krása bezkonečná jsou to nesmírné pole, po němž se obrazotvornost novými proletovati křídly, a citové nejsrdečnější, nejvznešenější kochati mohou. — A však, kdo ví, že by i tito předmětové nejvyšší pod nenasycenou manií služebných otrockých imitatorů posléze, jako milost, až do ošklivení nezobecněli? — Večer dne tohoto bude mi nezapomenutedlným.

Dne 22. pros. četl sem Blaira Lect. VII. — Rise and Progress of Writing. — O této věci zdá se mi důvodně, věcně rozmlouvati, zvláště z ohledu na rozličný způsob psaní u všelikých národů.

Concerning the origin of the Chinese characters, there have been different opinions, and much controversy. According to the most probable accounts, the Chinese writing began, like the Egyptian, with pictures, and hieroglyphical figures. These figures being, in progress, abbreviated in their form, for the sake of writing them easily, and greatly enlarged in their number, passed, at length, into those marks or characters which they now use, and which have spread themselves through several nations of the east. For we are informed, that the Japanese, the Tonquinese, and the Coroeans, who speak different languages from one another, and from the inhabitants of China, use, however, the same written characters with them: and, by this means, correspond intelligibly with each other in writing, though ignorant of the Language spoken in their several countries: a plain proof, that the Chinese characters are, like hieroglyphics, independent of Language; are signs of things, not of words.

What we have hitherto seen, were all direct signs for things and made no use of the medium of sound, or words; either signs by representation, as the Mexican pictures, or signs by analogy, as the Peruvian Knots, the Chinese characters and the Arabian cyphers.

Dne 24. pros. The Spectator with illustrative Notes. To which are prefixed the lives of the authors. Comprehending Addison, Steele, Parnell, Hughes, Budgell, Ensden, Tickell and Pope. With critical Remarks on their respective Writings. In eight volumes London (for H. D. Symonds ɔc. ɔc.) 1801 gr. 8. — Z toho vzal sem díl 6tý, mající Nra. 380—462, od p. Egana.

Addisonovo pojednání: On the pleasures of the Imagination, raději pěkněji nežli důvodněji psané se mně zdá, ačkoli vždy velmi chvalně, ano to první jest okus ve předmětích těchto. — Proč to, což veliké, nové a krásné jest, se duchu našemu líbí, spisovatel neví, protože nám ani přirozená povaha idei, ani bytnost duše lidské známa není. Záměrní, ale toho příčiny (final causes) počítá: abychom, rozkoš majíce v patření na velikost, tím k rozjímání povah Božských uvedeni byli: abychom po známosti nových věcí a přirozenosti vůbec toužili: aby se každé pokolení rozplozovalo: aby nám stvořenost příjemnější a veselejší byla. Proto učinil Bůh, že se nám líbiti musejí. My tedy jako okouzlaný v románích dobrodruh ve sladké omámenosti bloudíme: onen, pokud tajemná kouzla trvají, vidí krásné hrady, háje, louky, slyší ptáku prozpěvování a šepty milovného potůčku: ale, pominouli ona, mizí divadlo vyčarované a zoufalý rytíř vidí sebe na suchopáru neúrodném a v poušti osamělé. Jaké by zajisté nám přicházelo stvoření, kdyby všecky barvy zmizely a všecka měňavost světla i stínu? — Díla přirozenosti a umělectví tím se více líbí, čím sobě více vespolek podobají.

Dne 25. pros. — 31. pros. Četl sem buď Spectatora, buď Blairovu retoryku, díl 2hý, buď Herdera, buď Jenyše.

Na konci léta 1818 u večer byl sem u paní Zerdahely, která mi téhož dne Herderovy Briefe zur Beförd. d. Humanität byla na památku darovala; čtena z díla p. Stael o Němcích kapitola o rozjímání přirozenosti: anděl života mého navštíviv nás, posvětil mne ctnosti bohorozkošné!

P. S. Školy opustiv, když sem chtěl o školství Prešpurském a řádích i neřádích jeho psáti, následující myšlenky sem sobě předkem byl zaznačil:

»Es giebt in der Erfahrung Wahrheiten, die schlechterdings nur von einem gewissen Standpunkt aus bemerkt werden können; das Alter, der Stand, die besondere Lage, die Verknüpfung mannigfaltiger Umstände decken sie auf, und stellen sie in die Reihe nützlicher und fruchtbarer Erfahrungssätze. Die intellectuelle Welt geht hierin beinahe denselben Gang mit der chemischen. So wie da aus der verschiedenen Verbindung der Elemente neue Körper, und aus deren Vermischung andere ins Unendliche gebildet werden: so leiten dort einzelne aus der Erfahrung abgezogene Wahrheiten zu Grundsätzen, die vielleicht den Keim zu Systemen, oder eine immer offene Quelle zu erbaulichen Folgerungen in sich enthalten.«

Meine scholastische Laufbahn ist zu Ende; ich soll nun aus den Hörsälen in die offene freie Welt treten, — aus der Palaestra auf dem Circus erscheinen. — Hier setze ich mich auf den Gränzstein nieder, wie Marius auf die Trümmer Carthago's, zwischen Zukunft und Vergangenheit;

und schaue — denn jene bedeckt ein schwarzer Vorhang, undurchdringlich dem sterblichen Auge — und schaue mit schwerem, bangen Herzen auf die zurückgelegte Bahn herab. Welch ein Gemisch von Glück und Unglück, Angst und Freude, von An- und Abspannung, von belebten und getäuschten Hoffnungen, von Enthusiasmus und Verzweifelung! Wie dort der Knabe, dem die Natur nur eine ungeregelte Wissbegierde zum Reisegefährten gegeben, zuerst spielend über blumige Wiesen hüpfte, und dann in ein Eden kam, wo alle Götter ihn huldvoll ansahen; wie er von da, nach des Erkenntnissbaumes Genusse, von dem ernsten Schicksale plötzlich verbannt, in ein fremdes Land kam, welches ein trüber Himmel mit nächtlichem Dunkel umwölkte; wie ein karges Licht sich mir da in eine Menge verrätherischer Irrwische verwandelte, und mich über Sümpfe u. Moräste u. Klippen zu Abgründen leitete, vor denen ich noch jetzo zurückschaudere; wie sich dann der Horizont allmählig erheiterte und der Jüngling auf den erkannten Pfaden neugestärkt fortwandelte, wie er alle Blumen sorgsam sammelte, und in Kränze gewunden, sie seinem guten Genius zum Opfer brachte; wie er durch tausend günstige Zufälle und Widerwärtigkeiten geprüft, endlich dahin anlangte, wo er jetzt ist: welch' ein fruchtbares Feld zu Erinnerungen u. Beobachtungen! — Wahrlich, hätten wir nur eine selbstverfasste gründliche Geschichte der allmähligen Bildung irgend eines Menschen — wie vieles müsste sie an der ganzen gewöhnlichen Didaktik zu ändern finden!

Rok nový 1819

počat co nejpříjemněji. Poslední večer léta pominulého událo se mi ještě uchvátiti z lůna loučící se s světem předešlosti poklad drahý, nižádnou cenou nezaplacený, a vjíti do chrámu nové Hory, chovající u vnitřnosti své, Bůh ví, jaké světa osudy. I můj Genius loučil se truchlivě s mizející na věky sestrou její, kterážto mateřskou ke mně láskou, byla mi tolik svatocitných rozkoší, tolik blahočinných bolestí udělila; začež budiž jí milostná, kormutlivá památka v srdci mém po vždycky! — Ale slaven buď i ty, anděli časů budoucích! Pode stínem křídel tvých nastoupí mládec stezku hrdin bohu líbezných a obleče roucho sváteční u oltářů Pravdy, Krásy a Ctnosti, obětuje jim všecku snažnost, všecku rozkoš, všecky tajné i veřejné tužby své. Takto mi pomáhej Genius vlasti mé a osudů mých!

S nevymluvnou radostí četl sem z počátku léta tohoto s milým Šafaříkem poprvé Rukopis Králodvorský. Tedyliž proměnila si se ve slávě své, ó Vlasti má! Vyneslas ještě jednou velebnou hlavu svou, a národové hledí k tobě s udivením! Ale mysl tvá vždycky veliká byla; neposkvrnila svatyně tvé hana nižádná. Tys ve mrákotě přešlých věků rozžehla svíci národům, a vedlas je bez povyku k budoucímu blahu. Tyť si se krásně vzestkvěla nade družkyně své jindy; a nyní, an se poutichati zdál líbezný

hlas tvůj, otvíráš nám klénoty z lůna bylé slávy své, aby umlkli háncové nezbední a potěšili se věrní synové tvoji. Tobě, dobrotivá máti, posvěcen buď znova život můj i dech můj!

Dne 2.—7. ledna 1819 čten Jenyš o literatuře, Herderovy listy, Stael o Němcích, Schneller o příbězích světa. — Gibbon on the decline and fall of the Roman empire — první díl, — De Marée's Anleitung zur Lectüre.

Dne 8. večer: Oesterreich unter den Königen Otokar und Albrecht, von F. Kurz — až po zahynutí Ottokarovo s dokumenty čteno.

Historie ta zdá se důvodně psána býti a spisovatel, kterému mnohé archívy otevříny byly, a jenž se s historií Rakouska dlouho obíral, zdá se zasluhovati jména kritického a nestranného dějopisce, ačkoli, jako vůbec rakouští kompilatoři, domu Habsburgskému i v pravdách podroben jest. Charakter Ottokarův šlechetnější, nežli se vůbec míní, i z protiva Rudolfa jeví se z Thom. Dollinerova Codex epistol. Primisl. Ottocari regis, od kady také Kurz mnohé důvodné pravdy čerpal. Hánce jest Hormayr v Plutarchu svém, když Ottokara Šakspírovu Makbetu přirovnává. Myslím, že mnozí před světem vycechovaní bezbožníci za lepším přiskoumáním našliby se míti mravy mírnější. Ottokar ani Makbetem ani bezbožníkem nebyl, nýbrž muž dobrý a šlechetný, jenž ale náruživostí svých skrývati aneb v uzdu pojímati neuměl a nechtěl.

Dne 10. ledna 1819. Hugh Blairs Lectures on Rhetoric ɔc. Vol. the third.

In the Peloponesian war, when the Athenian army was defeated in Sicily, and the prisoners were ordered to be put to death, such of them as could repeat any verses of Euripides were saved, from honour to that Poet, who was a citizen of Athens.

Sir Wiliam Temple, in his Essay on the Ancients and Moderns: »Who can tell, whether learning may not even weaken invention, in a man that has great advantages from nature? Whether the weight and number of so many other men's thoughts and notions may not suppress his own; as heaping on wood sometimes suppresses a little spark, that would otherwise have grown into a flame? The strength of mind, as well as of body, grows more from the warmth of exercise, than of clothes; nay, too much of this foreign heat, rather makes men faint, and their constitutions weaker than they would be without them.«

Dne 12. ledna večer byl sem u paní Zerdahely. Chvíle jsou sentimentální v životě lidském, jenž u přítomnosti andělské duše otvírají člověku výhled do Edenu nebeského, do říše ideálů, nedoskoumaných mudrujícím rozumem. Že mocnost onano svrchovaná, rozseví světy oslavené ve mrákotách bohopustných, i do srdce lidského uvrhla nesmrtedlné jiskry svatosti své, odkudž pocítiti lépe, nežli z harmonického plápolu dvou duší vbožených? Kdyžto srdce naše tluče pro světy, nepoznané ještě, ale jejichžto bytnost zaručuje neuhasné toužení naše, když opojený duch šlakuje Božích šlépějí jak ve divadle slavném přirozenosti, tak v neporozuměném

osudu našich vyvinutí, kdyžto vidí se a cítí plněji svrchovaná k nám jeho láska, postavivšího nás do údolí rozkoše a smutku, jako dobrý otec posílá z domu dítě své, by poseberouc všeliké schopnosti své a vlastní silou dobudouc sobě zásluh, radostí bytů domácích tím dokonaleji požívati mohlo. Poznal sem ze příběhu velebené milovnice své, že i v nejkrutějším neštěstí, kteréžkoliv jen na srdce citlivé a ušlechtilé doraziti může, jest u vnitřnostech hoře jakási potěšující a křísící moc, vdechnutí Boží, rukojmě vyššího bytu a určení našeho. Pozoruj těchto poslů z krajin věčnosti, zpolehni pevně na neklamlivé vyřeknutí jejich: a každá příhoda, ježto se zdáti bude kaliti jasný dnů tvých tok, tebe jen oužeji přivine k polím nepomíjejícím naděje tvé. — Protržený oblak, skrze nějž jako ze zápolí tajemného slabý pronikal měsíce blesk, oblékaje celé noci divadlo do ticha melancholického, zjemnil duše naše ke sladcebolestnému rozjímání. Takto kladou se, dím já, často mračna mezi stezku života a jasné slunce žádané blaženosti. Dobročinný jeho blesk osvěcuje a rozveseluje celé nesmírné přirození: ale uslzané oko ve mrákotě neřestí zoufá o bytí jeho, a s hořekováním uvěřuje sebe, že slunce nesvítí více. — Totoť proti nadání obměkčilo duši milostnou, a slzy její padaly hojně památce ztracených miláčků.

Dne 13. a 14. čten Blair on historical writing. — Výtah o tom ve svazku historickém.

Dne 15. Stael o filosofii anglické — čteno u paní Zerdahely. — Pak Gibbonowo dílo historické a Malletovo: Life of Francis Bacon.

Dne 16. ledna 1819 Blair, Lecture 37. Lord Bacon takes notice of our taste for Fictitious History, as a proof of the greatness and dignity of the human mind. He observes very ingeniously, that the objects of this world, and the common train of affairs which we behold going on in it, do not fill the mind nor give it entire satisfaction. We seek for something that shall expand the mind in a greater degree: we seek for more heroic and illustrious deeds, for more diversified and urprising events, for a more splendid order of things, a more regular and just distribution of rewards and punishments than what we find here: because we meet not with these in true history, we have recourse to fictitious. We create worlds according to our fancy, in order to gratify our capacious desires: »Accomodando, says that great Philosopher, rerum simulachra ad animi desideria, non submittendo animum rebus quod ratio facit et historia:«

Dne 17. ledna mluvil sem v naší společnosti o pěkných kunštích, dílem podlé Sulzera, dílem sám od sebe; a měl sem tu radost, slyšeti chválu domněle Sulzerových pravd, kteréž sem ale sám od sebe přednášel.

Dne 18. ledna. Z Hájkovy kroniky o Husitských válkách.

Dne 19. ledna. Davila delle Guerre civili di Francia. — U pana Egana četl sem Akenside's Pleasures of the Imagination — spolu s pojednáním paní Barbauld. Báseň ta jest opravdu výborná; vznešenost myšlének, živost fantasie, řeč kvetoucí a bujná, lehký tok veršů jsou v ní charakteristické. Básník svůj didaktický systém na Addisonovu pojednání zakládá.

Dne 20. ledna. Četl sem článek o pěkném kunstu v Conversations-lexikon, v Lipsku od Brokhausa vydaném. Výtah z něho v estetickém svazku. Smýšlení neznámého auktora líbí se mi a snáší se z větší částky se systémem ode mne tušeným. Při čtení jeho připadla mi idea nekonečné pěknoty ponejprv, kteroužto sem potom v Bouterwekově estetice 2. vyd. zmíněnou nalezl.

Vlastně jen jedna jest Krása: totiž onen ideál všech pěkných kunštů, onen oukol jejich, kteréhož ony nikdy v jednotlivých podobiznách vytvořiti nemohou — jelikož jest jeho nekonečná schrána, vší původní možné krásy, jen duchu a mysli naší roznícené přítomná — ale jehožto odražený obraz (Abglanz) ve tvořeních svých jako v zrcadle představiti vždycky se snaží. Krása tato bezkonečná, jediná, svrchovaná se jen cítiti, nikoli pak jasně pochopiti nedá: jest zajisté předmět citů toliko, nikoli rozumu a smyslů. Jednotlivé pěknosti ve předmětích přirození tak se k ní mají, jako roztrousené tu i tam po zemi samosvětlé jiskry a plaménky k nesmírnému slunci, prameni a dárci všeho nesmírného světla. Kohož citové tak jsou spořádaní, že nemoha se vznésti k tomuto ideálnímu obsahu všech krás, toliko nedokonalé fragmenty její, z přirození tu i tam na smysly jeho dorážející, rozumem spytuje: ten nikdy k dokonalému krás kunstovních a přirozených požívání, a tak nikdy k ouplnému vážení a udůstojnění přírody a kunstu nedospívá.

Ode 21. ledna až po únor čteno změnně Conversationslexikon — zvláště články o Petrovi Velikém, Palafoxovi, Kosciuszkovi ɔc. o indické, perské a arabské literatuře, o pěknotě, o poesii, o Šlegelích, Jean Paulovi, Šellingovi ɔc. — buď věci k Hussitismu přináležející, — buď Halské noviny literární o Šraiberově estetice, o společnosti učené Bengalské, o Šlegelově Indii ɔc. — pak Bouterwekova estetika, spolu s recenzií její — 2. vyd. — v prvních dnech února měsíce.

V těchto dnech také zhotoven plán ku poetice, a začata prvního dílu kapitola první. — (Plán ten potom změněn.)

Dne 9. února obdržel sem povolání za pěstouna do Těšína k sirotkům obrista Mara a baronky Kališ — skrze p. barona Zay.

Umělectví pěkné není děvka ctnosti, ale sestra její milovná. Ono chce samobytné, svobodné býti, a cíl svůj v sobě samém, nikoli pak buď ve ctnosti, buď v náboženství, buď v rozkoši stanoviti. Užívánoli umělectví jako prostředku služebného k čemukolivěk, dánili mu zákonové odjinud, vždy bytný charakter jeho zmizel v něm.

Umělectví odnáší se vždy ku přirození v člověku. Celá bytost člověčí, tak jako z ruky tvorné přírody harmonicky složená vyšla, v pěkném umělectví harmonicky vzdělávána bývá. Jedinostrannost jemu protivná jest: a kdekoli duch člověčí jedinostranně pobuzen a zdělán jest, tam ouplné umělecké požívání není možné. Pročež i objektivná platnost v uměleckém díle (k. p. v básněch) potřebná jest.

Od 10. února až po 14. března 1819. Po polovičném zaslíbení se p. bar. Zaymu a po psaném z ohledu té věci listu na p. Šimko v Těšíně, podáno

mne pohodlnější místo u paní Csúzy v Prešpurku pod velmi vábnými výminkami. Tím duch můj vyražen byl z obyčejné stezky, a jednak ve knihách pilněji přehlidaje se, jednak u paní Zerdahely celé rozkoše nevinných milovníku požívaje, čas ukrácený co nejpříhodněji k užitku svému obrátiti hleděl sem. Obyčejné lekcie staveny všudy. Čteny Lipské učené Noviny od 1804, 1805, 1806, zvláště co se estetiky dotýká. — Eberhard, Görres, Clodius, Wagner, francouzský algebraist — pak spisové o vychovávání — Jean Paulova estetika, Eschenmayerova psychologie, Wachlerův Grundriss d. literär. Cultur, Jahrbücher d. Literatur o Schulzeově Cäcilii ꝯc. — Staël Considerations sur la Revolut. Franc. u p. Zerdahely — Eschenburg, Tenneman, Fessler, Joh. v. Müller jen běžně. — Idey mé o estetice vůbec vždy více se vyjasňovaly; jadrnější vysvětlení tří původních idei v člověku — pravdy, krásy a ctnosti — odnášejících se ke třem způsobnostem v člověku, podalo se mi v plné společnosti u p. Zerdehely. Nesčíslné myšlenky nového systemu zaměstknávají mysl mou, — o harmonii a činnosti oněch tří původních mocností v člověku, jejich vztahování se na sebe vespolek, odměnná pomoc, a obmezení v okresích svých — resultáty odtud pro filosofii, estetiku a praktický život atd. — Filosofické založení a udůstojnění estetiky. Její plán.

Obdržev od p. Šimka z Těšína list ne veskrz potěšitelný, umínil sem jíti k p. Csúzy a dne 3. března z rukou p. Zerdahely obdržel sem výkaz písemný pro naděje mé, spolu se sto zlatými w. w. V následujících dnech mnoho času ztráveno u nové principalové mé.

Až do posledního dne m. března chodil sem denně k p. Csúzy. Mnoho rokováno, pro budoucnost určeno, nic nepředsevzato. Loučení s p. Jakalem, předchůdcem mým, mnoho slzí, mnoho tesknoty, mnohé oběti stálo — mně k vůli. Odplatíli jim ty těžkosti má oučinnost, má pilnost v povinnostech? Čili tento lístek budoucně mne napomínati, mne odsuzovati má? Odstup to ode mne a života mého!

Roku 1819. Dne 1. měs. dubna. Ve čtvrtek. Den osudný pro živobytí mé. Ráno vstav, zpořádal sem věci své u p. Šándora, statečného, ctihodného muže, u něhož sem as pět měsíců pohostinu byl — o hodině deváté, promluviv s paní Czúzy u p. Zerdahely, dal sem přenesti věci své na nové místo bytu mého. Až do poledne uvodil sem v pořádek bibliotéku svou. O poledni před obědem odevzdáni jsou mně učedlníci moji od starostlivé matky: já mluvil k nim, ujišťuje, že jim opravdovým, věrným, upřímným budu přítelem, že jejich dobro, jejich blaženost mým jest jediným oučelem, a že jim ve všem nápomocen budu. Tak mi pomáhej Dobrotivý s hůry! —

Včera začal sem některé idey z ohledu estetiky na papír skládati: nyní, když k pokoji uveden jest život můj, onny p o v i n n o s t i o u ř a d u m é h o p r v n í a n e j s v ě t ě j š í p é č í b u ď t e ž, j e j i c h ž t o z a n e d b á n í, a n e b o s p a l é, b e z d u c h é v y k o n á v á n í hluboce do svědomí sahá — hodiny prázdné věnovány budou vlasti a národu mému. P i l n o s t a b e d l i v o s t v o u ř a d u, v d ě č n o s t a s t a r o s t l i v é o u č a s t e n s t v í

ve všem ku principálové, láska a srdečné odevřené city k milostné paní Z(erdahely), dětinná oddanost k rodičům vzdáleným, láska k bratrům, přátelství oupřímé k mému Blahoslavovi, k J(osefu) J(ungmannovi) v Praze, jakožto vlastenci, k p. Šafaříkovi, Šándorovi ꝛc, hodnost a statečnost ve vlastním obchodu, vlídnost a uctivost ke všemu, což člověkem jest, i k utrhačům a nepřátelům svým, stálost v předsevzetí, horlivost ke všemu, což pravého, krásného, ctnostného jest, oučinné vlastenectví, důvěrnost a časté utíkání se k Bohu: tato jest skála, na níž já zakládám žití své — a nižádné neštěstí mnou pohnouti, mne podvrátiti nemůže!

Po poledni, dostav a odbyv navštívení, šel sem rozloučiti se s p. Šándorem (dluh 40 fl. w. w.), a vyplativ sloužící kuchařce, odebral sem se k paní Zerdahely tehdáž nemocné. Rozprávěny příhody mého dne. Vrátiv se o hod. páté, učil sem geogonii učedlníkům svým; potom pak, promluviv s p. Bor . . k . . m anglicky v plné společnosti zemanek, šel sem s učedlníky k p. Vyruželovi pohrávati se vespolek. Po navrácení se (před hod. devátou) četl sem jim od Šillera příběh: »Spiel d. Schicksals«, a pak po večeři o hod. desáté položili sme se. Dům celý byl tohoto dne dokonále v tom vztažení se mnou, ve kterémž pěstounovi býti sluší.

Dne 2. dubna v hodinách prázdných šel sem ku předešlým známým. Doma rokováno předkem o hodiny. U večír, jenž nepříjemným se stal, čteny básně z rozličných řečí v mém sebrání, a potom Šillerův příběh: »Der Verbrecher aus verl. Ehre« — až do polovice.

Dne 3. dubna. Podal sem po škole učedlníkům vyobrazení Strassovo: »Strom der Zeiten« a mladší, jenž se tomu prv byl protivil, první jej ochotně rejsovoti začal. Večer byla lekcie ze zeměpisu, kdežto sem je běžně examinovav poznal, že takměř nic nevědí.

Dne 4. dubna, v neděli. Poprosil sem p. Jakala, aby v náboženství je vyučoval, což se i stalo. Já byl ráno v kostele. Popoledni v hodině naší dal sem jim Horáce metricky čísti, ale neuměli. Večer šli sme do teatru, kdež hudební a deklamatorická zábyvka byla. Učedlníci moji v tomto celém času ke mně se divně dosti měli — jako odsouzení aneb odsouzenu býti mající, bázlivě, přepokorně odpovídajíce na otázky mé, mezitím strážíce se mne, a jen někdy k mé vlídnosti okamžitou srdečností se ohlašujíce. Mluvil sem o tom, jakož i o celém řádu s matkou, jejíž soud mě ve všem příznivý, a spokojenost se mnou zřejmá byla.

5. dubna. Před obědem hudbou i geometrií sem se obíral s učedlníky; po obědě přečetl sem báseň: »Die bezauberte Rose«, od Arnošta Schulze; večer četl se v hodině naší počátek z Livia, zkušovav je dříve ve známosti klasických autorů římských, kdežto málo co věděli. Potom šel sem s nimi k paní Jablanczay.

6—12. dubna přes Velikounoc nic nepsáno, poněvadž nic zvláštně památného se mi nepřihodilo.

13. dne dubna rozloučil se předchudce muj s učedlníky svými. Jaké loučení! kdež vrhouce se mu o šíji, se lkáním hlasitým jednotlivá kormutlivá podávali sobě slova, slzami zplývajíce. Takové bylo i muselo býti loučení mladíků, kteří odeň jako od otce chováni a milováni jsouce, vděčnosti synovskou k němu se nesli. Ale pro mne jest to napomenutí, hleděti, abych vynahradil jim zásluhy jeho; nýbrž více než vynahradil, poněvadž by mne jináče byli nepotřebovali. Ztíženy mi sice povinnosti ouřadu mého, jelikož mladíci, nevidouce příčiny tak veliké proměny, a nemohouce ji vážiti, mne sobě nepříjemného zkusiti musejí. Trpělivost a snášelivost i tu pomůže k cíli.

Od času tohoto až k počátku měsíce července zanedbal sem psáti do každodenníčka svého, nejvíce pro mnohá zaneprázdnění. Aniž památnosti bylo pro mne, které bych byl zaznamenával. Jsa v novém ouřadě, nemohl sem tak často chodívati k milostnici své, u níž sem předtím nejpěknější života mého okamžení byl přežil. Působení tohoto andělského ducha na celé vzdělání mé bylo přílišné, a snad více mi prospělo nežli kopy knih. Posvěcen byv skrze ni v nejhlubších tajemstvích srdce citlivého, když srdce mé soucitovalo se srdcem jejím a duchové naši kochali se buď ve společné příbuznosti, buď ve společné lásce k lidem a k Bohu, buď i v rozprávkách o vystálém již hoři a neštěstí, prospíval sem mnoho ve známosti člověka: vodiv ji po všelikých okořích vědomosti a umění, a všudy vlastní o tom myšlénky jí předkládav, kdež obyčejně rozmlouvání naše hlouběji proniknouti se snažovalo, uchránil sem tuším duchu svému nějaké původnosti a samostatnosti v soudech. Nechci připomínati sobě, čehož sem užíval všeho u anděla tohoto: toť vše ještě čerstvé jest v životě mém a neuhasitedlné pokud žíti budu. Bože, jestliž větší rozkoše a lásky, nežli cítíval já, když ona, opanujíc ducha mého milostností nejušlechtilejší, ruky mé pojetím dávala i brala sliby, že věčně se milovati, všecky radosti a hoře sdíleti a duchem nerozpojným jen jeden život vésti budeme! Kdyžto citem a milostí plápolajícímu ruku její ke tlukoucímu srdci vztáhnouti a všecky plameny mé v políbení sjednotiti dáno bylo! Dejž onen Bůh, jehož sem se od ní milovati naučil, abych, pokud mého a jejího života stává, s ní nerozdělen živ byl!

I s Benediktim byl sem za času toho poslednikráte, kdyžto z Jeny se k nám navrátil. Pěkná duše tato mne jistě miluje, ačkoli ne všecky vlastnosti mé se mu líbí. Tuším, že ustavičné mé snažení po spisovatelství a nevčasné dychtění po velikosti jemu není vhod, jakož i Šafaříkovi: ale oni nepovažují, že já jim s důvěrností sem se otvíral, a že mnohá z těch velikých předsevzetí jen ve mládenecké horlivosti příčiny své mají, aniž se chtějí uskutečňovati. Já jich upřímě miluji, jakožto muže k ideám nejjemnější a krásocitné i učené, u nichžto horlivost má národní podpalu docházela. Prvního dne července 1819 Šafařík odebral se z Prešpurku.

Maje se učiti uherskému jazyku, chodíval sem k p. Pappovi, pěstounu mladých hrabat Ráday.

Knih za toho času arci mnoho čteno, zvláště k dějinám vlasti a politice přináležejících. Počal sem opravdově starati se o národství z ohledu vyššího, a o člověčenství vůbec. K tomu cíli četl sem vždy pilně noviny, pozoruje běhu těch národů, jenž v nově obdrželi zprávy národní representativné, jako jsou Francie, Bavory, Badensko a Německý spolek obcí. Benedicti a Kollár, přišedší z Jeny, mne v předsevzetí utvrdili, ačkoli domnění jejich politické ne veskrz se mi líbí. — Čteny tu »Jahrbücher d. Literatur« od r. 1818 a 1819, Luden, Fries a jiní. Můj nový přítel, p. Vyrožil, rodinami z Prahy pošlý, se mnou zde společně prospíval, jakož i Nic. Ghyczy. Pak velice mi k užitku byl Jenyšův spis: Charakter des achtzehnten Jahrhunderts. — Časopisu, brošurek — jakož rukopis ze sv. Heleny, Stourdzovy Memoires, Pradtovy spisy běžné, Ludenovy a Krugovy, — Noviny literární, — Russische Miscellen, — Woltmann's Inbegriff d. Gesch. v. Böhmen — nezanedbáno.

V estetice sem již dále pokračoval, a až po měsíc červenec knihu první, vyjma literaturu posledních tří století, dokonal. Druhé knihy, o krásocitu, ještě začíti sem nechtěl, čekaje pohodlnějšího času, jehož se mi snad v Csúzu dostane. Mezitím učil sem se theorii hudby z Kirnbergera, Rameau, Chladniho a Türka, v čemž mi pomocen byl p. prof. Klein.

A však nejvíce času ztrávil sem v dějinách vlasti své, pobuzen byv přítomností Benedictiho, kterýžto jistil v rozmlouvání se mnou a s Šafaříkem, že Čechům nelze míti velikého dějopisce, poněvadž nemají velikých dějů. Jáť sem jej příkladem Robertsona Škotského a Müllera Švejcarského porážeti hledal, vynášeje i několik příkladů slavných z historie české. On pak, byť by i byli někteří slavní ve starožitnosti činové, dí, ti nedají se v Čechách právě historickým duchem pojíti a popsati, an to duch ten z vlasti již vymizel, a jen životem život pochopen býti může. Kdež jest, prý, naše vlast? Kdež ono národní vyvíjení sil jadrných a bujných, jenž ke všemu hodnému mocně usilují? Aniž pak pravdu svobodně říci smíme. — Totoť arci po hříchu pravda jest. Ale o starožitných vznešených národu našeho skutcích vysvědčují nám i samé naše jalové kroniky: a historik chceli sám něco hodného vyvesti, ne slova kronikářů opětovati, nýbrž samovlastní mocí obraznosti onyno dějiny, tak jak byly, sobě a nám představiti musí, kdežto jistě matné nebudou, neboť nic velikého nestalo se bez enthusiasmu, bez živých, jadrných sil. »Nejvíce to na překážku bylo Čechům, že nikdež se moře nedotýkali hranicemi svými — dí právě přítel můj; — a jestliže, nemajíce tohoto pohodlí, předce velikých dovedli věcí, tedy jsou něco neobyčejného, podivného!« — pravda jest, arci. A nejen to, nýbrž i Němectví, nepřítomnost králů od časů Ferdinandových, nejapnost pak těch, kteří po Karlovi a Jiřím Poděbradu následovali — posledně pak a zvláště hádky, potržky o náboženství, husitství, jezuitství — Ferdinand II., aneb raději Jezuitové jeho, zahubili vlast naši, jako žádná krajina nikdy zahubena nebývala. Přejmi tyto mocné překážky, a pak pomysli, k jaké výši dospěti měli Čechové! A však na jevu jest, čeho vyvedli i pod těmi překážkami Čechové,

3*

předkové naši. Nejslavnější listy historie rakouských zemí vyplňují skutkové Čechů: Český národ byl národ silný, svobodný, činoplný, byl podporou Habsburčanu ne vždy uznalých. Války, kteréž vedl, byly vždy pro svobodu obce i náboženství, nikdy nepošlé z násilí, nikdy ze zištnosti. Pročež i nenosili zbraní svých až ke končinám světa, ale rozmetavše nepřátely své, vrátili se domu, šetřit domácího blaha, domácí chvalitebnosti. Kdo příběhy národu našeho psáti chce, okoličnosti ty všecky, kteréž ještě k oslavě jemu slouží, dobře povážiti, vlastnosti ducha národního dokonale znáti, velikým citům i vznešeným činum rozuměti, a k ideám života národů vznesti se musí — a dovede díla nesmrtelného. Hojnou slávy žeň podá jemu pole jeho, počna od Boleslava prvního a Břetislava, až po ty, kteříž při skončení vlasti a národu na staroměstském rynku zkrváceli.

Ale sláva národů nezakládá se na mnohosti jejich ani síle fysické: ona jest v životě, v duchu jejich. Jen ten národ jest hoden žíti v letopisích člověčenstva, který jakožto národ živ byl, ne jako aggregat samosobných aneb otrockých živočichů člověčích. Duch národa jeví se tam, kdež on se vším svým zbožím pro idey žíti a zemříti hotov jest.

Dne 7. srpna četl sem opět život Kosciuszkův. Velebný hrdino věků nepomíjejících! Oslavený duchu, podporo nešťastné vlasti své, kterouž si až do posledního okamžení šlechetně horlivě miloval, tvé stezky jsou mi posvátné, jsou mi ukazem od Boha poslaným, jejž já celým srdcem vzývati, velebiti a následovati budu! Od tohoť okamžení odstupte ode mne všecky nehodné, chatrné myšlénky: život můj a duch můj posvěcen budiž vlasti; a jen vlasti a národu budiž dýchání mé. Já se obětuji, posvěcuji tomuto předsevzetí, a nižádné marné pomyšlení nepřekvapiž více ducha mého. Kosciuszko! po svatých šlépějích tvých kráčeti budu! Ač mi zbráněno nositi meč pro dobro národu a vlasti, ale nezbráněno horliti pro slávu a samostatnost naši, nezbráněno odvážiti se jmění a života k dosažení chvalitebných záměrů. Dobrotivý Genie, kterýž snad oblíbení máš s hůry v každém srdci, jenž pro svobodu a národnost zaplápolalo, ty veď a zpravuj a posiluj mne!!

Notice biographique sur le Général polonais Thaddée Kosciuszko, par M. A. Jullien de Paris, Chev. de la legion d'honneur. Paris, Panckonke. 1818. 8. Výtah z ní pro pamět mou:

Narodil se v Litvě 1750. ze šlechetného rodu a vychován ve Varšavě v škole kadetů zemanských. Rodina Czartoryskich mnohem mu nápomocna byla. Pak poslán do Paříže k dokonání svých študií. Vrátiv se odtud stal se hned oficírem ve vlasti. Vojenský běh jeho ale začal teprv ve spojených zemích Ameriky půlnoční, kamž jej horlivost pro svobodu a snad i nešťastná láska, jíž citelnost jeho jemná byla velmi, pudila jest. Žádost oslavení sebe v náruživostech života často ještě prudčeji vyniká. Mládenectví Kosciuszkovo napadlo do časů, kdež po mnoha vnitřních různicech a zevnitřním utiskování, po skutcích domácí slávy i ohavných zrad naposledy Polsko, milá vlast jeho, násilím po prvníkrát roztrženo bylo. Opustiv Europu, podal se přes moře

k Washingtonovi, beze všeho pochvalného poroučení. »Nač ste sem přišli?« ptá se vůdce. »Přišel jsem bojovat pro svobodu Ameriky.« — »A čehož můžete dokázat?« — »Zkušujte mne,« dí Kosciuszko šlechetným duchem. Nalezen jsa býti tím, čím opravdu byl, přijat za oficíra i v krátce oslavěl. Nezadlouho potom vynikl zde na stupeň nejvyššího brigadýra, i ctnostmi, udatností a výborností ducha svého dobyl sobě přátelství Washingtonova, Franklinova, Patesova, la Fayettova. Když svoboda Ameriky uznána od Angličanů 1783, vrátil se do Evropy.

Doma o samotě živ jsa, obíral se zkušenostmi svými, příběhy polskými a čekáním budoucnosti, kdyžto sněm ho za generalmajora povolal 1788, by spolu proti ruskému násilí bojovati pomohl. Když ale král polský pokoje dohledal se neslavného, Kosciuszko propuštění vzav od armády, do ciziny odešel a 1793 nejvíce v Drážďanech i Lipsku přebýval. A však vlastenci polští všickni jen na něho zřetel svůj obráceli, a uloživše odolávati násilníkům cizostranným, jej za vůdce zvolili: pročež i on do Varšavy přišed, radami svými je řídil, ale vida, že čas nedozrál, a že v podezření jest příchodem svým, do Vlach na cestu se zatím obrátil. Vlastenci chtěli ho na blízku k pomoci míti; zblíživ se tedy, vešel tehdáž do vývodství Krakovského, když posádka města tohoto právě byla ruské vojsko vyhnala. Dne 24. března 1794 měšťané Krakovští list konfederací sepsali, jenž i hned na tři sta podpisů obdržel. V něm byla slavná veřejná protestací proti spolčeným mocnostem, »kteréž pulnoční Europu za kořist násilného loupežnictví svého považujíc, nejsvětější práva svobody, bezpečnosti a jmění pošlapali a Polsko barbarské zuřivé pomstě své obětovati chtěli.« Všickni Poláci věrní smýšleli tak jednomyslně. Kosciuszko vyhlášen tím za hlavu moci národní, za náčelníka a správě jeho poddány také politické a domácí důležitosti obce. Správa jeho šlechetná byla, i neouhonná. Vyhlášení jeho k Polákům od 24. břez. 1794 plno prostoty a pronikavosti. »Vlastenci moji! játˇ mohu svrci hanebné jho otroctví našeho, jestli mně rychle a mocně pomáhati budete. Propůjčte mi všech sil vašich i sestupte se pod korouhvemi vlasti a svobody. Stejná horlivost roznécujž každé srdce, nebotˇ všickni o jednu společnou věc stojíme. Obětujtež národu částku jmění svého, kteréž i krom toho nemohli ste za své míti, dokud zvůle tyranských poplatníků nad ním rozkazovala. Pošlete bojovných a zbranných mužů k vojsku . . . Zoufalost ozbrojuje nás poslednikráte. Smrt nás tak málo zastraší jako nepřátel pohrůžky. Nadčje, vydobyti lepšího osudu nám a dětem našim, oživuje zmužilost naši. Mocná vůle svobodnu býti jest první pokrok k odvržení jha otrockého, a znáti vlastní sílu svou jest první potřeba ke svítězení.« Druhé vyhlášení k paním polským: »Šlechetné paní, vy ozdobo člověčenstva! I vám sluší věděti, co já k dobrému a k osvobození společné vlasti učiniti umínil sem, nebotˇ i vy ucítily ste smutného losu Polska pode vždy ztíženějším jhem nepřátelským. Věztež, že my vás tohoto jha zprostiti chceme, ale dovoltež mi prosby své obrátiti k vám, šlechetné vlastenkyně! nechatˇ dotkne ona srdcí vašich citedlných a outlých! Nemůžete nevěděti, že potlačený národ chtěje vydobyti sobě opět svobody a práv, toho jen mnohými obětmi od každého občana dosáhnouti může. Bratří, synové,

manželé vaši chystají se v boj: naše krev upevní štěstí vašeho. Šlechetné paní Když poteče krev naše, pečujtež o své ochránce!«

V brzce blížilo se vojsko ruské: Kosciuszko se 4000, nejvíce sedláků neozbrojených a nezkušených ale zmužilých, vytáhna z Krakova, porazil nepřítele v Raslavicích, pobiv jich as 3000, ostatní rozplášiv. Boj trval pět hodin. Po něm Kosciuszko opět ohlásil se všem Polanům, a provisorní zpráva ve Varšavě spojila se s ním. On tedy ve mnoha bitkách zvítěziv aneb aspoň poškodiv nepřátelům Rusům i Prusům, u všech Polanů zbudil mužnost a horlivost: po celém Polsku byl jako jeden plápol vlastenectví a zoufalosti a národ ten vydával zázračné příklady udatnosti: jeho krutost obrátila se na zrádce vlasti, jichž i tu předce nenedostávalo se. Kosciuszko chváliv rozhorlení, jen trestuhodné zámeznosti Varšavanů haněl, kteříž uslyševše, že Krakov zradou padl, a vztekem běževše do žalářů, kdežto zrady obžalovaní seděli, mnoho jich veřejně pořád pooběšali. Kosciuszko psal k tomu: »Příběhy Varšavské naplnily mysl mou starostmi a bolestí. Vinní ať budou ztrestáni, arci — ale proč sou ztrestáni bez odsouzení? proč přestoupeno svatých zákonů? Proč ten, který jejich jménem k vám mluvil, pohaněn, zraněn a nehodně zmrskán jest? Toli jest slušné na národ, uchopivší zbraně jen pro svobodu a právo, čímžto samým jen odolati a zvítěziti může? — Věřte mi, krajané, jsou zlostní a převrácení lidé, stojící ve spolku s nejukrutnějšími nepřátely vašimi, kteříž vás svodí a dráždí, protože chtějí vyvrátiti řízení a rozbroje rozšiřovati. Mějte se na pozoru, abyste pozdě nželeli . . . . Nezkormucujtež, přísahou vás zavazuji, zástupců vašich anarchickými činy . . . . Pomyslete, zpomenouce na mne, že péče vaše jen o to jedině státi má, což ke svobodě pomoci může, že na svornosti samé všecka vaše síla záleží: že spravedlnost a ne násilí nám za hodnost u jiných národů a za trvánlivost ručí.« — Původové tedy tohoto skutku na životě ztrestáni. Kosciuszko mezitím vítězil na mnohé strany, a již zdálo se, že konečně zvítězí svoboda polská, když na jednou Kosciuszkem padla vlast, padl národ snad po věky! Jeden den rozhodnul osud nešťastných Polanů — při Matějovicích. Nechci té bitky sobě opisovati: živě mi bude vždy v duchu tkvíti. Ignac Potocki a Niemcewicz zraněni a zajati také vedlé Kosciuszka. Zavedeni jsou do Petrohradu, an jich Kateřina II. viděti žádala. Poláci světívali od tady ročně slavnost smutnou zajatého Kosciuszka všeobecným osvícením.

Po smrti Kateřiny císař Pavel navštíviv i se syny svými Alexandrem a Konstantínem Kosciuszka u vězení, podával mu znamenitých darů, statků, cti a ouřadů a komando v armádě. Hrdina vzdaloval se těch darů, pravě, že bojovav jen pro svobodu v Americe a ve vlasti své, nemůže se rozmysliti, aby jiným věcem sloužil. Dary přijav nejprv, aby neurazil císaře a osvobození sebe i přátel svých na překážku nebyl, potom je z Anglie nazpět vrátil, dokládaje ve psaní, že nemůž ničeho zadržeti, coby jej vděčností zavazovalo k mocnáři, který z podmanění a rozdělení vlasti jeho užitek béře. — Jaký duch! —

Nyní přes Anglii, kdežto vysoce poctěn, do Ameriky opět se odebral, a l. 1797. přišel do New-Yorku. Kongress amerikánský obětoval mu as 16 tisícū piastrū za jeho předešlé služby jakožto gratifikací. Láskou k vlasti ale a nadějí puzen

byl hned následujícího leta opět do Evropy, do Paříže. Zde vždy něco k dobrému Polanů obmýšleje, když Francouzové s mocnáři Polsko zhubivšími válčili, předložil direktorství, že, jestliže mezi budoucími výminkami pokoje neodvislost Polska ustanoví, on jim legiony Polanu k pomoci přivede. Obapolné zaslíbení dáno ač ne ouředně snad ztvrzené. Od tohoto času tisícové udatných Polanu, následujíce volání Kosciuszkova, bojovali s korouhvemi franskými ve všelikých světa končinách: čehož ale Francie dovedla, na jevě jest. Kosciuszko byl jen národu svému živ, jeho jsa jedinou ještě podporou, on ani od Napoleona ani od pruského krále nebral penzie žádné. Oznámiv se s p. Zeltnerem, statečným Švejcarem v Paříži, k jeho pozvání přežil u tohoto srdečného přítele svého patnácte let, nejprv v Paříži, potom v Berville při Fontainebleau, kdež jako Cincinnatus hospodářstvím se zanášel. Prostý v oděvu, ve mravích a žití, rozprávěl on rád se sedláky, radami svými jim pomáhaje. Prázdné hodiny knihám obětovány: mezi spisovateli Tacitus a Plutarch, mezi hrdinami starožitnosti Aristides, Timoleon a Epaminondas byli milostníci jeho. Hannibalův stálý karakter, jeho nezměnnou nenávist proti Římanům, jeho zmužilost, válečnou způsobilost a neštěstí obdivoval i ctil velice. Presidenta Jeffersona v dověrných listech nazýval »svého milovaného Aristidesa«. Hrdina polský učíval přitom pro své utěšení dcerku přítele svého rejsovat.

Jsa mírného smýšlení, miloval on jen pravou svobodu, tovaryškyni zákonů i řádu a rovnosti politických práv, nenávidě zámezností anarchických nejináč než pychu plného osobování aristokratismu a násilí despotického. Trestu smrti nemiloval, jakožto ostatku z časů barbarských, za to maje, že se ho trpěti více nebude, když člověčenství vzdělanějším bude.

Když Napoleon zvítěziv nad Prušany, Poláků ke svým cílum užívati chtěl, kázal skrze svého ministra Fouché Kosciuszka k tomu přemáhati, aby k tomu nápomocným byl. Kosciuszko zdráhal se uvesti vlastence své do nebezpečenství, věda bezpochyby o Napoleonových zámyslích. Když jej mocí nutili, aby vzal na sebe zprávu Polanu, pravil Fouchéovi: »Načby vám to prospělo? Přijda do Polska oznámil bych nevolnost svou a ve Varšavě měli byste větší se mnou nesnázi nežli v Paříži.« Tedy hanebný Fouché i s Napoleonem vymyslili pod Kosciuszkovým jménem sami vyhlášení k Polanum.

Zeptán jsa jednou, nechtělliby v senátu pod Bonapartem místo vzíti, pravil: »což myslíte, cobych tam dělal?« usmívaje se. Jinýkráte, když noví titulové zemanstva ohlášeni byli, ptal se jednoho senatora: »Jak pak Vás teď jmenovati mám; vývodou či knížetem, osvícenostíli či vyvýšeností?« »Já, vece dvořan, jsem jen slabá nádoba v rukou Jeho Velebnosti« — a Kosciuszko nemohl více pohlednouti na mizerného človíčka.

Léta 1814 když cizí vojska do Francie vtrhla, vojáci polští v dědinách nedaleko od Berville nevlídně zacházeli s lidmi. Starý hrdina vstoupil mezi ně, oděn jsa v šaty, jenž ho neznáným činily, a takto k nim důstojně promluvil polsky: »Poláci! jáli sem vám takový dal příklad? Pode mnouli naučili ste se pleniti vsi, hubiti pokojné měšťany, zabíjeti ženy i děti? Na hanebné otroky to sluší, kteří válkou sobě otroctví pokoje vynahraditi hledí — ale ne na lidi,

kteří svobodni byli. Všickni udivení vážnými a pohnutelnými slovy a důstojnosti jasné tváři, nejprv oněmějíce, pak prosí: »Vy ste kdos jiný než se zdáte býti; vy znáte nás, mluvíte polsky, — kdo jste? jaké vaše jméno?« Nechtěl stařec dlouho vyjeviti jména svého, až neodolávaje více prosbám, slzícíma očima praví pohnutelně: »Já sem Kosciuszko!« Padnou před ním všickni na zem, líbají kolena jeho, se slzami prosíce tisíckrát za odpuštění a nemohouce dosti nahleděti se na velebné čelo vůdce svého. — Z vážnosti před Kosciuszkem ušetřeno ve válce celého vůkolí, kdež přebýval, a z rozkazu Alexandrova poslal mu Platov čestnou stráž. Přišed pak do Paříže Alexander poslal vůz svůj pro hrdinu polského, žádaje ho viděti; a když dostavil se, podav mu ruky, objal ho srdečně a dlouho s ním důvěrně rozmlouval. Za čímž on potom 9. dubna 1814 vždy starostlivý o své vlasti a přátel svých dobro, následující list psal císaři Alexandrovi: »Sire, jestliže ze samotnosti své tiché osměluji se odsílati prosby k velikému panovníku, velikému vůdci a obzvláště osvícenému příteli a ochránci člověčenstva, tedy jest to proto, že ušlechtilost a velikomyslnost jeho mně známy jsou. Prosím Vás o troje dobrodiní. Především, abyste ráčili všeobecné odpuštění všem vůbec Polanům bez obmezení ohlásiti a v cizině rozplášeným sedlákům, když se vrátí domů, svobody uděliti. Po druhé prosím, aby Vaše Velebnost vyhlásiti se za krále polského ráčila, se svobodnou, britské podobnou zprávou země; aby veřejné školy, nákladem řízení zemského, pro sedláky vystaveny a nadány byly; aby jejich manství za deset let cele vyzdviženo a jim ouplné právo vlastního jmění dáno bylo. Jestliže vyslyšány budou prosby mé, tedy chci, ač nemocen, osobně postaviti se a u kolenou Velebnosti Vaší jakožto panovníka mého první díkůčinění a poddanost svou osvědčiti. Kdyby ještě skrovné způsobnosti mé v něčem prospěti mohly, rádbych bez odtahu pospíchal ke krajanům svým, sloužil se ctí a věrností vlasti a králi svému. Má třetí prosba, sire, jest jen soukromní, ale drahá i důležitá srdci mému. ɔc. (Zeltner.)

Veliká žádost jeho byla zříditi ve vlasti své školy větší pro lid venkovský a chudý; k tomu cíli často navštěvoval p. Fellenberga v Hofwylu.

Ke kongressu vídeňskému na prosbu přátel svých šel, ale pro mnohé překážky v cestě neskoro přišel, když již rozcházeli se knížata. Potkav císaře Alexandra ve Braunově, s ním pobyl dvě hodiny. Ve Vídni sešel se se svým milovaným krajanem, knížetem Adamem Czartoryskim: podav některá poznamenání strany Polska přítomným ještě oudům kongressu, odjel opět do Soloturnu ke bratru p. Zeltnera. Zde jen dobročinnosti žil muž veliký, navštěvuje často nešťastné v obydlích jejich a potěchou i pomocí jim přispívaje. Celé vůkolí cítilo dobrotu jeho, neboť denně vyjížděje na procházku mnohé almužny rozdával nuzným, jichž se veliký vždy počet k němu hrnul. Za bohatého jmín byl, rozdávaje větší částku skrovných příjmů svých mezi přátely a chudé: on sám co nejprostěji živ byl, málo maje potřeb a uskrovňuje pilně osobného vydání. Povinnosti přátelské plnil dokonale a řídkou srdečností. On sice málo komu svěřil se důvěrností přítele: ale komu byl přítelem, s tím skutečné měl oučastenství ve všech důležitostech mysli i srdce. »Já miluji Vás, dí jednou příteli svému, nejen proto že ste čestný muž, milující vlast svou upřímě, ale i proto, že ste muž, mající karakter. Chci Vám

ukázati, že i já sem takový, a že stejně smýšlím.« Při tom byl Kosciuszko nad míru uctivý a zdvořilý. Pýchy nemohl snášeti, a marnosti, zvláště u mužů, tím méně.

Nedlouho před zesnutím Kosciuszkovým navštívil jej p. Jullien se synem svým a jedním mladým Amerikánem. Pozváni sou od něho i s Zeltnerem ku procházce do samotiny krásné nedaleko Soloturnu. Krásný večer podzimní zdvojoval milostnost krajiny samotné a spanilé: oni utichše pozorovali s uctyplnou pohnutelností tváři velebného muže. Krajina romantická a přítomnost oslavného cizozemce přivedly mi, dí p. Jullien, ku paměti onyno verše nešťastného Arnaulta, kdež osudů svých a vlasti své kormutlivě touží:

De la tige détachée,
Où vas tu? — Je n'en sais rien.
L'orage a brisé le chêne
Qui seul était mon soutien:

De son inconstante haleine
Le Zéphyr ou l' Aquilon,
Depuis ce jour, me promène
De la forêt à la plaine,

De la montagne au vallon:
Je vais où le vent me mène,
Sans me plaindre et m' effrayer;

Je vais où va toute chose,
Où va la feuille de rose,
Et la feuille de laurier.

Tyto verše, jež on hnedky na sebe obrátil, pohnuly starcem až k slzám; zastaviv se dal je sobě vepsati cerusou do kapesní knížečky své: a pak opětoval je sobě tak pronikavou citedlností, že všickni vůkolstojící tím hluboce zkormouceni byli. Poslední zvláště řádky zdálo se že vzbuzují u něho předcity blízké smrti v cizí krajině, vzdálí od země, jenž zrodila jej a jenž posavád vždy jemu v duchu i srdci hluboce tkvěla. — Nezadlouho potom 15. října 1817. zesnuv v náručí přítele svého Zeltnera, odebral se tam, kamž odchází všecko pozemské, i růže i bobky — a žijeť jen zde v srdcích přátelů svých a v památkách historie. Tělo jeho odvezeno do Krakova i tam ve kryptě královské slavně i truchlivě pochováno. Památka jeho svěcena všudy u milovníků ctnosti a člověčenství velebného — v Polště, ve Švejcařích, ve Francii, v Anglii, v Americe, ba i v Prusích a Rusích. Člověčenství na něm ztratilo svou ozdobu.

Ty genie ušlechtilý s hůry! Duch tvůj a život tvůj jest mi hvězdou milostivou, povedoucí mne po utrpných stezkách světa zdejšího. Když sesunou se na mne odevšad mračna neřestí a zármutku, zpomenu sobě na tebe, jenž si vnesl hoře své až do hrobu, konaje stále povinnosti své, vlídně přijímaje dary všecky z ruky osudu a obraceje zřetel svůj ke končinám nepomíjejícím. Když pokušení obstoupí mne ze všech stran, uteku se k tobě, a příklad tvůj vznešený vzkřísí zase a přivede k sobě duši mou. Když kormoutiti mne bude los milované vlasti mé, anaž sestra byla vlasti tvé, i těšiti se budu smutkem tvým a pokusím se následovati tebe; dětinně, srdečně zamiloval tebe duch můj, a u tebe utěchy, pomoci, rady hledá i nalézati bude: za to vše budiž mi odměnou to ujištění, že kdybys Ty byl se mnou žil a viděl lásku, viděl horlivost mou, byl bys mne jistě miloval, jako anděl miluje ostříhance svého.

Den pokojného sesnutí Tvého, jakož i ten, v němžto si pro vlast posledníkrate krvácel, v němž padla s Tebou naděje všecka vlasti Tvé,

den ten já obročně kormutlivou, smutnou památkou světívati budu. To mi bude posilněním v ctnosti a v následování Tebe. To jest den *10. října 1794* a *15. října 1817*.

Především, abych pořádek uvedl ve svém čtení časopisů politických a literálních, nejvíce arci německých, zaznamenati je sobě musím pořádkem:

1. Archiv für Erdkunde, Geschichte, Staats- und Kriegskunst (v. Hormayr, 10. Jahrg.) 1819. 1. 2. 10.

2. Vaterländische Blätter, nebst der Chronik d. österr. Literatur (v. Sartori, 12. Jahrg.) 1819. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

3. Geist der Zeit. Ein Journal für Gesch. Polit. Geogr. Staaten- u. Kriegskunde u. Literat.

4. Hesperus, Nationalblatt für gebildete Leser (v. André, 8. Jahrg.) 1817. 1818. *1819*. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. *1820*. 1. 2. 3. 4. 5.

5. Jahrbücher der Literatur, (v. M. v. Collin, 2. Jahrg.) 1. 2. 3. 4. 1819. 5. 6. 7. 8.

6. Wiener Zeitschrift für Kunst, Literatur, Theater und Mode.

7. Allgemeine (Hallische) Literaturzeitung. 1819. 1, 2. 6.

8. Europäische Annalen (seit 1795 von Posselt, jetzt von Verschied. in Tübingen).

9. Göttinger gelehrte Anzeigen (seit 1753.)

10. Leipziger Literaturzeitung (seit 1800). 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807.

11. Jenaische Allgem. Literaturzeitung (seit 1814.)

12. Miscellen aus der neuesten ausländischen Literatur (seit 1814.)

13. Morgenblatt für gebildete Stände, Stuttgart (seit 1807.)

14. Nemesis, Zeitschrift für Politik und Geschichte (seit 1814.) Luden.

15. Ueberlieferungen zur Geschichte unserer Zeit, von Zschokke (seit 1817.) *1817*. 1—12.

16. Zeitgenossen. Biographien u. Charakteristiken. Leipz. (seit 1817.)

17. Allgemeines Repertorium für Literatur. Leipz. (seit 1819.) Nro. 1—14. 15. 16—24. *1820*. 1—6.

18. Hermes: *1819*. 1. 2. 3. 4. *1820*. 5.

Flugschriften und Broschüren: Handschrift von St. Helena. Las Casas Biographie u. Briefe. Stourdza Mémoire sur l'Allemagne. Beckedorf an die deutsche Jugend. — Hundt-Radowsky, Ueber die grosse preussische Verschwörung und über meine Verhältnisse zu den Verschwornen. Eine Rechtfertigungschrift u. politisches Glaubensbekentniss. — Kotzebue und die deutschen Universitäten. Von Prof. Krug. — Geheime Denkwürdigkeiten Luzian Bonapartes. — Görres Deutschland und die Revolution. — Mendoza y Rios. Uebertritt zur ev. Kirche. — Zweite Handschrift von St. Helena od. Denkwürdigkeiten zur Geschichte von Frankreich im J. 1815. — De Pradt üb. die neueste Revolution in Spanien und ihre Folgen. —

Epopea. Napadl mi na mysl ideál veliké epopey všenárodní nové, v nížtoby poslední národů válka s Napoleonem se opěvala docela podlé idei

nejdokonalejších, nejživějších a nejkrásnějších našeho věku. Epopea ta počala by se s Napoleonovým vtrhnutím do Moskvy, — a s zadržáním vždy jednoty v básni a v příbězích pro usnadnění obraznosti, a však nevížíc se cele historickými pravdami, nýbrž jen jako ducha celé té světa dějiny šetříc, opisovali by se živě a podlé vzdělanosti ideální našeho století bojové, usilí knížat a národů, jejich dustojné pěkné horlení pro svobodu a důstojenství člověčenstva, pak duch jejich národní a vlastenecký ve vší jeho síle a rozmanitosti, a však nepouštíc se do rozumování, nýbrž plasticky, jakožto volný plod obraznosti vytvořujíc jadrné obrazy života válečného, politického a pospolitého. Zdetě pole neorané ještě, a odhodillibych pryč všecku bázlivost, kteroužto mne hatí regule a příklady jiných, myslím, žeby se mi nějak podařiti muselo. Následovalbych ideálů nynějšího věku — svobody a vzdělanosti atd. — a však volnými obrazy, ne filosofováním, a to by jednotilo básně rozmanitost. Život, talenty, skvostnost, moc a síla tolika mužů a národů v nejvyšším stupni vyražené podávají pole nepřehlednuté, nevyměřené a nevyvážené rozmanitosti, tak že tu nebude potřebí pečovati o rozšíření, leč co fantasie vyhledává, nýbrž o zamezení se v jistém okolu, z něhožby vše prohlednouti bylo. Dobře byloby ta místa ohleděti, kde se co dílo, pro bezpečnější opisování; na všecek způsob ale, dobyti sobě způsobnosti v epickém slohu, aby potom nebyl překážkou. Pročež dříve něco jiného pod ruky vziti rádno, nežli bych se oddal do díla obrovského, mezitím pak vždy poznávati více vznešenost života národů, ducha století a ducha dějin veškerých ve člověčenství z ohledu epického. První ale zákon jest pro mne: nevázati se, nýbrž volně následovati genia, ant vodí nás ideály svými. Toto byloby epos národní, dílo pak nemenší nežli byla Iliada; dílo věků trvajících. Příkro to; ale všeho doletí se pravý enthusiasmus, a mně nelze v lyrickém, nýbrž v epickém toliko pokolení prospěti, obživuje daných předmětů, usiluje k velikým ideálům, a zdržuje se již jednou nekonečného rozumování v básněch.

Všecka velebnost náboženství, všecka svatost a tajemství vznešeně-mystické, všecka neobsáhlost známostí ve hvězdářství, ve filosofii, v umělectví, v přirozenosti, v dějinách světa, — všecky květy věku křesťanských a evropejských v lásce, v enthusiasmu, v hrdinství, v romantismu, v belletristice, v národní hrdosti atd. bylyby tolikéž barvy k velikému obrazu tomuto, z nichžto živý, skladný, duchaplný a vznešený výraz, co zrcadlo všech věků zpodobí se. I nadpřirozeného působení nepotřebí zapříti — ale podlé ponětí našich časů, jakožto bdící Prozřetedlnosti. Ta se jeví v oné strašné porážce, zimou přivedené, hned z počátku, čímž i velikost té věci o mnoho se zvýší; pak v roznícení všech vůbec národů, zpojivších se pěkně pro zákon ducha původní; roznícení to od Boha pochází. Celý život člověčenstva tu krom toho se ukazuje; motivy věku našemu přiměřené; interese činů zpojené v osobách nemnohých a těch zvláště slovanských — Alexander, Kutusow, Švarcenberk ɔc. Divadlo skončí se v Paříži s dobrovolným ustoupením Napoleona — tak toho vyhledává věk náš — a s usnešením

se knížat, že svobodu dají národům svým — a s ohledu Prozřetedlnosti zde zjevně působivší, svatá allianci. — Zpěvec by se vždy musel z ohledu vyššího považovat — jako genia, vypodobujícího míněni, žádosti a city všech národů, jenž bojovali spolu pro svobodu. — Slovem: ideál časů našich, v nejpamatnějším světa boji. (Dne 16. srpnu 1819.)

V měsíci srpnu 1819 trvaly pořád veřejné zkoušky učedlníků mých; proti nadání mému v logice zle obstáli — mdlobou věku a nesmělostí, an sem je sám byl ze všeho examinoval. Byl sem v očekávání malého bratra svého, Andresa, jehož sem od otce požádal k sobě do škol, chtěje ho svým nákladem vyučit dáti a tak rodičům svým péče uskrovniti. Očekával sem samého otce svého do Prešpurka přijíti majícího na den 24. aneb 25. Poněvadž ale až po poledne 25. nepřišel, a na nás na mnoha místech v určitém času čekáno, musil sem odjeti z Prešpurka, neviděv ho, an snad hned po mém odchodu mne hledal. Pohnuli sme se z Prešpurka o dvanácté hodině s polednem dne 25. srpna, a přepřáhnuvše třikráte nové koně, dojeli sme na noc do Kyneku, čtvrt hodiny cesty před Nitrou, o hod. 8. u večer. Zde pobyv u pana Uzsovicse přes noc, oznámil sem se s generálem Bakonyi, tam také nocujícím. Druhého dne ráno do Nitry, do stoličného domu k p. viceišpánovi Ghyczymu dostal sem se, od něho a celé familie jeho velmi vlídně a uctivě přijat — poznal pak p. Gosztonyi, viceišpána stolice Hevešské, muže zdělaného a zdvořilého. Odtud pohnuvše se spolu s p. Ghyczyovou do Csúzu, o poledni potkali sme naši paní, nám naproti jedoucí v Hullu, — držit. Motěšický — navštívili sme ve Füš-i paní Balogovou (zde poznal sem starého hraběte Baloga) a paní Benčikovou — tu nalezl sem krásnou duši, milostnici paní Zerdahely, ale vadnoucí a neduživou — jest to perla na poušti — z tady pak na večer dojeli sme Csúzu, dne 26. srpna 1819.

Velmi zalíbil se mi Csúz hned na první pohledění: dům malý, ale sličný a milý, zahrada veliká, vysokých stromů, podlé zákonů pravého krásocitu zdělaná, ozdobená sochami na případných místech, potůčkem, jenž stavě se v prostranném rybníku, žene mlýn, mece vodopády, a vine se pod vysokými sklepeními dolů. Zahrada celá jest ve plytkém oudolí od půlnoci k poledni, od níž k západu na vyšině nepříkré stojí krásné obydlí — sídlo krásocitu a pěkných umění; ozdoba jeho jest sloupení a příhodné pod ním předsiní; pak okrouhlá síň u prostřed, z níž se do jizby a do jiných světnic, okrášlených výbornými malováními, vchází. Shled s podesloupoví na zahradu dolů budí city vznešenosti; stromové hustí, k nebi vysoko se pnoucí, všelikého listoví, stojíce pohromadě i v odděleních shodných, vyvyšují duši k ideám a činům velikým; památky v zahradě rozložené přímo na city doléhají. Jako okouzlený jsa dne 27. srpna, při jmeninách paní naší, ráno před východem slunce pospíchal sem do krásné zahrady, a zpomenuv na dávnosloženou lyru, zpíval sem báseň, jak ji příležitost podala — německy. Paní naše ji ráda přijala. Dne téhož večer slyšel sem Onslovovu romanci od paní a pana Švoye; byl sem radostí jak bez sebe,

slyše ty hláholy anjelské. Začal sem vésti život blažený, v hudbě, v umění, a ve všech rozkošech venkovského života.

Začal sem botanizovati s pomocí pana Schmida, apatykáře Čúzského, an mi půjčil Wildenova i Persoona, sám jsa dobrý rostlin znatel i zdělaný člověk. Přitom i na estetiku pamatováno, a začata kniha druhá v zahradě ráno dne 30. srpna. Po poledni četl sem Herdera. Montesquieu, De l'esprit des loix bylo mé obyčejné študium. *Dne 3. září* obdržel sem od p. Eman. Švoye autobiografii otce jeho v rukopisu, jejž přečísti vlastně jen synům Švoyovým slušelo. Jináče začal sem se pilněji ke klavíru míti, abych mohl noty na první pohledění přehráti. K mému štěstí, aby mi nic nechybělo v Csúzu, i noviny čísti dostalo se mi od pana Hunyadiho, jenž i Augšpurské i Vídeňské drží. Bylbych opravdu jináče nepokojným byl; an nyní památné pro budoucnost příběhy se všudy vyskytají, všudy duch svobody u národů svého práva od mocnářů požaduje, a politický život chopil se všech Evropčanů i Amerikánů. Anglická, Španielská i Německá, zvláště Pruská, říš důležitého podává pohledění; a Rusové zdají se chtíti na Turky udeřiti. Kdo poví, kam se to vše octne? Aspoň doba tato veliké bude míti následky. Nevídaný duch věje nyní po celé Evropě, jakkoli dušený tu i tam ode knížat: od toho času, co Francouzové, zvláště Napoleon, stará ustanovení vyvrátě, jim starožitnou vážnost odjal a nová nařízení, podlé ducha našeho věku, nový život všude rozšiřovala, od tedy nová jest světa historického vůbec tvářnost. Mocnáři chtějící násilně vše do přesnosti zase uvesti jistě že velice chybují Duch všeobecný nedá se více utajiti při tak ouzkém spojení všech národů skrz literaturu, potitiku a spolní důležitosti; nýbrž čím více jej pronásledovati budou, tím se dále rozšíří a stáleji upevní. Jen prozřetedlné povolování, šetření předsudků zdělaného století, a přitom moudré a energické hájení práv mocnáři přirozením přisouzených, jenžto jistě nematná jsou, může uchrániti králům jejich moci a důstojenství, jehožto svatost v nejnovějších časích nehojitedlných zakusila ran. I v rakouské říši procitne to vše, navzdory všech usilí ministeriálních, jestli ne za živobytí Františkova, tedy hned po smrti jeho. Nebo tam že směřuje vše, patrně jest viděti. Jen jiskra svobodného myšlení padne-li na půdu jemnou, pučí se sama a dříve neb později bude ji jasně viděti. Ministři zoužují pouta proti svobodě čím dále tím více, an tato v duchu vždy tím více se sobí; co z toho bude? Tuším to, nepřijdeli porady s hůry, že národové, pocítící síly své, pouta nehodná násilně rozrazí. A jestliže, jak se toho domnívati jest, Ferdinand nové ministry, nové řády a zákony ustanoví v císařství svém, zavějeť i krajinami vlasti mé nový život, jadrnější, mocnější a pěknější, nežli byl ten posavadní. Naše to jest, abychom sebe samých a krajany své chystali k době této, abychom budili slávu naši, budili lásku ke vlasti, budili lásku k Slovanství: jináče kdo ví, nepřestaloliby v osudné té době národství naše žíti, a nechýliloby se tu vše k poněmčilosti? Dále pokročiti ani nelze pro censuru, anižby užitečno bylo, an to veliký jest počet lidu v zemi naší, kteřížto za chléb, jejž od řízení mini-

steriálního berou, rádi ve službě a v porobě zustávají, a proti vší novotě by povstávali. Kromě těchto jiné, ač neslouží, ohromuje bázeň, a ušlechtilejší v národu cítí sami, kde jsou.

Dne 6. září na usvitě vstav šel sem ve společnosti učedlníku svých, pana Korláta, Schmida, dvou myslivcu a služebníka našeho prvníkráte v mém životě na lov do polí Fírských, jenžto Csúzským pánům náleží. Pobyli sme tam až blízko poledne a měli sme dobrou i příjemnou kommocí. Kořisť nebyla veliká. — U večer potom obdržel sem list od otce z Prešpurka, jenž mne hluboce pohnul, tak že sem z té i jiných příčin pocelý ten čas truchliv byl. Nevím z jaké zavdanosti zmocnilo se mne po ty dni velice myšlení o smrtedlnosti naší a jakési toužení po věčnosti. Zdálo se mi vždy, že pěkně jest zemříti a vkročiti tam do krajů nepomíjejících. Život mizí co bublina radosti, a konec jeho jest smrt. Byloť tolik ušlechtilých lidí, jenž zemřeli všickni, proč bych i já neměl pospíchati za nimi? Kdyby mi bylo posloužiti vlasti a zachovati národ svůj, volil bych žíti po tisíce let a blažiti všecko mé vůkolí; ale seč jest člověk jediný, nemající ni moci, ni schopností velikých, ni vážnosti? Cíl bytí našeho jestiť zušlechtění ducha, a kdež jest mu více zušlechtiti se a kochati nezarmouceně nežli u věčnosti? Já sem s Božskou Prozřetedlností co nejlépe spokojen, a o nic jiného ji tak nežádám, než aby mi dala tak dlouho žíti, dokud žijí ti, jenž mne upřímě milují a v jichžto krásném duchu i já se radostně kochávám.

Dne 8. září psal sem ráno paní Zerdahely do Prešpurka, otevřeným srdcem k ní se maje jako vždy. Ale bojím se, aby ji ten list nezarmoutil. — Před polednem zůstav sám jediný doma, psal sem právě nejdůležitější částku esthetiky své o citu vůbec, an tu nenadále přijde v koči pan De Pauli i se dcerou svou, paní Ormoždy, navštíviti našich domácích. S touto milostnou osobou oznámiv se, hrál sem spolu na klavíře Beethovenovo Septuor, dokavád nevrátili se domácí naši z přespolí — a tak vyražen sem byl z prostřed práce své. A však nenemilé bylo mi navštívení toto, za příčinou mladé paní Ormoždy. —

Dne 13. září měřili sme zahradu i stavení naše v Čúzu geometricky, s pomocí pana Ordádyho z Bagoty.

Dne 19. jeli sme do Nových Zámků, kdežto regiment hulánů od arcivévody Ferdinanda přehlížen a zkušován byl; ale přišedše pozdě, vrátili sme se do Udvardu k p. Jankovičovi. Paní jeho jest vlídný, pěkný charakter.

Dne 24. přijeli sme přes Kynek do Apponě (Oponic), k panu viceišpánovi štolice Nitranské, Ghyczy Pavlovi, kdež sem od tohoto výborného v každém téměř ohledu muže velmi uctivě (až příliš) přijat byl. Viděl sem zde zahradu hraběte Aponyiho; pak druhý den šel sem ve zprovázení samého p. viceišpána, syna jeho a p. Jakala na zbořený zámek Oponický, po jehožto rozvalinách sem i tam se bloudě mezi stěnami polourozsutými a věžemi pustými, jenž každé okamžení pádem hrozí, připomínal sem sobě časy krále a císaře Zigmunda, jenž tam často své rozkošné sídlo držíval.

Shled odtamtud na oudolí Nitranské jest velmi utěšený; pod nohama viděti Oponice a množství dědin rozložených ve krásné krajině; městečko Pereszlény jest právě ze protiva. Z obou stran oudolí pnou se vzhůru pohoří, v němž zámek Ghymes a hora Trybeč památné jsou. S velikou libostí nadívav se ze starého sídla, maje všudy tlumočníka p. Ghyczyho, jenž k mému podivení, jsa stár a šediv i veliké a hmotné postavy, všecky obtížnosti s námi mladíky zdílel, — vrátil sem se již po poledni domů, a k večeru jel sem sám s učedlníky svými do Nitranské Středy čili Zerdahele k sirotkům Zerdahelym. Dům jejich jest velmi památný pro svou velikost, pevnost, souměří a skvostnost. Nářadí všecko v domě jest knížecí, anebo právě řka královské. Světnice draze kobercované, podlé krásocitu a bohatě ozdobené díly řemeslnými a pěknými; opony, zrcadla, kasně, stoly, stolice, dvéře, lože 2c. vše neobyčejně okrášlené a bytedlné. Matka těch sirotků byla osoba přemilostná, mistryně na klavíře a v malování opravdová; duše citlivá i nevinná, mnoho i předlouho trpěvší ukorů nazasloužených, obětovavší se příkré ctnosti poslušenství a snášelivosti, když nemohla dítkám svým podlé své nejvroucnější žádosti; slovem osoba, jíž země a zvláště okolí její nezasloužilo, jako se vyjádřil pan Vyrožil, hodný těch sirotků pěstoun, a jediný jejich i ochránce i takořka otec. Zasloužilosti plné, pěkné jest jeho povolání! Genius mateřin oblétá jej a žehná mu za starosti a ousilí jeho, — tak sem přemýšlel ustavičně, aniž sem toho z mysli vyraziti mohl. Následujícího dne bylo nám jíti do Brogyanu k p. Kvassaymu. Zde pobyli sme za dva dni, v lůně familie rozšířené, jenž větší částkou zde shromážděna byla. Život veden hlučný, po světsku; tomu zvykli tamější domácí. Tři dcery milé a ostrovtipné byly duše těch společností. Ale zde lépe jest jen pohostinu nežli domovem býti; neboť i ušlechtilejší naše část potřebuje lahody, které jí nejen dobré a citlivé srdce, ale i vzdělaný rozum podává.

Dne 29. Sept. o Michale jel sem sám přes Kynek do Prešpurka, i překvapil zde mile paní Zerdahely, právě tehdáž samotnou. Veliká žádost viděti ji a požívati rozkoše přítomnosti její, nepokoj za příčinou mlčení všech přátel mých a starost o bratra mého Andresa mne do Prešpurka přivábily. A však málo mi prospěl příchod můj za příčinou pořízení svého; jen onano první pohnoutka hojné nabyla odplaty. Vrátiv se do Kyneku, i tam sem hlučně žil, a mezi jinými oznámil se s panem Vindyšem, učeným lékařem Nitranským. Domů se vrátivše, měli sme hosti — Vyrožila i s učedlníky jeho a Jakala s Ghyczyemi. Po všecken tento čas nelzelo mi prospívati v učeních, leč že sem několik známostí z botaniky nabyl.

Dne 15. října světil sem památku Kosciuszkovu jen rozpomenutím a duchovním sebe vzděláváním podlé příkladu jeho. Ani pověděti nemohl sem o tom komu, an to žádný o důstojnosti hrdiny mého neměl pravého ponětí.

Dne 18. t. m. zůstav doma sám počal sem pracovati dále v estetice o vztaženosti citu ku přírodě a ke člověčenství; pracoval sem za dva dni s prospěchem.

Ke konci měsíce Oktobra uvedl sem v pořádek věci své v Csúzu, sepsal inventář šatu a knih a stav peněžitý, chtěje opravdově hospodařiti, prototože zanedbání toho mně posud mnoho škody přineslo. Dluhové mně obtížnými se stali, jež mám u kniharů a některých soukromých lidí, pročež ani neměl sem právě veselého času, ačkoli mně paní tehdáž více než jindy dukazů vážnosti a náklonnosti podávala, i já sem mnohé naděje pro budoucnost měl. Majíce v Prešpurku bydleti s paní Zerdahely spolu, těšili sme se, že ta příležitost v učedlníky mé prospěšně působiti bude, a že zde nějaké chuti k uměním nabudou. Paní byla jináče se mnou ve všem, co se vyučování dotýče, velmi spokojená, i to ji radovalo, že Karel ke mně, jakož se domnívala, opravdovou lásku cítí; ostatně ale vždy její žádost byla, abych, spustě se k jejich maličkostem, jejich důvěrnost více sobě získati hleděl, čehož sem já i šetřil, ale jinými prostředky. Charakter učedlníků mých, zvláště mladšího, jest nešťastný pro každého pěstouna; jsouce beze schopností, bez činnosti, bez lásky k uměním, beze všech téměř známostí, nemocni ani povýšiti sebe k myšlénce rozumnější, smýšlí o sobě dosti příznivě, dychtí po marnostech a zbožích, o nichž by věk jejich nic věděti neměl, a v čekání své budoucí svobody, aniž nepoddávají se vůli kohožkoli. A v tom jsou oba sobě rovní: ostatně tak od sebe rozdílní, žeby sotva bratry poznati bylo v nich. Přijímáli u staršího jakási ne tak jemnost jako raději slabost citů všecky impressie na okamžení dosti hluboce, jež čas opět brzy vymazává, tedy mladší, nedaje po flegmaticky na sebe působiti, jestli přede se ho něco dotkne, dlouho toho na zlou stranu raději nežli na dobrou zažívá. Onen dá se lehce nakloniti ke všemu, ačkoli stálosti při něm není; tento nemilující nikoho, ani matky své, sám se u sebe zavírá i na hlavě své tím zarputileji se zakládá. Oba daliby se nakloniti k lásce naproti mně: ale kdo ujímá jim smyslné pohodlnosti, překáží lenosti a nepovoleným žádostem, ten jejich nepřítelem jest. Přitom jest to nešťastné, že jsouce již v dospívajícím věku, nedají se žádnou mocí přesvědčiti o tom, čeho jim jakožto vzdělaným mužům potřebí bude; aniž vzbuzují jich příklady příbuzných jejich. Potřebí tu trpělivosti.

Dne 2. listopadu 1819. Ráno pohnuli sme se z Csúzu, já a učedlníci moji spolu se sloužícím, na cestu do Prešpurka, kamž i na druhý den, měvše zlé povětří, dojeli sme. Zde počal sem šťastně žíti; neb v našim domě také bydlela paní Zerdahely, má jediná mezi lidmi. Měv plno na práci s komissiemi z Csúzu, ve dnech prvních ničeho sem s učedlníky nezačal, aniž navštěvoval koho; až po odjití příležitosti naší trochu se mi odlevilo. Podlé mínění naší paní složili sme hospodářství své s paní Zerdahely, čímž mně mnoho starostí ubylo.

Dne 6. listopadu navštívil nás otec náš z nenadání po poledni; potkal sem ho v Michalské ulici před domem sněmovním. Právě ten den před létem byl přišel také do Prešpurka ke mně, když sem byl nezdravým. Jeho příchodu radoval sem se velmi, a pobyv za celý ten čas, který v městě byl, s ním, poznal sem opravdovou lásku jeho ke mně, tak jakož i novou

příležitost sem měl, bystrotu rozumu jeho obdivovati. V neděli po poledni, dne 7. listopadu, odešel dále pěšky do Vídně.

Od 8.—14. listopadu. Počal sem z novu dávati se do študií obyčejných. Na esthetice po dlouhém odpočinutí zase pracováno; s Vyrožilem cvičil sem angličinu, čítaje Robertsonovu historii Škotskou; doma četl sem historii anglické poesie od Buterweka, kterouž mi půjčila byla paní Géczy; přitom nezanedbáno spisů Dobrovského o literatuře a řeči naší. I o polskou literaturu staral sem se.

Očekávaných listů od Benedictiho z Kežmarku a od Šafaříka z Novosadu dostal sem v těchto dnech, a přesvědčil se z nich o lásce těchto dvou přátelů ke mně. Kormoutilo mne mezitím, že sem od Jungmana z Prahy ničeho neobdržel, čehož sem tak žádostiv byl, nemaje žádné známosti o nynějším stavu literatury v Čechách. — Doma kochal sem se s paní Zerdahely v hudbě a v rozprávkách buď o esthetice, buď o důležitostech Evropy politických, buď o učedlnících mých, buď o naší společné důvěrnosti a lásce. Kdykoli s tou milostnou osobou mluvím, zdá se mi an se šíří okres známostí mých a myšlenky lahodněji i hojněji mi plynou; přítomnost její jest vždy dobročinná duchu mému.

Od 15. listop. — až do 1. prosince 1819. S učedlníky svými zaměstknával sem se vždy bedlivě; v prázdných hodinách s esthetikou. Obdržel sem ku přehlednutí výtah z grammatiky Nejedlého, jejž Landes vydati mínil. Mnohé rozkoše zakusil sem v hudbě, chodívaje ke hraběti Guadányimu, u něhož každou neděli hrány koncerty, kvartety a kvintety. Bylo mi obdivovati p. Blumenthala, znamenitého a dokonalého violinistu. — I doma učil sem se Onslovově sonatě veliké, ke kteréž přizvukovával na píšťale pan Šándor. — Život vedl sem spokojený.

Všeobecnou pozorlivost vzbudil byl osud několika pěstounů Vídeňských, rodem Švejcarů; z nichž jmenovitě byli Frossard, u hraběte Trauna v Petronellu, a Savary, u hrab. Esterházyho v Dardě, kromě jiných šesti. Tito skrze policii u samých principálů svých zarrestováni a do Vídně, potom pak, jakož slyšeti, do Mohuče před soud posláni jsou, že zoučastnili se velikého spiknutí německých profesorů a študentů. Co se o provinění jejich rozprávělo, jest tak nemotorné, že toho žádný rozumný člověk za pravdivé uznati nemůže. Nýbrž, poněvadž i podlé důkazů Hundt-Radovského, i podlé jiných důvodů téměř jisté jest, že ono celé spiknutí vymyšlené, a jen nerozmyslným Šmalcem ve Prusích v podezření přišlé jest, zdá se pravdě podobné býti domnění oněch, kteří praví, že řízení rakouské touto příležitostí jen cizozemských pěstounů v našich zemích zbýti chtělo, z příčin snad nechvalných. — I o mně mluveno z ohledu tohoto dosti u Nitranských a Komárňanských zemanů, a paní mé odevšad tázáno, zdaž i já nejsem mezi zajatými hofmistry. Tato pak sama, nedostávajíc po celý čas žádného z těch listů, které sem jí po poště byl psal, byla v ouzkosti nad osudem mým.

5. prosince. Přišla paní naše zimovat do Prešpurka. Spokojenost svou se mnou jevila rozličným způsobem i zbavila mne mnohých péčí.

13. prosince. Ačkoli učedlníci nebyli podlé vůle naší, předce vida já uznalost mateřinu, že činím co možného, myslil sem přetrvati u ní léta svá, i blažil sebe nadějí prospěchu nejen u svých učedlníků, ale i sebe samého. Mezitím mnohé případky porazily všecky naděje. Učedlníci ani před mateří nemajíce slušné vážnosti, ačkoli sem já jim často z ohledu tohoto pohnutedlně domlouval, tak se zpurnými matce své okázali býti, že sem viděl, jak daremné jest každé usilí mé. Citlivost a šlechetnost matky, pečlivé o pravé dobro synů svých, mne pro ni velice zaujaly byly; dlouho zápasil sem sám s sebou, zdaliž ji nešťastnou opustiti, aneb s odvážením se cti své a prospěchu při ní zůstati mám. A však potřebnost onoho prvního vždy více se mi vyjevovala, neboť: 1. Já sem příliš pozdě k porušeným a zanedbaným učedlníkům přišel, kdežto zlí obyčejové a nechuť k učení již pevně se byli ukořenili; 2. Není žádného člověka, jehožby se obávali, jehožby ctili upřímě a milovali; 3. Já nemám moci potrestati jich, a jiným prostředkem u nich působiti nemohu, než domlouváním; 4. Sama máti, ačkoli žádá i zná všecko, co jim chybí, neumí s nimi právě podlé pravidel pedagogiky zacházeti chybující vždy svou přílišností v lásce a v nevoli, a nedající se rozumem zpravovati; 5. Okoličnosti a příbuzní učedlníků mých jsou takoví, že nejen nevzbuzují u nich žádosti ku pravému vzdělání sebe samých, nýbrž i schvalně i neschvalně je ode študií odvozují; 6. Školská študia, kteráž je celým časem zaneprázdňují, jsou taková, že nelze jim jich oblíbených učiniti; 7. Všecko dobré působení a pohnutí u nich, kteréž se výmluvnosti mé podaří, jest jen okamžité; pevné vůle, stálosti a energie zhola nic nemají; a naposledy 8. Zůstávati déle u nich bez naděje prospěchů škodí mně na cti, mohoucí mne v podezření uvésti, že aneb neumělý a neschopný, anebo nepilný a nedbánlivý jsem. Důvodové tito, jimž sem nic naprotiv postaviti nemohl, než outrpnost a lásku svou k nešťastné mateři a nějakýs stud, že tak brzy odcházím, pomálu mne upevnili v předsevzetí svém.

Takto psal sem; i nechybělo nic než doložiti resultát, totiž umysl, opustiti nynější stav svůj a hledati sobě jiného, když právě odvolá mne paní má ode psání k sobě. Skrze paní Zerdahely dověděla se jistě, že by mně protivnosti ouřadu mého tak přílišnými se státi mohly, až bych mohl vůli pojíti k odjití: protož dající se se mnou do rozmlouvání, srdečně a upřímě rozprávěla mně předešlé i nynější své snažení pro dobro synů svých. Vyznala sama, že velmi chybováno jest jak od ní samé, tak i zvláště od předchůdce mého; že nynější naše usilování již trochu pozdní a daremné jest; že ouřad můj nyní veliké má obtížnosti: »proto pro všecko ale, dí, netraťme ducha; spojme oba usilí svá a čiňmež, co ještě možného.« Ukazovala patrně, jak veliceby cítila ztrátu mou, a jak sobě práce mé vážiti umí. Zpomínající pak neštěstí své, ana vidí, jak zanedbalí a nevzdělatedlní jsou synové její, — tím konečně mne přemohla, že sem u ní přetrvati umínil. — Domlouvání paní Zerdahely ve mnohem mně i paní mé prospělo,

a sloužilo nám ke konečnému dorozumění. — Učedlníci potom, velmi pronikavě napomínaní, na lepší stranu se poněkud obrátili.

Dne 17. prosince slyšel sem v teatru Prešpurském mladého Prauna, pachole osmileté, hráti na huslech koncert Rodův, tak že podivení všech posluchačů svých sobě získal. Při též příležitosti také učitel jeho, p. Beneš, a zpěvakyně paní Kornega, v Prešpurku bydlící, k veliké své pochvale veřejně slyšeti se dali.

Dne 18. prosince. O poledni obdržel sem list od p. Jungmana z Prahy, jenž mě znovu pobudil k pokračování v esthetice. Čím očekávanější, tím milejší bylo mi ohlášení jeho a důkazy náklonnosti tolika neznámých vážných mužů v Praze, kteří se o mne v cizině laskavě ujímají.

V těchto dnech také oznámil sem se s p. Kovacsóczym, mladým horlivým Magyarem, kterýžto chtěje vyniknouti na vysoký stupeň mezi spisovateli národu svého, rozprávěl mi o pracech svých uherských. Z jeho zpráv vyrozuměl sem, že řízení rakouské snaží se potlačovati řeč uherskou všelijakým způsobem. Pan Döme, kanovník Prešpurský, psal do kanceláře uherské ve Vídni o povolení, aby mohl se v Prešpurku vydávati uherský časopis; odkudž mu zjevnými slovy za odpověď dáno bylo, že prý »okoličnosti nynější monarchie rakouské nedovolují vzdělání mnohých jazyků.« Tím způsobem by arci s námi Čechy a Slovany lépe bylo, jejichžto řeč nyní aspoň z rozkazu císařova začíná se učiti ve všech školách českých. — Tento Uher mladý byl plný srdečné uctivosti ke mně, a způsobem všech horlivců bylby chtěl mi všecko možné k líbosti učiniti.

Dne 25. prosince byla u paní naší veliká společnost večer; přítomné byly familie paní Géczy, Zerdahely, p. Jablanczy, kollegové moji Vyrožil a Mačkáši s učedlníky svými. Tito zabývali se hudbou a tancem; my s panem Jablanczym podali sme se do obšírných řečí o politice, o nynějším stavu Evropy, o nespokojenosti všech téměř národů s řízením svým zemským, o dobách panování Napoleonova, kdyžto staré feudální formy na vždycky pochromeny jsou. Národové dospělí chtějí nyní ne prutem, jako děti, ale rozumem a spravedlností zpravováni býti. Svobodná zpráva zemská musí jim dána býti; oni cítí, že člověčenstvo má své důstojenství, že každý má neztratitedlné právo osobnosti své, že králové s nimi k vyšším záměrům usilovati společně, ne pak jich zvůli své podrobovati mají, že ne lid pro krále, nýbrž králové jsou pro lidi. Pročež ani nemůže občan žádný, nesoucí břímě vlasti, nestarati se, k čemu se jeho jmění, sil, obětí a života užívá. On svěřuje vůdcům národů často vše, což má nejmilejšího, pro dosažení obecného dobra; nemáli toho práva, ptáti se, kam se to podívá? V posledních zvláště časích samovlády Napoleonovy čeho naobětovali se národové k vůli knížat svých? Za to slíbena jim, čehož jakožto rozumem dospělí jedině žádali, — svoboda; — neboť otroku, komukolivěk otročí, vše jedno jest. — Ale slib ten z trůnu tak slavně ohlašovaný, — zdaž nebyl klamavá vnada toliko k pobuzení národů, aby jen ochránili viklavé trůny? Čím se stává, že tentýž energický duch, jenž tehdáž odevšad veleben

a hledán byl, nyní najednou duchem odbojným slouti musí? To jest ono pazouraté liščí zvíře, politika znížená i zohavená rouchem soběctví tím šerednějšího, že na ujmu milionů lidí zakládá dobro své. Tak to dlouho trvati nemůže: národové vidí, co se s nimi děje; mají rozum, aby rozeznali právo ode křivdy, mají cit a srdce, aby milovali spravedlnost a nenáviděli tyranskou zvůli. Ty dvě strany stojí nyní proti sobě v poli: knížata i lid. Onino mají moc, kteroužto ale od těchto půjčují; u prostřed lidu jest síla, jest rada, jest udatenství. Není coufnutí, není vyhýbání více: aneb dejte se v boj, anebo smluvte pokoj slušný oběma stranám. Ať jsou knížata tím, čím býti mají: otcové národů; ať jsou národové tím, čím mají býti: dobrovolní synové vlasti, vždy hotoví chrániti ji a zprávce její.

Svatý spolek monarchů evropejských, od Alexandra ponavržený, divně dosti aneb docela převráceně učinný jest. Sám on sice ukázal se býti duchem jeho vedena, když Polanům dal svobodné řízení — skutek neslýchaný v letopisích světa; ale ostatní panovníci, jestliže pod ním nerozuměli právě spolek knížat proti národům, zdají se, an dávno naň zapomenuli. Odkud pošli ti nemírní rozkazové němečtí ke stavení svobody spisovatelské i akademické, k pronásledování nebylého spiknutí mezi nejvzdělanějšími občany a těm podobní jiní? Samo posezení spolku ve Frankfurtě jen nástrojem jest, skrze nějž ministři samovládní despotickou vůli svou zjevují. Pradt pověděl pravdu, psaje, že rozkazové ti, již napřed složeni byli v kongressu ministeriálním v Karlových Varech, jež potom vyslanci dvorů německých, bez předešlého potazování, za své vyhlásili. Nýbrž i ve Francii a v Anglii společně týmž časem řízení zemská též nálezy obmýšlejí — aby vymizela svoboda ducha ze všech zemí evropejských! Ale zle sobě radí ti páni; nebo zajdeli svoboda ve starém světě na čas, zbudí ji onna ranní záře ze světa nového. Mohou-li se obskuranti domnívati, že když Amerikán nadsazuje život a jmění své pro ztroskotání jha otrockého, že o tom Evropčan nic věděti nebude? Že příklad jeho nepovzbudí tohoto k rovnému snažení? — O kde jen jednou vkořenil se cit svobody, kde jen jednou svital její blesk, tam hoří plamen, tam svítí světlo její po vždycky. Lidé mají dobrou pamět na vše, což ke štěstí jim sloužiti může.

Ale podivné jest opravdu to, proč králové tak velmi se zdráhají podati volné konstitucie krajinám svým? To jediné jest, čehož žádají národové, to jest, co všecky jejich žádosti uspokojiti, všecku jejich proti knížatům nevoli odvrátiti může. Zdaliž není jim libo, uvrhnouti všecky tolikéé péče a starosti na lid sám a nezůstaviti sobě než moc dobročinící, moc, která je Božstvu podobnými činí? Či snad bojí se, žeby život jejich ztratil blaženosti a lahody, jíž požívali dosavád. A neviděli, čili neslyšeli plesání lidu radostí opojeného, kdykoli shlédl dobrotivého panovníka svého? Nevědí, jak přivítal každý věrný Virtemberčan krále vracejícího se z Varšavy, krále, jenžto svrchovanou mocí svou sdělil se s lidem svým, a za to přijal lásku, a srdce vděčné jednohokaždého z poddaných svých? — O jest ještě v králích krev královská — ale otrokové jejich čili ministři převracují duch a

smysl jejich, takže věří, že jen mocí dá se podržeti moc. — Kde jest moc, jestli ne tam, kdež každý měšťan, každý syn vlasti hotov jest prolévati krev svou k obhájení svobody, vlasti a panovníka svého? — Evropa nezdrží se v nepokoji tomto: padnou, padnouti musí oběti z obou stran. Anglie již kouří; Němci rozpalují se vždy více; ve Španielích tlí oheň dušený; ve všeobecném zápale ztráví se Samolet Evropy, aby v nové mladosti a síle krásněji obživl.

Dne 30. prosince 1819. Poznav já ze všelikých okolností, že paní má v tom ohledu není spokojena, že pro náboženství tak málo se při vychování našem děje, užil sem času toho, kdyžto učedlníci moji ke zpovědi se připravovati měli, k rozmlouvání s nimi před mateří samou o pravé nábožnosti. Četl sem jim některá místa z probuzujících nábožných knih, připojuje k tomu vlastní své smýšlení co nejpronikavěji. Matka mi za to potom děkovala, i velice s tím spokojená byla. A však mně na nestálou a vrtkavou mysl její nepotřebí velmi ohled bráti, ana neví sama, čehožby rozumně žádati měla, i sama jsouc bez vnitřního přesvědčení o náboženství, pouhou bázní před věčností sebe i jiné náruživě k náboženství nutí. —

Léta 1819 v měsíci srpnu chodívaje já denně k p. kapitánu Schefferovi naučiti se lépe řeči uherské ke cvičení sem jednou následující slova byl napsal:

A' mái történetem.

Igen sokat az egész naponn másféle dolgokról gondolkodván, az idömet elvesztegettem, úgy annyira, hogy nem tudtam mit tegyek, hogy a magyar nyelvnek gyakorlásábann hátra nem maradjak, és mivel kedveskedhetnék Kapitány Uramnak. Mert semmit se készítettem vólt, és az idö már elfolyt vala eggy betsületesebb értekezésnek vagy levélnek kidolgozására. Midön ezeket a' gondolatokat mindenfeléforgattam vólna, tsak ugyann azonn állottam-meg, hogy a' mostani állapotomat leírjam, és avval egynéhány sorokat bétöltsök. De ismét nehéz dolognak lenni látszott nekem azt véghez vinni, mert ollyan irások, ha nem elmések, türhetetlenek: nekem pedig ha vólna is egy kis tálentomotskám a' tréfáláshoz, nintsen még annyi tehettségem, hogy azt tiszta magyar szókbann kiterjeszszem. Azonbann még is néki szántam magamat, reménylvén, hogy ha a' tudatlan emberek mind írásaikbann mind pedig beszédjeikbenn írtóztató szavaiknak sokaságával mindent hoszszabítani tudnak, egy tanúlt fetsegö is lehet olly szerentsés, hogy elméjének minden fáradozása nélkül egy egész lapot bémázolhat.

De semmit se használt a' reménységem. Nekem most mintsen se kedvem se tálentomom a' tréfáláshoz: a' gondolatim mind komolyak és talán senkise e' világonn vihetne engemet arra, hogy vagy nevessek vagy nevettséges dolgokat írjak. Az ember elméjének víg vagy szomorú állapotja a' környülállásaiból fügy, és azoknak béható erejét mindenütt tapasztalhatjuk. Mi annak az oka, hogy az

az egy lelek, a' melly gondolkozik, érez és kíván, minden akaratja mellett, nem annyira emelheti az ereit, hogy ollykor az ö bajos állapotját kívánságához alkalmaztathatná? Esmernünk kell a' bennünk uralkodó urunkat, a' ki most erre, most pedig arra vonja akaratunkat. A' bölcsnek ugyan ez elsö kötelessége, hogy minden erejével eleit fogja ennek a' belsö urának, vagy inkább ellenségének: de hány ember bóldogúlt ebbenn az igyekezetébenn? A' mostani szomorúságomnak oka, Második Ferdinánd Császárnak példája. Ezen természetéböl jó fejedelem egészenn elpusztította hazámat, sok ezer jó embert öletetett és elkergette az atyai jószágiból, és drága nemzetemet úgy annyira erötlenítette, hogy a' mái napig nem emelkedhetett. Es mind annak tsak e' vólt az oka, hogy a' gonoszoknak sugallásainn eröt nem vehette.*)

Pan Scheffer v prácičce té málo co k opravení nacházeti se zdál; pročež přepsal jsem ji sobě na památku téměř slovo od slova. —

1819 dne 3. března. Když obdržev povolání z Těšína i od paní Czúzy v pochybnosti byl sem ještě, pro koho bych se měl ustanoviti, když paní Csúzy z jedné strany velmi mne žádala míti, tak že uslyševši o mé vůli k odjití do Slezska, od žalosti zaplakala, — z druhé pak strany svou nejistotou a ostýchavostí mne unavovala, an sem se jí byl byl cele odkryl, jaký sem: — viděl sem se přinucena vydati od sebe následující osvědčení:

---

*) Otištěno věrně starým pravopisem Palackého i s některými drobnými chybami. Připojujeme český překlad pana prof. dra. Jaroslava Vlčka.)

Má dnešní historie.

Po celý den velmi mnoho přemýšleje o různých věcech jiných, zmařil jsem svuj volný čas, tak že jsem byl na rozpacích, co činiti, abych se neopozdil v jazykovém cvičení maďarském, a čím bych se asi zavděčil svému panu kapitánovi. Neboť nic jsem nebyl zhotovil, a nějaké pořádné pojednání nebo list vypracovati již nebylo kdy. Tyto myšlénky na všecky strany uvažuje, posléze jsem se rozhodl vypsati nynější svůj stav a tím vyplniti několik řádkův. Ale opět zdálo se mi nesnadným provésti věc, poněvadž psaní taková, nejsou-li vtipná, jsou nesnesitelná: já pak, třebas bych i měl kousek nadáníčka žertovati, přece nedovedu toho vystihnouti ryzími slovy maďarskými. Nicméně přece jsem se k tomu odhodlal, naděje se, že umějí-li nevědomci jak v psaní tak v mluvení strašnou spoustou svých slov všecko prodlužovati, i učený povídálek beze všeho namáhání duševního snad dovede šťastně popsati celou stránku.

Než nic mi neprospěla naděje má. Nemám nyní ani chuti, ani možnosti žertovati: myšlénky mé vesměs jsou vážné, a snad nikdo na světě by mne nepřiměl k tomu, abych se buď smál anebo psal věci žertovné. Veselý nebo smutný duševní stav člověka je závislý na okolnostech, jejichž pronikavou moc pociťujeme všude. Jaká je toho příčina, že duše, jež myslí, cítí a chce, přes veškerou vůli svou nemůže sil svých vzpružiti tou měrou, aby někdy strastný stav svůj přizpůsobil svému přání? Znáti sluší pána nitro naše ovládajícího, jenž hned sem, hned tam obrací naši vůli. Je sice první povinností mudrcovou, aby vší silou opanovával tohoto svého vládce neboli spíše nepřítele: ale kolika lidem se podařila snaha ta? Příčinou nynějšího smutku mého je příklad císaře Ferdinanda II. Tento od přírody dobrý panovník nadobro spustošil mou vlast, mnoho tisíc hodných lidí dal usmrtiti nebo vyhnati ze statkův otcovských, a drahý národ muj tak seslabil, že podnes nemohl se povznésti. A všeho toho příčinou bylo pouze to, že nedovedl se ubrániti našeptáváním zlých rádcův

Erklärung. Unvermuthete Vorfälle haben mich bewogen, denen, die sich für mich näher interessiren, folgende schriftliche Erklärung über meine Vorsätze und Gesinnungen zu überreichen.

Von äusseren Umständen sowohl als vom eigenen freien Willen zum Wohl meiner Nebenmenschen mitzuwirken geleitet, habe ich mich entschlossen, eine von den beiden mir angebotenen Erzieherstellen, bei den Waisen von Mara in Teschen, deren Ruf früher an mich gelangte, oder bei der hochedelgebornen Frau v. Csúzy in Pressburg anzunehmen.

Diesen Entschluss hätte ich mit ruhigem Gewissen nicht fassen können, wenn ich mir vorzuwerfen hätte, dass mir das Erziehungsgeschäft bisher fremd geblieben sei.

Ich kenne die Pflichten eines Erziehers; es ist viel Gründliches darüber geschrieben worden, das ich hier nicht wiederholen mag. Ihr Umfang ist der grösste, ihre Wichtigkeit die bedeutendste da aus deren Erfüllung das wahre einzige Wohl vieler Menschen, aus der Vernachlässigung unendliches Elend und Jammer entspringt.

Die Religion, die Tugend, deren Gefühle und Gesinnungen bei mir von Kindheit an durch die Bemühungen guter, mich liebender Menschen, wie auch durch so manche Erfahrungen im Leben geweckt und befestigt sind — sie flössen mir Achtung für diese hohen Pflichten ein: ich kann sie nicht sorglos übernehmen, ich kann nicht wähnen, ihnen vollkommen gewachsen zu sein, zumal da ich sehe, dass ältere erfahrenere Männer auf dieser Bahn gestrauchelt haben.

Aber ich hege die Zuversicht zu der Vorsehung, die mich bisher auf mannigfaltigen Wegen geleitet und beschützt hat, dass sie mich auch dieses Geschäft glücklich bestehen lassen und mich darin mit Kraft unterstützen wird.

Vor allem aber setze ich als die unerlässlichste Bedingung vor der Uebernahme meiner Verpflichtungen fest, dass die zur Erziehung nothwendigen Mittel herbeigeschafft und alle Hindernisse in meinem Berufe, die von der Willkühr der Menschen abhängen, aus dem Wege geräumt werden; dass keine, weder offene noch geheime Ränke und Spaltungen mir meine Geschäfte verbittern; und dass ich mich denselben, frei von anderweitigen Sorgen, allein widmen könne.

Was mein jugendliches Alter anbelangt, welches in moralischer Rücksicht Besorgnisse erwecken könnte, — erkläre ich mit ruhiger Zuversicht, dass die Grundsätze der Tugend bei gewissen Jünglingen eben so fest und unverletzlich haften können, als in der männlichsten Brust.

Schliesslich bemerke ich, dass mir die Ungewissheit über meine Zukunft, in der ich schon nahe an einen Monat schwebe, peinvoll und unerträglich ist, und dass ich mich daher nächstens auf immer bestimmen muss. Sollten aber meine Bitten beiderseits unerfüllt bleiben, so bin ich entschlossen, in meiner bisherigen Lage zu verbleiben.

Ich hoffe zu Gott, dass Er mich in meinem Vorhaben gnädig unterstützen wird.

Pressburg, den 3. März 1819. Franz Palacky m. p.

Osvědčení toto spolu s listem na paní Zerdahely odevzdal sem v jejím domě sám, když paní Csúzy u ní byla. Ale již ani nebylo toho potřebí; nebo tato paní, poddávajíc se každé výmince, ustanovila se v předsevzetí svém. Davše mne obě volati, nejprvé domlouvaly mi žertovně pro mou zamyšlenost, a pak prosila mne paní Csúzy výslovně, abych i já se již ustanovil k jejímu dobrému, slibujíc z plnosti srdce vše, což v moci její bylo. Já sem ale ještě nemohl a nechtěl určitě jí odpověděti, poněvadž sem se byl již panu prof. Stanislaidesovi do Těšína zaslíbil; mezitím však ohlásil sem se, že všecko vynaložím, abych nemusil do Těšína jíti. Na to potom dostal sem od paní Zerdahely předkem sto zlatých spolu se zápisem pro naděje mé.

1819, 13. září psala mi paní Zerdahely z Prešpurka do Csúzu: »Sie sind innerlich nicht zufrieden, verstimmt: billigen Sie das, guter Palatzky? Haben Sie wirklich hinlänglichen Grund dazu? In jedem Falle sollten sie sich doch gebieten können. Es wird immer weiter gehen. Bei einer solchen Stimmung gehen Ihnen viele reine Freuden verloren, die doch unter manchem Ungemach blühen, und alles, was sich nur einigermassen für Sie interessiret, muss über Sie trauern. Wie viele schöne Quellen der Freude bergen Sie in Ihrem Innern! Bei der genauen Erfüllung Ihrer Pflichten müsste Niemand zufriedener sein können als Sie. Aber vielleicht widmen Sie gar zu viel Zeit dem angestrengten Nachdenken? entziehen sich der Gesellschaft, der Mittheilung? Sie dürfen ja nicht die Tiefen Ihres Innern aufschliessen, aber man findet doch allenthalben gute theilnehmende Menschen, mit denen man sich auswechseln kann. — Sie scheinen mit jenem so ersehnten heiligen Lande, wohin alle Guten streben, so innig befreundet zu sein, dass dieses Leben seinen Reiz für Sie verloren hat. Das ist nicht der Wille unsers gütigsten Vaters, der uns durch die Freuden dieses Lebens zu den vollkommenen jenseits vorbereiten will. Hören Sie, lieber Palatzky, die Stimme Ihrer Freundin! Untersuchen Sie alles genau, beobachten dasjenige, was um Sie geschieht; geben Sie sich ausser den Lehrstunden mit heiterem Sinne den unschuldigen Freuden der Natur hin; gewiss werden Sie zufriedener sein — und ich werde nicht trauern müssen. Denn wirklich muss ichs jetzt, da ich glaube, dass Sie nicht gerne dort sind, wo ich so viel Zufriedenheit für Sie erwartete.«

1820.

Dne 1. ledna. V Prešpurku v domě Landererově, u paní Csúzy. — Bděním dočekav se v noci ode 1819. na 1820. počátku nového roku, začal sem také pořád do nové knihy této psáti po půlnoci na den 1. ledna. —

Poznav ten užitek, který z dobře vedeného každodenníčka vyplývá, jelikož se nám v něm staví přítel a soudce nestranný, pozorující na všecko činění naše, umínil sem rozšířiti meze jeho, pojímaje doň nejen příběhy mé a příběhy okoličností mých, ale i dějiny světa politického a literárního a smýšlení mé o nich. Chci z něho míti ukazovatele živobytí mého rozumného, učeného i esthetického, abych jednou, když mi nebe dá dosíci vyššího stupně ve člověčenství, s potěšením patřiti mohl zpět na drahu, po kteréžto sem ke svrchovanosti usiloval. I mravní a nábožný stav můj zde svého zpomínání nabude.

1. Rozjímání o nynějším stavu mém.

Nemohu dosti blahoslaviti sebe, že ředitel osudů mých právě v tom čase, když sem toho nejvíc potřebným byl, přede dvěma lety uvedl mne ve spojení s vys. uroz. paní Nýnou Zerdahely, rozenou Baloghy, osobou milostnou a ušlechtilou, na níž uskutečněný viděti jest ideál šlechetné ženské přírody. Ona zamilujíc mne a naplníci mě láskou nejvroucnější k sobě, stala se mi matkou, vedoucí mne pečlivě, co vlastní dítě své, po šlechetné cestě života. Ona věděla vše, co myslím a co činím; ona zoučastnila se vždy radostí a bolestí mých a přispívala mi radou i potěchou v každém položení mém. I nemohlať tedy nepůsobiti co nejmocněji na mysl i srdce mé: a v čem sem od té doby prospěl, toho vždy ona buď původkyní, buď pomocnicí byla. A tak se stalo, že nejen vědomosti mé upevněny a rozšířeny, ale i cit můj zjemněn, i vůle má zušlechtěna i zdokonalena jest. Ačkoli nejsem prázden slabot krve a těla, jenžto mne někdy sobě podmaniti chtějí, předce tu mám radostnou naději, že v boji se smyslností vítězně přetrvám a ctnosti za všecken čas života mého věren budu. Ke všemu, což ošemetného a nehodného jest, chvála Bohu, nejsem schopen; křivdy jiným lidem činiti nemohu, ani trpěti, aby komu činěna byla. Čehož ale chrániti se musím pro svědomí své, jest přílišné pečování o vlastní vzdělání mé k ujmě učedlníků mých, oddanost náruživostem, zvláště sklonnost k pohrdání těmi lidmi, jež za nehodné soudím, a pak slabota těla, kteráž mne k výstupkům vésti může. Nuže, i o tom věziš o všem strážkyně má, abych od ní k vyplnění ctnostného předsevzetí svého posily nabyl.

V náboženství nabyl sem opravdového, jak sem sobě svědom, a trvalého přesvědčení. Já věřím, že jest jakási Svrchovaná Mocnost, stvořivší světa veškerost, řídící a opatrující všecko bytí, bdící nad osudem mým; věřím, že Bytnost tato mnohem sice jinačí jest, nežli ji slabý duch můj sobě mysliti umí, že ale předce z ohledu mého vším tím se býti prokázala, čím ji sobě srdce mé žádá. Že ne všecko mně známo, co bych věděti chtěl, věřím, že dobré jest: neboť člověkem býti, jest mé nynější určení. Zloby, dotírající na život lidský, velmi spasitedlné jsou: bez mravních není svobody a není ctnosti; bez fysických není tolik pohnutek k pobožnosti, kolik jich tělesnost naše potřebuje. Přitom pak jist jsem tím, že Prozřetedl-

nost jiných užívá prostředku k vedení člověčenstva, nežli my rozumem naším rozsouditi a žádati umíme. Revolucie v přirození a v člověčenstvu strašné jsou, a jednotlivé osoby pod tím břemenem padají — ale revolucie ty uvodí nový život do přírody a do člověčenstva, čerstvější a jadrnější nežli byl předešlý. Krátkozraký člověk nepřehlédá stezek Nejvyššího. — Pak verím, že Bůh zákony přirozenosti po věky vyměřenými v přirozenosti působí; a poněvadž není před ním času ani místa, nevíže se zákony těmi, jenž ve smyslnosti naší panují. — Zjevení nechci se dotýkati; věřím, že Kristus zvláštní mocí Božskou byl obdařen, ale do motanin dogmatických nevpustím se více. — Nesmrtedlnost mně jista jest; o jejím způsobu nebudu mudrovati.

Co se známostí mých dotýče, ačkoli nejsem na tom stupni umění, kdež bych měl a chtěl býti, předce nemám příčiny, proč bych s sebou nespokojeným byl. Bloudiv dlouho sem i tam ve pacholetství, nemaje žádného vůdce ni dohledače, začal sem pozdě choditi po pravé stezce. Co vím, tomu naučil sem se jen od pěti let, a v tomto čase opravdu sem všemožně prospíval. Vědomosti a učení mně lépe známé jsou:

1. Esthetika; zde nejen celé učení znám, ale i původně smýšleti osměluji se. Esthetiku českou psáti začal sem v měsíci březnu 1819. Mnoho mně nápomohly společnosti učené, předtím u paní Géczy držívané; mnohému porozuměl sem v rozmlouváních s paní Zerdahely: mezi spisovately naučil sem se nejvíce od Buterweka, Schillera, Herdera, Blaira, paní Staelové, Jean Paula i recensentů; i p. Šafaříkovi mnohým sem povděčen

2. Známost řečí; totižto: řecké, latinské, (hebrejské); anglické francouzské, vlaské, (portugalské); německé; české, ruské, staroslovanské, srbské, (polské); uherské; — dialekty pak znám: slovácký, vandalický v Uhřích, dalmatský. — Nejlépe arci znám mateřčinu, jíž sem se byl s pilností oddal již ve školách jsa rhetorem; spisové Dobrovského otevřeli mně bránu, abych duchem filosofickým do soustavu řečí slovanských, zvláště české, Jenyšovi pak, abych takořka kosmopoliticky do důstojnosti všech řečí nahlednouti mohl. Řecky naučil sem se ve společnosti s Benediktim; klassickou latinu poznati naučil mě prof. Grósz; hebrejskou řeč slyšel sem ve škole, ale k ní chuti neměl nikdy; angličině učil sem se od Szeleckého, prof. v Prešpurku, potom pak pomocí pana Egana, Angličana rodem; frančině sám od sebe, jakož i vlašině a portugalské řeči; slovanským nářečím naučil sem se s pomocí Novosadčanů; pak uherčině navykl sem pomálu jak doma, tak u pěstounů některých mně známých a u kapitána Scheffera. — Známost řečí mně natolik prospěla, že sem, kromě vnitřních užitků, i slovútným se stal mezi Prešpurčany a mezi spolužáky svými. Co se

3. známostí ve filosofii dotýče, zde vlastní vinou svou znedokonalený jsem. Logiku a metafysiku slyšel sem ve školách dosti dobře od prof. Žigmondyho, a tak sem pilný byl, že mne nejen učitel můj tehdáž nade všecky učedlníky své sobě liboval, ale i tito mně předek postoupili a dva z nich, nemohouce logiky veřejně slyšeti, mne v ní již tehdáž za

učitele svého zvolili. Já sem se i mnoho obíral kritickými spisy; ale ještě více prospěl sem v metafysice vlastním zkoumáním, k němuž mne pochybnosti ve pravdách náboženství vedly. Esthetiku, ethiku, psychologii a pedagogiku slyšel sem od prof. Gróssa velmi dobře přednášené; přirozených práv neslyšel sem nikdy; fysice učil mne prof. Martíni výborně. Ale vystoupiv ze škol, zanedbával sem z větší částky učení filosofická, aniž četl více spisů spekulativných; tím pak zůstal sem v této třídě velmi na zadu.

4. Historická učení zamiloval sem teprv později, přečetv Robertsonovy spisy, a Bolingbrokova rozjímání o historii. Od toho času ale velmi pilně sem se s ní obíral, zvláště s letopisy země České. Od Angličanů a potom od Ludena Němce naučil sem se považovati historii duchem filosofickým a politickým. Vždycky mi na mysli bylo, abych se dal do spisování všeobecné historie pro Čechy; ale povědomí nezralosti mé toho nedopouštělo. Předsevzetí tato a sepsání Plutarcha Slovanského zůstanou na budoucnost. Mezitím esthetiku dohotovím a dříve po Evropě ku poznání ducha národů putovati budu.

5. Umení přirozených věcí, kromě fysiky, u mne příliš slabé jest.

6. Matematiky, medicíny a umění právních nikdy sem nemiloval, a proto také v nich velmi zady zůstal. V lékařství sem sobě předce některých známostí dobyl od p. Šimko; v matematice teprv uče učedlníky své začal sem sám, ač s nevelikou libostí, prospívati.

7. Politická umění pro mne velmi jsou vnadná: ještě sice nejsem ve stavu samostatně o nich souditi, poněvadž jsem až pozdě k nim sáhl; ale při horlivosti své naději se brzkých prospěchů.

8. I v ostatních potřebných známostech toho jsem do sebe svědom, že sem nikdy nepustil příležitosti mimo sebe, kdežto se něčemu hodnému naučiti bylo, ačkoli ne vše stejnou horlivostí sem pojímal.

Básnictví bylo milovaný předmět můj dlouho, zvláště v létech 1815 a 1816. Četl sem všecky památnější básně všech národů, jak toho dosvědčují hojné z nich výpisy ve třech knihách. I sám sem se nejednou pokusil v umění tomto, ale bez velikých prospěchů. Aspoň soudu o básnictví, jakož doufám dokonalejšího, nežli obyčejně, nabyl sem.

Hudby milovník jsa od přirození, již v Kunvaldě začal sem se byl od učitele školního na klavíře hráti učit, ale přijda do Trenčína, opět vše sem zapomenul. Postranně však hrával sem tu i tam, i v kostele na varhanech, až mne tamější varhaník ve svém kunště podučovati začal; i prospěl sem tak daleko, že jsem nejen mistra svého přejímati, ale i jinde po cestách svých s p. Zoubkem, seniorem bratrství Trenčanského, při slavnostech církevních se slyšeti dáti mohl. I na harfě hrával sem tehdáž. Ale přijda do Prešpurka, z nedostatku nástroje hudebního zanedbal sem opět vše; tak že sem léta 1815 opět od počátků začati musil. Od té doby cvičíval sem se, zvláště přišed k paní Csúzy. U hraběte Guadányiho slýchati mi bylo dokonalou hudbu komorní.

Trejsovati chtěl sem; ale začav již pozdě, neměl sem k tomu pro čas dostihu.

1. ledna 1820. Před polednem psal sem do starého i nového každodenníčka; potom pak navštívil několik přátel k novému letu. Večer byla společnost u nás; já sem brzy v ní, brzy pak u paní Zerdahely byl, rozmlouvaje se s touto důvěrně o mravních důležitostech svých. Když sem se jí ptal, v čem bych se na budoucnost ještě opraviti měl, povídala mi po mnohých důkazech laskavosti, že u mne chyb jiných nevidí, než tyto: že se velmi se sebou sám obírám, tak že jest se ostýchati, aby přitom domácí moji netrpěli; že se nezoučastňuji společností, a nevždy podlé zákonů dvorného světa v nich se ukazuji; že nepřemáhám nenávisti své k lidem, jejichžto mravní povaha se mně ošemetnou zdá býti; že nehospodařím do světa; jindy pak mně pověděla několikrát, že nevždy mužem jsem v náruživostech. I budu tedy šetřiti vlídného, mateřského napomenutí, a ukáži lidem, že jsem muž; sám pak ideálu mužského, jejž rozumná paní mně vyjevila, z mysli nikdy nevypustím.

2. ledna, v neděli. Ráno byl sem u p. Šimko, lékaře, přítele mého, s nímžto rozmlouval sem zvláště o plasticismu panujícím ve přírodě; on mi poskytl mnohých pravých myšlének. Potom šel sem ke hraběti Guadányimu, slyšet kvartetů od Krommera, Radicatiho, Maysedera; dostal sem zde novin musikálních ke čtení, celý běh roku 1819. — Večer byl sem s p. Jablanczym v divadle městském, kdež Wasmer, konšel Bremský, představován byl.

3. ledna. Od p. Matskássiho dostal sem ku přečtení Hermesa, díl první 1819. Zde líbila se mi zvláště recensie Hassova spisu: »Gestaltung Europas seit dem Ende des Mittelalters,« a Wilsonova: »Sketch of the military and political power of Russia.« — Přepsal sem z nich obou, co se mi znamenitějším býti zdálo.

5. ledna. Byl sem u p. Egana, Angličana rodem, jenž mne, jako vždy, velmi vlídně přijav, dlouho u sebe držel; od něho přinesl sem sobě domů Homeho »Elements of Criticism«, tři díly. — Večer byl sem s paní naší v divadle, slyšeti Isouardovu operu »Aschenbrödel«, v níž mnoho pěkného se nachází.

2. Nynější vztaženosti mé.

Příbuznost ducha i srdce jestiť trvanlivější a užší nežli příbuznost krve; já toho denně zakušuji. Láska má k milostné ochranitelkyni mé muselaby denně růsti, kdyby možná bylo srdečněji milovati koho, nežli ji skutkem miluji. Ta jest má nejdražší milostnice, stálá ve všech okoličnostech života mého; neboť i ona miluje mne upřímě a srdečně. Jí známa jsou všecka myšlení má i konání má; ona sdílí se se mnou v každém zármutku a každé radosti: ona vede mne po té cestě života, jenžto šlapána byla ode všech hrdin ctnosti: ona učí mne živu býti.

Jakožto pěstoun, jsem na místě klizkém. Kdyby mně cíl vychování neležel vždy na srdci, mohlbych blahoslaviti sebe. Paní má váží a libuje mne sobě, jakož i celá její familie; požívám mnohých pohodlností a přízně. Ale nešťastné povahy a zanedbalost učedlníků mých mně mnoho nepokoje působí; i paní sama nemá v ničem stálosti trvanlivé: po čemž mi často stav můj na rozmyšlenou dává. Mezitím však chci vše konati stále a snášeti trpělivě, znaje, že nelze všem lidem dokonalým býti.

Rodičům svým jsem a budu vždy dítětem poslušným: otce ctím jakožto dobrého otce a muže rozumného i důmyslného; matku, jakožto pravý obraz neviny a mateřské lásky, z celého srdce svého vždy milovati budu. Jediná mezi tisíci jest máti má; nepamatuji žeby byla vášeň neb náruživost nějaká kdy zkalila jasnou, ctnou a pokojnou mysl její; nikdy myšlenka neslušná neopanovala ducha jejího, nikdy nevyšlo slovo nesvaté z ust jejích. Nemajíc vzdělanosti světské, zůstává ona cele v domácnosti a rozum pravý, soud neporušený chrání ji před pověrou i před pobožnůstkou. Milovati ji, jest přirozené každému, kdo ji blížeji poznal; synové její cítíce k ní vroucí lásku, nevyplňují než obyčejné zákony přirození. — Otec mne vůbec velmi rozumně vodil ve mladém věku mém, a zřídka panovaly nad ním vášně; i nyní rozumně se mnou zachází a podivení mé na sebe obracuje. I mám to potěšení, že od obou srdečně milován jsem. — K ulevení starostí jejich, a z lásky k bratřím svým, vzal sem mladého Andresa k sobě, chtěje ho vychovati sám, ačkoli mně to dosti trpko, však nechci zde nikdy ulevovati.

Šťastný jsem i v tom, že ti nejvýbornější muži, s nimiž sem se na stezkách života svého potkal, přátely mými se stali; takový jest Benedikti, nyní v Kežmarku professor, Šafařík, teď direktor Novosadský; oba muži znamenitého ducha, oba mne milovní a ode mne věrně milovaní. Šimko mladý, študující teď v Lipsku, rodem z Těšína; Winkler Vsetínský; Lukič, Novosadčan, předtím učedlník můj, o němž ale nevím, zdali ještě ve Vídni jest; Sepeši, prof. v Bilsku; Nicolaus z Ghyczy, uroz. z Assakürtu, nyní v Pešti, mladík plný horlivosti chvalitebné pro právo a pro vlast. Jim všem já jsem dlužen listy; všickni psali mi dříve než já. —

Professorové moji někdejší mají se ke mně sice velmi uctivě, ale předce nemohu nezpozorovati, že poněkud se mne cizí; nevím či to za tou příčinou, že pěstouním u katolíků, či ze lhostejnosti jakés. Budu hleděti, abych sobě získal důvěrnost jejich. — Z ohledu na Trenčany, má to vina jest; oni tuším ani nevědí, kde jsem.

Počátkové českého básnictví, jež sem ve společnosti s p. Šafaříkem sepsal, přeložení některých zpěvů Ossiánových a jiné maličkosti známého mne učinily mezi spisovateli českými. Snaživ se vždy, učiniti něco k dobrému vlasti a literatury naší, nemohu se nad tím neradovati; známost přátelská s Jungmanem výborným a jinými ctěnými i učenými muži v Praze mně ctižádostivému mnoho blažených hodin způsobila. Nabízen od nich neméně

nežli od vlastní chuti předsevzal sem sobě psáti esthetiku pro Čechy, první vlastní a veřejný spisek svuj. To jest můj nepromènitedlný usudek, abych, co píši, sám od sebe, ze vlastního přesvědčení psal, a výbornost díla svého ne podlé jiných děl, nýbrž podlé vlastního ideálu svého měřil. Tak bez nucenosti původně psáti budu. Po esthetice chci aneb »historii všeobecnou,« aneb »o řeči a literatuře« obšírněji psáti; pak »Slávu Slovanů«, čili životy nejznamenitějších Slovanů kteréhokoli pokolení; posledně, cíl života mého, »pragmatickou historii České země«, podlé ideálu historického umění. Ó by mi požehnal Bůh s hůry, abych život svůj vlasteneckému snažení tomuto posvětiti mohl; aby uskutečněl ve mně onen ideál spisovatele a vlastence, jejž ustavičně nosím v prsou svých!

Z ohledu budoucnosti své tak míním, že po tyto dvě neboli tři léta zustanu ještě pěstounem, hledaje ve všem vzdělati sebe samého i upevniti při sobě onen karakter, jenž na muže šlechetného svědčí. Potom, sebrav něco peněz, nastoupím cestu po Evropě, buď sám, buď ve skrovné společnosti, ku poznání života národů vzdělaných, což mně nevyhnutedlně potřebným jest. Jen tehdáž, když k užitku svému obrátím vše, co mají krajiny naše i cizí znamenitého, budu hledati sobě ouřadu poctivého, budiž on jináče jakýkoli; pak teprv usadím se na místo, vykázané mně od ředitele osudů mých. To pak bude mezi Slovany, vše jedno zdali Rusy, či Poláky, či Srby, jestliže nebude možná se ctí zůstati ve vlasti.

* * *

Dne 6. ledna, na den tří králů byl sem s paní svou v katedrálním kostele Prešpurském, kdežto slavná mše s hudbou a zpěvem dokonalým držína. Nábožnosti tam neviděl sem leč ve skládání hudebním. — Po poledni ztrávil sem několik blažených hodin u paní Zerdahely, když právě paní naše doma nebyla. Mluvili sme o společné lásce své, o štěstí dobře vedeného života, o důstojenství jemné citedlnosti duše, kterážto chvátá k oslavení věčnému: o věčné příbuznosti duší sebe milujících, byťby je od sebe rozloučila věčnost. To arci vše na nás oba vztahováno, a já, zamýšleje se i s ní do budoucnosti své, opět sem jí slíbiti musil, že nikdy nebudu obmýšleti ani konati čeho, coby na ujmu bylo důstojnosti ducha našeho; že nikdy nebudu spisovati díla nesoucího na sobě poškvrny nemravní neboli neuctivé. — To sem již jednou před půl druha léty byl přislíbil, když jedouce my oba samojediní na statek její, domov její z daleka sme uhlídali.

7. ledna. Psal sem do každodenníčka i do výtahů literárních z Hermesa od léta 1819 — o historii posledních tří století.

8. ledna. Počal sem opět psáti dále v esthetice. Po poledni četl a mluvil sem s paní Zerdahely o Herderovi, mém jediném mezi spisovateli.

9. ledna. Byv u hraběte Guadányiho tam slyšel sem kvartety milostné od Tesky, direktora hudby v Mannheimu. Harmonie pravá, čistá i libá, změny neskonalé a výborné, a zpěvnost jímající srdce, panovaly v nich.

10. ledna. Odjela paní naše do Nitry a já sem zůstal s učedlníky svými sám. Zima tuhá panovala již ode dvou dní v Prešpurku. Po poledni navštívil sem pí. Géczy, dvořskou radovou, u níž sem předtím mnoho dobrého byl požíval.

12. ledna psal sem mladému Ghyczymu do Pešti, z ohledu nynějšího stavu Evropy a našeho při něm zachování: »Ich sah es voraus und sehe es nun wirklich, dass Sie bei dem Geiste, der Sie belebt, im Eintritt ins praktische Leben an so manchem einen Anstoss finden werden, was zur Routine der Alltags- und der Geschäftsmenschen gehörend, in den Gang des Nationallebens selbst eingreift. Wie unerträglich, wie empörend wird es einem für Ideale entflammten Gemüthe, wenn man sieht, wie Jener bei allem, was er beginnen sollte, nur immer zuerst nach dem eigenen Magen greift, und für diesen bereit ist, Gut, Blut, Ehre und Vaterland aufzuopfern! — Ich kenne dies Gefühl in seiner ganzen Stärke, und — finde es in Ihrem Briefe wieder: sollte ich Ihnen nicht darin beistimmen? Ich sage wohlbedacht: nein! — denn Ihre Ruhe, mein Freund, liegt mir am Herzen. Wenn Thoren dem goldenen Kalbe nachlaufen, soll der Weise sich zu Tode grämen? Der Strom ist zu gewaltig, der Widerstand Einzelner bricht an seinen Wogen. Darum gibt es aber doch immer und überall eine, wenn auch unsichtbare, doch nur desto mächtigere Republik der Guten, an der man Theil nehmen und seine niedergeschlagenen Hoffnungen neu beleben kann. Und gottlob! dass diese Republik immer fester sich begründet, immer an Macht und Ausdehnung gewinnt, so wie das Licht der Wahrheit sich verbreitet. »Denn das ist eben das Tröstliche in der Weltgeschichte, dass, wenn gleich jedes Fussbreit vorwärts zum Bessern mit Blut erkauft wird und über frische Leichenhügel geht, doch keine grosse ins Leben der Völker getretene Idee sich wieder verliert, sondern sich im Kampfe mit dem Reactionssysteme und mit allen Finsterlingen jedes Zeitalters behauptet.« — Eben darum aber, weil das Leben der Völker seinen grossen Gang sicher schreitet, ist es unrathsam, ihm vorzugreifen, und unnatürlich, es beschleunigen zu wollen. Einmal wird es doch dahin kommen, wohin es der Weltgeist gebracht haben will, weil alle Völker, nun mündig geworden, fortan nicht mit der Ruthe, sondern nach Vernunft, Recht und Billigkeit regiert sein wollen. Und glauben Sie, dass die, durch die Napoleonischen Umwälzungen entzauberte und in ihrer Blösse dargestellte Gegenparthei mächtig genug sein werde, sich im erborgten Glanze zu behaupten? Sie müssten dann nichts von dem gehört haben, was seit Nordamerika's Freiwerdung auf der Welt und unter den Völkern vorgegangen? — Darum ist es für Jeden, der so denkt, wie Sie, am rathsamsten, wenn er, unbekümmert um den tollen Haufen und seine Hefen — nur die Republik der Guten wirksam zwar, doch nur ruhig und im Stillen zu vermehren,

zu verstärken sucht. Was da schäumt, das überschäumt so leicht; aber die höchste Kraft kündigt sich in besonnener Ruhe an ꝛc.« —

14. ledna psal sem do Kežmarku Blahoslavovi, po čtvrtletém obapolném mlčení; i domu do Hoclavic poslal sem psaní.

15. ledna. Zemřela svob. paní Braidy. Požádán od pozůstalých dcer jejích, psal sem o tom pověst jejím synům do Nového Města i do Vídně. Starší ze dcer těchto, osoba povahy nemilé a neženské, jenž mi mnoho protivností byla činila, protože sem ani já jí vystát nemohl, v neštěstí svém utekši se ke mně pro potěchu a spomožení, tím to způsobila, že sem se s ní dokonale smířil, a jí všeho poskytl, čeho smutný stav její potřebný byl.

16. ledna nemohl sem vyjíti k hraběti Guadányimu pro bolavé nohy. Psal sem tedy p. Šafaříkovi do Novosadu. Večer byla společnost u nás.

17. ledna obdržel sem od Landesa díl sedmý z letopisů literatury, kdežto zvláště pověst o ruské nejnovější literatuře, recensie Šlegelovy dramaturgie a spisu pod nápisem: »Darstellung unserer Zeit« mně důležitými byly. Téhož dne také obdržel sem od prof. Kleina všeobecní musikální noviny Lipské od léta 1799—1801.

18. ledna. Dodáni mi listové od otce i bratra, a od paní naší z Nitry, kteráž nemocná byla. Bratr mi ohlašuje, žeby rád sobě koupil fojtství v Zubřím, Mezeříčského panství, ale že k tomu 12 tisíců potřebuje. — Téhož dne byl sem v teatře, kdež Mehulova opera »Josef a bratří jeho« dosti prostředně hrána.

19. ledna vzal sem sobě od Landesa Lipské literární noviny a Krugovu encyklopedii, obé, abych literaturu esthetiky, zvláště německou, ještě lépe poznal.

20.—22. ledna. Četl sem z Hermesa od roku 1819 třetí díl a z letopisů literatury. Při tom pak i mnoho sem se snažil ve spisování příběhů esthetiky u Francouzů, Vlachů a potom i u Němců.

23. ledna. Četl sem pamatné noviny všeobecné, zvlášť o Anglii a Prusku. Pročež zabrav se do historických a politických myšlení psal sem

»O stavu říše Anglické na počátku 1820.«

sobě pro budoucí pamět.

Toužení Angličanů po obnovení parlamentu, kteréž již v předešlém století často a hlasitě se jevilo, vždy a vždy se zmáhalo tak, že nyní ke dvěma rotám anglickým, »Torys and Whig's« třetí, nazývající se »Radical Reformers« přičítati se může. Lidé roty této téměř všickni jsou z nejnižšího stavu, jež nouze k jakési zoufalosti nutí, protože daněmi všelijakými ztíženi jsouce od parlamentu, a nemajíce pro mnohost strojů ve fabrikách nijakého téměř výdělku, budoucnost před sebou vidí nenadějnou. Vůdcové jejich Hunt, Watson a jiní jsou lidé nízkého stavu, nemajíce žádný ducha vysokého, jakový k vedení lidu pohnutého náleží; jediný Sir Francis Burdett jak vyššího stavu tak i nematného jmění jest, od něhožby snad něčemu se očekávati bylo. Pohnutí lidu v Anglii vždy se množí

pročež i parlament svolán jest od ministrů, aby proti zbouření národu něco se ustanovilo. Znamenáno zajisté, že zvláště v pulnočních krajích lid se rotí, zbraně skupuje, v nich se veřejně i podtaji cvičívá; že nespokojenost všude se rozšiřuje skrze shromáždění veřejná i spisy běžné; že reformátoři tedy mocí chtějí záměru svého dobývati, odkudž tajný strach a bázeň po veškerém království se rozešla. Poněvadž ale parlament anglický nejvíce z takových oudů záleží, jenž každou reformu sobě škodlivou zakusiti by museli, nebylo se čemu jinému od nich nadíti, než že ministrum ve všem povolni budou k odrazení outoků radikálních — sami jsouce ministrům velikou částkou chlebem svým povinni. Snešením tedy parlamentu zakázána všecka shromáždění lidu, zakázáno skupování a držení zbraně, uložena taxa na běžné spisy, vyměřeny pokuty libellistum a t. p. — ale zákonné ohledání stavu Anglické říše, skrze kteréž by se stížnostem národu odpomohlo, zavrženo. O tom sice pochybovati nelze, že potřebí bylo prostředku, aby rozpustilost lidu v uzdu pojata byla; ale prostředkové od ministrů stanovení sahají do práv a do svobod Angličanů hluboko Národ nebude více smíti mínění své veřejně a svobodně jeviti, proti násilnostem řízení ministeriálního a ouřadů zemských horliti, a oučastniti se veřejností politických; poněvadž ani svobodné tlačení knih dovoleno není. Ba pokuty na kněhtlačitele uložené jsou bez mírnosti a bez pravdy; anť od zvůle soudců závisí, spis ten neb onen za libell prohlásiti Soudcové jistě že mírní budou příliš v pokutování knihařů, poněvadž to národnost anglická v okoličnostech takových s sebou přináší; odkudž potom ministři příležitost sobě bráti budou, pod zámyslem nedostatečnosti posavadních zákonů, nové žádati k vyvrácení celé svobody tisku a k uvedení nevídané u Angličanů cenzůry. — Tak i mravnost veřejná se podvrací, an soudcové k nespravedlnosti a národ k přestupování zákonů pokradmému se pobízí. Společnosti posavad veřejné, nyní podtaji držány budou; braní odjímání zplodí zpurnost a krvavé jich užívání; násilí vojenské, urážlivé národní britanské hrdosti, národ znepokojí a revoluci v patách za sebou potáhne. Kromě toho již nevole i zákonných měšťanů patrná jest nad zamezováním anglické svobody, takže prosby dodávány pro stavení moci v parlamentu. A vůli národu v ničem nepovoleno! — nebo slib Castlereaghův, že hotov jest odpomoci zlému užívání volitelstva do parlamentu některých padlých městeček — Rotten-boroughs — národu pohnutého uspokojiti nemůže. Pročež já myslím, že proměna v Anglii nevyhnutelně nastává, třebas teprv po několika létech — jestliže skrze nálezy parlamentu přispíšena není — anto Angličané, čeho začali jednou tak velikou mocí, lehkomyslně pořád opouštěti v obyčeji nemají. A krom toho zmnožený opět národní dluh vždy více tíží každého Angličana, zdrželivost radikálu a urputnost jejich znamenitě zmenšují příjmy království, tak že již příjmy a vydání potracují rovnovážnost svou, odkudž bez pochyby nová nastanou oplacování, nesnesitedlnější ještě než posavad: což vše toho, kdo k budoucnosti prohledati se snaží, bázní nešťastných příběhů naplňovati musí. Divno jednak, že ministři v krajině, kdež politická moudrost doma jest, tak nemoudrých a odvážlivých prostředků smějí užívati. Zdaliž s Castlereaghem nestane se jako někdy s lordem Northem? — Anglie, ač není moc kontinentální, však předce předčí v Evropě

a v kabinetích všech národů; jak dlouho to trvati bude? — Jen Rusie můž' jí držeti závaží; a užitek obou národů to s sebou přináší, aby společnou drželi věc. Teď jednaký duch, jednaké snažení panuje ve všech pokojících knížat Evropských; zdaliž vychází on z Rus či Anglie?

24. ledna. V kavírně četl sem velmi potěšitelné zprávy z Virtemberska i z Rusie. Tam v polovici měsíce ledna sněm národní první slavně počat, při kterémžto příležitosti král virtemberský tak výbornou a utěšenou řeč držel ke stavům, že sem radostnou horlivostí všecek rozpálen byl. Jeho radost, viděti sebe u prostřed národu svého, jeho věrná péče a moudré řízení zemí svých, jeho jediná i nejvyšší žádost, býti otcem šťastného národa — podaly mi v něm obraz panovníka takového, jako sobě ho v ideálu žádati sluší. Radost Virtemberčanů a vděčnost ke králi byla šlechetná.

Ruský císař Alexander na den narození svého, 24. prosince 1819. vydal ukaz znamenitý, v němž s velikou radostí oznamuje, jak skrze uspoření outrat a moudře řízené dluhů zhlazování stav peněžitý císařství ruského tak se zlepšil, že nyní již nejen plat vojsku svému a sluhům říše zvýšiti, ale i mnohé daně, jenž válkami předešlými potřebné se staly, vyzdvihnouti, a tím všem částkám industrie v říši uleviti může. Budoucně prý zřetel jeho jedině na zdokonalení, obohacení a blažení národu svého bude moci obrácen býti. Ó by takových ukazů i v našich zemích brzy dožiti se bylo! — Mne obě tyto zprávy tak potěšily, že sem hned pospíchal nimi se s pí. Zerdahely sděliti.

25—27. ledna. Četl sem Lipské literární noviny a pracoval sem i něco v esthetice. Posledního dne vrátila se naše paní z Nitry domů.

28—31. ledna. Koupil sem sobě od Švaigra Rieggerovy materiálie ke statistice české a l'Enfantovu historii husitských válek; od Lipperta pak Heidenreichovu esthetiku, Dobrovského Etymologicon slovanských nářečí a Monse Infulae doctae Moraviae; od Landesa pak Ancillonovo dílo »Ueber die Staatsverfassung či Staatswissenschaft.«

V novinách četl sem ohlášení dluhů říše pruské, jenž na 180,910.000 Rthr. vynášejí. V tom ohlášení také budoucích stavů zmínka se děje. — Nevědomo však, proč pruští ministři Humboldt a Beyme ouřad svůj opustili.

Měsíc únor.

1. února 1820. Koupil sem sobě Ancillonovo dílo »Ueber die Staatswissenschaft«, pro jeho velikou výbornost.

2. února. Byl sem večer v redutním sále městském s učedlníky svými, v pikniku panstva Prešpurského, kdežto mi bylo poznati jich mnoho.

Tyto dni také četl sem památné noviny ze Španiel, o povstání vojska v Andalusii, mějícího do Ameriky posláno býti. Spikše se několik pluků, zajali generála Calderona, zmocnili se krajiny okolní a ostrovu Leon, za heslo majíce konstituci od cortesů danou. Outok jejich na Cadix odražen byl, i v Seville

jim prý skrze královské odoláno; ale strach rozšiřoval se všudy po Španii, poněvadž jisto, že pomocníky mají ve všech krajinách i ve všech stavích. Ouřadně o zpiknutí tomto nic se neoznamuje, ale jde pověst, že král španělský, hanebný ukrutník, požádal ode všech mocnářů vojenské proti odbojníkům pomoci. Jisto také, že tisícové španělských vystěhovalců na pomezí francouzském oučastní se toho příběhu, poněvadž věc jest o národní svobodu. Proto zdá se, že velikého pozoru hodný jest příběh tento, jenž osud národu po svobodě toužícího, ale neslýchanou za našich časů vzteklostí a nevděčností zsužovaného, rozhodne. Ferdinand VII. jest ohyzda trůnu královského. Divno, že králové společníku svému, jenž jim všem k hanbě a ke škodě jest, pomáhati chtějí, nepomyslíce, že tím důstojenství královskému rána se vsází hluboká. Budouli kdy národové více obětovati se za krále své, vidouce, jakou odplatu za to brali Španielé a Prusové? Jaké nemírné mámení za našich časů! — Příběh ale tento rozhodl osud polední Ameriky; Španielé musí vzdáti se v zápasu s dalekými kraji, bojujícími vší silou pro své osvobození; nebo kdež vezmou vojska k podmanění jich, jestliže doma jest bouře a odboj? — I co president půlnoční Ameriky veřejně sněmu ohlásil, zdá se ručiti za neodvislost Ameriky polední, poněvadž není pochyby, aby měla od kongressu slavně a zákonně uznána býti.

3. února. Večer byl sem v divadle městském, kdež ku příjmu panny Bernhardi hrán byl »Svatopluk, král moravský«, historická činohra od Töpfera. Báseň tato mnohé má krásy a v prvních dvou jednáních velikého jest oučinku. Ale básník, vynaloživ všecku sílu svou na dvě jednání tato, v následujících oslábl. Motivy tu jsou vždy bídnější až ke konci, a oučastenství, z počátku tak horlivé, stydne víc a víc. Tak nemohla se neznepodařiti činohra tato pro nedostatek oekonomie dramatické; ačkoli mnohé veliké má krásy. Panna Bernhardi hrála výborně. — Psal jsem také list panu Jungmannovi do Prahy.

4. února četl sem s učedlníky svými o vyvrácení města Karthago. Historie ta ve přídavcích k Liviovi sepsaná velmi mne zachytila.

5. února. Dostal sem od Landesa ke čtení na několik hodin díl pátý z Hermesa, památný pro předmluvu svou, návěští o Pradtově kongressu Karlových varů, recensii spisu Ancillonova, Hormayerovy historie novější ɔc ɔc.

6. února 1820, v neděli. Ráno četl sem noviny muzikální; pak v kavírně noviny politické, kdež mi památné bylo návěští o stavu financí království Virtemberského. Potom slyšel sem u hraběte Guadányiho kvartety od Hänsela i Rolly a kvintet od Onslova, poslední zvláště výborný. — Večer byl sem ve hlučné společnosti u paní Jablanczy, kdežto pan Švoy na klavíře mistrovně hrál.

7. února. Počal sem čísti Jean Paulův román Hesperus.

8. února. Zakusiti bylo mi mnohé trpkosti ode mladšího učedlníka mého, pro svéhlavost a neposlušnost jeho. Viděti sem musel, že při vší vlídnosti, při vší trpělivosti s nepodařenými a slabými dítkami předce ničeho vyvesti nemohu trvanlivého; jejich lenost a nedostatek takové moci, ježto

by je bez ohledu, podlé pravidel pedagogiky řídila, kazí mi všecko. Matka sama nikdy pravé stezky nacházeti neumí; chlapci nezřízení zrostají vzhůru a já nemám nad nimi té moci, kteráž ovšem potřebná jest, aby pokažení mladíci na pravou cestu byli uvedeni. Ani hroziti jim nemám čím; vše, což očekávati mohu, jest od jejich vůle, a ta, jestli ne převrácená, slabá jest. Nejednou pomyslil sem, a nyní nejživěji, na to, zdaliž nebylo rádněji opustiti nynější stav můj, a odebrati se někam, kdež jemnější jest pro usilování a semeno mé půda. O jen ten svazek velikomocný, jenž mne k duši anjelské v domě víže, jen ten zdržuje mne zpět a učí mne s další trpělivostí nésti jho mé.

9. **února** byl sem v klášteře Notredame s paní a s učedlníky svými na bále, kdežto sem měl pěkné vyražení.

Jean Paulův Hesperus, jejž sem po tyto dni čítal, zalíbil se mi velice. Humor jeho sice divný jest a často nějaksi nucený anebo schvalný: ale v knize celé viděti ducha ideálního, a tam, kde nežertuje spisovatel tento, tam mluví jako anděl. Žertové jeho jsou mi takoví, jako žertové malíře, jenž vymalovav partii jimavou, od ní sladce jimán, se srdečnou radostí a upřímostí ji posuzuje.

V esthetice pokračoval sem pomálu dále, psaje o ideálnosti, a zhotovuje katalog bibliotéky esthetické.

10—12. **února** v obyčejných zaneprázdněních ztráven čas.

12. **února** zkusil sem výbornou paměť bratra svého Andresa.

13. **února** ráno vyšel sem na zdejší zámek vzhůru. Potom slyšel sem u hraběte Guadányiho kvartety od Krommera i Rodeho. Hrál tyto mladý Bacsák, učedlník Blumenthálův, dosti dobře, jenž prý ve všem jen 26 lekcí byl od mistra dostal, což arci sotva k víře jest. — Večer opět byl sem na bálu u paní Jablanczy.

14 **února** byl sem na bálu v klášteře Notredame, sám s učedlníky svými, s mladým Zerdahelym a Žemberym. Milo mně bylo dívati se na šlechtičny, z nichžto krásou a milostností nade všecky předčily Češky: hrabinka Kolovrat, dcera prý kommendanta Pražského, dítě nevinné v čistém studu panenském, vzrůstu a tváři ušlechtilé, s níž se mi pro její panenskou ostýchavost teprv k posledku několik slov promluviti dalo. Jiná hrabinka Pachta, ač ne tak krásná, ale velikých půvabů ve hnutí, přítelkyně oné a jí podobná, leč že zchází jí ta nebeská tvář, zrcadlo ducha harmonického a srdce andělského. Hraběnka Mladota jest veselé a upřímé dítě, dobrá tanečnice. Mezi jinými padly mi dále slečny Schrenk, Spence (rodem ze Slezska pruského) a Zichy do očí. Pozorovav jich, ujistil sem se, že charakter jak mládecký tak i panenský v tanci příliš zjevně se odkrývá. Jiné jest oko neviny, sotva smějící vzezříti mládenci do očí — jíž ač hoří k tanci, však nejlépe jest v kole družkyní — a jiné duchaprázdné oko mladé koketky, jenž mládencům a mužům drzi se staví a v mužských žertech má své zalíbení. Nesměle, ač s velikou tužbou prosila mne hrab. Kolovrat, když ode mne ke mluvení přinucena byla, abych neodbíral jim pryč tane-

čníků, že by prý tím i ony přestati musily. K žertům mým ale stavěly se všecky téměř mlčelivé. ačkoli mluvily oči a tváři. Bolestné dobrou noc! bylo jich slovo poslední. — Domnění mé o klášteřích této doby velmi se polepšilo. — Vlídnost paní představené ke mně a ke všem byla veliká; sama musejíc na čas opustiti sál, mne za dohledače a ředitele na místě svém ustanovila. — Slyšel sem od fiškála jejich, jak právě zle žijí paní tyto klášterské pro chudobu, ztrpěvše ztrátu nenahraditedlnou skrze devalvací peněz; a ještě se jim ubírá z jejich skrovných důchodů. Proto ani žádných novicií nemohou dostati a vymrouli některé z nich ještě, klášter zavřín býti musí.

15. února. V poslední den masopustní byl večer u nás bál dosti hlučný, na němž několik zemanek a slečen bylo. Tancováno mnoho; já mezi jiným hrál sem s p. Fábrym v šachy; zemanky mezi sebou v karty.

17. února. Večer navštíviv knihkupce Schwaigra uviděl sem u něho ponejprv p. Jungmanovu »Slovesnost« a Hankovy idyly z Gesnera přeložené. Spis onen tak velice mne zajímal, že sem ani podlé předsevzetí dříve pojatého do teatru nešel ku představování Shakespearova Makbeta. Nalezl sem tam nové, z větší částky sťastné, názvosloví, mnohé výborné místo v teorii, dosti dobrou zbírku příkladů a mezi nimi také starožitnosti vzácné, jako listy Karla z Žerotína. I mne tam zpomínáno čestně, některé básně ode mne tam pojaty. Jadrnost a život slovanský jsou charakter té knihy; s teorií ale nejsem ovšem spokojený, jakož i s některými básnickými příklady.

18. února. Četl sem vždy dále ve Slovesnosti, nemoha pro jímavost té věci nic jiného předsebevziti. Paní Zerdahely, s níž sem o tom rozprávěl, těšila se upřímě jak štěstí, tak i oumyslům mým. Chtěl sem s větší horlivostí přistoupiti k dílu svému, a vypracovati je kriticky, aby tak proti outokům odporů ostáti mohlo. Mezitím toho prozatím zanecháno, až by vše bylo hotovo, a já začal pracovati z novu.

19. února velmi šťastný sem byl v esthetice, psaje o Schellingiáních a jiných dosti mnoho, tak že sem první knihu cele dohotovil.

20. února. Psal sem dosti mnoho v druhé knize o ideálnosti až do poledne pracovav, protože sem pro bolavé nohy vyjíti nemohl. Po poledni byla u nás společnost držína až na noc. Hudebníka Marschnera sem toho dne prvníkrát u nás uviděl.

21. února psal sem v esthetice dále, a četl při tom noviny literární Lipské od 1805.

Se svou paní měl sem po tyto dni nějakési nedorozumění a nelíbost, pro její divnosti a okamžité nápady v plánu vychovatelském, jimže sem já nepovoloval. Za to mi postranně nelíbost svou se všelijakými maličkostmi ukazovala, což mne ne tak horšilo, jako proti ní ostudilo, anto neumí sobě vážiti usilí mých. Zdál sem sobě tu považován býti příliš chatrně; aspoň nešetřeno mne dosti po žensku, a podlé důvěrnosti mé ku principálce. Já jí nemám zač mnoho děkovati, ana mi ještě posavad nehleděla způsobiti

žádného potěšení, třebas cenu bytí mého zdála se vysoce vážiti. — Já mohu sobě to svědectví bezpečně dáti, že sem se po všecky tyto dni statečně, hodně a cudně choval.

Z novin. Anglický král Jiří III. upadší naposledy do nemoce mysli (léta 1810) po šedesátiletém panování zemřel dne 29. ledna; jemu nastoupil Jiří IV., dosavadní princ-regent. Nyní obnoviti se musí parlament; snad že nový zpusob v řízení Anglie nastane. Teprv možná, že Irlandčanů emancipací se podaří. — Zbouření lidu násilím se dusí; zdaliž se udusí?

Ve Španielích zdálo se an slabnou insurgenti, sotva dovedše čeho. Ostrov Leon téměř sámjediný v jejich moci jest.

Na kongressu ministeriálním ve Vídni v rozjímání vzaty kupecké důležitosti německé krajiny, k dobrému jejímu, jestli stejný systém všady uveden bude, jakovéhož kupecké společnosti žádají. Tím by rukodílny, fabriky a kupčení německé se vznesly k ujmě Angličanům.

Od 22. až po 29. únor nepsal sem do každodenníka, byv ustavičně doma zavřený pro bolavé nohy. Pracoval sem v esthetice, četl sem Lipské noviny literární, Jean Paulův Hesperus, ɔc.

Mezitím památné přicházely noviny z Francie, kdežto dne 13. února u večer vévoda Berry od vražedníka Louvela hanebně zamordován, když z opery se vráceje domů, do vozu svého vstoupiti chtěl. Všickni Francouzi tím pohnuti, všecky roty při tomto ukazu zdály se sjednocovati k bolesti — ačkoli byli jednotliví lidé, jenž nad tím radost jevili.

Vrah zdá se býti sám, bez spoluvinných; čím viněni hrabě Decazes, hlavní ministr a Caulaincourt, to ze sočivosti pocházelo. Poněvadž při této příležitosti všecky korporace králi se v bolesti a v věrnosti své osvědčovaly, král, pohnut jsa nebezpečenstvím rodiny své, užil této příležitosti k vydání zákonů obmezujících osobní svobodu, stavujících svobodné kněhtlačení ɔc. Hrabě Decazes pak se svým tak dlouho čekaným a vždy jen odkládaným zákonem volitelským nyní teprv u veřejné směsici vystoupil, kupovav sobě dříve duše deputované, aby prospěchu svého mohl býti jistějším. Po všem, což se posavad stalo, není se domýšleti, že by Decazes mohl udržeti se na svém místě, tím více, že, ani liberálům ani ultraroyalistům vhod není.

1. března obdržel sem od milých přátel svých, Šafaříka i Ghyczyho, listy, jenž mne velmi blažili. Vidím zajisté tudy a presvědčen jsem, že jsou moji opravdoví přátelé, a že soucitují semnou. Šafařík touží sobě na samotu, jsa u vír života zachvácen u vzdálí, kdež, ač mnoho náklonných lidí, žádného však přítele nenachází. Na prosbu mou, aby necizil se české literatury, odpověděl mi: »O horlivosti mé zajistě pochyby nemějte. Co se nestalo, ještě se státi může. I metrika, jíž psáno není, napsati se může.« Dává mi zprávy o národních písních — o srbské literatuře, — O Mušickém nešťastném — poctivším ho pěknou odou. Za šťastného mne pokládá, že dáno mi býti ve společnosti paní Z. a G. — Ze všeho vidím, že Šafařík nejen velikého rozumu a důvtipu, ale hlubokých a outlých citů jest.

Ušlechtilý mládenec Ghyczy, horlivý nad míru pro vlast, pro svobodu a pro člověčenstvo, děkuje mi za list můj, zpomíná, jak ním všecky city jeho ke mně milosti a přátelství vzbuzeny, a kojí se jistou nadějí, že přátelství naše jen při smrti některého z nás se rozpojiti bude moci. Touží sobě na jalovost, převrácenost, ošemetnost světa skutečného, jaké skrze něrány ztrpělo dosavad srdce jeho, žeby téměř zoufal nad ideály svými. V zápasu tohoto mládence vidím já ducha výborného, který vlasti své a člověčenství slibuje mnoho, a jistě sliby své vyplní.

Téhož dne ráno začal sem já čísti knihu: »Versuch einer fasslichen Darstellung der wichtigsten Wahrheit der kritischen Philosophie für Uneingeweihte,« von J. G. C. Kiesewetter. Zweiter Theil. Berl. 1813. 8. — enthaltend Kants Kritik der Urtheilskraft. — Kniha tato velmi užitečná i v tom, že uvodí všudy příklady příměrné, a Kanta i Kantiány dobře kommentuje. Vypisoval sem z ní některá místa.

2. března. Připravoval sem učedlníky své k examenu z mechaniky na budoucí den. Naučili se jen prostředně, pro neslýchanou ducha jejich slabost. Examen potom také jen středně se podařil.

Z Francie četl sem, že hrabě Decazes za vývodu vyhlášen, ale z místa svého propuštěn, vývoda Richelieu prvním ministrem ustanoven, a ministerium z větší částky obnoveno dne 21. února. Za tím tedy chování parlamentu ve dnech následujících velmi důležitým bude. Hrab. Simeon, Portalis a Mounier přišli do ministerium.

V Anglii zdá se, že Jiří IV. odloučenou manželku svou Karolinu nechce za královnu uznati; v obnovené liturgii jí slovem nezmíněno.

Ve Španielích všecko jde po španielsku, t. hezky povlovně a s velikou rozmyslností i vážností. Mezitím, cokoli se rozpráví v novinách ministeriálních o ztrátách, nesvornosti a slabotě insurgentů, zdá se předce, že příliš nadsazené jest a jednostranné, poněvadž jisto jest, že se vždy drží.

Vůdce královských vojsk, Freyre, neosměluje se potkati se polem s odbojníky, protože mu strach jest, aby samo vojsko jeho v bitvě proti němu se neobrátilo; pročež za zbraň svou přinucen jest vésti amnestie královské a napomínání, jichž oučel má býti šetření krve španielské. Vůdce insurgentů jest Antonio Quiroga, posavad neznámý, jaké jest povahy. Mluvilo se, že král sám chce do boje proti odbojníkům.

3.—12. března byl sem téměř ustavičně jen doma jak pro nemoc, tak pro učedlníky své, zaneprázděn jsa připravováním jich pro exameny. Tito se potom dále jak tak dařili.

V těchto dnech četl sem »Ernst Raupachs dramatische Dichtungen,« zejména »Lorenzo und Cäcilia,« a »die Fürsten Chawansky,« obě tragedie. Při tomto básníkovi, ač není genius první třídy, mnoho se však nalezá vzdělanosti, jemných citů, živá fantasie, veliká hotovost a při všem předce řecká prostota. Karakterové sice jeho velmi zplývají se v jeden, i kdež rozdílni jsou od sebe, aniž otvírá se nám u něho svět nový, jako ku př. u Shakespeara; ale veliká cena smutnohrám těmto se připsati musí, a kritika

nemá v nich čeho tupiti. I to všeliké cti hodné, že básník ten k řecké prostotě se vrací, kdyžto celý náš věk co největší zapletání obyčejně sobě libuje. Cäcilie a Jury Chawansky jsou znamenití a dobře vyložení charakterové.

9. března. Psal sem do Pešti mladému p. Ghyczymu, jak mi srdce kázalo a jakož toho zasluhoval, velmi přátelsky.

10. března. Obdržel sem skrze Landesa od p. Jungmana z Prahy knihy slíbené: Slovesnost, Vznešenost Přiroz. a Rostlinář. Nad posledním tímto sem se velmi zaradoval, vida jeho velikou, výbornost.

11. března. Začal sem opět ve školách evangelických učiti slovenskočeskou řeč.

12. března. Popoledni byl sem s paní a s učedlníky svými u pana De-Pauli, kdežto slyšeti mi bylo znamenitého gitaristu. Dostal sem od něho život Kateřiny IIhé, opsaný od Castéry, ke čtení; pravou chronique scandaleuse! — Běda historikům, jestliž každá historie takovou!

Z novin. O Francii všelijak mluveno ve společnostech, (i to k. p. že Ludvík XVIII. chtěl již složiti se sebe království a přijíti do Vídně soukromí) a z novin aspoň tomu porozuměti bylo, že veliký nepokoj panuje ve Francii, anto někteří bojí se, jiní doufají. Za tři dni v jednom lesíku blíž Paříže 22ero dvoubojů pro politická domnění se bylo ztrhlo. Nové však ministerium zdá se an sobě rozšafněji počíná; král sám se prý osvědčil, že s ultraroyalisty žádných dorozumění nežádá.

Z Prusie ohlašováni listové, svědčící o duchu odbojství a nespokojenosti, an panuje ve školách německých. Já za to mám, že řízení zemské tím ohlašováním neprospěje, leč by chtělo pod zástěrou touto něco nového osnovati. Bojím se, aby se nestrhlo v Prusích něco dříve nadání. Hydra nespokojenosti roste, čím se více dusí násilím; jen vyplnění slibu královského a dobrotivost můž ji udusiti dokonale.

Ale proti tomuto hlásá se z Vídně, že shromáždění tam ministři dvorů německých authentický dáti povoláni jsou výklad akty spolku německého, a takož i článku 13ho. Bůh naplniž je dobrým duchem exegetickým. Němci tímto vždycky dobře vládli, ale čehož očekávati sluší od ducha těchto exegetů politických, viděti jest v instrukcí dané od Metternicha vyslanci kterémus, náhodou ve známost veřejnosti přišlé.

Ode 13—16. března. Připravování k examenu mých učedlníků trvalo vždy a zaneprázdňovalo mě po všecken čas.

Obdržel sem list od pana Kollára z Peštu první, skrze p. Muskuliho, starého známého a spolužáka mého.

Z novin nejpamátnější bylo šťastně odkryté spiknutí proti životu ministrů anglických. Pocházelo to od roty radikálů, onehdy tak nemilosrdně dušených a oslyšených. Despotická zvůle ať trne za našeho věku; najdou se vždy dýky podtaji k záhubě její. A nebylo to moudré, že řízení zemské odepřelo a odpírá posavad ve všem lidu, ač nízkému a chatrnému, alevšak potřebujícímu opatření.

17.—23. března. Examen z metafysiky byl dosti dobrý; nešťastný ale z náboženství, pro pobloužení veliké učedlníků; z historie proti nadání mému jen střední.

Paním naším četl sem »Cäcilii« Schulzovu, báseň jistě krásnou, duchem Wielandovým, fantasií lahodnou a živou psanou, hluboké city jevící, mnohé veliké krásy v sobě pojímající, ale v tom velmi nedostatečnou, že jak karakterové tak i vůbec opsání všecka jsou bez onné živé určité osoblivosti, kterou k. p. u Shakespeara nacházíme, nýbrž že vše ve všeobecných jen ideách zplývá v jednotu a podobnost. K oněm velikým nesmrtedlným epopeám báseň tato počítati se proto nemůže.

Z novin. Ve Španielích insurgenti se opravdu vzmáhati počali, majíce národ sobě příznivý. Spolu také povstalo zbouření lidu v Gallicii, v městách Coruña, Ferrol a Santander. Od Pyreneů opět generál Mina, přišlý z Paříže soukromí, nové nebezpečenství králi přinášel. To rozhodne osud země Španielské, a národ tento hrdý obživí z novu.

V Americe polední z krajů teď osvobozených spojila se nová republika, Kolumbie nazvaná, k níž Venezuela, Quito a Cundinamara (Nová Grenada) přináležeti mají. Způsob řízení ustanoví se v brzce ode všeobecného kongressu. Hlavní město republiky, Bolivar slouti mající, se vystaví. — Nejnovější příběhy španielské jisto činí, že ustanovení to nebude marné.

Ve Francii trvaly tuhé hádky, zdaliž sluší přijíti zákon o suspensí osoblivé svobody. Mnohý řečník se tu znamenitě zadržel; i La-Fayette dal se slyšeti proti tomu zákonu.

Dne 24 března ráno odebrala se paní naše z Prešpurka na vždycky. My zůstali u paní Zerdahely, čímž žádosti mé završeny jsou. Já sem po jejím odchodu navrhl počátek ke svému pojednání »O dějinách a dějopisectví.« O poledni odebral sem se od paní Géczy, odcházející také domů. Po poledni vyšed s učedlníky za Dunaj, dovolil sem jim hrát se v míč, sám čítaje Lichtenberga. Potom sem s Vyrožilem, později tam že přišlým, až přes příliš důvěrně rozmlouval se o sobě a žádostech mých.

25—28 března dělali sme přípravy k odjití na svátky do Nitranské stolice ku příbuzným. Psal sem také Šafaříkovi list v ty dni, ale nedokonav ho, nemohl sem ho odeslati. V těchto časích obíral sem se ustavičně s návrhy pro větší díla básnická. Četv historii Kateřiny IIhé od Castéry, nacházel sem tam pověst pohnutedlnou Ivana VI. císaře, když byl v kolébce, a v temnicích trávícího dny mladosti, až od ukrutnice zamordován jest. Historie sama dává mi mnoho na ruku; a příběh jest velmi podobný Marii Stuartce Schillerově. Smutnohra dala by se zde vytvořiti znamenitá, jestliže stávati bude ducha básnického. Jiný předmět smutnohry byl mi již od dávna Jan Hus, jenž ale, jakožto mé hlavní poetické dílo, na později časy by se odložil. — Epická báseň »Jaroslav, vítěz nad Tatary,« také již před lety hodlaná, mne velmi zanášela, nevědoucího, zdalibych od Ivana či od Jaroslava začíti měl. První jest rádnější pro větší snadnost.

Také měl sem tu radost, zpozorovati na několika místech užitky a ovoce nějaké mého snažení pedagogického, zvláště u mladšího z učedlníků mých. Kdyby jen přestati mohli onino nešťastní následkové předešlého vychování a z něho pošlé povahy! Ale já mám již příliš málo vlády nad dorustajícími mládenci, nezvyklými k poslušenství pravému. Společnosti také některých tovaryšu pokrevních, kteréž jim zbrániti nemohu a nesmím, nemohou jim býti k užitku. To aspoň dobré, že sem se v tom paní své odevřeně prohlásil, a ona nemůž než za dobré uznávati zacházení mé.

Z novin. Španielský král, přinucen jsa rostoucím vždy nebezpečenstvím, anto celé kraje a města, jako Arragonie, Murcia, Saragossa, Segovia ͻc. konstitucí vyhlásili a vůdcové vojsk odpadali od krále, přijal dne 7. března konstituci od roku 1812, hotovým se býti pravě přisahati k ní. Cortes i hned povoláni jsou ke sněmu — a tak národ první zvítězil v boji s panovníkem nemoudře ukrutným a despotickým. Velmi žádostiv jsem zvěděti osud insurgentů, jež král za odbojné předce považovati chce.

Ve Francii po mnoha bouřech ve sněmu nevelikou většinou hlasu zákonové dva proti svobodě osobní a novinářské přijati jsou; což veliké následky míti muže, protože tím národu nespokojenost se zmnožila. Proměny ve vojsku budouli k dobrému Burbonů? Já pochybuji velice: Francouzové nemohou zapomenouti, že dynastie tato od cizích na trůn násilně usazena, a tato rána hrdosti národní posavad nezacelená zákony těmi více ještě zjitřena. Bojím se, aby se nenašlo více Louvelů.

29. března odjeli jsme z Prešpurka do Kyneku na noc k pánům Užovičům. Paní Majláth, víceišpánka stolice Prešpurské, byla také tam, osoba milostná i mladá, máti několika spanilých dítek; já sem s ní obcoval mnoho, i hrál spolu na klavíře. S panem Užovičem, bratrem jejím, ohledal sem všecky částky jeho dobře spořádaného hospodářství po dvakrát s velikým zalíbením svým i jeho. Vyjevil mi také plány své pro budoucnost, jež sem nemohl nechváliti. S paní Užovičovou, matkou jejich, osobou divnou a rozmařilou, hrál sem v billard, a zanášel se jináče mnoho s klavírem, našed některá mně posud neznámá Onslovova skládání. Zdálo se mi, že sem nebyl nemilým domu celému, který v krátce z ohledů mnohých památným se stane.

Dne 30. března pobyli sme tamže s paní Csúzy, následujícího pak odjeli spolu přes Nitranské oudolí do Oponic, k panu Ghyczymu, víceišpánu stolice Nitranské. Zde méně bylo zábyvek a radosti jak pro jiné, tak i pro mne, pohřešujícího syna domu, který z Peštu byl do Banátu odjel. Mezitím buď rozmlouvávaje s pánem a s paní, jenž mně velmi laskavými a důvěrnými se ukazovali, buď čítaje knihy, buď vycházeje na procházku s p. Jakalem, trávil sem čas nenepříjemně.

V pondělí velikonoční šli sme všickni spolu, vedeni od paní Ghyczy, ke hrabatům Apponyi pro navštívení. Příjem byl tak nucený a studený, že sem již pomyslel vrátiti se domů, kdyby příchod nejstaršího ze synů hraběcích byl nás nezdržel. Byvše v zahradě, ukryli sme se před deštěm

do hříznu, kdež nás brzy sám hrabě Josef starší z Apponyi navštíviv, počal zvláště se mnou rozmlouvati se o věcech okoličných nejprv, z čehož se nám příležitost podala mlouviti o botanice vubec, pak o stavitelství starém i novém, o stavení cest ɔc. Vyšedše odtud, provázeni sme byli od hraběte, ke mně vždy přívětivějším se stávajícího, po zahradě k jeho novým ohradám a stavitelským dílům, po zámku celém, ohledajíce opravy, jenž se v něm státi mají, a zřízení všech příbytků. Hrabě při všem téměř ke mně samému se obracel. Procházejíce po světnicích, nemohli sme nenavštíviti opět hraběnky, osoby velmi vzdělané a vlídné; učedlníci hráli v billard se hrabaty, se mnou zabrala se hraběnka (rozená Serbelloni) v rozmlouvání o školách, o učeních a o mně; přinucený od ní, hrál sem na klavíře Lipinského polské . . . ., při čemž světnice se naplnila od posluchačů. Na tom mladá hrabinka hrála a bratr zpíval nepříjemně. Za tím zblížil se večer; pili sme kávu; pak začal se mnou hrabě rozprávěti soukromí o vychovávání synů svých, přednášeje mi velmi důvěrně své celé o tom mínění chvalitebné, svá nařízení a šťastné toho prospěchy. Poznal sem v něm uherského magnáta ne sice učeného, ale vzdělaného dobře; otce pečlivého až i o maličkosti; hospodáře moudrého a ve všem bedlivého; člověka od světa, znajícího všecky jeho kliky a poklésky; muže ctižádostivého až k marnosti téměř, ale dobrého srdce, a zamezujícího sebe jen v okresu familie své. Rozmlouvání naše ostatním až předlouho trvalo; na konci pronesl se příliš přátelsky hrabě ke mně, pravě mezi mnohými chválami a zdvořilostmi, že mu milá jest známost má i domu jeho celému, že doufá, že nikdy nepřejdu přes kraj Nitranský, abych ho nenavštívil s důvěrností ɔc. Totéž i hraběnka mluvila, kterážby byla ráda více se mnou se obírala, majíc o mně velmi laskavý předsudek. Známost také s pěstounem jejich, Baghym, člověkem vzdělaným a dobrého srdce, mně také příjemnou se stala.

Odjetí naše z Oponic bylo pozdější pro nemoc paní Csúzy.

Dne 5. dubna došli sme Kyneku po poledni. Oznámil sem se tu s panem Martinem Marczibányim, synem paní Užovičové z prvního manželství, mužem zběhlým, rozumným a vzdělaným. Měl sem s ním hádku, jíž bych se byl raději vyhnul pro zdvořilost, kterouž ale on tak zastával, že sem naposledy přinucen byl pro zachování cti své, jej veřejně a makavě o nepravdě slov jeho přesvědčiti. Paní Majláthová zvláště té hádky pozorliva byla, dávajíc se vyučovati. Rozepře byla o nocech v půlnoční straně země; omyl odpůrce mého vězel v tom, že hlavní při tom pravdy nešetřil — té totiž: že stežeje země k ekliptice nejsou kolmí, ale z pošika. Hádka ta dosti povyku ztropila. Ostatně muž ten zvláště v politice doma jest, a já sem u něho mnohému se naučil.

Dne 6. dubna vrátili sme se do Prešpurka. Jedna z mých prvních péčí byla, zvěděti památné noviny ze Španiel, o nichž sem venku málo byl slyšel.

7.—30. dubna vedl sem doma život spokojený, ale zanešený nesčíslnými pracemi. Učedlníci moji v tomto čase podali se na lepší stranu, zvláště

mladší, k mé a k mateřině veliké potěše, poněvadž sme tu první ovoce snažení mého spatřovali. Větší ke mně náchylnost, bedlivost ve vyplnění svých povinnosti a zákonů, šetření mých příkazů, láska k učení a k čítání knih byli toho dukazové. Já sem s nimi mnoho času ztrávil. Bylo toto polepšení následkem našich upřímých rozmlouvání na cestě do Nitranské stolice.

Četl sem času tohoto zvláště: Hermesa díl 4tý od roku 1819, kdež památné jsou recensie o Heerenově nové historii, o konstitucích representativných a jiné; pak Vídenské letopisy literatury od r. 1819 díl 6tý a 8mý, kdež kromě v posledním o Hamanovi, o novoněmeckém umění, o počátku naší historie, málo co důležitého a důvodného, ale mysticismu tím více jest. — S Castérovou historií Kateřiny smířil sem se; ačkoli zajisté mnoho v ní nadsazeného, aspoň jednostranného ve zlou stranu, předce jest tam též i pravdivost, veliká známost dvorů a lidí vůbec a rozšířená známost politiky evropské. Karakterové tam opsaní jsou živí, praví a k poučení sloužící; jich sluší šetřiti jako z tajemných památek vzatých.

Politický svět zanášel mě těchto dnů velice, zvláště osud Španie. Národ ten tak hluboce padlý nyní vyzdvihne se na vysoký stupeň moci a důstojenství, jak v Evropě tak i v jiných světa částkách. A tak hluboce pronikly již idey svobodného zřízení, až ke španielskému lidu! tak se, arci ukrutností královou vzbuzené, jeviti osmělily! Jaká naděje jiným národům, stonajícím ještě pode jhem despotickým! Král, jenž mořil předtím slovem svým tisíce lidu na obou půlkoulích světa, nyní k vůli Madritské lůze na balkonu veřejně přisahati musí; musí uznati jeho svrchovanost moci, jíž on toliko representantem jest. A Quiroga i Riego jak oslavili se v krátkém času, osvobodivše národ bez mnohého krve prolití. Zřízení zemské dané Španielům jest nejsvobodnější ze všech monarchických; ono zdvihne duch národu, osvobodivši jej od inkvisicie, od sedmeré censury a tajemných šerhů; květ umění a nauk rozkvitne v těch polích ourodných, ale schválně zpuštěných až posavad. Mezitím nevím, zdali zřízením tím neodjata králi moc přespříliš; grandesům odjato důstojenství všecko a mnoho důležitostí v národu od dávna ukořeněných nešetřeno; to můž býti budoucně símě roztržek.

Máje 1.—31. 1820. Třetího máje šel sem s učedlníky svými, s Vyroželem, Husátem, kaplanem Prešpurským, s hrabětem mladým Frant. Nádasdym, Zerdahelym do Marienthalu na noc, kamž časté jest putování katolíků k obrazu Marie, jenž podlé zpráv tak starý jest jako náboženství křesťanské v Uhřích. Biskup Astricus dal jej postaviti tam, a podobno, že jest pozůstalost umělecká ze staré Moravy. Krajina tamější mnoho podává pěkných vyhlídek. Po nepokojné noci, pro rozpustilost naší mladé společnosti, šli sme nejprv do kostela, jenž i s vedlejším klášterem před několika lety vyhořel, potom pak podali sme se přes vrch do údolí krásného, romantického mezi horami dosti vysokými. Na jedné z nich, k severu a západu, strmí rozvaliny hradu Ballenstein, rodině Pálfy náležejícího; dole pod ním v údolí víska téhož jména, kdež prachárna i papírna se nachází.

V poklidu této dědiny, obklíčené horami, vzdálí ostatního světa, zdál sem sobě žíti v sedmnáctém století; prostota, chudost a spokojenost, neznámost tužeb světa vzdělaného věků nynějších, slovem, onen klidný, pokojný, nevinný život praotců našich, neslepených lichým slávy a bohatství bleskem, netrápených bázní o uchránění zboží mrtvého, vzbuzoval u mne rozmanité idey a myšlenky vlídně truchlivé. Okem ducha probíhal sem minulost slovanskou, oko těla stavilo mi obrazy její přítomně. Šli sme jasně-i čerstvě-plynným potůčkem vzhůru přes půl hodiny, chtíce uzříti tamější hamry měděné, jenž dosti daleko ve vinoucím se oudolí u prostřed pěkné zahrady stojí. Zde ještě očarovatelnější divadla stavila se před oči, ano všickni stromové v plném květu a lesové okolní v mladém zelenu se skvěli sluncem přívětivě opaprsleny. Divný tamějších lidí kroj množil příjemný omam. Zavedeni sme byli od mladého jonáka s lucernou do jeskyně podzemní, pod velikou skálou, na jejímž konci nejhlubším potok, vyplývající ze hlubin Karpatů, se vyskytá, ale opět pod zemí dále plyne, až dále dolů z jiné skály velikým proudem se prýští. Jonák, co nás vodil, otázán jsa, zdaliž mnozí lidé jeskyni tuto vidět přicházejí, »Málo praví; ale když zase Bonaparte přijde, tedy páni tuto se před ním skrývati budou.« Podivný na mne měla oučinek tato sprostě mluvená slova; pominutedlnost celého tohoto krásného světa stavila se živě duchu mému.

Šli sme odtud přes horní lesy vzhůru k rozvalinám starého hradu, ležícího na samotné vysoké skále a strmícího nade všecko vůkolí. Viděli sme tam, jak se Karpaty vinou, a z druhé strany širokolehlé pláně rakouské, pláně, na kterýchž před mnohými věky hrdinský a velikomocný král český Ottokar zvítězil byl nad Uhry a potom, v krutém prozrazen jsa boji, udatně a rekovně padl, i pádem svým dal vznik panujícímu teď dvoru rakouskému. Maje sobě přítomné věkostálé svědky děje tohoto, jakož i novějšího děje, bitvy u Aspru s Francouzy, nemohl sem nevzdáti se melancholickému rozjímání. Pusté rumy, v nichž radovali se kdysi šlechetní rytíři a panny, mrtvé ticho hradu se bořícího vždy více, a pokrapování deště sněhem promíšeného, když sme tam byli, to vše polučené zavodilo mne do myšlínek hlubokých, posvěcených tajemnému duchu světa. Ssedše odtud, u vlídném společenství vrátili sme se domů k večeru.

Těchto dnů jakož i následujících zaměstnanost veliká duchovní učinilať, že jsem nepsal ničeho do denníčka svého; ale obíral sem se dosti pilně zvláště jazykem řeckým, koupiv sobě Riemerův slovník a obdržev ostatních 5 dílů z Platona.

Červen — červenec — srpen 1820. — Jedinaký ale plně zanešený život můj byl příčinou, že sem po celý ten čas ničeho do každodenníčka svého nevepsal. Obírával sem se, kromě mnoha prací ouřadu svého, přemýšlením o esthetických základích a zásadách a mnohými úmysly spisovatelskými.

Poznamenání z listu paní Csúzy,

mně do Vídně od 7. listopadu 1820 až po 20. července 1821 [poslaných.]

Měli sme nařízené, aby pokaždé ob osmý den jeden z nás do Csúzu psal.

Paní Csúzy chtěla, aby synové do akademie k sv. Anně choditi mohli; pan Kančík ale nemohl jich pro nedostatek místa k sobě vzíti.

U Armbrustera i Mainzera půjčívány knihy a musikálie.

Paní chtěla, abych syny její všudy zprovázel, a samy ani na ulici nepustil. Chodili sme jíst do hospod, majíce vysazené sobě na den 4 zl.; potom, když to nepostačilo, 5 zl. w. w.

Ještě v listopadu rozmohla se nemoc má. Konec (21.) prosince poslala paní Korláta do Vídně, an tam den před Vánoci přijel. 30 zl. w. w. poslala mi paní po něm na mé léky.

12. ledna 1821 odešel Korlát.

Do redut chodili sme. (V lednu přišel V. Svoboda do Vídně, a navštíviv mne, seznámil mne s Kadlíkem u Gerstenkorna).

Catalani slyšeli sme dvakrát v lednu (Marschner, Krügel).

V dubnu na Velikonoc byli sme v Oponicích s paní a potom [v] Csúzu.

V máji dal se Kadlík uprositi, aby Karla učil.

S Klapsiem a Šimkem šli sme do Badna v máji, nebo snad raději v červnu.

20. července zemřel Karel Zerdahely.

Marschner ku konci července ubíral se do Drážďan.

Léto 1823.

Měsíc leden.

Poslední pondělí minulého léta, chtěje posledníkráte ještě paní Zerdahely navštíviti, jel sem v čas ráno z Csúzu přes Koltu do Fajkurti, a odtud se Sigmundem Zerdahelym přes Vrable do Vísky. S opravdovou srdečnou radostí přivítala mne dobrotivá paní tato, neměvši tehdáž u sebe nikoho pohostinu. I hned rozpráděli sme sobě o minulosti a budoucnosti naší.

1. ledna ve středu; ve Vísce (Kisfalud), statku ovdovělé paní Zerdahely, v Těkovské stolici v Uhřích.

Citem opravdu nábožným nastoupil sem toto nové osudné pro mne léto. Račiž ho milostivý Bůh obrátiti mi v dobré, abych prázden jsa obtížné a neveselé péče o zachování svého tělesného bytu, v duchu čím dál tím více prospívati mohl!

Ráno jel sem s paní svou a synem jejím do Velkých Slažan ke službám božím. Vyjíždějícím nám z dědiny zlomilo se železné držadlo u pér na koči; vrátivše se domů, jeli sme na druhém koči opět přece, abychom zlé znamení počátku novoročního zmátli. Po chrámě brali sme se k obědu ke

staré paní Revické, dobré, bohaté a spolku milovné zemanky, ana nejináče než slovensky mluvila. Pod večer četl sem paní své doma Zschokkova »Alamontáda,« román filosofický převýborný.

2. ledna. Obíral sem se celý den Fesslerovou historií uherskou ze knihovny Víščanské. Člověk ten divný velmi křivě straní jak proti Čechům vůbec, tak zvláště proti Poděbradovi. Rádby tím, tuším, smazal poškvrnu ohavnou ze života hrdiny svého, Mathiáše Korvína.

3. ledna. Paní naše nemohla se mne dosti naposlouchati, když sem jí nyní opět o Kadlíkových malbách rozprávěl. I prosila mne, abych jí opsal některé jeho obrazy, jichžto nábožný obsah, důvtipné vynalezení a jemný sklad ji velmi jímaly, zvláště ale onen obraz dítěte oslaveného. I zůstavil sem jí opisy asi desíti obrazů Kadlíkových, jimiž ona prý se v samotnosti své těšiti bude. O by možná bylo zjednati jí obrazy ty samy!

4. ledna. Dostal sem z knihovny Fichtovu ethiku a právo přírody, které mne celý den ustavičně zaměstnávaly. Potom i dány mi čísti Massonovy tajné zprávy o Rusích pod Kateřinou a Pavlem, a nejmenovance jakéhosi »Napoleon Bonaparte a národ francouzský léta 1804.«

5. ledna. Uvedl sem knihovnu paní Zerdahely v lepší pořádek. Podivil sem se jejímu bohatství na všelikých tajných a zapovězených knihách, zvláště publicistických, které nebožtík Karel Zerdahely snažně skupovával. Vzal sem sobě odtud ještě ku přehlédnutí Paynovy práva člověčí a Seumovu procházku do Syrakus.

6. ledna, pondělí, den tří králů. O hodině desáté přišli Slažančané do Vísky, paní Revická se svou dcerou p. Bodo a jejím manželem, pan Dědinský se synem Ladislavem a dvěma dcerami, Antonií a Josefinou, pak kazatel Fabricius se školním učitelem Massenou, ješto k novému roku koledou chodíce, slovensky zpívali a řečnovali. Společnost byla hlučná, ale důvěrná; já se obíral nejvíce se svou bývalou učedlnicí Josefínou a sestrou její. Veřejné obcování bylo slovenské, pro paní Revickou; a já měl tu radost, že i paní Zerdahely pěkně po slovensky se mnou hovořila. I byl sem vesel, tak že sem i prý celou společnost pobudil k veselosti. Večer hráno ve vojtu, paní Revické k líbosti.

7. ledna. Ráno o devíti hodinách odešli Slažančané. Stará paní Revická tak mne byla zamilovala, že mezi jiným, když sem při odchodu jejím byl pryč odešel, ona dotud na mne čekati sobě umínila, ažbych se vrátil, a ona se prý statečně odemne odebrati mohla. Já pak sem naschvál byl se od ní vzdálil, měv ji v podezření, že v dlouhém tajném rokování s paní Zerdahely, jakožto věřitelkyně její, neveliikomyslně sobě počínala. Což i poněkud pravda bylo, pro slabost mysli její. Po odchodu jejím objevila mi paní Zerdahely dokonale celý smutný zevnější stav svůj. Po smrti muže jejího našlo se 200.000 zlatých dluhů, o kterých ona sotva dvacáté částce za živa jeho byla věděla. Statek její přináší jí ročně asi dvacet tisíc zlatých příjmu; z počátku tohoto léta všech dluhů pozůstávalo ještě sto třicet a dva tisíce, z nichž doufala že asi šestnácte tisíců ještě tohoto léta odplatí. Jaká

to nesmírná tíže osudu pro tak outlý tvor! jaký hřích manžela, an ji v takovou neřest uvedl. Žel roznesl se po vůkoli, když neštěstí její se oznámilo. Stoličný ouřední, kterýž k ní s inhibicí poslán byl, outrpností a vážností velikou k této paní projat jsa, zastavil se v sousedné vsi, nemoha se v tom nijak přemoci, aby jí takové poselství přinésti měl: po dlouhém váhání přišed konečně do Vísky, i tu šlechetnou jemností a ostýchavostí prodlel hodinu, než před paní předstoupil, bledý a hlasem třesoucím se ohlašujíc jí krutou povinnost ouřadu svého. Ale po první náramné bolesti zmužila se paní tato ku podivu, a stojí nyní mnoha hrdinům za vzor. Chtějíc zachovati milované dítě své, dala se pořád ochotně do práce bez ustání; prodavši vše zbytečné a odřekši se všeho pohodlí, zastává ona ouřad pána, hospodáře, hospodyně a ouředníka napořád s podivnou stálostí, moudrostí a dokonalostí, jen některé nižší ouředníky v domě vyrostlé ke své službě majíc. Milostivé nebe, jemuž ona po tolikerém nezaslouženém neštěstí vždy ještě tak stále a srdečně se důvěří, propůjčuje jí trvánlivého zdraví a síly ducha i těla. Její pak ušlechtilá mysl i láska ke mně i nyní tím se pěkněji zjevila, že šetříc i toho nejmenšího penízka, který však pohodlí svému odepříti navykla, dluhu mého starého osmdesáti zlatých přijati dokonce nechtěla, pravíc, že nepamatá, abych já jí co dlužen býti měl, ale ona že jistě dlužnicí mou jest. Naposledy k mé prosbě vzala několik knih ode mne, a mezi těmi »Alamontáda,« kterýž sem já jen pro ni byl koupil.

8. ledna 1823. Bolestný den mého posledního loučení se s nezapomenutelnou na věky matkou svou v Uhřích, paní Zerdahely. I jí loučení toto vědomě těžkým se stalo; já tedy zmužil sem se, a ukazoval jasnou mysl na sobě. Slíbila, že dokud živa bude, nepřestane v budoucím jakémkoli osudu mém srdečného oučastenství bráti. Já opět se synem jejím ve Fajkurti na patvarii jsoucím, jel sem přes Vrable, Máni a Hull do Csúzu. Dejž laskavý Bože této dobroditelkyni mé i na zemi částku oné blaženosti požívati, kterous jí, spravedlivý soudce, u věčnosti připravil! Mněť ona bude co anděl s hůry, těšící a posilnující mne ve všelikých protivenstvích života mého!

V Csúzu.

9. ledna a násl. Vrátil sem se k obyčejnému životu svému v Csúzu. Čítal sem a psal sem mezi jinými paměti svého dosavádního života, aby mi byly obrazem uplývajícího věku mého, výstrahou na budoucnost, a někdy snad i sladkým vyražením. Maje nyní nový život začíti, za prospěšné uznal sem, zpřítomniti sobě ještě onen starý, a vydati sobě samému počet ze vladařství svého. To mi sloužilo i k pobuzení duchovnímu, i také, což vedlejši záměr byl, ke cvičení se v životopisném slohu. V každodenníčku svém, od roků 1819 a 1820 zanedbaném, opět znovu pokračovati sem si umínil. K vyražení svému po tyto časy čítal sem Massonovy tajné zprávy.

15. ledna. Podvečer přijel z Budína přítel můj Nik. Ghyczy z Assa- i Ablanzckürthu, an od presidenta dvořské komory, hraběte Majlátha, byl

na ouřad královského fiskála u Fiumanského gubernium dosazen. Přinesl mi od Kollára z Pešti nových knih mně z Prahy poslaných; mezi nimiž mne zvlášťě potěšily Rostlinář, Starob. skládání díl pátý, Sedláčkovo měřictví; mimo to Macháčkova Iphigenia, Čelakovského slov. národní písně. Uherští zemané s podivením patřili na výborný Rostlinář, an se jim snad pro malý sádek český příliš skvostným býti zdál. Paní Csúzy, veliká milovnice rostlinictví, jala se v něm studovati, a zaznamenala sobě odtud některé zvláštní krásozahradní rostliny.

Přítel Ghyczy oznámil mi oumysl svůj, že ještě té noci do Komárna přípřahou pojede. Nemoha od předsevzetí jeho jej odvesti, připojil sem se mu posléze za tovaryše nebezpečné cesty. Neměvše dostatečné dráhy v bezměsíčné noci, zabloudili sme pořád na polích mezi Csúzem a Perbetou, a potom k větší mrzutosti ztratil se nám jeden ze sloužících, kteréhož, aby od vlků v nebezpečenství neupadl, museli sme posečkati, až se opět ku koči přibral. Ve Sv. Petru, ač při našem doň vjetí vše spalo, dostali sme však za půl hodiny přípřež; jméno Ghyczyho dodalo těm lidem ochotnosti, anť viceišpán Komárnanský strejcem byl mého přítele. Na cestě odtud do Komárna obklíčila nás hustá zmrzlá mlha, tak že sme často z koče na zem neviděli, což mnoha optickým mámidlům znik dalo. Museľť tedy jeden sedlák přední koně vésti, abychom z ražené cesty nevykročili. Tím a jinými příhodami meškáni byvše, dojeli sme Komárna až o půldruhé hodině s půlnoci, kdež právě pikník byl zemanstva stolice Komárnanské. My jeli do stoličného domu, a převlékše se, šli sme i pořád na pikník, kdež sme kromě učelníků mých i matku jejich ještě se zabavující našli. Tu potom arci v celém Komárně a ve vůkolí jen o našem nočním dobrodružení ve zlou i dobrou stránku mluveno. O půl páté hodině s rána vrátiv se, spal sem v ouřední světnici a v loži samého viceišpána Ghyczyho.

16. ledna. Ráno teprv ke snídaní šel sem do domu p. Ghyczyho, kterýž i nyní mne vlídně přijal. Poněvadž stoliční soudové nyní v plném běhu svém byli, obědvali mnozí páni u něho, a já s nimi, seděv mezi viceišpánem a p. Ordódym. Po poledni obíral sem se ve stoličném domě Macháčkovou Iphigenií. K večeru navštíviv mladého Flor. Zerdahelyho, tarokoval sem s ním, až čas nastal jíti k viceišpánovi k večeři.

17. ledna. Byl sem přítomen, když starý p. Ghyczy příteli mému moudré naučení dával, jakby se v novém ouřadu svém chovati měl. Hlava toho byla, aby se chudých a sedláků proti panstvu, kdež toho potřeba, mocně ujímal, a všemi dárky a pochlebami těchto neoblomným zůstával. Potom hádal sem se se synem viceišpánovým, an i sám fiskálem jest, a mnohé sice známosti má, ale ještě více jich se míti domnívá. Po obědě odebrali sme se posledníkráte od Komárnanů. Ižané Uhří vezli nás, a v bílednë zabloudili s námi dvakráte, než sme nejbližší dědiny Svat. Petra dojeli. Jaká to nejapnost a bezrozumnost u těchto lidí, ješto pole okolo sebe ani dvě míle zdálí neznají! V Nové Gyalle dali sme přepřáhnouti, nemohše dalšího jich bídného jetí vystáti. Tu ale přepřáhli nám Slováci, a já pozorliva učinil

sem přítele svého na veliký rozdíl mezi maďarskými a slovenskými sedláky, který tu mocně do očí bil. Zprávnějších zajisté lidí v této bezměsíčné noci, an vítr všecky dráhy byl zavál, sme sobě ani žádati nemohli. Při tom ještě onino první vždy zasmušilou nevlídnou tvářnost na sobě byli ukazovali: tito smáli se, zpívali a výskali napořád, a přece nás v nelibé noci co nejlépe vezli. O devíti hodinách dojeli sme Csúzu právě k večeři.

19. ledna jel Ghyczy do Nových Zámků ku panu Heislerovi, svému někdejšímu principálovi, chtěje i od něho poučení k ouřadu svému nabýti.

21. ledna vrátil se, a tu mu oznámeno z Nitry, že v nově ustanovený gubernátor Fiumanský Űrményi naň ve Vídni čekati chce, aby jej pořád se sebou vzíti mohl. I odebral se tedy hned *22. ledna* k rodičům svým do Nitry, aby odtud se spíše pohnouti mohl. Přislíbili sme sobě pilné dopisování.

Téhož dne 22. ledna ustanovil se konečně los můj, že již brzy odejdu, an někdejší učelník můj Jan Nep. k regimentu Kienmayerovu přijat, o čemž téhož dne list generála Bakonyiho nám dodán byl.

24. ledna odjela naše paní do Kyneku se syny svými a synovkyní Julií Kvassay, kteříž od barona Zay do Bučan na bál pozváni byli. Já zůstal sám doma s panem rytmistrem Korlátem.

25. K večeru navštívil sem posledníkráte v Csúzu paní Pavlovou Csúzy a matku její, paní Kürti, rozenou baronku Majthényi. Obě osoby nic sice zvláštního do sebe neměly, ale dobrota jich ženská i ke mně nepromĕnně se jevívala.

26. Bohatý ouředník náš vrchní Pavel Bošanský po jmeninách svých dal tuto neděli hostinu a bál celé rodině své, z široka daleka se sešlé. I já sem mezi předními hosty seděl, a skvostnému těchto lidí počínání se podivil, ješto panstvu našemu v rozmanitosti lahůdek a jiných pohodlí nic napřed nedávali. Večer při hudbě tancoval sem i já ve společnosti v našem domě. Potom ve vlastní světnici mé přes půlnoc tarokovati sem dopustil, a i sám se k té hře přičinil.

27. Mladý pan Anton Végh, an nedávno magistratuálního ouřadu v Komárnanské stolici byl dosáhl, dal dnes první ouřadní svou hostinu. Ku podivení mému i já sem velmi čestně k ní pozván; poněvadž prý všecky přátely své u sebe rádby viděl, abych se nezdráhal i já k němu přijíti. Skvostnějšího stolu sem potud byl neviděl. Prostřeno bylo pro třicet osob, ale pro náramně nevlídné povětří tohoto dne jen čtrnácte se jich k němu sešlo. Od hodiny půltřetí až po šestou stolováno; na drahém náčiní přednášíno asi dvacatero jídel, a pochoutek asi třidcatero s rózmanitými víny představeno bylo. Hosté byli větším dílem stoliční páni; rozmluvy nejvíc uštipečné na osoby přítomné i nepřítomné. Po obědě odebral sem se já domů; ale k večeru přijel pan Raikovič, strýc Véghův, na saněch k nám, abych se s Korlátem k večeři na partii punče k němu vrátil. Až po půlnoci odešli sme odtud domů.

28. Naměřeno bylo, abych já na saních zítra do Prešpurka odjel. Pročež zpakoval sem nyní během knihy své. Ale k večeru vrátivši se paní naše z Nitry, oznámila, že ona se synem svým do Prešpurka v tomto sněživém povětří nepůjde, nýbrž abych já ještě posečkav několik dní, potom jej tam zprovodil. I museltě sem ještě zůstati v Csúzu.

29. a násl. Vrátil sem se k obyčejným pracem svým, zvláště bibliografickým.

Únor.

1. února. Dostal sem od otce svého z Hoclavic list, ve kterémž mi ohlašuje svůj úminěk oženiti se podruhé a dáti mi macechu, jistou Julianu Tomanku, na kterou se já rozpamatovati nemohl sem. Ona sama psala mi, že ač nemá zásluhy slouti matkou mou, a však že i otce našeho i nedospělé dítky věrně opatrovati [chce], abychom ji jen do rodiny své přijali. Ale jakož bude mi možná, osobě, kterou sotva znám, svaté jméno drahé matky mé dávati?

3. února. Ráno dověděl sem od paní Csúzy, že mi jen ouroky z jistiny platiti chce. Povadil sem se téměř s ní proto nelibě. I druhý den ještě sotva že sme spolu mluvili.

5. února psal sem jí list. I svolila přemírné žádosti mé.

6. února odjel sem s ní z Csúzu (odebrav se od Šmidta). Neštěstí nad Semerou. Příběh v Hullu. V noci v Kyneku.

7. Cesta do Prešpurka, k Vyrožilovi. Noc u Stromů.

8. Přenešení se ke Slunci. Večer v divadle s Guadányim.

9. února, v neděli, odjel učelník napřed. Oběd u Vyrožila, přijda od Guadányiho. Popoledni u professorů. V noci v redutě s Vyrožilem, Kagerem, Budem.

10. Kofr koupen. Oběd u Bilnice. Večer rozchod s Vyrožilem.

11. Poslední den masopusta. Výjezd z Prešpurka. Příběh za Petronelem. Noc ve Fišamentě.

12. Vjezd do Vídně o desíti. U Bílého vlka. Kopitar u oběda, v kavírně a doma; rozmluva o méni úsudku, censořství ꝛc. Večer u Doležálka.

13. Ráno u Kadlíka. Hledání hospody. Umluva s Mich. Dirym, hospodským. Po poledni s Janem Csúzym u Jelena.

19. Odjel ráno Csúzy do Brna.

22. v sobotu. V brasilském kabinetě, s Peténym. Poznal sem tam Natterera, Pohla, Heckla; viděl Bayera.

26. Ve dv. bibliotéce. (Giov. Bat. Talia, Saggio di Estetica. Venezia, 1822. 8.) O poledni u Diryho poznal sem Vuka Stefanoviče. Potom šel ku Köppenovi a Hormayrovi. Večer u Wannera s Kopitarem, Kadlíkem, Wachterem. Na noc s Vukem a Živkovičem.

28. Po poledni byl sem slyšeti Wenricha s Šimkem.

Březen 1823.

1. března. Ve dvorní bibliotéce Keratryho. Popol. u p. Köppena dárek. Večer u Doležálka s Kadlíkem, Drtinou a Kronbergrem do půlnoci.

2. v neděli: Ráno u Kadlíka s Puteanim. Jeho Josef. List od Marschnera. Popol. u Doležálka s Trnkou.

3. Trnka u mne. V bibl. Hemsterhuis a Nüsslein. List a peníze z Csúzu. Knihy Beck a Schelling. Večer Fidelio.

5. V bibl. Husa. Večer Kadlík se zprávou z Prahy.

6. Hus a Cochläus. Od Vyrožila list a peníze. Mapa česká. Dobrovskému list.

7. V kabinetu na antiky. U Doležálka. Oběd. Libuše.

8. Psaní Andresovi a paní Csúzy.

9. U Passiniho. Kronberger. Kheyllův koncert. Doležálek. Večer ve vinárně.

10. Hrál sem v klavír u Doležálka. Odebral se, zjednav si příležitost, Kuropatu z Pržna. Zpakoval věci. Dárek od Vuka.

11. Loučení z Vídně o pol. Popol. ještě s Petényim. Na noc do Rendezvous.

12. Přes Wolkersdorf, Gaunersdorf, Vysokou a Škarohledy na noc do České Kruty.

13. Reinthal, Poštorně; Břeclava, Stará Břeclava; Prušánky, na noc do Josefova.

14. Dubňany, Vacenovice, Bzenec, do Nedakunic.

15. Hradiště, Čeronín. Noc ve Malenovicích.

16. Ráno ve Zlíně. Přes Slušovice na noc pěšky do Vsetína.

17. Ve Vsetíně. U Jaroška knihy.

18. Pěšky do Pržna. Na vozu přes Meziříčí a Domorac domů.

22. v sobotu. S paní Pilečkovou do Jičína. Po obědě do Kunvalda. Fanny. U hraběnky. U direktora Turka. Na noc s Habernikem a Šnaidrem do Soudola k Šimkovi.

23. v neděli. V Soudole, U Habernika. sc. Šnajdrová.

24. Návrat ráno do Kunvalda. Na noc s Dreslerem do Jičína.

25. U Moserky; u purkrabího. Pod večer domů.

28. Velký pátek. V Mořkově.

Duben 1823.

1. dubna v outerý. V Jičíně. V divadle.

2. Ráno u Telčíků. Zpěv Frideričin. Na oběd domů. Winkler v Hodslavicích. Po poledni do Životic. List rodicí.

3. Ve čtvrtek. Zpakování. Bolesti hlavy. Oběd u Pilečky. Loučení se s Winklerem; s Pilečkou, an mi půjčil 150 zl., a potom s celou rodinou.

Otec doprovodil mě za vesnici k Bludovicím. Bratr až do Jičína. Loučení na hrobkách. U Telčíka noc. Zjednání příležitosti, pomocí p. Šmacha.

4. Loučení od Telčíků ráno. Oběd v Lipníku. Noc v Holomouci u Goliata.

5. Příležitost do Brna. Oběd ve Přehlicích (?); noc v Rousinově.

6. **Vjetí do Brna,** v neděli. U tří knížat. P. Kinský. P. Jurende. (Blahoslavova Musica.) Gesellschafter.

7. Snídaní u p. Kinského. Po obědě p. Jurende u mne; krokodýl. Po poledni v museum s p. Meineke. V divadle.

8. **V outery.** Vyjetí z Brna, s Gotthairem mladým. V Říčanech Rosický ranhojič Bärenklau. Oběd v Byteži. Noc přes Mezeříčí do Řehoře.

9. Podlé Jihlavy do Čech. Pfauendorf. Nix bömisch. Přes Štěkno; oběd v Něm. Brodu. Noc v Jeníkově.

10. Snídaní v Čáslavě. Podlé Kutných Hor; oběd v Kolíně. Labe. Přes Plaňany do Českého Brodu.

11. **dubna, v pátek.** V Českém Brodu. O půl jedenácté do Prahy. U linie. U Zlatého anjela. Převlečení. O dvanácti u Jungmana; oběd. Zaved mě k p. Preslovi. Ten pak přes most (pobyvše u Kronbergra) na Hradčany k p. Hankovi V museum. Večer u p. Fedricha s p. Jungmanem. Oba u mne k posledu. Provázení p. Jungmana.

12. **v sobotu.** Ráno u Fedricha. S p. Preslem ve veřejné knihovně. P. Vaněk. P. Hanslik. Po poledni oběd u p. Jungmana. U p. Vaňka. K Dobrovskému; u p. Hanky. Večer u Fedricha; u Jungmana s Macháčkem do noci.

13. **v neděli.** Ráno u p. Ahsbahsa. U Dobrovského. S Hankou u Tomáška. Oběd u Preslů. V Taisingerově českém domácím divadle. U p. Jungmana hráno na fortepiáně.

14. **v pondělí.** Přenešení k p. Vaňkovi. Roznášení lístků Mikšových po městě. Po poledni u Svobody. Večer u Jungmana.

15. **úterý.** V bibliotéce. U p. Lichtnera se Svobodou. Roznášení listů Mikšových.

16. **středa.** Ráno do poledne psán list paní Csúzy. Oběd u pp. Preslů.

17. **čtvrtek.** V obrazárně nad museum. Oběd u p. Svobody. U pana Ant. Jungmana, a u Bergnera s p. Jungmanem.

18. **pátek.** Doma zůstal sem, listy psáti chtěje. Oběd u Svobody. Po polední u p. Procházky, měšťanosty.

19. **sobota.** U p. Kaliny. U Nejedlého. U Schustra. Oběd v hospodě. Po poledni hledání hospody na Malé Straně. U p. Hanky večer. U Jungmana.

20. **neděle.** Ráno u Tomáška se Svobodou a Hankou. Oběd u Jungmana s Preslem. U Taissingra v opeře Bartákově. U Jungmana s Macháčkem.

21. **pondělí** U Dobrovského Glossar., Slavica Gramm. U paní Woltmannovy. Závdavek v hospodě, 5 zl. U oběda p. Turinský.

1823.

Jan. 1.—8. ve Vísce (Kisfalu) u paní Zerdahely. Jan. 9.—5. Febr. v Čúzu. Febr. 6. výjezd z Čúzu; nocleh v Kyneku. Febr. 7. z Kyneku do Prešpurka; (tam 7.—11. Febr.)

Febr. 11. odjezd z Prešpurka; *12.* vjezd do Vídně předpol. Ve Vídni: 12. Febr.—11. Mart. 3. Mart. psal sem Dobrovskému. Mart. 11. výjezd z Vídně na Břeclav, Bzenec, Zlín ɔc.

17. Mart. do Vsetína. Mart. 18. příchod do Hodslavic, kdežto zůstal sem až do 3. Apr. Apr. 4. z Jičína do Holomouce; *6.—8.* v Brně; 7. Apr. u prof. Kinského. 8. Apr. výjezd z Brna. Apr. 9. vjezd do Čech u Jihlavy; noc v Jeníkově; 10. Apr. snídaně v Čáslavi, oběd v Kolíně. Apr. 11. z Česk. Brodu do Prahy o 10½ hod. dopoledne. Byt u Zlatého anjela. 11.—14. Apr. Apr. 14. byt u Vaňka na Betlémském plácku. (Práce u Dobrovského každodenní.)

1. Mai přestěhování k Ahsbasům. Mai . . . hr. Vratislav volal mne k sobě za vychovatele.

Jun. 12. slavnost v arcib. semináři k mé cti.

Sept. 7. u. byl sem poprvé v archivu na Smečně, s Vinařickým ɔc.

Na podzim opustiv dům Ahsbasův, stěhoval sem se s rodinou Brožovou na Malou stranu číslo 303, docházeje k hrab. Frant. Šternberkovi na studie rodopisu jeho.

1824.

(Byt s Brožovými na Malé straně No. 303; potom v Decembru s Rittersberkem v Nových alejích No. 40.)

Mart. 2. v redutě viděl sem Theresii a sestru její ponejprv. . . . Rodopis Šternberský přečten a přijat pro Hormayrův Taschenbuch na r. 1825.

Aug. 11. výjezd z Prahy ráno v 6 hodin; oběd v Nespekách; noc v Miličíně. *12.* snídaní na Táboře, oběd v Tučapech, noc ve Veselém. Aug. 13. ráno v 9 hod. do Budějovic; hr. Stollberg; na radnici, archiv městský. Aug. 14. v Buděj. archivu; se Stollberkem u kníž. Lobkovice o poledni. Kamarýt. Aug. 15. v Budějovicích, spomínka na svatbu Luisy Brožové v Praze, ɔc. Aug. 16. po obědě odjezd do Třeboně se psaním od kníž. Lobkovice; direktor Svoboda.

Aug. 17. počátek v archivu Třebonském.

Sept. 21. večer přijel kníže Švarcenberk do Třeboně; *23.* já u něho ráno. Sept. 28. z Třeboně do Bechyně; kněžna Paarova ɔc.

Oct. 4. z Bechyně do Budějovic (přes Hlubokou).

Oct. 5. v archivu Budějovském. 7. Oct. popol. z Budějovic do Třeboně. Oct. 11. výjezd ke hrab. Černínovi do Němčiny. 12. Oct. do Třeboně nazpět.

Nov. 9. z Třeboně do Jindř. Hradce; tam pracováno v archivu až do 16. Nov... Nov. v Janovicích u hrab. Vratislava; odtud do Prahy. Nov. 25. z Prahy psal sem do Čúzu ɔc.

Léto 1825.

Léta 1824 [přijal sem] 780 zl., [vydal] 745 zl.

1. ledna 1825. (Poslední den minulého léta navštěvoval sem přátely své v Praze; zvláště pak byl sem u hraběte Šternberka, barona Astfelda, p. Brožovského z Pravoslavu; p. Dobrovského; Eberta, Dessaura; Jungmana, Presla; u p. Schützа, Kronbergra; u paní Fiedlerové; u večer s p. Rittersberkem a p. Talackou u Lichtnera. Den předtím byl sem u Tomáška, u Müllera, u Svobody a Hanky. Dříve ještě u Schuberta i paní jeho. Ahsbahsovi nebyli doma. Baron Stenč byl odjel do Vídně.) [Příjal]: 24 zl.

Den nového léta, nastoupený city nábožnými, ztrávil sem větším dílem u barona Astfelda, byv k obědu pozván a požívaje tam až do 9té hod. večerní rozmanitého vyražení hudbou, zpěvem a dověrnými rozmluvami ve společnosti domácích a přátel.

Vydal sem za služby měsíce prosince 1824: Služce 3 zl. 20 kr., sloužícímu 2 zl. 30 kr., bradýři 2 zl., pospolu 7 zl. 50 kr.

Ty dni koupil sem Streitovu mapu Německých zemí, rozstřiženou na plátně s pouzdrem u Calve 12 zl. 30 kr. Summa [vydání] 20 zl. 20 kr.

2. ledna. Obědoval sem u p. Eberta; byli tam i Tomášek a Marsano. Večer s prof. Müllerem v divadle. Shakespearův »Romeo a Julie« — Bayer a Pistorová — podruhé jímal duši mou hluboce. Operu Mehulovu zčeštěnou zmeškal sem. [Vydal] 1 zl.

3. ledna. Ráno na radnici Staroměstské přepisovány listiny XVho století. Oběd ponejprv u paní Neumannové s Rittersberkem. Po poledni na radnici v archivu u p. Jebauckého a v registratuře s p. Schützem. Večer na pivě s Würflem a Binderem u mostu. Na snídaní a na večeři dáno 45 kr.

4. ledna. Ráno na radnici Staroměstské. Oběd s p. Dobrovským u hraběte z Šternberka. Mluvil sem tam s knížetem Kinským a poznal jeho zasnoubenou, hrabinku Kolloredovou. U oběda byli mezi jinými knížata Crouy z Nizozemí, kněžna Salmová ɔc. Obědváno od 3½—6 hodin. Hrabě z Šternberka dal novoroční honorar 250 zl. a půjčil mi Codex epist. regis Georgii MS. a listy Eneáše Sylvia. Podvečer u Eberta mladého. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

5. ledna. Ráno na radnici. Oběd u paní Neumannové. Po poledni pro bolest očí nemohl sem pracovati. Byl sem u Jungmana, Dessaura, Kronbergra. Vydal sem tohoto dne 60 zl. dluhu za soukno, 2 ševci a sloužícímu, za dva svazky Sollingrova Shakspeara 1 zl. 15., za snídaní a večer za billard u Steinice 55 kr., činí spolu vydání 64 zl. 10 kr.

6. ledna. Před polednem vždy doma. Navštívili mne Ebert, Pausch a Wenzig; poslední četl své přeložení Kollárových básní. Potom přišli Vinařický a Macháček. Po obědě u Jungmanna, večer u Tomáška. Vydal sem za večeři u Steinice 35 kr.

7. ledna. Do poledne ve veřejné bibliotéce hledal a nenašel sem knih potřebných. Po obědě na radnici u p. Schütza, kamž přišed guberniální archivar p. Nádherný oznámil se se mnou. Večer u Jungmana čekaje korrektury jeho literatury české. Pak na divadle s p. Würflem a Binderem, a posléze s nimi ponejprv ve Spessartu až přes půlnoc. Za stravu měsíce prosince i ledna p. Rittersberkovi 48 zl. 57 kr. i p. Neumanové ɔc 20 kr.

8. ledna. Ráno na radnici. Pak s p. Schützem v akademii ku posouzení obrazů od školáků akademie udělaných. Po obědě na radnici. Večer v divadle, v koncertu p. Würfla, znamenitého hudebníka. Vydal sem na domácí stravu a za večeři u Červenky 2 zl. 30 kr. Summa [příjmu] 274 zl., [vydání] 139 zl. 50 kr. [Zbývá] 134 zl. 10 kr.

9. ledna. Ráno u mne p. Vinařický. Potom byl sem u Dessaura, vrátiv mu jeho Memoires de Napoléon. Pak u Jungmana, v důležitosti jeho literatury české. Po obědě u paní Schubertové, nemocné; večer u p. Eberta; pak u Steinice, kdež sem za rážkování dal 32 kr. Vinařickému posléze 5 zl., činí 5 zl. 32 kr.

10. ledna. Ráno v národním Museum (Rkp. Peršteinský a Talenberský); pod večer u p. Presla. Večer četl sem biografické zprávy o Robespierrovi (ve Zschokkových Ueberlieferungen zur Geschichte der neuen Zeit, 1822. 1.). Osoblivost jeho tu mistrovně představena, důležitá ke známosti člověka vůbec. V kavírně po obědě 10 kr.

11. ledna. Ráno u sv. Mikuláše při requiem za hudebníka Krále, pak v archivu guberniálním ponejprv u p. Nádherného, příbuzného Kadlíkova, kterýž se mi velmi ochotným ve všem ukazoval. Popoledni u p. Jungmana odevzdal sem některé Sněmy České XV^{ho} století do jeho literatury. Večeře u p. Presla. [Vydáno] 23 kr.

12. ledna. Ráno u Dessaura Marschnerovy kusy slyšel a vybral sem, včera od Berry půjčené; pak ve městském archivu. Koupil sem rys papíru za 7 zl.; za Marschnerovy kusy dal sem 8 zl. 44 kr. Večer ztravil sem ve společnosti u p. Svobody Navarovského spolu s Rittersberkem až do půlnoci. Byli tam i Ebertové, Tomášek, Müller a jich paní, ɔc.

13. ledna. Dopoledne ponejprv v archivu guberniálním; výtahy z majestalií od l. 1527 sl. Oběd u p. Nádherného s Dobrovským, Štěpánkem a j. Dostal sem Helwiga na památku. Se Štěpánkem sem se teprve osobně blíže seznámil. Večer v opeře Paerově Sargino. [Vydání] 1 zl. 25 kr.

14. ledna. Na radnici. Popoledni u Hoška s Binderem a Michalesim, pak u Steinice. Večer u p. Lichtnera, kdež sem p. Talackovi z Ještětic některé zprávy o rodu jeho odevzdal a s baronem Wimmerem starším se oznámil, s nímž whistovav, prohrál sem jednou. Vydání celého dne, i prohrané, činí spolu 52 kr.

15. ledna. Dopoledne doma, přepisování. Oběd o samotě a rozmlouvání dlouhé u paní Neumanové. Ebert a Binder uvedli mne do společnosti u p. rady a prof. Schustra, jehožto dceru, výbornou zpěvkyni, sem slyšel. Večer v divadle, ve Fanisce Cherubiniho. Vydání tamže a knihaři za práci spolu 2 zl. 15 kr. Summa [příjmu] 134 zl. 10 kr., [vydání] 26 zl. 49 kr. [Zbývá] 107 zl. 21 kr.

16. ledna. Psal sem p. Kadlíkovi do Vídně před odchodem jeho do Říma. Oběd u barona Astfelda ve společnosti příjemné i nepříjemné. Večer u Eberta četl sem časopisy. Pak ve divadle fraška bezduchá. [Vydáno] 1 zl. 18 kr. (Korrekturu třetího archu Jungmanovy literatury měl sem.)

17. ledna. V archivu guberniálním. Oběd jak jindy u paní Neumanové. Večer měli sme doma hlučnou společnost. Rittersberkova i Röslerova opera »Le due burle« prubována. Přítomní: Binder, Michalesi, Svoboda, zpěvci; Králova a Schulzova, zpěvkyně; p. Schütz u partitury. Pak bar. Fellnerova, Dr. Lichtner, paní Neumannová, hrabě Heřán, p. Grimmer ɔc. ɔc. (Kainz, Štěpánek). [Vydáno] 13 kr.

18. ledna. U p. Dobrovského přehlédal sem Durichovy excerpta. Pak k večeru byl sem u prof. Müllera, potom u Ebertů. Dostal sem téhož dne list od otce svého, nevelmi potěšitelného obsahu. Večeřel sem u Steinice. Za list, za snídaní a večeři 1 zl. 10 kr.

19. ledna. V archivu městském dopoledne i odpoledne. Podvečer s Macháčkem nejprv u prof. Jungmanna, potom u Kamsiků. Vydal sem toho dne za 3[ti] svazek Shakespeara 37 kr., za předešlou domácí stravu 36 kr. a dívce 24 kr., za snídaní 12 kr. Večeři a rážkování u Kamsiku s Macháčkem 45 kr., činí spolu 2 zl. 34 kr.

20. ledna. V archivu guberniálním. Oběd u p. Nádherného. Večer až do 9[ti] hodin u barona Astfelda, kdežto byli i p. Buček a na slovo vzatý homöopath Marenzeller. Podal i četl sem tam charakteristiku Robespierra, v Zschokkově časopisu. Za snídaní u Steinice dal sem 13 kr.

21. ledna. V archivu městském. Po obědě u Dessaura. K večeru v akademii v sálu redutním, kdežto náš Slavík své první hudební dílo s pochvalou hrál. Binder zpíval Adelaidu. Paní von der Klogen deklamovala básně. Večer byl sem s Rittersberkem u Dr. Lichtnera; důležité zprávy o věku cís. Františka. Za snídaní a za vchod do reduty 3 zl. 16 kr.

22. ledna. V archivu městském; pak o poledni u hraběte z Šternberka. Večer u p. Eberta. V katalogu knihovny Fürstenberské našel sem toužebně hledané Kollarovy Analecta Monumm. Vindob. Byli tam u večeře Tomášek, Svoboda i Müller s ženami svými. [Vydal] 12 kr. Summa 107 zl. 21 kr. [Vydáno] 8 zl. 56 kr. [Zbývá] 98 zl. 25 kr.

23. ledna. Doma snídaní u Rittersberka. Četl sem jeho spisy v archivu. Po obědě u p. Schütze v hudbě. Večer byl sem v divadle, kdež Alína česká ponejprvé hrána. Nelíbilo se mi tam publikum ani v tom co chválilo, ani v tom co nechválilo. Po divadle šel sem k večeři ku Kamsikům, kamž i Macháček přišel. [Vydáno] 1 zl. 26 kr.

24. ledna. Ráno u Ebertů, pak u p. Dobrovského. Po obědě doma. Ebert mladý přišed, uvedl mne opět ku prof. Schustrovi. Dlouhé příjemné vyražení bylo mi obcování s domácími pannami a vznikající láskou Ebertovou k Luise. Poznal sem tam hraběte Lažanského mladého. Večeře u Steinice 49 kr.

25. ledna. Ráno v archivu městském. Potom s p. Schützem u p. Berglera, direktora akademie, kdež sem výtečný obraz od Annibala Carracciho spatřil. Odtud sešel sem do veřejné knihovny a vypisoval z kroniky Haselbachovy. Večer v opeře Spohrově ve Faustu 1 zl.; pak s Rittersberkem u Červenky. Vydal sem ševci (3 zl.), snídaní a večeři 3 zl. 41 kr.

26. ledna. Ráno u Ebertů. Pak ve Fürstenberské knihovně našed Kollárovy Analecta, zůstal sem u Ebertů přes oběd až do večera. Potom u Tomáška, a se Svobodou ve studené lázni. Sníd. a večeře 31 kr.

27. ledna. V archivu guberniálním, Černínské věci atd. Oběd u p. Nádherného, archivara guberniálního. Večer u prof. Jungmanna, pak u Presla, potom u kupce Schuberta a paní jeho. Večeřel sem doma od paní Neumanové. Za svíce, snídaní a pivo spolu 1 zl. 20 kr.

28. ledna. Ráno v guberniálním archivu, Černiniana. Po obědě v archivu městském, kdež mi dva nové folianty přehlednouti dali. Večer u Dra. Lichtnera whistoval sem s p. Talackou a Rittersberkem. Snídaní a káva po obědě 23 kr.

29. ledna. Ráno korrektura Jungmanovy literatury. Černínské rodopisné zbírky v guberniálním archivu. Po obědě navštívil mne Turinský, do Prahy na dva dni přišlý. Večer byl sem u p. Eberta ve veselé společnosti. Za snídaní 13 kr.

30. ledna. Dopoledne doma, Černínský rodopis. Po obědě navštěvoval sem Schuberta, Ahsbasovy, paní Fiedlerovou, kdež i matka její, stará paní Přibislavská. Večer byl sem u barona Astfelda.

31. ledna. Ráno v guberniálním archivu. Po obědě dal sem paní Neumanové kommissí koupiti mně šátků. (20 zl.) Potom v archivu městském. Večer u p. Kohouta a u Ebertů. Pak ve divadle, v ženichu Mexikánském Claurenově 1 zl. 35 kr.

Únor 1825.

1. února. Ráno v bibliotéce knížete z Lobkovic. O poledni u hraběte Šternberka. Dostal sem list od hraběte Stollberga mladého z Budějovic. Oběd u prof. Svobody Navarovského. Večer u p. radního Schützа ve společnosti hudebné výtečné. (Bradýři 2 zl.) [Vydáno] 2 zl. 16 kr.

2. února. Ráno doma v Černínském rodopisu. Potom u Ebertů, také obědem. Popoledni v divadle, kdež Lazebník Sevillský Macháčkův ponejprvé hrán se všeobecnou pochvalou. Potom u paní Neumanové, strojivší se

s dcerou do bálu. Platil sem za sáh dříví 6 zl. 15 kr., za stravu měsíce února 28 zl. a 1 zl., činí spolu 36 zl. 28 kr.

3. února. Dopoledne ponejprv u desk zemských, kam mne dnes uved archivar Nádherný. Oběd u p. Nádherného spolu s p. Dobrovským a Štěpánkem. Večer u paní Neumanové, u Jungmana; potom u barona Astfelda, kdež sem poznal mladého hraběte Harracha, svata krále Pruského; hrabě Vratislav. Sloužícímu 2½ zl., dívce 3⅓ zl. = 6 zl. 3 kr.

4. února. Dopoledne u desk zemských. Po obědě u Šubertů. K večeru s Ebertem mladým u cís. rady prof. Schustra, u postele nemocné Luisy; potom doprovodil sem Eberta ve větrné bouři na Malou stranu. Za snídaní a za večeři spolu 36 kr.

5. února. Dopoledne u desk zemských a v guberniálním archivu v Černínském rodopisu. Večer navštívil sem nemocného doktora Lichtnera; pak ve společnosti u Ebertů až k půlnoci. Snídaní a dárky 26 kr.

6. února. Dopol. byl sem i u desk zemských i u hraběte Šternberka za příčinou Černínů; pak u prof. Müllera. Oběd u bar. Astfelda, kdež i hrabě Berchtold a Vratislav byli. Večer u p. Fiedlerové, Neumanové; u Dr. Lichtnera nemocného a posléze u Preslů, kdež i hrabě Berchtold. Snídaní a dárky 24 kr.

7. února. Dopoledne u desk zemských. U oběda dostal sem od paní Neumanové z Meissenthalu šátky na krk. — 15 zl. 30 kr. — Večer v koncertu u Dessaura, kdež mezi jinými znamenitě hráli Dessauer na fortepiano (3tí concert Moschelesův), pak prof. Pixis a oba Bartakové na houslech. Snídaní 16 kr.

8. února. Dopol. u desk zemských. Po obědě v archivu městském u p. Schütza; potom u Šubertů, u Dr. Lichtnera. Večeře u Steinice. Schubert vrátil mi 10 zl. předplátky u Bartha za čtení. — 10 zl. přijato. [Vydáno] 45 kr.

9. února. Ráno u Dessaura a posléze u desk zemských, kdež sem Horáčkovi za obsluhy pět dvacitníků daroval. Večer u Jungmana a u p. Fiedlerové. Večeře doma. [Vydáno] 4 zl. 26 kr.

10. února. Ráno v guberniálním archivu. Oběd doma s Rittersberkem nemocným. Večer u p. Neumanové, potom s Macháčkem. Doprovodiv p. Neumanovou, sešel sem se s Ebertem večer. [Vydáno] 13 kr.

11. února. Ráno u p. Tomáška; potom v guberniálním archivu. Oběd doma s Rittersberkem. Navštívení u Neumanové. Večer byl sem u Dra. Lichtnera s p. Talackem z Ještětic. [Vydal] 15 kr.

12. února. Ráno u Steinice díval sem se slavnému pojezdu vojska v den narození císaře; i rážkoval sem také. Potom přes oběd u Ebertů v zaměstnání; večer doma. Navštívení od p. Neumanové. Dnes ráno dostal sem list a dárky masopustní od hraběnky Vratislavovny z Janovic, a psal odpověd. Poselkyni 50 kr. — [Vydal sem] 1 zl. 15 kr.

13. února. Dopoledne doma Černínský rodopis. Navštívení u p. Ahsbasa okřívajícího. Oběd zase u p. Neumanové. U p. Jungmana. Práce do-

mácí. U Hoška mluvil sem s p. Georges, Pařížským knihkupcem. Večer s Rittersberkem u barona Astfelda. [Vydáno] 10 kr.

14. února. Dopol. doma v Černínech. Po obědě u Hoška s p. Georges a p. Würflem. Potom doma. Večer v divadle ve Štěpánkově »Čechu a Němci,« frašce se mnohými obecně komickými rázy, jakož i ploskostmi, dramaticky dosti dobře se zapletající. Potom ještě s Macháčkem a Slavíkem ve studené lázní. [Vydáno] 1 zl. 40 kr.

15. února. Dopol. v gubernialním archivu a u p. Dobrovského; oběd u p. Nádherného s řezbářem Malinským starým. Večer v poslední masopustní redutě, kamž sem p. Neumanovou se dcerou její vedl. Byli tam známí moji zvláštní: Ebert, p. Schuster s rodinou svou, baron Sterndahl, Ella Sterndahlova, Georges, Talacko, p. Schütz, Štěpánek, Kronberger, baron Escherich, Weber ɔc. [Vydal] 6 zl. 43 kr.

16. února. Dopol. vyhotoviv tabelly rodopisné Černínské, odevzdal sem je hraběti Šternberkovi ku poslání do Vídně. Večer byl sem s Ebertem u prof. Schustra. Z národního Museum dostal sem dnes Acta Hussitica MS. a z knihovny Lobkovské Opera Hussi, ɔc. 1715. Vol. 1um. [Vydal] 1 zl. 6 kr.

17. února. Onedůživěv minulý den katarrhem, zůstal sem doma, a však pro bolení hlavy nic sem dělati nemohl. U oběda byl sem přece u p. Neumanové ke své škodě. Den zahálivý, nepříjemný. U Dessaura rážkoval sem s domácí slečnou. [Vydáno] 45 kr.

18. února. Doma celý den pro nemoc. Psal sem hraběti Černínovi do Vídně z strany rodopisu. Pan Tomášek navštívil mne v poledne. Oběd doma z Rittersberkem. Četl sem mezi jinými o missionářích ve Francii. (Zschokke, Ueberlief. 1823.) [Vydal] 36 kr.

19. února. Celý den doma pro nemoc. Psal sem paní Zerdahely a p. Vyrožilovi do Uher. Popoledni navštívil mne Dr. Lichtner, jakožto nemocného; večer přišel mladý Dessauer a přinesl mi Mémoires de Napoléon par Gourgaud et Montholon, 4 díly. Klavírováno. [Vydáno] 48 kr.

20. února. Dopoledne doma. Po obědě navštívil sem paní Šubertovou, pana Talacko, jehož sem doma nenašel, potom paní Fiedlerovou, a posléz barona Astfelda, kdež sem mezi jinými opět s mladým hrabětem Harrachem (svatem krále Pruského) mluvil. [Vydáno] 26 kr.

21. února. Ráno doma, pak u Šteinice, potom u p. Nádherného v guberniálním archivu, kdež sem dnes jen Český schematismus na rok 1825. četl. Večer navštívil mne p. Dessauer a hrál mi symfonie Mozartovy na klavír. (O polednách u p. Tomáška.) [Vydal] 13 kr.

22. února. Ráno v guberniálním archivu a u hraběte Šternberka, za příčinou Černínů. Vydal sem dnes na sáh dříví 6 zl. Večer u p. Jungmana četl sem list Šafaříkův, a potom u Dessaura. [Vydáno] 6 zl. 18 kr.

23. února. Dopoledne u prof. Jungmana v historii literatury české od l. 1526—1620 pro Eichhorna. Pod večer u p. Šuberta, potom v divadle s Ebertem, jejž sem i s Schustrovou rodinou sprovázel. [Vydáno] 1 zl. 35 kr.

24. února. Dopol. doma, spořádaje zprávy o Vchynských. O polednách šel sem ku knížeti Kinskému, a nenašed jej doma, ku p. Štěpánkovi, v důležitosti »Don Juana« Macháčkova i jeho. Po poledni hledal a nenašel sem p. Breiského; pak navštívil sem paní Přibislavskou a Dessaura. [Vydáno 16 kr.

25. února. Ráno byl sem poprvé u mladého knížete Kinského, který mi rodopis svůj poroučel, osvědčuje se k veliké za to vděčnosti. O polednách navštívili mne pp. Nádherný a Štěpánek. Pracoval sem doma. Večer u Dr. Lichtnera. Za svíčky ɔc. 58 kr.

26. února. Ráno v guberniálním archivu Černíny. Oběd u p. Nádherného. Potom u Ebertů, kdež sem ponejprv Grillparzerova Ottokara četl; pak u Tomáška, a večer zase u Ebertů i s Rittersberkem. Snídaní a krejčímu 1 zl. 13 kr.

27. února. Ráno četl sem Hormayerovu chválu Ottokara Grillparzerova. Dessauer u mne. S ním a s Ebertem u Bindera, potom u panny Schustrové. Ebert u mne. Po obědě doma. Večer u barona Astfelda, s hrabětem Vratislavem, ɔc. [Vydal] 12 kr.

28. února. Ráno u Šteinice a v guberniálním archivu; pak u hraběte Šternberka. (Poručil mi přihotovení českého dílu Scriptores rerum bohemicarum pro učenou společnost.) Oběd u bar. Astfelda s hrab. Berchtoldem, Vratislavem a Rittersberkem. Večer u Fiedlerů (u Lidmily Brožové), u Kronbergra a posléz u Dessaura. [Vydáno] 30 kr.

Březen 1825.

1. března. V guberniálním archivu, Černíny; v guberniálním stavení hledaje p. Talacko, mluvil sem s p. Krtičkou z Jádnu. Po obědě koupil a četl sem Balbini Dissertatio apologetica pro lingua slavica. Večer byl sem u rytíře Talacka z Ještětic, gubern. raddy, ponejprv. (3 ♯) = (34 zl. 30 kr.) [přijato; vydáno] 43 kr.

2. března. Ráno u desk zemských. Pan Limbek z Lilienau ukázal mi Wunšwicovu rodopisnou sbírku. Počal sem výtahy z Nro. 1. modrého. Večer u Dra. Lichtnera, kterýž mi o hraběcí Althanské důležitosti se svěřil. Potom u prof. Presla s hrabětem Berchtoldem, u večeře u Hrozna. Vydal sem p. Neumanové [za] stravu napřed 10 zl., sloužícímu 2 zl. 30 kr. snídaní a večeře 13 zl. 45 kr.

3. března. U Šteinice; u desk zemských, Nro. 2—4. modré. Po obědě prof. Jungman u mne s 8^{mým} archem své historie literatury české; s nímž sem ke Straširypkovi šel. Večer u nemocného Rittersberka doma s paní Neumanovou tarokovav vyhrál sem 3 zl. Bradýři dal sem 2 zl., za mýdlo 12 kr. Snídaní ɔc. 2 zl. 35 kr.

4. března. Ráno navštívili mne dva premonstráti Strahovští, (p. Boušek, bibliotekář Roudnický); potom u desk zemských (Nro. 5. 6.) s p. Limbe-

kem mnoho mluvil sem o dějinách českých. Oběd doma s Rittersberkem nemocným. Sternbergiana. Večer u Lichtnera; a potom doma tarokovav s pp. Schützy, vyhrál sem 1 zl. — [Vydal] 12 kr.

5. března. Ráno včasně u desk zemských až do 1½ hod. s poledne, obíraje se Wunschwitzovou sbírkou o Vchynském rodu. Po obědě doma; večer u Šteinice a pak u Ebertů ve společnosti obyčejné. [Vydal] sem 13 kr.

6. března. Ráno jda ke hrab. Šternberkovi, potkal sem bradýře Třebonského. Hrabě Šternberk odevzdal mi list od hraběte Eugenia Černína. Mnoho mluveno mezi námi. Potom byl sem u desk zemských. Oběd u Ebertů. Popolední s Ebertem u Schustrů; pak sám u p. Fiedlerové. List tohoto dne od pana Vyrožila z Uher. Dárek bradýři a strava 2 zl. 16 kr.

7. března. Ráno u Dessaura, pak u desk zemských. Večer opět u Dessaura, potom s ním u Černého koně u dvou Maďarů jemu od kupců Vídeňských poručených, p. Eleka, zemana z Miškovce, vínem kupčícího, a Dr. Szilágyiho, jeho průvodce a tlumočníka, na cestě do Lipska, ɔc. Večeřev s nimi, mluvil sem mnoho o Uhřích i o Čechách. Sloužící platu dal sem ɔc. 3 zl. 30 kr. [Jiné vydání] 24 kr.

8. března. Ráno včasně u Šteinice, u Eberta; práce o Althany a Kinské u desk zemských. O polední u Dra. Lichtnera. Po obědě prof. Jungman u mne. Šel sem na procházku s Dessaurem. Pod večer u prof. Jungmana. Večer v divadle v opeře Triebenserově »Divoký lovec«. Odtud šel sem s Tomáškem a jeho paní. [Vydal sem] 1 zl. 25 kr.

9. března. U desk zemských až přes poledne. Zmeškal sem oběd. Po obědě p. Breiský u mne. Potom na procházku s Dessaurem. Navštívil sem paní Schubertovou a její sestru; potom barona Astfelda. Večeře doma. [Vydáno] 20 kr.

10. března. Ráno včasně u Eberta i u p. Dobrovského; potom u desk zemských. Oběd u p. Neumanové (poslední.) Pod večer v koncertu velikém u hraběte Vrtby. Večer u p. Fiedlerové; Lidmila Brožová milostná zpívala mi a zavázala mne k témuž na budoucnost. Snídaní a večeře 48 kr.

11. března. U desk zemských. Oběd v Lázní. Popoledni u Ebertů v kanceláři knížete z Fürstenberka v Kollar. Monum. II. Dostal sem dnes list od otce svého. Večer byl sem u Dr. Lichtnera jak obyčejně v pátek. Hraje whist s ním a pp. Talackem a Rittersberkem, vyhrál sem 18 kr. [Vydal] 1 zl. 30 kr.

12. března. V guberniálním archivu o Černíny. Oběd u p. Nádherného; hádky s p. Jelenem, přepjatým horlivcem. Přišel tam i p. Dobrovský. Pod večer u Lidmily Brožové ve zpěvu a j. Večer u Ebertů, kdež sem Karlovi Egonovi, mladému příteli, také v citech svých se zjevoval. [Vydáno] 46 kr.

13. března. Doma snídaní s Rittersberkem; potom s ním u Dessaura. Oběd u Hroznu. Procházka po obědě po valech. Navštívil sem p. Ahsbahsa, p. Neumanovou, rodinu Schustrovou; pod večer p. Talacko v dověrném

rozmlouvání o svém osudu. Večer u prof. Presla s p. Vaňkem. [Vydal] 1 zl. 36 kr.

14. **března.** U desk zemských. Oběd u Ebertu. Popoledni v kanceláři Fürstenberské, v Kollar. Anal. Monum. Večer u p. Tomáška, hudebníka. [Vydal] 54 kr.

15. **března.** U desk zemských a v guberniálním archivu. Oběd v Lázní. Koupil sem Kreibichovu mapu kraje Kouřimského. Po obědě u Dessaura musikálie; tolikéž u barona Astfelda. Pod večer až do osmé hodiny u Lidmily Brožové a tety její ve zpěvu. Vydání celodenní 2 zl. 42 kr.

16. **března.** U desk zemských. Oběd u barona Astfelda s hrabětem Vratislavem. Popoledni psal sem otci svému do Hodslavic. K večeru byl sem u Lidmily Brožové, kamž i p. Sacher přišel a zpěv náš rušil i opět vzbuzoval. [Vydáno] 22 kr.

17. **března.** U desk zemských až přes poledne. Oběd v domu Červeném. Popolední doma. Potom ve vzácném koncertu u hraběte z Vrtby; s hrabětem Kašparem Šternberkem mluvil sem o Jonasových minerálich. Večer u Šubertů a u paní Neumanové. Za oběd 53 kr. a j. = 1 zl. 24 kr.

18. **března.** U desk zemských. Oběd u Ebertů. Popoledni byl sem na Strahově v kázání P. Oppelta. Večer u Jungmanna ke jmeninám, i s p. Preslem, Svobodou Navarovským a Čelakovským. Potom jak obyčejně u Dr. Lichtnera, kdež sem nový utěšený obraz Kadlíkův spatřil. [Vydal] 15 kr.

19. **března.** Ráno u přátel Josefů, p. Schütza, mladého Dessaura a p. Dobrovského. Potom u desk zemských. Oběd u p. Nádherného, archivara, s p. Dobrovským, Štěpánkem, protomedikem Nádherným, Malinským a j. Pod večer byl sem u prof. Schustra v rodině jeho s hrabětem Lažanským. Večer u Ebertů. [Přijal] 5 zl.

20. **března.** Ráno doma; p. Vinařický u mne. Potom u Lidmily Brožové, dnes velmi jemné. O poledni ve výstavě zdejší umělecké s malíři zdejšími. Kadlíkova madonna s Jesulátkem; můj portret. Procházka mostem. Navštívení p. Šubertové nemocné. Oběd v Červeném domě. Popoledni u p. Tomáška; v divadle českém, královně Jolantě; u Luisy, p. Schustrové s Ebertem. Posléz u p. Jungmanna nemocného. [Vydal] 2 zl. 28 kr.

21. **března.** U desk zemských. Oběd v Lázni. Popoledni u paní Fiedlerové pro musikálie; nemoc nebezpečná paní Schubertové. Psal sem p. Vyrožilovi do Prešpurka, a poslal zápis svůj paní Csúzy. Večer byl sem u Dessaura. Tomáškovy písně. [Vydal] 1 zl. 25 kr.

22. **března.** U desk zemských. Oběd v Červeném domě. U p. Fiedlerové. K večeru byl sem ve skvostné společnosti u prof. Schustra s Ebertem, Tomáškem i jeho paní, p. Wolframem, purkmistrem Teplickým hudebným, Binderem, paní z Lemelsfeldu ꝛc. [Vydáno] 1 zl. 20 kr.

23. **března.** U desk zemských; potom ve valném sebrání společnosti národního Museum. Oznámil sem se tu s mladým hrabětem Kolovratem, horlivým vlastencem, a mladším knížetem z Lobkovic, ꝛc. Oběd u Ebertů.

K večeru u paní Schubertové těžce nemocné se sestrami jejími (Lidmilou) a matkou. Pak u p. Fiedlerové večer. Snídaní, svíčky a večeře 1 zl. 18 kr.

24. března. U desk zemských. Oběd v Červ. domě. Pod večer v koncertu u hraběte z Vrtby ve vzácné společnosti posledníkráte. Potom u nemocné paní Schubertové se sestrami jejími. Pak v nové opeře Alfredu p. Wolframa, purkmistra Teplického, jehož sem ty dni poznal. (P. Pixisovi 5 zl. w. w. [Přijal] 11 zl. 30 kr. [Vydal] 5 zl. + 2 zl. 24 kr.

25. března. Dopoledne ve Fürstenberské kanceláři. Oběd u Ebertů. Popoledni doma u Rittersberka ve spolku; potom u p. Fiedlerové neveselé tušení; Sacher a Krátký; pak u prof. Jungmanna; potom u nemocné Schubertové, kdež opět Sacher. Posléze u Dr. Lichtnera s p. Talackou a Rittersberkem. Noc nepokojná.

26. března. Ráno včasně procházka za valy městské; u Schuberta. U desk zemských. Oběd v Červeném domě s Rittersberkem a hrabětem Kolovratem mladým. Popoledni procházka a dověrné vyznání s Dessaurem. Večer ve společnosti u Ebertů. [Vydal sem] 1 zl. 36 kr.

27. března. Ráno v kostele, u prof. Jungmanna, a j. Jda k nemocné Schubertové, potkal a provodil sem Lidmilu. Byl sem u p. Ahsbahsa, u Luisy Schustrové; pohřeb slavný vojenský. Oběd u Eberta, zoufánlivého nad láskou Luisy. Popoledni u Astfeldů, večer v divadle městském. [Vydal sem] 1 zl. 32 kr.

28. března. Ráno v guberniálním archivu. Mladý hrabě Jan z Kolovrat navštívil mne dnes poprvé, velmi laskavě se ke mně maje. Mluveno obšírně o Čechách, o dějinách a dějopiscích našich, i o mé zbírce a mých oučelích. Oběd doma. Popoledni u p. Breiského. Podvečer u paní Fiedlerové (paní Prechlerovy z Troskovic). Večer zprovázeje Lidmilu k sestře nemocné, vyznal sem se jí. Bůh rač mně milostiv býti! Strach i naděje jsou mým podílem. [Vydání] 1 zl. 26 kr.

29. března. U desk zemských. Oběd v Červeném domě. Popoledni koupil sem sobě 2 vesty za 8 + 3½ zl., rukavičky za 2 zl., 2 přípravy na krk za 1 zl. 18 kr., dostav včera večer od Rittersberka 5 dukátů. Byl sem při ohni v Praze, u Schuberta, u Lidmily (k své beznadějnosti), večer u hraběte Šternberka dlouho mluvili sme o jeho študiech mincí českých a o mých študiech. [Přijal] 57 zl. 30 kr. [Vydal] 14 zl. 48 kr. a 1 zl. 40 kr.

30. března. U desk zemských. Oběd v Červeném domě. Popoledni s mladým Dessaurem šel sem sprovázeje ho k lékaři otce jeho. U Schuberta. Potom ještě šel sem pracovat do guberniálního archivu. Večer u prof. Jungmana, a procházkou na příkopech v měsíčku. [Vydal] 1 zl. 6 kr.

31. března. V guberniálním archivu a u desk zemských. Oběd s prof. Millaurem a s Rittersberkem v Červeném domě. Popoledni práce doma. Mladý Jungmann u mne. Večer procházka na příkopech. [Vydáno] 1 zl. 30 kr. (Našel sem dnes insignie řádu ruského sv. Jiří nedaleko mostu.)

Duben 1825.

1. **dubna**. Ráno u Eberta.; u hraběte Šternberka a p. Dobrovského za příčinou Černínů. Drobných potřeb u švadleny koupil sem si za 5 zl. 21 kr. S Dessaurem a Macháčkem o musikálie. U Schubertové nemocné. Večer u Šteinice 1 zl. 45 kr. Za napravení hodinek dal sem 2 zl.

2. **dubna**. U desk zemských. Oběd v Červeném domě. Popoledni doma v Černínském rodopisu. Večer u Ebertů ve hlučné společnosti, kdež Tomášek mistrovně fantasoval na klavíru. Byli tam mezi jinými p. Gruss malíř, Müller, Svoboda, Beer, Stark, p. Železný z Nových Hradů ꝛc. [Vydáno] 1 zl. 15 kr.

3. **dubna**. Ráno u Schubertové okřívající; u Lidmily Brožové na přátelském smíření a osvědčení obapolné vážnosti. U prof. Presla; barona Astfelda za příčinou rodiny hraběte Vratislava, tam jsoucí; u Dra. Kaliny z Jätenšteina. Oběd u Ebertů. Po obědě s Ebertem mladým u Luisy Schustrové; večer šel sem s matkou její do Schneidrovy kantaty »Die Sündfluth«. — (Dnes ráno starý Dessauer umřel.) Za boty 11 zl. 30 kr. Bradýři 2 zl. 5 kr.

Dne 4. Aprilis ráno byl u mne p. Ochsenbauer, vrchní Smečanský, žádaje mne od hraběte z Clam-Martinic o rodopis starožitných pánů z Martinic. Včera večer dověděv se o smrti starého Dessaura, šel sem ráno k synu jeho do domu Dra. Schwaba, a obětoval se jemu celý den; u oběda byl sem u prof. Jungmanna s Plzenským Sedláčkem. Operu »Lazebníka Sevillského« zmeškal sem pro Dessaura. Na chvíli byv u barona Astfelda, promluvil sem s Vratislavy. Ostatně den a noc následující strávil sem u Dessaura. Dívce měsíc napřed 3 zl., sloužícímu 2 zl. 30 kr., snídaní 12 kr.

5. **dubna**. Ráno s Dessaurem v domě jeho až do poledne; o poledni sprovodiv jej k Dru. Schwabe, stavil sem se potom u Schubertů. Oběd v domě Dessaurově. Při pohřbu otce jeho bylo mi opatrování celého domu svěřeno. Večer na chvíli byl sem u staré paní Přibislavské, u Schubertů, kdež Lidmila i p. Sacher byli; potom u Dessaura (Dr. Schwabe) a Šteinice k večeři. [Vydal] 48 kr.

6. **dubna**. Ráno u Dessaura a na chvíli u desk zemských, posledníkráte v důležitosti Černínů. Oběd v Červeném domě. Popoledni byl sem s Dessaurem. Večer u barona Astfelda ve hlučné společnosti rodu jeho, Vratislavů, Sterndahlů a Hennetů ꝛc. [Vydáno] 1 zl. 38 kr.

7. **dubna**. Doma pracoval sem v rodopisu Černínském. O poledni ve příjemném počasí šel sem procházkou s Dessaurem. Oběd u barona Astfelda s hrabaty Vratislavy, Berchtoldem, Dr. Preslem ꝛc. Večer dlouhou chvílí byl sem u Dessaurových sester, rozmlouvaje o pravdách náboženských. [Vydáno] 1 zl. 26 kr.

8 **dubna**. Celý den obíral sem se doma s Černíny. O polednách šel sem procházkou s Dessaurem a Wienerem. Večer opět na chvíli byl sem

u Dessaura, pak u Kronbergra, knihkupce, a k večeři v Červeném domě. Koupil sem dnes perořízek za 2 zl. a péra psací za 24 kr. [Vydal] 2 zl. 24 kr. a 1 zl. 36 kr.

9. **dubna.** Pracoval sem celý den doma v Černínském rodopisu. O polednách šel sem na procházku s Dessaurem. Večer byl sem v divadle, v Mozartově »Don Juanu« českém, od Štěpánka ne tak zdařile (jako od Macháčka) přeloženém, ale výborně zpívaném od p. Podhorského a Jelena a panen Kometové, Králové a Šulcové. [Vydáno] 2 zl. 10 kr.

10. **dubna.** Ráno u Dessaura; potom ve výstavě Pražské děl uměleckých tohoto léta, kdež rozmlouvání s malířem Grussem velmi příjemné mi bylo. Potom procházel sem se po městě s Macháčkem a Vinařickým, a šel k hraběti Šternberkovi. Oběd u Ebertů. Popoledni byl sem u paní Fiedlerové, u Astfeldů, a večer u prof. Schustra s Ebertem ɔc. (List od bratra Andresa.) [Vydal] 1 zl. 18 kr.

11. **dubna.** Doma pracoval sem v Černínech. O poledni procházkou v důvěrných rozmluvách o charakteřích lidských s Dessaurem, i o charakteru mém. Popoledni opět doma. Večer procházkou šel sem za bránu s Jungmanem a jeho celou rodinou; potom ještě u Dessaura. (Dnes přede dvěma léty byl sem přijel ponejprv do Prahy.) [Vydáno] 1 zl. 24 kr.

12. **dubna.** Ráno doma a potom v exequiích za starého Dessaura u sv. Jiljí. Prof. Jungmann byl u mne se smutným listem od nešťastného Šafaříka, an bez viny, jen pro své protestantství, rozkazem vlády zemské direktorství v Novosadě zbaven jest. Potom byl sem u Dobrovského a p. Nádherného. Večer na chvíli u Schubertové nemocné, pak u Dessaura. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

13. **dubna.** Celý den v nevlídném počasí doma v rodopisu Černínském. Oběd v Červeném domě. Popoledni navštívil sem p. Tomáška, hudebníka, ku potěšení svému. Večer byl sem u Dessaura neduživého tělem i citem po smrti otce jeho. (Za topení platil sem 2 zl.) [Vydal sem] 1 zl. 24 kr. [Přijal] 15 zl.

14. **dubna.** Doma pracoval sem celý den v Černínech. Před obědem navštívil sem p. Fiedlerovou a Lidmilu dnes nejemnou. Po obědě na chvíli u Šteinice s prof. Svobodou Navarovským. Večer strávil sem ve příjemné ač dosti hlučné společnosti u barona Astfelda s mladými Vratislavnami, Ellou ɔc ɔc. [Vydáno] 1 zl. 28 kr.

15. **dubna.** Doma celý den ve práci. O polednách s Dessaurem na procházce, jemuž sem Zschokkova Alamontada zjednal. Oběd v Červeném domě. Po obědě prof. Jungmann u mne četl rodopis Černínský. Večer nejprv u Dessaura, potom u Dr. Lichtnera, nedávno z Vídně přišlého, ve společnosti. Dověděl sem se tu o Kadlíkovu příjezdu do Říma (22. února). [Vydal sem] 1 zl. 4 kr.

16. **dubna.** Doma poslední den v Černínech. Přitom ráno byl sem u knížete Kinského s materiáliemi k rodopisu jeho. O poledni navštívil mne starý mistr Dobrovský, jemuž sem Černíny své ukázal a četl. Oběd u p. Nád-

herného. Popoledni psal sem hraběti Černínovi do Vídně, a tím diližansí dnes již zmeškal. Večer u Dessaura, pak u Ebertu. [Vydal sem] 36 kr.

17. **dubna**. Ráno navštívil sem prof. Presla; pak Dessaura, s nímž sem na procházku vyšel. O poledni byv u hraběte Šternberka, mluvil sem mnoho s knížetem Augustem z Lobkovic, jenž se mi obětoval vzíti mé spisy Černínské do Vídně. Oběd u Ebertů. Potom u Tomáška, kdež učedlník jeho Kollin svou první komposicí ve společnosti chvalně přednesl. Pak s Ebertem u Schustrů, a posléz až do noci u barona Astfelda ve společnosti (Leopold Eug. Měchura). [Vydal] 48 kr.

18. **dubna**. Dopoledne byl sem v bibliotece veřejné, čta Pezii Scriptores rerum Austriacarum. Potom u Dessaura. Oběd v Červeném domě. Popoledni doma. Večer u prof. Jungmanna, potom až do noci u barona Astfelda v dověrných rozmluvách zvláště s ním a s Lidmilou hraběnkou Vratislavnou, jejíž novou pěstounku sem tu spatřil. Vydal 1 zl. 15 kr.

19. **dubna**. Ráno u Macháčka pro musikálie své, pak doma. O poledni byl sem u Schubertové nemocné, pak u Dr. Lichtnera v důležitosti Althanské. Oběd v Červeném domě. Potom s Ligaunem u hraběte Šternberka, kdež i p. Dobrovský byl. Pak u p. Hanky v Museum. Potom s Ebertem procházka. Posléz u p. Schützа, radního, a Dessaura. [Vydal] 1 zl. 20 kr.

20. **dubna**. Doma pracoval sem ve dne, čta svou krasovědu ɔc. O poledni s Dessaurem. Po obědě v kavírně s p. Svobodou, a u paní Tomáškové. Večer u Dessaura, s jehož svatem p. Mayerem, kupcem z Vídně, mnoho sem o historii krále Přemysla Ottokara a tragédii Grillparzerově rozmlouval. [Přijal] 20 zl., [vydal] 1 zl. 12 kr.

21. **dubna**. Ráno doma. Potom k obědu u Ebertů. Popoledni doprovodil mne Ebert a uvedl ponejprv u mladého Měchury. Navštívil sem paní Neumannovou, a večer Schubertovou nemocnou. Posléze byl sem u barona Astfelda ve společnosti. [Vydáno] 45 kr.

22. **dubna**. Ráno u p. Dobrovského mluvil sem o příhodě včerejši (krádeži) v Museum. Potom byl sem u Eberta a Šteinice. Oběd s Marsanem ve studené lázni. Popoledni přišel ke mně Ebert ztrápený zpronevěřilostí Luisy jemu dnes ohlášenou. S ním sem tedy u sebe, pak ve zahradě Fürstenberské a v jeho domě ostatní čas pobyl. [Vydal] za boty 2 zl. 30 kr. a 1 zl. 12 kr.

23. **dubna**. Ráno u Eberta, jehož list sem prof. Schustrovi zanesl. Pak navštívil sem Schubertovou, a p. Ahsbasa ke jmeninám jeho. Obědoval sem u barona Astfelda, jenž mne požádal o popis jeho zámku Troje. Navštívil sem potom p. Tomáška a pak Eberta, u něhož sem ve společnosti pobyl až do noci. Švadleně za 2 kusy prádla 2 zl. 50 kr., pak 18 kr.

24. **dubna**. Ráno vyšel sem ve krásném počasí za koňskou bránu. Pak jda na Malou stranu mluvil sem s p. Vaňkem, navštívil sem p. Brožovského a barona Astfelda Malostranského ponejprv, jehož sbírku starožitnýcu památností sem ohlédal. Oběd u Ebertů, po němž sem s Ebertem šel procházkou, Smíchovem až blíže k Chuchlím, pak přeplavivše se přes Vltavu

do Podolí, a odtud opět Vltavou až do Smíchova. Večer u prof. Jungmanna. [Vydáno] 35 kr.

25. dubna. O desíti hodinách byl sem v exequiích slavných za mladou hrabinku Gyulai u sv. Jakuba, kdež sem opět Mozartovo requiem slyšel. Odtud šel sem k Lidmile Brožovic; pak k hraběti Šternberkovi, kdež i direktor Bergler byl. Oběd u barona Astfelda, kamž potom paní Woltmannová přišla ɔc. Na to byl u mne doma baron Escherich. Večer ztrávil sem u Eberta. [Vydáno] 54 kr.

26. dubna. Den celý pracoval sem doma v opravování a v opisování první své knihy o krasovědě. Oběd v Červeném domě. Popoledni loučil sem se s Dessaurovými sestrami do Vídně se s p. Mayerem ubírajícími. Večer s Ebertem ve Fürstenberské zahradě ve společnosti panen, jeho příbuzných. [Vydal sem] 1 zl. 32 kr.

27. dubna. Ráno ve příjemném počasí užíval sem létos ponejprv koupele na ostrově barvířském. 1 zl. 24 kr. Potom byl u mne doma p. Macháček. Oběd měl sem u Ebertů. Popoledni byl sem na chvíli u Tomáška, Dessaura a Jungmanna; doma obíral sem se svou krasovědou. [Vydal] 26 kr.

28. dubna. Dopoledne byl sem u hraběte Šternberka, hledaje zpráv o zámku Troji. Po obědě navštívil sem paní Fiedlerovou a Lidmilu: potom Dessaura; večer ztrávil sem u barona Astfelda s p. Bučkem ɔc. (Písně Dessaurovy u Šternberka a Astfeldů.) [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

29. dubna. Ráno u Eberta, u Nádherného a p. Dobrovského, kterýž mne dnes ve knihovně veřejné se slavnou spisovatelkyní paní Pichlerovou seznámil, mně průvod její domů poručiv. Oběd u barona Astfelda. Večer byl sem ve spolku u Dr. Lichtnera. Dnes sem nový byt svůj u Vltavy ponejprv s Rittersberkem ohlížel o polednách. [Vydáno] 26 kr.

30. dubna. Ráno p. Ligaunovi odevzdal sem rkp. Šternberský z archivu Třeboňského k opsání. Potom na chvíli u Kronbergera. Oběd měl sem u p. Nádherného. Podvečer navštívil sem p. Tomáška a doprovodil jej i paní jeho k Ebertům, kdež večer až do půlnoci ztráven. [Vydal] 18 kr.

Květen 1825.

1. května. Ráno na procházce na valech šel sem na Malou stranu k hraběti Šternberkovi a pak k Ebertovi, jehož sem ve Valdštejnské zahradě s paní Pichlerovou oznámil. Oběd u Ebertů; potom navštívení u Tomáška. Popoledni vyšel sem s Dessaurem do Zvonařky a Wimmrovských alejí, požívaje krásy přírody rozkvetlé a i větší důvěry nešťastného Dessaura. Večer u barona Astfelda. [Vydal sem] 18 kr.

2. května. Dopoledne doma a ve knihovně veřejné. Oběd v Červeném domě s prof. Millaurem, an mi mnoho o Kurzovi, dějepisci rakouském, rozprávěl ɔc. Večer šel sem na procházku s prof. Jungmannem za Žitnou bránu. Večeře u Šteinice. [Vydáno] 1 zl. 27 kr.

3. května. Dopoledne stěhoval sem se z dosavadního bytu u Nových aleí (N. 40) do konce Poštovské ulice, do Papouškové lázně (N. 329.) spolu s Rittersberkem. U Dessaura byl sem na pujčku (100 zl.) Oběd s p. Bučkem z Heraltic v Červeném domě. Večer v divadle v „Hamletu" Shakspearově. První noc v Papouškové lázni. [Vydal] 2 zl. 15 kr.

4. května. Ráno u p. Dobrovského a paní Tomáškové v den rodin jejich. Oběd u Ebertů. Popoledni odevzdal sem Rittersberkovi à conto 85 zl. w. w. Navštívil sem p. Přibislavskou a dcery její, pak Dessaura, Nádherného: večer ztrávil sem ve Fürstenberské zahradě s rodinou Ebertovou, Tomáškem ɔc, i s p. Zdekaurem. [Vydal] 45 kr.

5. května. Ráno dal sem bradýři za duben 2 zl. Byl sem u Ligauna, Kronbergra (s p. Měchurou) u p. Marsano, jakož i on u mne. Oběd v Papouškové lázni. Popoledni navštívil sem p. Mráza v seminarium zdejším, a k večeru barona Astfelda. Koupil sem si stínidlo modré za 1½ zl. [Vydáno též] 3 zl. 30 kr.

6. května. Doma pracoval sem větším dílem. Oběd a večeře v Papouškové lázni. Popoledni byl sem ve Fürstenberské zahradě a vystoupil tam na valy k památkám Slavatově a Martinicově; Ebert se dvěma slečnami připojil se ke mně na procházce. [Vydal] 1 zl. 45 kr.

7. května. Ráno u Ligauna, u prof. Presla a u hraběte Šternberka; o poledni s p. Rittersberkem u paní Pichlerové, kterouž sem vysoce ctíti se naučil. Oběd u Ebertů. Potom u Šuberta, u p. Ahsbasa, v seminarium u Vinařického a večer u barona Astfelda až do noci. [Vydáno] 18 kr.

8. května. Ráno u Ligauna pro musikálie; potom u Dessaura a s ním u mne doma. Oběd s paterem Zimmermannem u barona Astfelda. Popoledni u paní Fiedlerové, u prof. Schustra a Jungmanna. Večer ztrávil sem opět u barona Astfelda, čta jemu z Brokhausova literar. Conversationsblatt. [Přijal] 1 #. Sloužícím odpraveným dal sem 5 zl. 24 kr. [Vydal též] 18 kr.

9. května. Ráno u Eberta, a pak nejvíce doma. Popoledni pozvala mne baronka Astfeldová, abych ji zprovodil sám čtvrtý ku podívání se na dva Eskimy z Baffinsbay zde ukazované. Zprovodiv ji odtud domů, navštívil sem ještě Schubertovou nemocnou. [Vydání] 1 zl. 28 kr.

10. května. Dopoledne u hraběte Šternberka, který mi své pojednání o českých mincech četl; u barona Astfelda Malostranského, jehož některé české starožitnosti sem hraběti Šternberkovi ukázal. Oběd u Ebertů s Tomáškem, Hirschmannovými a Sofií Meklovou. Potom až do noci pobyl sem u Tomáška v poslouchání jeho requiem a Jomelliho žalmů, i v důvěrných rozmluvách s ním a s jeho paní. [Vydal sem] 50 kr.

11. května. Dopoledne pracoval sem doma v historii literatury české. Oběd v Červeném domě. Večer u Dessaura, pak s prof. Preslem u prof. Jungmanna nemocného. Večeře u Šteinice. Na svíce dal sem 36 kr. [Vydáno] 2 zl. 15 kr.

12. května. Dopoledne u hraběte Šternberka a paní Fiedlerové. Oběd u p. Tomáška. Potom u Eberta. O páté hodině šel sem k sv. Mikuláši

k oddavkám knížete Kinského, an mi sám k tomu byl pozvání psané poslal. Skvostnost byla při tom veliká. Večer ztrávil sem u barona Astfelda s Rittersberkem. [Vydáno] 42 kr.

13. května. Dopoledne u p. Dobrovského, v museum u p. Hanky, an mi Husovu Dcerku obětoval, a u hraběte Šternberka. Oběd u Ebertů. Pod večer navštívil sem p. Limbeka za příčinou desk zemských, an se jako jindy velmi ochotným ukazoval. [Vydáno] 46 kr.

14. května. O desáté hodině šel sem s Ebertem a Rittersberkem do veřejného slavného posezení Učené Společnosti, kdež nejvyšší purkrabí za presidenta installován. Oběd u Ebertů. Podvečer byl sem u paní Hirschmannové za příčinou slečinky Sofie Meklové, která mi ku klavíru zpívala. Poznal sem p. Schindlera. [Vydáno] 40 kr.

15 května. Ráno zanesl sem hraběti Šternberkovi výpisy diplomat. Bylo u něho posezení výboru museum českého. O poledni navštívil sem p. Jungmanna a p. Měchuru; po obědě paní Hrbkovou a barona Astfelda, u něhož sem celý čas až do noci ztrávil. Byl tam hrabě Trautmannsdorf se svou rodinou a jiní. [Vydáno] 1 zl. 30 kr.

16. května. Ráno snídal sem u p. z Rittersberka ve společnosti jeho synovců. Potom u barona Astfelda, Šteinice, Eberta, kdež sem i obědval, a u p. Nádherného. Večer od pěti až do půl deváté hodiny u paní Fiedlerové v důvěrných rozmluvách s Lidmilou, se kterou sem dnes ponejprv v Praze tancoval. [Vydáno] 48 kr.

17. května. Dopoledne pracoval sem opět u desk zemských ve důležitosti Althanů. Oběd v Červeném domě s p. Bučkem z Heraltic. Večer u p. Tomáška, jenž u sebe společnost příbuzných svých měl; zůstal sem u něho až přes večeři. [Vydáno] 1 zl.

18. května. Ráno u hraběte Šternberka na chvíli; pak u desk zemských. Oběd u barona Astfelda s hrabětem Berchtoldem a Vratislavem i baronem Sterndahlem. Večer celý ztrávil sem u Lidmily v hudbě a ve zpěvu; naklonila se ke mně vlídněji přátelským přimlouváním. [Vydal sem] 32 kr.

19. května. Dopoledne byl u mne mladý p. Měchura. K obědu pozván sem byl u hraběte Šternberka, kdež sem s hrabětem Eugeniem Černínem včera do Prahy přišlým o rodopisu jeho rozmlouval a díky jeho za mou snažnost uslyšel. Večer zůstal sem doma. [Vydal sem] 1 zl. 10 kr.

20. května. Ráno navštívil mě Dessauer, jehož sem ku p. Tomáškovi doprovodil. Popoledni ukázal sem Dru Lichtnerovi svou práci o Althaních; kterýž mi za to předkem zaplatil sto zlatých. Koupil sem rukavičky 3 zl.; dvě vesty 12 zl.; dvoje punčošky 2 zl. Večer u Dra Lichtnera. [Přijal] 100 zl. [Vydáno] 17 zl. a 1 zl. 6 kr.

21. května. Ráno u hraběte Šternberka uvedl sem p. Rittersberka; potom byl sem u barona Astfelda Malostranského, an mi své mince ukazoval; pak u paní Pichlerové s Ebertem. Oběd u Ebertů; s nimiž sem k večeru na procházku šel do zahrady p. Novotného. U paní Přibislavské.

Večer u Dessaura loučícího se na cestu do Vídně. Za klobouk 17 zl., musikálie 6 zl. 30 kr. [jiné vydání] 46 kr.

22. května. Dopoledne byl sem doma. O poledni na Příkopech s rodinou paní Přibislavské a s p. Talackem; potom procházkou na Benátkách. Oběd v zahradě Červenkově. Popoledni u paní Fiedlerové, a za příčinou Lidmily u Schubertové, sestry její, pak celý večer u barona Astfelda. [Vydáno] 1 zl. 52 kr.

23. května. Dopoledne u p. Dobrovského, potom u paní Tomáškové a s ní u Ebertů, kdež sem i obědval, rážkovav s Karlem dříve u Steinice. Popoledni šel sem do Kanálky a Wimmrovky; a odtud s Presly k p. Jungmannovi. [Vydáno] 1 zl. 18 kr.

24. května. Dopoledne doma. Dal sem p. Rittersberkovi na dluh svůj 45 zl. k jeho žádosti. Oběd v Červeném domě. Popoledni byl sem u p. Tomáška. Byl sem i u p. Dobrovského, an se na cestu do Lužic strojiti chtěl. (Ráno koupal sem se na ostrově barvířském). [Vydáno] 1 zl. 30 kr. a 1 zl. 32 kr.

25. května. O hodině 11té zavedl sem hraběte Šternberka k baronu Astfeldovi Malostranskému k ohledání památností jeho. Oběd v Červeném domě s baronem Escherichem mladým ɔc. Potom u Lidmily, kdež sem smutné zprávy o sestře její slyšel; pak u barona Astfelda až do večera s Marií Hennetovou ɔc. [Vydal sem] 1 zl. 26 kr.

Ráno byl sem u barona Stenče, nedávno z Vídně přišlého.

26. května. Dopoledne doma, potom u Eberta a p. Tomáška. Oběd u barona Astfelda s Rittersberkem a se třemi sestrami Sterndahlskými. Večer ztrávil sem u paní Hirschmannové s Ebertem a Sofií Meklovou. (Dostal sem dnes své nové boty za 12 zl.) [Vydal] 42 kr.

27. května. Ráno u p. Dobrovského, an mi psal list pamětní. Potom u desk zemských. Oběd u Ebertů. O poledni dal sem Sofii Meklové svůj nový gallopp dnes sepsaný. Popoledni doma; pak u Schubertů, Kronbergra, a posléze večer ztrávil sem u Dra Lichtnera. Dostal sem knihy Wachlerovy a Wedekinda. Za klobouk 1 zl., [jiné vydání] 24 kr.

28. května. V nevlídném počasí zůstal sem vždy doma. Jen popoledni šel sem k Lidmile na zpěv, a mnohé přívětivosti její pocítil, i v důvěře její pokroky učinil. [Vydáno] 1 zl. 30 kr.

29. května. Dopoledne nejvíce doma. O poledni u Eberta, s ním ve Valdštejnské zahradě a u oběda. Popoledni vyšel sem s p. Tomáškem a s jeho paní na procházku až za Podbabu a do Šárky, pak přes Bučkovy polohy domů. Za prádlo 1 zl., [jiné vydání] 18 kr.

30. května. Ráno u hraběte Šternberka o kněžně Auersberkově a p. Dobrovského. O poledni sprovodil sem p. Nádherného do zahrady p. Havránkovy, Zámečnice, Kliky a Bulovky, trávě čas celý s rodinou jeho. Vrátil sem se s p. Havránkem a navštívil jej ponejprv; potom i p. Tomáška. Za 2 listy z Prešpurka 1 zl. 10 kr. [jiné vydání] 32 kr.

31. května. Dopoledne ve veřejném posesezení akademie krásných umění; popoledni byv u Schubertu, mluvil sem s Luisou okřívající k srdečnému potěšení mému. Potom u barona Astfelda. Zapsal sem se dnes Kernovi kupci a švadleně Gallové (94 zl. 54 kr. a 22 zl. 15 kr.) [Vydáno] 1 zl. 8 kr.

Červen 1825.

1. června. Dopoledne u desk zemských a ve Fürstenberské kanceláři. Oběd u Ebertu. Popoledni šel sem do Museum ku p. Hankovi, an mi od p. Köppena z Petrova poslané listy bibliografické odevzdal; vypůjčil sem z Museum tři rukopisy kroniky nové ku potřebě Učené Společnosti. (Dostal sem nové boty). [Vydáno] 36 kr.

2. června. Dopoledne u hraběte Šternberka, ve Fürstenberské zahradě s Ebertem a Sofií a u Tomáška; potom u Dessaurů. Oběd u Astfeldů s hrabětem Vratislavem, Fähnrichem a Slavíkem. Pak u paní Fiedlerové, u Ahsbahsa, kdež i Lidmila; posléz ve Kanálce a Wimmrovce, kdež sem se s pp. Presly bratřími sešel. [Vydáno] 40 kr.

3. června. Dopoledne doma, pak u Šteinice v novinách a rážkování, daje sobě očky čistiti. O poledni šel sem ponejprv ku kněžně Auersberkové, rozené z Lobkovic, maje ji češtině učiti; přijat sem přívětivě a zdvořile. Oběd u Ebertů. Popoledni doma s rukopisem nové kroniky. Večer ve Fürstenberské zahradě a u paní Hirschmannové s Ebertem. [Vydáno] 25 kr., 1 zl. 10 kr., 8 kr.

4. června. Ráno u prof. Presla, barona Stenče a astronoma Davida. U Kherna změnil sem koupené soukno (99 zl. 38 kr.) Oběd v Papouškové lázni. Popoledni u Lidmily, mající se odebrati do Palmovky, posléze ve zpěvu; pak u barona Astfelda až do noci. [Vydáno] 48 kr.

5. června. Ráno po městě a u prof. Presla dívaje se na processí; potom ponejprv u Kosseka hodináře; pak u hraběte Šternberka s listy o minci pod Poděbradem. Od poledne až do noci byl sem u Eberta, slavícího den zletilosti své; u paní Hirschmannové oznámil sem se dnes se slečnou Marií Meklovou a matkou její. [Přijal] 25 zl. [Vydal] 10 kr.

6. června. Ráno u prof. Jungmanna a u Čelakovského pro knihy; potom s Ebertem u Šteinice. O 12té hodině učil sem ponejprv kněžnu Auersberkovou. Oběd u Ebertů. Popoledni u paní Hirschmannové, s ní a s Meklovými vhistujíce. Večer v Papouškové lázni. (Také u hraběte Šternberka). [Vydáno] 1 zl. 38 kr.

7. června. Ráno u astronoma Davida; platil sem ševci na účet 12½ zl. w. w.; za zpravení deštníka 30 kr., bradýři za minulý měsíc 3 zl. — Byl jsem u kněžny Auersberkové; oběd u p. Tomáška; potom u barona Astfelda, u Měchury a Schuberta. Večer zůstal sem doma ve práci. [Vydal sem] 40 kr.

8. června. Ráno ponejprv u křižovníků s kronikami. Potom u hraběte Šternberka se zprávou o nich, a u kněžny Auersberkové. Oběd v Červeném domě. Popoledni u p. Tomáškové, Hirschmannové s Ebertem a Meklovými v zahradě. Večer u Ebertů při zprávě o jeho povýšení na archivarství knížete Fürstenberka. [Vydáno] 1 zl. 10 kr.

9. června. Ráno u křižovníků v práci. O poledni u kněžny Auersberkové. Oběd u Ebertů. Potom s Ebertem u Steinice na rážkování. Večer u barona Astfelda. Ve dne doma pracoval sem v nové kronice pro Učenou Společnost [Vydáno] 12 kr.

10. června. Ráno u křižovníků. Potom ve Fürstenberské zahradě, u kněžny Auersberkové a barona Astfelda. Oběd v Červeném domě. Popoledni vyjel sem s oběma sestrami Meklovými, s jich tetou Hirschmannovou a s Ebertem do Troje, se zvláštním přivolením barona Astfelda. Večer ztrávil sem v jich společnosti vhistováním. [Vydáno] 54 kr.

11. června. Ráno psal sem Dessaurovi do Vídně; potom u křižovníků. O poledni byli u mne Ebert a Pausch; oběd u Ebertů. Navštívení u Dra Lichtnera strojícího se do Vídně; pak na Palmovce u paní Fiedlerové a Lidmily s Drem Bayerem; potom u Schubertové Luisy okřívající. Večer sprovodil sem paní Lichtnerovou do zahrady Tomáškovy, a povečeřel doma v lázni Papouškové s paničkami hezkými. [Vydáno] 48 kr.

12. června. Ráno v nových šatech byl sem s Rittersberkem na procházce před snídaním; potom u hraběte Šternberka i Ebertů, kdež sem potom obědval, a s Ebertem u paní Pichlerové. Po obědě ve Fürstenberské zahradě ve společnosti rodiny Ebertové, Meklové ɔc. Pak u Luisy Schubertové a s Schubertem na noc v zahradě Červenkově. [Vydáno] 1 zl.

13. června. Včasně ráno s Ebertem šli sme do Bučkova hájoví, kdež paní Meklová, slavíc své jmeniny, se dcerami svými Marií a Sofií i se sestrou paní Hirschmannovou nás častovala. O poledni šel sem do Zámečnice ku panu Nádhernému, jehož paní jmeniny slavila, a požil tam společnosti jeho bratra protomedika i rodiny jeho ɔc. [Vydáno] 25 kr.

14. června. Den rodin mých. Ráno byl u mne Fähnrich, potom p. Rittersberk s gratulací a pan Kohout, archivar knížete z Lobkovic. Potom provodil sem Meklovy do Museum a do kostela sv. Víta. Oběd u Ebertů s Glaserem (dnes zletilost svou slavícím); potom s Meklovými a s Ebertem ve Vratislavské zahradě. Večer u prof. Jungmanna. [Vydáno] 20 kr.

15. června. Ráno u křižovníků v práci; potom u hraběte Šternberka a kněžny Auersberkové. Oběd u barona Astfelda s rodinou prof. Klara, s malířem Horčičkou a Drem Hojerem z Koppenhágu. Večer ve Fürstenberské zahradě loučil sem se od Meklových, Sofie a Marie, na mne velmi laskavých, a od matky jich. [Vydal sem] 32 kr.

16. června. Ráno byl sem u Dra Jana Fuessliho z Paříže přišlého, mluvit o prof. Eichhornovi v Gottinku. On vyjda se mnou na procházku, navštívil mne doma. Potom byli sme v Mozartově Requiem u křižovníků.

Uvedl sem Dra Hojera z Koppenhágu k hraběti Šternberkovi. Oběd u Ebertů. Podvečer u paní Schubertové, na Palmovce u Lidmily s baronkou Pisnicovou a posléze na noc u Ahsbasů a u Měchury. [Vydal sem] 38 kr.

17. června. Ráno u prof. Presla, potom doma v práci pro kněžnu Auersberkovou a u Ebertů, kdež sem i obědval. Popoledni s Ebertem u Šteinice; potom doma v práci pro Eichhorna. Navštívil mne opět Dr. Fuessli, s nímž sem celý večer procházkou a v hospodě ztrávil. [Vydáno] 12 kr.

18. června. Ráno p. Macháček u mne. Potom byl sem v práci u křížovníků. O poledni u kněžny Auersberkové. Oběd v Červenkově zahradě s Rittersberkem. Navštívení u Dessaurů, pak u paní Hirschmannové s Ebertem. [Vydáno] 1 zl. 24 kr.

19. června. Dopoledne u p. Tomáška; u kněžny Auersberkové. Oběd u prof. Jungmanna s Manšingrem. Šel sem potom k Ahsbasům, (kdež i Lidmila se mnou u klavíra) a do zahrady Tomáškovy ku paní Lichtnerové do společnosti. Večer u Schubertové a u Šteinice. [Vydal sem] 32 kr.

20. června. Ráno p. Ligaun u mne pro srovnání svého rukopisu s Třebonským. Potom pracoval sem v Althanských věcech u desk zemských. U kněžny Auersberkové. Oběd u Ebertů. Večer u Astfeldů četl sem svůj spis historie Šternberské. Pan Fähnrich sprovodil mne na noc. [Vydáno] 28 kr.

21. června. Ráno doma v práci; potom u hraběte Šternberka, kdež sem se starým hrabětem Černínem z Vídně přišlým mluvil. Potom u kněžny Auersberkové a u Ebertů při obědu. Popoledni doma s Ligaunem, srovnávaje rukopis Třebonský. Večer v divadle, ve »Sněhu«, opeře Auberově, slyše ponejprv pannu Sonntagovou zpívati. Pradleně 1 zl. 30 kr., [jiné vydání] 1 zl. 24 kr.

22. června. Ráno u křížovníků, potom u hraběte Šternberka s rukopisem Třebonským a Ligaunovým. O poledni ponejprv u knížete Karla z Švarcenberka. Oběd doma. Popoledni opět u křížovníků; potom u Luisy Schustrové, u prof. Nejedlého, a posléze u prof. Presla u večeře. [Vydal sem] 46 kr.

23. června. Dopoledne u křížovníků v práci. O poledni u knížete Švarcenberka. Po obědě potkal sem na mostě pana Jana Užoviče z Uher, s nímž sem několik hodin ztrávil. Večer byl sem u barona Astfelda, rozmlouvaje s hraběnkou Vratislavkou o Fähnrichovi. [Vydal] 1 zl. 20 kr.

24. června. Ráno s p. Užovičem v bibliotéce, u p. Gerstnera ɔc. Oběd u Ebertů. Popoledni provodil sem p. Užoviče do sadů Oveneckých, do zámku Troje ɔc., rozmlouvaje o stavu svém i jeho dověrně; také o stavu Uher nabyl sem zpráv. Večer ještě u Schubertové. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

25. června. Ráno na radnici Staroměstské v archivu; potom u hraběte Šternberka mluvil sem s hraběnkou Černínovou starou. O poledni v polytechnickém ústavu s p. Užovičem; pak u knížete Švarcenberka. Oběd u Černého koně. Po obědě psal sem listy do Csúzu a bratrovi Andresovi.

(Andresovi v listu 2 zl.) Večer v opeře »Othello«, a posléze v noci v zahradě Červenkově, loučiv se s p. Užovičem. [Vydal] 3 zl. 24 kr.

26. června. Dopoledne u Tomáška, Ebertů a u paní Pichlerové. Oběd u barona Astfelda s Vratislavy, s nimiž sem až do sedmi hodin byl. Potom navštívil sem Ahsbasovy, kdežto byla hlučná společnost, a paní Přibislavskou; posléze byl sem procházkou s Měchurou na ostrově barvířském a jinde. [Vydáno] 48 kr.

27. června. Dopoledne u křížovníků v práci. Oběd u Ebertu. Popoledni u desk zemských. Potom pan Gerle mne navštívil. Šel sem procházkou s mladým Lichtnerem. Večer navštívil sem prof. Jungmanna. Pradleně 1 zl. 15 kr. [jiné vydání] 25 kr.

28. června. Ráno u křížovníků, potom s prof. Millaurem u hraběte Šternberka, kdež sem odjezd hraběte Černína poznal, nezaplativšího mně. Popoledni u desk zemských v Althanských věcech; potom u Eberta a s ním i doma. [Vydal] 1 zl.

29. června Dopoledne byl u mne p. Slavík, žádaje psaní na poručenou do Teplic. Před obědem byl sem u Měchury a slyšel výbornou hru starší sestry jeho na harfě pedální k veliké radosti své. Popoledni navštívil sem pana rytíře Talacko z Ještětic k dověrné přátelské rozmluvě. Večer ztrávil sem u Tomáška. [Vydáno] 52 kr.

30. června. Ráno u křížovníků; potom k obědu u Ebertů. Popoledni u desk zemských v Althanských důležitostech pro Dra Lichtnera; potom u hraběte Šternberka, an mi pololetní rátu dal. Večer ztrávil sem s baronem Stenčem v Koppmanově zahradě; pozván sem jím do Teplic. [Přijal] 250 zl. Za prádlo dal sem 22 zl. 15 kr. Ševci ostatek 12 zl. 36 kr. [jiné vydání] 20 kr.

Červenec 1825.

1. července. Ráno dal sem p. Rittersberkovi na srážku dluhů svých 125 zl. Pracoval sem dopoledne u křížovníků, popoledni u desk zemských. Oběd u Ebertů. Večer navštívil sem paní Lichtnerovou v Tomáškově zahradě za Novou branou. (Ráno koupal sem se). [Vydal sem] 1 zl. 52 kr.

2. července. Ráno u pana Kohouta v Lobkovské bibliotéce; potom u křížovníků. Slavíkovi dal sem žádaný list na Šternberka. Popoledni kupoval sem prádla a šátků ͻc. za 6+2+2+2+3 zl. Byv u Preslů, popravoval sem latinu Šternberkovu. Ligaunovi dal sem jeho 30 zl. Sloužícímu 1 zl. 40 kr. [jiné vydání] 3 zl. 12 kr.

3. července. Ráno loučil sem se u hraběte Šternberka, jedoucího do Teplic. O poledni u Měchury. Oběd v Červeném domě. Popoledni doma, a večer procházkou na barvířském ostrově s Měchurou a Widtmanem, jehož sem poznal. Potom k večeři u Červenky mluvil sem s hrabětem Buquoy učeným, nepoznav ho, a s Krchem, ͻc. — Bradýři 2 zl. 30 kr. [jiné vydání] 1 zl. 45 kr.

4. července. Dopoledne u křižovníků, potom u kněžny Auersberkové. Oběd v Lázni; pak rážkoval sem u Šteinice. Popoledni u desk zemských; potom u prof. Jungmanna, čtouce rozmlouvání Petrovo s Juliem, Velenským přeložené. Posléz procházkou s Macháčkem a Ligaunem. [Vydáno] 1 zl. 47 kr. a 32 kr.

5. července. Dopoledne u křižovníků. Oběd u Ebertů, vrátivších se z Křivoklátu. Popoledni jel sem s Rittersberkem do Troje, kam nás pozvala baronka Astfeldová spolu s paní Pichlerovou a pánem jejím z Vídně přišlým. Vrátili sme se s Rittersberkem přes Ovenec, Bubeneč a Benátky domů; já byl ještě, hledaje Měchury, u mladší sestry jeho ponejprv. Písaři 8 zl. [Vydáno] 1 zl. 20 kr.

6. července. Ráno u barona Stenče, potom doma. O poledni zanesl sem knihy kněžně Auersberkové. Po obědě doma. K večeru byl sem procházkou s Ebertem na valech nad městem pod Hradčany; potom u břehu Vltavy. (Dnes sem u Neureutra dlouho rozmlouvav koupil Dennici 1825 a Jana Hollého verše). [Vydáno] 1 zl. 16 kr. a 3 zl. 8 kr.

7. července. Dopoledne u křížovníků. O poledni u kněžny Auersberkové v rozmluvách. Oběd u Ebertů. Popoledni uvedl sem Měchuru ku paní Pichlerové a přes hodinu s ní rozmlouval dověrně. Večer ztráven s Měchurou v zahradě hraběte Voračického ɔc. [Vydáno] 45 kr.

8. července. Dopoledne u křížovníků. O poledni u knížete Švarcenberka. Oběd v Červeném domě; potom zůstal sem doma ve práci, až sem večer paní Lichtnerovou v zahradě Tomáškově navštívil, seznav při tom téhož p. Tomáška i paní jeho. Švadleně platil sem 2 zl. 15 kr. [Vydáno též] 1 zl. 6 kr.

9. července. Ráno nejprv ve veřejné bibliotéce, potom u křížovníků. O poledni u kněžny Auersberkové posléze. Oběd v Lázni. Popoledni celý čas ztrávil sem na Palmovce u paní Fiedlerové a Lidmily, kteréž sem modlitby Ehrenb[erkovy] obětoval; přišli tam potom i mátě její a pan Sacher. [Přijal] 30 zl. Knihaři platil sem dnes 9 zl. Večer u Červenky 33 kr. [jiné vydání] 52 kr.

10. července. Dopoledne u Dessaurů, s Pauschem u Měchury; potom u Eberta, s nímž i s p. Wastlem šli sme ještě odebrati se od paní Pichlerové. Oběd u Ebertů. Potom byv doma, navštíven jsem od Měchury, a šel s ním do Kanálské zahrady a Štrosových lázní; posléz u Jungmanna. Pradleně 2 zl. 38 kr., dřívce na boty 50 kr., nočník 30 kr., zouvák 12 kr., [jiné vydání] 32 kr.

11. července. Ráno navštívil sem barona Stenče a potom Eberta. Pracoval sem doma a byl u knížete Švarcenberka. K večeru navštívil sem Měchuru a oznámil se blíže s rodinou jeho, s otcem, tetou i zvláště se sestrami Teresií a Antonií, slyšev opět harfování Teresiino a klavírovav. Potom ještě mluvil sem mnoho s starým hrabětem Khünburkem sprováděje ho na Malou Stranu. [Vydáno] 1 zl.

12. července. Ráno dostal sem list od Vyrožila z Prešpurka a psal otci svému do Hodslavic. O poledni šel sem do Zámečnice ku p. Nádhernému, kdež mi příjemno bylo s Jenny Havránkovou, baronem Stahlem, Feistmantlem a jinými. Večer vrátiv se do města, viděl sem »Valšteina« Schillerova Anschützem hraného. [Vydáno] 50 kr. [též] 1 zl. 24 kr.

13. července. Ráno u Kronbergra, prof. Müllera i Eberta; potom u Měchury a knížete Švarcenberka ɔc. Popoledni dopisoval sem Althany, pakoval do Vídně 2 kabáty, 4 nohav., 7 vest, ɔc., potom navštívil barona Astfelda i Schubertovou ještě nemocnou ve Štrosově zahradě; o ní potom mluvil sem s prof. Krombholzem u Červenky. — Pakování 1 zl. 36 kr., oprava kofru 36 kr., zámek visutý 30 kr., jídlo 1 zl. 25 kr.

14. července. Ráno dodělav Althany, zanesl sem je k Lichtnerům, a navštívil Dessaura z Vídně přišlého, důst. pana Mráza, ɔc. Byl sem u Thunů. Oběd u Ebertů. Popoledni odevzdal sem paklík šatů do Vídně, a kofr k bar. Stenčovi. Byl sem u Jungmanna, Presla, Měchury, Dessaura, (a s ním večer u Červenky) i Tomáška odebíraje se. [Přijal] 15 zl.

15. července. Ráno zaplativ domácím sloužícím 3 zl. 50 kr. šel sem k baronu Stenčovi, s nímž i s p. Pomslem vyjeli sme o 6½ hod. z Prahy, přes Líbeznice, Mělník, na poledne do Libochova; odtud přes Procen, Nové hrady (hrab. Kounice), kdež sem Jestřábí hrad zdálí spatřil a rybník s průseky, přes Českou Lípu do Birkšteina na noc. Večeře u direktora Mikovce; nocleh v zámku hraběcím.

16. července. Dopoledne ve fabričném komtoiru o knih vedení. Oběd v Birkšteině. Potom jeli sme k Velnicům do dílny zrcadelní ohlédat stroje a práce, pak skrze oudolí romantické do Velnic ke tkadlcům umělým, chodivše v podskalním lomu písečném, potom v oužlabí do skály vtesaném. Trubači při návratu.

17. července. Ráno snídaní na skále Birkšteinské; potom pěšky v Haydě ve skladu Egermannově a na hrobkách. K obědu jeli sme do Švoyky, kdež i všickni ouředníci byli. Shled se skály. Procházka oudolím Betgraben na horu, a odtud přes Birkšteinské skály domů. Noc poslední v zámku.

18. července. Ráno v 4½ hod. vyjel sem se Stenčem přes Lindenau, Jabloň a Petersdorf (hranice České) do Lužic, v Lückendorfu do domu Peškova, kteréhož sme na silnici dohonili, a s ním obrátivše se, na Ojbin vystoupili. Památné ruiny kostela, vyhlídka do Lužic; oznámení se s p. Zimmermannem pruským. Škola pod Ojbinem. Oběd v Žitavě, tam na radnici ve knihovně, u purkmistra pana Haupta, ɔc. Pak přes Hennersdorf do Herrnhutu. Hrobky, modlitebnice. Večeře v hospodě.

19. července. Ráno u památky dne 17. června 1722; potom po snídaní u Ludolfa Fabricia (Gemeinhelfer); pak ve prodávárně, v domě bratrském a sesterském. V 9½ hod. u mne byli pan Plitt a Reichel; rozmluvy o starých bratřích českých. O 12té přišed p. Plitt, uvedl mne do archivu jednoty ku p. Koelbingovi. Rukopis historie Lasiciovy. Popoledni v zahradě hraběte Dohna; ve 3 hod. p. Plitt posléze u mne. V 5 hod.

vyjeli sme přes Rupersdorf, Eybau, (kdež nás Pešek opustil), a Gersdorf do Rumburka na noc.

20. července. Ráno vyjeli sme z Rumburka po silnici přes Schönlinde, (kdež v kostele obraz Kadlíkův a Petrichovy řezby), přes Kraybice, horu neschodnou (Haselberg?) do Českých Kamenic na oběd. Odtud jedouce deštěm náhlým do Děčína, přeplavivše se přes Labe, ubydlili sme se v hospodě u Lázní, a šli procházkou na horu s lékařem zdejším Galluškou, a s p. Egermannem Večer doma pili sme víno Podskalské české.

21. července. Posnídavše šli sme na zámek Děčínský, ohlédat obrazárnu, knihovnu, rukopisy Pelcelovy (4 kroniky pro mne), hradní pokoje, krasohlídku a zahradu. Potom o 10½ vyjeli sme po břehu Labe do Oustí, podlé Kozího vrchu ɔc. Oběd v Böhmerle. V Oustí málo pobyvše, vyjeli sme o 6½ hod. silnicí na bojiště Chlumské, k památce u Arbesavy, a na večer do Teplic, kdež právě u knížete Clary skvostný bál pro panstvo byl. Ubydlivše se Nro. 122 u Bílého beránka, večeřili sme v Německém domě, kdež nás doktor Bischoff navštívil.

22. července. Ráno v zámecké zahradě ɔc. s Vinařickým; s baronem Stenčem u p. Heyde a u Jeřábka; potom sám u hraběte Šternberka. Dr. Bischoff u nás. Potom v zahradě na procházce s Marsanem, baronem Escherichem ɔc. ve valné společnosti. Oběd v Německém domě. Popoledni psal sem do Prahy; potom s dítkami hraběte Šlika ponejprv v zahradě menší u pramenu vody na oči. Pod večer s p. Wolframem, purkmistrem Teplickým, procházel sem se po zahradě zámecké v rozmluvách o jeho hudbě ɔc. Večeře u Dubu ɔc.

23. července. Ráno na Schlackenburce; u pramenu dvakrát. Pak u hraběte Šternberka dlouhé rozmlouvání. Oběd u Dubu. Potom Vinařický u mne. Pak na procházce v zámecké zahradě s baronem Stenčem, v Dornu a v Schönavě.

24. července. Snídaní ve dvoře zahradním. Dopoledne v kostele. Potom v zámecké zahradě ve skvostné společnosti procházkou s hrabětem Šternberkem, an mně s Dr. Stolzem oznámil, a s p. Zimmermannem, skrze něhož sem poznal krále i královice pruské ɔc. Oběd u hraběte Šternberka, kdež i hrabě Wallis. Popoledni na Štěrbině s Vinařickým a Fähnrichem. Večer v bálu v redutách, kdež veškeré panstvo, král Pruský, královici Vilím a Karel, kněžna Lehnická ɔc. ɔc. pospolitě.

25. července. Dopoledne oznámil sem se skrze barona Stenče s panem Fischerem, inšpektorem knížete Dietrichsteina. Oběd v knížecí zahradě. Potom navštívil sem Dra Stolze v domě jeho. Pak jeli sme s baronem Stenčem a Zimmermannem do Krupky a ztrávili tam celý podvečer. Dostal sem dnes list od p. Peška z Žitavy.

26. července. Ráno hrabě Pachta (Jablonský) u nás. Psal sem listy Vyrožilovi do Prešpurka a Svobodovi do Třeboně. Potom u hraběte Šternberka, kdež sem i s kněžnou Khevenhillerovou a s knížetem Josefem z Lobkovic obědval. Popoledni jel sem s baronem Stenčem a p. Fischerem do

Duchcova, kdež sem rukopis Pavla Skály ze Zhoře, Valeriana de Magnis, ɔc. ɔc. spatřil.

27. července. Dopoledne psal sem doma list Dessaurovi ɔc. O poledni jsa v zahradě zámecké, poznal sem knížete Koburského. Oběd v Německém domě. Popoledni s hojnou společností v Eichwaldu, zvláště s Fischerovou rodinou ɔc. Svatba selská tam. Večer byl sem v bálu v Německém domě, jejž sem ale pro nepřítomnost hostů brzy opustil.

28. července. Dopoledne díval sem se na řeckou liturgii při pohřbu hraběnky Skuratovovy v Teplicích zemřelé. Po obědě byl sem s baronem Stenčem a p. Zimermannem v Turnu v zahradě, a potom na Doubravské hoře procházkou, kdežto hádáno se mnoho o starém umění válečném Čechů.

29. července. Psal sem Ebertovi a později Měchurovi. U purkmistra Wolframa slyšel sem operu jeho »Okouzlenou růži« při klavíru. O poledni v zámecké zahradě. Pruský dvůr posléze; rozmluvy s hrabětem Šternberkem o historii naší. Popoledni u cukráře s p. Wolframem; pak v Doppelburku s Zimmermannem až k noci.

30. července. Ráno vyjel sem s baronem Stenčem a s Zimmermannem do Oseka, a prohlédali rukopisy v klášteře, a však málo historicky důležitého našli. Po obědě chodili sme po rumích mohutného někdy hradu Risenburku. K večeru dojeli sme Duchcova, kdež sem já sám na noc zůstal.

31. července. Celý den pracoval sem v zámku Duchcově v bibliotéce, prohlédaje české rukopisy historické, zvláště Pavla Skály ze Zhoře, jednání Valeriana de Magnis, kroniku Lounskou, rukopis historie Pešinovy, a hádaní církevní od l. 1424 ɔc. Večer vrátil sem se pěšky domů do Teplic.

Srpen 1825.

1. srpna. Dopoledne doma v Teplicích. Oběd v Německém domě s p. Zimmermannem. Popoledni šel sem procházkou s baronem Stenčem do Turnu, kdež mi o svém plánu všeobecné hypotheky pro stavy království českého obšírně mluvil.

18. srpna. Ráno v $4^{1}/_{2}$ hod. vyjel sem z Teplic, zaplativ služce a za snídaní 2 zl. 55 kr. Přes Paškapole šel sem pěšky; pak přes Lovosice, Doksany, Veltrusy (kdež ve parku po obědě s p. Hrabětou), Zdiby, (kdež sem Ahsbasy navštívil) ɔc. do Prahy (vozkovi 8 zl.), a nemoha do domu, šel sem k Ebertům a na noc do Lázně. [Jiné vydání] 1 zl. 25 kr.

19. srpna. (Psaní z Hodslavic). Zaplativ nocleh v Lázni a snídaní u Šteinice 1 zl. 30 kr., zřídil sem doma byt svůj a opověděl se u knížete Švarcenberka. Oběd u Ebertů. Potom u paní Nádherné, u Stenče, prof. Jungmanna, barona Astfelda, a s baronem Stenčem na večeři v Templu. Za pokrovec 9 zl [Jiné vydání] 45 kr.

20. srpna. Dopoledne pořádaní doma, a navštívení u hraběte Thuna Děčínského; pak u p. Nádherného ɔc. Oběd v Červeném domě. Potom

u prof. Presla a doma. Podvečer navštívil sem za branou Luisu Schubertovou od pěti měsícu vždy nemocnou. [Vydáno] 45 kr., pradleně 2 zl. 38 kr., maličkosti 24 kr.

21. srpna. Dopoledne v Museum u p. Hanky a u p. Svobody. O poledni u Dessaurových klavíroval sem. Oběd u barona Astfelda a společnost tamže. Podvečer navštivil sem Dra Lichtnera v Tomáškově zahradě. Večeře doma. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

22. srpna. Dopoledne doma ve práci; psaní hraběti Šternberkovi do Teplic. Oběd v Papouškové lázni. Popoledni navštívil sem na Palmovce pnní Fiedlerovou a Lidmilu, kamž i pan Sacher přišel. Večeře u Geista. [Vydal sem] 1 zl. 36 kr.

23. srpna. Dopoledne ve Fürstenberském domě u Eberta. Oběd tamž. Popoledni u Dessaurových u klavíru a u Kronbergra; pak u prof. Jungmanna, a posléze s baronem Stenčem, an mi dnes opět 100 zl. w. w. půjčil, v Koppmannově zahrádce. [Vydáno] 42 kr.

24. srpna. Ráno u Šteinice. Dopoledne v bibliotéce veřejné za příčinou Eichhornovy literatury. Oběd doma. Popoledni psal sem Měchurovi do Votína, koupiv sobě papíru ɔc. (Musikalie u M. Berry). [Vydáno] 26 kr. 1 zl. 6 kr., 5 zl. 38 kr.

25. srpna. Ráno ve příbytku p. Dobrovského pro Eichhornovu literaturu. K poledni u prof. Jungmanna dostal sem jeho literatury rukopis. Oběd u Nádherných. Popoledni doma v práci, a večer u Eberta v hádce s ním, Paušem a Vokounem o národnosti naší. [Vydal sem] 1 zl. 6 kr.

26. srpna. Snídaní u Hoška; dopoledne pracoval sem doma. Oběd v Červeném domě; potom klavíroval sem u Dessaurových. Popoledni zanesl sem literaturu p. Jungmannovi a dostal tam opět opis od p. Lišky; odtud k Šubertové okřívající a za bránu k Lichtnerům. [Vydáno] 1 zl., pradleně 2 zl. 30 kr.

27. srpna. Ráno s Ebertem u Glasera, potom doma; navštívil mne Krch. Oběd u p. Svobody Navarovského s Macháčkem. Popoledni koupil sem Sedláčkovy české spisy a Macháčkovy opery 10 zl. 36 kr. Večer navštívil sem prof. Jungmanna a zůstal tam do noci. [Vydal sem] 18 kr.

28. srpna. Dopoledne psaní do Smečna; potom u Eberta a Dessaurových. Oběd u barona Astfelda s baronem Sterndahlem a j., potom přišli tam Karel Presl a křížovník Zimmermann. Vyšed na procházku s paní baronkou ɔc., zůstal sem s nimi až do noci. [Vydáno] 19 kr.

29. srpna. V deštivém počasí pracoval sem doma; u oběda u Ebertů četl sem list otcův k Julii; potom s Ebertem rážkovav u Šteinice, rozloučil sem se s ním majícím jeti do Jičína. Večer navštívil sem pana Schütza, magistrátního radu. [Vydáno] 48 kr.

30. srpna. Ráno snídaní u Hoška, pak u Kronbergra; dopoledne přišel Zimmermann Prušan ke mně, jehož sem po městě i po bibliotéce povodil a do Červeného domu přestěhoval. Bylť i Turinský u mne dnes. Večer rážkoval sem u Šteinice. Krejčímu 41 zl. 30 kr., [jiné vydání] 1 zl. 54 kr.

31. srpna. Dopoledne navštíviv p. Kohonta, četl sem Kopitarovu recensí o Vukově zbírce serbských písní. O poledni baron Stenč a Zimmermann u mne, s nimiž i s prof. Helblingem obědval sem na barvířském ostrově. Potom u Astfeldů, prof. Jungmanna, u Štěpánka v divadelním domě, a na večeři v Papouškové lázni na pavlači. [Vydáno] 48 kr.

Září 1825.

1. září. Dopoledne pan Vinařický a Zimmermann u mne, s nimiž sem byl v semináři, ɔc. Potom s Zimermannem ve Valdšteinské zahradě, v Lázni u oběda, u Šteinice, v Lobkovské zahradě, v obrazárně a v Museum, kdež sem se oznámil s prof. Büschingem z Vratislavi, a s nimi byl u sv. Víta, v zámecké zahradě a na večeři u Červenky. List od prof. Eichhorna z Gottingu, ɔc. [Vydal] 1 zl. 15 kr., 1 zl. 12 kr. a 51 kr.

2. září. Ráno nejprv p. Zimmermann a potom prof. Büsching u mne, jež sem do biblioték a do akademie ku p. Waldherrovi provodil, pak do Tejna. Oběd v Červeném domě. Popoledni doma, potom u Šubertové a u Stenče. Večer s prof. Büschingem, Zimmermannem a baronem Stenčem na ostrůvku barvířském, kdež nás hostil baron Stenč. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

3. září. Ráno po 5ti hod. vyjel sem s prof. Büschingem a Zimmermannem na Karlštein, kamž přijedše teprv o 10ti hod. a posnídavše, ohlédali sme památnosti na hradě a v kaplech, i rukopisy u p. Auge i obraz v kostele sv. Palmatia. Popoledni jeli sme k sv. Ivanu do oudolí romantického; pak přes Lodenice po silnici na noc domů. [Vydal sem] 6 zl. 15 kr.

4. září. Ráno u Šteinice na novinách. Před polednem přišli ke mně Zimmermann a Büsching, s nimiž sem k baronu Stenčovi, a pak sám čtvrtý s nimi nejprv na Petřín, potom do Ovence k obědu se bral. Popoledni návštívili sme zámek Troji, a vrátivše se, večeřeli sme v městě u Hopfenštoka. Baron Stenč byl všudy hostitelem naším. [Vydáno] 35 kr.

5. září. Dopoledne u knížete Kinského, pak u prof. Jungmanna, an mi listy vyšlé z historie literatury dal; potom doma. Oběd také doma. Popoledni vyšel sem na Palmovku ku paní Fiedlerové, a zůstav tam až do noci, měl mnoho dověrných rozmluv zvláště s Lidmilou v zahradě na procházce o jejím i mém životě. Večeře v Templu. Přestička 45 kr., [vydáno] 1 zl. 15 kr.

6. září. Ráno u Šteinice na novinách a snídaní, pak doma v práci; navštívili mne p. Vinařický, maje se k arcibiskupu odebírati, a Zimmermann, s kterýmž sem v Templu obědval. Popoledni doma. Večer v divadle v opeře Rossiniho »Alžbětě« s Zimmermannem, potom tamže s prof. Hradeckými, p. Skalickým a Dubským. [Vydáno] 2 zl. 24 kr.

7. září. Dopoledne doma v literatuře. Oběd také doma. Potom ve Šternberském domě a u hraběte Františka z Thunu, an mi 4 rukopisy historické z bibliotéky Děčínské odevzdal. Večer u Dessaura, vrátivšího

se dnes z Karlových Varu; a pak u Zimmermanna, ztrativšího dnes na bojišti pražském své jmění (17 fridrichsdorů). [Vydal] 1 zl.

8. září. Celý den zůstav doma, pracoval sem v kronikách. Jen k večeru vyšed, navštívil sem Dessaura, an mi své skládání Baggesenových písní ɔc. poznati dal; potom u prof. Jungmanna; posléze u Šteinice na novinách. [Vydáno] 1 zl. 24 kr.

9. září. Dopoledne pracoval sem doma, a navštívil Čelakovského. Oběd v Červeném domě. U Endersa koupiv mappy, mluvil sem s prof. Schustrem. Potom u Dessaura. Večer vyšel sem do Tomáškovy zahrady ku p. Lichtnerovi, an byl odjel; pak ku p. Schützovi o zprávy o p. Rittersberkovi z Vídně. [Vydáno] 2 zl. a 1 zl. 12 kr.

10. září. Dopoledne mezi jiným byl sem u Marsano. Oběd v Lázni. Potom sešed se s prof. Müllerem na mostě, hádal sem se o krasovědě; a přišed domů, hned v ní dále pokračovati začal. Dnes vypůjčil sem sobě klavír od Weimesa na měsíc. (Nosičům 1 zl. 40 kr.) [Vydáno] 1 zl. 15 kr. a 1 zl. 40 kr.

11. září. Ráno u Dessaura, s nímž sem se porozhodl; potom s Zimmermannem u Hroznu na snídaní. U p. Fiedlera vymohl sem jemu 6 fridrichsdorů za své rukojmě. Potom byv na Malé Straně ve Valdšteinské zahradě, obědval sem u p. Nádherného. Potom doma odevzdal sem Zimmermannovi ty peníze. Večer byl sem u barona Astfelda ve společnosti; a doma klavíroval ještě do půlnoci. [Vydáno] 45 kr.

12. září. Ráno na novinách u Šteinice, potom doma ve práci. Hledal sem prof. Halašky, pak byl v bibliotéce a v bytu barona Stenče, odkudž sem Cornovova Bohuslava z Lobkovic přinesl a v něm čta na oběd zapomenul. Popoledni pracoval sem v kronikách. Večer navštívil sem paní Šubertovou a nalezl tam i sestru její Lidmilu ɔc. [Vydáno] 48 kr.

13. září. (Hádka s prof. Müllerem na ostrůvku.) Doma pracoval sem až do poledne, kdež mě pan Zimmermann navštívil. Oběd u barona Astfelda s Marií Hennetovou ɔc. Popoledni opět doma ve práci, až mě p. Zimmermann s prof. Helblingem navštívili, s nimiž sem v Papouškové lázni na pavlači večeřel a potom od Zimmermanna majícího zejtra odejeti po přátelsku se loučil. [Vydáno] 46 kr.

14 září. Ráno u Ebertů a v Šternberském domě o zprávy; potom doma až přes oběd, kdež mě p. Nádherný navštívil. Popoledni byl sem u prof. Halašky; večer pak u mladého Eberta, dnes vrátivšího se z Jičína od Meklových. Já po tyto dni opět ve krasovědě své pokračoval sem. [Vydáno] 1 zl. 10 kr.

15. září. Ráno u Eberta i Nádherného, potom doma. Oběd u Ebertů. Popoledni v domě Martinickém na Hradčanech o Smečno. Pak u Dessaura na chvíli, a posléze u Schubertové a Lidmily i u báby jich paní Přibislavské, ke jmeninám jejich. Přes noc četl sem Talvi písně Serbské. [Vydáno] 36 kr.

16. září. Posnídav u Hoška, zůstal sem celý den doma, pracuje v kronice, aniž k obědu jda. Pod večer teprv šel sem k Ebertovi, an mi smutné

tajemství své dnes zjevil; pak s ním k sestře jeho Julii ke dni rodin jejich, kdež sem do noci zůstal. [Vydáno] 20 kr.

17. září. Ráno v Martinickém domě a v Museum, kdež mi p. Hanka listy Köppenovy odevzdal; pak u p. Nádherného na půjčku (30 zl.), u paní Fiedlerové, u p. Schütze u oběda a s ním u Prachnera řezbáře. Potom psal sem list Rittersberkovi. Pak ve společnosti u Karla Eberta, kdež i mladý Vilém Puteani. Večer ještě u barona Astfelda. [Vydáno] 1 zl. 10 kr.

18. září. Ráno v 7½ hod. vyjel sem do Smečna s dvěma komorními Martinickými, a přijel tam ve 12 hod. k obědu ku paní Ochsenbauerově, v nepřítomnosti vrchního, jejího muže, s níž sem k večeru do Sternberských lázní procházkou šel i s dětmi jejími, ɔc. Domovním 5 zl., bradýři 2 zl. 30. [jiné vydání] 2 zl.

19. září. V noci onemocněv dosti prudce, zavolal sem ráno lékaře pana Muncifayského, a užil vlídné péče paní Ochsenbauerovy. Pokud možná bylo, počal sem pracovati v archivu a procházel se po zahradě. Postil sem se celý den.

20. září. Zotaviv se v noci opět, pracoval sem celý den v rodopisných věcech Martinických. P. Muncifayskému dal sem zlatý v stříbře. K vyražení svému klavíroval sem a chodil procházkou do obory ɔc. [Vydáno] 2 zl. 30 kr.

21. září. Dopoledne ve práci, přepisovav Martinické listy i po obědě až do večera Pod večer vrátila se paní domácí ze Slaného z jarmarku, a s ní pán její Ochsenbauer z Teplic a Drážďan. Až do noci rozmlouváno o Sasích, Drážďanech, Teplicích, o svěcení Kolloredské památky u Chlumu a o Šternbercích.

22. září. Dopoledne pracoval sem doma, pomáhaje p. Ochsenbauerovi k topografickým zprávám. Po obědě jel sem s ním přes Kačice do Stochova, podlé povídky někdy Drahomířina sídla, kdež by se sv. Václav naroditi měl, a kdež památný dub jeho starožitný. V kostele obrazy, památka Vratislavská, nápisy zvonů od l. 1499 ɔc.

23. září. Ráno vyjel sem podívat se na pozůstatky hradu Martinic, Svídně a Řisut na panství Smečanském, a byl i v archivu Kornhauském. O poledni mluvil sem s hrabětem Šternberkem v zahradě, včera z Teplic do Smečna přišlým. Popoledni vyjel sem v společnosti na památné zůstatky hradu Libušína, a na obrazy výborné 12ti apoštolů tamž v kostele sv. Jiří. Večer vrátivše se, našli sme p. Kalinu z Jätenšteina doma s dcerou jeho. S ním sem i nocoval.

24. září. Dopoledne byl sem v zámku a mluvil ponejprv s hraběnkou Martinicovou, poslední z rodu jejího, i se dcerami jejími a se všemi Šternberskými; pak ohledal sem obrazy Martinické ɔc.[1] Hrabě Šternberk u Ochsenbaura. Potom ostatek dne v práci. Večer na procházce s Ochsenbaurem, po odjezdu Martiniců, Šternberků i p. Kaliny; pak zpěvné vyražení po večeři, ɔc.

25. září. Dopoledne zůstav ve svém pokoji, dokonal sem práci svou ve Smečně. Po obědě vyjel sem s rodinou pana vrchního do Šternberských

lázní, někdy Bílého Oujezdce, a tam se procházeje, oznámil sem se s p. Nádherným a rodinou jeho ze Slaného, ɔc. Zůstali sme spolu až do večera, rážkovavše ɔc. Večer klavíroval sem s paní domácí donucenou čtveroručně.

26. září. Ráno vypraviv se a odebrav od rodiny páně Ochsenbaurovy hostinné, jel sem přes Slané (staviv se u p. Nádherného) do Prahy domů k obědu. Zpořádav své věci doma, šel sem k Šteinicovi na noviny, pak k Ebertovi a ku Kronbergrovi ɔc. Sloužícímu 2 zl. 30 kr. kočímu 1 zl. 45 kr., ztrava 56 kr.

27. září. Ráno navštívil sem prof. Jungmanna a pracoval potom doma ve krasovědě. Oběd doma. K večeru byl sem u pana Schütza z strany Rittersberka; potom v divadle podívat se na společnost slovútného provazolezce Ravela. [Vydáno] 1 zl. 10 kr., a 1 zl.

28. září. Ráno u Šteinice s kassírem Jičínským a u Eberta; potom u hraběte Šternberka s rukopisem Děčínským. Oběd v Lázni malostranské. Potom u Eberta starého ke jmeninám; pak ve knihovně Fürstenberské, u paní Hirschmannové. Potom u mne Vinařický a mladý Jungmann. Večer u prof. Schustra ke jmeninám jeho. [Vydání] 1 zl. 45 kr.

29. září. Dopoledne psal sem doma, potom šel do Museum za příčinou Talmberského rukopisu. Oběd v Lázni malostranské. Popoledni šel sem do společnosti světící jmeniny p. Eberta v zahradě Fürstenberské nad Prahou pod hradem v letníku, a zůstal tam sám 15tý až do noci. [Vydáno] 1 zl. 6 kr.

30. září. Ráno byl sem u křížovníků nadarmo; potom doma ve kronice. Oběd také doma. Popoledni navštívil sem prof. Presla a Dessaura. Večer darmo hledav barona Astfelda do Troje se odebravšího, navštívil sem prof. Jungmanna, a zůstal tam do noci. [Vydáno] 45 kr.

Říjen 1825.

1. října. Dopoledne pracoval sem doma, kdež mě navštívil prof. Jungmann, jemuž sem 1ní knihu krasovědy své půjčil. O poledni šel sem do Troje k baronu Astfeldovi k obědu a zůstal tam do večera. Večer vrátiv se, navštívil sem Eberta a dlouho s ním dověrně byl. [Vydáno] 52 kr.

2. října. Ráno u Eberta po snídani; potom navštívil sem mezi jinými paní Šubertovou okřálou v novém bytu jejím. O poledni šel sem do Troje, abych tam ty dni zůstal. Dnes tam byli hosti rytíř Lože z Losenau od gubernium, rodina prof. Klara, Dr. Florian, ɔc.

3. října. Celý den zůstal sem v Troji. Dopoledne v pokoji svém počal sem psáti třetí knihu své krasovědy. Dnes hosti byli u nás baron Sterndahl, paní Pusswaldová, mladý baron Schrenk, baron Starba, ɔc. Živobytí bylo mi velmi příjemné.

4. října. Ráno vyšed do Prahy, zanesl sem list baronce Henrici od Astfeldovy, spořádal sem své věci k zanešení do Troje a navštíviv prof. Jungmanna, paní Schützovou a hraběte Šternberka, šel sem zas do Troje. Tu dnes byli hosté paní baronka Henrici vdova se synovcem Escherichem, potom ruský kníže Prozorovský a stará baronka Escherich ɔc.

5. října. Dopoledne, neměv zdaření ve krasovědě, opravoval sem fortepián a potom provázel slepého barona Astfelda po jeho zahradách až naprotivo Podbaby ɔc. Baronka přivedla s sebou z města mladou slečnu Obiteckou na několiko dní do Troje. Popoledni ještě přišel p. z Losenau na navštívení.

6. října. Dopoledne pracoval sem zdárně ve krasovědě v pokoji svém. Dnes nižádný host nový v Troji nebyl. Zábava jak obyčejně procházkou, i ku kapli sv. Klary na vrchu, a rozmlouváním; čteny také knihy některé a deklamováno ɔc.

7. října. Po snídani šel sem do Prahy, číst noviny a učinit některá pořízení. Vraceje se o poledni do Troje, uvedl sem tam prof. Dubského a paní Hezendorfovou. Popoledni byli sme sami doma; pod večer Mariino první políbení v Troji. Večer čítáno ve společnosti.

8. října. Celý den doma ve Troji, v obyčejném zaměstnání. Hostů nižádných. Já dnes zpravil sem Trojský fortepián, jehož ihned užívati počato. Přepisoval sem z rukopisu Děčínského (E.) ɔc.

9. října. Ráno pracovav, poslouchal sem mši od p. Zimmermanna v kapli zámecké čtenou a šel potom do Prahy, číst noviny u Šteinice ɔc. Oběd u Ebertů. K večeru jda do Troje, potkal sem odtud jdoucí p. Bučka z Heraltic, p. z Losenau, Nováka, ɔc.

10. října. Celý den v Troji. V půlnoci zbuzen byv Marií Pátkovou z rozkázání baronky, díval sem se na kometu. Před polednem mluvil mi baron Astfeld o praktikantování při veřejné bibliotéce, poroučeje mi to; já s ním o tom i o jiném mnoho rozprávěl. Navštívila nás hraběnka Nieuland, a zůstavši tu na noc, večer u mne dívala se na kometu.

11 října. Opět celý den v Troji. Baron Astfeld byv nemocen, zůstal v posteli. Rozmlouvání s hraběnkou Nieuland dopoledne. Popoledni a večer společnost v pokoji nemocného barona. Čteny novelly Tiekovy.

12. října. Ráno ohlédal sem sklepy podzámecké v Troji, a pak knihy baronovy. Po obědě šel sem do Prahy se společností neznámé slečny přes ostrov; tu potom k Ebertům, hraběti Šternberkovi, prof. Jungmannovi a Dr. Lichtnerovi. Posléz u Šteinice. (List od Rittersberka z Vídně. Zpráva o příchodu Měchurových).

13. října. Ráno u barona Stenče, an mi 80 zl. c. m. sám chtě půjčil a nové rukopisy ukázal k českým dějinám; potom domácí pan Heyde u mne, jemuž sem 40 zl. c. m. činže zaplatil. Pak u p. Schütza, Dessaura, Nádherného (12 zl.), p. Burde, Eberta (2 zl.); odtud u oběda v Troji, kdežto hosti Astfeldové malostranští, baron Hennet a dcera, baronka

Schrenková a dcera, Dr. Klecan, p. Cenari, paní Woltmannova, ɔc. (Přišli také tam p. Breisky a Hennet mladý.) — [Přijal] 200 zl., [vydal] 100 zl. a 35 zl.

14. října. Celý den v Troji. Dopoledne přišel tam pan Burde ode mne pozvaný ku posouzení děl umčleckých. U oběda hosti dnes baronka Henrici, kníže Prozorovský, hraběnka Khünburková vdova, baronka Malovka sestra její, p. Burde, Turba, slečna Obitecká, ɔc. Přišel i p. Presl mladší tamž, a později hraběnka Nieulant, kteráž nám pohádky čítala. Mé důvěry večer s Marií Obiteckou.

15. října. Jmeniny paní domácí v Troji, baronky Astfeldovy, svěceny Dopoledne byv na mši ve kapli zámecké, potom oznámil sem se s Lottou Riegrovou, ɔc. U oběda mezi jinými hraběnka Nieulant, Riegrova, Bräunheldrova, Obitecká, p. právní, zprávce Trojský, ɔc. Pod večer odebrav se od laskavých hostitelů srdečně, vrátil sem se z Troje konečně zase do Prahy domů. [Vydáno] 8 zl. 30 kr.

16. října. Ráno vyšel sem k Leopoldu Měchurovi, a potom s ním k sestrám jeho, Terezii a Antonii, vrátivším se do Prahy. Rozmlouváno dlouho v dověrné laskavosti. U oběda u barona Stenče oznámil sem se s hrabětem Deymem Arnavským, horlivým vlastencem, a byl s ním, s prof. Sedláčkem, Stenčem, hrabětem Pöttingem a Sweertsem mladým po poledni v opeře české »Josef a bratří jeho«. Večer zas u barona Stenče — Ševci 13 zl. 20 kr.

17. října. Ráno Měchura u mne a se mnou na Malé Straně; dívali sme se na ceremonie dnešního sněmu českého; potom byl sem s ním ponejprv u Klary Höcknerovy, milenky jeho. Oběd u Ebertů, kamž přišel Měchura, když sem Fürstenberské rukopisy Persia i Horáce prohlídal, ɔc. Večer u paní Šubertové ozdravělé, a prof. Jungmanna, hádaje se o krasovědě. [Vydáno] 24 kr.

18. října. Ráno prof. Jungmann u mne za příčinou mé krasovědy, potom já v domě Šternberském (list od bratra z Prešpurka), u p. Tomáška a u p. Nádherného u oběda. Po poledni s Nádherným u Hartmanna a Willicha, pak u Kronbergra četl sem Černínský rodopis od Hormayra vzdělaný. Večer byv u barona Stenče, oznámil sem se s p. Veitem z Vídně; potom u Zlatého anjela s prof. Steinmannem, ɔc. [Vydáno] 12 kr.

19. října. Ráno u Eberta a u Šternberků nemocných, promluviv s Kristianou; potom u Šteinice na novinách. U oběda u p. Tomáška; potom navštívil sem p. Talacko a hledav darmo Měchuru, připojil se k sestrám jeho na ulici. Večer u paní Höcknerovy, kdež slečna Růžovská, pan Widtmann, Měchura, ɔc. [Vydáno] 50 kr.

20. října. Dopoledne doma, kdež mne navštívili p. Veit (Grulichský) z Vídně a pak Měchura; oběd doma. Potom vyšed do domu Šternberského, uslyšel sem o smrti staré hraběnky, dnes o $11^{3}/_{4}$ hod. dopoledne; hrabě Šternberk sám se mnou o ní mluvil — slova pronikavé bolesti. Odtud u Eberta; pak u sester Měchurových, s nimiž se obírav, klavíroval

sem ponejprv s Terezií. Večer u p. Tomáška, hádání o husitstvu. [Vydáno] 1 zl. 7 kr.

21. října. Ráno podíval sem se na umřelou hraběnku Šternberkovou a navštívil barona Stenče; potom pak pořádal své historické spisy. Oběd u Červenky u Zlatého anjela; odtud v Sacchettiho panorámu severopólní výpravy a u Měchury. Podvečer šel sem k baronu Stenčovi odjeti majícímu, jejž doma nenašed, navštívil sem Dessaura; a večer pobyl sem u Dr. Lichtnera, kdež mimo jiné byli hejtmané p. Wagner a Eberle, ɔc. [Vydáno] 2 zl. 9 kr.

22. října. Ráno u mne Měchura; potom šel sem ku poledni do Troje, kdežto dnes cizích nebylo, kromě p. Nováka. Pro hádky své s baronem Astfeldem byl bych téměř zmeškal pohnutelné podívání na nebožku hraběnku Šternberkovou, ježto večer v domě svém zasvěcena byvši, poslána do hrobů rodu Šternberského do Zásmuku. Smutek můj mnohý toho dne. [Vydáno] 28 kr.

23. října. Ráno pozvání p. Kossekovo; potom na Malé Straně u Šteinice a Eberta až dopoledne. Oběd doma. Po obědě u Měchurových a pak s Leopoldem v opeře české, v »Lazebníku Sevillském«, kdež i pan Bartonek a p. Svoboda z Chudenic přišlí. Večer ponejprv ve společnosti u Dra. Helda, kdež i p. Veit, hraběnka Přichovská stará, p. Kossek, ɔc. [Vydáno] 1 zl. 12 kr., a 1 zl.

24. října. Ráno na Malé Straně jak obyčejně; oběd doma. Popoledni Měchura u mne, potom i Ebert. K večeru šed k Měchurovým, v laskavém obcování žičil sem se klamavou nadějí nad míru. Večer bouřlivý radostným nepokojem duše. Pradleně 2 zl. 17 kr. [Vydáno] 1 zl. 20 kr.

25. října. Dopoledne Měchura u mne, jemuž sem se svěřil o sestře jeho. Pak u Dessaura. Oběd u p. Nádherného. Popoledni přišed domů, našel sem list Leopoldův, zbavivší mne pojednou vší naděje. Žalostí poražen byv, zůstal sem doma, větším dílem na posteli. Stěhoval sem se do jiného pokoje. Dříví 45 kr., svíčky ɔc. 42 kr. [Vydáno] 1 zl. 30 kr.

26. října. Ráno včasně šel sem do Museum a potom do Šternberského domu, ɔc. Dověrné rozmluvy s paní Tomáškovou. Oběd zase u p. Nádherného ve společnosti. Večer u Schützových na mále a potom dlouho u Měchurových, klavírovav ponejprv s Antonií a Marií čtveroručně, a dobývaje sobě všemožné potěchy. [Vydáno] 26 kr.

27. října. Ráno u mne nejprv Antonín Fähnrich, pak Schütz mladý a Měchura nejdéle, jemuž sem se do pamětníka vepsal. O poledni byv u hraběte Šternberka s ukázkou své kroniky, slyšel sem mnoho potěšitedlného pro můj osud. Oběd u Ebertů mladých, sám třetí. Večer u Schützových na hudbě, u Štěpánka; posléze až do půlnoci u Dra. Helda. [Vydáno] 36 kr.

28. října. Ráno navštívil mne starý pan Kohout, obírajícího se nejvíce hudbou. Já zůstal přes oběd doma v nevlídném počasí. Popoledni přišel ke mně prof. Jungmann se psaním Šafaříkovým. Pod večer u Mě-

churových, kdež ponejprv obšírně rozmlouváno, o 28. Oct. 1824 v Třeboni, ɔc. Večer u Lichtnerů já sám jediný vhistovav, ɔc. [Vydáno] 52 kr.

29. října. Dopoledne na Malé Straně, potom u Höcknerových za Měchurou, u Dessaura, jenž mne domů sprovodil; v Červeném domě u obědu, potom u p. Vaňka. Popoledni navštívil sem paní Fiedlerovou a Lidmilu, vrátivší se do města. Večer ztrávil sem s Ebertem ponejprv v češtině a v dověrných rozmluvách. [Vydáno] 1 zl. 6 kr.

30. října. Dopoledne Měchura u mne, zůstavšího cele doma. Oběd doma. Popoledni šel sem k Měchurovi, a pak u sester jeho ztráviv večer, oznámil sem se s pražským vicepurkmistrem p. Kellerem. Potom ještě u prof. Jungmanna o historii literatury. Pak na večeři u Hrozna. [Vydáno] 1 zl. 36 kr.

31. října. Dopoledne doma, stěhovav své knihy a počav do Hodslavic psáti. Oběd doma. Popoledni navštíviv hraběte Šternberka, našel sem tam p. Dobrovského, dnes do Prahy se vrátivšího, s nímž mnoho rozmlouváno o našich věcech. Večer u Eberta v češtině. [Vydáno] 1 zl. 13 kr.

Listopad 1825.

Dne **1. listopadu.** Dopoledne doma, kdež mne navštívili pan Dobrovský, pan Heyde a Dessauer, jehož sem o poledni na procházku sprovodil. Oběd u Červenky. Popoledni u Měchury a sester jeho, vepsavších se do pamětníka mého; pak u generálové Henrici, kdež i kníže Prozarovský, na navštívení; posléze u p. Tomáška přes večeři. (Mrs. Hunt, ɔc.) Bradýři 3 zl., [jiné vydání] 1 zl. 12 kr.

2. listopadu. Dopoledne napsav list p. Rittersberkovi, jda na poštu, mluvil sem s p. Hankou o nadějích bibliotékářství, a potom s Václavem Svobodou. Oběd doma. Popoledni Měchura u mne a pak já celý večer u Lidmily (a pí. Fiedlerové později domů přišlé), v dověrnějších rozmluvách než kdy jindy a v důkazích neobyčejné laskavosti; na noc byl sem u Dra. Helda, kamž i přišla hraběnka Přichovská. [Vydáno] 1 zl. 6 kr.

3. listopadu. Ráno u Šteinice na snídaní a doma v práci. O poledni u Dessaura. Oběd v Červeném domě. Popoledni u p. Krtičky z Jadnu srovnával sem rukopis kroniky (B). Popoledni u Měchury a sester jeho na chvíli, pak s ním nadarmo u Schustrů; večer u jeho Kláry, a pak nadarmo s ním u Eberta. Posléze ještě u Šteinice. [Vydáno] 1 zl. 45 kr.

4. listopadu. Ráno s Měchurou u Eberta k jmeninám jeho, kdež sem mladého hraběte Šporka poznal. Potom doma ve práci literární. Oběd u Ebertů, kdež sem až pod večer i s Měchurou zůstal. Večer navštíviv jak obyčejně p. Lichtnera, poznal sem tam osobně Betty Pistorovu a matku její, ɔc. Klavírováno až do večeře. [Vydáno] 26 kr. Zedníkovi 25 kr.

5. listopadu. Dopoledne doma, čta Menzelův dějepis Hussitství (VIIý díl). Navštívil mne mladý Schütz. Oběd doma. Potom u Dra. Lichtnera s Menzlovou historií. Pak u Měchurových až k sedmé hodině, kdež mnoho

klavírováno i zpíváno. Mluvil sem ponejprv o politice s otcem domácím a poznal mladého Bauera (milostníka Teresiina). Večer u Šteinice. [Vydáno] 1 zl. 2 kr.

6. listopadu. Dopoledne šed ke snídaní mluvil sem s p. Krtičkou. Doma zladěn mi klavír. List od otce a bratra z Vídně s 60 zl. w. w. Oběd u Ebertů. Popoledni u Měchurových sester, kdež mi Antonie podruhé harfovala, až do 6té hod. Pak u Höcknerových s Leopoldem; a večer v divadle, ve frašce, kdež sem poznal Ludvíka Absbasa a hraběte Františka Mercandina. Ladiči 1 zl. [Obdržel] 60 zl. Porto 1 zl. Divadlo 1 zl. [Vydáno] 45 kr.

7. listopadu. Dopoledne šel sem do Troje k Astfeldům, a srdečně přijat zvláště od baronky; list Elly Sterndahlovy, pochvalný. Vrátiv se večer navštívil sem prof. Jungmanna, a potom u Dra. Helda až do noci přebyv, přizvukoval sem jeho zpěvům ponejprv na fortepianu. (Listy od Köppena a Rittersberka.) [Vydáno] 36 kr. a 35 kr.

8. listopadu. Ráno u barona Stenče a p. Dobrovského navštívení. U Junghansa vklad 10 zl. a předplacení na jeden měsíc (3 zl. 45 kr.). Oběd doma. Popoledni potkav Antonii ve Vodičkové ulici, sprovodil sem ji domů. Potom u Lidmily (o Schubertové opět nemocné), u Höcknerových, a s Leopoldem v opeře (Donna del Lago), pak s týmž u Hroznu. Pradleně, ɔc. 2 zl. 12 kr., 3 zl. 45 kr. Divadlo 2 zl. Ztrava 1 zl. 25 kr.

9. listopadu. Ráno u Eberta snídaní, ɔc. Doma ve práci literární. Oběd u Červenky s Fähnrichem a Vratislavem mladým. Pod večer u Měchury, kdež mladý Althan; potom u staré paní Přibislavské; posléz u Eberta v češtině. [Vydáno] 1 zl. 12 kr. Parátko 1 zl. 30 kr.

10. listopadu. Dopoledne doma a na chvíli v Museum. Oběd u prof. Svobody Navarovského s p. Jodlem a praefektem gymnasia Malostranského. Popoledni u Měchurových, obírav se zvláště Petersovými, po odchodu jiných. (Památník Antoniin.) Večer u Dessaurových. [Vydáno] 42 kr.

11. listopadu. Dopoledne doma, kdež i oběd. Popoledni u Měchurových nenašed bratra doma, dočekal sem ho tamž, doslýchaje hudby rozmanité a obíraje se nejvíce s Antonií. Večer navštíviv jak obyčejně Dra. Lichtnera, dostal sem na půjčku sbírku sonat Beethovenových. [Vydáno] 52 kr.

12. listopadu. Dopoledne doma; potom Dessauer u mne v sonatách. Oběd u Zlatého anjela. Popoledni s Leopoldem u Luisy Schustrové; a pak u Höcknerových, spatřit jich nové portrety. Večer u Eberta v češtině. [Vydáno] 1 zl. 6 kr. Kolínské vody 1 zl. 15 kr.

13. listopadu. Dopoledne doma. Oběd u Nádherného, an mi o naději vypravoval u Společnosti učené po Dobrovském. Popoledni v divadle českém v »Blaníku«, k své nespokojenosti. Večer ve vzácné společnosti u Dra. Měchury od 6té do 11¼ hod. v srdečném obcování s domácími, vhistování a tanci. Byli tam pp. Vanka, Hasner, Steidl, Neuberg, Audrický, Bauer, Ramiš, p. André, Keller, vicepurkmistr, ɔc. Tancoval sem ponejprv s Antonií, Marií, Teresií, paní domácí, Marií Mayerovou, ɔc. [Vydal] 1 zl. 25 kr.

14. listopadu. V noci málo spav, zůstal sem dopoledne doma, ani neobědvav. U prof. Jungmanna spatřil sem hotovou Historii literatury. U Měchury hádání o Antonii a jakosti charakterů našich. U p. Dobrovského obírali sme se rukopisem Gerlaca kronikáře, a Jornandesa, ꝯc. Posléze u Eberta na češtině. (Talvi, Volkslieder der Serben.) [Vydáno] 30 kr.

15. listopadu. Dopoledne doma v nevlídném počasí. Popoledni jel sem k Měchurovi, an ráno, na jmeninách svých, u mne byl. U sester jeho, zvláště Antonie, mněje spatřiti jakousi nevšímavost, odešel sem pohnutý odtud, a u prof. Jungmanna dostav nové exempláře Historie literatury, šel sem k p. Fiedlerovi za příčinou Zimmermannova dluhu, a pak nahoru k Lidmile, mně dnes vhod laskavé, ač i p. Sacher tam byl. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

16. listopadu. Dopoledne doma, donesv sobě ráno domů od prof. Jungmanna dárek vzácný. Leopold u mne o poledni s dotazem o mém pohnutí, pozorovaném od sester jeho; odvolení své jemu sem ohlásil. Pod večer byl sem u Höcknerových, strojících se odjeti do Čáslavi. Večer psal sem list do Berlína Zimmermannovi, potom neodeslaný. [Vydáno] 1 zl. 5 kr.

17. listopadu. Dopoledne doma ve práci. O poledni u hraběte Šternberka. Oběd u Ebertů. Popoledni u Měchurových na smíření citů mých zvláště skrze Antonii. Večer u Lidmily s šátky svými, v žertování. [Vydáno] 45 kr. Dnes ráno u p. Fiedlera vrácen mi zápis dluhu pro pana Zimmermanna tam učiněného. Já u Wehle los k Vídenským domům za to sobě zjednal [za] 15 zl. —

18. listopadu. Dopoledne doma, kdež mne Leopold navštíviv, oznámil mne se svou mší. O poledni u Dessaura. Oběd v Červeném domě. Pak u Kronbergra; potom u Leopolda ve prohlédaní jeho mše. Večer nejprv u Schubertové nemocné, kamž Dr. Krombholz přišel, potom u p. Schütza s Dessaurem, posléz u Eberta v češtině.

19. listopadu. Ráno u barona Stenče na snídaní. Potom doma ve práci. Oběd doma. Popoledni u Měchury ve prohlédaní mše a u sester jeho. Na procházce večer vynesl mi svůj a svého domu soud o mně. Potom byl sem s Dessaurem u p. Beutla z Lakenburku, umělce na klavíře. Pak psaní Vyrožilovi. Pradleně 1 zl. 40 kr. [Vydáno] 1 zl. 10 kr.

20. listopadu. Ráno u Dessaura a Eberta, a s nimi v Doušově sálu při provozování mše Měchurovy; potom do poledně u Leopolda. Oběd doma. Popoledni u p. Tomáška a pak až do večera u Eberta s Leopoldem, kteříž oba oužeji se spříznivše, mnoho mi o beznadějnosti mé v lásce napovídali neveselého. Večer ještě na mostě. [Vydáno] 1 zl. 6 kr.

21. listopadu. Ráno u p. Kohouta v rukopise listů krále Jiřího; o poledni u prof. Jungmanna a Dessaura. U oběda u Hroznu s p. Bartákem poznal sem p. Macasa (z Paříže). Potom u Nekvasila s Čelakovským, Tomsou a Chmelenským. Podvečer v koncertu p. Kalivody utěšeném; potom u Lidmily, kdež i p. Sacher, a posléze u Dra. Helda do noci. [Vydáno] 1 zl. 27 kr. a 1 zl.

22. **listopadu.** Dopoledne doma v nevlídném počasí; navštívil mě Leopold. Oběd doma. Podvečer teprv vyšed z domu, zanesl sem musikálie ku prof. Müllerovi, jehož doma nenašed, navštívil sem Eberta, a pak byl ještě u Šteinice. [Vydáno] 1 zl. 35 kr.

23. **listopadu.** Ráno u p. Nádherného v archivu guberniálním a na novinách; potom doma, kdež mě p. Štěpánek navštívil. Oběd doma. Popoledni vrátil sem musikálie Junghansovi. U Leopolda, poslavšího mně list svůj do pamětníka mého; pak u sester jeho v laskavém vyražení, kdež má píseň zpívána a obě sestry harfovaly spolu. Potom ještě u pp. Preslů. [Vydáno] 1 zl. 30 kr. Rukavičky 2 zl.

24. **listopadu.** Ráno, nemoha doma obstáti pro čpění z kamenného uhlí, jímž sem nové topení byl počal, šel sem k Ebertovi pracovat v literatuře, a tam i obědvav, večer s Leopoldem tam přišlým vrátil sem se domů. O poledni byl sem na chvíli u hraběte Šternberka, a pak u p. Beutla. List od otce. [Vydáno] 35 kr. a 52 kr.

25. **listopadu.** Dopoledne doma v kronice. Se Slavíkem šel sem o poledni k p. Beutlovi, kterýž žádosti naší odepřel. Oběd u Nádherných s Al. Jelenem. Popoledni u Leopoldových sester dlouho v důvěrných rozmluvách; pak u prof. Meinerta (kdež i prof. Titze) v historických rozprávkách; posléze u dra. Lichtnera sám jediný. Dříví 1 zl.

26. **listopadu.** Ráno u Šteinice na novinách. List z Vídně od Pavla Tomáška. 56 kr. Leopold u mne. Domovní sloužící dar 4 zl. 25 kr. Oběd doma. Pod večer u Lidmily; potom v opeře Mehulově (obě Lišky), kdež mezi akty p. Mazas, znamenitý violinista z Paříže, slyšeti se dal. Potom s Leopoldem u Hroznu na večeři. [Vydáno] 1 zl. 35 kr.

27. **listopadu.** Dopoledne doma v práci. O poledni navštívil sem ponejprv p. Bindra, an mi z českého »Otella« zpíval. Oběd u Červenky. Potom u Leopolda (kdež dnes mladý Korb), a s ním v divadle Macháčkově v »Ženiších«. Večer u p. Tomáška, kamž i Ebert přišel k večeři. (Nové boty). [Vydáno] 1 zl. 12 kr. a 1 zl.

28. **listopadu.** Dopoledne doma ve práci. Oběd doma. Popoledni u krejčího Prella dal sem sobě nový kabát dělati. Pak u Lidmily ve zpěvu, jejž nám přetrhl pan Sacher, tam přišed. Večer rážkovav doma, počal sem psáti pro Kroka o rukopise Hradeckém od l. 1465 (radě králi Jiřímu). Uhlí 30 kr., [jiné vydání] 1 zl. 40 kr.

29. **listopadu.** Dopoledne doma ve práci. Oběd také doma s Fähnrichem a Vratislavem mladým. Popoledni u Leopolda na chvíli, pak u p. Ahsbasa, kdež mi Mathilda zpívala. Večer potom u Höcknerových, vrátivších se z Čáslavi, kdež i Nina Hrušovská. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

30. **listopadu.** Ráno dostal sem od Kosseka list Rittersberkův a Walchův, zovoucí mne do Vídně. Leopold u mne. Oběd doma. Popoledni byly u mne slečna Neumannova a přítelkyně její. Potom pobyl sem u Měchurových večer ve zpěvu. Pak ještě u Eberta v osvědčování obapolné lásky za příčinou zamýšleného odchodu mého z Prahy. [Vydáno] 1 zl. 6 kr.

Prosinec 1825.

1. prosince. Ráno u barona Stenče, potom u Dobrovského s Meinertem o mém povolání; pak u hraběte Šternberka nemocného o mých nadějech Oběd u Ebertů. Potom s Ebertem u Leopolda a sester jeho; pak u Lidmily, odkudž mne Sacher přišed odplašil; posléz u p. Talacko, gubernialního rady. [Vydáno] 34 kr.

2. prosince. Ráno Fähnrich u mne, pak já u barona Stenče. List Rittersberkovi za odpověď poslaný. Oběd doma. Popoledni u Leopolda, potom u Schubertové, kamž Ahsbasovy slečny přišly; pak u paní Neumannové; u prof. Schustra (podání uherčiny), u Lidmily, kdež o Henriettě Rittersberkové žertováno, ɔc. Večeře doma. Punčochy 5 zl. [jiné vydání] 1 zl. 50 kr.

3. prosince. Dopoledne šel sem pěšky do Troje ke jmeninám barona Astfelda; kdež dnes mimo slečnu Ellu byli hrabě Vratislav (jednání s Fähnrichem), baron Astfeld a p. Cenari. S posledními vrátiv se večer domů, navštívil sem Eberta, u něhož byli p. Wendt, Rösler a Wenzig. Večer darmo hledav dra. Helda, pracoval sem doma. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

4. prosince. Dopoledne doma ve práci. O poledni vyšel sem s Dessaurem na procházku po městě, a potkav se s baronem Stenčem, obědval sem s ním v Templu; potom tentýž sprovodiv mne domů, ohlédal mé staré listiny. Pod večer navštívil sem Leopoldovy sestry obě, a našed je doma samy, dlouho v srdečné dověrnosti jich se kochal. Potom ještě byl sem u Dessaurových a pak doma. [Vydáno] 1 zl. 12 kr.

5. prosince. Dopoledne doma ve práci. Leopold a prof. Meinert u mne. Potom k obědu šed k Nádhernému, poznal sem p. Peche. Popoledni u Eberta, u Höcknerových s Leopoldem, u prof. Jungmanna za příčinou jeho literární historie, pak posléze až do půlnoci u dra. Helda s Kossekem a hraběnkou Přichovskou, v novinách literárních, ɔc. a v dověrných rozmluvách, zvlášť o Měchurových. Moravovi 50 kr., [vydáno] 24 kr.

6. prosince. Dopoledne doma, potom u deposit u zemských práv. Oběd doma ponejprv u Fridricha. Potom u sv. Štěpána v průbě Leopoldovy mše a pak s paní Petersovou u sester jeho v dlouhém vyražení, jak besedním tak i hudebním, a v dověrnosti s Antonií. Pak u Eberta v češtině a na večeři doma. [Vydáno] 1 zl. 34 kr.

7. prosince. Dopoledne doma navštívil mě Leopold; potom u depositního ouřadu o uherskou listinu. Pak sešed se s Ebertem, byl sem na obědě u jeho rodiny. Popoledni u paní Binderové na besedě, a pak až do večera u Lidmily, od níž sem své šátky vroubené ɔc. dostal. [Vydáno] 48 kr., dříví 50 kr.

8. prosince. Ráno u Dobrovského, an mi zprávu dal o Černínech; odtud s Ebertem v kostele u sv. Štěpána na mši Leopoldově. O poledni s Dessaurem na procházce ɔc. Oběd doma. (Předtím u prof. Schustra.) Popoledni u Leopolda, pak s ním a Ebertem v české opeře »Othello«,

výborně zpívané; potom s Leopoldem u Höcknerových až do 8½ hodin. Večeře doma. [Vydáno] 1 zl., 1 zl. 36 kr., bradýři 2 zl. 30 kr.

9. **prosince.** Ráno u barona Stenče, potom u p. Dobrovského z strany Černínské pensí ode mne žádané, pak u deposit zemských. Oběd u barona Stenče. Popoledni doma ve práci; potom u sester Leopoldových, vlídně se měvších ke mně; kamž i pan Bauer mladý přišel. Večer ještě u dra. Lichtnera vhistoval sem. [Vydáno] 24 kr.

10. **prosince.** Dopoledne doma ve práci. Oběd také doma. Popoledni pracovav doma, šel sem k Leopoldovým sestrám, pak odbyv navštívení u paní Fiedlerové, byl sem s ním u Kláry jeho, a v divadle, kdež violoncellista Merk výborně se slyšeti dal, posléze s Leopoldem a Ebertem u Hroznu, odkudž mě oba domů doprovodili. Pradlené 1 zl. 27 kr. [jiné vydání] 1 zl. a 1 zl. 18 kr.

11. **prosince.** Ráno u barona Stenče a s ním v zahradě hraběte Kinského, kdež mi první ratu měsíčnou obětoval. Potom doma, kamž přišed Leopold, přinutil mě sprovodit jej k Ebertovi. U oběda byl sem u dra. Helda v den rodin jeho, pozván jsa od hraběnky Přichovské staré. Potom potkav se s Leopoldem, navštívil sem s ním jeho Klaru. Večer doma ve práci. [Vydáno] 40 kr.

12. **prosince.** Dopoledne doma, potom ve veřejné bibliotéce v překládání uherčiny. Oběd doma ve práci. Potom na chvíli u prof. Jungmanna, a doprovodiv Leopolda ku Plonerům, pobyl sem u sester jeho ve přívětivých besedách, kamž i p. Bauer přišel. Pak ještě u barona Astfelda, po příchodu jeho z Troje do Prahy ponejprv. [Vydáno] 1 zl. 36 kr.

13. **prosince.** Dopoledne doma ve práci, kdež mě navštívil Ebert, s nímž sem nejprv k Dessaurovi, potom do domu jeho k obědu šel. Popoledni u Schützových s musikaliemi, potom u Leopolda v jeho kvartetu, pak u sester jeho na dlouhých, laskavých besedách až do 7¾ hod., požívaje srdečné jich přízně. Dříví 50 kr., [vydáno] 48 kr.

14. **prosince.** Dopoledne, pro nepříležitost zedníkem udělanou v pokoji mém, byl sem u Dessaura, u Berry, ɔc. Oběd doma. Potom u Leopolda s musikaliemi a na milostné vyzvání Tonino na chvíli u ní. Pak rážkovav s Leopoldem na Příkopech, šel sem s ním ku Klaře, kdež i sestry jeho; odtud s p. Widmanem na Malou Stranu ku p. Tomáškovi, kdež sem večeřel. [Vydáno] 1 zl. 6 kr.

15. **prosince.** Dopoledne doma, u mne byli Korbély, mladý Schütz z strany Rittersberka a Vinařický. List od Rittersberka s vypověděním bytu mého. Oběd doma. Popoledni byl sem u prof. Schustra, potom u Luisy Schubertové; pak u Eberta s Dessaurem a s Hauserem, zpěvcem z Drážďan přišlým, až do noci. Korbélymu 2 zl. 6 kr., hausmistrové 5 zl., list 35 kr., [jiné vydání] 1 zl.

16. **prosince.** Dopoledne doma; u mne byli Leopold a Fähnrich. Oběd také doma. Pod večer šel sem k Leopoldovi a k sestrám jeho a slyšel jeho píseň nově složenou (Marie, sestřenice jich). Potom s ním

u Höcknerových v důvěrnosti o citech a úmyslích mých; pak posléze u dra. Lichtnera na vhistování. Svíčky 40 kr. [Vydáno] 54 kr.

17. prosince. Dopoledne doma v práci literatury. Pak u hraběte Šternberka, ɔc. Oběd také doma. Popoledni pracovav, šel sem večer k Lidmile, ana mi nelásku svou k Sacherovi osvědčovala. Dr. Bayer, o smrti cís. Alexandra, o kteréž sem o poledni u Dobrovského z listu Černínova se dověděl. Posléze navštíviv barona Astfelda, stavil sem se ještě u dra. Helda. [Vydáno] 1 zl. 16 kr.

18. prosince. Dopoledne doma. Nový kabát od krejčího. Leopold byl u mne. Oběd doma. Popoledni u Leopolda, pak v Othellu, na žádost nejvyššího purkrabí opět česky zpívaném; odkudž sem s Dessaurem doprovodil pana Hausera do bytu jeho na Dobytčí trh, a tam se hudbou vyrážel až do noci. [Vydáno] 1 zl. a 1 zl. 24 kr.

19. prosince. Dopoledne ráno u barona Stenče, pak doma. O poledni u Eberta, pak na obědě u Nádherného. Podvečer u Leopoldových sester, zarmoucených pro bratrovu nespokojenost v domě; zpíváno, hráno a harfováno až do příchodu Leopoldova, s nímž sem o stavu jeho dověrně promluvil. Odtud v opeře za příčinou p. Hausera (Figaro v Lazebníku) a posléz až do noci u dra. Helda s Kossekem v rážkování, ɔc. [Vydáno] 1 zl.

20. prosince. Ráno v guberniálním archivu o přípověď p. Nádherného a za příčinou Kinského rodopisu. O poledni u Schützových za příčinou bytu hledání, a u Měchurův. Potom na obědě u hraběte Šternberka s p. Dobrovským. Hrabě Kašpar požádal ode mne plán k časopisu musejnímu; rokováno mnoho o tom mezi mnou a oběma hrabaty Šternberky. Večer ztrávili u mne Ebert, Měchura, Dessauer a p. Hauser až do noci na besedách. [Přijal] 100 zl. [Vydáno] 34 kr. Večeře 4 zl. 16 kr.

21. prosince. Ráno list od p. Rittersberka, abych co nejdřív bytu mu postoupil. Posel od kupce Kehrna. Pracoval sem v plánu od hraběte Šternberka požádaném. Oběd u Ebertů. Popoledni hledal sem byt s p. Zodlem v Celetné ulici. Potom s Leopoldem na procházce; pak u Lidmily, kdež dnes sestra její Schubertova. Večer u Dessaura ve společnosti, kdež i Dickson Angličan a Dr. Sieber. Pradleně 1 zl. 46 kr., ševci 20 zl., musikálie 2 zl., [jiné vydání] 42 kr.

22. prosince. Ráno u mne Měchura a p. Ferdinand Widmann, mající odjeti do Čáslavi za kommisaře; odtud u Eberta, u p. Blechy a Šteinice, ptaje se po bytech. Oběd u barona Astfelda, kdež i hrabě Vratislav, baron Macneven, ɔc. Odtud u Měchurových sester, později domů přišlých, až do příchodu bratrova. Večeře doma. [Vydáno] 25 kr.

23. prosince. Dopoledne byl sem ve hledání bytu, pak u Leopolda, u Weiningra, u Kehrna, Kronbergra, kdež sem Tacita sobě koupil. Oběd doma. Podvečer navštívil sem p. Tomáška, od něhož doprovodiv p. Hausera domů, stavil sem se u Klary, a odtud s Leopoldem šel sem do koncertu Slavíkova v redutách, a pak na večeři ke Hroznu. [Vydáno] 1 zl. 18 kr.

24. **prosince.** Dopoledne doma ve práci. Krejčí u mne, jemuž sem à conto dal 40 zl. w. w. Dodělal sem plán svůj pro časopisy musejní, a šed k Ebertovi, u přítomnosti Leopolda jej přečetl. Večer štědrý ztrávil sem u Ebertů, kdež mezi jinými p. Tomášek. Vrátiv se domů, našel sem tu p. Rittersberka, vrátivšího se z Vídně. Dříví 50 kr., [vydáno] 12 kr.

25. **prosince.** Ráno u mne p. z Rittersberka. Před polednem pobyv v kostele u Matky boží Sněžné, šel sem k Měchurům, kamž sem ponejprv k obědu pozván byl. Stolními rozmluvami podařilo se mi získati sobě otce domácího. Byl sem tam až do 6té hodiny v laskavé dověrnosti zvláště s Toni, která k mé prosbě se sestrou harfovala. Potom s Leopoldem u Klary, a pak v oratorium Händlově Jefta, odkudž sem Měchurovy domů jdoucí sprovodil. [Vydáno] 1 zl. a 35 kr.

26. **prosince.** Dopoledne doma, potom procházev se po Příkopech, navštívil sem paní Fiedlerovou o poledni. Oběd u prof. Jungmanna znamenitě připravený; četl sem jemu plán svůj pro časopisy musejní. Odtud šed k Měchurovým sestrám, kormoucen sem byl odchodem Toniným ze společnosti. Leopold zaved mne k Höcknerovým o 5té hod., kdež sme tarokovali až do 9ti hodin.

27. **prosince.** Dopoledne doma; s Leopoldem u Slavíka a u Hroznu; Vinařický u mne. Pan z Rittersberku dožádal se u paní Tarabové bytu pro mne; navštívení od ní. Oběd doma s Rittersberkem. Potom šed k hraběti Kašparovi Šternberkovi, odevzdal sem mu plán svůj na mostě jda. Odtud s Leopoldem ponejprv u p. Heyde z strany mého bytu. Pak ponejprv na tanci u Weiningra. Večer u Eberta. Weiningrovi 5 zl. 30 kr. [Vydáno] 35 kr., [a] 1 zl. 6 kr.

28. **prosince.** Ráno u barona Stenče, potom u Eberta, kdež i pan Hauser. Doma psal sem list Marschnerovi; Leopold u mne o nemoci macechy své. Oběd doma s Rittersberkem v přítomnosti barona Eschericha. Popoledni přenášel sem věci své do nového bytu svého vedlé paní Tarabové; klíč od sekretáře. S listem Marschnerovým a s Leopoldem šel sem k Dessaurovi večer, a odevzdav p. Hausrovi list, rozloučil sem se s ním. První noc v novém bytu. [Vydáno] 40 kr.

29. **prosince.** Spořádání věcí mých doma; fortepián; nosičům 2 zl. w. w. Dopoledne u mne Měchura a Rittersberk. Oběd u Ebertů. Popoledni u paní Neumannové, potom u Měchurových, kdež mi Toni opět se laskavější zdála. V pět hodin šel sem odtud k Weiningrovi, učit se tanci (ecossaise, cotillon, galopp); pak u Pasty v šachování. [Vydáno] 2 zl. 48 kr. (Snídaní a svíce paní Tarabové.)

30. **prosince.** Ráno u Eberta; pak doma. Potom s prací svou u dra. Schustra. Oběd doma. Popoledni u Schubertové, u Ahsbasů, u Leopolda a s ním u Klary, u barona Astfelda, a posléze u dra. Lichtnera, s Rittersberkem a s Eberlem, hejtmany. Rukavičky 2 zl. [Vydáno] 48 kr.

31. **prosince.** Ráno u barona Stenče, u p. Dobrovského, u hraběte Kašpara a Františka Šternberka, kterýž poslední mně ratu svou polouletní

dal; potom ještě u Nádherného a Tomáška. Oběd v Červeném domě. Pak u Dessaura, Schütza, p. Fiedlerové, prof. Jungmanna, u Měchurův, u Klary (kdež i Toni, pak plukovník Ripke se slečnou Obwexrovou, i p. Weber), u Eberta s Leopoldem, posléz u dra. Helda nadarmo a u p. Rittersberka Pradleně 1 zl. 48 kr. [Vydáno] 1 zl. 55 kr. a 12 kr.

1825.

(Byt: v Nových alejích No. 40; od 3. Maii v Papouškové lázni.)

Jan. 3. počaly mé obědy s Rittersberkem u paní Neumannové (až do 10. Mart.) — sl. pracoval sem nejvíce na radnici staroměstské v archivu — Jan. 11. ponejprv v archivu guberniálním u p. Nádherného (pracováno v rodopisu Černínském). — Febr. 3. po nejprv u desk zemských, uvedl mne p. Nádherný. — Febr. 15. v poslední masopustní redutě. — Febr. 25. ponejprv u knížete Kinského, jenž mi rodopis svůj poroučel. — Febr. 28. hr. Šternberk uložil mi sestavení třetího dílu Script. rer. boh. — Mart. 2. Dr. Lichtner požádal mě o Althanský rodopis. – (Apr. 3. Dessaurův otec †). — Apr. 4. požádán sem ponejprv o rodopis Martinický. — Apr. 17. oznámil jsem s Leopoldem Měchurou ponejprv (u Eberta). — Apr. 21. ponejprv od Eberta veden sem do bytu Leopoldova. — Jun. 3. počátek hodin u kněžny Auersberkové — Jun. 22. u kníž. Karla Švarcenberka. — Jun. 16. v Měchurovic domě: »was wünschen Sie?« — Jun 29. první harfování. — Jul. 15. výjezd z Prahy do Birksteina na noc. — Jul. 18. odtud na Mojvín, Žitavu, Herrnhut. — Jul. 19. do Rumburka na noc. — Jul. 20. z Rumburka přes Hřibskou a Českou Kamenici do Děčína. — Jul. 21. přes Oustí na večer do Teplic; tam až do 4. Aug. — Jul. 26. v Duchcově, it. 31. —

Čtvrtek, 28 čce. Dopoledne díval sem se na pohřeb hrab. Skuratovové a řeckou liturgii. Po obědě byl sem s baronem Stenčem a Zimmermannem v Turnu a na Doubravské hoře až do noci. (O poledni u D. Stolze.) — Pátek 29. čce. Psal sem Ebertovi, a počal psáti Měchurovi. Potom byl sem u p. Wolframa, a slyšel jeho Okouzlenou Růži. O poledni v zahradě na procházce, kdež posléze dvůr Pruský; mluvil sem s hrabětem Šternberkem o historii naší. Po obědě u cukráře s p. Wolframem, pak s Zimmermannem v Doppelburku až do noci. — Sobota 30. čce. Ráno vyjeli sme do Osseka; po obědě po rumích Risenburských a pak v Duchcově na noc. — Neděle 31. čce. Celý den v Duchcově. Večer pěšky domů. — Pondělí 1. srpna. Dopoledne doma. Oběd v Německém domě o samotě s Zimmermannem. Popoledni šel sem s baronem Stenčem do Turnu, kdež mi svůj plán hypoteky české všeobecné vyložil. -

Úterý 2. srpna. Dopol. Snídaní ve společnosti v bažantnici; psaní Rittersberkovo. O poledni v zahradě; oběd v sále, kdež Schmahlingova slečna, ɔc. Popoledni u D. Stolze; Stenč odjel a já jej vyprovodiv, navštívil sem ponejprv p. Tieka (kdež Köllner). Večer u Dubu.

Středa 3. Aug. Ráno s Zimmermannem, potom u Šternberka a na radnici, pak u Wolframa. Oběd u Dubu, Potom u D. Stolze, u Tieka, v divadle.

Čtvrtek 4. Aug. Dopoledne psal sem paní Csúzy; o poledni posléze v zahradě s Zimmermannem. Oběd v Německém domě. Potom posléze u Tieka. Pak s Zimmermannem u cukráře. Z Teplice vyšel sem v 5½ hod. přes Modlaní, Veklice a Běhaní a Předlice do Oustí ku Koruně na noc.

Pátek 5. Aug. Ráno u p. Hoyera; s ním u dominikánského priora, pak u děkana, an mi Mengsovu Madonu ukázal. Potom na přívrší Ústeckém.

Popoledni na radnici. Pak v hospodě a procházkou naproti Schreckensteinu. (4 zl. 30 kr. v Koruně).

Sobota 6. Aug. Ráno v $5^1/_4$ hod. na člunu dolů do Děčína; tam v Lázni. U p. Kropfa vlídné přijetí a oběd. Popoledni práce v zámku.

Neděle 7. Aug. Ráno do zámku. Oběd tamž u p. Kropfa. Popoledni v hospodě, při hře domino, až do noci.

Pondělí 8. Aug. Ráno koupel; deštivo.

Aug. 8. z Děčína do Drážďan; tam až do 14. Aug. — 18. Aug. z Teplice přes Veltrusy do Prahy. — Sept. 5. na Karlšteíně, s Büschingem a Zimmermannem. — Sept. 18. výjezd do Smečna (22. na Stochově, 23. na Libušíně), 26. do Prahy nazpět. — Oct. 1–15. bydlil jsem v Troji (častěji však do Prahy zacházeje). — Dec. 20. na obědu u hrab. Šternberka; hrab. Kašpar žádal o plán k časopisům musejním.

Rok 1826.

Leden.

Dne 1. ledna. Bděním nastoupiv s půlnoci rok nový v památkách roku minulého, šel sem spat teprv ve 2 hod. s půlnoci. Dopoledne zůstal sem doma. K obědu pozván sem byl k archivárovi gub. p. Nádhernému; odtud jel sem k Měchurům a tam s Antonií zvláště dověrněji i o půlnočním psaní svém mluviv a v nešťastné lásce se poněkud zjeviv, šel sem večer k Weiningrovi na bál, a odtud domů. — [Příjem]: R. Sternberk: 250 zl.; [vydání]: sloužícímu za 4 měsíce 12 zl., domovnímu 7 zl. 30 kr., fiakrovi 1 zl. 15 kr, u Weiningra 30 kr., snídaní ɔc. 46 kr.

Dne 2. ledna. Dopoledne zapravil sem zastaralý dluh u kupce Kehrna a také u p. Rittersberka. Oběd doma. Po poledni Leopold Měchura u mne, s nímž sem sestře jeho hračky kupovat šel, a pak Dessaura navštívil. Odtud navštíviv Eberta na chvíli i p. Tomáška (kdež i prof. Svoboda), v neradostných citech pohřížený vrátil sem se domů. [Vydání]: 99 zl. 10 kr. a 35 zl. a 3 zl.; ztrava 1 zl. 26 kr.

Dne 3. ledna. Dopoledne doma ve práci. O poledni Dessauer u mne, jehož sem sprovodil procházkou po městě. Oběd u barona Astfelda. Odtud u Měchurových k neutěše své pro zjevenou nelaskavost Antonie; pak u Klary Leopoldovy na krátce; u paní Fiedlerové (Lidmila nepřítomna, byla u Sachrů); u prof. Presla, u barona Stenče a pak doma v nevlídném ducha položení. [Vydání] zámečníkovi 1 zl.; 1 zl. 10 kr.

Dne 4. ledna. Dopoledne doma; paní Tarabová postoupila mi celého bytu, davši věci své odtud vynésti. Byli u mne Leopold a Rittersberk. O poledni u Kronbergra. Oběd doma s Rittersberkem. Po poledni doma ve práci. Večer nejprv u Dessaura v hudbě, potom u Eberta v češtině a v kavírně na novinách. Vrátiv se domů, psal sem list otci svému. [Vy-

dání:] sklenáři 1 zl.; dříví 42 kr.; snídaní 13 kr.; oběd 51 kr.; kalendář 2 zl. 30 kr.; večeře 24 kr.

Dne 5. ledna. Dopoledne Ebert u mne, a já s ním u Rittersberka; potom doma ve práci. Oběd s Rittersberkem. Po poledni staviv se u Měchury, šel sem do akademie v sále redutním, kdež Louisa Schustrova mezi jinými zpívala. Potom u Weiningra tancoval sem. (Tempete.) Večer od 8mi do 12ti hodin ztrávil sem u hraběnky Přichovské a Dr. Helda s p. Kossekem v rážkování a rozmluvách. [Vydání:] bradýři 2 zl. 30 kr., akademie 3 zl. a 1 zl. 10 kr.

Dne 6. ledna. Dnes četl sem Fesslerovu historii Mathiáše Corvina ponejprv. Byl sem na chvíli u Eberta, potom Měchura u mne. Oběd doma s Rittersberkem. Odtud u hraběte Šternberka v mincech, od Volaňského mu poslaných, od 2hé—3tí hod. Večer nejprv u Höcknerových u veliké důvěře; potom u Dr. Lichtnera ve vhistování. (List od Vyrožila z Uher). — Děvečce 50 kr.; ztrava 42 kr.; list 1 zl. 10 kr.

Dne 7. ledna. Dopoledne doma; potom v 11 hodin u Měchurových ku probě. Oběd s Rittersberkem. Po poledni strojení se k Měchurům, navštívení u Ebertových a kupování malých potřeb. Večer od 6té hod. až do 1½ s půlnoci ve skvostné společnosti, nejprv při koncertu, pak po večeři v tanci. Oznámil sem se tu s pp. Schönherrem, Štěpanovským, baronem Margelikem, paní Petersovou, panem Růžičkou ɔc. Mezitím zanícení na Malé straně. Byli tu také z panstva celý rod praesidenta hraběte Lažanského, baron Reizenstein, Hrubý, Jeník, Escherich ɔc. ɔc. — Ztrava 52 kr.; jehlice 2 zl. 30 kr; rukavičky 1 zl, 24 kr.

Dne 8. ledna. Ráno u Eberta, pak doma. O poledni u paní Přibislavské; odtud u oběda u Ahsbasů, kdež sem se blíže oznámil s Frant. Mercandinem a několik hodin v laskavosti domácí požil; později přišla tam Lidmila s matkou svou; načež já brzy odebrav se, k Měchurům sem šel a dověrné rozmluvy měl s otcem o Leopoldovi; s ním pak dále navštívil sem Eberta, kdež o nenadějnosti lásky mé mluveno; posléze ještě Leopold u mne doma povečeřel. — Ztrava 1 zl. 3 kr.

Dne 9. ledna. Ráno u barona Stenče, an mi ratu svou na měsíc leden obětoval; pak doma ve Fesslerově historii. Krejčímu zapravil sem jedno conto. Oběd u Ebertů. Potom u Šteinice na novinách. Večer u barona Astfelda, kdež sem zpěv Ellin s p. Horákem slyšel; potom doma večeřel sem s p. Elstrem rozmluvy maje a s Fridrichem rážkuje. — [Přijal] 50 zl. [vydal]: krejčímu 50 zl. a 1 zl.

Dne 10. ledna. Dopoledne doma, potom u Dessaura na chvíli. Oběd doma. Povolán byv od Leopolda, šel sem k Měchurům, ještě u oběda jsoucím, a oznámil se s p. Petersem, radou knížete z Lobkovic; potom u Weimesa koupili sme s paní jeho fortepián, a já zase k Měchurovům šed, zastihl sem tam Eberta, slyšel příhody Höcknerových s Leopoldem, a zastavil se ponejprv nad nesrdečností Toninou. Večer doma s Rittersberkem. Dříví 36 kr., ztrava 1 zl. 50 kr.

Dne 11. ledna. Ráno u Eberta, pak u p. Dobrovského. Potom doma našel sem Leopolda, čekajícího na mne, a navštíven sem od p. Bouška, bibliotekáře Roudnického. Obědval u mne dnes ponejprv Ebert; a potom přišel opět Měchura. Pod večer navštívil sem p. Ahsbasa k rodinám jeho a zůstal tam ve společnosti Lidmily, tam přišlé. Večer ztrávil sem u Dra. Helda. [Vydání:] 1 zl.; dříví 3 zl. 30 kr.

Dne 12. ledna. Dopoledne byl sem u Macháčka s musikáliemi, a potom koupil sobě jeho zpěvy. Oběd u p. Nádherného, při čemž sem mu vrátil z dluhu 50 zl. Popolědni u Höcknerových, potom u Měchurův, k rodinám Teresie, kdež i Dr. Held. Pak u Weiningra na tanci, (Contratanz) a posléze u Dessaura, kdež i paní Lämlová, při hudbě. — Zpěvy 2 zl.; Nádhernému 50 zl. Ztrava 1 zl. 12 kr.

Dne 13. ledna. Dopoledne doma ve práci; navštívil mě Leopold; o poledni pak Macháček, s kterým sem doma obědvav i rážkoval. Potom přišed Leopold, zaved mě ku paní Petersové na Hradčany do Lobkovského domu ponejprv, odkud se vrátiv teprv na večer, sprovodil sem Marii Petersovou domů, a u večeře u Hroznu měl rozmluvy a hádky s Lindou a Uhlířem. Noty 1 zl., ztrava 1 zl. 23 kr.; rážky 9 kr.

Dne 14. ledna. Dopoledne doma v kronikách; tamž i oběd. Po poledni pracovav málo, šel sem k Měchurovům a poznal paní Göbelovou, matku Mariinu, i klavíroval čtveroručně s Toni, Teresií i Leopoldem, navštíviv prvé otce jich z nemoci okřívajícího. Podvečer u Lidmily, kteráž mi list svůj do pamětnika mého odevzdala; pak u Eberta v češtině. Ztrava 1 zl. 36 kr.; svíčky 40 kr.

Dne 15. ledna. Dopoledne doma, kdež mě Leopold navštívil. Potom s ním u jeho Klary, a pak procházkou na mostě o poledni. Oběd u Hroznu. Potom u p. Talacko, u Měchurových, kdež Leopold nešetrně o mém tajemství mluvil; pak nadarmo hledav Luisu Šubertovou, byl sem na chvíli u prof. Jungmanna a odtud u Weiningra na bálu, kdež sem mezi jinými se slečnou Kursa tancoval. Večer ještě doma na večeři u Fridricha. Snídaní 12 kr.; pradleně 2 zl.; oběd 50 kr.; na bálu 36 kr.; večeře 55 kr.

Dne 16. ledna. Ráno u Eberta, pak doma ve práci. Oběd také doma s Rittersberkem. Popoledni pracovav opět ve kronice, šel sem ku Kronbergrovi, pak k baronu Astfeldovi, kdež sem celý večer ztráviv, se slečnou Ellou dohady měl. Fähnrich sprovodil mě domů. Snídaní 11 kr., oběd 31 kr., večeře 19 kr.

Dne 17. ledna. Dopoledne doma ve kronice. Oběd tamže. Popoledni navštívil sem Leopolda, pominuv jeho rodinu. Pak šel sem s ním po městě procházkou. Večer na chvíli u Šteinice, potom doma u Fridricha, kdežto sobě hosti veselí strojili. Ztrava 1 zl. 28 kr.; náčiní domácí 3 zl. 7 kr.

Dne 18. ledna. Dopoledne nakoupiv si potřeb v městě, pracoval sem doma ve kronice. Leopold u mne. Oběd u barona Astfelda s Rittersberkem a Dr. Krausem; potom u Měchurových, kdež Teresie laskavou dověrností mne těšila; pak u Fiedlerů, kdež i p. Sacher. Večer po 9té hodině šel

sem na bál do redut, k dobrému chudých domácích daný, a zůstav tam až do 3½ hod. s pulnoci, tancoval sem jen jednou s p. Šulcovou a obcoval zvláště s Havránkem mladým, s Burianem a jeho pannami. Kalamář 1 zl. 30 kr., černidlo 15 kr.: vchodné 2 zl.; ztrávil sem na bálu 1 zl. 18 kr.

Dne 19. ledna. Ráno u Eberta, pak doma ve práci. Oběd s Rittersberkem doma. Popoledni byli u mne při probě mše Leopoldovy zpěvkyně Králova a Šulcova, zpěvci Jelen, Strakatý ɔc.; pak Dessauer a Rittersberg. Panny zaved sem domů, a staviv se na chvíli u Leopolda, šel k Weiningrovi na tanec a pak k Lidmile na učení zpěvu. — U Šteinice 23 kr.; ladiči 1 zl.; oběd 30 kr.; fiakrovi 1 zl. 40 kr.; večeře 32 kr.

Dne 20. ledna. Dopoledne doma v kronice. O poledni navštívil mě Dessauer a sprovodil mě po mostě. Pozdě přišed k Ebertům, obědval sem v Lázni. Popoledni doma pracovav, šel sem pod večer k Höcknerovým, kdež i Leopold, a potom k dr. Lichtnerovi, kdež vhistovav s ním a pp. Talacko a Rittersberkem, prohrál sem. — Snídaní 13 kr.; oběd 47 kr.; ztráta 27 kr.

Dne 21. ledna. Ráno u Dobrovského v dlouhých rozmluvách; potom doma ve práci; pak u Dessaura, pozvavšího mne dnes na bál k Dr. Hockovi jda k Ebertům k obědu, zastaven sem od knížete Kinského na ulici Pod večer byv u Měchury a Astfeldů, připravil sem se k bálu k Dr. Hockovi; kamž mne uvedli Dessauer a Wiener. Oznámil sem se tam s p. Ottem, p. Dicksonem Angličanem ɔc. a tancoval až do 3 hod. s půlnoci. [Koubovy, Hanerovy ɔc. Kalmus, Hessler ɔc.) — Snídaní 13 kr.; dříví 35 kr.; list od bratra Andresa 24 kr.

Dne 22. ledna. Ráno šel sem do Tejna na mši Leopolda Měchury a promluviv s p. Schützem i s Ellou ɔc., šel sem k Měchurům a zastih tam Marii Gebelovu, mluvil sem s ní ponejprv s domácností. Oběd u prof. Jungmanna s mladým Enghubrem z Inspruku přišlým. Potom u Leopolda! u Ahsbasů o bál juristů: pak u Weiningra na bálu od 5té do 8mé hod. Potom doma. Ten den byla zima posud největší v Praze. — Snídaní 17 kr.; na bálu 48 kr., večeře 32 kr.

Dne 23. ledna. Ráno nejprv u Leopolda, pak u knížete Kinského, an mi akta rodu svého z gub. archivu a bibliotéku svou ukázal, velmi zdvořile se ke mně měv. Potom s Dessaurem u Dr. Hocka. Oběd doma. Po poledni u Leopolda a odtud u Lidmily večer ve zpěvu až do 8 hodin, v nepřítomnosti paní Fiedlerové. Večeře doma. Snídaní a oběd 38 kr., večeře 26 kr.

Dne 24. ledna. Ráno byv u Dobrovského, vypůjčil sem si 50 zl. od něho. Potom pracovav doma ve kronikách, navštíven jsem od Leopolda. Ve dne choval sem se doma za příčinou rýmy a kašle. Večer u paní Schubertové, kdežto přípravy sester jejích k bálu; potom na chvíli u Eberta i Šteinice. — Ztrava 1 zl. 15 kr.

Dne 25. ledna. Dopoledne doma, pak u Kehrna na soukno a Kronbergra z strany mých oučtů. Oběd doma. Potom u Eberta s prof. Mül-

lerem, u Leopolda, u Höcknerových, u Astfeldu. Pak večer připraviv se, šel sem do redut v 8 hodin na bál juristů, a tam počátek zmeškav, tancoval sem potom mnoho s Brožovými Johannou a Lidmilou, s Měchurovými Teresií a Antonií, s paní Petersovou, se Schneidrovou, Krenovou, Královou a Burianovou. Havránkovu a Schindlerovu zmeškal sem. Obcování s hrabětem Sporkem, s Stahlem, Hierovskými (sic) ɔc. ɔc. Soukno 20 zl. 30 kr.; Tkadleček (2 díl) 2 zl.; rukavičky 2 zl., vchodné 4 zl., na bálu 3 zl. 24 kr.; ztrava ve dne 1 zl. 36 kr.

Dne 26. ledna. Ráno potkav na Malé Straně knížete Prozorovského, slyšel sem od něho obšírné zprávy o oumyslu liberálů v Petrově (26. Dec. 1825), v dlouhém rozmlouvání. Potom doma, Leopold u mne. Oběd doma. Pod večer připraviv se, šel sem v 6 hodin k Ebertovi na bál, kdež nejprv zpíváno, potom s Julií Ebertovou začav, tancoval sem s Šafaříkovou, Hablovou, Haasovou, paní Hirschmannovou, paní Tomáškovou ɔc. ɔc. až do 2½ hod. s půlnoci. — Snídaní 13 kr., oběd ɔc 58 kr.

Dne 27. ledna. Dopoledne pozdě vstav, málo sem pracoval. Poobědvav doma, šel sem s Leopoldem ke Hroznu rážkovat a potom k sestrám jeho, kdež Terezie ukázavši mi památku svou Napoleonskou, harfovala i laskavě ke mně se měla. Potom u Klary s Leopoldem. Odtud polonemocný šel sem domů užívat léčicích prostředků domácích. Ztrava 1 zl. 26 kr., domů rážky 50 kr., léky 24 kr.

Dne 28. ledna. Dopoledne chovav se doma, navštíven sem od Leopolda. Po obědě šel sem s Leopoldem ku paní Petersové na Hradčana, a slyšel tam zpěvy její opět. Odtud vrátiv se s Leopoldem v hádce o nenadějnosti citů mých, šel sem k Lidmile na besedy. Večer rážkoval sem doma. Pradleně 1 zl. 35 kr., ztrava 1 zl. 12 kr.; rážky 30 kr.

Dne 29. ledna. K poledni vyšed z domu navštívil sem Eberty, potom Schubertovou. U oběda pozván byv u paní Petersové na Hradčanech, obcoval sem tam s prof. Krombholzem, Steinmannem, baronem Cervellim, p. Grafem ɔc. až k noci. Potom sprovodiv se s p. Grafem dolů, navštívil sem ještě na noc p. Tomáška. — Ztrava 48 kr.

Dne 30. ledna. Dopoledne u Leopolda nemocného, u sester jeho a u Klary. Potom u hraběte Šternberka; zmeškav oběd u Ebertů, šel sem domů. Popoledni u Ahsbasů; potom u Leopolda a sester jeho (vystrojivších se na bál ku prof. Schustrovi); večeře u Leopolda s Ebertem, zůstavše tam až do 9té hod. — Ztrava 52 kr.

Dne 31. ledna. Dopoledne doma ve práci literární. Oběd doma. Potom přišel Leopold ke mně, jejž sem sprovodil na Hradčana ku Petersům, a slyšev mnoho o důležitostech knížete z Lobkovic od raddy jeho, sprovodil sem paní jeho k Měchurům a odtud, když ona Klaru Höcknerovu na neděli zvát šla, sprovodil sem ji opět ku prof. Krombholzovi. — Písaři Vlasákovi 1 zl.; ztrava 1 zl. 6 kr.; rážky 20 kr.; opodeldoc 30 kr.; dříví 3 zl. 30 kr.

Únor 1826.

Dne 1. února. Dopoledne doma ve práci. Ebert obědval u mne, a já, sprovodiv jej ke Steinicovi na rážky a na noviny, byl sem u Dessaura pro jeho písně a s nimi u Lidmily, kteráž se jim učila; tamž sem zůstal na besedách až do hodiny osmé večer. — Ztrava 1 zl. 36 kr.

Dne 2. února. Ráno šel sem k Leopoldovi ke dni rodin jeho (l. 1804); potom pobyv u Eberta, navštívil sem ponejprv baronku Fellnerovu. Oběd u Ebertů. Popoledni s Leopoldem v opeře české »Dráteníku«, odkudž vyšed, rokoval sem s p. Pospíšilem u Nekvasila. Večeře u p. Tomáška. Potom na chvíli byl sem v redutě dívat se na bál. — Ztrava 28 kr.; divadlo 1 zl.

Dne 3. února. Dopoledne pracoval sem doma. K obědu pozván sem byl ku p. Nádhernému s p. Štěpánkem, s nimiž sem potom pod mostem Pražským se na ledě procházeje, znamení starožitná hledal. Večer byl sem nejprv u sester Leopoldových, kamž i přišel Dr. Held k nemoci sestřičky jich; potom vhistoval sem u Dr. Lichtnera. — Snídaní 18 kr.; [jiné vydání] 12 kr.

Dne 4. února. Ráno u Eberta, pak doma. Leopold přišed oznámil mi o klevetách Ebertových a Bindrových u paní Petersové, pročež sem i hned s ním tam šed, nelibé city měl, i večer od sester Leopoldových a u Klary, (kdež Jos. Widmann). Pak u Eberta a p. Dobrovského o cestu svou do Vídně, k níž mi 100 zl. w. w. půjčil. — Snídaní 13 kr.; psaní od otce 30 kr.; oběd 36 kr.; večeře 33 kr.; svíčky 40 kr.

Dne 5. února. Dopoledne pracoval sem doma zůstav pro bolení nohy. Binder zvav mne nazejtří k bálu divadelnímu, slíbil opraviti klevet svých. Oběd doma. I popoledni zůstal sem vždy doma v pokoji svém pro bolení nohy. — Snídaní 37 kr.; pradleně 1 zl. 22 kr.; oběd 35 kr.; večeře 25 kr.; přípravy 16 kr.

Dne 6. února. Dopoledne poležev déle navštíven jsem od Leopolda; pak vstav, navštívil sem hrabata Stollberky, tři bratří pospolu, a byv u hraběte Šternberka, poznal sem p. Parishe i p. Kucharského. Oběd v Červeném domě. Popoledni u Höcknerových ɔc. Večer jel sem s Leopoldem k Petersům Lobkovským na bál, kdež i Klara i sestry Měchurovy, se mnou smířené, panny Heyhalovy, Marie Petersova ɔc. byly mé tanečnice; oznámil sem se s Dr. Kankou ɔc. Ztrava 1 zl. 12; fiakr 1 zl.; domovní Lobkovické 36 kr.

Dne 7. února. Dopoledne u Leopolda a s ním u paní Höcknerové nevrlé, pak na rážkování u Hroznu a u barona Astfelda. Oběd u Ebertů. Večer přistrojiv se u Eberta, šel sem na bál k baronu Astfeldovi Malostranskému, kdežto do $1\frac{1}{2}$ hod. s půlnoci tancovav s hraběnkou Kolovratovou, Ellou Sterndahl, Marií Astfeld, Tini Passwald, Helfert, Brosch, Klar, Vernier, Bohuš, Hittmann ɔc, besedoval sem s barony Astfeldy,

p. Brožovským, paní Madrovou ɔc. U Hroznu 35 kr., ztrava 18 kr., fiakr 50 kr.; Ebertových domovní 50 kr.; Astfeldovic domovní 50 kr.

Dne 8. února. Přes noc poležev u Eberta, přišel sem ráno domu, kdež mne navštívili Leopold Měchura a p. Karel Presl. Potom na poště, zaplativ na rychlík do Vídně; pak u paní Schubertové o poledni. Oběd doma. Pod večer byl sem u Měchurových, kdež i Marie Geblova; svrchovaná důvěra k Teresii, ana se laskavou přízní mi osvědčila. Večer ještě ztrávil sem u p. Tomáška. Ztrava 1 zl. 20 kr.; rychlík 40 zl.

Dne 9. února. Dopoledne doma ve práci. Oběd tamž. Zprávu měv od p. Neumanna o neštěstí Klary, šel sem hned k Leopoldovi; potom s ním ku paní Petersové na Hradčana, velmi přívětivé. Pak večer navštíviv Lidmilu ke zpěvu, slyšel sem ponejprv o útiscích, které snášeti musí v domě mlčelivě. — Ztrava 1 zl. 40 kr.

Dne 10. února. Ráno p. Vinařický u mne; pak já u Eberta i u p. Dobrovského. Oběd doma. Popoledni u Leopolda v jednání o vysvobození Klary; pak u barona Astfelda Trojského, kdež i hrabě Vratislav; u Klary trpící co mučedlnice; posléz u Dr. Lichtnera vhistovav s pp. Talackou a Rittersberkem, prohrál sem. Ztrava 1 zl. 10 kr.; ztráta 1 zl. 9 kr.

Dne 11. února. Ráno p. Hanka u mne, potom já s rukopisy Děčinskými u hraběte Šternberka, i u presid. museum; pak u paní Pelcelové; u Eberta toužícího o nevěře Sofiině; u barona Astfelda Malostranského. Oběd doma. Popoledni vyšed, potkal sem Leopolda s sestrami a sprovodiv je na Hradčana, pak ledem po Vltavě domů, kdež mi Teresie harfovala, navštívil sem společnost skvostnou u barona Astfelda Trojského. Ztrava 54 kr.; dříví 36 kr.

Dne 12. února. Ráno u Leopolda, pak u p. Heyde na policii pro lístek; u Eberta, Tomáška; oběd u p. Nádherného, kdež slavný pochod vojska. Po poledni nejprv u Měchurových, potom u Schubertové, Ahsbasových, u Fiedlerové, kdež Lidmila posléze zpívala; na noc u Dr. Helda a hraběnky Přichovské okřívající. Ztrava 26 kr.

Dne 13. února. Dopoledne pakovav, odevzdal sem poště kofr svůj; pak šel sem o listy a na rozloučenou k p. Dobrovskému, Nádhernému, paní Petersové, Ebertům, hraběti Kuenburgovi, paní Pelzelové, hr. Sternberkovi; oběd u Astfeldů s baronem Jeníkem ɔc. Potom u paní Přibislavské, Ahsbasových, Dessaura a Dr. Lichtnera; pak u Měchurových, kdež dvojí nemoc, na rozloučenou. Večer ztrávili u mne Leopold a Ebert. [Přijal] 50 zl. Bradýři 3 zl. 20 kr.; sloužícímu 4 zl. 10 kr.; za byt 20 zl.; ztrava 52 kr.; pradleně 1 zl. 18 kr.; domovnímu 7 zl.

Dne 14. února. Ráno vstav ve čtyři hodiny s půlnoci, přistrojil sem se na cestu, a vyjel s rychlým vozem z Prahy před hodinou 6^{tou} ve společnosti p. Fischera, křížovníka ɔc. V Čáslavi od 1$^{3}/_{4}$ hod. pobyv za hodinu u oběda, jednal sem s Widmannovými o ochránění Klary, a psal o to hned Leopoldovi do Prahy; potom jedouce dále, večeřeli sme v Německém

Brode, kdež se povětří velmi ozimilo, přejevše Jihlavu v noci, (V Čáslavi 2 zl.; Něm. Brod 1 zl. 43 kr.)

Dne 15. února snídali sme ráno před čtvrtou hodinou v Moravských Budějovicích; potom přes Znojmo na oběd do Hollabrunnu v 10½ hod., pak přes Korneuburg ɔc přijeli sme v 4½ na Táborskou linii do Vídně, kdež vlídně přijati byvše, vjeli sme do města. Já ještě před 5. hod. dostal bytu u Bílého vlka; pak vyhledav nejprv byt Doležálkův, večeřel sem doma s p. Kopitarem. — Mor. Budějovice 42 kr.; Hollabrunn 2 zl. 45 kr., nosiči 18 kr.; večeře 54 kr.

Dne 16. února. Ráno u Životského na trhu, pak na poště pro své věci. Přestrojiv se, šel sem do bibliotéky v 10 hod.; odtud s p. Kopitarem k obědu domů. Potom vyhledal sem generála Sterndahla, hraběte Černína, hraběte Mercandina, an mě domů sprovodil; pořídiv své věci u policie, psal sem Měchurovi do Prahy o Čáslavském jednání, a navštívil kafírnu p. Löwa, pak paní Mayerovu večer. Večeře doma s p. Kopitarem. Snídaní 21 kr.; nosiči ɔc. 35 kr.; oběd 1 zl. 15 kr.; pečet 4 zl.; večeře 1 zl. 9 kr.

Dne 17. února. Dopoledne počal sem práci svou v cís. bibliotéce; potom o poledni u faktora Löwa sešel sem se s otcem svým, do Vídně s máslem přišlým, a rozmluviv s ním, šel sem s listy ku p. Hoppe a hraběti Zedtwicovi. Oběd u p. Mayera skvostný, kdež jeho bratří a sestry, p. Glaserfeld ɔc. Večer ztrávil sem v hospodě své na rozmluvách s otcem svým, jehož sem posléze k noclehu jeho doprovodil. Snídaní 25 kr.; večeře 1 zl. 53 kr., maličkosti 36 kr.

Dne 18. února. Ráno otec u mne, s nímž sem na censuru šel pro Králickou biblí a k p. Štuhlovi. Potom nesl sem listy k paní Pichlerové, (pak u hraběte Mercandina), Peřinové, Hanišové, p. Dvořákovi, Greifovi, panně Bálové. Oběd s p. Kopitarem, Busse, Gräfe, Vukem Stefanovičem doma. Potom otec u mne. U barona Hormayra odevzdav poslání Salmovo a na chvíli rozmlouvav, koupil sem u antiquara Ratha historii Raičovu, a pak sprovodiv otce na Tábor, když v městě zůstati musel, častoval sem jej i vozku v hospodě u Lva až do noci. — Snídaní s otcem 45 kr.; zpravení bot 3 zl.; dárek 50 kr.; oběd 1 zl. 9 kr. Raič 8 zl.; večeře 2 zl. 27 kr.

Dne 19. února. Ráno otec u mne, a já s ním v kafírně u p. Löwa, kdež sme se po 9té hod. rozloučili. Potom navštíviv p. Doležálka, četl sem tam ponejprv historii německou Ludnovu. On zjednal mi vchod do koncertu spolku hudebního Vídenského a pozval mě k obědu. Potom navštíviv ponejprv familii p. Rittersberka, odevzdal sem jim listy jich od otce. Večer ztrávil sem s p. Doležálkem na víně u Čermáka. Snídaní s otcem 45 kr.

Dne 20. února. Ráno mladý Rittersberk u mne pro šaty sestřiny. Potom já v bibliotéce pracovav, navštívil sem paní Pichlerovou a psal list do Prahy k rodinám Toni Měchurové. Oběd u hraběte Eugena Černína, kterýž mi za rodopis svůj od otce svého padesáte dukátů obětoval. Stížnosti Uhrů na sněmu pro řeč a literaturu, mně čísti půjčené. Večeřel sem

s p. Kopitarem a deset dukátů mu změniv dostal 47 zl. 20 kr. ve stříbře. Vše potom změniv dostal sem 590 zl. 50 kr. — Snídaní 24 kr.; večeře 46 kr.

Dne 21. února Dopoledne v bibliotéce byv, dostal sem rkp. Haselbachův do rukou. Po obědě šed k p. Doležálkovi, předplatil sem se do Concerts spirituels. Potom odevzdal sem listy barona Gamerra (543), p. Pompe, ɔc. Večer ztrávil sem u hraběnky Mercandinové a poznal tam slečny Beriotovy (choti Jos. Mercandina). Dnes ráno odevzdav mince p. Oberndörfrovi, oznámil sem se náhodou se slovutným Dr. Vivanottem. — Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 9 kr.; Concerts 5 zl.

Dne 22. února. Dopoledne v bibliotéce v rkp. Haselbachově. Oběd u Bílého vlka doma. Popoledni kupoval sem v městě prádlo. Pak vrátiv se, potkal sem p. Pauše s Unschuldem, kteříž mne navštívili. Večer u pana Löwa v kafírně rážkoval sem, a potom doma večeřel s p. Kopitarem a p. Jodlem. (Koupil sem dnes: košili 10 zl.; shavl 12 zl.; 3 šátky bílé na krk 10 zl.; 1 šátek černý 6 zl. 30 kr.; 2 vesty 11 zl.; kravatu 1 zl.; přípravu na krk 4 zl.; činí spolu za šaty 54 zl. 30 kr.) — Snídaní 24 kr.; papír 20 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.; rážky 1 zl.; večeře 48 kr.

Dne 23. února. Dopoledne v cís. bibliotéce v rkp. Haselbachově. Oběd doma. O 4^té^ hodině jel sem s paní Doležálkovou do prvního Concert spirituel, kdež sem symfonii Mozartovu z G-moll, Cherubiniho novou mši ɔc slyšel. Odtud navštíviv hraběte Černína a mnoho o historii naší rozprávěv, zůstal sem na večeři u p. Bartonka. — Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.

Dne 24. února. Ráno u krejčího Rabatina s p. Unschuldem a u pana Haase; pak v bibliotéce. Při obědě list bratrův z Prešpurka. U Armbrustra, knèhpůjčitele, abonnement na měsíc. Popoledni psav list Ebertovi, navštívil sem patra Martina u Ligoriánů, pak p. Dvořáka a pannu Bálovou. Večeře doma s p. Kopitarem a p. Jodlem. — Snídaní 24 kr.; abonnement 3 zl. 30 kr., list 38 kr.; oběd 1 zl. 9 kr.; večeře 27 kr.

Dne 25. února. Dopoledne byv opět u kupce o vesty, pracoval sem v bibliotéce. Oběd doma. Popoledni mezi jinými navštíviv hraběnku Mercandinovou, užival sem tam mnohé dověrnosti, a objevil se v citech svých. Nemoc slečny Beriotovy. Večer u paní Doležálkové na klavírování; pak večeře doma. — Snídaní 24 kr.; připlacení u kupce 3 zl.; oběd 1 zl 15 kr.; večeře 48 kr.

Dne 26. února. Ráno u bar. Brady, pak u Ant. Ghyczy, gardisty uherského, a s ním u p. Stefana Géczy, an se svou rodinou a se synem Petrem, ze Vlach se vrátivším u Zlatého vola bytem byl. Oběd u Císařovny rakouské. Potom navštíviv na chvíli hraběnku Mercandinovou, pana Bartonka a Doležálka, šel sem do divadla dvorského dívat se na Grillparzerova Ottokara dnes daného; sešel sem se tam s hrabětem Lažanským a baronem Taubenheinem. — Snídaní 30 kr.; oběd 1 zl. 35 kr.; vchodné 2 zl. 30 kr.

Dne 27. února. Ráno v ústavu protestantském, pak v bibliotéce. Oběd doma s p. Vukem, an mi počal o své historii mluviti. Popoledni navštívil

mě p. Tomášek, kandidát theologie potestantské, ponejprv. Potom sešed se s p. Mayerem, změnil sem mu ostatních 40 dukátů za 472½ zl. Kronbergrovi do Prahy poslal sem poštou 50 zl. ve stříbře. Večer pobyv u pana Löwa v kafírně, večeřel sem potom doma sám na rozmluvách s p. Kopitarem. — Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 9 kr. Kronbergerovi 115 zl.; porto 1 zl.; večeře 52 kr.

Dne 28. února. Ráno dostal sem od krejčího Rabatina šaty své, totiž frak za 85 zl., nohavice za 25 zl., dvě vesty (za přípravu 7½ zl.). — Potom v bibliotéce. Oběd doma. Popoledni psal sem paní Petersové do Prahy, navštívil paní Löwovu, a přestrojiv se, hraběnku Mercandinovu, p. Pompe, pak p. Géczyho, s nímž i se synem sem až do noci příjemně besedoval. Večeře doma s p. Edlem Prešpurským. Rabatinovi 117 zl. 30 kr.; snídaní 25 kr.; oběd 1 zl. 10 kr.; švadleně 2 zl. 39 kr.; večeře 48 kr.

Březen 1826.

Dne 1. března. Ráno u p. Géczy s lístky, jež sem o poledni zpět dostal od paní. Dopoledne pracoval sem v bibliotéce. Oběd doma, po němž mne navštívil p. Vuk. Četl sem C. Botta (Storia d' Italia dal 1789 al 1814, Italia 1824 in 12mo) první díl. Pak navštíviv generala Sterndahla i paní Mayerovu, šel sem s Unšuldem k magistrátu a pak koupit klobouk i rukavičky. Pobyv na chvíli u p. Hoppe, šel sem posléz do divadla dvorského, kdež »Othello« Shakspearův mne hluboce zajímal. — Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 3 kr.; klobouk 14 zl.; rukavičky 2 zl. 15 kr.; divadlo 1 zl. 15 kr.

Dne 2. března. Dopoledne v bibliotéce; pak oběd doma. Po obědě psal sem Dessaurovi do Prahy; potom koupiv u Pennaura musikálie na harfu pro Měchurovy, šel sem je hrát ku paní Mayerové. Od 5^{té} hod. byl sem v ústavu protestantském, kdež pod prof. Kankou v češtině cvičení bylo, a já s Tomáškem se hádav, s Moskovčákem opět sem mluvil. Večer nenašed p. Géczyho doma, (list Andresovi), byl sem na stráži u sv. Petra s hrabětem Mercandinem. Snídaní 25 kr.; oběd oc. 1 zl. 15 kr.; musikálie 19 zl.; Andresovi do Prešpurku 5 zl.

Dne 3. března. Ráno u p. Haasa, pak na stráži u Mercandina; potom v bibliotéce. Pak u hraběte Černína, u paní Pichlerové (pozvání na pondělek večer); oběd skvostný u p. Mayera s rodinou jeho. Popoledni chodil sem procházkou po valech Vídeňských až do Leopoldova; pak v kafírně pana Löwa a doma u večeře. — Pradleně 1 zl. 52 kr.; ztrava 24 kr.

Dne 4. března. Ráno p. Šimko u mne; potom já v bibliotéce. Oběd doma. Po obědě navštívili mě p. Tomášek a Melcer. Potom já byv u Pennaura a Steinera o musikálie a za příčinou p. Tomáška Pražského, navštívil sem hraběnku Mercandinovou pod večer. Potom v kafírně; pak večer doma pracovav, večeřel sem s p. Kopitarem. — Oběd 1 zl. 20 kr.; pradleně 18 kr.; svačina 15 kr.; večeře 52 kr.

Dne 5. března. Ráno šel sem k p. Vukovi Stefanovovičovi na pomoc k opravám jeho ve Fesslově (Bohne) historii Srbské; v čemž až do večera s ním pracovav, obědval sem s ním a rodinou jeho domácí. Potom šed ponejprv přes řetězový most na Dunaji do Pratru, navštívil sem večer p. Hoppe, kterýž mě u sebe ve společnosti zadržev, ke vhistování pobídl, v němž sem všecky čtyři robbry vyhrál. List od Rittersberka a od Leop. Měchury z Prahy. — Snídaní 24 kr.; listy pražské 1 zl. 15 kr.; [přijal] 1 zl. 5 kr.

Dne 6. března. Ráno p. Tomášek u mne. Potom v bibliotéce. Oběd doma. Po obědě u p. Doležálka na klavírování. List od paní Petersové z Prahy. Večer u p. Pichlerové ve společnosti výborné, kdež i p. Fridrich Schlegel s jeho paní (roz. Mendelssohn) a dcerou, pan Buchholz a Hülsemann, s kterýmiž mnohé sem měl rozmluvy, Oertingen, baron Macneven ꝛc, a paní mnohé. Večeřev doma s p. Gräfe, obdržel sem list od Kronbergra z Prahy. Snídaní 25 kr.; oběd 1 zl. 15 kr.; p. Pompe (pro Nádherného) 100 zl.; večeře a list spolu 1 zl.

Dne 7. března. Dopoledne v bibliotéce. Oběd doma. Po obědě vyšed na procházku, navštívil sem v Belvederu p. Russa, malíře, a oznámil se tam s paní Helminou de Chezy, s níž sem mnoho o dějinách českých rozmlouval. Pak u Pennaura o musikalie. Potom psav Měchurovi list, šel sem ku p. Hoppe pod večer, a doma večeřev s p. Kopitarem, prodal sem jemu Raičovu srbskou historii pro cís. bibliotéku za 30 zl. — Snídaní 18 kr.; oběd 1 zl. 3 kr.; večeře 21 kr.; musikalie, doplatek 6 zl.

Dne 8. března. Ráno psav list p. Nádhernému do Prahy, šel sem do bibliotéky. Oběd doma. Po obědě vyšed na procházku, setkal sem se s pacholkem bratrovým na ulici, an mi přived potom také bratra Janka do hospody mé, a knihy i spodky ušité z domu. Napsav pak otci list, a odevzdav dnes tři listy poště, šel sem s Jankem do Leopoldova a procházkou až k Augarten; pak večeřev s ním v hospodě u Lva, častoval sem vozky. — Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 9 kr.; večeře 3 zl. 12 kr.

Dne 9. března. Dopoledne na snídaní sešel sem se s p. Schachrem z Třeboně; pak v bibliotéce. O poledni byli u mne Janek s pacholkem, odebrat se domů; dal sem jim cestného i pro sestru, malou Rosinu, dárek. Oběd u p. Hoppe ponejprv, ve příjemném obcování. Potom odevzdav list bratrovi na poštu, šel sem k hraběti Černínovi, kdež mnoho o jeho rodopisu rozmlouváno. — Snídaní 24 kr.; halskragen 4 zl. 30 kr.; Jankovi 7 zl. 30 kr.; Rosině 50 kr.; pacholkovi 1 zl.; večeře 18 kr.

Dne 10. března. Ráno u p. Doležálka v klavírování; pak v bibliotéce. Oběd doma. Potom u p. Vuka Stefanoviče v historii srbské, kamž i pan Kopitar přišel. Večer nenašed p. generála Sterndahla i paní Mayerové doma, navštívil sem hraběnku Mercandinovou a důvěrně s ní samotnou o Lidmile Brožovic rozprávěl. Večeře doma; list Ebertův z Prahy. — Oběd a večeře 2 zl. 11 kr.; list 38 kr.

Dne 11. března Ráno u p. Doležálka, pak v bibliotéce. Potom u p. Sonnleithnera o lístek do koncertu; rozmluvy o vlastenské historii hudby.

Pak přes Volksgarten (Theseus od Canovy) k obědu k paní Pichlerové, kdež i p. Vierthaler, direktor sirotčího domu. Příjemné besedování až k 6té hodině. Potom navštívil sem barona Hormayra za příčinou archivu; večer s p. Schachrem na pivě u Wonnera, kdež i p. Carabelli. Snídaní 25 kr.; večeře 34 kr.; štětky 20 kr.

Dne 12. března. Ráno u Doležálka v hudbě; pak doma. O poledni u p. Manlichera v Černínském domě, pak v koncertu v redutách. Oběd doma. Mluvil sem s p. Veitem a jeho zasnoubenou. Pod večer navštíviv p. Doležálka, šel sem s ním ku p. Drtinovi do apatéky dvorské, a s nimi k Čermákovi na víno; dnes nátchou sem onemocněl po poledni. Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.; (večer thee).

Dne 13. března. Ráno pozdě vstav šel sem do bibliotéky, a odtud o 10½ hod. ponejprv ku p. Knechtlovi do archivu státního; pak opět do bibliotéky. Oběd doma. Popoledni poležev doma v posteli, šel sem ku paní Rittersberkové, k hraběnce Mercandinové, ke Škotům, kdež modlitby za císaře se dály, a do burku, pak k Doležálkovi. Večeře doma. Snídaní 24 kr.; oběd 50 kr.; večeře 1 zl.

Dne 14. března. Dopoledne v bibliotéce, pak po baštách s p. Kopitarem domů k obědu. Popoledni na procházce až za Belvederem a u p. Russa pro nátchu svou; podvečer na hlavní stráži (am Hof) u hraběte Mercandina, pak u p. Bartonka. Večeře doma, kdež sem se odebral od p. Gräfe, ruského státního raddy, jedoucího nazejtří do Mnichova. Koupel na nohy. — Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 9 kr.; večeře 27 kr.; list od Měchury 38 kr.

Dne 15. března. Ráno u p. Doležálka v hudbě, pak v bibliotéce. Oběd doma. Popoledni psal sem p. Dobrovskému do Prahy. Pod večer navštíviv Unschulda a paní Mayerovu, tarokoval sem s ní i s paní Hornikrovou až do noci, a prohrál 20 kr. Očí bolení poněkud se mi ulevilo. (Popoledni byl sem dnes u Ligorianů u patera Martina). Snídaní 21 kr.; oběd 1 zl. 3 kr.; ztráta 20 kr.

Dne 16. března. Dopoledne v bibliotéce. Oběd doma. Popoledni staviv se u p. Doležálka, navštívil sem paní Zerdahelyi na předměstí, v nepřítomnosti muže jejího; potom v nevlídném počasí vrátiv se, šel sem ponejprv ku paní Helmině de Chezy, kdež sem se oznámil s Dr. Jeittelesem a slyšel tragedii Wilhelma de Chezy, syna jejího, jejíž předmět náš Jiří z Poděbrad. Snídaní 25 kr.; oběd 1 zl. 15 kr.; boty 1 zl. 12 kr.

Dne 17. března. Dopoledne v bibliotéce. Oběd doma. Popoledni poležev doma pro bolení hlavy, potom darmo hledav p. Hülsemanna, navštívil sem p. Hoppe, kdež sem i přes večer se v příjemných besedách zabavil. Domů přišed, měl sem sousedství rozpustilé. List opět od Měchury. Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 17 kr.; večeře 28 kr.; list 38 kr.

Dne 18. března. Ráno v bibliotéce posléze. Vraceje se o poledni, byl sem u velikém davu při sv. Štěpánu, kdež Te Deum bylo ozdravení císaře. Oběd u p. Hoppe, kdež sem zůstav až do sedmi hodin k večeru, klávíroval

nejprv s pěknou Reginou, potom sám. Večer ještě až k 11té hodině ztrávil sem u paní Chezy v poslouchání tragedie »Jiří z Poděbrad«. — Snídaní 21 kr.

Dne 19. března. Dopoledne byl sem u gardy uherské u p. Ghyczyho, potom v kasárni u hraběte Mercandina k jeho jmeninám a u p. Bartonka. Oběd u p. Doležálka, po kterémž navštíviv hraběnku Mercandinovou k jejím jmeninám, šel sem do divadla v burku, do Händlova oratorium Šalomoun. Snídaní 24 kr., večeře 48 kr.

Dne 20. března. Ráno vyšed, pracoval sem s p. Vukem až do poledne, a staviv se v kanceláři státní u p. Světeckého pro archiv, obědval sem doma. Popoledni psal sem list p. Rittersberkovi do Prahy. Večer ztrávil sem u paní Mayerové, tarokovav s ní a s p. Reichensteinem, svatem jejím. Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 15 kr.; maličkosti 26 kr.; ztráta 12 kr.

Dne 21. března. Dopoledne byl sem u p. Kopitara, kterýž mi listy Köppenovy odevzdal; potom nadarmo v kanceláři státní; pak u p. Dvořáka. Oběd doma. Popoledni navštívil mě p. Veith a pobavil se až k večeru, kdež já sprovodiv ho, šel sem k p. Bartonkovi a odtud nadarmo do Lobkovského domu. Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 15 kr.; večeře 48 kr.

Dne 22. března. Ráno poležev déle, dostal sem na snídaní listy otce a bratra i 25 zl. w. w., poslední z dluhu mého; potom navštívil sem p. Hülsemanna a p. Šimko; pak paní Petersovou z Prahy přišlou až s poledne. Oběd u Císařovny rakouské. Popoledni navštívil sem p. Hoppe, vyhledav prvé hraběte Clam-Martinice; večer pobyl sem u paní Mayerové. — [Příjem] 25 zl.; snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 19 kr.; večeře 18 kr.

Dne 23. března. Ráno za příčinou nátchy poležev déle, šel sem opět nadarmo ku p. Světeckému do kanceláře státní; pak ku policii o pas do Prešpurka. Oběd doma. Popoledni u hraběte Clam-Martinice, pak na poště o rychlík do Prešpurka. Potom u p. Světeckého v bytu jeho, a u hraběnky Mercandinové. Večer u paní de Chezy, kdež syn její Max mne kresliti počal. — Gerikovi 50 kr.; oběd 1 zl. 6 kr.; za rychlík 6 zl. 15 kr.

Dne 24. března. Dopoledne pracoval sem u p. Vuka až do půl jedné hodiny. Oběd doma. Popoledni chodil sem oznámit odjezd svůj ku paní Petersové, jíž doma nebylo, p. Hoppovi, Doležálkovi ɔc. Večer celý ztrávil sem u paní Chezy, kdež i dr. Jeitteles. Max mě opět kreslil. Vrátiv se záhy, večeřel sem ještě doma. Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 15 kr.; večeře 32 kr.

Dne 25. března. Ráno v $6^1/_2$ hod. vyjed rychlíkem do Prešpurka, přijel sem tam k 1[é] hod. s poledne a umístil se v hospodě u Slunce. Poobědvav, šel sem nejprv k Vyrožilovi, potom ku prof. Bilnicovi, an mě nazejtří k obědu pozval; pak vyhledav svého bratra Andresa, jehož sem od pěti let byl neviděl, vyzvěděl sem stav jeho. Pak u prof. Grossa, a zas u Vyrožila. Večer byli u mne bratr Andres a mladý Pilečka Hodslavský na večeři a besedách až do noci. — Na cestě 12 kr.; oběd 1 zl. 6 kr.; rohlíky 45 kr.; večeře 1 zl. 28 kr.

Dne 26. března. Ráno navštívil mě bratr Andres v deštivém počasí; potom šel sem k p. Vyrožilovi; o 11 ½ hod. k paní Móga; odtud k obědu ku prof. Bilnicovi; potom ku prof. Martinimu a Žigmondymu, kteréhož jen paní doma byla; pak k p. Palkovičovi od 4—6té hod. K večeru byl sem ještě u paní Majláthovy, jejíž manžel, p. personal uherský, dal mi památku sněmu nynějšího; pak u p. vicepalatina Ghyczyho, mne srdečně přivitavšího. Večer byli u mne odebrat se p. Virožil a bratr, i s Petrem Géczy mluvil sem poslední přátelská slova. — Snídani s Andresem 40 kr.; byt v Prešpurku 2 zl. 30 kr.; topení 36 kr.; večeře 50 kr.; bratrovi 25 zl.; dárky 1 zl. 12 kr.

Dne 27. března. Ráno v 6 hodin vyjev obecním vozkou z Prešpurka, přijel sem do Vídně ve 2 hodiny s poledne. Oběd doma u Bílého vlka. Potom přestrojiv se, navštívil sem paní Petersovou v knížecím Lobkovském domě, a odtud pobyv na chvíli v kafírně u p. Löwa, šel sem k p. Hoppe, i zůstal tam až do noci v besedách, klavírování a zpěvu Reginy. Vozkovi 5 zl.; oběd 50 kr.; rážkování 25 kr.

Dne 28. března. Ráno vyhledal sem p. Karla Zerdahelyho v Macsakerhof, a posnídav v Neunerově kafírně na novinách, navštívil sem p. Hülsemanna, učitele Don Miguelova. Pak byv u p. Světeckého, šel sem ponejprv pracovat do státního archivu dopoledne i popoledni, kdež mě p. Knechtl přívětivě přijal i provodil. Oběd doma. Popoledni u p. Doležálka. Večer u paní Burgermeistrové. Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 9 kr.; večeře 50 kr.

Dne 29. března. Dopoledne pracoval sem v archivu státním; a nadarmo hledav přátel některých, obědval sem u p. Hoppe. Odtud zase šed do archivu, šel sem k hraběti Černínovi večer, pak ku paní Pichlerové samotné, a s p. Bartonkem k jeho přátelům Čechům, p. Kozákovi, Friedlovi a j., s kterýmiž sem až do noci na předměsti se bavil. — Snídaní 25 kr.

Dne 30. března. Dopoledne v státním archivu, diplomy Kladrubské. Oběd doma. Pak u Doležálka v Müllerových listech. Potom na chvíli v archivu, a ode 4—6 hodin v Concert Spirituel, kdež sedmero slov Haydnových dáno. Pak u hraběnky Mercandinové. Večer ztráviv u paní Pichlerové ve společnosti s p. Fridrichem Schleglem, hraběnkou Engel, s kterouž sem domu jel ɔc., našel sem doma list smutný Leopoldův o Teresiině nemoci. Snídaní 25 kr.; oběd 1 zl. 6 kr.; večeře 22 kr.; list 38 kr.

Dne 31. března. Ráno dopsal sem počatý v noci list Leopoldovi a šel ku paní Petersové, odtud do archivu. Oběd doma. Potom u hraběte Kašpara Sternberka .do Vídně přišlého dověděl sem se o povolení časopisům musejním podlé mého plánu. Popoledni odevzdav list Měchurův na poštu, byl sem v archivu; pak u paní Chezy; a večer tarokoval sem s Unšuldem a Paušem. — Snídaní 25 kr., oběd 51 kr., káva 18 kr.; ztráta 32 kr.

Duben 1826.

Dne 1. dubna. Ráno pradlena u mne, a potom pan Šimko. Pracoval sem v archivu jak obyčejně od 9—1 hod. a popoledni od 3—6 hodin. Oběd doma. Podvečer byl sem u p. Bartonka. Večer ztrávil sem u paní Chezy, kdež mě syn její Max podobil. Pradleně 5 zl.; snídaní 25 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.; maličkosti 15 kr.

Dne 2. dubna. Ráno po snídaní byl u mne Václav Životský o plátno; potom pracoval sem s Vukem Stefanovičem v jeho historii od rána přes oběd k večeru. Pak darmo hledav některých přátel, šel sem na večer ku paní Mayerové na besedy. Domů se vrátiv, pil sem thé pro kašel svůj. — Snídaní 24 kr.

Dne 3. dubna. Ráno na chvíli u paní Petersové, pak v archivu. Na obědě byl sem u p. Hoppe přívětivě chován. Odtud navštíviv hraběnku Mercandinovu, Černíny, i starého, nadarmo, pak Manlichera (Dr. Lichtenfels) šel sem opět ku Petersům, večer ztrávil sem u p. Unšulda v tarokování s ním a p. Reichensteinem. Snídaní 24 kr.; ztráta 35 kr.

Dne 4. dubna. Ráno u hraběte Kašpara Šternberka v jednání o časopisech musejních, jichž obou redakcí mně podával. Pak v archivu. Oběd doma. O poledni u hraběte Černína s nálezky svými, a p. Bartonka, an mi dnes 20 zl. ve stříbře půjčil. Popoledni v archivu. Večer ztrávil sem u Petersů v Lobkovském domě s p. Bernardem a paní Müllerovou; Pí. Petersová k nelibosti své poznala mne dnes ponejprv býti protestantem. Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.

Dne 5. dubna. Dopoledne nejprv u p. Doležálka; potom v archivu. Oběd doma. Po poledni darmo chtěv zjednati rychlík na sobotu, šel sem zase do archivu. Večer ztrávil sem u paní Chezy ve společnosti, kde i p. Hammer, orientalista, se svou paní, Dr. Jeitteles ɔc. Čtena nám činohra syna jejího Vilíma (die Schnapphähne). Loučení od p. Chezy a Jeittelesa. — Snídaní 24 kr.; oběd 1 zl. 6 kr.; dárky 36 kr.

Dne 6. dubna. Ráno pan Tomášek u mne na loučení. Potom já v bibliotéce a v archivu. Oběd doma. Pak na poště o rychlík zvláštní. Po poledni v archivu. Večer nejprv u paní Petersové na chvíli; pak u paní Burgermeister, kdež i baronka Serini po pěti letech opět srdečně mě vítala; posléz na večeři u p. Hoppe. Snídaní 25 kr.; oběd 50 kr.; rychlík 42 zl. 55 kr.; pradleně 1 zl. 45 kr.

Dne 7. dubna. Dopoledne v bibliotéce a v archivu (Regesta imper.), Oběd doma. Knihy od Vuka. Poslal sem list Měchurovi. Popoledni v archivu. Pak u hraběnky Mercandinové, jejíž syn mě sprovodil, a na poště rychlé, i v Londýně za příčinou p. Poláka. Večer ztrávil sem celý u paní Petersové, vhistovav s ní, p. Feldekem, radou Švarcenberským ɔc., kdež i p. Bernard ode mne se loučil. Snídaní 24 kr., oběd 1 zl. 12 kr., bradýři 7 zl., list od Měchury 38 kr.

Dne 8. dubna. Ráno u p. Manlichera, Bartonka, a pak u Petersů s novinami žádoucími o Teresii Měchurové. Pak v bibliotéce a v archivu. Oběd u p. Doležálka. Před obědem posléze u paní Pichlerové, rozloučivši se srdečně se mnou. Po poledni v archivu. Pak na poště zvěděl sem určitě o svém odchodu v outerý. Večer na chvíli u paní Mayerové; potom na večeři doma s p. Kopitarem v obšírném dlouhém besedování. Snídaní s p. Hirschem 24 kr.; večeře 1 zl. 12 kr.

Dne 9. dubna. V pěkném počasí tohoto dne ráno prošed skrze procesi jubilejní, uviděl sem dnes v archivu tajném spodním nejstarší listinu od l. 817, a Napoleonovu resignaci 11. dubna 1814., vlastní rukou podepsanou ɔc., i originál českých kompaktát ɔc., dán mi také opis povolení mně daného od kn. Metternicha. Císaře viděl sem jeti ponejpr po nemoci jeho do Pratru z oken archivu. P. Šimko z Těšína. V koncertu Slavíkově veleslavném. Oběd u p. Hoppe: Loučení u hraběnky Mercandinové; darmo u p. Pompe; v Lobkovském domě u paní Petersové, u p. Doležálka. Večer s Unschuldem po Vídni spatřit illuminaci města. Snídaní 24 kr.; bradýři 15 kr.; za deštník vrácený 50 kr.; večeře 18 kr.

Dne 10. dubna. Ráno nejprv u Životského o plátno, pak u Doležálka, u Tendlera s knihami, u hraběte Kašpara Šternberka o časopisech ɔc. V archivu hledal mne p. Feldek o Popelích se ptaje. Poděkování u p. Světeckého. Doma pakování. Oběd posléz u Hoppe. Na poště s pakáží. Loučení u Černína (o erbu Dubských) a Bartonka. V archivu loučení od p. Knechtla; darmo u Hormayra; loučení u Mayerových. Večeře s Kopitarem a Vukem posléz; u Kopitara půjčivšího mi 30 zl. c. m.; Šafaříkova hist. literat. Posléze loučení u Petersů. [Příjem] 10 zl.; nosiči 50 kr.; klobouk 5 zl.; za pakáž 4 zl. 25 kr.; večeře 50 kr.; hospodskému 53 zl. 23 kr.; sloužícímu 10 zl.; dívce 3 zl. 20 kr.; sklepníkovi 1 zl.

Dne 11. dubna. Ráno před odjezdem ještě Unschuld u mne. Vyjeli sme rychlíkem v 6 hodin. Oběd v Hollabrunu, večeře v Mor. Budějovicích. Ve společnosti byli Leidesdorf se svou paní, Dussensy, Fechter, Kottel (z Karlových Varů) ɔc. Viděl sem Znojmo; v Jihlavě jen náměstí v noci. Na snídaní přijeli sme v noci okolo 4té hod. — Nosiči 50 kr.; oběd 1 zl. 57 kr.; večeře 1 zl. 40 kr.; maličkosti 30 kr.

Dne 12. dubna do Něm. Brodu; na oběd do Plaňan před 11tou; do Prahy vjeli sme ve 4 hodiny s poledne. Fiakrem zajel sem domů. Převléknuv se, pospíchal sem k Měchurům, a Teresii již u klavíru zastihl. Srdečně přivítán sem ode všech, zvláště pak od Teresie okřálé a od Leopolda; s tím darmo hledav Eberta, šel sem k Hroznu a k Dr. Heldovi, jenž Teresii byl lékařem. Večer doma Rittersberg. Snídaní 36 kr.; oběd 1 zl. 35 kr.; dárky 1 zl.; fiakr 1 zl. 15 kr.; u Hroznu 40 kr.

Dne 13. dubna. Ráno u Eberta; pak dostav věci své s pošty (baron Stenč na ulici) u p. Dobrovského s jeho knihami, u hraběte Šternberka, an mi o diplomatáru mluvil, u p. Nádherného a paní Tomáškové. Oběd doma s Rittersberkem. Popoledni s notami u Měchurových, u Ahsbasů,

paní Fiedlerové, Dr. Lichtnera, u Dessaura, jenž o polednách mne byl navštívil, u prof. Jungmanna a zase u Eberta. (Po poledni také u Klary a u barona Astfelda). Sloužící 50 kr.; snídaní 13 kr.; oběd 45 kr.; maličkosti 30 kr.

Dne 14. dubna. Ráno u pí. Pelzlové, u p. Kosseka, u Schubertové darmo, pak u Kronbergra v katalogu knih. Oběd u Ebertů. Popoledni nejprv u Dessaura za příčinou sestry jeho, načež sem s ním v procházce mnoho mluvil o stavu jeho dověrně; pak u Měchurových, kdež Teresie mi opět harfovala a u Dra Lichtnera večer, odkudž ale pro bolest očí sem odešel. Snídaní 9 kr.

Dne 15. dubna. Ráno u p. Dobrovského s Vídenskou kořistí svou, kdež sem o Stenčově plánu k redaktorství jeho se dověděl; o poledni ve výstavě obrazů letos náramně chudé; u oběda u barona Astfelda, kdež i Vratislavovici všickni ɔc., potom u Leopolda, pak v dešti u Preslů a večer u Eberta i Šteinice pak na novinách. Snídaní 5 kr.; výstava 15 kr; večeře 9 kr.

Dne 16. dubna. Dopoledne p. Hanka u mne pro Köppenovy listy a o časopisu, potom u Jungmanna. Pak s Leopoldem u Klary. Oběd u Měchurův ve příjemném obcování, kdež sem i v hudbě a zpěvu až pod večer zůstal. Potom navštíviv paní Fiedlerovu, Schubertovu, Ahsbasy, šel sem na večer k Dr. Heldovi a hraběnce Přichovské, rážkovav a obcovav až do noci. [Vydal] 24 kr.

Dne 17. dubna Ráno u barona Stenče v plánech o časopisech a diplomatáru; podával mi redakci s 1200 zl. ročně. Dopoledne Leopold u mne. Oběd u p. Nádherného. U Eberta; u Měchurových, kdež Marie Gebelova; Teresie opět nemocí lehla, pročež sem hledaje Dr. Helda byl u hraběnky Přichovské. Večer u p. Tomáška se Svobodou a Müllerem v koncertu Kollinově k rodinám jeho. Dárek 20 kr.

Dne 18. dubna. Ráno u Leopolda za příčinou nemoci sestřiny; pak u Hroznu našed p. Čelakovského, sprovodil sem ho domů a on mne také. Dopoledne u hraběte Šternberka s kořistí svou. Oběd s baronem Stenčem ve Vysokém domě. Pak popoledni u Teresie nemocné ležící vyrážení hrou. Darmo pak čekav na barona Stenče, (kdež sem četl o obležení Prahy 1648 l.) šel sem do divadla za příčinou Esslaira. Snídaní 12 kr.; rážky 25 kr.; divadlo 1 zl.

Dne 19. dubna. Ráno snídaní u barona Stenče, an mi před odjezdem svým 50 zl. do rukou dal. U Kronbergra za příčinou knih, a porto nemírné; u Nádherného o půjčku po Měchurově žádosti. Oběd doma. Po obědě u Měchury, jemuž sem svých sto zl. do rukou dal, u sestry jeho nemocné, mne city svými i neduhem nepokojivší. Večer v divadle, pro Esslaira (Dienstpflicht von Iffland), odkudž se vracejícímu Ebert o náruživostech v rodině své neutěšené zprávy dával [Příjem] 50 zl.; [vydání:] oběd 38 kr.; (100 zl.), a 1 zl.

Dne 20. dubna. Ráno poslal sem Leopoldovi požádaný portret svůj s listem; a doma pracovav, šel sem na půjčku k Nádhernému pro Leopolda. O poledni v krásném počasí na procházce s Dessaurem. Oběd doma. Potom u Leopolda dány mi blažící naděje k Teresii, do citů mých hluboce pronikající; ona sama méně zdála se mi přáti. Baron Jeník s amuletem ɔc. Dessauer přišed ke mně po tretí, odvedl mne za bránu. Večer u Dr. Helda mne Teresii dopřívajícího, jakož se byl v rodině o to ujímal. Snídaní 36 kr.; oběd 38 kr.; (100 zl. — $^{6}/_{5}$); domovnímu u Dr. Helda 1 zl.

Dne 21. dubna. Dopoledne doma v kronice pilně pracoval sem, po snídaní na chvíli Eberta navštíviv. Leopold byl u mne. Potom já v bibliotéce u p. Zimmermana, u paní Pelcelové; u oběda v Lázni s Marsanem a Preslem; pak v Museum paměti Dačického, rukopis. Vinařický s Šafaříkovou literaturou, jíž exemplář od Krause sem dostal. Pod večer u Měchurových, večer v divadle (Nathan der Weise, Esslair) s hraběnkou Přichovskou a dr. Heldem. Pak ještě s Leopoldem, Dessaurem a hrabětem Šporkem u Hroznu. — Snídaní 16 kr.; oběd 1 zl. 4 kr.; večeře 32 kr.

Dne 22. dubna. Dopoledne obírav se Šafaříkovou literaturou, šel sem k p. Dobrovskému (o časopisech musejních.) Pak doma v kronice. Oběd doma. Popoledni pracovav doma, šel sem k Měchurovým, kdež pan Ploner, strýc jich; odtud k Höcknerovým, kdež Klara přátelskou dověrou se ke mně obrátila. Večer byl sem v divadle, v Belisaru Schenkově (Esslair), pak u Hroznu s p. Schiesslerem ɔc. Snídani 18 kr.; oběd 47 kr.; divadlo 1 zl.; večeře 10 kr.

Dne 23. dubna. Ráno u Eberta, potom darmo hledav knížete Kinského, byl sem u Leopolda. Oběd doma; pak u Dessaura, a u prof. Jungmanna. Popoledni byv u Teresie sám jediný po dvě hodiny, zjevil sem se jí v citech svých laskavě a dověrně, a nabyv aspoň naděje vlídností její a dověrou mně prokázanou, počal sem tušiti svrchovaného blaženství citů. Přišel potom lékař její p. Held a celá rodina mně příznivá. Promluviv o tom s Leopoldem, šel sem potom domů, city svými překonaný. Snídani 16 kr.; oběd 56 kr.; večeře (doma) 37 kr.

Dne 24. dubna. Ráno Ebert u mne na snídani; potom zjeviv mu tajemství své, sprovodil sem ho k Leopoldovi. O poledni šel sem ku prof. Meinertovi, prose jej, aby k časopisu našemu přispíval; tamž byl Dr. Lichtner. Oběd u Zlatého anjela. Po poledni pracovav doma, šel sem k Měchurům, potom ku Klaře; pak u Ahsbasů mladý hrabě Mercandin s důvěrou se ke mně naklonil, i Matilda tolikéž. Snídaní 36 kr.; oběd 47 kr.; večeře 21 kr.

Dne 25. dubna. Dopoledne doma v kronice. O poledni u hraběte Františka Šternberka, v domlouvání o časopisech, až posléze k mému smyslu se naklonil Oběd v Červeném domě s p. Bučkem ɔc. Popoledni u Dessaura; pak doma pracovav, šel sem pod večer k Měchurovým, a večer k baronu Astfeldovi, kdež skvostná společnost, hrabě Khünburg, baron Wassmuth ɔc. Snídaní 5 kr.; oběd 1 zl.; večeře 20 kr.

Dne 26. dubna. Ráno byv u Kronbergra pro knihy své a u Rittersberka, pracoval dopoledne doma v kronice. Potom poobědvav doma, šel sem k Písečné bráně za otázkou paní Pichlerové, a vraceje se, u Ebertů zadržán sem při hostině domácí po oddavkách starého pána s Zachystalovou. Pod večer u Měchurových, kdež Teresie mi harfovala; odtud odcházeje s Dr. Heldem, oznámen sem s prof. Fritzem. Večer u p. Tomáška, pak u Ebertových při svátku jeho. Snídaní 5 kr.; oběd 39 kr.

Dne 27. dubna. Ráno u Rittersberka za příčinou plánu časopisního. Potom doma v kronice, kdež mě prof. Jungmann navštíviv, ohledal mé nové historické zběrky. Oběd doma. Popoledni pracovav doma, šel sem k Měchurovým, a pobyl tam celý podvečer. Večer pak ztrávil sem u pana Tomáška, kdež z počátku i p. Svoboda byl; užil sem mnohé důvěry o rodině jich. Snídaní 5 kr.; oběd 33 kr.

Dne 28. dubna. Ráno mladý Bartoněk u mne, kterémuž sem z jistiny bratra jeho dal 25 zl. v. v. Pracoval sem dopoledne doma pilně v kronice. Oběd také doma. Po večer šel sem na chvíli k Měchurovým, potom pak na večer k Dr. Lichtnerovi, kdež besedou byla rodina p. Pistorova, ubírající se do Vídně k divadlu. Bartoňkovi 25 zl.; snídaní 13 kr.; oběd 40 kr.

Dne 29. dubna. Ráno na chvíli u Eberta. Potom pracoval sem celý den pilně v kronice, text její dokonávaje. Oběd doma. Pod večer vyšed k Měchurům, potkal sem je jdoucí do divadla k opeře Telemachu (pan Triebensee) a připojil se k nim, i domů odtud sprovodil. Snídaní 16 kr.; oběd 33 kr.; divadlo 1 zl.: večeře 27 kr.

Dne 30. dubna. Ráno u Eberta a Šteinice na snídaní; potom s kronikou svou u p. Dobrovského, an ji učené Společnosti v dnešním posezení předložiti měl. Oběd u Měchurových s p. Plonerem a Zeithammrem, kdež sem několik hodin příjemně obcovav i rady otce domácího příznivé uživ, šel k Höcknerovým s Leopoldem tarokovat; večer pak s Dr. Heldem byl sem u hraběnky Přichovské až do noci. Snídaní 16 kr.; dárky 24 kr.

Květen 1826.

Dne 1. května. Ráno pradlena u mne. Počasí příliš nevlídné. Byl sem u p. Dobrovského, nemaje pokoje ani stání, pak u Dessaura, u Šteinice na rážkování. Oběd u Ebertů. Popoledni byv u Měchurových, nedorozuměním Teresie na odchodu projat sem byl velice k beznadějnosti svého štěstí; pročež i nemohl sem nikam více mezi přátely vyjíti. Pradleně 2 zl. 30 kr.; snídaní 16 kr.; rážky 16 kr.; večeře 22 kr.

Dne 2. května. Ráno u barona Stenče s biblí Kralickou, kterouž sem jemu vděčně obětoval. Oběd doma. Popoledni v nepokoji svém vyšed s Leopoldem, rážkoval sem na Příkopech a šel do koncertu Mar. Krausovy, slepé harfenice, kdež i sestry Měchurovy byly, potom v bytu jich poněkud ukojen můj nepokoj znameními laskavosti. Večer doma, navštíviv dříve

barona Astfelda. [Příjem] 50 zl. Snídaní 5 kr.; oběd 45 kr.; koncert 2 zl.; rážky 25 kr.; večeře 25 kr.

Dne 3. května. Ráno s knihami u p. Dobrovského, sprovázen jsa Dessaurem, potom u p. Kohouta a Svobody. Oběd s p. Gerlem v Červeném domě. Pak u Dessaura a s ním na procházce, kdež se Ebert k nám připojil. Odtud šel sem navštívit paní Schubertovou, a uživ mnohé důvěry její, šel sem k Höcknerovým a pak k Teresii přívětivé; posléze ještě byl sem po dlouhém čase opět jednou u Lidmily. Snídaní 18 kr.; oběd 1 zl.; večeře 24 kr.

Dne 4. května. Dopoledne byv u Eberta, šel sem s ním na Hradčany a vystoupil ponejprv na věži kostela sv. Víta; potom šli sme ku paní Tomáškové k rodinám jejím. Oběd u Ebertů. Dopoledne šel sem letos ponejprv do Kanálky a Wimmrovek procházkou, kdež se Dessauer ke mně připojil. Potom u Měchurových, přišlých od orakulum nespokojených. Večer doma. Snídaní 16 kr.; dárky 25 kr.; večeře 24 kr.

Dne 5. května. Dopoledne psal sem paní Pichlerové do Vídně, a odevzdav list poště, pobyl sem u Šteinice. Oběd doma. Popoledni navštíviv p. Heyde, zaplatil sem mu činži od Hromnic b. r. do sv. Jiří. Pak u Leopolda s mladým Korbem besedovav, šel sem s Höcknerovými a Leopoldem procházkou na ostrov Göplův; večer u Dr. Lichtnera s p. Talackem. Snídaní 22 kr.; oběd 38 kr.; činže 32 zl. 30 kr.

Dne 6. května. Ráno u Eberta, potom u hraběte Šternberka s prosbou o pololetní ratu, kterouž mně laskavě povolil. Z té vrátil sem p. Nádhernému 100 zl. (půjčených 20. dubna). Oběd doma. Popoledni u Frant. Mercandina i u Ahsbasů; pak u Teresie ponejprv v pokoji jejím, ana byla zase zneduživěla; doptávání o zítřejší processí před p. Plonerem. Večer v divadle ve frašce, potom s Leopoldem a j. u Hroznu. [Příjem] 250 zl.; [Vydání] 100 zl.; bradýři 2 zl.; snídaní 24 kr.; oběd 40 kr.; divadlo 1 zl.; večeře 32 kr.

Dne 7. května. Den processí jubilární první v Praze. Leopold hned ráno u mne byl. Potom já u Nádherných i na Hradčanech dívav se na pochod, šel sem k Měchurům o poledni, kdež po pěkném počasí náhle příval se spustiv, pány na processí všecky promočil. Oběd u Nádherného. Potom opět u Měchurů, kdež Teresie mi harfovala až k večeru; pak u Dr. Helda chvály veliké o Teresii ɔc. Snídani 13 kr.; dárky 25 kr.

Dne 8. května. Ráno u barona Stenče nemocného; potom u hraběte Kašpara Šternberka, kterýž mi vyhotoviti kázal plán k časopisům musejním, neohlédaje se na cizí plány, což mně k veliké radosti bylo. Rážky u Šteinice za deště. Oběd doma. Popoledni s Leopoldem v zahradě hraběte Voračického; dárek od Klary. Večer ztrávil sem celý u p. Tomáška v důvěrném obcování. Snídaní 13 kr.; rážky 30 kr.; oběd 35 kr.

Dne 9. května. Dopoledne psal sem p. Kopitarovi do Vídně; Ebert u mne. O poledni u paní Přibislavské, potom u Kronbergra. Oběd v Červeném domě. Dopoledne pracovav doma, šel sem o páté hodině k Teresii a pobyl s ní v zahrádce domácí za dvě hodiny, kochán byv srdečnou

laskavostí její velice. Naděje rozkošná zavítala mi dnešním obcováním s ní. Potom u domácích a u Leopolda. Večer doma. Snídaní ɔc. 46 kr.; oběd 40 kr.; večeře 32 kr.

Dne 10. května. Ráno pracovav ve plánu pro časopisy, navštíven sem od Dessaura, s nímž sem ku knihaři pro Šafaříkovu literaturu šed, v ní se kochati počal. V licitaci po hraběti Kanalovi koupil sem dvě schrány pro knihy za 37 zl. 14 kr. Oběd doma. Potom spořádav své knihy do nich, zaveden sem od Dessaura k Šteinicovi a pak k Beutlovi, kdež oba mistrovně klavírovali až do noci.- Snídaní 13 kr.; schránky 37 zl. 14 kr., nosiči 2 zl. 42 kr.; knihař 24 kr.; oběd 30 kr.; večeře 12 kr.

Dne 11. května. Ráno u knížete Kinského v dlouhých rozmluvách, potom na poště, odesílaje p. Kopitarovi list i 30 zl. c. m., mně ve Vídni půjčených. Pak u hraběte Šternberka o desky staré archivu feudálního. Oběd doma. Popoledni u Měchurových po dvakrát, kdež slaveny k zejtřku rodiny pana domácího, pak u Höcknerových. Posléze v opeře (Faust) s Měchurovými. Večeře doma. Pradleně 1 zl. 18 kr.; sloužící za měsíc duben 3 zl.; oběd 33 kr.; opera 1 zl; večeře 37 kr.

Dne 12. května. Ráno pracoval sem v plánu pro časopisy musejní, při čemž mě Dessauer navštívil: potom šel sem odebrat se od Měchurových, jedoucích dnes do Kosmonos; pak u hraběte Šternberka v archivu feudálním a rozmluvách. Oběd doma. Popoledni u paní Petersové vdovy a Leopolda doma zůstalých; neveselé zprávy o Teresiině vždy stejné tužbě po Bauerovi nehodném, kteréž mne zármutkem sklíčily. Večer na chvíli u p. Dobrovského nemocného; pak doma. Snídaní 6 kr.; oběd 30 kr.; výřezek podobizny 18 kr.

Dne 13. května. Dopoledne i popoledni spisoval sem plán časopisů musejních pro hraběte Kašpara Šternberka. Před polednem navštívil sem vdovu Petersovou, nepokojem za příčinou Teresie hnán jsa. Oběd doma. Popoledni byl u mne Leopold. Pod večer já u Eberta, čta jemu plán svůj. Večer opisoval sem svůj plán doma až do noci pro hraběte Šternberka. Snídaní 22 kr.; oběd 32 kr.; večeře 25 kr.

Dne 14. května. Včasně vstav, dopsal sem svůj plán pro časopisy musejní a k 10. hodině zanesl jej k hrabatům Šternberkům, kteříž při srovnávání kopií Hankových, k jeho nevoli, mne za oprávce chyb jeho vyzvali. Oběd u Ahsbasů, kdež sem se potom až k večeru příjemně bavil. Pak navštíviv ještě ovdovělou paní Petersovu, šel sem na večer k Dr. Heldovi, k jeho jmeninám pozejtří, a zůstal tam do půlnoci. Snídaní 21 kr.

Dne 15. května. Ráno u Eberta, pak u p. Dobrovského; potom na mši Leopoldově v kostele u sv. Jakuba zpívané, s Ebertem; pak u prof. Jungmanna a u Leopolda o jeho mši. Oběd u Ebertů s p. Siche. Pod večer šel sem zase k Leopoldovi a s ním ku paní Höcknerové, kdež sme až do noci tarokovali. Snídaní 13 kr.

Dne 16. května. Ráno u barona Stenče; potom u hraběte Kašpara Šternberka, kterýž mi oznámil, že sem volen ve včerejším posezení musejním

za redaktora obou časopisů a plán můj že pochválen. P. Zippe tamž. Pak u hraběte Františka Šternberka v archivu feudálním. Oběd u p. Tomáška s Kittlem mladým. Vrátiv se domů, nalezl sem tu zmeškané pozvání k obědu od hraběnky Příchovské ku jmeninám Dr. Helda, kamž ihned šed, bavil sem se příjemně až do noci. Snídaní 13 kr.

Dne 17. května. Ráno u Rittersberka; potom dopoledne v práci u hraběte Šternberka, pak u Eberta. Oběd doma s Rittersberkem. Popoledni šel sem k Leopoldovi a k Marii Petersové mně zpívavší. Potom na radnici staroměstskou ku p. Schützovi a Jebauckému o archiv; zpráva o předsevzetí p. Spořila ohledem na mne. Pak u Dessaura a s ním u p. Unschulda z Vídně dnes přišlého; odtud s listem u barona Stenče; večeře doma. Snídaní 13 kr.; oběd 45 kr.; večeře 27 kr.

Dne 18. května. Ráno u p. Dobrovského v zimnici ležícího, potom u hraběte Šternberka v archivu feudálním; odtud u p. Kohouta. Popoledni byv na radnici staroměstské přepisovat instrukci vojenskou (1413); pak u Měchurových; a posléze u barona Astfelda až do noci, kdež hraběnka Almagna z Janovic přišlá. Snídaní 13 kr.; oběd 32 kr.; rážky 12 kr.

Dne 19. května. Ráno ve veřejné bibliotéce dlouhé rozmlouvání s p. Zimmermannem ɔc, pak doma. O poledni vyšed procházkou s Dessaurem, pocítil sem jeho nevlídnosti k žádostem svým. Popoledni na radnici staroměstské. Pod večer šel sem do domu Měchurových čekat na návrat Teresie i Antonie a rodičů jejich z Kosmonos, čehož i dočekav se ku potěšení svému, šel sem domů. Snídaní 13 kr.; oběd 30 kr.; večeře 9 kr.

Dne 20. května. Ráno u Eberta, pak u hraběte Kašpara Šternberka o redaktorství, u hraběte Františka Šternberka v práci, a v posezení společnosti umělecké na rozdání odměn; pak u prof. Millaura ponejprv za příčinou časopisů, kterýž mi akty dosavadní v té věci ukázal. Oběd u Ebertů. Popoledni s Leopoldem u děda jeho p. Plonera, ponejprv na obrazích, pak u sester jeho v zahradě; kytka z Kosmonos přinesená. Večer doma. Snídaní 13 kr.; večeře 32 kr.

Dne 21. května. Dopoledne doma. Pak u Ebertů. Potom u p. Dobrovského ze zimnice povstalého. Oběd u p. Svobody Navarovského, kamž i Ebert přišel. Popoledni procházkou s Leopoldem, potom u jeho sester, klavíroval sem s Teresií až k večeru; posléze u Höcknerových s Leopoldem tarokovali sme. Snídaní 13 kr.

Dne 22. května. Dopoledne nejprv u hraběte Šternberka v archivu feudálním; potom v bibliotéce. Oběd u Měchurových s baronem Jeníkem, p. André; pak u barona Astfelda a u astronoma Davida ɔc. Pod večer byv u paní Pelzlové, dostal sem list od matky její paní Pichlerové z Vídně, a dlouho tu příjemně besedovav, ztrávil sem ostatní večer u p. Tomáška, hudebníka. Snídaní 13 kr.

Dne 23. května. Ráno přived p. Pospíšil ke mně paní Retíkovou, spisovatelkyni českou, z Rychnova přišlou; potom byl sem u hraběte Šternberka v archivu feudálním. Oběd doma s Rittersberkem, zmeškav

Eberty. Popoledni u Měchurových, potom u prof. Jungmanna. Večer celý ztrávil sem u Eberta v dověrnosti. Snídaní 13 kr.; oběd 34 kr.

Dne 24. května. Ráno u p. Rittersberka, pak u p. Kaliny pro svůj rukopis kroniky, a u Kronbergra. Oběd doma. Popoledni nejprv u Měchurů, potom u Ahsbasů, kdež celá rodina příbuzná pohromadě byla; zpěv Matildy. Večer v opeře »Die bezauberte Rose« od Wolframa Teplického, dnes ponejprv se všeobecnou pochvalou zpívané; pak ještě s Leopoldem a s Ebertem u Hroznu na večeři. Snídaní 5 kr., oběd 36 kr.; dárky 24 kr., divadlo 1 zl.; večeře 30 kr.

Dne 25. května. Ráno u p. Dobrovského nemocného, potom doma. Oběd u p. Nádherného. Potom u Měchurových, kdež dnes p. Peters, radda knížete Lobkovice, a paní jeho, z Vídně se vrátivší; o portretu mém od Kadlíka v pokoji Leopoldově ɔc. Potom vyšed procházkou s Leopoldem za Kanálku hledat Höcknerových, užil sem zvláštní dověry Klařiny; večer ztráven s nimi. Snídaní 18 kr.

Dne 26. května. Dopoledne v práci (kronice), kamž přišed Leopold, sprovodil mne skrze Fürstenberskou zahradu na Hradčana ku paní Petersové, kdež i vdova Petersová s Zeithammrem byla. Oběd doma. Pak u prof. Millaura o akta musejní z strany časopisů. Večer s paní Měchurovou mnoho důvěrného mluviv o Leopoldovi a sobě, šel sem darmo k Lichtnerům, pak ku Preslům. Večeře u Šteinice. Snídaní 18 kr.; přívozné 4 kr.; oběd 36 kr.; večeře 20 kr.

Dne 27. května. Ráno na ostrově Barvířském vzal sem jednu koupel, potom posnídav tam, rážkoval sem. Pak u knížete Kinského s požádanými od něho knihami českými, a u hraběte Šternberka. Po obědě u Měchurů, kdež paní Petersová z Hradčan ɔc. Potom u paní Schubertové a Fiedlerové (p. Sacher) a v divadle »Jungfrau v. Orleans« (dem. Flekenstein) s sestrami Leopoldovými. Na ostrově 2 zl. 30 kr.; oběd 50 kr.; divadlo 1 zl.; večeře 9 kr.

Dne 28. května. Ráno u barona Stenče na snídaní, kterémuž sem knihy své bratrské od l. 1520 sq. obětoval. Potom doma. O poledni byl sem u Měchurových na rozchodné, jedoucích do Hradištka. Oběd u barona Astfelda. Potom u paní Petersové vdovy a s ní i s Leopoldem u Klary, kterouž pozvali byli do divadla. U p. Štěpánka u kasy divadelní. Večer do noci u Dr. Helda a hraběnky Přichovské. O poledni 15 kr.

Dne 29. května. Dopoledne u p. Dobrovského, vždy ještě zimnicí nemocného; potom u hraběte Šternberka v práci. Oběd doma. Popoledni pracovav doma, potom šel sem k Měchurovým, ježto se vrátiti měli domů: kterýchž doma nenašed, navštívil sem Höcknerovy a rozmlouval s paní i s Klarou (uplakanou) s velikou dověrností. Snídaní 13 kr.; rážky 25 kr.; oběd 25 kr.; večeře 28 kr.

Dne 30. května. Ráno Ebert u mne, vrátiv se včera z Křivoklátu; já pracoval sem doma. Noty kritické ku kronice. Oběd doma s Ebertem. Popoledni šed k Měchurovým, kdež Teresie se laskavě ke mně měla, harfovavši

mně, dověděl sem se o roztržce Klary s Höcknerovou, a s Leopoldem na procházce do Krenových sadů smluvili sme, co tu činiti. Snídaní 13 kr.; oběd 26 kr.; večeře 27 kr.

Dne 31. května. Ráno u Leopolda na snídaní v listu jeho do Čáslavi o Klaře psaném. Potom doma dohotoviv noty ku kronice, zanesl sem práci svou k hraběti Šternberkovi. O poledni u Höcknerové za příčinou loučení se Klary. Oběd u Ebertů, kdežto hádky o povinnostech a povolání Karlově. Pod večer u Teresie, dnes zvláště laskavé na rozchodu, potom v divadle, kdežto zpěvy Tyroláků, a s Leopoldem u Hroznu i u něho doma. Večeře 16 kr.

Červen 1826.

Dne 1. června. Ráno u p. Dobrovského, an mi o svém plánu odměnné otázky mluvil; pak u hraběte Šternberka spolu na snídaní. O poledni u Höcknerových, Klara klavírovala. Oběd doma. Pak u prof. Millaura, an mi vůli svou odříci se jednatelství v Museum zjevil a chybící mně svazky jednání daroval. Večer u Měchurových, v nebytí Leopolda a sester jeho (procházkou v Šárce a ve Hvězdě), šel sem s otcem a s mateří do divadla (Macbeth, Esslair.) Snídaní 13 kr.; list čáslavský 45 kr.; oběd 43 kr.

Dne 2. června. Ráno u barona Stenče, an mi měsíčné pro červen odevzdal. Pak u Rittersberka; potom p. Kohout u mne; já u knihaře. Oběd doma. Popoledni byl sem u Měchurových, a s Leopoldem šel sem na procházku s Höcknerovými. Večer darmo hledav Lichtnery, večeřel sem doma s panem Macháčkem. [Příjem] 50 zl. Oběd 45 kr.; večeře 32 kr.

Dne 3. června. Ráno u Eberta, potom doma napsav list do Čáslavi p. Vojtěchovi Widmannovi o Klaře, odevzdal sem ho Leopoldovi na poštu. Dopoledne v bibliotéce, pak u paní Pelzelové. Oběd doma. Popoledni pracovav doma, byl sem u Leopolda a Teresie, s oběma klavírovav. Potom šel sem k Ahsbasům, a tarokovav s ním, zůstal sem tam při večeři až do noci. (Leopold pozdě večer u mne s novinami nadarmo.) (Pozvání na zejtří do Kanálky.) Bradýři 2 zl. 30 kr.; nádvornici 3 zl.; snídaní 13 kr.; oběd 30 kr.; dárek 50 kr.

Dne 4. června. Včasně ráno vstav, u Leopolda zvěděl sem o přivolení otce jeho k lásce Klařině, a šel pak s celou rodinou za krásného jitra do Kanálky v srdečném kochání; tam i snídáno, kuželkováno, po představení Klary u otce ɔc. p. Hasner, Ploner ɔc. Potom v Nostické zahradě s p. Dobrovským okřívajícím. Pak s Ebertem ve Valdšteinské zahradě a u otce jeho na obědu. Popoledni na ostrově Barvířském s Měchurovými, rodiči i dcerami; večer s Leopoldem a Ebertem v zahradě hraběte Voračického v dověrnosti.

Dne 5. června. Dopoledne doma v práci, potom u hraběte Šternberka. Oběd doma. Popoledni na chvíli u Měchurů, pak u paní Hirschmannové

s Ebertem, slavícím dnes rodiny své. Večer v divadle. (dem. Fröhlich), kdež otec Měchura mne k sobě pobídl, a já připojiv se k němu a k Teresii a Antonii, potom od Leopolda dostižen, dostal sem odpověd od Widmanna z Čáslavi. Snídaní 13 kr.; oběd 30 kr.; divadlo 1 zl.; večeře 27 kr.

Dne 6. června. Ráno u Šteinice s hrabětem Kuenburkem starým. Potom doma v práci. Dopoledne ještě šel sem k p. Kohoutovi a přines sobě z Lobkovické bibliotéky Georgiše. Oběd u p. Nádherného. Popoledni doma v práci. Podvečer u sester Leopoldových, kdež i Klara; potom u Lidmily, kdež i Sacher, pro musikálie své u ní. Večer u Šteinice na novinách. Snídaní 13 kr.; rážky 16 kr.; večeře 27 kr.

Dne 7. června. Ráno u Eberta (André, Hesperus 1818), potom u knihaře pro jednání musejní. Pak doma v práci. Oběd doma; s Neumannem o Klaře. Popoledni u Leopolda a s ním, se sestrami jeho i s Klarou u děda jeho p. Plonera; pak u barona Astfelda ve společnosti; a večer zas u Leopolda, kdež Josef (Giò) Widmann nelibé zprávy z Čáslavi oznámil o neochotnosti ujmouti se Klary. Knihaři 2 zl. 30 kr.; snídaní 13 kr.; oběd 35 kr.; domovnici 50 kr.

Dne 8. června. Ráno u Leopolda o zavezení Klary do Chbu, a na snídaní s ním. U Kronbergra o sonatu Beethovenovu (op. 90). Dopoledne doma v práci. Oběd doma. Popoledni u Měchurových, z koupele jdoucích, u Ahsbasů s musikáliemi, u prof. Millaura s akty o časopisech musejních, kdež ponejprv o potřebnosti zříditi pro mne zvláštní kancelář mluveno; také byl sem v zahradě hraběte Kinského s baronem Stenčem. Sonata Beethovenova 3 zl.; oběd 45 kr.; večeře 30 kr.

Dne 9. června. Ráno u p. Dobrovského (Zatočilův Denník), potom doma u mne Leopold a Ebert, kteříž potom oba u mne obědvali. Popoledni ještě byl sem u hraběte Šternberka o posezení. Po obědě s Leopoldem u sester jeho, kdež i Klara. Potom doma v práci. Večer u prof. Millaura, a potom u mladého hraběte Šporka v dověrných rozmluvách. Snídaní 13 kr.; rážky 20 kr.; oběd 3 zl. 17 kr.; večeře 7 kr.

Dne 10. června. Ráno na Hradčanech u p. Petersa; pak u Eberta. Dopoledne počal sem psáti list hraběti Kašparovi Šternberkovi o sekretářství při Museum. Oběd u Ebertů; pak u knihaře o Šafaříkovu literaturu, a s ní u Leopolda, u Teresie mně harfovavší (první žádost její, o Bauerově nehodnosti), pak u Höcknerových na večeři. Zmeškal sem tu Dr. Jeittelesa z Vídně přišlého a mne hledavšího. Snídaní 18 kr.; knihaři 1 zl. 30 kr.

Dne 11. června. Ráno u barona Stenče, dal sem mu zprávy tajné o něm. Pak na Hradčanech představil mě p. Peters knížeti panujícímu z Lobkovic, an se mnou vlídně obcovav, pozval mě do Roudnic. Na chvíli u p. Dobrovského. Oběd doma. Popoledni u Měchurových, a s nimi i s Klarou přes Kanálskou zahradu do Švihanky, kdež sme na Tušilův ballon povětrný darmo čekali. K večeři pozván byv od otce, vrátil sem se nespokojený nad Teresií domů. [Přijal] 20 zl. Snídaní 13 kr.; oběd 1 zl 3 kr.

Dne 12. června. Ráno u Eberta, pak u hraběte Šternberka. Oběd doma. Popoledni chvilkou u Leopolda, pak u Eberta, darmo čekav na Jeittelesa. Ke jmeninám Antonie byl sem u paní Nádherné a Fiedlerové, kdež jen Lidmila doma. Na loučení u Ahsbasových. U paní Höcknerové náružívé pomluvy o Leopoldovi; hádka s tímto o Teresii. Večer doma. Bartoňkovi 14 zl.; snídani 13 kr.; oběd 28 kr.; večeře 42 kr.

Dne 13. června. Dopoledne zůstal sem vždy doma ve práci; před obědem vepsal sem se do pamětníka panu Zeithammrovi. Oběd u barona Astfelda s baronem Sterndahlem. Potom s Leopoldem a Klarou v zahrádce Měchurových a ve zpěvu. City nelibé za příčinou Teresie tenkrát nepřítomné. Leopoldovi vzal sem lístek z pamětníka 1825., 27. října nazpět. Večeře u Šteinice. Snídaní 13 kr.; večeře 21 kr.

Dne 14. června. Den rodin mých l. 1798. Ráno byl u mne p. Kucharski, professor polský z Varšavy, na navštívení. Dopoledne přeloživ prof. Schustrovi listy polské, zanesl sem mu je. Oběd doma. Popoledni byv u Měchurových, ukojen sem jemností Teresiinou, jíž sem dnes musikalie do Votína půjčil. Večer Leopold u mne ztrávil k žádosti mé. Snídaní 5 kr.; oběd 42 kr.; večeře 35 kr.

Dne 15. června. Ráno na Malé Straně po snídaní potkav paní Měchurovou po kostelech putující, připojil sem se k ní přes most, a u Kronbergra přijal spis o časopisech. Potom doma ve práci. Oběd doma. Popoledni u Dessaura, vrátiv mu musikalie jeho, an měl zítra odjeti do Vídně, pak u Měchurových. Večer ztrávil sem u Dr. Helda v hádkách s hraběnkou Přichovskou. Snídaní 13 kr.; oběd 36 kr; večeře 7 kr.

Dne 16. června. Ráno po snídaní u hraběte Šternberka, kamž přišed i hrabě Kašpar, měl se mnou rozmluvy o časopisech i o zřízení zvláštního bureau pro ně. Oběd doma. Popoledni u Leopolda, zjevivšího mně ouzkost svou od věřitelů; pak doma v práci pro hraběte Kašpara Šternberka o plán k expedicí časopisů. Leopolda hledal sem u Höcknerových, a večer posléze ztrávil u Eberta se plány svými. Snídaní 13 kr.; rážky 20 kr.; oběd 25 kr.; večeře 9 kr.

Dne 17. června. Ráno u Leopolda ztrápeného; pak doma dodán mi dekret z Museum o mém redaktorství; hraběti Kašparu Šternberkovi zanesl sem plán svůj včera sepsaný. Oběd doma. Potom u Leopolda. V licitací knih po hraběti Chotkovi dostal sem Goldasta, Kovačiče a dvě jiné knihy. Podvečer u p. Dobrovského žádost o předplacení pro mé potřeby. Snídaní 14 kr.; oběd 35 kr.; Bartoňkovi 6 zl.; Goldast 6 zl.; Kovačič 1 zl. 3 kr.; knihy jiné 1 zl. 24 kr.

Dne 18. června. Ráno doma, přepisovav provolání o časopisech, kteréž sem hraběti Kašparu Šternberkovi zanesl. Potom dopoledne potkav pana Petersa, smluvil sem se o odchod svůj do Roudnic. Rozloučení u paní Pelzelové. Oběd u Ebertů mladých. Potom od presidenta Museum slyšel sem o přijetí všech žádostí mých v posezení dnešním. Pod večer byl sem na loučení u Klary a u Měchurových sester, jedoucích zítra do Varů.

Pohnutí Klary a Teresie na loučení. Večer ještě u Teresie; potom u Dr. Helda. Snídaní 13 kr.; pradleně 1 zl 48.

Dne 19. června. Ráno u hraběte Kašpara Šternberka o plat, jenž mi povolen; potom u Leopolda, vrátivšího se od provodu Klary a sester, na snídaní s ním; pak u Kronbergra jednání o časopisech. U hraběte Františka Šternberka dostal sem první plat předběžně od Museum 250 zl. v. v. Oběd doma. Potom u prof. Millaura viděl sem protokol včerejšího posezení; u Leopolda; u p. Brože ponejprv; u Kronbergra o půjčku Leopoldovi. Doma u mne p. Vinařický. Pak u Eberta s Leopoldem. Večeře u Šteinice. [Příjem] 250 zl. Oběd 45 kr.; večeře 27 kr.; rážky 25 kr.

Dne 20. června. S Leopoldem u Kronbergra o půjčku; pak já u p. Schönfelda o bureau ponejprv. Pak u p. Kohouta, u hraběte Šternberka pro psaní do Roudnic, u Nádherných a u p. Dobrovského na loučení, kdež Kajetan. Oběd u p. Tomáška, kdež i kníže. Pak u prof. Millaura; u paní Petersové ke jmeninám a na loučení, jakož i u otce Měchury. Darmo s Leopoldem u Eberta; potom u Hroznu porážel sem Leopolda rážkováním po večeři a rozloučil se s ním na noc. Snídaní 18 kr.; bradýři 2 zl. 30 kr.

Dne 21. června. Ráno vyjel sem z Prahy o $8\frac{1}{2}$ hod. s p. Petersem, raddou knížete z Lobkovic, na poledne do Nelahozevsi (Mühlhausen), kdež sme u direktora obědvavše, v deštivém počasí málo v zámku někdy Griespekově ohlédati se mohli. Odtud popoledni přijeli sme do Roudnic do zámku knížecího nad Labem, a ihned podíval sem se na bibliotéku i na archiv. P. Boušek. Večeře u p. Pelzla, syna historikova, právního direktora. Ševci à conto 12 zl. 30 kr.; sloužícímu Karlovi 7 zl. 30 kr.; domovnici sloužící 3 zl.

Dne 22. června. Ráno listy poselací p. Viléma z Pernšteina mně do Prahy půjčiti dovoleny od p. Petersa, an před polednem do Eisenberku odjel. Dopoledne přepsal sem list Ladislava Velena z Žerotína od r. 1620., 26. Febr. Oběd u p. Pelzla. Popoledni v bibliotéce; kalendáře s poznamenaními denními p. Zdenka Adama z Lobkovic ɔc. Večeře u p. Pelzla.

Dne 23. června. Celý den pracoval sem v bibliotéce v rukopisech, zvláště českých. Snídaní dostal sem od p. knihovního; oběd a večeři u p. Pelzla, jehož sem k podílu na časopisech našich pozval. Večer psal sem p. Vyrožilovi a bratrovi do Prešpurka.

Dne 24. června. Opět celý den v bibliotéce. Popoledni ohlédal sem sklepy pod zámkem Roudnickým mohutně v skále vytesané, rozlehlé; potom s p. Pelzlem a s důchodním Roudnickým byl sem v zahradě na besedách a na víně.

Dne 25. června. Včasně ráno vyjel sem s p. Pelzlem a p. Řehánkem, právníky, přes Hrdle a Teresinín do Litoměřic. Tam u pana Strádala, právníka, ve společnosti snídal sem i obědoval (víno od l. 1794) a navštívil sem pana Meinerta, i za příčinou diplomu Spitihněvova od r. 1057 pana Tachecího, kanovníka, a p. Faulhabera, děkana kapitoly. Po obědě plavili

sme se se Strádalovými po Labi do Lovosic na ostrov, kdež p. Sternegg, archivář Švarcenberský, a jiní páni a paní. Potom přes Poušovice a Hrdly na noc domů.

Dne 26. června. Dopoledne pracoval sem v archivu s p. Bouškem. Oběd u p. Pelzla s Reiterem, právníkem z Budíně. Popoledni psal sem Leopoldovi Měchurovi psaní do Votína, pracovav dříve v bibliotéce. Večeře v zahradě páně Pelzlově.

Dne 27. června. Dopoledne pracovav v archivu, dostal sem psaní od Leopolda Měchury z Prahy, načež i dopsav list svůj k němu, odevzdal sem ho p. Pelzlovi, jedoucímu do Prahy. Oběd ponejprv u p. Wolfa, důchodního, kamž potom přišel p. Höhna, probošt Roudnický. Popoledni v bibliotéce.

Dne 28. černa. Dopoledne pracoval sem v archivu opět s p. Bouškem, nenašed ale dnes nic pro mne důležitého. Oběd u p. Wolfa; noviny všeobecné a klavírování. Popoledni v pokoji svém v zámku pracoval sem v rukopisech z bibliotéky k sobě pojatých.

Dne 29. června. Před polednem vyjel sem s p. Bouškem přes Labe do Hoštky a odevzdal tam panu Hanouskovi, předtím proboštovi Roudnickému, nyní Hoštskému faráři, list hraběte Šternberka. Baviv se tam příjemně přes oběd, vrátil sem se popoledni domů, a navštíviv p. Bouška, četl sem jeho historii Lobkovskou. Dárky 1 zl. 15 kr.

Dne 30. června. Dopoledne pan Boušek u mne s historií svou, potom já s ním v archivu pracoval sem. Oběd u důchodní. Klavír nový dnes tam koupený. Popoledni dostal sem z archivu všecky mně důležité spisy do svého pokoje. Listina od 13. Nov. 1620.

Červenec 1826.

Dne 1. července. Dopoledne doma v pokoji svém, pak u p. Pelzla, z Vídně se vrátivšího. Oběd posléze u p. Wolfa, důchodního, s nímž sem potom navštívil p. probošta Roudnického Höhna; večeře u p. Pelzla, pracovav i popoledni na pokoji svém.

Dne 2. července. Ráno psal sem list p. Petersovi do Eisenberku o archivu Roudnickém. Potom pracovav na pokoji svém i popoledni, nevyšel sem nikam dnes pro přílišné parno. Oběd i večeře u p. Pelzla. Důvěrné s ním rozmlouvání. Dárky v Roudnici, nejprv maličkosti ɔc. 1 zl. 30 kr.

Dne 3. července. Dopoledne práce doma v pokoji svém. Oběd u p. Pelzla s p. Jirsíkem, kaplanem Roudnickým, an mi svého kofru do Prahy půjčil. Popoledni navštívení od p. Wolfa. Byl sem na loučení u jeho paní. Večeře u p. Pelzla posléze, od něhož sem se přátelsky odebral. P. Bouškovi dal sem od sebe dnes na půjčené rukopisy zápis. Dárky: kofra přinesení 25 kr.; bradýři 1 zl. 15 kr.; sloužícímu p. Pelzla 50 kr.; dívce posluhující 50 kr.; Juránkovi malému 2 zl. 30 kr.; pokojnímu zámeckému 2 zl. 30 kr.;

vrátnému 50 kr.; pacholku nosícímu snídaní 50 kr.; na cestě 1 zl.; kočímu 1 zl. 40 kr.

Dne 4. července. Ráno včasně vstav, vyjel sem o 5½ hod. z Roudnic s p. Bouškem přes Veltrusy a Zdiby, kdež sem u Ahsbasových 1½ hod. se pobaviv, za příčinou ztrženého povodní u Libně mostu přes Ďáblice a Ledčany na Brandejskou silnici jeti musel, a na Palmovce u Lidmily s listem se stavil. Zahradník z Palmovky dnes stržením mostu utonulý. V 1½ hod. vjel sem do Prahy. Oběd doma. Popoledni s listy u Ahsbasových. U prof. Millaura, který mi akta má odevzdal. U hraběte Šternberka o mé kořisti Roudnické, pak u Eberta; večer ještě u Tomáška. Oběd ɔc. 50 kr.; večeře 32 kr.

Dne 5. července. Ráno u barona Stenče, an mi ratu měsíční a česká akta l. 1547 daroval; potom u p. Dobrovského a hraběte Šternberka s rukopisy Roudnickými; hrabě Šternberk veliké nad nimi jevil potěšení. Oběd u Tomáška v den jmenin paní jeho. Pak popoledni navštívil sem paní Höcknerovu starou a mluvil s ní o klavír její. Večeře u Šteinice, kdež sem noviny zanedbané po ty dni četl. [Přijal] 50 zl.; večeře 36 kr.

Dne 6. července. Ráno vzal sem lázeň, a posnídav, navštívil sem Eberta. Pak zjednav se o bureau u p. Schönfelda, zamluvil sem sobě nových šatů letních u krejčího Zillicha. Potom přived sem prof. Jungmanna k sobě a ukázal mu své kořisti Roudnické. Oběd u barona Astfelda s hrabětem Berchtholdem a j. Podvečer byl sem u astronoma Davida a dostal od něho rozpis odměnné otázky historické učené Společnosti. Večer u Dr. Helda. Lázeň 1 zl. 5 kr.; snídaní ɔc. 42 kr.; rukavičky 2 zl. 15 kr.; maličkosti 30 kr.

Dne 7. července. Ráno na censuře u p. Wilflinga ponejprv o rukopis svůj kroniky; potom na poště zjednal sem rozesílání časopisův levnou cenou (s p. Prukmayrem). Pak u p. Dobrovského, v Museum na Hradčanech a u hraběte Šternberka. Oběd u Ebertů. Popoledni parnem mnoho trpěv, vyšel sem k večeru na ostrov Barvířský. Snídaní ɔc 20 kr.; večeře ɔc. 30 kr

Dne 8. července. Dopoledne psal sem ohlášení české časopisů. V tom navštívil mě pan z Schönfelda. U Kronbergra jednání o cenu rozesílání poštovního. Oběd doma. Popoledni dostal sem list z Votína od Leopolda Měchury, na kterýž i hned odpověď psáti počav, navštívil sem Eberta a rozhodl se s ním o jeho nepřicházení ke mně. Snídaní 8 kr.; oběd 20 kr.; list 18 kr.; večeře 45 kr.

Dne 9. července. Dopoledne doma v den druhé processí jubilejní. Potom dopsav list Leopoldovi, dostal sem od krejčího Zillicha letní šaty své. Navštívil sem prof. Müllera. Oběd u p. Tomáška. Popoledni byv u Dr. Helda a s ním v jeho zahradě, zjevil sem se mu v lásce své k Teresii, kdež on radil poustoupiti až do mého sekretářství. Večer opět u něho. Snídaní ɔc 45 kr.; Zillichovi à conto 50 zl.; dárky ɔc. 18 kr.

Dne 10. července. Dopoledne pracovav doma, šel sem ku prof. Millaurovi k jednání o časopisy, a odtud ku Kronbergrovi o témž. Oběd v Červeném domě. Popoledni doma pracovav, po bouřlivém povětří vyšel šem ku paní

Schubertové a přistoupil tam sám desátý k loterii na Záhradku; potom u barona Astfelda, kdežto dnes větší společnost pohromadě byla. Pradleně 2 zl. 25 kr.; snídaní 12 kr.; oběd 52 kr.; loterie 1 zl; večeře ɔc. 1 zl.

Dne 11. července. Dopoledne pracovav doma, navštívil sem prof. Svobodu malostranského o příspěvky jeho k časopisům; dal mi ex. historických zpěvů českých. Oběd doma, po kterémž navštívil mne p. Macháček, a uvolil se pomocen býti k jednání po odjezdu mém. U Kronbergra s listem svým od Museum jemu psaným, pak v pokoji Leopoldově o Conversationsblatt. Večer na ulici p. Battista z Třeboně přišlý ɔc. Snídaní 10 kr.; oběd 20 kr.; večeře 30 kr.

Dne 12. července. Dopoledne doma v práci. Pak u Kronbergra a u hraběte Šternberka o můj odjezd. Oběd u Zlatého anjela; pak na novinách u Hoška. Popoledni doma v práci. Pod večer koupil sem u knihkupce Hartmanna za 3 zl. ve stř. druhou Apologii stavů českých od leta 1619. Psal sem dnes list Kronbergrovi o časopisy musejní. Snídaní 8 kr.; oběd 1 zl. 13 kr.; Apologie 7 zl. 30 kr.; večeře 36 kr.

Dne 13. července. Ráno u barona Stenče, od něhož sem ratu měsíční a 15 knížeček na půjčku dostal. Potom pracovav doma, obědval sem s baronem Stenčem v Koppmannově zahrádce, odkudž jda zjednal sem sobě příležitost do Plzně. Popoledni pracovav doma, ukázal sem prof. Jungmannovi své ohlášení české, a večer konečně ztráviv u Dr. Helda, četl sem jemu své písmo do Museum o časopisy k veliké své pochvale. [Přijal] 50 zl. Snídaní 8 kr.; závdavek 1 zl. 15 kr.

Dne 14. července. Ráno u prof. Millaura; pak u Kronbergra, kterémuž sem list svůj odevzdal a odpověď od něho i s dodatkem půjčky ode dne 20. června obdržel. Pak u p. z Schönfelda najal sem nový příbytek. Na poště od p. Prukmayra zápis. U p. Dobrovského se svým českým ohlášením, kamž i hrabě Šternberk přišel. U p. Nádherného na loučení. Na obědě u mne Ebert, potom i Macháček. Pak já odebrav se u Přibislavské, u p. Brožovského, jemuž sem rukopis Roudnický půjčil, u Ebertů a Tomáška, dokonal sem ohlášení časopisů a odevzdal Macháčkovi, navštívil paní Pichlerovou do Prahy přišlou, a od Erviny hraběnky Šternberkové dostal sem list od hraběte Eugena Černína. S Macháčkem posléz v lázni studené. — Bartoňkovi 17 zl. 30 kr. (poslední); pradleně 1 zl. 46 kr.; snídaní 10 kr.; oběd 1 zl. 43 kr.; fiakrovi 1 zl 40 kr.; rukavičkáři 50 kr.: činže od 24./4. do 25. 7. = 32 zl. 30 kr.

Dne 15. července. V 5 hod. ráno vyjel sem s plzenským povozným z Prahy, a přijev v $10^1/_2$ do Berouna, navštívil sem tam děkana p. Seidla a zůstal u něho přes oběd v rozmlouváních vlastenských. Odtud přes Zdice, Žebrák, Cerhovice, (z daleka zámky Točník a Zbirov), pak Meyto přijeli sme na noc do vsi Holoubkova na silnici Plzenské. Domovnici 2 zl. 30 kr.; maličkosti 30 kr.

Dne 16. července. Ráno ve 4 hod. vyjevše z Holoubkova, přes Rokycany, dojeli sme Plzně v 8mou hod.; já umístiv se u Zlatého orla, a přeodčv

se, navštívil sem nejprv paní Hansgirgovou; potom prof. Beera a Zaupra, s kterýmžto posledním sem se k potěšení svému seznámil. Oběd u paní Hansgirgové; dítky její; přišedše tam Zauper, Beer a Vidimský provodili mne okolo města, pak do kostela a na radnici. Večer přišel teprv p. Hansgirg a potom i prof. Sedláček a Klar ɔc. V Holoubkově 1 zl. 6 kr.; v Plzni povoznému 5 zl.; maličkosti 30 kr..

Dne 17. července. Ráno v 5 hod. vyjev zvláštní najatou příležitostí z Plzně přes Přestice [kostel výtečný) a Švihov, kdežto ohléd starý hrad, psal sem hraběti list do Chudenic, pak přes Kamejk a lesy do Votína přijel sem před 11. hodinou a srdečné shledání měl s domácími, zvláště s Teresií, kteráž mě hned po zahradě sama provodila, pak s Leopoldem, později domů se vrátivším. Popoledni v Předslavi a potom v parku nad Votínem, kamž k nám, ke mně a Leopoldovi, domácí společnost zavítala. Za byt, snídaní a služce 2 zl.; nádvornímu 50 kr.; příležitost 7 zl.; mejto a dárky 1 zl. 25 kr.

Dne 18. července. Ve Votíně. Po snídani psal sem s Leopoldem list Klaře do Chba a počal psáti také p. Kopitarovi do Vídně. Potom dopoledne měl sem s Teresií v pokoji jejím dověrné rozmlouvání. Po obědě jel sem s Leopoldem přes Vostřetice, Volešín a Obice do Chuchlí a do Habartic na statky jeho a do lesů s ním na srnčí hon, i na skálu, s níž okolí až za Zelenou Horu ɔc viděti bylo. Deštník ztracený na cestě mi vrácen. Večer procházka v měsíci ɔc.

Dne 19. července. Ve Votíně. Ráno na snídaní s Teresií. Potom s Leopoldem v Předslavi při stavení, ve společnosti otce. Pak doma klavírováno mnoho s Teresií až k obědu; potom kuželkováno. List Kopitarovi odeslán. Potom s celou rodinou byl sem v Předslavi při dostavení krokví a slavnosti při tom; pak lesem, kdež sem se vřezal do stromku vedle Teresie, u veliké laskavosti ode všech šli jsme domů. Po večeři u ovec a na Hůrce. Dárky: Filipovi 50 kr.; popoledni kuželky 50 kr.

Dne 20. července. Ve Votíně. Ráno včasně vstav, na snídani v loubí polekán sem pí. Petersovou o citech Teresie; potom na lovení ryb. Pak u přítomnosti faráře ɔc. Teresie mně harfovala. Po obědě kuželky; z knihovny vzal sem sobě Lupáče. V 3 hodiny vyjel sem s Leopoldem do Chudenic, kdežto v krásném bytu svém velmi laskavě nás přijal hrabě Černín, a provodil hned i po zámku i na věži sv. Volfganga. Plány na Přimdu, do Kladrub ɔc. Leopold odjel večer. Zahradníkovi 1 zl.; služkám 1. 1 zl. 40 kr.; 2. 1 zl. 40 kr.; 3. 50 kr.; vozkovi 50 kr.

Dne 21. července. V Chudenicích v Lázni. Ráno klavírovav v sálu, po snídaní, když hrabata Mercy a Stadion k hraběti Černínovi přijeli, zajel sem ku p. Gerstenkornovi do Chudenic, a šel s farářem Němečkem do kostela ohlédat starožitnosti Černínské. Hrabě vrátil se z Švihova nemocný. Po obědě jel sem s pěstounem farářem Kleinem dívat se do Dolan, na hrad Komoršín (Cvrčoves), do Políni do chrámu a na hrad Pušperk. Domů vrátili sme se v noci. Vozkovi z Chudenic 50 kr.

Dne 22. července. V Chudenicích. Ráno včasně vyjev, ohlédal sem na Heršteině krásné zustatky velikého hradu, a potom s myslivcem jev na hrad Risenberk, shlédl sem odtud Domažlice, bojiště l. 1431, částku Bavor (Eschelkamp), Nový Kdín, Kouty ɔc. Na obědě zas doma četl sem hraběti listy Pernšteinovy. Popoledni s Kleinem na Chocomyšle, Ouňovice, ku Kanicům, k hrobu hrabinek Gyulai, kdež náprava vozu zlomena, pak přes Kolovče do Chudenic do kostela ještě. P. Jilek, vrchní. Dětem na Heršteině 1 zl. 40; poslovi 50 kr.; pod Risenberkem 12 kr.

Dne 23. července. Ráno v Chudenicích u p. Gerstenkorna, chirurg Brandstetter pro mne, a p. Jílek na snídaní. Pak já jel do Votína na mši v Predslavi od Marie zpívanou. Oběd valný v sálu, hosté z fary Předslavské; pak kuželky. Já vybíral knihy sobě z bibliotéky. S Teresií milostnou nabyl sem laskavější důvěry, osvědčiv se v citech svých; pohnutí její na loučení mém, mně nezapomenutelné. Leopold provodil mě k lesu. V Chudenicích již o 7. hod. byv, odevzdal sem hraběti knihy z Votína a těšil se nad srdečností jeho při loučení. Vozkovi 1 zl., služce 1 zl. a sloužícímu 1 zl.

Dne 24. července. Ráno v dešti vyjel sem z Chudenic na drážkách, odebrav se ještě u p. Gerstenkorna. Z Dechtína s silnice zajel sem ještě jednou do Votína a přijel tam v bouři a dešti, překvapiv je nenadále. Po obědě ve vlídnějším počasí odebral sem se posléze od milovaných Měchurových; a jeda přes Klatovy, Nalžovy, Horažďovice (Hoštice, Katovice, Bílou), přijel sem v noci do Strakonic, kdež přenocováno. V Horažďovicích 15 kr.

Dne 25. července. Ráno ve 4 hod. vyjev ze Strakonic přes Drahonice, Mlaďovice a Vodňany, potom podlé Libějic zámku atd. přijel sem o poledni do Budějovic a rozhostil se v hospodě u Zvonu. Po obědě byv nejprv na krajském ouřadě u p. Henningra, potom u purkmistra Strandla vlídně přijat, počal sem ve 4 hod. již v archivu městském pracovati. — V Strakonicích 3 zl. 13 kr., mejta na cestě 2 zl.; vozkovi 2 zl.; oběd 1 zl.; víno 30 kr.; vozkův oběd 36 kr.; večeře 36 kr.

Dne 26. července. V Budějovicích. Ráno již počal sem v archivu městském opět pracovati až do poledne, a po obědě tolikéž. Potom k večeru navštívil sem nejprv známého mně prof. Körnera, kdež i bratr jeho mladší a prof. Weber při večeři; potom u hraběte Štollberka hádal sem se až do noci o snažení v národní literatuře české, kteréž za daremné a nepotřebné pokládal. Snídaní 30 kr.; oběd 1 zl.; pivo 12 kr.

Dne 27. července. V Budějovicích. Dopoledne pracoval sem zdárně v archivu. I po obědě probírav se v témž archivu v aktách, našel sem denník poslů království Českého l. 1464 ku králi Ludvíkovi Franskému vyslaných; kterýž k sobě vzav, počal sem jej v noci doma přepisovati. — Snídaní 30 kr.; papír 1 zl. 6 kr.; oběd 1 zl.; kafé ɔc. 16 kr.; večeře 44 kr.

Dne 28. července. Dopoledne v archivu. Před obědem přijel dnes do Budějovic nejvyšší purkrabí hrabě Kolovrat. Po obědě já zůstal sem v práci doma. Pod večer byv na procházce v alejích, sešel sem se tam s mladým hrabětem Kolovratem, od něho přátelskou srdečností přivítán

byv, v provodu nejvyššího purkrabího. Rozmluvy o časopisech musejních. Snídaní 26 kr.; oběd 1 zl. 16 kr.; večeře 44 kr.

Dne 29. července. Dopoledne i popoledni v archivu Budějovském. Pod večer navštívil sem starého p. Millaura, radního v Budějovicích, a odebral se i u purkmistra p. Strandla, kterýž za přímluvou nejvyššího purkrabí včerejší velmi ochotným se byl stal. Večer s hrabětem Kolovratem, Stollberkem a s Ambrozim na procházce; rozmluvy o Museum českém. Snídaní 26 kr.; oběd 1 zl. 16 kr.; večeře 28 kr.

Dne 30. července. Ráno na loučení u prof. Körnera, pak u hraběte Stollberka, kdež sem i snídal. Potom v 8½ hod. vyjel sem z Budějovic silnicí a přijel do Třeboně před 11tou hodinou, kdež mě s velikou laskavostí přijali direktor Svoboda a dcery jeho i purkrabí Sykan ɔc. Popoledni navštívil sem poštmistra Radla a registratora Oujezdského. Za hospodu pět dní 5 zl.; bradýři 45 kr.; dárky ɔc 36 kr; příležitost do Třeboně 6 zl.; mýto, dárky 30 kr.

Dne 31. července. V Třeboni. Celý den práce v archivu. Oběd i večeře u direktora Svobody s zetěm jeho p. Sykanem, purkrabí Třeboňským.

Srpen 1826.

Dne 1. srpna. V Třeboni jako včera.

Dne 2. srpna. V Třeboni jako včera. Psal sem dnes listy Měchurovi do Votína a Macháčkovi do Prahy.

Dne 3. srpna. V Třeboni v práci obyčejné každodenní v archivu. Pod večer koupil sem sobě papíru 3 knihy a obřezati dal. Papír 1 zl. 54 kr.

Dne 4. srpna. V Třeboni jako včera. Papír z novu koupen, tři knihy. Papír 1 zl. 36 kr.; obřízka 25 kr.

Dne 5. srpna. V Třeboni v archivu jako jindy. Poznal sem p. Navrátila, direktora Protivínského, an byl do Třeboně přijel, očekávaje příjezdu knížete této noci.

Dne 6. srpna. V Třeboni. Dopoledne byv na mši, potom učinil sem poklony své u knížete Švarcenberka v noci do Třeboně přišlého, an se zdál velmi vděčen býti z mého bytí v Třeboni. Popoledni psav hraběnce Vratislavové do Janovic a Ebertovi do Prahy, zanesl sem listy sám ku p. Radlovi.

Dne 7. srpna. V Třeboni, v práci archivární obyčejné. Hádka s Oujezdským nepovolným a nevhodným.

Dne 8. srpna. V Třeboni jako jindy. Dnes v komissí od ouřadu krajského přišed z Budějovic pan Ambrozi, zůstal tu několik dní.

Dne 9. srpna. V Třeboni.

Dne 10. srpna. V Třeboni, v práci obyčejné.

Dne 11. srpna. V Třeboni. Dnes opět měl sem svádu s registratorem Oujezdským za příčinou nepovolnosti a neochotnosti jeho.

Dne 12. srpna. Tamž. Psal sem Leopoldovi do Votína a dostal týž den od něho list odtudž, i také od hraběnky Vratislavovy z Janovic. — Listy 32 kr.

Dne 13. srpna. V Třeboni. Dopsal sem list svůj do Votína ɔc. Po obědě ve společnosti na chvíli tarokoval sem. Pak vrátiv se do pokoje svého a v rukopisech se přebíraje, našel sem tu ponejprv Husovo pojednání o dobropisu českém a přísloví česká p. Smila Flašky z Richemburka.

Dne 14. srpna. V Třeboni, v obyčejné práci archivární. Na poště zjednal sem sobě příležitost na zejtří do Budějovic.

Dne 15. srpna. V Třeboni poslední den. Zhotoviv rejstřík svých výpisu z archivu a odebrav se od archivantu, po poledni rozloučil sem se od direktora Svobody, ctěného přítele, od obou dcer jeho i od zetě Sykana. Vyjed v 6 hod. z Třeboně, dojel sem Budějovic v hodin $8^1/_2$ večer. Třem služkám dárky 3 zl.; Pirchanové 5 zl.; pošta 6 zl.; postilion a mýto 2 zl.

Dne 16. srpna. V Budějovicích. Ráno na ouřadě krajském u p. Hönigra, pak u purkmistra Strandla na radnici s p. Millaurem, otcem jednatele našeho. V archivu pracujícího opět navštívil mě p. Strandl i Zalužan. Po obědě vyjel sem podívat se na železné dráhy p. Gerstnerovy; večer navštívil sem p. Körnera. Achacovi závdavek do Prahy 2 zl. 30 kr.; výjezd ke draham 2 zl. 20 kr.

Dne 17. srpna. V Budějovicích.

Dne 18. srpna. Ráno po 4té hod. vyjeli sme Achacovým vozkou, já, p. Krátký, oučetní radda z Vídně, p. Merkl, praktikant u krajského ouřadu, a Brückner, apatékář, z Budějovic na snídaní do Veselí, na oběd do Soběslavi (já u purkmistra Neumanna na radnici), na svačinu do Sudoměřic, na noc do Votic, kdež já pro těsnost v hospodě šel sem nocovat do zámku, kdež mě hrabě Vratislav přeochotně přivítal. Snídaní 12 kr.; oběd 36 kr.; svačina 12 kr.; dárek v zámku 50 kr.

Dne 19. srpna. Včasně vyjevše z Votic, dotrhli sme na snídaní do Dnespeku, odkudž já pěšky sem šel až do Ládvého, a na oběd do Nové hospody; odtud v 5 hodin dojeli sme Prahy. Doma já přestrojiv se (pan Rittersberk u mne) byl sem v domě Měchurových zadarmo, pak s Dr. Heldem a hraběnkou Přichovskou v zahrádce jich (o programmu); posléze u Eberta večer, an měl na Křivoklát zhořelý nazejtří vyjeti. List Vyrožilův z Prešpurka o svatbě jeho. Snídaní a dárky 24 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.; vozkovi 12 zl. 30 kr.; nosiči 36 kr.; večeře 26 kr.; list 35 kr.

Dne 20. srpna. V Praze. Ráno u p. Dobrovského s návěštím o kořisti mé nové; sprovodil sem ho na Strahov. Odtud v Museum u Hanky, kdež tenkrát právě p. Körner a Weber, professoři Budějovští; pak u prof. Millaura, u p. Schönfelda o ohlášení časopisů. Oběd v Červeném domě s professory Budějovskými. Pod večer byv u Schuberta a paní jeho, uviděl sem jich zrozeňátko; pak večer (u prof. Jungmanna list Šafaříkův) u Dr. Helda. Snídaní 13 kr.; oběd 1 zl. 24 kr.

Dne 21. srpna. Ráno p. Hanka ohlédal u mne kořisti mé literarní; faktor p. Pospíšilův. Potom já v knihárně Kronbergrově a v tiskárně Pospíšilově, u M. Berry. Oběd doma v Papouškové lázni. Popoledni s prof. Millaurem u sv. Anny pro opatření a zřízení mé kanceláře; pak u knihaře Šťastného a u písaře Brože. Pod večer u hraběte Astfelda s hraběnkou Vratislavovou ɔc. Snídaní 10 kr.; na ostrově 12 kr.; oběd 47 kr.; u Hroznu 14 kr.; potřeby 21 kr.; večeře 36 kr.

Dne 22. srpna. Ráno poslání Měchurovi do Votína. Pak práce musejní, korrektura atd. O poledni na Malé Straně. Oběd v Lázni, pak u paní Müllerové, u prof. Svobody, na Strahově s p. Dobrovským u bibliotékáře, v Museum, kdež rukopisy českého diplomatáře. Večer ztrávil sem ve Fürstenberské zahradě u p. Eberta starého nahoře. Snídaní 10 kr.; oběd 53 kr.; rážky a kafé 22 kr.; večeře 30 kr.

Dne 23. srpna. Počav psáti p. Kopitarovi do Vídně, byl sem u pana Wilflinga na censuře pro zprávy a u paní Přibislavské. Pak v důležitosti musejních jednání ɔc. Oběd u barona Astfelda s Vratislavy ɔc. a s p. Meissnerem, gubernialním raddou, sousedem mým. Večer v divadle s p. Plonerem dívaje se na sílu p. Lebesniera nevídanou. Posléze na pivě s Rittersberkem a s Macháčkem. Snídaní 10 kr.; divadlo 1 zl.; večeře 25 kr.; maličkosti 18 kr.

Dne 24. srpna. Dokonav psaní p. Kopitarovi, zanesl sem je na poštu a mluvil tam s p. Prukmayrem zase. Potom o poledni fiakrem vyjel sem na Kliku k panu Nádhernému a navštívil za příčinou jeho na Skalce Dr. Feyertaga. Po obědě s Nádherným a j. tarokovav, prohrál sem. Večer vrátiv se domů, byl sem u mladého Jungmanna s ohlášeními, a pak u Eberta nemocného vrátivšího se z Křivoklátu. Koupel na ostrově 1 zl. 15 kr.; fiakrovi 1 zl. 40 kr.; ztráta 1 zl. 15 kr.; snídaní a večeře 34 kr.; dárky ɔc. 24 kr.

Dne 25. srpna. Dopoledne v pracech musejních; dal sem rýti dvě pečeti. Byv na rathauze, dostal sem první předplacení na oba časopisy od p. Schützа. Oběd doma. Popoledni u Eberta, pak u barona Astfelda se zpěvy pro slečnu Ellu. Večer pobyl sem v divadle na posledním představení silného Lebesniera, an mezi jiným více tíž 25 centnéřů nesl ɔc. Snídani 10 kr.; oběd 47 kr.; divadlo 1 zl.; večeře ɔc. 24 kr.

Dne 26. srpna. Dopoledne počal sem psáti »die Wahl Albrechts von Bayern«; v tom navštívil mne Ebert, s kterýmž byv ve své kanceláři a pak u Šteinice, potom obědval sem s rodinou jeho. List od Gočaltovského a od Měchury. Popoledni byl sem u Schubertové, strojivší se do Zdib, pak u paní Lichtnerové v novém příbytku jich. Snídaní 10 kr.; rážky 12 kr.; pradleně 1 zl. 24 kr.; večeře 34 kr.

Dne 27. srpna. Ráno Still zladil mi klavír. Potom byl sem u prof. Millaura. Oběd v Červeném domě; dlouhé hádání s hrabětem Salmem o národních důležitostech našich. Popoledni navštívil sem p. Erasima Plonera a dověrně s ním rozmlouval. Dnes p. Jungmann ohlédal nové literární kořisti mé. Večer ztrávil sem u Dr. Helda. Ladiči 1 zl.; snídaní a oběd 1 zl. 20 kr.

Dne 28. srpna. Ráno u barona Stenče s přípisy Budějovskými o Valdšteinu; dal mi ratu. Potom doma navštívil mne Zeithammer, s kterýmž sem dověrně o duležitostech svých rozmlouval, pak pan rytíř Jeník z Bratřic, žádaje přípisy některé. Oběd u Zlatého anjela. Psaní hraběti Kolovratovi do Breznic; u Eberta U Müllera, prof. aesthetiky, o přispívání jeho k časopisům. [Přijal] 50 zl. Oběd 1 zl. 10 kr.; ševci 12 zl. 30 kr.; večeře 26 kr.; punčošky 3 zl. 18 kr.

Dne 29. srpna. Ráno u p. Brože, kupce, a u řemeslníků, u mladého Klara, po kterém sem do Plzně ohlášení poslal. Před obědem v Museum pro schematismy české. Oběd doma. Popoledni byl sem v kanceláři, pak u prof. Steinmanna o časopisy naše ponejprv. Večer v opeře Boialdieuově »la dame blanche«, hudba výborná; pak s Macháčkem ještě na pivě. — Sonata Beethovenova 3 zl.; snídaně ɔc 30. kr.; oběd 54 kr.; divadlo 1 zl.; večeře 18 kr.

Dne 30. srpna. Dopoledne zanesl sem na poštu 2000 německých a 800 českých ohlášení. Popoledni Haasovi 600 německých a 850 českých, Kronbergrovi 1000 německých. Rytci za dvě pečeti musejní platil sem 8 zl. Oběd u p. Svobody strojícího se odjeti. Popoledni u prof. Millaura se zprávami a dotazy, pak u truhláře a s ním v kanceláři pro potřeby kancelářské. Snídaní 26 kr.; oprava okna 30 kr.; večeře 33 kr.; musikalie (Gänsbacher) 2 zl.

Dne 31. srpna. Ráno u p. Marsano, zvaje ho ku příspěvkům. Pak před Oujezdskou branou v zahradě u knížete Kinského s ohlášeními. Oběd doma. Potom hledaje pomocníků k časopisům a nenašed jich doma, navštívil sem barona Astfelda a Zeithammra; večer pak ztrávil sem u Dr. Helda se Sedmihradčanem Trautem ɔc. Snídaní 10 kr.; fiakrovi 1 zl. 15 kr.; oběd 51 kr.; maličkosti 30 kr;; bradýři 1 zl. 40 kr.; sloužícímu 2 zl.

Září 1826.

Dne 1. září. Ráno u barona Stenče, pak chození po městě v potřebách kanceláře. O hod. 10. otevřel sem kancelář svou veřejnosti ponejprv; první navštívil mne tu Zeithammer. Oběd u barona Astfelda s hrabaty Künburky, s mladým hrabětem Salmem ɔc. Večer psal sem bratrovi Andresovi, zova ho k sobě, a pak Měchurovi, dávaje mu zprávy. Snídaní 10 kr.; kanapé 20 zl.; potřeby kancelářské ɔc. 1 zl. 15 kr.; večeře 33 kr.

Dne 2. září. Ráno navštívil mě baron Jeník a sprovodil do kanceláře. Tam dnes ke mně přišli p. Macháček, p. Štěpánek, p. z Rittersberka ɔc. Oběd v Červeném domě, s hrabětem Salmem na loučení. Pak u p. Prukmayra na postě, u Eberta starého atd. Večer loučení u Zeithammra ɔc. Snídaní 10 kr.; oběd 50 kr.; maličkosti 15 kr.; večeře 26 kr. svíčky. . .

Dne 3. září. Dopoledne byl sem nejprv u prof. Millaura, pak u pana Presla a Opice, je k časopisům pozívaje. Oběd v Červeném domě. Po-

polední pracovav doma, pod večer šel sem procházkou na ostrov Barvířský a odtud s Bindrem, jeho paní a Wagnerovými od divadla na Hasenburce, kdež mi o smrti Marschnerové a novém ženění jeho s Wohlbrükovou i odjetí jeho z Drážďan zpráva dána. Ševci 8 zl. 45 kr.; snídaní a oběd 1 zl. 15 kr.; maličkosti 20 kr.

Dne 4. září. Ráno doma v práci. Pak v kanceláři navštívil mne ponejprv p. prof. Millauer, Chmelenský a Wenzig. Oběd v Červeném domě. Popoledni pracoval sem zdárně doma, kdež p. Rittersberk u mne, vrátiv mně dluh svůj; i večer zůstal sem doma ve práci. Snídaní 10 kr.; oběd 53 kr.; večeře 34 kr.

Dne 5. září. Ráno u mne byl baron Stenč, povídaje mi o oumyslu svém z ohledu na knížete Kinského a mne o radu žádaje. V kanceláři; hromobití blízké. Oběd v Červeném domě. Popoledni na chvíli u paní Hirschmannové, pak doma v práci a u Kronbergra; večeře doma. Snídaní 10 kr.; oběd 50 kr.; maličkosti 12 kr.; večeře 42 kr.

Dne 6. září. Ráno byl u mne Wenzig s básněmi svými na ukázku; potom v kanceláři Macháček odevzdal mi své. Oběd v Červeném domě, kdež i p. Gerle, Wiener ɔc. Potom já u prof. Jungmanna, pak doma v práci. Večer šel sem do divadla slyšet operu Mehulovu (Schatzgräber) a koncert Hradeckého valdhornisty. Snídaní 10 kr.; oběd 1 zl.; pradleně 2 zl. 21 kr.; divadlo 1 zl.

Dne 7. září. Ráno dokonav list p. Vyrožilovi, zanes sem na poštu a Prukmayrovi sliby učinil s strany Museum za jeho přičinlivost; u paní Hirschmannové. V kanceláři. Oběd doma. Popoledni pracovav doma, k večeru navštívil sem hraběte Mercandina žalujícího na dům Ahsbasův, pak večer u Dra. Helda a hraběnky Přichovské. Snídaní 10 kr.; oběd 54 kr.; papír 1 zl.

Dne 8. září. Ráno psal sem p. Doležálkovi a Bartoňkovi do Vídně po p. Liškovi; potom byl sem na loučení u barona Stenče, pak u prof. Millaura, potom u p. Gerstnera, gub. raddy, ɔc. Oběd v Červeném domě. Popoledni byv na poště, šel sem ponejprv k hraběti Buquoy za příčinou časopisů; pak kuželkovav u Ebertů v zahradě, navštívil sem ponejprv Dra Stelziga v domě, kdež i prof. Svoboda ɔc. Snídaní 10 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.; večeře 26 kr.

Dne 9. září. Ráno napsav list p. Bernardovi do Vídně, byl sem na chvíli u Eberta i u p. Dobrovského, vrátivšího se do Prahy. (V kanceláři Borroš a Puff.) Oběd doma. Popoledni poslání od barona Stenče. Psaní od Měchury z Votína, s nevhodným jeho soudem o mém ohlášení ɔc. — Snídaní 23 kr.; oběd 54 kr.; večeře 33 kr.

Dne 10. září. Ráno u p. Dobrovského, kdež i p. Hanka; potom u prof. Millaura majícího odjeti na dotazích; pak u malíře Führicha a Dra Lichtnera. Oběd v Červeném domě. Popoledni u Ebertů v kuželkách, u Hirschmannové, u prof. Müllera navštívení; pak večer ztrávil sem u hraběnky

Prichovské a Dra Helda s Kossekem. Snídaní 23 kr.; svíčky 40 kr.; oběd 1 zl.; maličkosti 30 kr.

Dne 11. září. Ráno pracoval sem pilně; na to p. Rittersberk u mne. V kanceláři baron Jeník a prof. Sedláček z Plzně. Oběd s Macháčkem doma. Popoledni navštívil sem paní Schubertovou; pak u Haase, u Borroše jednav z ouřadu, šel sem domů do práce. Večer u Dra Stelziga; pak na večeři v Lázni doma Bradýři 1 zl. 15 kr.; snídaní 13 kr.; oběd 36 kr.; psaní od bratra 35 kr.; večeře 27 kr.

Dne 12. září. Ráno u p. Dobrovského; pak Ebert ponejprv u mne. v kanceláři; tamž i Renz, malíř heraldický. Oběd v Červeném domě. Popoledni psal sem do Votína list Měchurovi o časopisech našich; večer v opeře Cenerentola od Rossiniho (dlle Wagner), pak s hrabětem Šporkem u Hroznu v dověrnosti. Snídaní 15 kr.; oběd 1 zl.; opera 1 zl.; večeře 36 kr.

Dne 13. září. Ráno napsav list bratrovi do Prešpurka s penězi, zanesl sem ho na poštu a stavil se u p. Wilflinga v censuře, an dlouho a mnoho se mnou dověrně mluvil. V kanceláři p. Opic ɔc. Oběd v Červeném domě. Popoledni poslal sem list Gerstnerovi do Kaplice. Pak fiakrem vyjel sem na Palmovku k paní Fiedlerové a k Lidmile, kdež i sestra její Schubertová, kterouž sem domů zavez. Večer u p. Dobrovského; pak napsav list Petrovi Géczymu do Pešti, zanesl sem ho Bindrovi do divadla a s ním do domu. Bratrovi 37 zl. 30 kr.; snídaní 18 kr.; maličkosti 12 kr.; oběd 56 kr.; fiakr 3 zl. 20 kr.

Dne 14. září. Doma pracovav, potom v kanceláři zhotovil sem lístky pro Dra Helda ɔc. Oběd v Červeném domě. I popoledni pracovav doma, potom večer navštívil sem Dra Helda a odevzdal mu lístky, zůstav tam až do noci. Snídaní 20 kr.; oběd 1 zl.; maličkosti 30 kr.

Dne 15. září. Ráno s Ebertem u prof. Sedláčka; pak u Bartha na pujčku knih do Votína, kamž sem je dnes i s psaním poslal. Oběd v Červeném domě. Pak u prof. Jungmanna, kdež i Sedláček ɔc. Potom v Museum o knihy a sněm l. 1433. Večer dostal sem list od prof. Eichhorna z Gottinku, upomínaje mne o historii literatury. Snídaní 20 kr.; oběd 1 zl.; psaní 25 kr.; večeře 36 kr.; domovnici 5 zl.

Dne 16. září. Ráno v domě Ahsbasově u paní Přibislavské a Mercandina; pak u Kronbergra. V kanceláři prof. Jungmann a Helbling. Pak jel sem do Troje k obědu, pro Lidmilu Vratislavovu, kdež převlídně přijat byv a s hraběnkou Vratislavkou dlouhé rozmluvy měv, potom domů jel sem s baronem Berglerem tam přijevším ɔc. Snídaní 14 kr.; fiakr 1 zl. 30 kr.; večeře 12 kr.

Dne 17. září. Dnes téměř celý den pracoval sem doma v programmu o universitě Pražské l. 1409. Oběd v Červeném domě. Pod večer navštívil sem Eberta; potom večer zanesl sem Dr. Heldovi přípravy své ku programmu tomu a pobyl tam až do noci. Snídaní 30 kr.; oběd 1 zl. 10 kr.; sloupek 15 kr.

Dne 18. září. Ráno p. Rittersberkovi půjčka 50 zl. v. v. V kanceláři u mne Hanka a Vinařický. Oběd v Červeném domě. Popoledni pracoval sem doma; Luchsová u mne. Pod večer vyšed na procházku, potom navštívil sem Dra Stelziga, souseda svého. Snídaní 12 kr.; oběd 45 kr.; Luchsové za čistění kuřích ok 2 zl. 30 kr.; večeře 25 kr.

Dne 19. září. Ráno po snídaní na chvíli u Eberta v zahradě; pak doma v práci. V kanceláři dnes prázdno. Oběd v Červeném domě. Po obědě potkav Weimesa, svadil sem se s ním za příčinou klavíru půjčeného. Dr. Stelzig navštívil mě a občtoval mi topografii svou. Večer u Kronbergra z Karlových Varů přišlého; pak doma. Snídaní 13 kr.; oběd 46 kr.; večeře 36 kr.; pradleně 1 zl. 16 kr.

Dne 20. září. Ráno doma ve práci. V kanceláři baron Jeník z Bratřic ɔc. Napsav list Měchurovi do Votína, potom na poště s p. Prukmayrem dlouhé rozmluvy o časopisech našich sem měl. U p. Tomáška vrátivšího se z Karlových Varů. Večer u paní Schubertové v důvěrách o Lidmile a Teresii. Snídaní 20 kr.; oběd 48 kr.; recepisse 45 kr.; večeře 40 kr.

Dne 21. září. Ráno vrátiv Weimsovi klavír, zaplatil sem mu na celý rok a deset dní; pak zavolán byv k hraběnce Vratislavové o psaní její k nejvyššímu purkrabímu, šel sem do domu Astfeldského. V kanceláři dnes nižádný. Oběd doma. Popoledni byl sem opět doma; až k večeru šel sem nejprv ku Kronbergrovi, pak k Dru Heldovi, jak obyčejně. [Vydal] 61 zl. 40 kr.; snídaní 21 kr.; oběd 50 kr.

Dne 22. září. Ráno u Eberta; pak ve veřejné bibliotéce, pozívaje p. Vaňka, Hanslíka a Zimmermanna k časopisům. V kanceláři první psaní od hraběte Kašp. Šternberka; tamž baron Jeník. Oběd v Červeném domě. Popoledni u Höknerové, u p. Schütza (žalmy od Bened. Marcello), u p. Meisnera, gub. raddy, souseda svého, ponejprv; posléze u pana Tomáška a paní jeho v důvěrách. Snídaní 13 kr.; oběd 46 kr.; večeře 34 kr.

Dne 23. září. Ráno ve veřejné bibliotéce v práci. V kanceláři dnes žádný cizí. Oběd doma. Popoledni pracovav opět doma, potom k večeru byl s Drem Ebertem procházkou na mostě a pak u syna jeho. Večeře u Šteinice. Snídaní 21 kr.; oběd 42 kr.; večeře 30 kr.

Dne 24. září. Popoledni byl sem u hraběte Šternberka Františka vrátivšího se do Prahy; pak ponejprv na audiencí u nejv. purkrabí, hraběte Kolovrata, an mně ochranu svou sliboval, poroučeje mi stálost v mém předsevzetí. Pak u Dra Lichtnera; na obědě v Červeném domě; psaní Měchurovi do Votína; u p. Talacko navštívení; darmo u prof. Nejedlého ɔc. Večer u Dra Helda s počátkem německým jeho programmu. Snídaní 15 kr.; oběd 50 kr.; maličkosti 20 kr.

Dne 25. září. Ráno psal sem paní Pichlerové do Vídně skrze Dra Lichtnera a odeslal jí i denník Zatočilův l. 1648 rkp. V kanceláři nikdo. Oběd doma. Pak u Manšingra za příčinou klavíru. Doma zase v práci. Večer vyšed na procházku, sprovodil sem Tomáškovy domů a zůstal u nich, kamž i Ebert přišel byl. Oběd 25 kr.; papír 1 zl. 6 kr.

Dne 26. září. Ráno k snídaní zavolán sem byl k hraběti Vratislavovi za příčinou hraběte Šternberka a stromu jich rodního. V kanceláři nikdo, leč navštívení od p. Opice. Oběd v Červeném domě. Popoledni byv u Kronbergra, koupil sem si Schnablovu statistiku českou, a přečet ji ještě dnes do noci. Oběd 1 zl.; Schnabel Statistik 2 zl. 38 kr.; večeře 38 kr.

Dne 27. září. Ráno v práci. V kanceláři p. Čelakovský a baron Jeník; truhlář. Psaní hraběte Mercandina o půjčku Oběd doma. Popoledni hrabě Mercandin u mne, jemuž sem 60 zl. v. v. půjčil. Psaní z Votína od Měchury. Večer u Kronbergra, pak doma v práci. Snídaní 13 kr.; oběd 30 kr.; půjčka 60 zl.; psaní 15 kr.; večeře 36 kr.

Dne 28. září. Dopoledne psal sem p. Kollárovi do Pešti list po panu Webrovi. Potom navštíviv Tomáška k jeho jmeninám, pozván sem tam od p. Eberta starého k obědu, při kterémž sem se s pp. Nittingrem, Merletem a Dumontem, raddami knížete Fürstenberka, oznámil, nahoře pod Hradčany v zahradě. K večeru přišed domů pracovat pro Dra Helda, potom navštívil sem ho. Snídaní 13 kr.

Dne 29. září. Ráno po snídaní doma pracovav, potom v kanceláři neměl sem žádného hosta. Oběd v Červeném domě. Popoledni pracovav doma, dostal sem psaní z Vídně od p. Bernarda o jeho ochotnosti, ohlásiti časopisy naše v jeho novinách; potom zanesl sem ku praesidium zemskému 2000 německých a 1000 českých ohlášení. Večer ztrávil sem u p. Tomáška. Snídaní 12 kr.; oběd 52 kr.; psaní 35 kr.; večeře 20 kr.

Dne 30. září. Ráno zanesl sem p. Prukmayrovi ještě 500 německých ohlášení a navštívil p. Nádherného. V kanceláři čalouník zástěry zavěsil. Oběd doma. Popoledni pracoval sem pilně doma. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.

Říjen 1826.

Dne 1. října. Ráno podívav se na poslední processí jubilejní, potom psal sem p. Pilátovi do Vídně za příčinou ohlášení časopisů; pak u sv. Tomáše v kostele. Odtud s hrabětem Šternberkem na ulici dlouhé mluvení, a u p. Brožovského. Oběd u p. Nádherného. Pod večer dohotoviv práci pro Dra Helda, zanesl sem mu ji; a příhodou upadv ve mdloby, chován sem laskavě, i Kossekem domů veden. Snídaní 12 kr.

Dne 2. října. Ráno u zlatníka Mich. Richtra s jehlicí, potom s Drem Heldem, kterýž mne dnes ponejprv navštívil. V kanceláři. Oběd doma. Po obědě na mostě potkav mě hrabě Šternberk, povídal mi o povolání hraběte Kolovrata za ministra do Vídně, a hraběte Chotka za nejv. purkrabího na jeho místo. Byl sem na to u p. Wilflinga, promluvit s ním o censuře atd. Večer pak četl sem hraběti Šternberkovi svůj spis a večeřel u něho. — Snídaní 13 kr.; oběd 40 kr.; péra 1 zl.

Dne 3. října. Ráno doma. V kanceláři nikdo. Pak po obědě uslyšev o smrti bratra p. Dobrovského, šel sem ho hledat k žádosti hraběte Štern-

berka. V 5 hod. přišel ke mně Leopold Měchura z Votína, dnes přijev s rodinou svou, kterouž sem i hned navštívil, a však ne tak srdečně přijat, jakož sem byl doufal. Večer v divadle s Leopoldem. Snídaní 12 kr.; oběd 45 kr.; divadlo 1 zl.

Dne 4. října. Ráno u zlatníka Richtra a u Leopolda; almadiny k jehlici na památku. Potom u p. Dobrovského a s ním u hraběte Šternberka k jeho jmeninám. V kanceláři. Oběd doma. Potom u Dra Helda. Popoledni pracovav doma, potom k večeru šel sem k Měchurovým a smířen sem jejich laskavostí. Snídaní 18 kr.; zpravení jehlice 38 kr.; oběd 34 kr.; večeře 30 kr.

Dne 5. října. Ráno doma v práci. V kanceláři prof. Millauer z cesty se vrátivší, pak Leopold Měchura ponejprv. Oběd v Červeném domě. Popoledni na chvíli u p. Tomáška, pak doma v práci. Večer nejprv u Teresie, ana milostně harfujíc, do divadla zavolána; pak u paní Schubertové, posléze u Dra Helda. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.; svíčky 40 kr.

Dne 6. října. Ráno u Bartha, knihkupce, s knihami. V kanceláři. Oběd doma. Byl sem také dnes u presidenta našeho, hraběte Kašpara z Šternberka, za příčinou časopisů. Popoledni doma v práci. Večer u Teresie, mně výborně harfovavší ɔc. Snídaní 12 kr.; oběd 35 kr.; večeře 38 kr.

Dne 7. října. Ráno u Richtra pro jehlici. Doma v práci. V kanceláři pan Dobrovský ponejprv s velikou přívětivostí, pak Leopold. Námluvy s p. z Schönfelda. Dárek knih od Pospíšila. Oběd doma. Potom na chvíli u p. Štěpánka okřívajícího z nemoci. Doma v práci. Večer u Měchurových, kdež harfováno i klavírováno. Za jehlice zpravení 10 zl.; snídaní 12 kr.; oběd 30 kr.; večeře 38 kr.

Dne 8. října. Dopoledne dodělav spis svůj o volení Albrechta Bavorského l. 1440, zanesl sem ho hraběti Kašparovi Šternberkovi, aby ho nejv. purkrabí, hraběti Kolovratovi, k censuře podal. To počátek! Pak u Tomášků. Oběd u Měchurových, kdež klevety u stola mne i Teresii nelibě dotýkaly; potom procházkou po městě byv s Leopoldem a Marií Petersovou, večer navštívil sem Dra Helda a hraběnku Příchovskou. Snídaní 15 kr.

Dne 9. října. Ráno doma v nevlídném počasí. V kanceláři od pana z Schönfelda podání příliš nákladné a drahé, pročež sem k němu šed, jiného požádal. Oběd v Červeném domě, kamž přišed hrabě Kašpar Šternberk, o zadání svém mi oznámil. Popoledni Dr. Stelzig u mne se skládáním svým. Večer navštíviv p. Talacko, potom s Leopoldem šel sem do divadla (Donna Diana). Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.; divadlo 1 zl.; večeře 6 kr.

Dne 10. října. Ráno v gubernialním domě, u p. Eichhoffa, gub. raddy, ponejprv o časopisy, an se příznivými slovy zavazoval. V kanceláři přišel ke mně ponejprv náš president, hrabě Kašpar Šternberk, i se spisem mým od nejv. purkrabí schváleným a zabavil se u mne až do 2 hodin, čímž sem dnes od obědu zdržen byl. Pod večer navštívil sem p. Nejedlého, pozívaje ho k pomůckám; pak u Leopolda na chvíli; paní Petersová nemocna. Snídaní 13 kr.; rážky 20 kr.; oběd nic; večeře 40 kr.

Dne 11. října. Ráno v práci doma. Pak u prof. Millaura a barona Astfelda. V kanceláři nejprv Ebert po dlouhém meškání; pak baron Jeník, posléze opět náš president hrabě Šternberk se spisem Hankovým o Museum, neschváleným. Potom obědval sem s ním v Červeném domě. Pod večer byl sem na chvíli u paní Přibislavské, pak u Leopolda, kamž i Teresie milostně zavítala, an sem pro nemoc Petersové k ní nemohl. Snídaní 12 kr.; oběd 53 kr.; večeře 36 kr.

Dne 12. října. Ráno u barona Stenče velmi nemocného, s Drem Heldem a Nusshardem; pak doma v práci. V kanceláři nikdo. Oběd v Červeném domě s baronem Dobřenským ɔc. Popoledni pilně v práci doma. Večer u Měchurových u fortepiánu, pak na chvíli u barona Stenče, posléze u Dra Helda a hraběnky Přichovské. Pradleně 1 zl. 30 kr.; snídaní 12 kr.; hrozny 12 kr.; oběd 1 zl.

Dne 13. října. Ráno u barona Stenče nemocného s Drem Heldem; pak doma dodělávati maje historické práce své pro časopisy, kteréž hrabě Kolovrat s sebou do Vídně vzíti a nazpět přinésti se byl podvolil. V kanceláři. Bylť i p. Pospíšil u mne v jednání o tisk českého časopisu. Oběd doma. Popoledni doma v práci. Pod večer jako jindy u Měchurových. Snídaní 13 kr.; oběd 45 kr.; večeře 37 kr.

Dne 14. října. Den osudní života mého. Pracoval sem celý den, doma i v kanceláři, historické spisy své dohotovuje. Oběd v Červeném domě s p. Štěpanovským ɔc. Navštívení dvakrát u barona Stenče nemocného. Podvečer u Měchurových ke jmeninám Teresie, svěřil sem se jí ponejprv cele láskou svou, a však nedostav ani určité ani žádoucí odpovědi, byl sem náramně pomatený city hořkými nenadějnosti, a předce musel sem po celou noc bděje až do $3^1/_2$ hod. s půlnoci pracovati, jakkoliv v srdci zbouřený. Snídaní 13 kr.; oběd 1 zl.

Dne 15. října. Dopoledne doma konaje své práce, navštíven sem od Leopolda, jemuž sem se svěřil příhodou svou k jeho zarmoucení. O poledni nesa své spisky ku presidentu svému, slyšel sem, že nový ministr, hrabě Kolovrat, budoucně sám se k censuře mých historických spisů podává. Oběd doma bez chuti. Popoledni u Leopolda a s ním i rodinou jeho na dívání u běhouna za Kanálkou (Teresie nešla s námi), kdež nemoha nepokojem obstáti, šel sem k Měchurovům, svěřit se paní Petersové, pak k Dru Heldovi, an mě laskavě kojil. Oběd 20 kr.; běhounovi Červenomlenskému 12 kr.

Dne 16. října. Ráno u Eberta na svěření, pak u presidenta před sněmem, an měl dnes odevzdati spisy mé hraběti Kolovratovi do Vídně. V kanceláři Leopold, jemuž sem plán svůj dnes pojatý, abych děti hraběte Vratislava k sobě vzal, oznámil. Obědvati nemoha hořem, byl sem u barona Stenče. Potom s Leopoldem v Troji (na cestě prosba od Teresie mně svěřená), kdež generál Sterndahl, hrabě Berchtold ɔc. Hraběnce Vratislavové zjevil sem svou ochotnost. Vrátiv se z Troje, byl sem zase na chvíli

u Dra Helda, pak u Hroznů. Snídaní 13 kr.; ovoce 12 kr.; oběd nic; přívozné 12 kr.; večeře 45 kr.

Dne 17. října. Ráno paní Petersová s prosbou velikou u mne, abych Teresii, navštívil pro mne velice ztrápenou. V kanceláři prof. Millauer, potom Ebert, an k obědu zůstal u mne. Ve 4 hod. vyšed k Měchurovům, uveden sem k Teresii sám, a laskavěji přijat, nežli sem se nadál, potěšen sem její svrchovanou dověrou, ačkoli mně jen poněkud příznivou. Potom u domácích. Večer u barona Stenče, pak s Leopoldem darmo hledav Eberta, šel sem k Tomáškům, kdež byl, a odtud k večeři k Šteinicovi. Snídaní 13 kr.; oběd 1 zl. 6 kr.; večeře a rážky 1 zl.

Dne 19. října. Ráno s dověrou u p. Wilflinga na censuře. Prof. Millauer přišed do kanceláře oznámil mi příznivý úmysl p. Wilflinga s strany censury časopisů. Leopold tamž o shledání se Teresie s Baurem u Plonerů dnes popoledni. Poobědvav u Červenky, chodil sem po Příkopech v ouzkosti o Teresii; pak u prof. Millaura materialie k historii Museum; p. Jabulka tamž. Večer u Měchurových starostlivě; svěření od paní Petersové o náboženství; potom u Dra Helda a hraběnky Přichovské. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.; psaní otce dojímavé 45 kr.

Dne 20. října. Den nejšťastnější mého dosavadního života. Měchura i Ebert přišedše do kanceláře ke mně, oznámili mi štěstí mé, ana Teresie, zpovídavši se dnes, otci svému láskou svou se svěřila. Já tedy poobědvav u Červenky, šel sem v 2½ hod. k ní, ana odkázavši mne k otci, osvědčila se mi ponejprv láskou dokonalou svou ke mně. Otcovo domlouvání o náboženství. Radost všech domácích. Blažené chvíle. Svrchovaná dověra s Teresii. Potom já u Tomáška, u Karla Eberta a Dra Helda. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl. 10 kr.; večeře 48 kr.

Dne 21. října. Napsav včera složený lístek do pamětníka Teresiina, zanesl sem jí ho a navštívil také Schubertovou se zprávou o mém štěstí; pak v kanceláři prof. Millauer se zprávou o Zimmermannově censuře kroniky mé; pročež i hned šel sem o to ku Wilflingovi v dověře. Oběd v Červeném domě. Pak ponejprv u prof. Titze a p. z Schönfelda i paní jeho. Večer celý u Měchurových, kdež otci sem se zamluvil k žádosti jeho; u Teresie; pak s Ebertem a Leopoldem tamž. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.

Dne 22. října. Ráno u prof. Millaura za příčinou Zimmermannovy censury Kroniky České oc., pak u Teresie. O poledni u barona Stenče. Oběd u Měchurových s rytmistrem Kriegrem, potom s Leopoldem v českém divadle. Večer zas u Teresie v lásce, psaní do Chebu Klaře o štěstí mém v listu Teresiinu. Večer pobyv u Tomášků, svěřil sem se jim i přijal od nich svěření. Snídaní 13 kr.; divadlo 1 zl.

Dne 23. října. Ráno u hraběte Mercandina. Pak asi v 10 hod. vstoupil do pokoje mého bratr Andres, včera přišed do Prahy, a mne příjemně překvapil. S ním v kanceláři, kamž přišli prof. Millauer a baron Jeník, s kterýmž sem o Teresii své dověrně mluvil. Oběd s bratrem doma. Macháček. Pak s bratrem u Dra Helda, u p. Nádherného, u prof. Presla;

u kloboučníka ɔc. Pod večer u Teresie (Marie Keblova v svěření). Dověry o rodině mé. Snídaní 12 kr.; oběd s bratrem 1 zl. 6 kr.; klobouky 15 zl.; bratrovi 5 zl.; večeře 50 kr.

Dne 24. října. Ráno u prof. Millaura za příčinou censury ɔc. V kanceláři Leopold a Ebert ponejprv s bratrem mým. Oběd s Ebertem u Červenky, kdež i Gerle. Popoledni u Höknerové s Karlem Widmannem a u Leopolda; pak na chvíli u Lichtnerových z Vídně přišlých. Podvečer u Teresie milostné. Večer s bratrem a Leopoldem na opeře. Kanafas k posteli 7 zl. 48 kr.; snídaní 15 kr.; oběd 50 kr.; divadlo 2 zl.; večeře 32 kr.

Dne 25. října. Ráno u Eberta, potom v gubernium u p. Nádherného, protomedika, u p. Eichhoffa, u p. Krona. V kanceláři hraběnka Vratislavka u mne. Oběd u Červenky. Popoledni u gub. raddy p. Neumanna a prof. Halašky, obou ponejprv; u Schubertové. Pak u Teresie u velikém potěšení. (Dnes byv po obědě u barona Stenče nemocného, dostal sem ratu ɔc.) Svíčky 40 kr.; snídaní 30 kr.; oběd 50 kr.; kniha 2 zl. 30 kr.; večeře 37 kr.; [příjem] 50 zl.

Dne 26. října. Ráno u Eberta; u barona Stenče. V kanceláři dnes nikdo. Oběd u Červenky. Popoledni u prof. Jungmanna, kamž přišed prof. Sedláček, vypravoval o cestě své a zprávách u císaře i u hraběte Chotka, nejv. purkrabího nového. Večer krátce u Teresie pro společnost cizí u Měchurových; pak u Eberta i Šteinice na večeři. Snídaní 18 kr.; kanafas na postel 7 zl. 48 kr.; oběd 1 zl.; večeře 30 kr.

Dne 27. října. Ráno u barona Jenika četl sem listy matky Teresiiny ušlechtilé, a obdržel jeden darem pro Teresii. V kanceláři prof. Sedláček a p. Vinařický. Oběd u Červenky. Potom u Höknerové o fortepián darmo; pak u Teresie v potěšení nad důkazem srdečné lásky její; u Leopolda kormutlivého; večer u Dra Lichtnera po dlouhém čase opět až do noci. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.; pradleně 2 zl. 42 kr.

Dne 28. října. Ráno u Eberta a s ním u Šteinice, pak u Prukmayra na poště a p. Krona u praesidium zemského. V kanceláři Leopold jediný. Oběd v Červeném domě. Popoledni u paní Fiedlerové a Lidmily, kteráž po svěření lásky mé k Teresii do pláče se dala; pak u Teresie a otce jejího, i u Leopolda. Večer ztrávili u mne Leopold, Ebert a bratr až do noci. Bratrovi 5 zl.; snídaní a rážky 21 kr.; oběd 53 kr.; večeře 3 zl.

Dne 29. října. Ráno u barona Stenče, šachy s Herbstem. Pak u pana Hayde, s činží čtvrtletní od sv. Jakuba až do Havla, i na pozvání k časopisům. Oběd u Měchurových v domácnosti; potom s Leopoldem u Dra Helda pro jeho nemoc, a doma u něho, když zimnicí prudkou pojat byl, zustal sem u něho přes noc, hlídaje ho sám. Činže 32 zl. 30 kr.

Dne 30. října. Ráno přišed domů převléci se, šel sem zase k Leopoldovi. V kanceláři nikdo. Potom na chvíli podívav se k Leopoldovi a Teresii zase, šel sem k obědu skvostnému k baronu Stenčovi, kdež i prof. Sedláček, Helbling, Herbst a od censury kancellista Ehrlich. Večer i noc ztrávil sem zase u nemocných Leopolda a Teresie. Snídaní 25 kr.

Dne 31. října. Ráno s bratrem na poště u p. Prukmayra a u Eberta; potom u Teresie ležící nemocné pro kašel. V kanceláři prof. Millauer a Sedláček. Oběd u Měchurových, po kterémž sem Teresii četl samotné. Potom u Berry pro musikalie na harfu. Večer s Ebertem u Měchurových, ana Teresie i Leopold nemocní leželi. Snídaní 20 kr.

Listopad 1826.

Dne 1. listopadu. Ráno u Měchurových, pak v gubernium u p. Willmanna, gub. raddy, ponejprv; u p. Eberta otce, u barona Stenče ɔc. Oběd u p. Tomáška; po něm slyšel sem u klavíru jeho Requiem. Pod večer šel sem k Měchurovým; Teresie svěřila se mi o oumyslu strýce svého k ní. Večer i s Zeithamrem dnes přišlým vhistoval sem Leopoldovi k vůli. Bratrovi 5 zl.; snídaní 25 kr.

Dne 2. listopadu. Ráno s paní Tomáškovou kupoval sem plátno ɔc. V kanceláři poslání od Kollára z Pešti; Ebert s lístkem pamětním Teresii psaným; mladý Jungmann; prof. Helbling se spisem svým. Oběd s Ebertem u Červenky. Potom s lístkem u Teresie; u Ulricha pro fortepiany; u pana z Schönfelda mrzutě pro kvartýr; u Kronbergra; večer až do noci u Teresie a Leopolda, dnes povstalých z nemoci. Plátno, 21 loktů, 16 zl. 48 kr.; snídaní 26 kr.; oběd a rážky 1 zl. 25 kr.; večeře 22 kr.

Dne 3. listopadu. Ráno u prof. Svobody s básní k opravě, kdež i Hanka. V kanceláři. Oběd u Červenky s hrabětem Salmem. U paní Fiedlerové; u Dra Helda. Podvečer koupil sem peří do peřin. Večer u Teresie dlouho samotný pobyv, zjevil sem se starostí svou pro ni ve svrchovaném dověření; potom vhistoval sem Leopoldovi k vůli. Snídaní 16 kr.; oběd 1 zl.; peří, 11½ ℔, 28 zl. 45 kr.; večeře 35 kr.

Dne 4. listopadu. Ráno u Eberta ke jmeninám jeho; pak na installaci Dra Helda za rektora university v Tejně; v kanceláři Vinařický ɔc. Oběd u Měchurových s baronem Jeníkem ɔc. Popoledni přestěhoval sem se s věcmi svými z Papouškovy lázně ke sv. Anně, a tu ponejprv nocoval, navštíviv dříve Leopolda, u něhož dnes i Teresie byla. Poslamka a maličkosti 5 zl.; bradýři 2 zl. 30 kr.; snídaní 20 kr.; bratrovi 5 zl.; stěhování 2 zl. 30 kr.; večeře 36 kr.

Dne 5. listopadu. Před polednem byl sem na audiencí u ministra hraběte Kolovrata za příčinou censury časopisů musejních, v čemž se mi velikou milostí propůjčoval. Oběd u Ebertů. Popoledni ztrávil sem celý čas u Teresie v pokoji jejím u veliké laskavosti, pak u Leopolda. Snídaní 16 kr.; večeře 36 kr.; svícen 2 zl.; kratiknot 42 kr.; dříví 25 kr.

Dne 6. listopadu. Ráno u paní Tomáškové. V kanceláři. Oběd u Červenky. Dnes byl sem u knihkupců Borroše, u Calve (Ehrlich) a Endersa, žádat o jejich nova r. 1826 pro recensie; u Endersa prof. Schuster opět

velmi přívětivý. Dnes později u Teresie než obyčejně. Snídaní 20 kr.; oběd 1 zl.; bratrovi 5 zl.; ševci 1 zl. 15 kr,

Dne 7. listopadu. Ráno u barona Stenče, potom s Leopoldem u Ulricha ohlédat jeho fortepiány. V kanceláři prof. Millauer. Oběd u Červenky. Popoledni s Manšingrem u Tomáška; pak u knihkupců Mayregga, Buchlera, Bohmanu ꝯc.; u Schubertové. Večer u Teresie, kdež strýcové její, Ernst Ploner a Leroy. Šráky 1 zl. 15 kr.; oběd 1 zl.; večeře 40 kr.

Dne 8. listopadu. Ráno ponejprv u prof. Bolzano, prose ho o recensí Mothova spisu; také u hraběte Mercandina. V kanceláři. Oběd u Červenky. Popoledni u barona Stenče, kdež i p. Dobrovský, vrátiv se do Prahy. Večer u Teresie. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.; večeře 30 kr.; svíce 40 kr.

Dne 9. listopadu. Ráno u p. Dobrovského, kdež i p. Hanka; u paní Tomáškové pro plátno. V kanceláři. Oběd u Červenky. Potom u p. Kaliny v příčině časopisů; s Leopoldem u prof. Schnabla v též příčině. U Teresie. Večer u prof. Schustra navštívení. Snídaní 16 kr.; plátno 10 zl. 27 kr.; oběd 1 zl.; večer 36 kr.

Dne 10. listopadu. Ráno operací kuřich ok ꝯc. V kanceláři baron Jeník a j. Oběd u Červenky. Pak s Leopoldem a sestrami jeho u Weissa dívat se na nový hudební nástroj; u Ulricha koupil sem dnes fortepián za 270 zl. v. v., a měl naň zítra sto zl. odvésti. U Měchurových odevzdav otci listky na praenumeraci, dostal sem peníze. Večeře. Snídaní 13 kr.; oběd 1 zl.; večeře 30 kr.; fortepián à conto 100 zl.; služce 4 zl.; bratrovi 5 zl.

Dne 11. listopadu. Ráno u p. Krona, praesidialního sekretáře, ke jmeninám jeho. V kanceláři p. Dobrovský a Ebert; s Ebertem obědval sem u Červenky. Popoledni Ulrichovi na oučet za fortepián zanesl sem sto zl. U Teresie. S Leopoldem v opeře Mozartově Don Juan, kdež i Dessauer z Vídně přišlý; pak u Hroznu až do noci. Snídaní 30 kr.; pradleně 2 zl. 39 kr.; dříví 30 kr.; švadleně 1 zl.; divadlo 1 zl.; večeře ꝯc 45 kr

Dne 12. listopadu. Ráno u p. Tomáška; pak u Dessaura s Ebertem a Měchurou; u prof. Schnabla rukopis; u Teresie. Oběd u p. Nádherného s p. Dobrovským; u prof. Svobody darmo. Večer u Teresie u veliké milosti, dovádivě a směleji ponejprv; večer blažený. Na večeři u Fridricha. Snídaní 16 kr.; rážky 12 kr.; večeře 34 kr.

Dne 13. listopadu. Ráno u prof. Svobody o Sedláčkovu ódu. V kanceláři p. Boušek, archivar z Roudnic, jemuž sem dva rukopisy vrátil. Oběd u Červenky. Pak u barona Stenče. Pod večer zavedl sem bratra ponejprv k Měchurovým; potom Leopold a Ebert přijevše se mnou domů, u mne večer ztrávili. Moravci 3 zl. 20 kr.; snídaní 15 kr.; oběd 1 zl.; večeře ꝯc 3 zl.

Dne 14. listopadu. Ráno u Bartha; pak u Dessaura, kterémuž sem se svěřil, a u Bindra z Pešti se vrátivšího. V kanceláři Chmelenský s básněmi; pak p. Dobrovský s pojednáním svým. Oběd s Dessaurem v Červeném domě, po němž Dessauer ke mně přišel. Večer u Měchurových, potom s Zeithamrem na Malou Stranu šed, ztrávil sem večer u p. Tomáška. Bratrovi

5 zl.; snídaní 12 kr.; oběd 1 zl. 12 kr.; džbán 36 kr., sklenky 24 kr.; dříví 25 kr.

Dne 15. listopadu. Ráno u presidenta, hraběte Kašpara Šternberka, vrátivšího se do Prahy, an mi dnes pojednání své do časopisu dal. U Měchurových byv k jmeninám Leopoldovým, mluvil sem s Drem Heldem. V kanceláři Leopold ɔc. Oběd s bratrem u Měchurových. Večer uvedl sem Dessaura k Měchurovým, kdež i Ebert, nehezky se k němu maje, potěšení mé rušil, kteréž hudba Teresie i Dessaura ve mně působila; večer u Hroznu s nimi a s Leopoldem. Snídaní 13 kr.; večeře ɔc 1 zl.

Dne 16. listopadu. Ráno u Dessaura a s ním u paní Kraussové o musikalie; u Měchurových pro klíče. V kanceláři. Oběd v Papouškové lázni, po němž sem musikalie ty k sobě přines; Leopold u mne za příčinou jich; s ním sem šel k Teresii. Večeřel sem doma s bratrem. Snídaní 12 kr.; oběd 40 kr.

Dne 17. listopadu. Ráno u Eberta v domluvách o jeho chování se; pak v kanceláři, kdež Vinařický (nespokojený) a Macháček; připraviv první své podání do censury, zanesl sem je sám k ouřadu Oběd u Červenky. Popoledni u Schubertové, u Dessaura, jemuž sem 70 zl. dluhu svého zplatil (rest 50 zl.), u Teresie; večeře v Papouškové lázni. Snídaní 18 kr.; oběd 1 zl.; Dessaurovi 70 zl.; večeře a rážky 1 zl. 18 kr.

Dne 18. listopadu. Ráno u hraběte Kašpara Šternberka o radu; pak u p. Wilflinga v ouřadě a p. Willmanna též. V kanceláři; kanapé. Oběd u Červenky. Macháček byv u mne, přijal na se práci pro Eichhorna. Pak u paní Fiedlerové a Lidmily. Večer u Teresie, kterouž sem k důvěře o křehkostech mých přinutil ponejprv. Pradleně, dříví a ševci 1 zl. 40 kr.; snídaní 20 kr.; večeře 30 kr.

Dne 19. listopadu. Ráno napsav list p. Hoppovi do Vídně, šel sem na Malou Stranu a obědval u Ebertů. Pak u Měchurových zmeškav otce a pobyv na chvíli u Teresie, potom uveden sem otcem ponejprv do ressurci; p. Salzmann. Odtud šel sem k p. Tomáškovi s Leopoldem, kdež i celá rodina Ebertova ve společnosti ɔc. Zpíváno Requiem, Lenora a staročeské písně. Snídaní 20 kr.; recepisse 45 kr.; svíčky 40 kr.; bratrovi 5 zl.

Dne 20. listopadu. Ráno u p. Willmanna, gub. raddy; pak u Teresie, kdež teta její, paní Keblová. V kanceláři psaní od Kollára; p. Opic s pojednáním svým; Schutt a Vinařický. Oběd u Červenky, potom v ressurci. Koupiv Vossovu Luisu pro Teresii, četl sem v ní doma; pak u Teresie v důvěře o Antonii a citech jejích poražených dnes. Večer opět v ressurci se baviv, četl sem tam časopisy. Snídaní 16 kr.; oběd 1 zl. 16 kr.; Voss Luise 3 zl. 30 kr.; večeře 30 kr.

Dne 21. listopadu. Ráno zmeškav hraběte Kolovrata, navštívil sem Eberta; psaní panu Pelzlovi do Roudnice. V kanceláři; potom s bratrem u censury. Oběd u Červenky; pak v tiskárně Pospíšilově dal sem počíti sázení časopisu. Pod večer přečetv Luisu Vossovu, zanesl sem ji Teresii,

ana ji se zdráhala přijíti, by byla sestra jí k tomu nevedla. Snídan 16 kr.; oběd 1 zl.; dříví 25 kr.; maličkosti 30 kr.; večeře doma 1 zl.

Dne 22. listopadu. Ráno u hraběte Kolovrata přišlého do Prahy v besedách o časopisech našich; v kanceláři Dr. Held mne navštívil a Macháček; z censury dostav první podání, odevzdal sem je tisku. Oběd u Červenky. Popoledni doma pracovav, koupil sem pokrovec bratrovi. Večer u Teresie, pak na večeri u Fridricha. Snídaní 20 kr.; oběd 1 zl.; pokrovec 10 zl. 30 kr.; večeře 40 kr.

Dne 23. listopadu. Ráno u Eberta pro jeho básně, pak u hraběte Františka Šternberka do Prahy přišlého s přípisy. V kanceláři Macháček. Oběd u Červenky; v tiskárně Pospíšilově. Popoledni darmo hledav prof. Millaura ɔc., byl sem v ressurci, pak u Teresie. Večeře u Fridricha. (Bratrovi koupil sem dnes explikace za 20 zl.) Snídaní 16 kr.; oběd 1 zl.; explikace 20 zl.; večeře 25 kr.; rážky 25 kr.

Dne 24. listopadu. Ráno u prof. Millaura, pak u Dessaura nemocného, u paní Kraussové, jíž sem musikalie její vrátil, z nich koupiv. V kanceláři. Oběd u Červenky; v tiskárně ɔc. Večer u Teresie domluvy a hněvání se tety její na mne pro nepozornost mou; pak s Leopoldem a Zeithamrem na Malé Straně. (Serenata university ministrovi hraběti Kolovratovi.) Snídaní 14 kr.; oběd 1 zl.; musikalie 6 zl. 30 kr.; večeře u Šteinice 1 zl. 15 kr.; bratrovi 5 zl.

Dne 25. listopadu. Dnes přišed president náš, hrabě Kašpar Šternberk, ke mně do kanceláře, přinesl mi z censury z Vídně mé první podání; admittitur podepsal včera nový ministr hrabě Kolovrat zde v Praze. Prof. Millauer také v kanceláři, i faktor Pospíšilův. Oběd u Červenky. Potom v ressourci rážkoval sem ponejprv s Dr. Měchurou ɔc. Pak u Lidmily; u Teresie. Pradleně 2 zl. 30 kr.; ševci 1 zl.; snídaní 20 kr.; oběd 1 zl.; večeře 40 kr.; dříví 6 zl. 18 kr.

Dne 26. listopadu. Ráno u pana Dobrovského, an mi byl slíbil pojednání české pro časopis náš; u Eberta otce ɔc., u Dessaura nemocného, u Měchurových (kdež Ebert a farář z Votína ɔc.), smíření s tetou, oběd tamž; potom s Leopoldem v opeře české; pak zas u Teresie, která se mi o nenáruživosti citů svých svěřila; u Dessaura nemocného. Snídaní 16 kr.; opera i s Leopoldem 2 zl.; večeře 40 kr.; psaní od p. Hoppe 35 kr.

Dne 27. listopadu. Ráno u Endersa (Ehrenbergs Reden ɔc.), u Dessaura. V kanceláři p. Rittersberg. Oběd v Červeném domě. Popoledni doma ve práci. U Teresie rozmlouvání ponejprv s Marií Mayerovou, přítelkyní její. Potom na večeři v Červeném domě dověry Danzerovy. Snídaní 16 kr.; oběd 1 zl.; Ehrenberg 8 zl. 30 kr.; večeře 35 kr.

Dne 28. listopadu. Ráno v domě Ahsbasův u Mercandina; potom s Ehrenberkovým spisem a lístkem u Teresie. V kanceláři. Oběd u Červenky; potom v ressurci. U paní Lichtnerové pro poslání z Vídně od paní Pichlerové. U Teresie večer v dověrách zvláštních ɔc. Večeře u Fridricha i rážky.

Doma pracoval sem do noci. Snídaní 14 kr.; bratrovi 5 zl.; oběd 1 zl.; večeře a rážky 50 kr.

Dne 29. listopadu. Dopoledne doma; psaní a žádost Leopoldova. V kanceláři. Oběd s bratrem ve Studené lázni. V tiskárně. Pod večer u Teresie s Ebertem v nevoli pro ouštipečnost: potom s ním a s Leopoldem v divadle, kdež hraběte Šporkovo »Waldenhainer Revier« ponejprv hráno, s rozdílným effektem; po divadle na večeři u Hroznu sliby p. Heyde pro časopis můj ɔc. Snídaní 16 kr; oběd 1 zl. 10 kr.; večere 34 kr.

Dne 30. listopadu. Ráno doma ve práci. V kanceláři. Z Brna dnes dodán nám kofr bratrův s šaty a knihami. Oběd u Červenky. V tiskárně dnes počato tisknouti první arch časopisu českého. Popoledni u prof. Jungmanna, kdež však cizí lidé. Večer u Teresie, domluvy o mé nevoli s Ebertem. Bradýři 2 zl. 30 kr.; snídaní 13 kr.; kofr z Hodslavic 6 zl. 40 kr.; oběd 1 zl.

Prosinec 1826.

Dne 1. prosince. Ráno u prof. Jungmanna za příčinou glossarium pak s Leopoldem na exequiích v Tejně, v tiskárně ɔc. V kanceláři nikdo. Oběd u Červenky s hrabětem Salmem a baronem Tinti. Podvečer u Eberta, se spisy svými na opravě; pročež i pozdě se odbyv, jel sem k Teresii pospěchem ještě na chvíli. Večeře doma. (Dnes zadání u Haase.) Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.; svíčky 40 kr.; bratrovi 5 zl.

Dne 2. prosince. Ráno v tiskárně, kdež sem první český arch hotový s sebou vzav, zanesl jej baronovi Jeníkovi. V kanceláři. Oběd u Červenky. Popoledni u prof. Müllera a Svobody; u Teresie dnes dověrně laskavé; pak u Dra Stelziga se spisem jeho, kdež zůstav k jeho jmeninám ve společnosti dověrné až do půlnoci, bavil sem se příjemně i tancoval s paní. Snídaní 12 kr.; oběd 1 zl.

Dne 3. prosince. Ráno u p. Dobrovského se spisem svým, a u Eberta, Dessaura, u Schubertové, u Teresie. O poledni jel sem do Troje s hrabětem Vratislavem, jeho paní a hrabětem Berchtoldem, ke jmeninám barona Astfelda, kdežto hlučná byla dnes společnost; s nimi vrátiv se zas, šel sem ještě k Teresii, kdež Klarová se dcerou, Manšinger, Ebert. Snídaní 16 kr.

Dne 4. prosince. Ráno u barona Stenče na snídaní, pak u p. Dobrovského pro svůj spis a u Dra Stelziga. V kanceláři psaní od p. Sedláčka z Plzně a od Pelzla z Roudnic. Pak u p. Wilflinga dnes rozhněvaného. Oběd v Červeném domě. Popoledni u Kronbergra s Glasrem a Marsanem ɔc. U Eberta. U Teresie jak obyčejně ɔc. Sloužícímu 5 zl.; oběd 1 zl.; večeře 36 kr.

Dne 5. prosince. Ráno u Macháčka za příčinou básně do Roudnice; předplacení na jeho ballady. Potom v domě Dra Helda za příčinou Měchurových. V kanceláři. Oběd u Červenky, pak u Měchurových. Popoledni na Malé Straně na poště a u prof. Müllera darmo; u paní Tomáškové na

teine, u Teresie. Večer doma pracoval sem až přes pulnoc. Předplacení zl.: bratrovi explikace 8 zl.; snídaní 16 kr.; oběd 1 zl.; večeře 46 kr.

Dne 6. prosince. Ráno u barona Stenče na snídaní; pak na poště u p. Trukmayra. V kanceláři p. Dobrovský přines mi pojednání české do časopisu. Oběd u Červenky. Pod večer u Dessaura, u Teresie; v divadle hr. Sporkové, od kteréhož sem se tu rozloučil; pak u Hroznu já sám a u Pasty. Sloužici 5 zl.; pradleně 1 zl. 32 kr.; bratrovi 5 zl.; oběd 1 zl.; divadlo 1 zl.; večeře 1 zl.

Dne 7. prosince. Ráno u hraběte Kašpara Šternberka s prvními archy časopisu; dal mi recensie a poslední ratu Šternberskou; pak u gub. raddy Willmanna se sonnety Wenzigovými ɔc. V kanceláři p. Dobrovský a pak prof. Schuster; hádky s tímto dlouhé o starých právích českých. Oběd u Červenky. Popoledni doma. Večer u Teresie, pak Šteinice s Ebertem Doma pracoval sem do dvou hodin s pulnoci. [Přijal] 250 zl.; snídaní 13 kr.; oběd 1 zl.; rážky 30 kr.; večeře 45 kr.

Dne 8. prosince. Ráno u hraběte Kašpara Šternberka s jeho rukopisy; u p. Brožovského pro nekrolog Cerroniho; u p. Vaňka, u Zimmermanna, censora ɔc. Oběd v Červeném domě. Pak u Dessaura, kdež hádání s p. Herzem. Popoledni v divadle českém, (kdežto Ženichové Macháčkovi dáni), s Leopoldem. U Teresie. Večer doma. Snídaní 13 kr.; oběd 1 zl. 6 kr.; divadlo 1 zl.; večeře 44 kr.

Dne 9. prosince. Ráno u barona Stenče, pak doma. V kanceláři p. Pospíšil, přišed z Hradce. Psal sem do Plzně p. Sedláčkovi. Při podání do censury napsav list p. Ehrlichovi, způsobil sem mrzutost, pro kterouž týž ke mně přišel. Oběd u Červenky, potom v ressurci. V tiskárně u Pospíšila; pod večer u Teresie. Večer doma. Snídaní 20 kr.; bratrovi 5 zl.; svíčky 40 kr.; oběd 1 zl.; večeře 40 kr.

Dne 10. prosince. Dopoledne byv na audiencí ponejprv u nejv. purkrabího hraběte Chotka, požádán sem od něho, abych jej české řeči učil. Potěšen jsa tím velmi, šel sem hned k Teresii, a nalezl ji nemocnou. Oběd u prof. Svobody s prof. z Lichtenfelsu, s Tomáškovými a prof. Müllerem. Odtud šel sem k Teresii nemocné; a večer k baronu Stenčovi, kdež i pan Dobrovský ɔc. (Abbé Hoke.) Snídaní 16 kr.; večeře 50 kr.

Dne 11. prosince. Ráno u barona Stenče, od něhož sem ratu měsíční obdržel; pak u prof. Müllera darmo; u Teresie nemocné. V kanceláři prof. Millauer ɔc., posléze Vinařický. Oběd v Červeném domě. U censora Zimmermanna za příčinou aesthetiky. Popoledni u Kosseka, u Kronbergra, Pospíšila, v ressurci ɔc. U Teresie z nemoci povstavší laskavé domlouvání. [Přijal] 50 zl.; oběd 1 zl.; Dobrovského grammatika česká 2 zl.; večeře 1 zl. 24 kr.

Dne 12. prosince. Ráno u Endersa, u barona Stenče ɔc. V kanceláři dnes Wenzig, pak Ebert, s kterýmž sem šel k obědu ke Trem lípám, pak ku Pastovi a k Leopoldovi; sám ale k Dru Heldovi, k p. Heyde, Schützovi a ku p. Spořilovi, purkmistru, za příčinou časopisů. Večer u Teresie a otce

jejího. (Dnes také u Neureutra.) Snídaní 16 kr., Thams Gespräche 2 zl.; Labyrint světa 2 zl. 5 kr.; oběd 1 zl. 24 kr.; večeře 36 kr.; svíčky 40 kr.

Dne 13. prosince. Ráno včasně vstav, pracoval sem pilně v historii Museum; posel přišed z Březiny do kanceláre, přinesl mi psaní od presidenta a zanesl mou odpověď na to i s historií Museum. Oběd na Malé Straně v Lázni; pak u Šteinice s prof. Svobodou. Popoledni doma v pilné práci; revisí do tiskárny. U Teresie v pokoji jejím, an otec i bratr její dnes do Kosmonos byli odjeli. Snídaní 16 kr.; oběd 1 zl. 10 kr.; knížky 2 zl. 40 kr.; večeře 30 kr.

Dne 14. prosince. Ráno u prof. Müllera a Svobody na Malé Straně pro příspěvky jich. V kanceláři p. Hanka z Museum. Oběd u p. Brožovského z Pravoslavu. Popoledni panu z Schönfelda zaplatil sem as tři sta zl. od Museum. U Teresie svěření o životu mém; první políbení od ni. Večer na chvíli u Dessaura, kdež i Unschuld ɔc. Ševci 2 zl. 30 kr.; piliny 24 kr.; snídaní 13 kr.; večeře 40 kr.

Dne 15. prosince. Ráno u guberniálních radd p. Willmanna i Eichhofa za příčinou časopisů. V kanceláři. Oběd u Červenky. Popoledni p. z Rittersberka u mne pro spis o divadle Pražském; s ním šel sem ku prof. Steinmannovi nemocnému. Odtud když sem k Teresii odešel, pan Heyde přinesl sám do pokoje Summarium konscripcí l. 1825. a 1826., kteréž opisoval bratr, a já bděl až do 3½ s pulnoci. Bratrovi 5 zl.; snídaní 16 kr.; oběd 1 zl.; večeře 40 kr.

Dne 16. prosince. Ráno vstav dodělával sem historii českého národního Museum, kterouž sem potom po poledni presidentovi do Březiny zaslal a od něho dnes psaní i s první částkou nazpět dostal. V kanceláři Wenzig; odšed na chvíli k gub. raddovi Neumannovi, zmeškal sem vicepresidenta Tvrdého. Pod večer u Dra Helda i appel. raddy Spořila darmo. Pak u Teresie. Měv celý den bolest hlavy, šel sem záhy spat. Svíce 40 kr.; snídaní žádné; oběd žádný; večeře 40 kr.

Dne 17. prosince. Ráno po snídaní u Teresie, pak u prof. Millaura. Potom u nejv. purkrabí hraběte Chotka podruhé na audiencí; v antichambře p. Dobrovský, Stelzig, Landau ɔc. Oběd u p. Nádherného, archivara; pak u bratra jeho, gub. raddy, v kanceláři jeho. Pod večer u Dessaura, u Teresie v ressurci; pak u barona Stenče večer, an měl zítra operací podniknouti. Snídaní 16 kr.; večeře 44 kr.

Dne 19. prosince. Ráno na Malé Straně u gub. radd Willmanna, pak u radd Förstra i Funka ɔc. V kanceláři Pospíšil ɔc. Pak u prof. Svobody, u Tomáška. Oběd v Lázni. Doma v práci. Pak u purkmistra Pražského p. Sporila o biografické jeho zprávy. U Teresie. Večer u Dessaura, kdež sem kvartet jeho první ponejprv slyšel. Bradýři 1 zl. 40 kr.; snídaní 16 kr.; oběd 1 zl.

Dne 31. prosince. V nevlídném počasí jel sem dnes po městě po gratulacích, k Měchurovým, k gub. raddům Neumannovi, Willmannovi, panu Dobrovskému ɔc. Po obědě zustav doma, potom jel sem k večeru do kon-

certu k Měchurovým, kdež společnost více než sedmdesáti osob: hrabě Lazanský a rodina jeho, Štěpanovský, Escherich, Jeník, Dobrovský, Held, Schuster, Svoboda ꝛc.

1826.

(Byt v Papouškové lázni s Rittersberkem až do 4. Jan., pak tamž u Tarabové, dne 4. Nov. stěhoval sem se k sv. Anně.)

Febr. 14. výjezd ráno z Prahy do Vídně, kamž dojel sem 15. Febr. večer. Mart. 25. z Vídně do Prešpurka ku bratru Ondřeji; 27. Mart nazpět do Vídně. Mart. 28. počátek mé práce v státním tajném archivu; 30. dostal sem psaní o nemoci Teresiině; odpověď 31. Mart. Mart. 31. hr. Šternberk ve Vídni dal mi zprávu o povolení časopisu musejních. Apr. 4. týž hrabě podával mi redakcí časopisu musejních. Apr. 11. ráno výjezd z Vídně, nazejtří 12. Apr. popol. v Praze již u Teresie. Mai 8. hr. Šternberk uložil mi vyhotovení plánu k časopisům musejním. Mai 14. u hr. Šternberka scéna s Hankou; odevzdal sem plán svůj. Mai 15. od výboru musejního ustanoven jsem redaktorem časopisu musejních. Jun 21. výjezd z Prahy přes Nelahozeves do Roudnice s Petersem. (25. z Roudnice do Litoměřic a Lovosic.) 29. Jun v Hoštce. Jul. 4. návrat z Roudnice do Prahy (přes Zdiby a Ďablice ꝛc.) Jul. 15. výjezd z Prahy, 16. do Plzně, 17. do Votína (ponejprv), odtud 29. Jul. do Chudenic a 23. z Chudenic do Votína i zpět; 24. z Chudenic přes Votín, Klatovy ꝛc. do Strakonic na noc, pak odtud Jul. 25. do Budějovic, pak 30. Jul. do Třeboně až do 15. Aug. Aug. 15—17. zase v Budějovicích; 18—19. cesta odtud do Prahy. Sept. 1. otevřen ponejprv veřejně kancelář časopisu musejních u sv. Anny. Sept. 24. ponejprv u hraběte Kolovrata nejv. purkrabí na audiencí. Oct. 14. zjevení se Teresii; 15. dívání na běhouna; 17. teta Teresiina u mne a já pak u Teresie. Oct. 23. bratr můj Ondřej ke mně do Prahy přišel. Nov. 10. koupil sem fortepian u Ulricha za 270 zl. v. v. Nov. 19. uveden sem ponejprv do šlechtické ressursy (za plat). Dec. 10. ponejprv byv u nejv. purkrab. hr. Chotka, požádán jsem, abych ho češtině učil.

Rok 1827.

Leden.

Dne 1. ledna. Nový tento rok v noci na den 1. ledna 1827 nastoupil sem u Dra. Měchury ve hlučné a skvostné společnosti, v koncertu a bálu. Byl tam i p. Dobrovský, mnou pozvaný. Osvědčování se Teresie o lhostejnosti její nucené ukojilo mne. Konec společnosti v 1½ hod. s půlnoci. Ráno byl sem v kostele v Tejně s Leopoldem Měchurou; pak s ukázkou časopisů našich u barona Jeníka z Bratřic, u prof. Steinmanna ꝛc. Popoledni v Don Juanu českém, dnes dobře zpívaném. Pod večer u Teresie, pečlivé získati sobě opět důvěru mou. Čten tam ponejprv časopis můj dnes dohotovený. Domovnímu 5 zl.; služebníkovi 5 zl.; služce 5 zl.; Rozumovi 10 zl.; bradýři 1 zl. 30 kr.; divadlo 1 zl.; strava 1 zl. 40 kr.

Dne 2. ledna. (U sv. Havla svatba Zeithammrova.) Dnes počal sem rozdávati předplatitelům exempláře časopisů musejních v kanceláři své. Popo-

ledni byv u Teresie, požil sem ouplné důvěry její v ohledu na usilování některých, aby mne s ní rozdvojili; odevzdala mi psaní Bauerovo. Teprv znovu oddal sem se jí cele. Večer byv u nejv. purkrabího hraběte Chotka na cvičení češtiny, odevzdal sem jemu prvotiny časopisů musejních. Pak ještě navštívil sem p. Tomáška umělce. Bratrovi 5 zl., kalendář 4 zl.

Dne 3. ledna. Ráno u Eberta v dověře o Teresii; pak u p. Dobrovského, o jehož klevetách o mně a Teresii mi Ebert byl zprávu dal; odevzdal sem mu exempláře časopisů. O poledni vyšed z kanceláře, šel sem ku knížeti Kinskému s časopisy. U oběda domluvil sem se s Červenkou o plat měsíční; tamž hrabě Salm a baron Tinti. Popoledni u paní Fiedlerové, pak v ressurci s časopisy. U Teresie ztrávil sem večer v srdečné laskavosti bez nepokoje a ostýchavosti.

Dne 4. ledna. Byl sem na poště s exempláři časopisů, pak u p. Dobrovského. Poslání prof. Sedláčkovi do Plzně. Zmeškal sem dnes oběd u Měchurových, ku kterémuž sem byl pozván. Popoledni u prof. Steinmanna, ɔc. U Teresie v laskavých domluvách o zapomenutí mém. U nejv. purkrabího v cvičení češtiny, posledníkrát večer, v nevlídném počasí. Klicperovo divadlo 2 zl. 30 kr. Domácí ztrava 1 zl.

Dne 6. ledna. Ráno na hodině u nejv. purkrabího; pak u presidenta hraběte Šternberka, jemuž sem časopisy dnes po příchodu jeho do Prahy k jmeninám jeho odevzdal. U prof. Müllera; s hrabětem Buquoy na mostě; u barona Jeníka v rodiny jeho; u Šubertové. Oběd u Měchurových, kdež sem potom až do večera zůstal; přišel tam i Ebert a Vlček, ɔc. Večer ještě u Tomáška, za příčinou prof. Svobody. Snídaní 16 kr., večeře 30 kr.

Dne 7. ledna. Ráno u prof. Müllera, ježto mi dal Horymíra svého; u barona Stenče z nemoci okřívajícího, ɔc. Po obědě u Teresie; u Ahsbasa; pak v opeře české Jan z Paříže, ponejprv dnes dané v plném domě; přeložení Štěpánkovo již méně urážlivé, než předešlá. Potom u Měchurových vhistoval sem. Večer ztrávil sem u Dra. Stelziga s materialiemi pro časopis náš. Snídaní 16 kr., opera 1 zl.

Dne 8. ledna. Ráno na hodině u nejv. purkrabího. V kanceláři prof. Müller ɔc. Po obědě šel sem k Teresii, a zůstal tam v pokoji jejím až k večeru v rozmluvách o veškerém stavu jejím a mém, s plnou dověrností; nic nás nepokojilo ve společné oddanosti naší. Večer potom u prof. Müllera s prof. Svobodou domlouval sem se o jich příspěvky k časopisům mým. Snídaní 16 kr.; listáři 5 zl.; večeře 30 kr.

Dne 9. ledna. Včera dostav list od prof. Eichhorna z Gottinku, obmýšlel sem jemu odpověď psáti. Oběd u Červenky za 6 dní 4 zl. 30 kr., musikalie u Berry 11 zl.

Dne 10. ledna. Ráno u nejv. purkrabího darmo, pak u Eberta v rozmluvách o příspěvky k časopisům, u hraběte z Šternberka, jenž mi nadsazení ceny u pošty vídenské oznámil, o čež sem ku p. Prukmayrovi šel. V kanceláři. Dnes odevzdal sem psaní své hraběti Šternberkovi do Zásmuku s exempláry časopisů. Večer jak obyčejně u Teresie.

Dne 11. ledna. Ráno u nejv. purkrabího ve cvičení češtiny. V kanceláři jak obyčejně. Popoledni šel sem ku prof. Jungmannovi za příčinou nevole jeho ke mně, pro vypuštění některých míst z pojednání jeho. Osvědčoval se, že spokojen jest, a klevetami lidskými o tom vinen není.

Dne 12. ledna. Ráno u Teresie samotné, pak s Leopoldem u zlatníku. V kanceláři prof. Millauer oznámil mi od presidenta, abych stav příjmu a vydání při časopisech udal k určení mého ročního platu. Ebert pobyl u mne až pres poledne. Oběd v Červeném domě. Večer pobyl sem u Měchurových, nemoha s Teresií samou pobyti, ana nazejtří rodiny své dvadcáté slaviti měla.

Dne 13. ledna. Ráno u nejv. purkrabího; pak jda k Teresii v den rodin jejich, potkal sem ji s matkou na ulici. V kanceláři. Oběd u Bindra zpěvce, an mě k sobě jíti donutil. Popoledni na chvílku u Teresie, pak na Malé Straně u knihovnictví zemského, u hraběte Kašpara Šternberka, ɔc. Večer u Teresie v důvěrách, odevzdav jí prsten a požádav ji o důvěrné sobě tykání; Dr. Held v potkání se mnou na ulici.

Dne 15. ledna. Ráno u nejv. purkrabího ve cvičení češtiny; pak u presidenta hraběte Kašpara Šternberka. V kanceláři. Měv dnes k obědu jíti k p. Nádhernému, zmeškal sem čas k tomu o poledni, a obědval v Červeném domě. Popoledni kupoval sem knihy u antiquara Neustadtla. Večer u Teresie jak obyčejně. Knihy: Pelzel Abbildungen 10 zl. Balbin Bohemia docta 5 zl., Budaei Es. 1 zl. Česká přísloví 24 kr.

Dne 16. ledna. Ráno u p. Dobrovského s příspěvky časopisnými, pak u presidenta. V kanceláři u mne baron Jeník dlouhou chvíli se bavil. Oběd v Červeném domě. Pod večer byl sem u Dra. Stelziga o příspěvky jeho k časopisům; potom u Měchurových vhistoval sem, s Teresií nemoha pobyti. Večeře u Fridricha v Papouškové lázni, kdež i rážkoval sem. Bratrovi 5 zl., explicace 4 zl., ztrava 2 zl.

Dne 17. ledna. Ráno nadarmo byl sem u nejv. purkrabího, an včera večer ponejprv byl u sebe způsobil bál vysokému panstvu. V kanceláři. Oběd u p. Nádherného zmeškal sem, zapomenuv tam jíti. U barona Stenče byl sem. Dnes pozastavil sem se byl nad Teresií, ana se mi méně srdečnou býti zdála; avšak se vše k dobrému obrátilo.

Dne 18. ledna. Ráno u nejv. purkrabího v češtině, an se mne doptával o hrabatech z Šternberka, Františkovi, včera teprv do Prahy přislém, i o Kašparovi. V kanceláři. Oběd v Červeném domě. Nadarmo usiloval sem dnes ještě sejíti se s hrabětem Františkem z Šternberka, byv tam popoledni a večer. Teresie byvši včera neduživá, dnes ozdravěla.

Dne 19. ledna. Ráno u p. Dobrovského o sepsání Rittersberkovo, pro kteréž sem mrzutost měl. V kanceláři. Pak byl sem u hraběte Františka Šternberka po dlouhém čase opět ponejprv; chválil časopisy; mluvil o nekrolog hraběte z Klam-Martinic. Oběd v Lázni malostranské. Večer u Teresie těšil sem se srdečné oddanosti její.

Dne 20. ledna. Ráno u nejv. purkrabího v češtině. —

Dne 21. ledna. Ráno byl sem u hraběte Kaspara z Šternberka s pojednáním svým písemným. V posezení výboru musejního nelibě se ustanovilo s strany opatření mého. Popoledni u p. Měchury, který mi diktoval »Über die Forstcultur in Böhmen. Podvečer u prof. Millaura, abych zvěděl, co s strany mé uzavříno.

Dne 24. ledna. Soukno na frak, šc. (5 loktů à 16 zl.) = 80 zl.

Únor 1827.

Dne 2. února. Dostal sem dnes od Kollára z Pešti psaní, domlouvající mně.

Dne 4. února. Za fortepiano à conto Ulrichovi 50 zl.

Dne 5. února. Ráno u nejv. purkrabího na hodině, s druhým svazkem časopisu mého. Mluvil se mnou ponejprv dověrně o censuře a p. Willmannovi i Zimmermannovi, s laskavou ochotností podávaje se ku podpoře.

Dne 20. února. Ráno psal sem Teresii.

Dne 26. února. Opět musel sem nemocí poležeti.

Dne 28. února. O poledni byl Ebert u mne.

Březen 1827.

Dne 4. března. K poledni vyjel sem ponejprv zase po nemoci své k Měchurům, a tam zastihnuv Teresii samotnu, s ní srdečné měl rozmluvy. Oběd tamž.

Duben 1827.

4. dubna. Obědval sem u Měchurových.

5. dubna. Dnes počal sem rozdávati časopisy, německého svazek čtvrtý a českého svazek druhý. Dav lidí v kanceláři, an již dnes téměř dvě stě exemplářů odebráno, byl mi milým důkazem oučastenství, kteréž publikum na časopisech béře.

6. dubna. Dopoledne když p. Pospíšil ke mně do kanceláře přišel, učinil sem nejen pořádnost s ním, ale i zaplatil jemu pořád na hotových penězích 171 zl. + 9 zl. 52 kr. = 180 zl. 52 kr. ve stříbře, tím všecken dluh svůj u něho zapraviv. P. Měchura otec zajel dnes do Votína.

7. dubna. Před obědem přišed na chvíli k Měchurovým, od Teresie milostným dárkem překvapen jsem, listníkem, na němž pokrají krásně krumpováno; první to takový důkaz její lásky. Obědoval sem u barona Astfelda s baronem Jeníkem, Sterndahlem jenerálem a jeho paní a s mladými Vratislavnami, ješto dnes u Teresie mé byvše, ji harfovati slyšeli.

8. dubna. Popoledni u Měchuru pobyv, s Leopoldem šel sem k Ebertovi a s oběma do Jelenich příkopů za hradem Pražským, kdež nazbírav fialek čerstvých, prvních tohoto léta, večer zanesl sem do pokoje Teresiina, ana dnes u prof. Klara na koncertu byla.

11. dubna. Ráno pracovav u hraběte Šternberka, potom u sv. Klimenta slyšel sem hudbu církevní (Pergolesi ɔc.), kdež i slovutný Hummel. Květiny Teresii.

Cesta do Lipska v květnu 1827.

Dne 3. máje, ve čtvrtek, ráno včasně vyjev s Kronbergrem z Prahy a poobědovav v Doksanech, (kdež Vídenští knihkupci Gerold a j.), na noc dojel sem do Teplic.

4. máje z Teplic přes Chlum a Peterswalde do Sas; z Peterswalde vzavše extrapoštu, dojeli sme v 1 hodinu s poledne Drážďan a v »městě Berlíně« se s Vídeňskými kupci rozhostili. Nemoc starého krále Saského. Navštívil sem hraběte Stollberka, kterýž mne zaved k Böttigerovi, ač k němu nevšel. Böttiger převlídně mne přijav, slíbil a potom poslal mi dva listy k pp. Beckovi a Wendtovi do Lipska. Pak v obrazárně královské ohlédl sem se na chvíli. Potom navštívil p. Tieka, zanesl sem jemu exemplář časopisů našich, a poslouchav jeho čtení novell svých, vrátil sem se pozdě domů.

5. máje ráno extrapoštou přes Míšeň, Ošac, Lubbe (oběd špatný) a Wurzen do Lipska, kamž o hod. 6té dospěvše, umístili sme se v Nro. 656 a s knihkupcem Schmidtem okolo města v alejích chodili.

6. máje, v neděli ráno, psal sem Teresii a Leopoldovi do Prahy; zpráva o smrti krále Saského. Chůze po městě s Kronbergrem. Oběd v »městě Vídni«. Po obědě u prof. Wendta, pak u p. Becka, obou ponejprv; večer u barona Freyganga ve skvostné společnosti ponejprv.

7. máje ráno u Seylera, Lužičana; pak v bibliotéce, z níž mi rukopisy půjčeny domů. Oběd »u zlatého rohu« s Basse, Zehem a Kronbergrem. Večer pracovav, nevečeřel sem; avšak byl sem u Dra Jörga.

8. máje doma ve práci. Psaní Teresii a Leopoldovi. Seyler u mne a já s ním na poště ɔc. V bibliotéce. Oběd »v městě Vídni«. Popoledni skupoval sem břitvy = 3 tol. 8 gr.; perořízek 16 gr., huile de Macassar 10 gr., mýdlo vonné 12 gr. Večer šed k baronu Freigangovi, oznámil sem se tam s p. Žukovským, Turgeněvem starým i mladým, pak poznal starého hraběte Golovkina, mladého hraaěte Golovkina, i hraběte Šuvalov, knížete Galicina i krásnou paní jeho ɔc.

9. máje ráno šed ku p. Žukovskému, dostal sem psaní od hraběte Stollberka z Drážďan. Pan Žukovský s srdečnou laskavostí přijal časopisy naše a uved mě ku pp. Turgeněvům, od nichž sem se tudíž rozloučil. O poledni byl sem u Brockhausa ponejprv, kamž přišed Žukovský s Freygangem, rozloučil se konečně ode mne. Večer byl sem opět u Freyganga; dlouhé s ním rozmlouvání.

10. máje ráno doma, pak v bibliotéce. Po obědě u Jörga a s dcerou jeho po městě skupovav pro nejv. purkrabí. Večer s knihkupci v zahradě. (Koupě pro Teresii ɔc.)

11. máje zjednal sem rychlík do Drážďan. Psaní hraběti Stolberkovi. U Brockhausa. Po obědě koupě (Felleisen, Freygangovo putování). Seyler u mne; psaní do Prahy třetí. Večer s mladým Jörgem u památky Poňatovského ɔc., u p. Dietricha; u Dra Jörga večer.

12. máje dopoledne pracovav doma, potom byl sem posléze v blibliotéce O poledni psaní z Prahy od Teresie a Leopolda. Oběd s knihkupci v zahradě; v kostele u sv. Tomáše motetty. Popoledni u p. Richtra (Gleditsch); u Hahna, u Blacka, Fr. Fleischra, Petersa, Whistlinga, Kummra, Korna, Maxa ɔc. Večer na procházce s Kronbergrem a Berntem v Rosenthalu, Gölisu ɔc., pak im Rathskeller.

Dne 13. máje v neděli. Ráno zůstav doma, četl sem zvláště Freygankova putování ɔc. Potom s p. Böttigrem v domě Beckově, pak u Jörgových. Oběd s Kronbergrem, Steinerem ɔc. im Blumenberg, drahé stolování. Pak u Becka dlouho v rozmluvách; potom u Jörga v klavírování, Neukomm, Ostermorgen ɔc.; pak darmo u Freygangových; s Richterem na procházce; večer posléze u p. Dietricha na loučení.

Dne 14. máje ráno u p. Böttigra, kdež i p. Maxim. Speck, velekupec, pozvavší mne nazejtří k obědu; pročež šed na poštu, dal sem se zapsati ke čtvrtku (17. máji) do Drážďan. O poledni s p. Jörgem byl sem u prof. Pölitza. Oběd v »Hôtel de Russie«. Popoledni přišel z Prahy Dräxler, jehož sem zavedl ku Brockhausovi: tam i Böttiger. Schnellpresse. U Maxa, knihkupce z Vratislavi, Eschenloer. Večer až do noci u p. Jörga ve společnosti, klavírování, zpěvu a večeři.

Dne 15. máje dopoledne dopsav poslal sem list p. Eichhornovi do Gottinku. Psal sem Teresii, ale psaní neodeslal. Oběd skvostný u p. Specka, kdež i mezi 15i hosti p. Quandt, Korn z Vratislavi, pruský gener. konsul Baumgärtner, p. Küstner a j. S Baumgärtnerem šed domů, viděl sem jeho gallerii; syn jeho v Industrie-Comtoir. Večer posléze u Freygangových na loučení; on zvláště laskavě se ukazoval ke mně. (Van Aken.)

Dne 16. máje ráno u p. Böttigra, kdež i posléze p. Becka sem viděl; potom u p. Specka pro zprávu a s listem k nejv. purkrabí; pak u p. Baumgärtnera vymlouvaje se, že k obědu přijíti nemohu; u Korna (Bandtka děje Polské, Otče náš); v bibliotéce u Wendta posléze; u Andr. Seilera, Srba Lužického; u Ruprechta Gottinského s rukopisem a časopisy pro Eichhorna; u K. Friedr. Em. Richtra. Oběd. Popoledni u Quandta darmo, s Jörgem mladým v Löhrově zahradě. U Brockhausů posléze, mladší bratr. Pak posléze u Dra Jörga na loučení; p. Quandt byl také darmo u mne. Večer doma.

19. máje do Prahy stihl sem. (Teresie se svými ve Vařích, v máji až do 24. Jun.; pak ve Votíně.

Července 1827.

12. července. Ráno včasně vyjel sem s otcem Měchurou do Votína. Obed v Cerhovicích. Noc v Plzni.

13. července. Ráno vyjevše z Plzně, o hodině 9té, došli sme Votína a domácí z nenadání překvapili. Teresie.

14. července. Ráno odešel Leopold do Klatov.

15. července. Všickni vyjevše ráno z Votína do Habartic, tam sme ztrávili celý den.

17. července. Ráno jel sem s otcem do Chudenic a svěril se mu o Teresii. Uložen tu čas našeho sňatku od otce. V Chudenicích hrabě Černín a p. Dobrovský. Popoledni na Ryčeji s hrabětem.

25. července. Psal sem Teresii. Večer u nejv. purkrabího, an mi poroučel, abych s hrabětem Dietrichsteinem, když do Prahy přijede, mluvil.

26. července. Psaní od knížete Švarcenberka panujícího.

1827.

(Byt u sv. Anny až do 4. Sept.)

Febr. 20. počal sem okřívati po těžké nemoci (angině), ale vyjel sem teprv Mart. 4. k Měchurovům nejprvé.

30. máje otec můj navštívil mne v Praze; 2. Jun. zase odešel.

Jul. (na počátku) jednalo se o místo pro mne při dvorské bibliotéce.

Jul. 6. z Prahy do Kosmonos s doktorem Měchurou.

Jul. 12.—22. ve Votíně byl sem a 17. Jul. v Chudenicích návštěvou.

Jul. 23. večer stihl sem do Prahy. (Bratr Ondřej těžce nemocen, nesměl studovati dále.)

Aug. 5. jednání s hrabětem Dietrichsteinem v Praze.

Aug. 18. Teresie přijela do Prahy na několik dní.

Sept. 4. přestěhoval sem se cele do bytu No. 719 II.

Sept. 12. vyjel sem z Prahy a stihl do Votína 13. Sept.

Sept. 16. svatba má ve Votíně.

Oct. 1. Slovo k vlastencům od redaktora.

Oct. 8. odpověď má baronu Bretfeldovi (první).

Oct. 29. od stavův uloženo mi pokračování po Pubičkovi.

V Obříství na cenění starožitností: Oct. 27. do Nov. 27.

Ze zápisek Ondřeje Palackého.

Dne 1. září 1826 mně psal br[atr] list volaje mne do Prahy, 6^{ho} jsem ten list v Prešpurku obdržel, 8^{ho} naň odpověděl, 22^{ho} o 10$^{1}/_{2}$ hod. ráno z Prešpurku odešel, a 25^{ho} jda do Hodslavic asi o 9 hod. ráno v Krasně (při Mezříčí) s otcem se sešel, který se potom se mnou domů navrátil. 1^{ho} října s otcem a s br[atrem] Janem sem byl na Radošti; 15^{ho} a 16^{ho} s domácími a s přátely sem hody světil, 17^{ho} na cestu do Prahy se dal s sestrou Mar[ianou] až na

Vlčí Hrdlo a s otcem až do Lipníka, kdež sem s ním nocoval, a 18^{ho} ráno se s ním rozloučil. Noclehy sem měl za Litovni $1\frac{1}{2}$ míle, v Svitavě, za Vysokým Mýtem $1\frac{1}{4}$ (míle), v Čáslavi, konečně pak 22^{ho} večer v $8\frac{1}{2}$ přišel sem do Prahy. 24^{ho} Leopolda Měch[uru] a Eberta nejprv viděl. 13^{ho} listopadu zapsán jsem jakožto candidat mediciny ráno o $8\frac{3}{4}$ hod., večer pak téhož dne ponejprv sem byl u Měchurových, a 15^{ho} jsem u nich ponejprv obědval.

Pokračování dne 5 září 1827.

Poznamenání pamětnějších předešlých věcí

Dne 30^{ho} máje, ve středu před sv. Duchem, po poledni přišel otec k nám do Prahy, a pobyv zde až do soboty (2. června), ten den se zase domu asi v 3^{ti} hodinu po poledni odebral.

Asi v polovici měsíce června pokaziv si já žaludek, ku konci toho měsíce jsem onemocněl maje hlavy bolení a tečení krve z nosa veliké, s pomocí však p. doctora a toho času rectora universí Pražské p. Helda nemoc asi 3^{ho} neb 4^{ho} července utichla. Tou nemoci oumysl můj, zanechati medicinu a něčeho jiného se přichytiti, k dozrání přišel. Oznámiv 10^{ho} t m. oumysl tento bratrovi, on tomu na odpor nebyl, já však brzy na to (12^{ho}) do horší zase nemoci upadnuv (právě když bratr do Votína byl odjel) bez mála bych byl souchotiny dostal (Schleimfieber bei vorherrschendem Kopfweh), pomocí však téhož lékaře oumysl můj z strany mediciny schvalujícího asi za dva týdně jsem zase cele ozdravěl. Otcovi ale a pp. proff. jsem o změně mého stavu teprv 10^{ho} srpna zprávu dal. Na to jsem 1^{ho} září od otce odpověď dostal takovou: »že on ani k tomu ani proti tomu nic neříká, neb (prý) se mu to doktorství cele a na dobře nelíbilo«, radě, abych »jestližebych v Praze déle zůstati nemohl, jen zase tam se obrátil, odkud sem přišel (t. j. do Prešpurka), a což bych se v Praze zlého byl naučil, toho abych tu nechal. Arci (praví dále) že sem si tam v Prešpurku dobré místo zmařil, za to ale že jsem v Praze zkusil, co mi na celý život můj platné bude.« Téhož dne ráno mně byl také bratr znáti dal, že by mu nemilé nebylo, když bych po jeho svadbě (kterou 16^{ho} září ve Votíně slaviti se strojil) t. j. při skončení měsíce září, když by se on byl z Votína zase navrátil, domů do Hodslavic a potom do Uher se odebral, a tam sobě vyučováním mládeže chleba dobýval, nechávaje mně ostatně na vůli choditi dále do škol neb ne, přidav k tomu ještě, že mi potřebné peníze na cestu dáti, a kdyžbych potřeboval, i do Uher ještě nějakou, ač malou, pomoucku posílati hotov jest tak dlouho, až bych tam nějaké paedagogie se dopídil. — Rok před tím mne byl bratr v psaní svém ten samý den, totiž 1^{ho} září 1826, učiněném do Prahy volal.

Pokračov[aní] 16^{ho} září.

Dne 4^{ho} září bratr od sv. Anny do domu páně Měchurova se odstěhoval, a 5^{ho} jsem já ho tam ponejprv navštívil. 10^{ho} mně br[atr] radil, abych do Prešpurka p. Bilnicovi neb Žigmondymu psal a je o obstarání paedagogie prosil,

čehož já jsem ani neodepřel ani nepřislíbil. 12ho pak ráno asi v půl šesté hodiny, darovav mi 30 kr. c. m. na den jeho svadby, jel do Votína doprovozen ode mne až před bránu Oujezdskou. Toho dne přišla ke mně do kanceláře hraběnka Vratislavka pobízejíc mne na svůj statek s tou prosbou, abych tam k jejím dítkám dohlížel. Což já ji přislíbiti nemoha, psal sem to bratrovi. 15ho přišlo psaní od otce, v němž on svou radost jevil nad Francovou svadbou, o mně ani zmínky neučiniv a toliko v obalu napsav: »na Andresa sem tuším zapoměl, nechže on na mne nezapomíná«. Bratra Jiřího žena Rozína toho času nebezpečně nemocná.

26ho [září] večer před osmou hodinou jsem [bratra] i s manželkou navráceného přivítal. 27ho ráno sem s nimi kávu pil a 28ho ponejprv obědval. — 4ho [října] jsem Teresii a 8ho Toni lístek na památku napsal. 15ho v Troj Vratislavovi hr[aběti] přislíbil, 18ho do Chotěšan odjel.

1828.

Jan. 22. mémoire ke stavům o potřebách při české historii.

Jul. 12. vyjel sem z Prahy do Votína (s Teresií i Toni) i zůstal tam do 19. Jul.

Jul. 19. z Votína do Písku; 21. z Písku do Budějovic; 22. z Budějovic do Třeboně, popoledni. V Třeboni až do 3. Aug. (22. Jul. večer v Třeboni audience u knížete Švarcenberka).

Aug. 3. z Třeboně do Hradce Jindřichova; tam 3.—9. Aug.; do Votic 10., do Prahy 11. (7. Aug. výběh ze Hradce do Dačic ku Karlovi).

Aug. 30. z Prahy do Votína, kdež byl sem 31. Aug.—21. Sept.

Sept. 21. z Votína do Rokycan, 22. Sept. z Rokycan do Prahy (pěšky až do Žebráka).

1829.

16.—17. Febr. byl sem v Roudnici.

31. Mart. zadal sem u Davida spis svůj Würdigung ꝛc. v rukopise.

Apr. 13. sněm český uzavřel svěřiti mně úřad historiografa českého.

Jun. 16.—18. byl sem v Hořovicích (vyjev tam s hrabětem Vrbnou).

Jul. 12. z Prahy do Karl. Varův; 13. odtud do Františkových Lázní, kdež byl sem s paní ꝛc.

Jul. 24. z Frant. Lázní do Marianských, a odtud přes Kladruby do Votína. Ve Votíně 25. Jul. do 23. Aug.

Aug. 23. z Votína do Prahy, kamž sem stihl 24. Aug.

1830.

Jan. 24. Král. česká Spol. nauk korunovala mou Würdigung ꝛc.

Mart. 10. večer z Prahy do Vídně; sem tam 12. dopoledne v 9 hodin. Mart. 21. zvolen sem za řádného úda král. české Společnosti nauk.

Mart. 25. z Vídně do Prahy; dojel sem 27. Mart.

Apr. 7. obdržel sem diplom od Kr. české Společnosti nauk.

Apr. 8. umřel hrabě Frant. Šternberk.

V Lobkovicích byl sem 18. Jun. do 10. Juli.

1831.

Mart. 7. sněm český uzavřel svěřiti mi spisování dějin českých dle návrhu mého.

Apr. 18. dán mi stavovský rozkaz konečný a vykázány příjmy u kassy.

Mai 14. večer z Prahy do Bavor; 18. o poledni z Řezna do Mnichova. Ve Mnichově 19. Mai—18. Juni. (Práce v Reichsarchivu ode 24. Mai ɔc. (22.—24. Mai: im gold. Hirschen., 24. Maii—19. Jun. Pranersgasse 1494—4 bei Herrn v. Orth.)

Jun. 19. (ve 3 hodiny s poledne) ze Mnichova výjezd. V Domažlicích v archivu.

Aug. 30. z Prahy na Lovosice do Teplice; práce v Oseku i v Duchcově.

Sept. 7. z Teplice nazpět do Prahy.

1832.

Apr. 11. večer z Prahy do Vídně, stihnutí tam 13. ráno; počátek v tajném archivu 14. Apr.

Mai 15. (večer v 9 hod.) z Vídně do Brna, tam 16.—19. Mai. Mai 19 (ráno) z Brna do Olomouce; tam v bibliotéce kapitulní ɔc. Mai 22.; z Olomouce do Kroměříže; odtud do Zubřího a Hodslavic. Mai ... zase do Olomouce (s bratrem Janem) a přes Králové Hradec do Prahy (29. Mai).

Jul. 1. v Lobkovicích na svatbě Hejrovského a Antonie Měchurovy.

Nov. 26. hr. Chotek podával mi vyučování u vévody de Bordeaux.

1833.

Apr.—Mai byl sem delší čas nemocen. — Byt s rodinou v Bubenči.

Jul. 7. výjezd z Prahy do Chlumce, 9. odtud do Hradce Králové, 10. v Náchodě, 11. ve Kladsku. Jul. 12. ve Vratislavi. 20. v Olešnici, 23. zase ve Vratislavi.

Jul. 27. výjezd z Vratislavi. 28. ve Zhořelci. 29. v Žitavě a Liberku, 30. v Praze.

Aug. 5. z Prahy do Petršpurka, odtud 7. do Teplé, tam do 11. Aug. pak přes Plzeň 13. do Prahy.

Aug. 19. z Prahy do Třeboně (po čtvrté) 20., a tam až 7. Sept.; pak přes Budějovice a Miličín 9. Sept. do Prahy.

Oct. 9. oběd u jenerála Skřineckého s Montalembertem.

1834.

Mart. 27. (zel. čtvrtek) z Prahy do Králové Hradce, ke sjezdu s Bočkem.

Mart. 31. (pond. velikon.) ze Hradce do Prahy nazpět.

Jun. 3. z Prahy do Vorlika; tam až do 10. Jun., pak zase do Prahy.

Jul. 4. z Prahy přes Kutné Hory do Sedlce.

Jul. 14. z Prahy do Litoměřic.

Jul. 28. z Prahy s rodinou svou do Lovosic; v Děčíně 29. Jul.—1. Aug.

Aug. 1. z Děčína do Drážďan; tam (u koruny) 1.—3. Aug.

Aug. 3. z Drážďan přes Peterswalde, 4. do Teplice.

Aug. 7. z Lovosic s rodinou do Prahy.

Aug. 12. z Prahy do Budějovic, 14. Aug. do Krumlova, 14. popoledni v Rothenhofu u knížete; 17. Aug. ve Vyšším Brodě.

19. Aug. do Třeboně (po páté).

V Třeboni 19. Aug.—8. Sept.; ve Hradci Jindřichově 8.—10. Sept.; do Prahy 11. Sept.

1835.

Apr. 5. poděkoval sem se z vyučování vévody de Bordeaux.

Aug. 6. z Prahy do Plzně.

Aug. 26. z Prahy do Litomyšle.

Sept. 2. z Litomyšle do Chrudimi.

Dec. 30. narodila se Leopoldina Hejrovská v Praze.

1836.

Jan. 9. umřela Antonie Hejrovská, roz. Měchurova, před půlnocí.

Febr. 5.—10. otec můj Jiří ze Zubřího byl posléze u mne v Praze.

Cesta do Italie 1837.

1837. 20. Mart. v pondělí večer o 4½ hodině rozloučil sem se s milou manželkou svou ne bez těžkého srdce i s dětmi svými. Bůh rač sám je opatrovati. Pan z Rittersberka doprovodil mne na poštu, odkudž ve 4¾ hod. sem vyjel rychlíkem listovním, za studeného sice, ale jasného nebe. Se mnou jel až do Vídně kupec Hirsch z Ouští, žid, a v kabrioletu vídenský obchodník s koními. Večeřeli sme v Dnespekách.

21. Mart. ráno v 3½ hod. dojeli sme Tábora a tu snídali. Zimy přibývalo, sníh padal zhusta. Po 9 hod. byli sme v Jindřichově Hradci, odkudž sem Teresii několik řádků psal. Než sme polední štace v Heidenreichsteinu dojeli, nebylo pro chumelenici nic viděti. Této pak ustavičně přibývalo na cestě přes Vejdov, Kopřici, tak že sanice byla tu dostatečná. V 8 hod. večeřeli sme v Hornu

22. Mart. ráno v 6 hod. vjeli sme do Vídně. Já se ubytoval am alten Fleischmarkt »beim weissen Wolf« Nro. 694. a hledal potom nejprv bratra svého Ondřeje, potom hraběte Černína, odevzdal psaní v domě ministra Kolovrata, byl u Steinbüchla, u knížete Lubomírského, u nejv. kancléře hraběte Mitrovského, jenž mne nad naději vlídně přijal, pak u ministra Kolovrata, od něhož i psaní do Říma sem dostal i o Čelakovském k nepotěše své mluvil. Oběd po 2 hod. »bei der Änte«. Doma psal sem Teresii, potom byl u dvorské kanceláře, hledán byv tam, u direkcí policejní, v římské nunciatuře u kanovníka Bruschi, v kafírně, u Dessaura nadarmo, u ministra Kolovrata k odevzdání Jungmannova Slovníka, u paní Fechnerové pro bratra a s ním u večer doma. Příležitost objednal sem si dnes do Terstu na zejtřek opět v rychlíku listovním, jenž mě stál z Prahy do Vídně 16 zl. 30 kr., z Vídně do Terstu 28 zl. 48 kr. ve stř. kromě ztravy.

23. Mart., v zelený čtvrtek, jenž ale ve Vídni celý bílý byl pro neustálé hojné sněhu chumelení, ráno šel sem nejprve k Dessaurovi, potom ku gub. raddovi Ekertovi za příčinou Čelakovského, ke hraběti Černínovi, do nunciatury darmo; u Dessaura psal sem list Teresii, jejž sem zanesl do nejvyšší dvorské kanceláře ku poslání cestou ouřední; potom byl sem u nuncia papežského Altieri, jenž mne velmi zdvořile přijal, vedle sebe posadil a pěkně mluvil. S bratrem Ondřejem obědval sem u Bílého vlka, i spakovav své věci, dal je na poštu. Potom byl Dessauer u mne, adress naň »Mayer & Landauer in Wien«. Conto u Vlka platil sem 4 zl. 20 kr.; vůbec vydal sem z Prahy až posavad asi 14 zl. stř., a zbývalo mi při odjezdu z Vídně 167 zl. ve stř. po zaplacení příležitosti až do Terstu. Před odjezdem přišli ke mně mladý kníže Lubomirski, Kampelík a Vusín, jenž mě i s bratrem doprovodili ku poště. Tam byl i Dessauer i p. Mayer s Reichensteinem, společníkem cesty mé do Terstu. Pod večer nebe vyjasnilo se. Vyjeli sme v 7 hod. a uvázli ve sněhu již u Spinnerin am Kreuz. Noc velmi zimná.

24. března Včasně ráno jeli sme přes Semerink: fičení kol ve sněhu a fantasie pohřebního zpěvu. Snídaní u Mürzzuschlag. Pomuricí (Mürzthal) nepromyslné. Oběd v Bruku nad Murou. Večeře v Hradci v 7 hod. Psal sem tam Teresii.

25. Mart., v bílou sobotu, snídaní před svítáním v Marburku, oběd v Cilleji, večeře v $10^1/_2$ hod. v Lublani. Sníh padal neustále hustější, že sem ani kraje a hor okolních viděti nemohl. Oblouk na hranici mezi Štýrskem a Korytanskem.

26. Mart., v neděli velikonoční, ráno v největším sněhu na snídaní v Postojně (Adelsberg); o poledni u Sesany ubývalo sněhu, však husteji padav opět na Občině, celou vyhlídku odtud na moře mi odjal. Sjížděje dolů viděl sem ponejprv zahrady v zelenu, mandlové stromy v květu oc. Terstu dorazili sme v $2^1/_2$ hod. s poledne. Locanda grande No. 30; vyhlídka na přístav a na moře. Dra Frušiče nenašel sem doma. Procházka v přístavu, korábv. Večer v kavírně.

27. Mart., v pondělí. Ráno vyšel sem nahoru na zámek, byl tam v kostele sv. Justa; psal sem Teresii do Prahy; obědval u Černého orla; u Dra Frušiče, p. Dimitrievič vedl mne na svůj koráb (brigg) Delfin a na jiný menší; v divadle dvojím byl sem (Domeniconi).

28. Mart., v outerý, počasí nevlídné. P. Dimitrievič vedl mne na bárce k fáru terstskému; vítr veliký; odtud v karanténě, v parlatorium. Na poště objednal sem si příležitost do Trevisa; p. Vladisavleviť ve škole srbské a u mne. Oběd u p. Frušiče. Psaní Teresii z Terstu druhé. Spakovav své věci, nesl sem je do dogany. Večer v 7 hod. výjezd z Terstu; p. Reichenstein. U Občiny výhled na moře, na Terst osvětlený, na fár ɔc. Společník můj mladý de Rin až do Paduy na rigorosum. V noci přes S. Croce, Monfalcone, Romans do Udine, kamž sme ráno 29. Mart. v 5 hodin stihli a tu snídali. Odtud ustavičná rovina až po Conegliano, chatrná města; v pravo výstřelky Alp Karnických přes polovici shůry osněžené; vegetaci ještě žádná. Conegliano se mi líbilo. V Trevisu, kamž sme v 3½ hod s poledne dorazili, oběd; v městě starovýstavném znamení někdejšího luxusu a nynější neplechosti. Hlavní kostel; psaní Teresii odesláno. Odtud novým vozem i konduktorem do Mestre k večeři, a do Paduy v noci.

30. Mart. po půlnoci v 1 hod. dorazivše do Padovy, slezli sme na poště, a já, jemuž až posavad příležitosti byly hověly, ponejprve pocítil sem opravdovou nesnázi, zvěděv, že již místa na dnešním rychlíku do Ferrary všecka obsazena jsou. Nezbývalo jiné rady, než až do Roviga, kamž jeden z pocestných jel, vzíti zvláštní příležitost a tam hned jeho místo zastoupiti. Zatím já o 2 hod. s půlnoci zabral se do blízkého Cafè Pedrocchio, nejskvostnější kavírny v Evropě, kdež toto píši.

S vetturinem vyjel sem v 6 hod. z Padovy za rychlíkem. Hory euganeiské posněžené. V Monfelice zlámali sme vůz, ale druhým vetturinem dohonili rychlíka u Eče. Oběd v Rovigo. Přeplavení přes Pád. Ve Ferraře nejistota o další jízdu, až rychlík z Mantuy přijel. Platil sem až do Říma 38 zl. 38 kr. c. m. V hospodě »u tří korun«. S ciceronem v dómě, ve starém palácu vévodském zvláštní výstavy, ve vězení Tassovu ve špitále sv. Karla (ne Anny), odkudž i památku mám, na náměstí a v domě Ariostově atd. Večer psal sem po jídle Teresii.

31. Mart. s půlnoci vyjeli sme z Ferrary a dostali se v 7 hod. do Bononie; hospoda »á la Pension Suisse« naproti věžím. Ve společnosti s kupci německými a jedním egyptským byl sem v obrazárně velmi znamenité, v kostele katedrálním ɔc. O poledni vyjeli sme v nové společnosti (Baldesi, Finetti, pak dva kanovníci ɔc.) přes Imolu a Faenzu do Forli na večeři, do Rimini (brána Augustova) na snídaní 1. Aprile, do Pesara na oběd, pak přes Sinigalii do Ankony k večeři, samým téměř pomořím. Počasí bylo deštivé. Z Ankony, kterouž sem pod večer jen na mále shlednouti mohl, vyjeli sme po 9 hod. a po špatné hornaté jízdě s přípřežemi stihli sme 2. Aprile v neděli ráno ve 4 hod. do Loreta. Dal sem se vésti do chrámu Madonny Loretanské při lucerně; již byl osvícen a lidem na-

plněn, zvláště la S. Casa , v nížto ke 100 svic hořelo, lid na kolenou klečel, kněží sloužili, zpověď slyšeli; obraz sám cedrový dobře bylo viděti, oděný přebohatě a množstvím drahých kamenů ozdobený; i já na chvíli před ním v kapličce pokleknul v myšlenkách na manželku a dítky své; Lombardiho sochy zevnitř kapličky stojící spatřil sem i bassorilievy na dveřích církevních, tyto jen při lucerně; celého chrámu pro tmu viděti mi nebylo. Na další cestě, když sme z Recanaty na vrchu stojící vyjeli, zdálo se mi, an nad oblaky se vznáším, že oudolí pod námi celé zamhleno bylo. Protož sem také krásné krajiny této téměř nic neužil, jelikož pršeti nepřestávalo. Vrchem nahoru do Maceraty táhlo nás 6 koní a připřeženo ještě k nim 4 voly. Stromové ani zde ještě nevypučili se a stojí jako v zimě bezlisté; osení však místy již vysoce vyrostlo, a mimo některé křoví také polní kvítí bylo viděti.

O poledni z Maceraty ven na S. Severino, Matelica, Fabriano (večer 7½ hod.) zvonění a hudba tam na rynku. V noci přechod přes Apenniny obtížný, vítr nahoře náramný a sníh; přes Fossato a Pontecentesimo dostali sme se ve 8 hod. ráno

3. **April**, v pondělí, do Foligno a tu snídali. První pěkný den a krásné oudolí až do Spoleta (12 hod. o poledni), nad nímž starý zámek vévodský. Odtud Chiusi di Somma, chůze pěšky až nahoru, fialky ͻc. V Terni před 5 hod. oběd. K navštívení vodopádu mramorového nebylo pohříchu času. Nežli sme první štace v Narni dojeli, setmělo se a teprv v Monterosi ráno 4. **Apr.** nastal den a snídáno. Odtud přes Campagna di Roma jedouce po Via Cassia, teprv v 9 hod. pro suchopar spatřili sme kupli sv. Petra.

V Římě.

1837, 4. **April.**, v **outerý**, ráno v 9½ hod. vjel sem přes Porta del Popolo do Říma, a veden nejprv do dogany, kdežto však vyšetřování velmi mírné bylo. Odtud dal sem se vésti do hospody (hotel d' Allemagne de Mr. Frana, via de' Condotti). Umyv se (i v lázni) a očistiv ͻc., šel sem hned přímo do Palazzo di Venezia k vyslanci hraběti Lützovovi, jenž mě velmi laskavě přijal; listů 7 od hraběte Chotka, Kolovrata, Šternberka, Černína, Lützova i dcery jeho a Kadlíka odevzdal sem mu, a potom Hellichovi od Rittersberka. S Hellichem šel sem potom ponejprve do Vatikanu, k sv. Petru ͻc. V 5 hod. obědval sem u vyslance s rodinou jeho s p. Ohmsem, mark. Sta Croce ͻc. Po obědě, ano se stmívalo, šel sem domů.

5. **Apr.**, **ve středu**, ráno vystoupil sem na Monte Pincio za chladna; přišed p. Hellich vedl mě na Forum Romanum a přes Capitolium šel sem k vyslanci mezi 9 a 10 hod. P. Ohms sprovodil mě k Dru Dietzovi, jehož ale doma nebylo. Caffé Greco. Procházka v zahradě na Monte Pincio.

Doma psal sem do Prahy. Oběd zase u vyslance; kanovník Ehrenhöfer sprovodil mě večer domů. Od p. vyslance oupis na 274 scudi a 62 bajochi za měnu u Torlonia.

6. Apr., ve čtvrtek, ráno psaní Teresii odevzdal sem u vyslanství, šel s pp. Hellichem a Sversem hledati hospodu nadarmo, potom s prvním do Vatikanu, lože Rafaelovy na chodbách, u sv. Petra, v Pantheonu, za deštivého počasí. U oběda v osterii ponejprve s ním a p. Bauerem. Deštník kupovali sme daremně. Na Capitolium, v tamějším Museum (Gladiator), u poprsí slavných Vlachů, pod skalou Tarpejskou, na Campo vaccino, v Colosseum ɔc. Koupil sem Melchioriho: Guide d. Voy. en Ital. V kavírně »delle belle Arti«.

7. Apr., v pátek, koupil sem Amiciho Vedute za 5 scudi. V 11 hod. jeli sme, p. vyslanec, p. Ohms a já, ku prefektovi archivu Vatikanského Marinimu, jenž ale velmi neurčité sliby činil a nedostatečné. Potom byl sem s p. Ohmsem ponejprve v bibliotéce Vatikanské; v nepřítomnosti Mezzofantiho ukazoval nám Laureani síně rukopisů. Potom hledání bytu neprospěšné. Večeře u p. vyslance; kanovník Salzbacher do Palestiny chystající.

8. Apr., v sobotu, poprve pracoval sem v bibliotéce Vatikanské, rukopis bulgarské kroniky přepisovati počav. Mezzofanti byl nemocen. Počasí velmi deštivé. Popoledni u Mariniho v obtížném vyjednávání. Viděl sem tu ty sybillinské cedulky, mající býti rejstříkem archivu Vatikanského. Však slíbil mi Msgr., že v pondělí mi regesta Honoriova ve svém pokoji ukáže. Večer s Hellichem na víně orvietském.

9. Apr., v neděli, počasí deštivé velmi. U vyslance byl sem na radu o Mariniho, co činiti, u komorníka Wolfa, u Hellicha, s ním u sv. Marka na mši, pak ponejprve na Quirinalu, odtud u S. Maria Maggiore, ano vždy pršelo. Popoledni, když přestal dešt, šel sem sám přes Capitol na Forum Romanum; odtud k vyslanci na oběd; malíř Flatt, Tyrolan. P. Brenner zaved mě ponejprv k Dru Hartmannovi, kamž potom přišli Thorwaldsen a Kolb i Natorp ɔc., zůstal sem tam až do 10 hodiny na noc.

10. Apr., v pondělí, chladné jasno. Ráno s Wolfem a Hellichem na hledání bytu, jejž sem konečně zjednal Vin ia del Orso, N. 43, na blízku kostela S. Antonio de' Portoghesi, za 5 scudi měsíčně ɔc Potom v bibliotéce Vatikanské rukopis kroniky bulgarské; známost s Drem Felixem Papencordtem. Popoledni po 3 hod. u M. Mariniho nové vyjednávání; ukázal mi regesta Honorii III. a psaní Otakarova, však nedal ještě pracovati; žádal náhradu za taxy, však ne ode mne, ale pojištění od vyslance. Potom hledal sem p. Kolba s Drem Hartmannem darmo. Večer u vyslance s psaním M. Mariniho na radě.

11. Apr., outerý. Ráno přenesl sem se do nového bytu k Mart. Landuccimu, zaplativ v hospodě 4 scudi 20 bajoků. Pak v bibliotéce Vatikanské rukopis bulgarský a J. Húsky přeložení kroniky Eneáše Sylvia. Po obědě u p. vyslance a p. Ohmsa pro psaní Marinimu, jenž mi dnes

konečně bránu k srdci toho monsignora i k regestům otevřelo. Prohlédal sem první dvě knihy Honoria III. až do hod. 6ᵉ. Večer doma.

12. Apr., středa. Ráno u vyslance se zprávou o včerejším uvolení se Mariniho; potom u tohoto, ponejprve v práci, od hod. 8½ až do oběda, pak po obědě zase. Oznámil mi výrok Capacciniho, že J. Svatost k žádosti hraběte Lützova o mně odepřel sice pustiti mě do archivu, ale že dovoleno Marinimu dáti mi pracovati v domě jeho dle jeho vlastního uznání. Přepsal sem dnes 10 listin celých. Večer doma.

13. Apr, čtvrtek. Msgr. Marini ukázal mi dekret Capacciniho, jenž mne schvaluje a z Vatikanského archivu čerpati mi dovoluje. Zanesl sem první opisy k vyslanci, jenž také odpověď Capacciniho mně do rukou dal. Oběd s Dr. Hartmannem, jenž mě do umělecké výstavy zavezl; nic se mi zvláště nelíbilo; vynikati zdály se mi některé obrazy Marinoniho z Bassana, Paolettiho z Benátek, Zellera Švejcara (spící děvice u studny), Katela Prušáka pokrají, Termera Sasíka Maria Štuartka ɔc. Mezi sochami zvláště Benzoniho z Bergama spící Venus; Kriesmayera Tyroláka Josef prodaný do Egypta. Pracoval sem v archivu ráno i pod večer.

14. Apr., pátek, pracoval sem u Mariniho celý den v regestách Honoria III. Večer u Kolba ve hře s ním, Thorwaldsenem a jinými. Werneburg tam přišel.

15. Apr., sobota, Hellich se mnou u Mariniho; oplesk zlaté bully Otakara I. V bibliotéce Vatikanské Laureani dal mi prohlédnouti všecky katalogy MSS. Po obědě psal sem zprávy nejv. purkrabímu i psaní, též Teresii, jež sem vyslanci večer odevzdal. Darován mi od něho plán města Říma. Psaní od Teresie.

16. Apr., neděle. Ráno pršelo velice; později vyšel sem sám přes Campo vaccino a Colosseum nejprv do chrámu sv. Klementa, potom do Lateranského s Melchiorim v rukou; (v kaple a hrobkách Corsinských socha bolestné Matky Boží Montantiho). Vraceje se byl sem u sv. Kosmy a Damiana. Procházka po Corso o poledni; pak na Monte Pincio, ve Villa Medici aneb Akademii franské (Jouffroy); odtud přes Piazza del Popolo u Mausoleum Augusti, u sv. Karla al Corso, potom doma. Oběd u vyslance.

17. Apr., pondělí, ráno v práci u Mariniho, potom v bibliotéce ponejprv s Mezzofantim; dostal sem tu dalmatskou kroniku, Jana z Jenšteina spisy ɔc. Po obědě ponejprv v Museum Vatikanském s Hellichem, i v Pinakotéce a ve Stanzách Rafaelových. Na noc pozván sem byl k vyslanci na veliký bál v Palazzo di Venezia, kdežto ke 400 osob, a mezi nimi celá haute volée římská, i několik kardinálů bylo. Po půlnoci dal mě vyslanec domů zavézti.

18. Apr., outerý, u Mariniho, jenž mi dnes do Vatikanské bibliotéky jíti překazil. Pod večer s Hellichem v kavárně poznal sem malíře Poláka, Čecha z Loděnice rodilého.

19. Apr., středa, u Mariniho i v bibliotéce jak obyčejně. Večer u Kolba, jenž mi půjčil Bottu ɔc.

20. Apr., čtvrtek, u Mariniho, o poledni u vyslance s kopiemi a u Flatta, popoledni v Museum Vatikanském, potom přes ulici Longara, Ponte di Sisto k palácu Farnese, Cancellaria, do kostela S. Andrea, del Jesu, k Hellichovi a k vyslanci, jehož sem opět nezastihl. Večer doma.

21. Apr., pátek, u Mariniho, potom, když se mi práce nedostávalo, u Thorwaldsena v domě jeho i s ním v dílnách jeho až do poledne. Odtud u Fontana di Trevi. Po obědě u Mariniho zase; poznal sem jednání mezi Otakarem a Rudolfem r. 1273—75. Pak u vyslance, a večer s Hellichem na víně.

22. Apr., sobota, u Mariniho až do 2 hod. s poledne, potom doma psal sem Teresii, pak u vyslance u oběda. Večer četl sem Goldoniho doma.

23. Apr., neděle, ráno s Hellichem chodili sme po starém Římě; S. Georgio in Volabro, Arco di Giuno, Tempio di Vesta, Maria egiziaca, Ponte rotto, Circus Maximus, vedle sv. Řehoře a Colossea nazpět. Potom sám sem byl v kostelích sv. Ignacia (Jesuitů), Pavla in Via lata, Marcella, u Fontana di Trevi ɔc. Po obědě zase s Hellichem v Colloseum, k Monte Celio, [u] lázní Antoninových; dešt nás zapudil domů. Carceres S. Petri. Po páté u vyslance zase na obědu s Hellichem, Cesarem ɔc. Večer u pana Brennera. Vyslancová ležela nemocná.

24. Apr., pondělí, u Mariniho; po obědě u vyslance, psaní z Prahy od Teresie a Šafaříka; popoledni zase v práci u Mariniho. Večer doma.

25. Apr., outerý, ráno u Wolfa za příčinou Bullar. Franc. nadarmo; u Mariniho; u sv. Petra viděl sem processí od sv. Marka jdoucí. O poledni u p. Haberzettla ponejprvé. Po obědě u Mariniho v práci. Večer doma.

26. Apr., středa, u Mariniho, v bibliotéce Vatikánské, po obědě zas u Mariniho. Pod večer v kostelích na Piazza del Popolo a na Monte Pincio procházkou. Den pěkný. Večer doma.

27. Apr., čtvrtek, u Mariniho, oběd v Borgo nuovo s Hellichem, pak u sv. Petra Vatik., brána, Eugen IV. a císař Sigmund od Ant. z Florencie, v kostele oltář sv. Václava ɔc. V Museum Vatikanském a v Pinakotéce. Potom v několika kostelích s Hellichem, v palácu Benátském psaní od Chmelenského a Teresie. Večer doma.

28. Apr., pátek, u Mariniho před i po poledni. Večer u Kolba s Thorwaldsenem, přišedším s medailií od Akademie di S. Luca.

29. Apr., sobota, ráno u vyslance a ve studium Bauerově, pak v práci u Mariniho pred i po poledni. Večer s psaním pro Teresii u vyslance, pak u Dr. Hartmanna nadarmo.

30. Apr., neděle, v kostelích, pak s Hellichem u Thorwaldsena, jenž mi rytiny dvě obětoval. Doma psaní z Drážďan mne došlo. O poledni u Haberzettla a v procházce na Corso. Oběd u vyslance. Po obědě v 5 hod.

v Mausoleum Augusti na jezdeckém umění společnosti Guillaumovy. Večer ponejprv u kněžny Dietrichšteinovy; byl tam mladý kníže Poňatovský, přišel později Camuccini a jiní.

1. **Mai, pondělí,** u Mariniho v práci před i po poledni. Před obědem ponejprv u Dra. Papencordta. Večer doma.

2. **Mai, outerý,** u Mariniho v práci před i po poledni. Pod večer, hledav nadarmo p. Platnera, šel sem odtud vedle paláce Barberini ke 4 fontane, Piazza di Termini, Via di Strozzi, ku kostelu S. Maria Maggiore, odtud dolů skrze Via Urbana i Leonina bloudil sem až na Forum Trajani. Večeře v osterii. Abbonomento u knihkupce na měsíc 60 bajoků.

3. **Mai, středa,** u Mariniho dopoledne i popoledni. Večer doma.

4. **Mai, čtvrtek,** Nanebevstoupení, s Hellichem dopoledne v Sistině, kdež papež Řehoř i kardinálové na veliké mši; pak před sv. Petrem na požehnání papežově. Oběd u vyslance s biskupem Jordanským, knížetem Odescalchim ɔc. Večer doma.

5. **Mai, pátek,** u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské, kdež i Dr. Štír z Trnavy. Popoledni u Mariniho. Večer u Kolba s Thorwaldsenem, Folartem a Katelem ve hře.

6. **Mai, sobota,** v práci u Mariniho před polednem i po poledni a v bibliotéce Vatikanské. Psaní Teresii. Večer u vyslance psaní z Brna od gubernatora hraběte Ugarte.

7. **Mai, neděle,** s Hellichem vyšli sme přes Porta S. Sebastiani ven; kostel S. Maria della Pianta, Tempio di Dio Redicolo, Speco della ninfa Egeria, Boschetto sacro, Tempio di Bacco, Cireo di Romolo, Cecilia Metella, S. Sebastiano processí, nazpět skrze Porta S. Paolo, S. Alexia na Aventinu ɔc. Oběd u vyslance; hr. Zichy. Večer ve Fiano.

8. **Mai, pondělí,** ráno koupil sem papíru, pak u Mariniho, v bibliotéce Vatikanské, zas u Mariniho. Deštník z Florencie za 44 paoli. Večer u Belle arti oznámení s Köllnerem z Benátek.

9. **Mai, outerý,** u Mariniho, v bibliotéce Vatikanské, kamž Kopitar dnes přišel, po obědě u vyslance, zas u Mariniho. Pod večer s Kopitarem, jenž u mne se ubytoval, procházkou na Capitolium, Forum Romanum a u Colosseum; večer spolu na víně orvietském, kamž přišed Hellich, oznámil mi o psaní Teresie u portiera, pro něž sem ihned šel a o nemoci dítek svých se dověděl.

10. **Mai, středa,** u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské, u oběda s Kopitarem, jenž se byl ubytoval se mnou; po poledni u Mariniho. Večer s Kopitarem a Hellichem ve trattoria di Belle Arti.

11. **Mai, čtvrtek,** u Mariniho v práci. Popoledni s Kopitarem v Museum Vatikanském. Večer, nenašed vyslance doma, u barona Brennera, pak u Haberzettla, potom doma ve psaní Teresii.

12. **Mai, pátek,** v práci jak obyčejně. Večer doma psaní Teresii

13. **Mai, sobota,** dopoledne u Mariniho. Po obědě doma psal sem hraběti Ugartovi do Brna a psaní večer u vyslanectví odevzdal.

14. Mai, neděle svatodušní, dopoledne s Kopitarem v Sistině; oběd s ním u vyslance, odkudž kanovník Ehrenhöfer nás domů sprovodil. Kněžna Dietrichšteinova nemocná.

15. Mai, pondělí, v práci u Mariniho. Po obědě psaní od Teresie, jež mě potěšilo, dostal sem z rukou Wolfových. Popoledni zase u Mariniho. Pod večer s Kopitarem procházkou na Monte Pincio za deštivého počasí; krupobití tam nás stihlo.

16. Mai, outerý, den celý deštivý a chladný; v práci před i po poledni. Večer doma, nikde sice dnes nebyv.

17. Mai, středa, před polednem u Mariniho. Po obědě, pro unavenost očí, poprvé nešel sem do práce, ale s Kopitarem na Monte Cavallo, 4 fontane, S. Maria Maggiore, S. Maria degli Angeli (zde ponejprv), ve studiích Thorwaldsenových, u antikvara Pedrucciho. Večer s ním na víně.

18. Mai, čtvrtek, dopoledne v práci u Mariniho. Po obědě v Caffé degli Scacchi a doma. Potom v Museum Capitolinum s Kopitarem a Hellichem.

19. Mai, pátek, v práci u Mariniho. Popoledni u vyslance vypůjčil sem si historii knížete Lichnovského.

20. Mai, sobota, v práci u Mariniho. O poledni psaní od Teresie. Psal sem jí a nejv. purkrabímu do Prahy.

21. Mai, neděle, v noci rozstonav se na žaludek, šel sem před polednem k Dru. Hartmannovi o předpis, pak k vyslanci na omluvení. Potom celý den ležel sem v posteli bez jídla. Den deštivý.

22. Mai, pondělí, ráno u Dra. Hartmanna o prášky pěnivé, pak v práci u Mariniho. Obědek skrovničký u Belle Arti. Popoledni s Hellichem, Bauerem a Wolfem na kupování; večer u Kolba o Thorwaldsenova díla.

23. Mai, outerý, ráno v práci u Mariniho. Oběd jako včera. Popoledni na vybírání koupí u Liberottiho a Franza. Pak doma. Časté deště.

24. Mai, středa, dopoledne v práci u Mariniho. Po skrovném obědě procházkou na Monte Pincio. Večer u Dra. Hartmanna o předpis na vídenský lék; byl tam Thorwaldsen a jiní. Počasí deštivé.

25. Mai, čtvrtek, den Božího těla, ve Vatikanu díval sem se na slavnou processí. Popoledni pracoval sem u vyslance pořádaje své posavadní výpisy z archivu; dostal sem tam psaní od hraběte Šternberka velmi utěšné, pak od rytíře Bohuše a Rittersberka. Večer doma.

26. Mai, pátek, svátek sv. Filippa Neri; ráno dohotovil sem práci u vyslance; dopoledne u paní Haberzettlové. Oběd u vyslance; potom se Sversem u kanovníka Ehrenhöfra nemocného, u p. Platnera; večer u Kolba s Thorwaldsenem ve hře; dárek od nich obou podepsaný na památku.

27. Mai, sobota, ráno šed k Marinimu, nenašel sem nic ku práci; protož vrátiv se domů, psal sem Teresii. Po obědě pracoval sem u Mariniho, list Marie Štuardy ode dne 30. Nov. ɔc. Pak u Liberottiho

za otisky 44 paoli. Večer psal sem hraběti Šternberkovi do Varů a psaní p. Ohmsovi odevzdal.

28. Mai, neděle, u Dra. Papencordta před polednem a v kostelích, též na Forum Romanum, u Cloaca Maxima, T. Vesta ɔc. Po poledni s Papencordtem přes Forum Romanum a Colosseum na Monte Celio u Sv. 4 Coronati, v Lateranu na slavné processí, v S. Croce di Gerusaleme, přes Porta Maggiore za hradbami, skrze Porta S. Lorenzo, podlé Therma Diocletiani a S. Nicolo di Tolentino domů. Večer na víně v Sabině; pohřeb franského vyslance hraběte Latour-Maubourg v S. Luigi de' Francesi.

29. Mai, pondělí, dopoledne u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské, kdež autograf Eneáše Silvia. Popoledni u Mariniho. Večer u Hellicha otisky z Parthenon za 1 scudo, u Sabin na víně.

30. Mai, outerý, u Mariniho v práci, pak v kostele dell' Anima na mši ke cti jmenin císaře Ferdinanda, v palácu Benátském na otevření výstavy; Marko, Kriesmayr ɔc. Popoledni u Mariniho zase. Večer s Wolfem u Torlonia, kvitancí na 112 zl. (= 50 scudi), a u Sabin na víně.

31. Mai, středa, v práci u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské s Hellichem pro snímek bulharského rukopisu. Po obědě zase u Mariniho, pak v Benátském palácu, u Papencordta, s ním u p. Bunsena až do noci.

1. Jun., čtvrtek, ráno u hraběte Lützova, pak u Mariniho v práci. Oběd u vyslance. Pod večer za branou del Popolo u p. Haberzettla. Večer v opeře Somnambula; Eug. Garcia, Giov. David.

2. Jun., pátek, dopoledne u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské. O poledni p. Bunsen u mne. Po obědě u Mariniho zase. Večer u Kolba.

3. Jun., sobota, od rána až přes poledne u Mariniho. Po obědě psaní Teresii, Šafaříkovi a Jungmannovi. Večer darmo u Wolfa ɔc.

4. Jun., neděle, ráno volal mne Hellich, a jeli sme i s Kopitarem do Frascati, pak s osly do Villa Aldobrandini, ku kapucínům na mši, vedle Villa Rufinella nahoru k Tusculum, kdežto v amfiteatru potkání se s Čevkinem, pak odtud do Grotta ferrata, fresky Domenichinovy; potom přes Marino, Castel Gandolfo u jezera Albanského do Albano, kdež obědváno s vyhlídkou na Středozemní moře; potom pěšky podle hrobek Curiatiů po Via Appia do Genzano, k jezeru di Nemi a nazpět (sostruzioni della Via Appia) do Albano ku processí. Večer domů; ospalost na cestě ɔc.

5. Jun., pondělí, ráno u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské. Oběd s Brennerem u Lepre. Popoledni zas u Mariniho. Večer u Wolfa psaní od Teresie; s Hellichem na víně u Sabin.

6. Jun., outerý, ráno u Mariniho a pak v bibliotéce Vatikanské. Po poledni zase u Mariniho. Pak u Ruffiniho o struny harfové.

7. Jun., středa, celý den ztrávil sem v Trastevere u Mariniho, (u něhož dnes Ohms o mne jednal), v bibliotéce Vatikanské, oběd v Borgo nuovo, zase u Mariniho. Johannis VIII. regesta.

8. Jun., čtvrtek, dopoledne v práci u Mariniho. Popoledni v Museum Capitolinum posledníkráte. Kopitarova nemoc. Večer s Hellichem a Wolfem na orvietském, an vyslanec byl v Albaně.

9. Jun., pátek, dopoledne v práci u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské. Oběd s Kopitarem ve Fianu. Popoledni Marini ukazoval mi vzáctnosti Vatikanského archivu: Liber diurnus pontificum Romanorum z VIII. stol., zlaté bully těžké králů Sicilských na manství své, zlatá bulla Fridricha Barbarossy, císaře Otty IV., Fridricha II., krále Bely IV., krále Armenského od r. 1199; zlaté písmo od Otty I. r. 962; Napoleonův list věřící pro Fesche z r. 1804 atd.

10. Jun., sobota, ráno u vyslance, jenž se byl vrátil z Albano; potom u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské, odkudž sem vedl Kopitara k Marinimu na ukázání jemu regest Jana VIII. papeže. U paní Haberzettlové. Oběd u vyslance posledníkráte. Psaní odevzdal sem k Teresii i dostal od ní.

11. Jun., neděle, ráno po čtvrté výjezd do Tivoli, ve společnosti byl Flatz, Hellich, Hasslinger, Caesar, Schwemminger, Tunes, Rahl, Mantskov, umělci, a Tellevon, kupec ze Štýrska. Před snídaním byli sme u někdejší Grotta di Nettuno, a pak ohlédali chrám Sibyllin. Potom na somářích jeli sme dolů s druhé strany hor proti vodopádům, vedle villy Quintilia Vara, pak přes Teverone po mostě starém cestou Via Tiburtina nahoru do villy Maecenovy, nyní fabriky železové. Oběd u Sibylly. Potom vyjevše, dlouhé procházky měli sme ve ville Hadriani. Vrátili sme se domů až k 10 hod. večer.

12. Jun., pondělí, ráno darmo u vyslance, pak u Mariniho v práci a v bibliotéce Vatikanské; oběd zase u vyslance, jenž mi dnes odevzdal 150 zl. z poslání stavů moravských. Hledal sem příležitosti k odjetí do Florencie nadarmo.

13. Jun., outerý, u Mariniho, kamž přišel Hellich dělat facsimile z regest Jana VIII. Po obědě s Haberzettlem kupoval sem všeliké; u Capranesiho za 60, u Diesa za 40 a u perlovnice za 38 paolů. Ve studium Haberzettlově obojím, a večer s ním a paní jeho na večeři za branou del Popolo.

14. Jun., středa, den rodin mých, v práci u Mariniho a v bibliotéce Vatikanské, kdežto dnes našel sem autograf opata Zbraslavského. Popoledni u Bunsena, Aug. de Rossi, Cavalettiho, Papencordta. P. Ohms o dispensaci p. Bohuše. Večer u kněžny Dietrichsteinovy, kdežto, mimo hojnou společnost, Tenerari řezbář. Psaní od nejv. purkrabího.

15. Jun., čtvrtek, ráno u Mariniho a pak posléze v bibliotéce Vatikanské, kdežto z Petra Zbraslavského přepisoval sem. Potom ukazovány mi vzácnosti: palimpsesty Cicero de republica, Fronto a j., Virgil, Dio Cassius, Terentius ɔc. Také staré papyry, obrazy a jiné starožitnosti tam ohlédal sem. Loučiv se od Mezzofantiho a Laureaniho, slíbil sem poslati jim

Bohemica pro bibliotéku Vatikanskou. Popoledni v Museum Vatikanském a v Pinakotéce i ve Stanzách Rafaelových posléze. Psaní p. Bohušovi.

16. Juni, pátek, ráno dokonav svou práci u Mariniho, rozloučil sem se s ním. Potom s Flatzem byl sem ve studiích Teneraniho výtečných a sám u Thorwaldsena. Po obědě ve společnosti v gallerii Borghese. Pak s Hellichem na Palatinu ve Villa Spada = Mils, v zahradách Farnesiových (Bagni di Livia, kamenů zbírání), a posléze v thermách Titových čili domě Neronově. Večer u Kolba s Thorwaldsenem a jinými.

17. Jun., sobota, psal sem Teresii, byl u vyslance, a doma Wolf u mne u jednaní o cestu do Civita Vecchia. O poledni s p. Flatzem a jinými byl sem u Overbeka, i viděl tam skizzu jeho obrazu k historii křesťanské krasoumy. Popoledni s Haberzettlem kupoval sem jettatury pro nejv. purkrabího za 2 ⌗ a $2^{1}/_{2}$ skudů, též dvě mosaiky za 1 skudo. Večer doma.

18. Jun., neděle, ráno s Hellichem jeli sme nadarmo do Villa Borghese, potom byl sem u p. Brennera, dal zanésti otisky z Parthenonu od Hellicha ke mně a o poledni opět nadarmo u Camucciniho, an byl na venkovu. Oběd u vyslance s Kopitarem a baronem Lichtenberkem z Mohače. Večer doma a s Kopitarem i Drem. Braunem na víně orvietském.

19. Jun., pondělí, poslední den v Římě. Ráno psal sem Watzdorfovi do Drážďan, prelátovi Nappovi do Brna, p. Krtičkovi do Lince; zanesl sem paklík písem k vyslanci, aby do Lince poslány byly. Loučil sem se u Papencordta, Platnera (darmo), Dra. Hartmanna (též darmo), pak u vyslance, u p. Ohmsa, hraběte Zichyho, Flatza ɔc. u Haberzettla. Koupen Vasi za $4^{1}/_{2}$ skudů. Po obědě pakováno doma, pomocí Wolfa i Hellicha, jenž mi několik kousků starožitných kamenů přinesl. Za byt, prádlo a světlo platil sem 8 skudů, za službu $1\,^{1}/_{2}$ skuda. Večer byli sme posledníkrát na orvietském u Palombelly, Kopitar, Hellich, Wolf a já; přišli tam Flatz, Haberzettl, baron Lichtenberg a Dr. Braun, a hlučně hovořeno, až Silvestre před 10 hod. pro nás přišel, po čemž sme domů pospíchali, a davše věci své ku poště na Piazza Nicosia zanésti, tam pakováním a čekáním na vůz až do půl noci sme se zdrželi. Zůstali s námi až do odjezdu Hellich, Flatz a Wolf.

Na den 20. Juni, outerý, vyjeli sme tedy čtyři osoby zvláštní poštou do Civita Vecchia. O půlnoci byli sme při jasném měsíci na Ponte S. Angelo a u sv. Petra ve Vatikanu. Jevše celou noc, stihli sme ráno v 5 hod. na poště; potom nejvíce pobřežím Středozemního moře dojeli sme Civita Vecch. po 9. hod. ráno, a ve špatné, ač tu nejlepší hospodě, Grande Europe, se ubytovali. U konsula Palomby nadarmo; však on sám přišel, an sme obědvali, a pozval mne k sobě, abych se u něho aspoň vyspal, což sem i učinil, an mezitím pan Silvestre zjednal naši příležitost na parníku Francesco I. V průvodu p. Palomby šli sme teprv před 6. hodinou na loď.

Kopitarův plášť; Palomba vrátiv se, oznamoval mě s lidmi na parníku, (lady Adams, z Corfu rodilá, kněžna Volchovská ɔc.); kapitánovi poroučel mne jako samého sebe. Vyjeli sme z přístavu o 7. hod. Já chodil sem i tam se dívaje, až se setmělo, kdežto sem se uložil na svém místě na posteli.

21. Jun. ráno za svítání vstal sem, psal nahoře několik slov Teresii, díval se na Elbu a jiné ostrovy, později též na Korsiku podál ležící ɔc. Přístavu u Livorna dojeli sme v $10^1/_2$ hod., ale čekati museli s vypakováním se u sanity, a pak na ulicích pro mrzutost s facchiny, takže teprv k 1. hod. dostali sme se do hospody dobré »u Orla černého«, a tam s chutí obědvali. Jednána příležitost přes Pisu do Florencie. Já byl u jenerálního konsula našeho rytíře Tausche s psaním od Palomby přijat velmi vlídně.

21. Jun. v 5 hodin po poledni vyjeli sme z Livorna vetturinem, a dobře vzdělanou rovinou za $1^1/_2$ hod. dostali se do Pisy, kdež ihned do katedrálního kostela šli sme, jej obdivujíce, do Campo santo, u baptiserium, jenž před námi zavřeno, pak na šikmou mramorovou věž až nahoru, odkudž spanilá vyhlídka na hory Karrarské, na lázně Pisanské, na město i krajinu vůbec. Potom, pobyvše málo v kavírně a hospodě (víno aleatico), vyjeli sme v noci do Florencie, dvakráte na cestě koně měníce.

22. Jun., čtvrtek, ráno v 7 hodin vjeli sme do Florencie, kdežto mé »lascia passare« posléze mi sloužilo. Ubytovali sme se v »Hotel d' York«. Východ vedle katedrálního kostela, do palácu starého, na gallerii medicejskou, dívání se tam až přes poledne. Potom já psal sem domů Teresii a psaní s Kopitarem na poštu nesl. Oběd à la table d' hôte ve 4 hod. Potom vyjeli sme procházkou k palácu Pitti, chodili v zahradě Boboli, pak jeli do sadů Cascina, florentinského Prateru, kdežto množství kočárů ɔc. Večer na chvíli v kavírně.

23. Jun, pátek, dopol. u vyslanství cís. rak. ve Via de Pucci u pana Pilata, jenž nás k vyslanci hraběti Revickému vedl. Nadarmo hledali sme vchodu do biblioték a gallerií pro vigilii sv. Jana. Pred obědem lázeň v Terme antiche. Oběd v restaurantu Le Globe; víno Monte Pulciano, a spaní na to. Večer dívání na illuminaci v městě, zvláště u Arno ɔc.

24. Jun., sobota, den sv. Jana, psaní tchánovi Dru. Měchurovi do Prahy, a chůze po kostelích s Kopitarem, i u S. Croce ɔc. Opět u vyslanství, oznámení se s hrabětem Hartigem mladým ɔc. Popoledni s Kopitarem v S. Maria Novella, potom procházka ve Prato, dívání se na corso ɔc. Večer s Pilatem v opeře Pergola, kdežto dány Italiana in Algeri a ballet Renegát Portugalský u přítomnosti dvoru. Vracejíce se domů zmokli sme.

25. Jun., neděle, pozdě vstav, byl sem s Kopitarem u vyslanství, u Annunziaty ɔc. Oběd u Stelly. Popoledni šli sme za bránu římskou a do zahrad Boboli, odkudž pohled pěkný na město. Večer dívali sme se na corso, při nichž i dvůr vévodův i celé obyvatelstvo florentinské bylo.

26. Jun., pondělí, s Kopitarem zjednavše si cicerona, ohlédali sme Akademii di belle Arti, kabinet egyptský, biblioteky Marucellianа, Riccar-

diana i Laurentiana, pak šli sme do palácu Pitti a kochali se v tamější gallerii 480 obrazů; odtud vrátivše se, ohlédali sme fabriku na mosaiky, jedinou v Europě, a konečně až do tří hodin zůstali sme v gallerii obecné, u Nioby, v Tribuně ɔc. Potom měniv peníze, zakusil sem poctivosti švejcarské. Oběd à la table d' hôte doma, po čemž chodili sme posléze s Francouzy našimi po městě. Večer procházkou u Porta S. Gallo.

27. **Jun., outerý,** byli sme v bibliotéce Magliabecchiana, jejížto rukopisové nemají českého nic než některé relací o sněmích, o bitvě bělohorské, instrukci Fridrichovi králi psanou ɔc. Potom zase v gallerii prohlédali sme všecky kabinety pořád. U vyslanstvi loučili sme se od pp. Schnitzera, Pilata, hraběte Hartiga. Potom doma pakování bylo a stěhování; oběd před jinými à table d' hôte. Vyjeli sme po 5. hod. z Florencie, a v Cafaggiole na víně se pozastavili.

28. **Jun., středa,** po půlnoci jeli sme přes Apenniny a ještě za tmy oheň u Pietramala uviděli. Do Bononie stihli sme v $7^1/_2$ hod. ráno. Ubytoval sem se na chvíli s Kopitarem posledníkráte, a umyv se i posnídav, rozloučil sem se s ním. Do města pro krátkost času podívati sem se nemohl. Vyjel sem z Bononie sám s kurýrem Bianchim v 10 hodin. Do Modeny krásnou rovinou dojeli sme po 1 hod. s poledne, města hezkého, čistého, ale neživého. Obědval sem v hospodě i špatně i draze. Potom dále jeli sme jako samými štěpnicemi přes Carpi a Novi, až sme k 6. hod. stihli ke hranicem říše Rakouské, a v Moglia di Gonzaga u pomezního dozorství se stavili. Odtud krajinou bažinatou přes Benedetto dojeli sme Padu, a tu v 8 hod. přeplavili se. V průvodu gensdarma odtud dostali sme se do Mantuy před 10. hod., tak že mi málo pevnosti té viděti bylo. Na poště direktor Furnaroli, jemuž sem paklík jeden přes Veronu do Lince odevzdal. V hospodě večeře špatná.

29. **Jun , čtvrtek,** den sv. Petra a Pavla, ráno ve 2 hodiny vyjeli sme z Mantuy v průvodu žandarmů, a do do Cremony dostali se v 9 hod., kdežto sem při snídaní dověděl se z novin o smrti krále englického, a chodil po kostelích v městě. Oběd potom nejšpatnější měl sem v Casalpusterlengo. V 7 hodin večer dojeli sme Milána a ubytovali se v Contrada larga, v hospodě »Regina d' Inghilterra«. Připraviv se, šel sem hledat pana Černíka, jenž ale doma nebyl.

30. **Jun., pátek,** v Miláně, ráno byl sem nejprve v dómě na mši, pak na snídaní v Caffé del Commercio, potom u p. Černíka, a s ním v jeho bureau u dvorského rady Menza ɔc., pak ve výstavě v palácu Brera, v Ambrosianské bibliotéce, rukopis de Guillelma Bohema od r. 1300 ɔc. Oběd v trattorii del' Ancora, pak v gallerii de' Christofori. Potom zas u Černíka, a s ním v amfiteatru, na bráně Arco della Pace ɔc. Večer u dvorského raddy Torresaniho oznámení se s p. Martincem, zetěm jeho, Čechem od Náchoda, jenž do Zadru za policejního direktora strojil. Posléze ještě v Casino jednání příležitosti zítra do Como.

1. Jul., sobota. Ráno ve 3 hodiny vyjeli sme na poště ve dostavníku do Coma, kamž po 7. sme se dostali, p. Černík a já, a na barona Puteaniho, vicedelegata, čekali, jenž teprv chvílku před odjezdem parníka přišel. V 8 $^{1}/_{4}$ hod. vyjeli sme parníkem po jezeru a k 11. hod. vystoupili na bárku de Bellaggio; tam na villu Serbelloni dívali sme se, na všecka tři ramena toho jezera, k Švejcarum, jichžto hory ledem pokryté proti nám v zadu strměly, k Lecco i ku Como. Horko bylo nesmírné na vrchu villy této, jenž nyní znova se staví. Shled se skály dolů kolmý na jezero asi 50 sáhů zhloubí. V poledne přeplavivše se na druhou stranu, ohlédali sme znamenitou villu Sommariva, kdežto v síni Thorwaldsenovo výtečné dílo, triumf Alexandra Velikého, v originálu, též Mars a Venus od Acquistiho, a ve vedlejších pokojích od Canovy Amor a Psyche a jiné statuy, od Bienaimé Amor a holoubátka, puvodní modelly k Milánskému Arco della Pace ɔc. Také obrazů malovaných novofrancouzské školy množství viděti jest ve ville této spanilé, nejkrásnější vegetací zajímající, a přece od pána svého v Paříži opuštěné. Obědvali sme potom v blízké tu hospodě Cadenabbia dobře. Ve 3 hodiny s poledne vrátil se parník a my naň v bárce přeplaveni byli. Nové tu osvětlení horstva jezero obkličujícího a vší scenerie malebné. Po chvíli zkalilo se nebe více a více, vítr vál proti nám vždy tužší, příval prudký svalil se na loď naši, která vší svou mocí sotva se na místě udržela, někdy chvíli couvala, zase pomalu pokročila, až pak se vítr obrátiv, s boku proti ní bouřil, při blýskání, hromobití a přívalu, kdež ona tím rychleji do přístavu Comského vletěla. An se stmívalo, vyjeli sme z Como poštovským dostavníkem opět a v ustavičné bouři teprv o půlnoci dostali sme se do Milána domů.

2. Jul., neděle. Pozdě vstav, byl sem na snídaní a novinách v gallerii de' Christofori. P. Černík oznámil mne s hrabětem Pachtou, a dal mi svůj memoire. Obědvali sme spolu, p. Černík, baron Puteani z Como přišlý a já. Večer byl sem v divadle Canobbiana, kdežto společnost Bergamaschiho hrála.

3. Jul., pondělí. Kašle s Apenninů přinešeného mi přibývalo i zapálení hrdla. Zjednal sem si příležitost do Benátek až na příští čtvrtek. V bibliotéce Ambrosianské pracoval sem mnoho až do 3 hodin. La Scala. Potom u Černíka s Marsanem a Puteanim. Oběd skrovný u Ancory Potom zůstal sem doma, kdežto mě navštívili večer pp. Martinec, Puteani a Černík.

4. Jul., outerý. Psaní Teresii odevzdal sem na poštu. Byl sem u Marsana i poznal manželku jeho, mark. Sandecari; s ním v apatéce homeopatické, pak v bibliotéce Ambrosianské, jejížto poklady na palimpsesty, rukopisy, obrazy i karton Rafaelův sem dnes poznal, a oznámil se s Ritschlem, professorem z Vratislavi, v bibliotéce pracujícím, s nímž sem i obědval i po obědě na procházku vyšel. Užíval sem toho dne ponejprv prášky homeopatické (akonit) proti katarrhu, s malým však prospěchem. Večer byl sem doma.

5. Jul., středa. Obíral sem se nejvíce s memoirem p. Černíkovým, a potom šel kupovat po městě. P. Ritschl u mne. Na obědě byl sem

s hrabětem Pachtou, Marsanem a Černíkem u Annunciaty, kdežto nás hrabě častoval. Potom Marsano pomáhal mi kupovati v bazaru Christofori. Večer na chvíli byl sem v divadle Canobbiana.

6. **Jul.**, **čtvrtek.** Ráno čekání na p. Černíka, jenž byl šel sprovázet p. Martince do Zadru se ubírajího. Dokonal sem práci svou v bibliotéce Ambrosianské. P. Kolb opatřil mi pasy. Byl sem ve Breře v Pinakotéce, kdežto Mariina svatba od Rafaela i Hagar zapuzená od Guercino da Cento velice mne jímaly; viděl sem i bibliotéku. O poledni vystoupil sem na kostel katedrální a požíval odtud pohledu dalekého do kraje na vše strany. Oběd u Rebeschino. Ve 4 hodiny šel sem k Černíkovi, jenž mě ještě do atelieru řezbáře Marchesiho zavedl, od něhož sem i otisk Venuše jeho na památku dostal. V 5 hodin rozloučiv se s Černíkem, stoupil sem na vůz (Veloce lettere) a vyjel východní branou z Milána. K večeru byli sme v Cassano, kdežto sem chodil po mostě a s druhé strany na vysoký břeh, na němž to město leží, se díval. Povídky konduktorovy o zákeřnících, jenž včera i před dvěma týdny v tom okolí rychlíky přepadli i obloupili; vůdce jich má býti »un prete«.

7. **Jul.**, **pátek.** Po 2. hodině s půlnoci byli sme v Brescii a tu dlouhou chvíli na poště stáli. Snídavše v Desenzano, viděli sme jezero Gardské i hory za ním rozložené dlouho před sebou; pevnost Peschiera. Do Verony dostali sme se k 10 hodině. Já poděkovav se u poštovního inspektora Sagra, šel sem se dívat na hrobky Scaligerů, na starý amfiteater římský, a pak hledal sem nadarmo generála Paušc kommandujícího, an byl kamsi odjel na venkov. Po obědě, o poledni, vyjeli sme z Verony dále; město to málo se mi líbilo. Krajinou vždy stejně lombardskou dojeli sme v dešti dosti prudkém v $4\frac{1}{2}$ hodiny Vicenzy, jehožto množství paláců ku podivení mi bylo; poloha mezi výstřelky Alp a horami Euganeiskými jest příjemná. Do Padovy stihli sme po 8 hodině večer; já podruhé bavil se v Caffé Pedrocchi, an vůz náš na poště stál. Padova více než které jiné město má zastaralou chudou středověkou architekturou, ulice ouzké a křivé, podloubí všudy špatná ɔc.

8. **Jul.** po 1 hodině s půlnoci, v sobotu, byli sme v Mestre, kdežto naše věci s vozu na bárku přepraveny, a my ve $2\frac{1}{2}$ hodiny u policejní linie benátské se octli. Potom ke 4 hodině ráno za svítání vjeli sme bárkou do kanálů benátských; já přes náměstí sv. Marka veden sem do hospody »La gran Bretagna«. Tu si odpočinuv a ustrojiv se, šel sem nejprve do chrámu sv. Marka, divné architektury, a pak do paláce knížecího a k molu, kdežto vyhlídka na Maria della Salute ɔc. Nepokojilo mě, že na poště žádné pro mne psaní nebylo. Potom byl sem u gubernatora hraběte Spaura, jemuž nejvyšší purkrabí již byl o mně psal; on však dotazoval se ještě ve Vídni, má-li mne do archivu benátského pustiti. Od něho již dd. 30. Jun. oznámen sem byl představenému bibliotéky Svatomarkovské Bettiovi, jenž mě převlídně přijav, katalogy rukopisů mi přehlédnouti dal. Vyhledán na mou žádost rukopis Tempelfeldův, ač jen pod jménem Pia II. historia Boemiae zaznamenaný, s nímž sem se až do 3 hodin s poledne obíral. Pod večer

chodil sem sám po městě, na mostě Rialto i v okolí, potom na Riva degli Schiavoni (improvisator) a dále až na konci veřejných (Napoleonových) sadu. Večer přijel do téže hospody p. Martinec s rodinou svou.

9. Jul., v neděli, chodil sem po městě, po kostelích, a větší díl dne potom s p. Martincem ztrávil, obědvav u něho, a potom na bárce s ním po velikém kanálu jev, kdežto množství paláců benátských nám ukazováno. On s paní svou šel na visitu, já pak dal se opět do chůze městem a navštívil tu kostely SS. Apostoli, S. Luca i jiné. Večer ztrávil sem v novinách v kavárně. Dověděl sem se dnes, že hospoda, v níž bydlím, byl někdy otcovský dům pověstné Bianky Capelly.

10. Jul., pondělí, pracoval sem v bibliotéce od 9 až $3^1/_2$ hodiny. Po obědě byl sem na poště nadarmo, a potom chodil opět po městě, po kostelích, v sadech, u arsenalu ɔc. Večer na náměstí sv. Marka. Parník ve přístavu.

11. Jul., outerý, opět pracoval sem v bibliotéce jako včera; zatím o poledni dal mě p. Martinec vyvolati k ohlédání s ním a paní jeho paláce vévodského, jehožto síně s obrazy všemi nám ukazovány jsou. Po 3 hodině byl sem u gubernatora hraběte Spaura s dotázkou, mohu-li již do archivu choditi; potom opět nadarmo na poště, odkudž vraceje se, zabloudil sem po ulicích ouzkých a křivých, ano pro siestu málo lidu po nich chodilo. Obědval sem doma jak obyčejně. Večer na novinách, a chůze po městě.

12. Jul., středa. Opět na poště nadarmo; mluvil sem s Hablem o způsobu odjezdu svého bez konce. Potom šel sem do archivu benátského u kostela de' Frari chovaného, kdežto marchese Solari mne provodil; mimo naději málo pro Čechy tam nalézti bylo, tak že sem za hodinu s tím se vším hotov byl. Odtud šel sem ku bratřím Dubois s psaním Lämmlovým. Gubernatora hledal sem nadarmo. Okolo 2 hodiny byl sem na campanile sv. Marka a dalekohledem celé okolí ohlédaje, Alpy, Padovu, moře, Chioggiu viděl sem, parník u Malamocco vcházející a u Povilje stavený. Oběd doma jak obyčejně. Večer vyjel sem na gondole s p. Martincem a kupoval rozličné památky. Potom byl sem ve společnosti u p. Martince s rodinou appellačního presidenta Orefici a raddy Zajottiho až do 10. hodiny.

13. Jul., čtvrtek, ráno byl sem s p. Martincem a paní jeho ɔc. v arsenálu benátském, kdežto nám ukazovány nejprv zbrojnice, potom síně veliké, kde se lodi staví a všecky jednotlivé k tomu práce konají a částky připravují; viděli sme také vzory všelikých nových i starých lodí, též Bucentaura pověstného ɔc. Vrátiv se odtud, o 11 hodině šel sem zas do bibliotéky a tam práci svou až do 3 hodiny cele dokonal. Večer poznal sem u p. Martince benátského presidialního sekretáře Costa-Rossetti a jiné pány.

14. Jul., pátek, ráno na poště dostal sem psaní od Teresie, u bankiera Dubois na p. Lämmlův věřící list vybral sem 100 zl., pak byl sem v kostele Giovanni e Paolo, vyhledal sem rodinu p. Karnera, Reichensteina ɔc. Potom zjednav si bárku, byl sem v Akademii di Belle Arti, jejížto poklady na obrazy (zvláště Tiziana) sem viděl; a v kostelích Maria della Salute,

Redentore, sv. Giorgio. V nepřítomnosti gubernatora hraběte Spaura loučil sem se u sekretáře jeho Costa-Rosettiho. Večer rozloučil sem se s rodinou Martincovou a vezl se na parník Francesco Carlo, ano pršelo; za převoz platí se na 1. místě 9 zl. 20 kr., na 2ᵉᵐ 6 zl. 20 kr. Plavba pro dešt a vítr i pro společnost na tak malé lodi (50 koní síla) nebyla velmi příjemná.

15. Jul., sobota, ráno v 6 hodin přistali sme v přístavu Terstském, ano rychlík vídeňský právě odjížděl. Ubytoval sem se u »Orla černého« a na poště příležitost do Štýrského Hradce na pozejtří sobě zjednal. Psal sem Teresii a odeslal list dnešní poštou. Dra Frušitě darmo hledav, an byl s rodinou zajel do lázní Gasteinských, byl sem potom u Vladisavlevitě. Večer na molo ohlédal sem parník »Conte Kolovrat« výtečný.

16. Jul., neděle, v noci roznemohl sem se na žaludek dávením i průjmem. Ráno šed k Vladisavlevitovi, veden sem od něho k substitutovi Frušitovu, Dru Moulonovi, rozenému Francouzu, jehož sme v kostele našli, a jenž mi hned v apatéce pověstného botanika Biasolettiho prášky žádané předepsal, dokládaje, že neduh takovýto tu dobu epidemický jest v Terstu, avšak jen 3—4 dni že trvá. Kázal mi držeti se v posteli, což sem i učinil, leč že sem popolední vyšel k rytíři Hubertovi podívat se na obrazy jeho. Večer navštívil mě Dr. Moulon i p. Vladisavlevit, an sem ležel zase.

17. Jul., pondělí, navštívil sem Vladisavlevitě, byl s ním v kostele srbském, jejž sem celý viděl, pak u Dra Moulona loučil sem se a byl i v apatéce. V doganě prohledány věci mé přísně, a já s Vasim svým na kraj města k censsorovi Perettimu běhati musil. Chmelenskému psaní poslal sem. O 2. hodině s poledne vyjel sem z Terstu ve společnosti světoběhlého cestovníka kupce s Brasilie, platil clo na Občině, a dívav se zvláště na hory Prevladské, večeřel sem maličko v Adlersberku. Večer byl větrný a chladný.

18. Jul., outerý, ráno v 5 hodin za mlhy a potom i deště stihli sme do Lublaně a tu snídali; viděl sem několik ulic na předměstí města tohoto. Obědvali sme v městě Cileji, nad nímž ruiny hradu Cilského spatřil sem. Širokou dolinou večer dojeli sme Marburka nade Drávou, a tu večeřeli.

19. Jul., středa, ráno po 4. hodině dojeli sme Štýrského Hradce, tam snídali a dali se hned k další cestě do Vídně zapsati, kterouž ihned nastoupivše, dojeli sme Bruku nad Murou k obědu a večer přepravili se přes horu Semerník, po čemž večeřeno v městečku Schottwien pod skalami ležícího. V další jízdě dostali sme se právě před půlnocí do Nového Města za Vídní a den 20. Jul. ráno před 5. hodinou byl sem já u linie vídenské od celníků přísně visitován.

20. Jul., čtvrtek, byl sem celý den ve Vídni; darmo hledav byty tu i tam v hospodách, potom pohříchu ubytoval sem se u »arciknížete Karla« a tu chvíli pospal, pak u Dessaura byl, u Doležálka, u knihkupce Braumüllera oznámil se s p. Fesslem, s Dessaurem u oběda i u Artaria, pak on u mne. Přišel bratr můj Ondřej ke mně k večeru, a když já od Dole-

zálka se vrátil, konečně až do noci pobyl u mne pakovati mi pomáhaje Oučet hospodského žádal ode mne za logis 5 zl. stř. a za svíčky dvě 40 kr. stř.

21. Jul., pátek. Ráno v 5 hodin vyšed z drahé hospody na poštu, snídal sem u »města Londýna«, kdež bratr Ondřej ke mně přišel a pak na poště sme očekávali příjezdu Kopitarova z Terstu s p. Fesslem, ale nadarmo. Vyjevše v hodinu podle Schönbrunnu přes Hütteldorf atd. byli sme na obědě ve sv. Hippolytu. Popoledni díval sem se na klášter Medlický na skále u Dunaje, viděl z daleka zámek Persenbeug ɔc. Večeřeli sme v Amstetten, pak v deštivé noci jedouce dále.

22. Jul., v sobotu, ráno v 6 hodin octli sme se v Linci, ano neustále pršelo celý den od rána až do noci opět. Ubytovav se u »Děla zlatého« a oblekv se, šel sem již v 7 hodin k dvorskému raddovi Krtičkovi z Jadnu, tenkráte nemocnému, u něhož věci mé z Říma kurýrem i z Mantuy poštou poslané ležely neporušené; porto za ně platil sem 11 zl. 14 kr. str. P. Krtička přivítav mě srdečně, celý den mě u sebe bavil; rukopis kláštera Wilherinského četl sem u něho, an v sobě jen pouhé formule kancelářské z r. 1338. ɔc obsahuje. Popoledni prof. Gaisperger vedl mě do Lineckého národního Musenm. Večeře opět u p. Krtičky.

23. Jul., v neděli, ráno vyjel sem na kočáru probošta Lineckého do Riedeku, podívat se na tamější archiv hrabat ze Starhenberka. V Galneukirchen ouředník, nevěděv o mém příchodu, s tíží mi to prohlédnutí dovolil. Poobědvav špatně v městečku tom, vrátil sem se do Lince a zjednal tam místo na dostavníku po železnici pro zejtřek. U p. Krtičky psaní od Teresie, oznamující příchod její dnes do Lince, na nějž sme večer nadarmo čekali. Po večeři loučil sem se u rodiny p. Krtičky a v hospodě pakoval věci své.

24. Jul., v pondělí, ráno v 3½ hodíny zbuzen byv, po spořádání všeho vyjel sem dostavníkem po železnici z Lince do Budějovic. Oběd v Kerschbaumě; p. Wehser. Popoledni jedouce v přívalu velikém, zmokli sme i věci naše velmi. K 8. hodině večer dostali sme se do Budějovic, kdežto pp. Körnerové, potkavše mne na ulici, hned mě k sobě do semináře zavedli a večeří častovali. Nocoval sem v hospodě »u Slunce« a včasně ráno potom

25. Jul., v outerý, ve 3 hodiny příležitostí Achacovou do Vídně jedoucí zavezen sem byl do Třeboně, kdežto v 7 hodin ráno u švagra Heyrovského manželku svou a dítky překvapil sem. Bohu díky! —

1837.

Mart. 20. večer nastoupil sem cestu do Říma, ɔc.

Jul. 8.—14. v Benátkách (s rodinou Martincovou, ɔc).

Jul. 15.—17. v Terstu; výjezd odtud 17. o 2. hodině s poledne; do Vídně stihl sem 20. Jul. ráno. Jul. 21. z Vídně do Lince (u Krtičky). 24. Jul. z Lince do Budějovic, 5. do Třeboně.

Aug. 5. z Klatov do Prahy.

Aug. 10. z Prahy večer do Brna.

Sept. 10. z Prahy do Drážďan.

Sept. 17. (v 11 hodin dopoledne) z Drážďan do Prahy.

Oct. Teresie onemocněvši, nepovstala letos více s postele až do roku 1838 měsíce Apr. .

1838.

Jan 19. Teresie pořád těžce nemocna.

2. Apr. na sněmu českém přiřčen mi titul stavovského historiografa. Pracoval sem v dějinách na dílu 1197 do 1306 (německy).

Oct. 3. (ráno) výjezd z Prahy s rodinou — do Říma, ɔc. přes Mnichov a Tyroly, Veronu, Milán, Janov, Livorno, Pisu, Sienu.

Nov. 9. vjezd do Říma s rodinou.

Druhá cesta do Italie.

3. Oct., **ve středu**, ráno při východu slunce vyjeli sme z Prahy, děti plné radosti, že již jedeme do Italie, Teresie uplakaná od loučení s otcem, já starostliv o její špatné zdraví a počasí nevelmi příznivé, ano studené. V městě ukazoval teploměr 1^0; venku byl mráz, předchůdce zimy, jenž nás ze vlasti do dalekých krajin plašila. Nebe však bylo jasné; o poledni v Žebrácc teploměr 12^0; večer v Rokycanech oheň v městě ztrávil čtvero stavení.

4. Oct., **čtvrtek**, v Rokycanech ráno tepl. 3^0 a při tom pošmourno. Psal sem hraběti Šternberkovi do Březiny o listinách k historii Příbramské. Vyjevše z Rokycan ve chladném větru, obědvali sme v Plzni a do noci stihli do Votína.

5. Oct., **pátek**, zůstali sme ve Votíně s rodinou švagra Leopolda Měchury. Před polednem jel sem s ním do Klatov zjednat příležitost do Řezna, v čemž nám Kobler pomocen byl.

6. Oct., **v sobotu**, ráno vyjeli sme z Votína o $6\frac{1}{2}$ hodině, do Klatov sprovodil nás Leopold. Rozloučivše se tam, dojeli sme při chladném větru přes Novou Kdyni (mezi sv. Annou a sv. Václavem) Nového Trhu (Neumarkt) na poledne, kdežto hraniční ouřadníci pas nám podepsali. Po obědě překročivše Čerkov, v Ješkově (Eschelkamm) ležícím na dosti vysokém kopci zastavili sme se ve ouřadu bavorského hraničného, kdežto sem mejto až po Řezno složil. Další městečko Brod (Furt) jest chatrné. Za ním když

sme pod večer v tuhém větru a voze zavřeném jeli, Teresie omdlévala; měl sem mnoho starostí s ní, až sme v noci dostali se do Kouby.

7. Oct. ráno, v neděli, v Koubě nejprv šel sem k apatykáři skrze město starožitné, nám od r. 1440. památné, ale neúhledné. Vyjevše odtud ráno, snídali sme ve Stallwangu, kdež mi o příjezdu hraběte Dietrichsteina z Prahy mluveno. Počasí na štěstí polepšilo se; nebe nazvíce jasné, bezvětří, čerstvý vzduch, dobře působily v nervách Teresiiných; mimo to i kraj čím dále tím příjemnější. O poledni přes Dunaj do Strubiny sme se dostali; tam zajisté, a ne do Řezna, kázal sem jeti, protože klatovský můj kočí cesty ani jedné ani druhé neznal, a silnice z Kouby do Řezna nejde. Ve Štrubině ubytovali sme se v hospodě chatrné »u husy«, v domě starožitném, r. 1566 prý ustaveném. Štrubina zachovala mnoho stavení slohu starožitného v městě, více nežli které jiné město mně známé. Byl tu právě trh výroční, a my koupili také něco u Čecha Domažličana. Podvečer šel sem se synem svým břehem Dunajským dolů asi 1/4 hodiny pod Štrubinu k Sv. Petru, kdežto hřbitov městský a kaple zvláštní s náhrobkem Anežky Bernaurovy, díla prostého, ale dobrého. Krásná vyhlídka k horám českým.

8. Oct., pondělí, teprv po 7. hodině vyjeli sme ze Štrubiny v počasí nevlídném, větrném a chladném; obědovavše ve vsi Au špatně, na noc dojeli sme Landshutu na Jizeře, města čistého, se hradem nad ním (Trausnitz) a v něm s kostely znamenitými. Nocleh byl první dobrý na cestě naší.

9. Oct., outerý, ráno z Landshutu vyjevše, snídali sme v Mosburku, a obědvali ve Freisinku. Počasí opět málo příznivé bylo, až po poledni se trochu oteplilo. Večer po 6. hodině vjeli sme do Mnichova a nadarmo hledavše bytu u »černého orla« i »zlatého kříže« ve Kaufingergasse, octli sme se posléze ve špatném pokoji »u zlatého kohouta« ve Theatinergasse.

10. Oct., středa. Teresie vstala s velikým pícháním okolo srdce a velice mne tím nepokojila; potom ve dne se trochu polepšilo s ní. Vedl sem ji ponejprv pod arkady u zámku, pak do Pinakotheky, kdežto sem p. Daneše potkal, a k obědu do bazaru. Po obědě šel jsem k p. Thom. Banfieldovi, jenž i s rodinou svou srdečně se měl k nám. Tchyně jeho vedla nás do královských pokojů nadarmo, potom do bytu Banfieldova (Ludwigsstrasse Nr. 25), kdež rodinu nechav, hledal sem barona Freiberka, státního raddu, a p. Schellinga nadarmo, byvše oba přes pole, a ve skladu Cottově s Banfieldem se sešed, poznal jsem Kaulbacha do Říma jedoucího i paní jeho. Odtud k Banfieldovi pro rodinu šel sem večer. Později pobyl sem s hrabětem Dietrichsteinem »u černého orla« i slyšel celou nemoc manželky jeho.

11. Oct., čtvrtek. V průvodu Banfieldově viděli sme nové královské paláce, jejich uměleckou krásu, velikost i malichernost; potom i ve chrámě sv. Ludvíka byli sme a po obědě ve Glyptothece. Zjednal sem příležitost do Insbruku a byl posléze v Cottově i Franzově knihkupectví. Večer byl Banfield i s paní svou u nás na loučení. Počasí bylo dnes jasné, Teresie téměř zdráva; psali sme tchánovi do Prahy.

12. Oct., pátek. Vyjevše za jasna ze Mnichova, v Sendlinku na kostele viděli sme obraz bitvy Sendlinské, snídali v Ebenhausen, obědvali ve Königsdorfu. Popolední počalo se mračiti u hor, za Benediktoburou u jezera Kochle; ve tmění jeli sme přes strmou horu Kochelskou, potom po břehu jezera Walchen, u něhož ve vsi Wallersee nocovali sme.

13. Oct., sobota. Ráno ve Wallersee dešť a sníh padal. Vyjevše na stráni, uvízli sme pro strmost její, až nám pomoc přišla; vozka hrubý. Posnídavše v Mittenwaldě, překročili sme hranice tyrolské u Šarnic, a v ustavičném sněžení vstoupavše nahoru, popoledni dojeli sme Seefeldu vysoce ležícího, i obědvali tam. Pak dolů až do Zirlu zpříkra sme sjížděli, dvé kol u vozu zahativše, a večer k 6 hodině v dešti stihli do Insbruku.

14. Oct., v neděli, v Insbruku ráno zjednal sem příležitost do Verony, vetturina tridentského, za 36 zl. stř. Padal sníh a déšť v městě hojně, tak že s mostu nad Jinem žádné vyhlídky nebylo. Prošed několik ulic v blátě a chumelenici a vida, že ani pro Teresiino hlavy bolení topiti dáti, ani městem procházeti se nemůžeme, odhodlal sem se k vyjetí odtud v 9 hodin, p. Franzina ani neviděv. Do Schönberka nahoru nám zapřaženo na cestě v hojném sněhu se chumelení, takže krajiny okolo viděti nebylo. Potom zůstali sme ve Šteinachu, v hospodě dobré, odpoledne až přes noc; teploměr v pokoji ukazoval $7\frac{1}{2}^0$ Reaum., avšak sme topiti nedali. Psal sem tchánovi do Prahy a večer Teresii na památku k zítřejšímu svátku jejímu.

15. Oct., pondělí, ve Šteinachu ráno teploměr ukazoval — 3^0 R venku a vše vůkol bylo zamrzlé i sněhem pokryté. S přípřahou jeli sme vzhůru na Brenner přes Gries, odkudž sem nazpět poslal pro hodinky své, ve Šteinachu zapomenuté. Když nám okna u vozu vždy zamrzala, ničeho sme na té cestě venku viděti nemohli, až když sme k 9. hodině vrchu dojížděli, ona, jako by již dechem jižním dotknutá, táti počínala. Nahoře v hospodě polívka nám do vozu přinešena; myslivci vracující se z Italie. Potom, když sme dolů jeli, pomálu ubývalo sněho, až u Štercinku, kdež sme obědvali, dole dokonce zmizel. Tu teprv, an se jasnilo, v pohledu tyrolských sněžek a hor kochati sme se počali. V Štercinku dodány mi hodinky řádně. Potom jevše nížicím se oudolím říčky Eisachu, viděli sme novou pevnost Franzensfeste a večer záhy Bressanonu (Brixen) dojevše, z hospody »u slona« do města na procházku sme vyšli.

16. Oct., outerý, ráno z Bressanonu vyjevše v dešti přes Klusu a krásné oudolí, v poledne za jasna pěkného ubytovali sme se v Počině (Botzen, Bolzano) v pověstné hospodě »u císařské koruny«, kdežto dnes královna bavorská z Trentu se vracující na noc čekána. Město Počín jest dosti čisté a hezké, i kostel jeho hlavní. Za oběd skrovný platil sem 2 zl. 20 kr. stř. Odtud v teplém slunci jeli sme dolů, potkavše u Neumarktu královnu bavorskou, na noc až do Salurna, kdežto v hospodě přece jen 10^0 R. tepla bylo. Krásy krajin tyrolských teprv dnes dokonale užili sme.

17. Oct., středa. Dopoledne v 10 hodin dojeli sme Tridentu (hospoda »u růže«) a procházeli se po městě i viděli kostel S. Maria Maggiore,

kdež slavně držáno koncilium, jehož obraz nám ukazován. I druhý starší kostel u náměstí viděli sme. Psal sem tchánovi do Prahy a psaní sám na poštu zanesl. Za oběd v hospodě, již cele vlaské, platil sem 3 zl. stř. Vyjevše odtud za pěkného dne, večer dojeli sme Rovereda, i zůstali tam přes noc, začež sem 3 zl. 20 kr. dáti musel. Teplo v hospodě v noci 11⁰.

18. Oct., čtvrtek. Z Rovereda vyjevše časněji, na hranicích tyrolských a vlaských bavili sme se. Zajímavá byla pro nás Chiusa, kdežto Eč sevřena skalinami vysokými, a vedle ní krásná silnice Napoleonem tam ve skalách postavená. Před Klusou za Ečí u Rivoli viděli sme nad břehem ztroskotaný památník vítězství Napoleonova. Za Klusou mizí hory a sestoupá se do rovin lombardských. Obědvali sme ve Volargni špatně po vlasku a draze (1 zl. 50 kr.) Pod večer dojevše Verony, v hospodě »u dvou věží« pobyli sme. První chůze naše byla do amfiteatru, nežli se stmělo; tam provodila jezdecká společnost své kousky, jenž měly katastrofu Moskvy 1812 představovati. Potom šel sem ku generálovi Paušovi na poklonu. Vetturinovi tridentskému za cestu z Insbruku do Verony zaplatil sem dle úmluvy 36 zl. stř. i namluvil si dále do Milána vozku milanského za 28 zl Teplo v noci v pokoji $12\frac{1}{2}$⁰ R.

19. Oct., pátek. Ráno po 5 hodině, zaplativše v hospodě 2 zl. 50 kr., novým vetturinem přes pevnost Peschiera dostali sme se k jezeru Gardskému, na poledne do Desenzano příjemným počasím. Obědvali sme dobře za 2 zl. 6 kr. Rodina má velice kochala se vyhlídkou na jezero Gardské, zbíráním kamínků na břehu, poohledáváním korábu konního ve přístavu a t. p. Odtud k večeru dostali sme se do Brescie, chodili tam trochu po ulicích; město dobře se nám líbilo; méně hospoda naše »u císařského orla«. Teplo v pokoji přes noc bylo $12\frac{1}{2}$⁰ R.

20. Oct., v sobotu. Z Brescie vyjeli sme ráno v nedobrém tušení Teresiina zdraví a v poledne v Calcio špatně obědvali. Na noc vetturin nechtěl jeti dále než do Treviglio, kdež hospoda neouhledná sice, ale dosti dobrá, nás přijala.

21. Oct., neděle. Ráno viděli sme řeku Addu u Cassano, památnou v české historii r. 1158. O poledni dojeli sme Milána i ubytovali se v hospodě »Dell Ancora«, v ulici hlavní Corsia del Duomo. Hledal sem hned p. Černíka, nejprve v bytu vrchního policejního kommissara Kolba, potom u zemské vlády, kdežto sem ho i našel. Večer přišed k nám p. Kolb se dcerou, zavedl mne ku gub. raddovi Martincovi, polic. direktoru zaderskému, jehožto manželka u rodičů svých v Miláně byla slehla.

22. Oct., pondělí. Snídali sme v bazaru de Christofori spolu. U Černíka oznámil sem se se sardinským generálním konsulem De Angeli, a mluvil s ním o Nizze. Císařského vyslance hraběte Lützova, jenž tu v Miláně byl, nadarmo hledal sem dnes. Teresie nedobře se měla; zůstali sme nejvíce doma.

23. Oct., outerý. Ráno přijal mě v hospodě královské hrabě Lützov velmi příznivě a vymlouval mi oumysl jeti do Nizzy; s ním byl i konsul

Palomba z Civita Vecchia. U Černíka dostal sem psaní z Prahy s povolením censurním oc. Gubernatorovi hraběti Hartigovi na službu sem se postavil a mluvil s hrabětem Pachtou; dodán mi nový pas jazykem vlaským psaný k jízdě po Italii. Dr. Med. Westinger navštívil nás a dal radu pro Teresii; také on do Říma chválil. Pod večer vedl sem syna do Piazza d' Armi. Večer navštívil nás Černík a ukazoval své dary pro nevěstu; potom p Kolb se svou dcerou.

24. Oct., středa. Ráno zase u vyslance hraběte Lützova; potom Dr. Westinger opět u nás. Před polednem Teresie šla kupovat s Otilií Kolbovou a já se synkem dívat se na gallerii Brera. Popoledni loučil sem se na poště s Černíkem, do Vídně pro nevěstu svou (roz. Hasenöhrl z Čech) jedoucím. Jednání s hospodským naším o jízdu do Říma.

25. Oct., čtvrtek. Psal sem tchánovi do Prahy. Jednání o příležitost do Bononie neb Janova; chodil sem po městě pro ni, a potom s p. Kolbem u kr. raddy Cardaniho byl sem o radu. Žádali do Bononie 28 scudi a více; do Florencie až po 400 franků; hospodský odložil cestu svou na delší čas. Popoledni byl sem se synem u S. Lorenzo a S Ambrogio. Večer byl sem v opeře La Scala i slyšel tam Donzelliho, tenoristu, i Schoberlechnerovou (Norma), díval se také na ballet (»Benátčané v Carohradě«).

26. Oct., pátek. Dokonav psaní tchánovi, byl sem u policie u p. Kolba, i vyjel dnes s Teresií do Ambrosiany, k Arco della pace a skrze Giardini pubblici domů. U hraběte Pachty. K obědu přišel sardinský generální konsul De Angeli ke mně se psaním, jímž mne gubernatorovi v Nizze poroučeti chtěl. Pan Martinec byl u nás. Spakovav naše věci, večer viděl sem u sebe pp. Broulíka i Bezděka Čechy s pasem, a na konci p. Kolb se dcerou byl u nás na loučení.

27. Oct., sobota. Včera zjednanou příležitost do Janova přivedl mi ráno i s oupisem Franc. Vimercati. Vyjeli sme z Milána po hodině 6^{té}, přes Binasco, podle Naviglio grande, obědvali v Pavii, dívali se tam na stavení university oc. Teresie naříkala si na bolení ve hlavě a týle. Počasí bylo chladné, ráno 7^0 R., o poledni 12^0 R. Na hranicích piemontských ve Gravelloně prohlédány jsou věci naše. Přechod řeky Padu nepříjemný. Na noc dojeli sme Voghery; teplo tu v pokoji 12^0 R.

28. Oct., neděle. Ráno v 5$^1/_2$ hod. vyjeli sme z Voghery za 4^0 R. tepla, podle Tortony do Novi na oběd. Den byl jasný, ač chladný. Oběd chatrný; potom vystoupili sme na zámek u Novi, a dívali se odtud na krajinu. Popoledni vjeli sme do Apennin a silnicí hlubokými oudolími uměle raženou, ale málo opatrovanou, na noc dostali se do Ronco, hospody dosti dobré.

29. Oct., pondělí. Přes noc počalo pršeti; vyjeli sme v malém dešti sice, ale vrcholků Apennin jen na mále pro mlhu viděti bylo. Silnice jen zpovlovna vstoupá nahoru, dobře založená, však nepilně chovaná. S vrchu žádné vyhlídky na dolejší krajiny není, ano vše horami otočeno. Silnice

točí se hadovitě a uměle dolu ku Pontedecimo; dole v oudolí podle výmolu suchého jede se až k Janovu. Moře nespatřili sme než ve předměstí Janovském. Ač vítr chladný na nás vál, však děti u vytržení dívaly se na lodi po vodách létající, na vlny o břeh se obrážející, na město způsobem amfiteatru chobot morský obkličující, na olívy, fíky, mandle a pomoranče v zahradách rostoucí, na lid neobyčejného kroje po břehu stojící a běhající ɔc. Vjeli sme do hospody »Italia«, kdežto nás do šestého poschodí vésti chtěli, my pak ve třetím sme zůstali. Později teprv spatřili sme, že by lépe bylo v šestém poschodí bydliti, pro lepší vyhlídku na přístav i arsenál z oken našich. Sotva sme se ubytovali dosti pohodlně (za 7 franků na den), počalo deště přibývati. Však vyšel sem se synem do města dolejšího ku přístavu, podloubím tmavým, hlučným od řemeslníků tam pracujících i soumarů tam voděných, smrdutým a nečistým nad míru, tak že sem strnul nad ním. Ve přístavu hned se podávali mně ke službě s bárkami, k vidění fregaty tam stojící ɔc. Já však pospíchal domů zase. Po druhé vyšed sám, octnul sem se v ulici nejkrásnější na světě, ze samých nádherných paláců sestavené, až ku Piazza delle fontane amorose, kdežto ouřad jest pro parochody toskanské. Vraceje se, utkán sem byl od konsula Palomby, an mě zpravil o přijetí hraběte Lützova do města, jehož sem ihned v hospodě »Delle quattro nazioni« vyhledal, an v 6tém poschodí bydlil, s krásnou na přístav vyhlídkou. Nadarmo těšili sme se nadějí, že počasí se vyjasní, ano vždy více pršelo. V hospodě teplo bylo přes noc 15° R.

30. Oct., outerý. Dnes opět v Janově celičký den až do noci pršelo, tak že nikam nelze bylo vyjíti. Předce však byl sem u vyslance, i v ouřadě pro parochody. Marie Antonietta měvši včera přijeti, teprv dnes popoledni v Janově přistála. Večer poslal vyslanec konsula Palombu ke mně pro opatření mně míst na parochodu.

31. Oct., středa. Ráno počalo se vyjasňovati a den byl pěkný. Vyjel sem bárkou k parochodu Maria Antonietta a ohlédal ji; potom u agenta parochodů toskanských, p. Dellepiane, s konsulem Palombou objednal a zaplatil sem místa až do Civita Vecchia (310 franků) s výminkou, abych v Livorně odstoupiti mohl, kdyby cesta po moři Teresii nedobře sloužila. Potom se synem byl sem pro pas svůj u policie, v Palazzo ducale, jehož sály veliké viděl sem i ulici Carlo Felice, i pokoje zlaté v palácu jednom ɔc. Teresii provodil sem potom po městě, ač se dnes nedobře měla. Popoledni zaplativše v hospodě oučet 42 franků, vyjeli sme bárkou na parochod asi v 5 hodin, a byli mezi prvními tam přibylými; pomalu přibývalo lidu, až večer pravila Teresie, že se jí zdá, jakoby ve hluku divadla byla. Vyhlídka na Janov ze přístavu; odjezd parochodu Colombo před námi. Vyslanec hrabě Lützov s rodinou mou, jíž své místo v parochodu postoupil, sám na kočáru svém nocovav. Vyjeli sme teprv po $7\frac{1}{2}$ hod. večer. Hned z počátku parochod vlnami a větrem velice se zmítal; Teresie i dceruška naše dostaly brzy dávení, byl sem s oběma v nesnázi. Mimi však brzy usnula, ale Teresie náramně trápena byla.

1. Nov., čtvrtek. Na parochodu k pulnoci usnula Teresie po dlouhých a velikých těžkostech; já málo spal, i v noci na most vystupovav, kdežto v blesku měsíčném mezi oblaky bílými vítr tuhý proti nám zavíval. Pan Koch z Livorna i dětí jeho; plno pocestných na prvním místě po matracech rozložených ɔc Za svítání přibližovali sme se již k Livornu tužebně žádanému, a při východu slunce vjeli do přístavu; hr. Lützov s rodinou mou na mostě parochodu, než od sanity povolení k vybárkování se přišlo. Potom s věcmi svými všemi odjel sem do města i ubytoval se v hospodě »Aquila nera« čili »Pensione Suizzera« Snídaní a oběd dobře nám chutnaly. Vyšed do města, potkal sem vyslance na ulici s generalním konsulem našim, rytířem Tauschem, jemuž mě již byl poroučel, a s Palombou. U agenta parochodu vráceno mi 160 franků za cestu do Civita Vecchia opuštěnou. Chodil sem s rodinou po městě a večer v »Café Suisse« četl všeobecné noviny Augšpurské. V hospodě sešel sem se opět s Kaulbachem, malířem, do Říma jedoucím a na parochod od nás opuštěný se strojícím.

2. Nov., pátek. Byl sem u generálního konsula, jenž mi dal psaní bratrovi svému do Pisy a sprovoditi kázal k Angličanu, kdežto s Teresií kupoval sem flanellu ɔc. O poledni opustili sme Livorno, visitováni při výjezdu přísně, a stihli ve dvou hodinách do Pisy v počasí větrném, nejasném. Obědvavše chodili sme trochu po Lungarnu; já pak nadarmo hledal p. Tausche, konsula ottomanského, an byl přes pole.

3. Nov., sobota. Ráno posnídavše v městě, šli sme do katedrálního kostela; tam nechav rodinu, navštívil sem p. Tausche, jehožto rodina před 80 lety z Prahy pošla, a s ním byl u pana povozného, jenž na mně do Říma 20 napoleonů (i za stravu) žádal. Potom z kostela katedrálního vyved sem rodinu do Campo santo. Jasné, čisté nebe i krása místa velice nás jímaly. Doma přišed k nám p. Tausch, pomocí hospodského Peverady zjednal mi příležitost do Říma za 10 napoleonů i se stravou. Pod večer ještě procházeli sme se po Lungarno.

4. Nov., neděle. Vyjevše ráno v 7 hodin z Pisy krajinou krásnou za jasného, ale čerstvého počasí dostali sme se na oběd do Scala nedaleko S. Miniato na kopci ležícího, i šli tam na pahorek blízký do kostela maličkého. Po obědě jeli sme krajinou dosti hezkou dále, skrze Castello Fiorentino, na noc do Poggibonzi, kdežto i silnice z Florencie se stýká; měli sme pokojíček malý.

5. Nov., pondělí. Opět v 7 hod. vyjevše, k poledni dostali sme se do Sieny a tam hned ohlédali chrám katedrální památný, i sakristii jeho, kdežto obrazy z života Pia II. od Pinturicchio, 'gracie, Teneraniho dobročinnost veřejná (Jul. Bianchimu) a miniatury; potom ukazovány mi v kůru řezby a mosaiky z dřeva, mosaiky ve dlažbě, kaple Chigi s 8mi sloupy z verde antico ɔc. Dále dívali sme se dole na starou radnici ɔc. Vyjeli sme v dešti, jenž trval až do večera, přes Buonconvento až do S. Quirico pozdě na noc. Teplo v pokoji 10° R.

6. Nov., **outerý**. Počasí vyjasňovalo se, kraj ale vždy byl hornatější, skalnatý, neplodný, holý. Dívali sme se zdálí na Pienzu na pahorku ležící, kdež Pius II. se narodil. Na příkrou horu do Radicofani šel sem pěšky; dolu ještě bylo příkřeji. U papežské dogany Pontecentino zůstali sme přes oběd i na noc v hospodě chatrné pro unavení koní našich. Teplo v pokoji 12° R., venku večer 8° R.

1838. 7. Nov., **středa**. Ráno za husté mlhy vyjevše z Pontecentino přes most na řece Paglia, potom stoupali sme nad mlhu na površí jíním pokryté, kdež Aquapendenta, hnízdo nepříjemné. Odtud vždy zvolna nahoru až do S. Lorenzo jede se, kdežto pak viděti okrají celé jezera Bolsenského. Doupata ve skalách. Bolsena špatné starobylé místo. Odtud krásné jetí břehem jezera nahoru. Na oběd ve Montefiascone; víno Est; shled na jezero poslední. Pak dolů včasně dojeli sme Viterba pod horami, nečistého hnízda, kdežto Teresie počala nedobře se cítiti.

8. Nov., **čtvrtek**. Cameriere ve Viterbě oznámil, že nesmíme dnes dojeti Říma, ačkoli sme nahoru vzali přípřež. S hory viděti bylo i Radicofani i Gran Sasso ɔc. Okolo jezera Vico stihli sme včasně do Ronciglione na oběd, a tam na strže pod městem dívali se. Voda tu nejšpatnější. Popoledni nazvíce po Via Cassia na noc dojeli sme Baccano a tu na poště nocovali neradi.

9 Nov., **pátek**. Vetturin s hospodským v hádce. Pozdě vyjevše z Baccano, ještě před polednem dojeli sme Říma. Ubytovali sme se v hôtelu Cesari čili Giacinta i obědvali ponejprv u Fiano k ouplné spokojenosti. Potom byli sme na Monte Pincio; já pak šel do paláce benátského a tam s pp. Ohmsem, Kolbem ɔc. náhodou sešel sem se. Večer u Dra. Hartmanna.

10. Nov., **sobota**. P. Hellich u nás; šli sme hledat hospody v městě. Dr. Hartmann u nás před obědem. Psali sme do Prahy; najat byt ve Via de' due Macelli No. 64 za 20 skudů měsíčně.

Cesta do Neapole roku 1839.

9. Mart., **v sobotu** ráno vyjeli sme z Říma vozem Dom. Pand. Parete, čtyrmi koňmi taženým a za 42 skudů od Hellicha zjednaným. Oběd byl v Albano, a potom přes Genzano a Velleti na noc dojeli sme Cisterny. Počasí bylo dosti pěkné.

10. Mart., **neděle**. V noci pršelo i ráno. Za svítání vyjevše, když sme Pontinskými bahny se brali, vyjasnilo se pomalu. Výhled na hory Sabinské a na Monte Circello. O poledni v Terracině, na břehu moře; a po obědě vystoupili sme nahoru až k rozvalinám zámku Theodorichova, odkudž ta nejspanilejší vyhlídka na moře i pomoří. Pak přes hranice neapolit. Fondi, Itri, na večer stihli sme do Mola di Gaeta i kochali se díváním se na moře ɔc.

11. **Mart., pondělí**. Zbuzeni v 3½ hodině, přece teprv v 5½ z Mola di Gaeta vyjeli sme. Krásný byl den i celé okolí. Most řetězový. O poledni v Kapue, v kostele katedralním. Rovina Kampanie. Večer před 6 hodinou stihli sme Neapole.

V Neapoli.

Ubytovali sme se v hospodě »Dei Fiori«, Strada de' Fiorentini, u Frant. Ferrari, a večeřeli ve trattorii »del' Ercole« v ulici Toledo.

12. **Mart., outerý**. Ráno vyběhl sem skrze Largo del Castello sám vedle královského paláce, skrze S. Lucia i Chiatamone k Villa reale a odtud skrze Strada di Chiaja domův. Potom vedl sem rodinu do Villa reale, kdežto sme pobyli, až Hellich od c. k. vyslanství k nám tam přišel. Čas byl pěkný, ale větrný a studený, zvláště u moře. Poobědvavše u Herkula, potom vyjeli sme na 2 hodiny až za skálu Posilippo v požívání krásné vyhlídky, ale větrem chladným nemile provívání. Druhá noc u Ferrariho.

13. **Mart., středa**. Dal sem připraviti první lázeň mořskou v Castello nuovo a v 11 hodin zavedl sem tam Teresii i s dětmi. Odtud šli sme pěšky až do Villa reale, kdež Hellich od vyslance dnes přijatý k nám přišed, pozvání mně k obědu nazejtří přinesl. Obědvali sme ve Grottone di Palazzo za sv. Františkem. Popoledni hledavše byt, najali sme jej v domě Paretově ve Vico Carminello a Chiaga No. 4 na 14 dní po 1 piastru denně. Den byl jasný ale chladný; noc třetí u Ferrariho.

14. **Mart., čtvrtek**. Stěhovali sme se do bytu nového, kamž přišed slouha, pozvání k vyslanci nazejtři odročil Teresie psala otci do Prahy; potom vedl sem ji poprvé do lázní u Belle donne. Den pěkný, trochu teplejší. K obědu šli sme přes Chiatamone a S. Lucia do Villa di Roma na moři, odkudž s balkonu překrásný výhled na celý chobot neapolský. Odtud moji šli procházkou ku přístavu, já pak domův, Šafaříkovi do Prahy psáti počav. Koupil sem dříví k topení za 17 carlinův.

15. **Mart., pátek**. Den pošmourný, větrný, studený. Ráno já ponejprv u Banfielda; potom v lázních u Belle donne s Teresií, poprve v abbonamentu. Odtud zašel sem do kanceláře c. k. vyslanství, k vyzdvížení tam peněz mně kurýrem z Říma dovezených. Oběd v ulici Toledské u Giglio d' Oro. Popoledni já psal doma listy tchánovi, Šafaříkovi, Černíkovi do Milána i zanesl je k vyslanství, odkudž dnes c. k. kurýrem odvezeny býti měly. Paní zatím, vyšedši u větru, nastydla. Večeřeli sme u c. k. vyslance hraběte Lebzeltern, já s Hellichem, a oznámili se tam s baronem Walterem a s bratrem hraběte Miremonta. Doma potom topili sme znova. V noci na to paní velmi zle se měla.

16. **Mart., sobota**. Před polednem se vyjasnilo, popoledni zase zatáhlo; vítr studený. Byl sem u Ferrariho zaplatit mu oučet. Koupel čtvrtá. Oběd u Herkulesa. Odtud vyjevše na druhou stranu Neapole k Vesuviovi, potkali

sme náhodou Danese, jenž večer k nám přišed, potom v noci s kurýrem neapolitským do Říma zpět se odebral. Noc na to velmi větrná, bouřlivá.

17. Mart., neděle. Větrný a oblačný den; lázeň proto odročena. Já byl nejprv u Banfielda s historií svou a s posláním Lubomirského; pak na vyslanství u barona Waltera. O poledni přijel do Neapole arcikníže Karel. Obědvali sme ve Grottone di Palazzo; odtud šedše až k S. Maria in Porticu a do Villa reale, dívali sme se na pohnuté moře a silné vlnobití u břehu. Večeři sem přinesl od S. Lucia. Psaní od Rittersberka.

18. Mart., pondělí. Dopoledne pršelo; koupel vzata předce pátá. Odtud jeli sme ku kolonnadě u S. Francesco, dívali se na ten chrám nový, Pantheonu podobný, a šli do trattorie Giglio d'Oro, kamž i Hellich ze Studií přišel. Popoledni šli sme ve blátě skrze S. Lucia domův, kdež paní zůstala, já pak vyšed do Toleda s Banfieldem, byl sem u knihkupce Borela ɔc. Večeři přinesl Hellich. Psaní dnes ode tchána (dd. 27. Febr.).

19. Mart., outerý. Den proměnný, avšak příjemnější než dosavad. Koupel šestá. O poledni dívali sme se na vjezd královského dvoru do paláce. Poobědvavše u zlatého lilium, potom jeli sme na oslích a koních přes Vomero i Antignano ku Kamaldulákům, odkudž ta nejnádhernější vyhlídka na okolí Neapole i na hory a moře. Večer unaveni byli sme zase ve trattorii. Pan Banfield u nás.

20. Mart., středa. Pošmourno, trochu větrno. Dopoledne byl sem se synem poprve v Museum Borbonském, na obrazná díla z Herkulánu a Pompeji se dívaje. Popoledni já doma ve psaní; moji ve Villa reale až k večeru na procházce.

21. Mart., čtvrtek. První den v Neapoli celý pěkný, ač ještě vždy chladný. Koupel osmá. Ráno byv Banfield u mne, zval mne ku králevici bavorskému na rozmluvu. Šel sem tam před 11. hodinou a pobyl u kralevice sám déle jedné hodiny v konversaci o rozličných věcech a zvláště o Slovanstvu v Europě. O poledni potom jda se svými k obědu, potkal sem pana Čertkova i paní jeho. Popoledni byli sme ponejprv pěšky ve grottě Posilipské. Večer psal sem Dru. Hartmannovi do Říma.

22. Mart., pátek. Den opět deštivý, nevlídný. Paní ale předce se koupala. Byl sem s Hellichem u c. k. vyslanství a mluvil s vyslancem, s baronem Walterem, hrabětem Ressegnierem ɔc. K obědu jeli sme do Villa di Roma u moře; potom já byl v paláci královském hledaje Dra Hosera; též u Banfielda nemocného ɔc.

23. Mart., sobota. Ráno byl sem u p. Hosera; potom Banfield u nás. Poněvadž den sliboval býti krásný, ustanovili sme po koupeli panině jeti do Pompeji. Vyjeli sme v 11 hodin přes Portici, Resina, Toru del Greco a dell' Annunziata i stihli tam v 1½ hodinu. Procházka trvala asi 2 hodiny; ku konci v ulici hrobové potkav nás kralevic bavorský mluvil se mnou. K obědu dojeli sme teprv ve 4 hodiny a pobyli tam hodinu; domův vrátili sme se až v noci v 8 hodin. Noc u paní na to dobrá.

24. Mart., neděle květná. Den opět celý krásný. Koupel jedenáctá. Paní psala do Prahy. Oběd u Giglio d'Oro. Odtud vyjeli sme do Pozzuoli, skrze průkop Posilipský a pomořím krásným. Ciceronů množství před městem i v něm hrnulo se na nás. Dívali sme se nejprv na chrám Jupitera Serapisa ve vodě nyní postavený s mohutnými někdy sloupovími; potom na Colosseum z cihly stavené, veliké; pak jeli sme po oslích do Solfatary, u jejíhožto vchodu ženská 4 karliny na nás žádala, šesti grany odbyta byla. Sirkové páry vystupující; dutina ohromná pod půdou. Vrátivše se spěšnou jízdou brzy do města, z Villa reale dívali sme na chobot neapolský při západu slunce. Večer ještě byl sem v trattorii u S. Lucia s Hellichem; víno z ostrovu Capri znamenité.

25. Mart., pondělí, svátek zvěstování Panny Marie. Dnešní den opět krásný k jízdě na Vesuv ustanoven. Moji ráno byli na mši; koupel nevzata. Okolo 9 hodin vyjeli sme z Neapole do Resiny a tam najali 2 vůdce se 4 koňmi a 1 oslem, a vyjevše asi v 10½ hod., dostali sme se k poustevníku o poledni. Občerstvivše se vínem, chlebem, sýrem, pomoranči a fíky a nechavše tu paní se dcerou, jeli sme výše ještě as hodinu, já, syn můj a Hellich, až sme dojeli paty krateru. Odtud pěšky stoupali sme po příkrém, černém, drobném skálí, ztvrdlé to lávě, jenž často pod nohama dolů se sula. Odpočíváno několikrát až sme se s velikou nesnází octli posléze na čeřenu. Po celé hořejší cestě vyřinoval se z tisícerých skulin nevidomých plyn teplý, sirkovitý, průhledný a vidomý spolu. Nahoře ve krateru skuliny zřejmé, pára z nich vystupující a síra na stěnách žlutě se hlatící. Krater byl zacpaný a vidomý až do dna, tak že se mi zdálo, že bych tam bez nesnáze a péče sestoupiti mohl, kdyby plyn sirkový dechu nedusil. Obšedše polovici krateru, s druhé strany viděli sme Abruzzy posněžené a pod nohama takořka Pompeji; s této strany byl shled na moře, chobot neapolský i město, na mys Misenský, ostrovy Procida, Ischia ꝯc jako na ohromnou mapu, barevně pod námi rozestřenou. Schod dolů byl rychlý, ano sme ve 4 hod. již zase u poustevníka byli. Z Resiny, kdež za příležitost tuze mnoho na nás žádali, šli sme pěšky do Portici a tam vozík s jedním koněm najali, jenž jiné předjížděje s námi jen letěl. Večer v trattorii zlat. lilium občerstvili sme se. Noc na to dobrá.

26. Mart., outerý. Den deštivý. Ráno koupel vzata, po čemž sem paní vezl nadarmo do Studii. Oběd u zlat. lilium. Psaní tchánovi i Šafaříkovi dnes poštou poslal sem. Večer já u S. Lucia sám; Lacrima Christi.

27. Mart., středa. Den větrný. Koupel ráno vzata, po čemž opět nadarmo do Studií strojili sme. Paní obědvala doma, my u S. Lucia. Zatím přišlo psaní ode tchána i Dra Helda p. Hoserovi, jenž u Teresie dnes byl, když já s Hellichem byty v městě nadarmo hledal.

28. Mart., čtvrtek zelený. Den krásný a teplý. Koupel 14tá. Já byl ráno u Banfielda a potom v 11 hod. s ním u liberatore. Popis knih neapolitanských. Oběd u zlat. lilium. Odtud šli sme pěšky Toledem až na Capodimonte, a nedostavše příležitosti, zase až domů; v trattorii u Ercole

odpočinuto na chvíli. Teresie tím velmi unavena. Noc však byla dobrá, ač měsíčného uspíšeno.

29. Mart., veliký pátek. Den proměnný. Paní koupele odložiti musela. Oběd u zlat. lilium. Psal sem dnešním c. k. kurýrem do Milána hrab. Pachtovi a Černíkovi, přidav psaní Hellichovo i své Rittersberkovi.

30. Mart., sobota. Den proměnný, více deštivý. Od p. Banfielda dostal sem půjčkou Salvatora de Renzi a Niccoliniho. Na vzkříšení jeli sme až daleko v Toledě a pak obědvali u zlat. lilium. Potom já nadarmo pana Čertkova hledal, an byl dnes z Neapole odjel. V kafé u Gigante noviny. Potom doma.

31. Mart., neděle velikonoční. Den celý krásný a teplý. Já vyjel s Banfieldem a hrab. Vaublancem skrze grottu Posilipskou a Pozzuoli k jezeru Avernu, ku bráně Kumské, za níž s hůry krásný výhled byl na moře k horám Terračinským. Zbytky amfiteatru Kumského. Pak u jezera Fusaro, někdejšího Acherona, podívali sme se na průkop do moře a požívali oustrií na slovo vzatých. Přes kopeček stihli sme do Báje a tam viděli chrám Dianin, Merkuriův, Venušin, přístav ɔc. Vaublanc rejsoval; já zatím kupoval památky. Odtud podle hradu bajského do Bauli, a tam nejprv do Neronova domu se stem komůrek, potom jinou stezkou do Piscina Mirabile a za ní na kopeček, odkudž shled byl dolů na Moře mrtvé, pole Elisejská, mys Misenský, Lucullovy villy (?), na chobot bajský ɔc. Vrátili sme se pomořím u jezera Lucrinského a v Pozzuoli ještě na Jupitera Serapisa dívali se. Přijevše večer domův, potom já šel k S. Lucia večeřet. Moji zatím s Hellichem dnes byli nejprv na slavné mši, potom jeli přes Capodimonte dolů do brány Kapuanské a ku přístavu.

1. Apr., pondělí velikonoční. Počasí nejisté, ale teplé. Chtěli sme učiniti dálší vyjížďku do Sorrenta neb Salerna ɔc, potom ale to za příčinou nejistého zdraví panina odloženo. V kostele byli sme u S. Pasquale. Potom Hellich loučil se, jeda sám přes Salerno do Paestum. Poobědvavše u zlat. lilium, po dlouhém hledání příležitosti vyjeli sme z města podle přístavu a kostela del Carmine branou Kapuanskou ven ke hrobkám novým a zase nazpět podle palácu tribunalův ke hlavnímu chrámu sv. Januaria, kdež arcibiskupství jest, odtud vedle sv. Jeronyma, Pavla ɔc, na Toledo a domův. Potom vyšel sem se synem ku poště nadarmo a procházkou do Molu. Večer ještě s ním byl sem u S. Lucie.

2. Apr., outerý, dopoledne vál tuhý scirocco, popoledni pršelo. Den celý téměř doma ztráven kromě oběda u zlat. lilium. Večer byl sem u Banfielda na půjčku knih německých.

3. Apr., středa, den proměnný, nazvíce deštivý. Paní dívavší se na silně pohnuté moře, potom znovu koupati se počala. Po koupeli (15té) jeli sme spolu do Studií a tam ohlédali pompejanské malby i mosaiky, staré statuy a malé bronzoví i vasy etrurské. Oběd u zlat. lilium, a po něm moji zůstali doma, já sám vyšel až na Toledo. Večer Banfield u nás s Paganovou historií neapolskou. Syn se nám na zimnici rozstonal.

4. **Apr.**, **čtvrtek**. Opět čas deštivý; syn zůstal v posteli, paní koupala se po 16té. Já šel sám opět do Studií, jmenovitě do bibliotéky, k rukopisům herkulanským, ku preciosám ɔc. Obědval sem u S. Lucia sám, kamž Hellich od Salerna se vrátiv přišel. Parete žádal na nás vyprostění domu. Na poště hledal sem psaní nadarmo, i byty v městě tolikéž. Syn měl noc lepší.

5. **Apr.**, **pátek**. Počasí nestálé. S Hellichem hledali sme byty a svadivše se s Paretem, ustanovili opustit jeho. Popoledni stěhovali sme se do hospody Speranzella; zatím paní procházela se ve Villa reale. Synu bylo lépe; ale v noci potom pohoršilo se s ním i s paní.

6. **Apr.**, **sobota**. Ráno byl sem u p. Hosera nadarmo, i u Dra Ellersdorfera ve Vittorii; šed tam podruhé a s Banfieldem promluviv, v ukrutném lijavci vrátil sem se. O poledni Dr. Ellersdorfer u nás, an se lepšilo se synem. Popoledni vyjela paní s Hellichem a se dcerou ven za brány městské, já se synem zůstal doma. Počasí bylo nestálé. Hansi měl potom noc dobrou.

7. **Apr.**, **neděle**. Počasí se lepšilo, ale bylo nestálé a trochu chladné Ráno byl sem u p. Hosera a stihl ho doma; pak u Banfielda s knihami. O poledni u nás Dr. Ellersdorfer a pan Mayer mladý z Vídně. Po obědě vyšel sem já se synem na hrad Pizzofalcone; paní s dcerou a Hellichem jeli opět ku Kamaldulákům nahoru a vrátili se teprv za soumraku. Já zatím doma počal psáti listy bratrovi, tchánovi ɔc.

8. **Apr.**, **pondělí**, po lázni panině (20té) vyjeli sme skrze Pozzuoli do Kumy a Báje ɔc, požívajíce nejprv mírného počasí; když ale vraceli sme se, vítr tuhý, vlhký a chladný nás stihl, ano před námi bylo pršelo. Hellich u Bacoli odloučiv se, sám bárkou do Jochie sa zabíral. Paní dostala v hrdle bolesti. Dnes najata příležitost Agrisaniho do Říma za 40 skudův.

9. **Apr.**, **outerý**. Počasí, ač chladné, lepšilo se, a já před polednem se synem vyjel opět do Pompeji, paní s dcerou doma nechav. Vracejíce se, dívali sme se i na zbytky Herkulanské. Večer Hellich u Giglio d'Oro k nám se vrátil. Odeslána poštou psaní tchánovi do Prahy a p. Bravovi do Říma.

10. **Apr.**, **středa**. Ráno byv u p. Hosera, odevzdal sem mu psaní pro bratra do Vídně. Potom u Dra Ellersdorfera s Drem Bittnerem Hradeckým o žádosti Krombholzově mluviv, byl sem posléze u Banfielda. Pak s Hellichem loučili sme se u vyslanství; nesnáze pro zanedbané pasy. Odtud posléze jeli sme do Studií a tam ohlédali preciosy, rukopisy herkulanské, terre cotte a bronzové sochy. Po obědě paní s Hellichem vyšli kupovat; já zůstal doma s dětmi až do večera, kdež ještě do Vittorie zaběhl sem. P. Bärenstamm z Vídně u nás.

Cesta z Neapole do Říma.

11. Apr., čtvrtek. Zbuzeni ve 4 hod. předce vyjeli sme v 5½ hod. t Neapole. Počasí bylo chladné, pošmourné, ač nepršelo a se tytýž i jasnilo. Za Kapuou potkali sme se s knížetem Lubomirským. Stáni v Mola di Gaeta při moři. Mezi Ittri a Fondi již se nám tmělo; na hranici neapolitanskou a papežskou již pozdě ve tmě stihli sme, paní omdlévala téměř, až v 10½ hod. v Terračině sme se octli. Ostouzení u dogany. Večeřeli sme po 11. hod. v noci.

12. Apr., pátek. Vyjeli sme z Terračiny po hod. 5té ráno a bahny Pontinskými rychle ubírali se. Ve Velletri obědváno. U Albano poslední pohled na moře středozemní. Ku bráně římské dostali sme se v 6 hod., do hospody Spillmannovy teprv po 7mé hod. Paní tam nespokojena.

V Římě.

13. Apr., sobota. V Římě den pěkný, ale chladný. Psaní z Prahy. Moji šli s Hellichem k sv. Petru a odtud k Falconu, já k vyslanci a panu Ohmsovi, též k Dru Hartmannovi. Pan Bravo staral se nám o vetturina do Florencie. Popoledni kupovali sme památky, kameny, mosaiky (zvláště u Röslera), perly a rytiny. Já v Café Greco.

14. Apr., neděle. Den jako včerejší. Moji zase k sv Petru, já psal doma Černíkovi do Milána i psaní sám odevzdal kurýrovi Müllerovi, Moravanu. Oběd u Falcona, kdež i Ohms s Schönemannem, Kaulbach se svou paní, Švejcaři byvší v Turcích, Haberzettl s námi ɔc. Potom vyjeli sme přes Forum Trajanum na Forum Romanum, ku Colosseum, do Lateranu, odtud do S. Maria Maggiore, pak přes Quattro fontane a Piazza Barberini a odtud domův. Potom se synem byl sem v Amfiteatru na Mausoleum Augustově vystaveném. Pak v Café Greco na podpis smlouvy s vetturinem učiněné; p. Polák z Prahy tam. Doma našel sem opět Hellicha, později přišed i Dr. Hartmann, pobyl u nás až přes 10tou hod. Paní od větru dnešního v hrdle bolesti měla.

15. Apr., pondělí. Paní ráno šla do Animy ke zpovědi; po jejím návratu já k vyslanci posledníkrát i k p. Ohmsovi. Potom moji šli s Hellichem k sv. Petru, a já za nimi přišed, sprovodil sem je posledníkrát do Museum vatikanského zvláště etrurského. Oběd u Falcona a po něm, dostav na ulici od Ohmsa žádané lasciapassare, šel sem posléze k Hellichovi ke spořádání věcí u něho nechaných. Odtud šel sem domův pakovat, ana paní ještě něco v městě nakupovala; pak byl sem u Dra Hartmanna na novinách (Všeobecn. až do 8. Apr.), u p. Jana Bravo i u p. Jos. Haberzettla. Večer přišli k nám Hellich, Schönemann, Bravo i Dr. Hartmann na loučení; já s Bravem byv na koupení »polpa di cassia«, mluvil sem s ním o časopisu Glaserově »Ost a West«.

16. Apr., outerý. Ráno přišli loučit se ještě Bravo a zvláště Hellich, jenž nás až na Pontemolle sprovodil.

Cesta z Říma do Florencie.

Den byl před polednem velmi krásný, jasný, teplý a bezvětrný; popol. se tytýž mračilo a vítr se tužil od jihozápadu. Loučení s Římem bylo nám dosti těžké a jízda skrze Campagna di Roma neveselá. Přes oběd pobyvše v Baccano, tam oznámili sme se s tovaryši jízdy naší, Angličanem i Piemontescem; také přišli tam potom pp. Müller a Heuss s paní svou, Němci, přes Sienu do Florencie jedoucí. Na další cestě pozoroval sem staré pevné tvrze i u Nepi, i v Civita Castellana; tam také starý výtečný vodovod; krajinu stržemi brázděnou; v pravo samotná hora Soracte, našemu Řipu podobná. Večeřeli sme ve »Croce bianca« v Civita Castellana s Francouzi i Angličany společnosti naší.

17. Apr., středa. Když sme ráno z Civita Castellana vyjížděli, bylo mlhou vše vůkol pokryto; proto také málo viděli sme strží těch, které za městem na způsob propastí se otvírající, i celé krajiny až přes Borghetto, kdežto přes most starý a vysoký jevše, na druhou stranu Tibery dostali sme se. Castellacio ještě bylo ve mlze; až u Otricoli vyjasnilo se a pohled otevřel se nám výtečný na krajinu rozlehlou, zvláště k hoře Viterbské; pod námi Tibera řeka vinula se klikatě sem i tam. My jeli po hřebenu hor s rozmanitými vyhlídkami téměř až po Narni. Čas byl jasný a teplý, bezvětrný. Narni strmí vysoce nad řekou Nera prorývající se skrze hory skalnaté a příkré. Město samo nepěkné. Šel sem se synem dolů k řece podívat se na zbytky mostu Augustova vysokánského. Potom nazvíce oudolím rovným brali sme se do Terni, města nenečistého ve krásné krajině. Zjednali sme u pošty privilegované příležitost k vodopádu Velinskému. Jede se tam oudolím romantickým nahoru mezi horami vysokými a skalnatými, silnicí nově v boku hor vytesanou. Množství žebravého lidu nahoře. Shled na vodopád jest opravdu vznešený; voda v prach se rozpadá válcem ohromným a prach ten na způsob oblak vzhůru se vznáší. Vrátivše se večer za ticha, byli sme s večeří v hospodě »u Fortuny« spokojeni velice. Po 9té hod. bito přes $^1/_4$ hodiny na zvon až k omrzelosti naší veliké.

18. Apr., čtvrtek. Vyjeli sme z Terni v dešti, a v dešti také bylo nám jeti na vrch hory Somma, kdežto množství žebráků nás stíhalo. O polední byli sme ve Spoletě, kdež pro nepohodu jen málo sme do města jíti mohli skrze bránu, která Hannibalovým outěkem chlubně se honosí. Vyjevše odtud, na cestě dívali sme se na chrám někdy Clitumnův za pěkného již počasí. Na večer dostavše se do Foligno krásným oudolím, dívali sme se v městě na pěkný chrám katedrální od Vignoly stavený a na konvent delle Contesse, památný za příčinou někdy Madonny di Foligno. Procházka večer na šancích s vyhlídkou na okolí přespanilou. Večeře velmi špatná i nocleh.

19. Apr., pátek. Včasně vyjevše z Foligno, na první štací u S. Maria degli Angioli naproti městu Assisi zastavili sme se u chrámu hlavního řádu Františkánův, stavení někdy Vignolova, před 7 lety zemětřesením z částky zbořeného, na němž posud se staví. Chýže však, v níž František žil, i kaple, kdež umřel, jsouce pod kuplí podobné svatopetrské v Římě neporušené zustaly. Ku poledni dojeli sme Perugie na vrchu ležící, pěkně a mohutně stavené jako málo jiných měst v Italii. Dívali sme se na chrám biskupský, kdežto nám Barocciův nechutný obraz snětí s kříže ukazován, a pak na Collegio di Cambio, pravou svatyni krasoumy s převýbornými freskami Petra Peruginského i školy jeho. Tu viděti, že Rafael byl učněm Peruginovým, jenž ale mistra svého následovav převýšil i ušlechtil. To platí o proměnění na hoře Tábor a o narození Kristově, srovnanými s obrazy vatikánskými, zvláště a znamenitě. Popoledni jeli sme z Perugie k jezeru Trasimenskému na noc, kdežto u Passignano vystoupivše na stráni, krásnou měli sme přes celé jezero vyhlídku v zadu horami a kopci modrými amfiteatralně ozdobenou. Večeře byla lepší, ačkoli ve špatné hospodě.

20. Apr., sobota. Při východu slunce vyjeli sme z Passignano a v Ossaja přestoupili hranice toskanské. U města Cortona opustivše vůz a silnici, šli sme pěšky nahoru do města tohoto dívat se na jeho zdi cyklopické. Scházejíce dolů, zbloudili sme do Camuscia; syn se za horkého počasí velice chůzí tou unavil. Na oběd pěkným oudolím dostali sme se do Castiglione Fiorentino. Potom míjejíce bezděky města Arezzo, na noc zastavili sme se v Rimaggio, hospodě o samotě stojící.

21. Apr., neděle. V noci a ráno pršelo My jeli skrze Levane, Montevarchi, městečko krásné, pak S. Giovanni ɔc. na oběd do Incisa oudolím nazvíce krásným, ve květu plného podletí stojícím. V Incise byli sme na mši v kostele. Po obědě jeli sme přes kopce kratší cestou do Florencie. Přibližujíce se, viděli sme vždy bujnější vegetací, jaro vyspělejší, stromy ovocné ve květu plném. V 5 hodin octli sme se u brány městské a ubytovali se v hospodě »Villa di Parigi«.

Ve Florencii.

Ještě dnes vyšel sem nejprv se synem, potom s celou rodinou do hlavního kostela, kdež modlitby večerní držány, pak přes trattorii a Piazza ducale domův. Bylo větrno a tytýž i poprchávalo.

22. Apr., pondělí. Posnídavše v kavárně, moji šli do kostela sv. Florencia, já na poštu pro psaní tchánovo od 7. Apr. Pak šli sme do paláce ouřaduv (gli Uffizi) dívat se na poklady krasoumy tam chované, jichž katalog sem tam koupil. Ve tribuně sešli sme se s malíři německými, jež sme v Baccano byli poznali, a s nimi i s baronem Ovenem a bankierem Meissnerem ɔc. šli do sály Niobidův ɔc. Obědvali sme u »Stelly« špatně a já potom u našeho vyslanství mluvil s hrabětem Hartigem, byl u Müllerové i s dcerou její, hledal lékaře Agnelliho, jenž později přišed, Mimince na

prst předešlé Angličanovo léčení schválil a pokračování předepsal. Večeřeli sme dobře na blízku hospody, po čemž já se synem byl ještě v Café helvetico poprvé na novinách. Večer a v noci na to paní nedobře se měla.

23. Apr., outerý. Paní nazvíce doma zůstavši, jen s Müllerovou dcerou a s námi šla kupovat klobouky slaměnné a jiné potřeby. My ale, já se synem, byli v ouřadech dívat se na tamější díla umělecká. Větrno.

24. Apr., středa. Chodili sme po městě a byli ve hlavním chrámě, v baptisterium, u S. Maria Novella ꝛc. ve hledání obrazův florentinských, a později na starém mostě v kupování korálův. Psal sem večer tchánovi do Prahy a Hellichovi do Říma. Koupě knih.

25. Apr., čtvrtek. Já u bankiera Borriho. V pěkném počasí vyšli sme do paláce Pitti a viděli tam obrazárnu, potom zahrady Boboli; vracujíce se, koupili sme obrazy, pak jednali příležitosti k další cestě. Dostav psaní od Černíka, byl sem u Šnicera na vyslanství. Pozdě večer dostal sem Rittersberkovo poslání z Prahy, poslední archy mé historie české.

26. Apr., pátek. Den celý deštivý. Ráno u Staderiniho zjednal sem příležitost do Benátek, a potom se svými všemi byl ještě v Ufficiích, kdež i Heuss a Müller s námi chodili. Popoledni šel sem v dešti sám do kostela del Carmine dívat se na fresky Masacciovy. Koupil sem deštník pro paní. Obědváno posléze u restaurateura Marché. Potom nesl sem své poslání Dru Hartmannovi do Říma k Müllerové a byl posléze v Café helvetico. Večer doma pakováno.

27. Apr., sobota. Ráno vyjeli sme z Florencie po hodině šesté za počasí pochybného a proměnného.

Cesta do Benátek.

Vyjevše na vrch první, ohlédali sme se na celé oudolí, ve kterém Florencie leží, letními domy všude hustě poseté. Přes Fontebuona i Cafaggiolo dojeli sme na oběd (špatný) do Monte Carelli; vycházce bránil dešť. Potom s přípřeží jeli sme nahoru přes Apenniny, an vítr i dešť se sílily. Na noc byli sme v hospodě Pietramala nedaleko ohně věčného, k němužto však jíti dešť ustavičný nedal. Večeřeli sme dobře u veliké společnosti; v noci pak já se špatně měl. Teplo v pokoji 8° R.

28. Apr., neděle Počasí velmi nevlídné, deštivé, mlhavé a větrné, tak že sme nejvyšších Apennin, v nich byvše, neviděli. Až u Lojano přestávala mlha i přán nám pohled do horstva toho podivného, ano s jednoho místa, jakožto sme se domýšleli, až na moře adriatské. Na oběd zůstali sme v hospodě čisté v Poggioli, 2 miglie vzdálí od Pianoro, kdež toto psáno. Popoledni, když sme dále jeli, dešť popřestával a krajina vždy příjemnější jevila se nám, an sme se blížili k Bononii. V tomto městě bydlili sme v hospodě »u tří králův«. Vyšli sme tam bez vůdce, nejprve k šikmým věžím, potom ke chrámům sv. Petronia, Dominika, Salvatora, Petra i Pavla, na-

zvice podloubími. Škoda, že pro neděli nelze bylo viděti gallerii, pro nepočasí povëstný hřbitov. V hospodě měli sme se dobře.

29. Apr., pondělí. Ráno před 6ou hod. vyjeli sme z Bononie dále, an se jasnilo, a slunce, svítíc den celý, povětří tiché velmi oteplovalo. Zůstali sme na »rinfrescata« v hospodě o samotě stojící uprostřed cesty mezi Bononií a Ferrarou. Popoledni po hod. 3tí dostali sme se do Ferrary do hospody »u tří mouřenínův.« Tu vyšli sme dvakrát do města, před obědem i po něm, a dívali se na starý hrad knížecí ve vodách, ač uprostřed města vystavený, pak na kostely katedrální, sv. Františka, sv. Benedikta, na náměstí Ariostovo, na palác tak řečeno diamantový a j. v. Oběd v hospodě tak dobrý, jako včera v Bononii. Teplo dnes bylo veliké ponejprv, venku až do 20⁰ R, v pokoji výše 15⁰ R.

30. Apr., outerý. Den celý byl teplý a jasný; popoledni teplo vystoupilo až na 22⁰ R ve stínu; ráno při vyjetí z Ferrary bylo 14⁰ R. Dlouhé přepravování se přes Pad u Vallice, kratší přes Eč. Oběd v Rovigo, městě špatném, kdežto dnes byl trh hlučný. Chtěli nás v Monselice mezi horami euganejskými přes noc míti; já však dal jeti dále. Viděli sme s cesty zámek Obizzův, Abano a j. a k večeru stihli do Padovy, do hospody »u zlaté hvězdy«.

1. Máje, středa. Vyšli sme ráno podívat se na kostely sv. Justiny a sv. Antonia, u něhož koupě činěna. Potom dosti pozdě z Padovy vyjeli sme, ne přes Dolo, ale přes Mirano do Mestre, kamž pro nemoc koně vetturinova teprv po 12 hod. s poledne stihli sme. Poobědvavše na mále, vsedli sme na barku, vetturinem nám zjednanou, a berouce se po vodě do Benátek, zakoušeli sme všelijak ošemetnosti barkarolův našich.

V Benátkách.

Ubytovali sme se v hospodě »u Pelegrina« (poutníka) na slavném náměstí sv. Marka, s vyhlídkou na náměstí a k moři, ve dvou pokojích, za 1 1/2 zl. stř. denně. Já šel nejprve na poštu pro psaní, jež ode tchána z Prahy sme tu obdrželi, potom s rodinou pobyv u sv. Marka v kostele, chodil sem po náměstí i nábřeží dívajíce se na město. Večeřeli sme dnes i později v hospodě »Cittá di Lubiana«, po domácku.

2. Máj, čtvrtek. Předpol. ukazován nám palác dožův ve všech svých částkách. Potom já byl u policejní direkcí, kdež u direktora Gattanciho dostal sem psaní i pass svůj z Milána od Černíka; pak u bankiera Dubois vyzdvíhl sem 200 zl. stř. Po obědě kupováno v městě a já byl v kavárně na novinách.

3. Máj, pátek. Včasně ráno vyjeli sme barkou k arsenalu, kamž přišed dle včerejšího slibu svého tamější ouřadník Mošnovský, Polák, po všech jeho částkách provodil nás. Potom šli sme se dívat na c. k. fregatu ve přístavu ležící. Odtud vedle parochodu hraběte Mitrovského jeli sme nazpět, a já, sprovodiv paní domův, šel sem se synem ještě kupovat ovoce

morské, obrazy benátské 2c. a jednat příležitost na dnešním parochodu do Terstu. Po obědě vyjeli sme barkou na procházku skrze Canal grande a dívali se zvláště na chrám sv. Marie della Salute, na most Rialto a posléze na obrazárnu akademie krasoumecké. Potom spakovav, přepravil sem naše věci na parochod a byl ještě posléze v »Città di Lubiana«. Po hod. 8é brali sme se barkou k parochodu, kdež veliký dav byl; odjelo se v 9 hod. večer. Počasí bylo mírné a tiché; děti brzy šly spat, paní pobyvši dlouho na mostině, tenkráte nemnoho tou jízdou trpěla.

V Terstu.

4. Máje, sobota. Ráno v 5 hodin octli sme se v přístavu terstském a ubytovavše se v hospodě »u Pelegrina«, tam sme si odpočinuli před polednem, ač já jednáním příležitosti na poště nadarmo, pak mezi vetturiny též hledáním pp. Biasoletto a Vladislavlevitě čas trávil. Po obědě chodili sme po městě, ana paní kupovala všelicos, též u průplavu a po nábřeží. Večeřevše v kavírně »u polární hvězdy«, potom potkáni sme od Vladislavlevitě, jenž nás ještě po městě sprovodil, pomarančů pro děti nakoupil a mnoho srdečnosti jevil. Posléze já byl ještě u Biasoletta pro semena, na změnu peněz a s pláštěm kožešným, jejž pro mne prodati za 34—24 zl. stř. se uvolil. Mluvili sme o příštím sjezdu v Pise, a já mu domlouval, aby především hleděl ku knihkupectví v Italii, aby dle způsobu německého utvořeno bylo ku prospěchu věd a literatury vlaských; což on učiniti sobě předsevzal. (Psaní do Prahy dnes odesláno.)

Cesta z Terstu do Hradce.

5. Máje, neděle. Ráno posnídavše »u polární hvězdy« se Vladisavlevitěm, vyjeli sme z Terstu vozkou Lublanským a na Občině prohledány nám všecky věci naše. Když sme se blížili ke druhé štací na Rozdrtí (Prewald), přikváčil nás náramný příval s blýskáním a krupobitím, v němž syn můj napředu sedící zmokl. Pooběd vavše potom, jeli sme přes Postojnou (Adelsberg) a Planinu na noc do hospody o samotě na silnici stojící.

6. Máje, pondělí. V blátě jeli sme, jako včera večer, až po hořejší Lublaň; potom v rovině nastoupilo sucho, až se i prášilo. Oběd ztrávili sme v Lublani u hospodáře vozkova, dosti špatný, kdež i Pražák Knepper s námi. Potom vyšli sme podívat se na město. Vyjevše na lepším voze dále, předce teprv ve tmě stihli sme do Sv. Osvalda, kdežto nocovali sme dosti dobře.

7. Máje, outerý. Včasně ráno brali sme se přes hranici Krajinska i Štyrska dále, k obědu do města Cileje, za velikého tepla. Tam v hospodě »u bílého vola« byli sme spokojeni. Na noc nejeli sme dále než do Konic (Gonovitz), kdežto já psal Rittersberkovi do Prahy.

8. Máje, středa. Vyjevše ráno z Konic, na cestě meškali sme ve Slovenské Bystřici, potom na poledne dostali se do Marburka na Drávě, po-

sledního města slovenského na této straně. Po obědě jedouce dále, napájeli sme ve Strass nad Murou, a večer dosti pozdě dostali se do Lebrinku na noc. Krajina dnešní téměř celá nehornatá, nýbrž rovina tytýž pahorkovitá.

9. **Máje, čtvrtek**, nanebevstoupení Krista Pána. Dosti časně zase na voze bývše, potom v městečku Vildoně pod zámkem zastavili sme se, ana paní šla na mši do kostela. Potom rovinou jeto k Německému Hradci, kdežto sme po hod. 10é byli.

Ve Hradci Štyrském.

Já hned přeoblek se, šel sem nejprv hledat Marii Keblovou, až sem dověděl se, že do Lince se přestěhovala; potom v Johanneum našed archivara Wartingra, mluvil sem o své zítřejší práci. Obědvali sme v hospodě »u Slunce« velmi lacino. Popolední chodili jsme po městě, byli v katedrálním kostele, já též na poště, pak v sadech na meziměstí, na procházce obecné, dnes pro svátek velmi hlučné. Psaní z Prahy; psali sme tamže i bratru Ondřeji do Vídně.

10. **Máje, pátek.** Já od hod. 7é ranní pracoval v Johanneum, výtahy čině z diplomů Otakarem II. někdy Štyrsku daných. Poobědvav u svých doma, potom opět šel sem do práce tamže, a skončil ji k večeru. Moji zatím chodivše po městě sami, vystoupili také na hradecký zámek, s něhož měli vyhlídku do kraje spanilou.

Cesta z Hradce do Vídně.

11. **Máje, sobota.** Vyjeli sme z Hradce ráno po 6 hod. počasím krásným a brali se oudolím po řece Muře nahoru přes Peggau, kdež napájeno, a přes Fronleiten do Hammerle, náležící ku panství knížete z Lobkovic. Poobědvavše tam, potom jeli sme dále přes Bruk an der Mur do Pomurici, a sice na noc až do Kindberka.

12. **Máje, neděle.** Z Kindberka již před východem slunce vyjeli sme, a napájevše v Mürzzuschlagu, odtud brali sme se přes horu Simerink za krásného počasí. Okolní hory viděli sme tytýž ještě posněžené. Obědvali sme v Schottwienu a na noc dojeli do Zavídenského Nov. Města; tu já šed do akademie, někdejšího hradu, mluvil sem tam s Burianem naším, jenž mě i do hospody sprovodil, a s majorem M. Z. Polákem, někdy básníkem českým, jenž ale nyní sotva česky mluviti umí, muž jináče čistý a zdvořilý.

13. **Máje, pondělí.** Z Nového Města jeli sme stranou do Teplice rakouské a tam ve prohledání teplic čili lázní, pak města i procházek až do poledne se bavili. Po obědě jedouce k Vídni, trpěli sme mnoho větrem za námi a okolo nás prach silničný zdvíhajícím, též i množstvím vozův u přibližování se k městu. Na linii maxersdorfské nakládáno s námi zdvořile. V městě hledáním bytu několik hodin ztrávili sme, až posléze na konci Leopoldova na blízku Augartenu, v hospodě »u Černého Slona«, stíží

jeden pokojík obdrželi sme — za příčinou výročního trhu ve Vídni, jímž hospody přeplněny byly.

Ve Vídni.

Málo se porozhostiv ve hospodě, šel sem hned nejprv do Augartenu se synem, potom do města, dotazovat se v Černínském domě i u Dessaura, kdežto byl také baron Puteani. Moji spali, když sem se vrátil.

14. **Máje, outerý.** Ráno jel sem ku paní Fechnerové a k bratru na Landstrasse do domu »u Sedla«; bratr odtud jel se mnou k rodině mé, s ní se [se]známiv, po čemž jeli sme všichni do města k Dessaurovi, jehožto sestru v bráně potkali sme. Nechav já rodinu svou bratrovi, byl sem u knihkupce Braumüllera, hrab. Černína, Němečka, Vusína, dvorského raddy Krtičky ɔc. Obědvali sme u Steindla, ano pršelo. Potom kupovala paní v městě, a pod večer byli sme u paní Fechnerové.

15. **Máje, středa.** Na snídaní čta noviny, dověděl sem se, že Koubkovi dána česká professura. Bratr přišed, pobízel nás do bytu nového a provodil rodinu mou. Já u Braumüllera mluvil s prof. Fesslem, ve státním archivu také s Meinertem, v burku s hrabětem Hanušem Kolovratem, od něhož sem novou zprávu Česk. Museum zvěděl; hlásil sem se k audiencí u ministra Kolovrata, u Clam-Martinice, u Mitrovského, a byl u dv. r. Hocha. Potom ve dvorské bibliotéce četl sem MS. philol. 187. Obědval sem sám v restaurací »u Labuti«. Popoledni v hospodě pakováno a stěhováno se podvečer k Fechnerovům (Wollzeile N° 866). Večeřeli sme v domě. Pozdě ještě pp. Dvořáček a Vusín nás navštívili.

16. **Máje, čtvrtek.** Ráno z pošty přinesl sem psaní ode tchána. Potom bratr šel se synem do c. k. přírodovny, já do dvorské bibliotéky a odtud k hraběti Mitrovskému, kdež i Hanuš Kolovrat; přijat sem vlídně, a kázáno mi ještě jednou přijíti. Obědvali sme u dvorského raddy Krtičky v celé rodině jeho, a zůstali tam až k hod. 6. Potom vedl bratr mou paní do italianské opery; ke mně s dětmi doma zůstavšímu přišel oberšt Madlener pro obraz z Říma od nás přinešený. Den byl dnes větrný, chladný.

17. **Máje, pátek.** Den deštivý, větrný a chladný; moji nevyšli z domu. Já ráno jel s bratrem k p. Hoserovi, jenž mi obrazárnu svou, Čechám přiřčenou, ukazoval, a pak do dv. bibliotéky. Odtud šed, u hraběte Clam-Martinice přijat sem nenadále a pozván do jeho domu. U Braumüllera dostal sem paket od Rittersberka z Prahy. Obědvali sme v domě u Strobelkopfa, po čemž já psal tchánovi do Votína, pak byl v hospodě »u Černého Slona«, potom u Doležálka, jehož sem do koncertu jdoucího přes most řetězový sprovodil, u Dessaura nemocného, kdež sem o Banfieldové a Petersové se dověděl. Večer bratr u nás, přinesv dětem hračky mluvil se mnou o povaze synově.

18. **Máje, sobota.** Ráno šed k p. Lämmlovi, potkal sem ho na ulici a byl potom u paní jeho v Leopoldově. Odtud pospíchal sem do bibliotéky,

kdež až ke druhé hodině s poledne pracoval sem. Moji obědvali u pí. Fechnerové, kdež já navštíviv je, šel sem k obědu k hraběti Černínovi, u něhož dověděl sem se, že censor můj jest baron Menshengen. Odtud šed a staviv se u Dessaura, večer ještě pobyl sem chvíli u pí. Fechnerové na koncertu v zahradní síni.

19. **Máje, neděle svatodušní.** Já i bratr sprovodili sme nejprv Teresii do kostela k sv. Štěpánu a potom já byl u hraběte Adolfa Pöttinga, kdež sem mluvil s Böhmem, umělcem i archeologem. Pak u Dessaura hádka s ním i dr. Löhnerem. Obědvali sme v domě naším a já četl spisy od bratra mi půjčené. Potom hledav p. Vuka nadarmo, an byl odjel do Serbie, provodil sem rodinu po glacis a šel opět s ní k Dessaurovi, kdež byla rodina Lämmlova, mladý Göthe ꝛc. P. Krtičku a paní Petersovou nadarmo hledali sme. Večer byli sme doma s bratrem; přišel i p. Dvořáček.

20. **Máje, pondělí svatodušní.** Ráno ke mně přišel Trojan, pěstoun ve Vídni, a sprovodil mne, když sem šel do státního archivu, kdežto dnes ponejprv opět pracoval sem. Po 1 hod. šel sem k audiencí k hr. Kolovratovi ministrovi, jenž se mi vší ochranou svou zakazoval. Obědvali sme u Strobelkopfa. Popoledni šli sme do prateru a dívali se tam na parochody po železnici odjíždějící. Když sme se vraceli, stihl nás veliký příval, před nímž my u ob. Madlenera nadarmo skrývali sme se. Večer kromě bratra nepřišel k nám nikdo.

21. **Maje, outerý.** Jda k p. Lämmlovi ráno, potkal sem se s ním na ulici; hraběte Klama nezastihl sem. Potom pracovav v archivu státním, oznámil sem se s kněžnou Jablonovskou, spisovatelkyní. U Lämmla starého vybral sem 100 zl. stř., a pak šel k obědu k p. Hoserovi, kdež i moji, i rodina Fechnerova byli. Popoledni ve přívalu šli a jeli sme domův, po čemž paní ještě s bratrem do divadla jela.

22. **Máje, středa.** Pro pradlenu šel sem do Leopoldova a pak byl u hraběte Klama-Martinice, kdež i Jarke; musel sem slíbiti, že letos do Smečna na některý čas přijedu. Práci svou konal sem dále v archivu státním, a potom s rodinou šel k paní Fechnerové obědvat; i tam příval se strhl. Okolo 5 hod. dělán tam koncert, po němž já odšed, hledal sem nadarmo abbé Fischera, i byl u p. Becka, pěstouna švarcenberského.

1839.

Mart. 9. z Říma do Neapole; tam od 11. Mart. do 10. Apr.

Apr. 11. z Neapole do Říma, noc v Terračině.

Apr. 16. z Říma odjezd; ve Florencii 21—27. Apr.; v Benátkách 1—3. Mai.

Mai 4. v Terstu; výjezd odtud 5. Mai ráno; ve Hradci Štýrském 9—10. Mai. Mai 11. ze Hradce Št. do Vídně 13. Mai popoledni; tam 13.—., . . . Mai.

Jul. Teresie byla ve Františkových lázních.
Pracoval sem v archivu kapituly Pražské.
Oct. 17. z Prahy do Teplice.
V Lipsku 23—27. Oct. (»zur Stadt Rom.«)
Nov. 4. Lanna u mne 10. Nov. podání k stavům návrhu o »Franciscenm«.
Dec. 1. volen jsem za sekretáře kr. Společnosti Nauk.
Dec. 16. kněžně Kinské odevzdal sem práci mnoholetou o rodu Kinských.
Dec. 28. podal sem memoire od nejv. purkrabího žádaný: »Was dem böhm. Museum Noth thut.«

1840.

Jan. 5. uvázal sem se v sekretářství kr. Společnosti Nauk.
Mart. 8. učinil sem návrh ke zřízení vědeckých odborův Spol. Nauk.
Apr. 5. návrh ten přijat.
Mai . . . Rodina má stěhovala se do Červeného Lisu (k Měchurům).
Jun. 28. odjela Teresie do Teplice, k užívání lázní.
Jul. 6. odevzdal sem první rukopis Archivu Českého do tisku.
Jul. 15. (večer) z Prahy do Teplice.
Jul. 19. (večer) z Teplice do Prahy.
Jul. 19. Vyšly naše pojednání »Über die ältest. Denkmäler d. böhm. Sprache« od Šafaříka ɔc.
Oct. 15. první posezení historické sekce král. Spol. Nauk.

1841.

Febr. 27. večer z Prahy do Vídně; 1—4. Mart. tam »Zum König v. Ungarn«.
Mart. 25. večer z Vídně do Prahy (rychlíkem.)
Jun. 2. volen jsem za jednatele Společnosti musejní.
Nov. Vyšla má Gesch. v. Böhmen 2 er. Bd., 2e. Abtheil. od r. 1306 do 1378.

1842.

Jul. 2. ráno výjezd z Prahy s rodinou celou, noc v Táboře; 3—4. v Budějovicích. Jul. 5. z Budějovic do Lince po železnici; 6. z Lince přes Gmunden do Ischlu. V Ischlu 6. Jul. — 10. (8 Jul. zatmění slunce) 10. Jul. z Ischlu do Gmunden.

Jul. 11. z Gmunden do Lince; tam v Museum oc.

Jul. 12. z Lince do Budějovic. Jul 13. z Budějovic přes Třeboň do Jindř. Hradce. Jul. 14. večer ze Hradce do Třeboně. Jul. 15. v Třeboni »nevyrovnaný archiv«.

Jul. 17. z Třeboně do Budějovic, a odtud (s Šuselkou)

Jul. 18. popoledni 2 hod. stihnuto do Prahy.

Aug. 1. Návrh k rozdávání poct přijat konečně v posezení sboru matičného.

Sept. 8. v Lobkovicích slavena stříbrná svatba tchánova.

1843.

Febr. 15. přednášky mé šlechticům počaly u kníž. Švarcenberka.

Mart. 1. hr. Chotek povolal mě k sobě (ke 3 lipám) za příčinou mých přednášek.

Mart. 13. poslední má přednáška u kníž. Švarcenberka; 16/3 jeho písemné poděkování.

Apr. 21. večer výjezd z Prahy, 23. ráno stihnutí do Vídně; byt tam v domě hr. Deyma.

Mai 19. ráno výjezd z Vídně po železnici; do Mikulova stihl sem ve 2 hod. s poledne. V Mikulově 19—21.; do Brna 21. Mai., it. do Rejhradu. 23. Mai večer z Brna, 25. do Prahy.

Jun. 6. z Prahy večer vyjel sem a stihl 8. Jun. ráno do Vratislavi.

Jun. 13. večer z Vratislavi, přes Frankfurt, 15. dopol. do Berlína.

Jun. 29. z Berlína do Lipska. 30. z Lipska přes Drážďany do Budišína.

Jul. 2. z Budišína do Nízkého; 3—4. v Herrnhutě; 4. vjezd do Čech. Jul. 5. večer z Liberce poštou do Prahy. Jul. 10. Teresie odjela s dítkami do Gmunden, k užívání koupelí rapových.

1844.

Teresie opět těžce nemocna.

Jun. 9. v posezení resignoval sem, a Jul. 18. odevzdal Exnerovi sekretářství Učené společnosti.

Aug. 21. z Prahy do Slaného (2 osoby). (Teresie požívala lázní Šternberských).

Oct. 3. (ráno) výjezd z Prahy s rodinou do Italie; 8. Oct. z Klatov, 9. do Řezna. Oct. 11. z Landshutu do Mnichova, 14. ze Mnichova do Augšpurka, 16. z Augšpurka, 17. do Lindova, Oct. 20. z Kury do Chiavenny. 27. z Milána do Pavie, 31. z Janova do Savony. Nov. 4. ze S. Remo do Nizzy.

1845.

Januar — Apr. v Nizze.

Apr. 10. z Nizzy do Draguignan, 11. do Marsilie, 13. z Marsilie do Aix, 14. do Avinionu. Apr. 15. z Avinionu parochodem nahoru, 17. (popoledni) do Lyonu, 20. z Lyonu do Chalonu. Apr. 23. z Besançonu do Belfort, 24. do Štrasburka; 26. odtud do Karlsruhe; 27. Apr. do Štuttgartu, 29. odtud do Ansbachu. Mai 1. (o poledni) do Normberka, 3. odtud, 4. do Nové Kdyně ɔc.

Marie Štrandlova ovdověla.

Nov. Těžce strádal sem na oči.

1846.

Mai 4. uzavřením sněmovním svolena mi pomoc na cestu a koupě Mansiho.

Mai. 10. z Prahy do Vídně, 13. z Vídně do Pešti, 19. z Pešti, 20. v Prešpurku, 21. do Vídně, 26. z Vídně do Medlíku, 28. do Lince, 29. do Salcpurka, 31. (ráno) do Mnichova.

Jun. 8. ze Mnichova do Augšpurka, 9. do Normberka, 10. do Bamberka. Jun. 14. z Bamberka do Vircpurka, 16. z Vircpurka do Frankfurta, 19. z Frankfurta do Kolína. Jun. 21. z Kolína do Bonnu, 22. do Kobolence, 23. Mohuče, 24. do Frankfurta, 25. z Frankfurta večer, 26. do Gothy, 28. v Erfurtě, 29. ve Vímaru, 30. odtud do Lipska.

Jul 2. z Lipska do Wolfenbüttlu: 4. v Brunsviku, 5. do Berlína, 8. z Berlína do Lipska, Jul. 12. z Lipska do Drážďan 14. návrat do Prahy.

Oct. 24. císař svolil, aby mně pomoc ročních 600 zl. přidána byla.

1847.

Rukopis český Dějin mých dán do tisku poprvé.

Mai 14. (ve Vídni) založena cís. Akademii nauk, a já jmenován (t. d.) jejím oudem.

Mai 19. sněmovní svolení, abych já sám nakládal s pomocí ročních 600 zl.

Mai 24. (popoledni) z Prahy, 25. do Vídně, a tam (u dra Dvořáčka) studie histor. ɔc.

Jun. 12. (večer) v Vídně, 13. do Prahy. Jun. 25. (popoledni) z Prahy opět do Vídně, ku prvnímu posezení Akademie (27. Jun.) Jun. 29. z Vídně do Brna, 30. z Brna, do Olomouce (přes Břeclav).

Aug. 8. (večer) z Prahy do Petršpurka i okolí; 11. z Petršpurka do Žatce, 12. do Peruce, 13. Obřiství, 14. Lobkovic.

Aug. 27. poslal sem k cís. Akademii nauk své zdání o návrhu k jednacímu řádu jejímu.

Aug. 29. (popoledni) výjezd na cestu do Nizzy; 31. z Vídně do Celje o pulnoci. Sept. 1. z Celje do Lublaně, 2. do Terstu, v noci 4—5. Sept. parochodem do Benátek. Sept. 6. z Benátek do Verony, 7. do Brescie, 8. do Milána, 10. z Milána do Voghery, 11. Ronco, 12 Savona, ɔc. Sept. 13. ze S. Remo do Nizzy, 22. Sept. (popoledni) z Nizzy, 24. ráno do Turina. 26. z Milána, 29. ráno do Celje, 30. ráno do Vídně, 1. Oct. na noc do Prahy.

1848.

Jan. 22. (o poledni) vyjel sem z Prahy s Šafaříkem přes Olomouc, a Jan. 23. po poledni stihli sme do Vídně.

Febr. 2. slavné posezení Akademie nauk v síni stavův Rakouských. Febr. 3. (večer) z Vídně, do Prahy 4. Febr. (po poledni).

Mart. 18. Dějin mých (českých) díl první počal se vydávati.

Jul. 15. (večer) z Prahy 16. (o poledni) do Vídně; 17. ponejprv na sněmu říšském.

Nov. 5. (večer) z Prahy (s Berličem) 7. (ráno) do Vídně, k bánovi.

1849.

Ve Vídni: Mai. 19—21. (im Mačakerhof.) 21—29. Mai, (akademická posezení).

Jun. z Prahy s rodinou do Varův.

Jul. 6. z Varův do Chebu; 7. Jul. z Chebu do Lokte.

Juli 12. z Varův s rodinou do Prahy (Separateilfahrt za 35 zl. 10 kr.)

Aug. 2. poslal sem Tomka do Chebu a Lokte.

Aug. 9. výjezd z Prahy (večer) přes Vídeň do Basileje.

Ve Mnichově 17—19. Aug.; 21. v Curichu; 22. odtud do Basileje.

V Basileji 22. Aug. do 4. Sept.; v Heidelberku 4—5. Sept.

Ve Frankfurtě Sept. 5—9. Z Bamberka do Pommersfelden 10. Sept.

Sept. 11. z Bamberka přes Hof do Chebu. 12. Sept. z Chebu do Varův, 13. do Prahy.

Dec. 31. poslal sem k cís. Akademii nauk své zdání v příčině Acta concil. sec. XV.

1850.

Febr. 6. zdání k cís. Akad. Vídenské o Kollarově Staroitalii ɔc.

Ve Vídni, im Mačakerhof: 26. Febr.—1. Mart. (kommisse koncilní).

Apr. 15. psal sem »Meine Gesch. des Hussitenthums in böhm. Sprache ist bereits in der Presse, dürfte aber nicht vor November fertig werden.«

Aug. 29. volen sem byl v Praze do městského výboru.

Sept. 12. zřízení se sboru pro zřízení česk. nár. divadla; já předsedou.

Sept. 20. výjezd z Čech s Teresií a Márinkou i Leopoldinou, jedoucími do Nizzy.

Sept. 21. z Drážďan do Kasslu; 22. z Kasslu do Frankfurta; 23. ráno z Frankfurta zpět. Sept. 24. z Vímaru přes Hálu a Lipsko do Drážďan; 25. z Drážďan do Prahy.

Oct. ve Vídni 22.—24. Oct. při kommissí koncilní; it. pro divadlo.

1851.

Ve Vídni: 17.—22. Febr. (Stadt Frankfurt).

Mart. 20. v posezení městského výboru v Praze jednání o Švarcenberkovo čestné měšťanství.

Jun. 17.—24. byl sem v lázních Šternberských.

1852.

Febr. 7. zpráva o encyklop. slovníku, v posezení sboru matičného.

Febr. 9. v posezení výboru divadelního; předběžně ohlásil sem, že složím presidium.

Febr. 17. složil sem jednatelství musejní, v posezení výboru.

Apr. 18. umřel tchán můj Dr. Jan Měchura v Praze.

Jul. 29. posezení musejní veřejné, kdežto já z výboru vyloučen.

Oct. Teresie do Nizzy; (tam byt v pavillon Robioni).

Dec. 3. Jan odbyl první své rigorosum z práv.

Dec. 8. Výjezd z Prahy s Janem do Paříže.

1853.

Januar—April byl sem v Nizze (vide) Apr. 9. výjezd z Nizzy. Apr. 14. do Mai 5. v Paříži. Návrat do Prahy 10. Mai. (V Podmoklech prohledávání nelepé.)

Mai 23. do 30. ve Vídni u Akademie.

Jul. 15. — . . . v Brně u preláta Nappa i ve dskách zemských.

Aug. 15. svatba mé dcery Marie s Riegrem.

Sept. 5. v Lobkovicích kommisse o vyvazení mlýna.

Nov. 13. (v neděli) výjezd z Prahy do Vídně za příčinou vyvazení mlýna. 17. Nov. audience u Bacha; téhož dne u Dr Aug. Wehli, u minist. rad. Kaj. Mayera, Beyera; 13. Nov. o poledni z Brna na večer do Prahy zase.

1854.

Jan. Statek Suchdol od barona Schmidta koupen Riegrovům za 60,000 zl. cm.

Mai 10. výjezd do Brna; odtud po 17. do Vídně. Návrat do Prahy 31. Mai.

Jul. 8. sl. do Moravy do Zubřího se synem a přes Hodslavice s bratrem do Břeclavi 13. Jul., v Brně 14 Jul.

Jul. 25. Jan dal se na cestu do Chorvatska.

Aug. 9. narodila se v Praze vnučka Marie Riegrova.

Sept. 13. sl. do Hluboké, na svatbu Leopoldiny Heyrovské (16. Sept.).

Dec. Marie Štrandlova vdala se za barona Samena.

1855.

Mart. Byl sem skličen delší nemocí (katarrhem).

Jun. 6. z Brna večer do Prahy; Jun. 7.—15. v Praze a Lobkovicích. chininu 72 gránův. Jun. 16. z Prahy s Dr. Hamerníkem do lázní Šternberských; tam až do 21. Jul.

Jul. 31. ve Vídni baron Wagemann umřel.

Aug. 18. v Lobkovicích dověděv se o dědictví svém, Aug. 20. jel sem do Vídně. Aug. 29. ze Suchdola do Jablonné.

Sept. 12. večer z Prahy s Teresií a Riegrem, — 13. ráno v Lipsku, na noc do Frankfurta; odtud 14/9. Teresie a Rieger do Paříže, já večer do Mannheimu.

Sept. 15. z Mannheimu do Dürkheimu.

Sept. 16. až do Oct. 11. v Dürkheimu; Teresie tam Sept. 25. sl.

Oct. 11. z Dürkheima do Frankfurtu, — 12. odtud do Hofu; — 13. do Drážďan, — 14. do Prahy.

1856.

Mai 25. z Brna do Vídně.

Jun. 2. odjel sem z Vídně.

Jun. 6. z Prahy; byl ve Votíně Jun. 7.—11, i s Teresií.

Sept. 27. z Prahy s Teresií vyjel sem do Sas a do Berlína. V Jeně byli sme. 8. Oct. vrátili se z Drážďan do Prahy.

Oct. 16. z Prahy do Dražďan já sám zase. Práce tam v archivu. Oct. 29. z Drážďan vrátil sem se do Prahy zase.

1857.

Febr. 1. Dokonal sem v rukopise Dějin svých díl IV.

Apr. 20.—Mai 8. v Praze veřejné přednášky mého syna v Museum. Mai 20. Úmluva s legatary Wagemannovými v Praze podepsána.—

Mai 21. z Prahy do Brna; 25. z Brna do Vídně; tam až do 31. Máje.

Jun. 7. z Prahy jel sem do Lobkovic, kdež i Riegrovic byli.

Jul. 7. v Praze počato vydávati historie mé IV, 1 česky i německy; 8. Jul. honorar od Tempského.

Jul. 9. v Lobkovicích kardinal Schwarzenberg u nás.

Aug. 2. z Lobkovic do Prahy; potom Teresie do Suchdola, Jan do Norveg ɔc.

Aug. 5. z Prahy do Lipska; — 6. z Lipska do Mnichova. Aug. 7. do 18. ve Mnichově práce v archivech; byt v hôtel Leinfelder. Aug. 19. ze Mnichova do Normberka; — 20. do Lipska, — 21. do Prahy.

Aug. 26. po odjezdu Samenové z Prahy zase do Lobkovic.

Sept. 7. s Teresií v Praze pro koupi Leopoldovy částky domu. Sept. 20. z Lobkovic konečně do Prahy vrátil sem se; Teresie teprv 26. Sept.

Oct. 5. narodil se mi v Praze vnuk Bohuslav Bedřich Rieger.

Nov. 21. prodal Rieger statek svůj Suchdolský p. Klugenovi za 65 tisíc zl.

1858.

Mai 20. ráno z Prahy vyjel sem do Brna i zůstal tam u preláta Nappa do 25 Mai, kdežto popoledni odjel sem do Vídně, pracovav zvláště v moravských dskách zemských i v půhonech o rodu pánův z Cimburka.

Mai 25. do 31. byl sem ve Vídni při posezeních akademických, a pracoval jak v cís. bibl. tak i v hospodě »městě Franfurtě« nejvíc Epistolae Matthiae Corvini r. Ung. 27 Máje zaplatil sem Dr. Dvoráčkovi na čisto vše. Mluvil sem s Šemberou, Rybičkou, Kuzmánim, Lichardem; Ubaldovi půjčil sem 50 zl.

Jun. 1. z Vídně ráno vyjev, stihl sem večer do Vratislavi. Nouze o byty. Jun 2.—4. pracoval sem ve Vratislavi, pomocí zvláště Dra. Wattenbacha; zasloužili o mne také prof. Röppell, Stenzler, Elvenich, it. von Schleinitz, slezský Oberpräsident, v. Görtz geh. Rath., a j. v. Pracoval sem nejvíce v Eschenloerově lat. autografu z bibl. Elisabetanské; poznal Klossovu Gesch. dēs Hussitenkriegs ɔc.

Jun. 4.—5. v noci jel sem z Vratislavi do Lipska.

Jun. 5.—8. v Lipsku pracoval sem výhradně v rkp. N. 1092, jejž p. Gersdorf půjčil mi do bytu v hôtel de Bavière.

Jun. 8.—9. z Lipska přijel sem do Vímaru na oběd, odtud ve 4 hod. odjev, po 6^{té} stihl sem do Jeny a ztrávil večer u prof. Droysena s Michelsenem a Erdmannsdorferem; rkp. od Maxa Jordana o boji Poděbradově s kurií Římskou. Nazejtří dopol. v Jeně pobyv, vyjel sem odtud v 1 hod. do Apoldy, pak ve 4 do Lipska.

Jun. 9.—10. v Lipsku zase pracoval sem znovu v rkp. 1092 a dal se fotografovati.

Jun. 10.–11 v noci z Lipska vyjev, přes noc a ráno stihl sem do Prahy zase, kdež nebyl než Jan doma.

Jun. 14. z Prahy do Lobkovic.

Aug. 11. v Lobkovicích obdržev Sculteti annal. Gorlic. p. III, téhož dne odjel sem s paní do Semil a pobyl tam do 16. Aug., kdežto ráno vyjevše, stihli sme u večer do Lobkovic zase.

Sept. 23. opustil sem letní byt v Lobkovicích a přijel do Prahy; moji tam zustali ještě.

Oct 3. s Teresií vyjel sem z Prahy do Uher, a večer stihli sme do Prešpurka. V Prešpurce byli sme 4.—6. Oct. a já 6. Oct. večer koupil sem knihy české u p. Vil. Šimko s p. Václ. Svobodou.

Oct. 7. jeli sme z Prešpurka do Pešti, a já byl večer u p. Vyrožila. Nazejtří zůstali sme tam, byli v Museum a večer u Vyrožilův.

Oct. 9. z Pešti vyjevše, stihli sme večer do Vídně (města Frankfurtu). Oct. 10. (v neděli) a 11. ve Vídni; tam i Wattenbach a Böhmer oc.

Oct. 12. z Vídně do Brna, kdežto já zůstal u preláta, Teresie jela dále domův.

Oct. 13. následoval sem i já domův do Prahy zase.

Oct. 22. upadla Teresie do těžké nemoci, z níž nepovstala toho roku více.

Nov. 5.—10. vedl sem v »Bohemii« ochranu rkp. Královdvorského a Libušina soudu.

1859.

Januar. 18. odevzdal sem u stavův rukopis historie Jiřího Poděbrada, člán. 1—2 německy, 3—9 česky.

Febr. 14. dokonal sem v rukopise článek 10 historie Poděbradovy, česky. Později pracoval sem v něm. překladu čl. 3 a násl.

Rieger počal u Kobra vydávati Slovník naučný.

Sept. 15. (čtvrtek) výjezd z Prahy do Lipska, 16. do Guntershausen, 17. do Frankfurta, 18. do Heidelberku, 22. z Heidelberku do Basileje, 23. do Neufchatel, 24. do Genevy, 27. odtud do Lyonu, 28. do Avignonu, 29. do Marsilie, 30. do Toulonu, Oct. 1. do Draguignan, Oct. . . do Nizzy. Tam ostatek roku.

Nov. 24. přijela Marie k nám do Nizzy.

1860.

V Nizze od minulého podzimku až do 29. April.

Apr. 29. z Nizzy do Draguignan, 30. z Draguignan do Toulonu. Mai 2. z Toulonu do Marsilie; tam pro nemoc paní až do 2. Jun.

Jun. 2.z Marsilie do Lyonu — 3. z Lyonu do Genevy.

V Genevě paní ležela v hôtel d'Angleterre až do 29. Jun.; potom v Pension Argands až do 23. Jul. Já mezitím ve dnech 3. Jul. — 16. Jul. zajel s malou Marinkou do Prahy, přes Basileji, Frankfurt a Lipsko, stihnuv domův 6. Jul. a pobyv tu do 13. Jul.; pak přes Lipsko, Augsburk a Lindavu stihl sem do Genevy 16. Jul. zase.

Jul. 23. z Genevy popol. Neufchatel, 24. Jul. odtud do Nidau (abbaye des trois sapins), 25. z Nidau do Basileje.

Jul. 31. z Basileje do Heidelberka; tam do 11. Aug.

Aug. 31. popol. z Heidelberka do Frankfurta, — 12. do Guntershausen, — 13. do Lipska, — 14. do Podmokl.

Aug. 18. v Podmoklech ráno smrt mé ubohé manželky.

Aug. 19. z Podmokl do Lobkovic na noc.

1861.

Aug. 10. psal sem z Prahy: »Ze sněmu Vídeňského odjel sem 21 července večer a ztrávil od té doby čas v archivech a bibliotekách, nejvíce v Drážďanech, potom ve Zhořelci a v Herrnhutě; 9 Aug. návrat do Prahy.

1862.

Cesty tohoto léta předsevzaté:

April 21. odjezd do **Kutné hory**, k slavnosti Tylově, tam u Dra. Stáně v práci archivní až do 26. Apr.

Mai 9. byl sem v Roudnici.

Mai 21. přijel sem do **Nimburka**, — 22. odtud do **Poděbrad** — 23. z Poděbrad do **Pardubic** — 24. (v sobotu) odtud do **Brna**.

Mai 25. v Brně u p. Cyrilla Nappa. Pak odtud do Vídně (k Riegrovi).

Mai 26. sq. Ve Vídni při posezeních cís. Akademie a 28. Mai ve sněmovně panské. 31. Mai odjezd z Vídně do **Brna**.

Jun. 1. v Brně u preláta Nappa. 2. Jun. návrat do Prahy.

Jun. 3. v Praze posezení musejní.

Jun. 11. odjezd z Prahy přes Teplici do **Mostu**.

Jun. 13. z Mostu do **Kadaně**.

Jun. 14. z Kadaně do **Teplice**.

Jun. 15. z Teplice do **Podmokel** a **Děčína**. Tam přibyl do práce Šmaus.

Jun. 18. odjezd z Podmokl do **Drážďan**.

Jun. 19. odjezd z Drážďan do **Budišína**.

Jun. 22. odjezd z Budišína do **Zhořelce**.

Jun. 30. odjezd ze Zhořelce do **Prahy** (přes Drážďany).

Jul. 17. (popol.) výjezd z Prahy do **Budějovic** (se Šmausem).

Jul. 19. z Budějovic do **Hluboké**.

Jul. 20. ze Hluboké do **Třeboně**; tam práce až do 12 Aug.

Aug. 12. z Třeboně do **Budějovic** (u biskupa).
Aug. 13. z Budějovic popol. do Vodňan.
Aug. 14. z Vodňan do **Písku**.
Aug. 16. z Písku (ráno) přes **Příbram** (oběd) a **Hořovice** do **Prahy**.
Aug. 17. v neděli popol. z Prahy do Lobkovic.
Aug. 19. z Lobkovic do Prahy.
Aug. 26. výjezd z Prahy do **Domažlic**.
Aug. 27. (popol.) z Domažlic přes Kdyni do Klatov.
Aug. 28. v Klatovech (a dopol. ve Votíně).
Aug. 29. z Klatov ráno do Plzně (k p. Feyerfeilovi).
Aug. 30. z Plzně po obědě do Prahy.
Sept. 5. výjezd (o poledni) z Prahy do Král. Hradce.
Sept. 6. ve Hradci (u p. Červeného); popoledni do **Smiřic**.
Sept. 7. ze Smiřic do **Hoříněvsi** ke slavnosti Hankově; pak odtud přes Smiřice s Riegrem do **Pardubic** až do noci.
Sept. 8. z Pardubic do Prahy.
Oct. 23. Rieger ve Vídni koupil statek Maleč.
Oct. 25. o poledni jel sem s Marií do Malče poprvé a zůstav tam přes neděli 26., v pondělí 27. vrátil se odtamtud i s Riegrem.
Oct. 28. navštívil mě poprvé v mém pokoji p. Balabin, a nazejtří 29. byl sem s ním na Hradčanech v kapli Svatováclavské ↄc.

1863.

Mai . . cesta do Lužice (Zhořelce) a Slezska. 22. Mai ve Vratislavi odtud do Moravy (do Soudola ↄc).
Jul. 7. v Malči stálý byt.

REJSTŘÍK.

Prell, krejčí, 123

